

SIVIVUS

Journal for
Astrosophy

Nr.1 1998

Cover Design
Cameron Clark

EDITORS

Jonathan Hilton
Darlys Turner
Marcel Fontijn
Roberta van Schilfgaarde

Sirius, the Journal for Astrosophy werd uitgegeven door
het AstrosophyResearch Center.
Alle rechten voorbehouden.

Deze uitgave kwam tot stand door digitalisering van de oude boekwerkjes.
Daarbij is, voor de gratis PDF-vorm, de inhoud overgezet van A5 naar A4.
De tekst is naar de huidige maatstaven aangepast.
Zijn tekeningen daar waar nodig digitaal gecorrigeerd en enkele voorzien van
aanvullende gegevens (b.v. tekst, kleur, de nieuwe dierenriemtekens van Willi
Sucher ed).

Jonathan Hilton, beheert het gedigitaliseerde werk van Willi Sucher op zijn
website:

<http://www.astrosophy.com>

Met Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden,
zoals Willi zich dat wenste, gratis en in PDF-vorm aangeboden.

Zie ook de videocursus en artikelen door Jonathan Hilton
over het werk van Willi Sucher op de site.

[ONLINE COURSE REGISTRATION](#)

Inhoud

Het Astrosophy Research Center	<i>Darlys Turner</i>	4
Sirius	<i>Marcel Fontijn</i>	5
Biografische schets	<i>Shirley Laetessa</i>	6
Nieuwsbrief, april 1944	<i>Willi Sucher</i>	10
Pasen en de verlossing van de menselijke gestalte	<i>Jonathan Hilton</i>	15
Wat de hemel ons verteld Pasen 1998	<i>Roberta van Schilfgaarde</i>	23
De grote kosmische zonnebloem	<i>Hazel Starker</i>	29

Het Astrophysics Research Center

Darlys Turner

De laatste jaren van zijn leven bracht Willi Sucher in Meadow Vista, Californië door, een oord met ongeveer 3500 zielen, verstopt in de Sierra Foothills. Dit zijn de heuvels aan de westelijke voet van de Sierras, een bergketen ten oosten van Sacramento. Gelegen tussen hoge pijnbomen en verschillende soorten eiken, bezocht door reeën, eekhoorns en ander klein wild, is het een mooie, rustige plek. Het was hier in zijn woning, dat Willi op een namiddag in 1984 enige vrienden op de gedachte bracht om een stichting te vormen met als naam *Astrophysics Research Center*. Met als doelstelling om zijn publicaties en onderzoeksresultaten te beheren en voort te zetten. Willi had zich afgevraagd waar het centrum ondergebracht zou kunnen worden na zijn dood. Bij de eerste bijeenkomst van de stichting op 27 februari 1985 stelden enige vrienden echter hun huis en grondstuk ter beschikking als het toekomstige onderkomen van het Centrum. Dit deed hem een moment sprakeloos zijn, dankbaar en tegelijk verrast en ook wel opgelucht toen het aanbod bij stemming werd aangenomen.

Twee jaar na het verscheiden van Willi, werden in 1987 zijn boeken, onderzoeksresultaten en publicaties van de woning waar hij geleefd had, overgebracht naar de nieuwe locatie aan Hilltop Road, anderhalve kilometer verder op. Tegen die tijd was het huis officieel bezit geworden van het Centrum en was de eigenaar verhuisd. De publicatie van Willi Sucher 's werk wordt voortgezet, evenals het onderzoek, door de vijf leden van het bestuur: Hazel Straker (78), Jonathan Hilton (47), Patty Diamond, Darlys Turner (52) en Marcel Fontijn (42) en de vrienden van het *Astrophysics Research Center*. Alle publicaties in de Engelse taal zijn bij het Centrum te bestellen en er is beperkte accommodatie voor bezoekers die zouden willen komen voor onderzoek en studie.

‘ Vrijwillige afhankelijkheid is de grootste van alle gaven...
maar zonder liefde, hoe zou zo iets mogelijk zijn. ’

Goethe

SIRIUS

Marcel Fontijn

Een van de onderwerpen op het gebied van sterrenwijsheid, dat naar verhouding weinig aandacht heeft gekregen, heeft betrekking op de kwaliteiten en het karakter van de afzonderlijke sterrenwezens. Wat we aan de hemel als een ster kunnen waarnemen, verwijst naar wat in werkelijkheid een kolonie van geestelijke wezens is. Deze wezens kunnen opgevat worden als de geestelijke organen van een groots, omvattende wezen, dat de betreffende ster in zijn essentie vertegenwoordigt.

Ieder van deze sterrenwezens vervult zo een taak bij het in stand houden van het goddelijk plan, dat ten grondslag ligt aan het geestelijk en stoffelijk universum.

Aangezien we er voor gekozen hebben om ons tijdschrift *Sirius* te noemen, willen we de aandacht vestigen op een uitspraak die Rudolf Steiner over deze ster deed tegenover de gravin von Keyserlingk. Zij heeft deze woorden opgetekend in haar boek *Koberwitz 1924*. Op het landgoed van de Keyserlingks werd Pinksteren 1924 door Rudolf Steiner de biologisch-dynamische landbouw cursus gegeven.

Bij zijn vorige bezoek had Rudolf Steiner iets gezegd, dat me sindsdien sterk bezig had gehouden: Hier op aarde is het mogelijk om de deur achter je dicht te doen, maar in de geestelijke wereld is dat anders. Op *Sirius* wordt alles gehoord wat de mensen denken. Vervolgens was ik op zoek gegaan naar alles wat ik maar over *Sirius* kon vinden, om op die manier meer vat te kunnen krijgen op de identiteit van *Sirius*. De mythologie leerde me alleen dat het de ster van Zarathustra was, die in het sterrenbeeld Grote Hond als Isis vereerd werd. Ook de astronomische cursus (van Steiner) bracht me geen inzicht in het geheim van *Sirius*. Ik meende daarom dat ik de kwestie op een andere manier moest benaderen en ik stelde de vraag als volgt: Waar is het oord aan de hemel en in de kosmos, waar al het menselijk leed en alle menselijke vreugde worden waargenomen? Uit de grond van mijn ziel steeg het antwoord op: Dat is Zijn Hart. Het Hart van Jezus-Zarathustra in de middernachtelijke diepte van de aarde. Ik vroeg Rudolf Steiner hiernaar en hij zei: ' *Sirius* ' is het Hart van Jezus-Zarathustra, het is in de diepte van de aarde.

Het hart is de diepte - zei Jakob Böhme. In de diepte van het hart ontmoet de mens dat andere hart, dat al zijn leed en al zijn vreugde samen met hem wil dragen.

Vervolgens maakte Rudolf Steiner een eenvoudige schets en sprak langzaam, zodat ik het op kon schrijven: ' *Sirius* is de kosmische gedachte, die de Christus van zijn eigen hart vormt - zodoende word hij in de aarde gevonden. ' Hij tekende een boog die de aarde moest voorstellen en schreef er bij ' stofwisseling en vervulling '. Als zouden de gedachten die uit het hart van Christus worden gezonden, d.w.z. vanuit de zon, door *Sirius* naar het middelpunt van de aarde geleid worden. Vandaar zouden ze hun vervulling vinden middels de ' stofwisseling. '

Willi Sucher, een biografische schets

Shirley Laetessa

Willi Sucher werd geboren op 21 augustus 1902 in Karlsruhe. In 1919, 17 jaar oud, leerde Sucher de Antroposofie kennen door zijn oom Karl Sucher. Dit maakte diepe indruk op hem en hij beseftte dat het zijn levensweg zou zijn. Met 18 werd hij lid van de antroposofische vereniging.

Rudolf Steiner had meerdere keren aangeduid dat de klassieke astrologie decadent geworden was en dat de mensheid een nieuwe sterrenwijsheid van node had. Dit was de taak die Willi Sucher zichzelf stelde als zijn eigen levensopgave.

Zoals velen van zijn generatie na de eerste wereldoorlog, wilde Sucher iets doen waarmee hij zowel de mensheid als de geestelijke wereld van dienst kon zijn. De vernieuwing van de astrologie leek een dergelijke opgave te kunnen zijn en met 18 jaar begon hij astrologische literatuur te bestuderen, in een poging om tot een begrip te komen. Steeds weer voelde hij zich afgestoten door het fatalisme dat hij daarbij tegenkwam. Hij bespeurde dat de mens een grotere waardigheid had dan de astrologie hem toe stond.

Sucher bleef de Antroposofie bestuderen en lezingen bijwonen. In 1922 ging hij bij een kleine bank in Stuttgart werken, *Der Kommende Tag*. Deze bank trachtte iets in de praktijk te brengen van Rudolf Steiner's ideeën met betrekking tot het driegelede sociale organisme.

Hier had Willi Sucher zijn eerste ontmoeting met Rudolf Steiner en middels vrienden met zijn toekomstige echtgenote Helen. Het waren moeilijke jaren na de eerste wereldoorlog en de bank moest zijn deuren sluiten. Sucher vond een andere baan bij een bank in Bruchsal. Samen met Helen trad hij tot de Christengemeenschap toe. Hun huwelijk werd ingezegend door Friedrich Rittelmeyer. Toen de jonggehuwden zich dit eindelijk konden veroorloven, huurden zij een woning in Bruchsal. Iedere avond na een werkdag, zat Sucher twee uur te studeren.

1927 was een belangrijk jaar voor Willi Sucher. Niet alleen vanwege zijn huwelijk, maar omdat hij in dat jaar ook in aanraking kwam met het werk van Elisabeth Vreede. Zij had de leiding van de mathematisch-astronomische sectie van het Goetheanum in Dornach en maakte deel uit van het eerste bestuur van de antroposofische vereniging. In 1927 kreeg Sucher een verslag onder ogen van een lezing die Vreede had gegeven. Er was daarin sprake van een verwijzing van Rudolf Steiner naar de hemelconstellatie bij het moment van sterven. Deze idee trof Sucher als een donderslag bij heldere hemel. Hij schreef later dat ' een straal van hoop op het astrologische complex viel, die licht leek te werpen op de zoektocht naar vrijheid van de mens. ' Zo begon Sucher's onderzoek naar met name deze biografische ritmen en bewegingen van de sterren. Zij leken keer op keer te bevestigen dat de mens een grote betekenis voor de kosmos heeft en niet hulpeloos onderworpen is aan de ritmen en bewegingen van de sterren.

26 jaar oud werd Sucher een leerling van Elisabeth Vreede. Zij moedigde hem aan en confronteerde hem met bepaalde vraagstukken. Er ontwikkelde zich tussen hen een levendige correspondentie. Vreede zond hem dikwijls een of andere opmerking, die Steiner gemaakt had met betrekking tot de relatie van de mens tot de sterrenwereld, vergezeld van de kanttekening: ' Ik kan het niet doen. Jij zult het moeten doen. ' Vreede was het die Sucher de suggestie deed om de voor-geboortelijke hemelconstellaties, de hemelbewegingen tijdens de embryonale ontwikkeling van de mens, te gaan onderzoeken. Zij adviseerde hem om voor dit onderzoek de antieke *Regel van Hermes* toe te passen, die zijn oorsprong had in het oude Egypte.

Met 30 hield Sucher voordrachten aan het Goetheanum en korte tijd later ook in de Lucaskliniek in Arlesheim. Gedurende 1934/35 publiceerde Elisabeth Vreede een aantal astrologische studies voor de mathematisch-astronomische sectie. De eerste had zij nog zelf vervaardigd, maar de andere werden door Sucher geschreven. Vreede schreef: ' De volgende studies zijn bestemd om de lezer in kennis te stellen van het onderzoek dat door onze medewerker Willi Sucher reeds gedurende een aantal jaren wordt ontwikkeld, in samenwerking met de mathematisch-astronomische sectie. Voor Sucher is niet de traditionele astrologie uitgangspunt, hoewel die hem bekend is, maar de geesteswetenschap van Rudolf Steiner. Met name Steiner 's aanwijzingen die betrekking hebben op het

terrein van de astrologie.

Hitler kwam echter aan de macht en de omstandigheden in Duitsland werden onverdraaglijk. De correspondentie tussen Sucher en Vreede werd onderschept. Astrologen werden gearresteerd en antroposofen moesten elkaar in het geheim ontmoeten. Willi en Helen was het duidelijk dat zij Duitsland moesten verlaten. Tijdens een bezoek aan Vreede in 1936 werd een reis naar Nederland en Engeland georganiseerd. Tegen die tijd waren Elisabeth Vreede en medebestuurder Ita Wegman, als gevolg van interne conflicten niet langer lid van het bestuur. Tijdens Sucher's bezoek aan Engeland werd het echtpaar, eerst door Eugen Kolisko en later door Fred Güter uitgenodigd om te komen werken in een antroposofische instelling voor gehandicapte kinderen, Sunfield Home in Clent. Het duurde een aantal maanden voordat de nodige papieren werden afgegeven. Helen en Willi vertrokken naar Engeland, naar het leek slechts voor een bezoek, met niet meer dan twintig mark en een paar persoonlijke bezittingen. Willi was 35 jaar.

Hij kreeg een plaats in de verpleging toegewezen en Helen in de keuken. Beiden worstelden zij met hun taak in een andere taal. Er werd echter veel verworven in deze periode, voor de taak waar Sucher zich aan gewijd had. Hij deed klinische ervaring op en was in staat om die toe te passen. Daarbij richtte hij zich naar de aanwijzing van Steiner, dat een toegewijd pedagoog met de sterrenconfiguratie van een pupil, stappen op de weg naar genezing zou kunnen zetten.

Sucher zag Elisabeth Vreede voor het laatst bij een conferentie in Bangor, Wales, niet ver van Penmaenmawr. Hij beschrijft hoe hij samen met Vreede een heuvel beklom, waar zich twee steencirkels van de Druïden bevonden. Daar namen zij voorlopig afscheid, in de nabijheid van deze stenen, die getuigden van een oeroude sterrenwijsheid en met een groot gevoel van verantwoordelijkheid voor de toekomst van deze wijsheid. Elisabeth Vreede stierf op 31 augustus 1943 in Zwitserland.

Tijdens de tweede wereldoorlog werden alle Oostenrijkers en Duitsers die in het Britse koninkrijk verbleven, geïnterneerd, uit angst voor mogelijke spionage voor de vijand. Sucher werd met verschillende andere antroposofen ondergebracht in een voormalig zomerverblijf op het eiland Man. Onder hen bevonden zich Ernst Lehrs en Karl König. Zij deelden hun weten met elkaar en Sucher kon er zijn werk voort zetten. Na hun vrijlating werkten Willi en Helen in König's Camphill gemeenschap voor kinderen in Aberdeen.

Hij zette zijn onderzoek voort, reisde rond om lezingen te geven en maakte een begin met het schrijven van maandelijks nieuwsbrieven voor abonnees. Tijdens een van deze lezingen leerde hij Hazel Straker kennen, die zich later bij hem zou voegen, om samen met enkele anderen te helpen bij het onderzoekswerk. In 1944 keerden Willi en Helen voor twee jaar terug naar Sunfield, waarna zij zich in 1946 - op verzoek van Eleanor Merry en Maria Schindler in Londen vestigden, waar Willi's avonds cursus gaf. In 1947 werd Willi gevraagd de leiding op zich te nemen van een heilpedagogisch tehuis in Garvald, Schotland. Alfred Heidenreich, de grondlegger van de Christengemeenschap in Groot-Brittannië, vroeg hem om in Allbrighton Hall bij Shrewsbury te komen werken, een conferentiecentrum van de Christengemeenschap. Hazel Straker volgde hem vanuit Garvald. Het was een zeer productieve tijd voor Sucher. ' Dr. Heidenreich gaf me alle vrijheid om mijn werk verder te ontwikkelen... ' Het Engelse manuscript van *Isis Sophia (deel 1)* werd voorbereid en in 1951 uitgegeven. *Man and the Stars (Isis Sophia, deel 2)* volgde in 1952.

Het was in Shrewsbury dat het ' gezin ' van medewerkers werd gevormd, dat voor de rest van Willi's leven zijn werk zou meedragen en ondersteunen. Hazel Straker werd vergezeld van Helen Veronica Moyer en haar zuster Maria Schindler. Zij leefden en werkten samen. Sucher's reizen namen toe als gevolg van uitnodigingen om te komen spreken in Engeland, Schotland en Nederland. Het was in deze periode dat Sucher's werk over de kosmische achtergronden van de Griekse, Noorse en Keltische mythologie uitgegeven werd. Ook deed hij onderzoek naar historische persoonlijkheden en perioden. Tevens begon zich zijn pionierswerk met betrekking tot een heliocentrisch wereldbeeld en het kosmische bewegingsmodel van de lemniscaat te ontvouwen.

Toen het conferentiecentrum uit financiële gronden moest sluiten, verhuisde de kleine familie naar *Larkfield Hall*, een heilpedagogisch huis in Kent. Sucher ging door met het geven van lezingen, terwijl zijn medewerkers met de pupillen werkten. Dikwijls voegden zij zich 's avonds bij Willi, om

samen de sterrenconfiguraties van de kinderen te bestuderen. Sucher had de taak op zich genomen, waar Elisabeth Vreede hem mee geconfronteerd had: om de gebaren van de sterren tijdens de embryonale ontwikkeling te onderzoeken. Hazel Straker schrijft: ' Dit precieze monnikenwerk, dat hij gedurende meerdere jaren had uitgevoerd, droeg een rijke oogst toen hij ons aan de hand van de hemelverschijnselen naar de grootse imaginaties voerde die daar achter stonden. Die konden ons een hulp en inspiratie zijn bij ons werk met de kinderen. '

Sucher werd gevraagd om te komen spreken op de boerderij van de antroposofische gemeenschap in Spring Valley, New York. Tijdens een verblijf van 4½ maand in de Verenigde Staten gaf hij 70 lezingen en workshops. Daaronder ook een cursus voor de lerarenopleiding in Los Angeles, aan de *Highland Hall Waldorf school*. Los Angeles zou de plek worden voor zijn toekomstige werkzaamheid.

Terug in Engeland schreef Sucher zijn boek *Drama of the Universe*, waarin hij zijn onderzoek naar het heliocentrische wereldbeeld presenteerde, een volledige nieuwe kijk op de relatie van de mens tot de sterren. Nadat dit werk in 1958 voltooid was, maakte de familie van medewerkers een vakantiereis door de Verenigde Staten en bezocht onder andere Los Angeles. Vanuit Highland Hall waren er meerdere verzoeken gekomen, om daar te komen werken en er een heilpedagogische school te beginnen. Ze besloten om te emigreren.

In 1961 vertrok een groep van vier naar Los Angeles: Willi en Helen Sucher, Veronica Moyer en Hazel Straker. Zij stichtten het *Landvidi Center for Exceptional Children*. Dit project zou zeven jaar duren. In die jaren reisde Sucher regelmatig rond om lezingen te geven in de Verenigde Staten, Engeland, Nederland, Zwitserland en Duitsland.

Toen het schooltje de poorten sloot in 1968, trokken zij zich terug in een klein huis in Meadow Vista, Californië, in de heuvels aan de voet van de Siërra Mountains, niet ver van Sacramento. Ge-steund door zijn medewerkers, zette Sucher zijn onderzoek en schrijvende werk voort. Ook bleef hij reizen om cursussen te geven en hield hij studiebijeenkomsten in zijn huis. In die tijd ontstonden *Cosmic Christianity* (1970) en *The Changing Countenance of Cosmology* (1971), die onlangs bij de Anthroposophical Press, N.Y. in herdruk zijn verschenen (1993).

Naar Sucher's opvatting hebben de drie jaren die Christus doorbracht op aarde vanaf de doop in de Jordaan tot aan de Hemelvaart, de kosmos ingrijpend veranderd, evenals de relatie van de mens tot de kosmos. Over het onderzoek dat hij publiceerde in *Cosmic Christianity* schreef hij: ' tenslotte wil ik het onderzoekswerk vermelden, dat ik verrichtte naar de gebeurtenissen in het leven van Christus. Ik raakte er steeds meer van overtuigd dat de kosmische perspectieven van deze gebeurtenissen een basis vormen voor de werkzaamheid van de Christusimpuls in de tijdperken na het Mysterie van Golgotha '. Het bleek dat steeds wanneer een bepaalde kosmische constellatie uit de tijd van Christus aardeleven zich herhaalt, de mogelijkheid geboden wordt, om de inherente spirituele betekenis van die daad te begrijpen. Dat het zelfs mogelijk is om de inherente spirituele betekenis van die daad te beleven. Zoals gezegd, deze mogelijkheden worden de mens ' geboden '. Hij kan ze in vrijheid oppakken en zich er eventueel mee identificeren. In deze jaren zochten velen Willi op, om van hem een levensadvies in te winnen. Sucher's diep reikende beelden, die hij ontleende aan het voorgeboortelijke en geboorte-astrogram, konden voor velen een licht werpen op de eigen weg van het lot.

Ook bleef hij het *Monthly Star Journal* (1965-1975) uitgeven. In een van de nummers citeert hij Rudolf Steiner uit de cyclus *Christus und Die Geistige Welt* (GA 149, 5e voordracht): ' ...Het werd mij steeds duidelijker, als resultaat van vele jaren onderzoek, dat er in onze tijd een soort opstanding plaats vindt van de astrologie uit de 3e Cultuurtijd (de Egyptisch-Babylonische), maar doortrokken van de Christusimpuls. Vandaag de dag moeten we anders tussen de sterren zoeken dan in vroeger tijden, het sterrenschift moet echter opnieuw worden tot iets dat tot ons spreekt...'

In 1972, 70 jaar oud, werd Willi Sucher gevraagd om te spreken tijdens een Internationale Jongerenconferentie van de antroposofische vereniging in Dornach. Er waren 41 jaren verstreken sinds hij daar op instigatie van Elisabeth Vreede gesproken had. Sucher had er onder geldeden dat de ontwikkeling van de astrofische door zo weinig mensen actief was opgepakt. Hij beschouwde het als een grote noodzaak, die de mensheid in staat zou kunnen stellen om de beproevingen aan het

eind van de eeuw onder ogen te kunnen zien.

Hij bleef lezingen geven. Zijn schrijvend werk beperkte zich voornamelijk tot de maandelijks brieven voor abonnees. Enkele van deze brieven werden gepubliceerd in Sucher's laatste boek *Practical Approach toward a New Astrosophy*. Het bevatte veel van zijn ononderbroken onderzoek naar een spirituele benadering van een heliocentrische astrologie. Het maakte een opening naar een begrip van het heliocentrische copernicaanse wereldbeeld. In 1973 moest Hazel Straker vanwege familieomstandigheden terugkeren naar Engeland. Twee jaar later stierf Helen Sucher.

Veronica Moyer nam het huishouden over en ontfermde zich over de distributie van de boeken. Maar er volgden geen nieuwe publicaties meer. Sucher bleef reizen en lezingen en workshops geven, maar begon zijn activiteiten geleidelijk aan te beperken. Hij bleef echter dicht bij huis onderrichten. In de laatste tien jaar vormde zijn huis een actief centrum. De studiegroepen en de talloze mensen die om een individueel advies kwamen hielpen allemaal om een stevige basis te leggen voor de astrosofie, waarop in de toekomst verder gebouwd zou kunnen worden.

Willi Sucher stierf vredig in zijn slaap op 21 mei 1985.

Willi Sucher

Het is de opzet van deze brieven om de samenhang uit te diepen, die er bestaat tussen de sterrenwereld en de aarde. De mens als voornaamste vertegenwoordiger van de aarde, zal centraal staan, maar daarnaast zal er ook aandacht zijn voor de andere natuurrijken.

Het gaat natuurlijk om een zeer omvangrijk terrein en de kennis is in ons tijdperk beperkt. Niettemin is het dankzij de cruciale inzichten, die ons door Rudolf Steiner geschonken werden, mogelijk geworden om in meer dan 20 jaar van stille en volhardende arbeid, vele feiten over deze samenhang te verzamelen. Alles bij elkaar vormen deze feiten al een organisch geheel, dat zich vanzelfsprekend nog in een kinderstadium bevindt. Het zal echter de kiem vormen voor toekomstig en uitgebreider onderzoek in tijden die in het verschiet liggen.

Eerst zullen we door deze brieven een heldere visie funderen met betrekking tot de structuur van ons zonnestelsel en de relatie daarvan tot de sterrenwereld, die boven ons eigen universum uitgaat. Vervolgens zullen we moeten spreken over de sterrenbeelden die we aan de hemel waarnemen, voornamelijk de beelden van de dierenriem. We zullen proberen door te dringen in de geestelijke achtergrond daarvan, in samenhang met de ontwikkeling van aarde en mensheid. Daarna zal de aandacht gericht worden op de bewegende sterren, de planeten. Dit zal vooral betrekking hebben op het bestaan van de mens na de dood en voor de geboorte. We zullen echter ook rekening moeten houden met de relatie die tussen de planeten en het leven in de natuur bestaat, voor zover die relatie al wetenschappelijk aangetoond kan worden. Met betrekking tot de mens duikt dan het vraagstuk op van bestemming of lot en de reikwijdte van de menselijke vrijheid. Tenslotte zullen we een inzicht moeten verwerven in de samenhang tussen de sterren en de mensheid als geheel en ook met betrekking tot de toekomstige ontwikkeling van de planeet die we bewonen, de aarde.

De vraag dient zich aan, welke naam we zullen kiezen voor het soort kennis waarnaar we in deze brieven op zoek willen gaan. Het zou niet juist zijn om van 'astronomie' te spreken. Met de mathematische feiten van de sterrenwereld zullen we ons alleen waar nodig bezig houden. Ook kan het geen 'astrologie' genoemd worden, omdat het hier niet gaat om een basis voor eventuele horoscoop duidingen, zoals die bij de hedendaagse astrologie gebruikelijk zijn. We willen de spirituele achtergrond bestuderen van de relatie tussen de sterren en de aarde met zijn bewoners. We zouden mogen spreken van *astrosofie*. Wat is *astrosofie*?

Beweging vormt de essentie van de sterrenwereld. Alles in de sferen die de aarde omgeven, is in beweging. We betreden een enorme wereld van ritmen, wanneer we onze blik op de veelvuldigheid van de sterrenhemel richten.

Zo is er het ritme van dag en nacht. Het hele firmament schijnt in de loop van 24 uur rondom zijn hemel-as te draaien. De huidige astronomie leert ons dat deze rotatie teweeg gebracht wordt door de dagelijkse omwenteling van de aarde rondom haar eigen as. Voor de waarnemer op aarde is het echter of het omgekeerde het geval is en het firmament zich zou bewegen.

Ook kunnen we de ritmen van de maan observeren, de wisseling van de schijngestalten, van nieuwe maan tot volle maan en weer terug tot nieuwe maan. De waarneming leert dat dit ritme zich ruwweg in één maand voltrekt.

Wagen we ons verder in het universum, dan ontmoeten we nog andere ritmen, zoals die van Venus en Mercurius. Er is het ritme van de zon, de tijd die deze nodig heeft om een omloop door de dierenriem te volbrengen. Opnieuw leert de astronomie ons, dat deze jaarbeweging van de zon slechts schijn is. Het is de aarde die in de loop van een jaar rondom de zon beweegt. Op aarde nemen we de zon in de loop van een jaar in verschillende delen van de hemel waar, als gevolg van de omloopbaan van onze planeet. Nog verder weg vinden we de ritmen van de zgn. buitenplaneten, Mars, Jupiter en Saturnus en de recent ontdekte planeten Uranus, Neptunus en

Pluto. Het gaat daarbij om ritmen, die zich over tientallen, zelfs honderden jaren uitstrekken.

Daarnaast treffen we veranderingen in de structuur van ons universum aan, die zich eveneens in

lange ritmische intervallen voltrekken. Zij omvatten volledige tijdperken van menselijke en aardse evolutie, duizenden, zelfs tienduizenden jaren. En we weten dat ook de zgn. 'vaste' sterren in beweging zijn, hoewel deze bewegingen in de regel alleen voor het blote oog zichtbaar worden over een tijdspanne, die het gangbare tijdbegrip van de mens te boven gaat.

Beweging vormt dus de grondslag van de sterrenwereld. We kunnen op verschillende manieren naar deze wereld van beweging kijken.

We kunnen het als een reusachtig mechanisch uurwerk beschouwen. De feiten die we aan de kosmische bewegingen ontleen, inspireren tot een dergelijke gedachte. Die bewegingen kunnen we berekenen.

We kunnen de ritmen van de sterrenwereld zelfs vooraf berekenen. De ontdekking van Pluto en Neptunus waren het gevolg van het toepassen van puur mechanische wetmatigheden op het universum.

Toch schiet de gedachte van het universum als een mechanisme, op bepaalde punten tekort. We kunnen de vergelijking maken met een draaiende motor. De omwentelingen van de motor, zijn gedragingen, kunnen berekend worden. Ieder detail kan door mechanische wetten verklaard worden. Maar de motor zou geen millimeter bewegen, niet één schroef ervan zou bestaan, als de menselijke geest hem niet had uitgevonden. De enorme inzet van de uitvinders heeft ieder afzonderlijk detail van de motor voortgebracht. De menselijke geest vormt de werkelijke oorsprong van de motor en zonder dit menselijk vermogen zou de motor niet bestaan.

Hoe is het met het universum gesteld? Het mechanisme met zijn talloze bewegingen is voor handen. Maar wie heeft het geschapen en in beweging gezet? Een mechanisme kan zichzelf niet scheppen, anders is het niet langer een mechanisme. Er moet een soort reusachtig plannend bewustzijn zijn geweest of misschien zelfs een gemeenschap van dergelijke scheppende krachten, voordat er enig universum tot stand kon komen.

Hierdoor komen we tot een ander gezichtspunt. Zoals een motor de uitdrukking is van de mogelijkheden van de menselijke geest, misschien ook van zijn zwakheden, zo kan het universum gezien worden als de uitdrukking van een wereld van innerlijk leven, zo niet zielenleven.

We zien een mens zich bewegen. Alle bewegingen van de ledematen kunnen aan de hand van natuurkundige en mechanische wetten verklaard worden. En toch is er altijd een reden waarom een mens zijn armen en benen beweegt. Hij heeft de intentie om iets te doen, ergens naar toe te gaan. Achter de zichtbare bewegingen van het lichaam gaat een innerlijk leven schuil, een psychisch leven, een leven dat zin en betekenis geeft aan de bewegingen.

Zo kunnen we ook naar iedere ster afzonderlijk kijken. We berekenen zijn bewegingen, ritmen en vele andere gegevens, die verbonden zijn met zijn algehele hoedanigheid en relatie tot andere sterren. In een menselijke gemeenschap heeft ieder afzonderlijk lid zijn eigen wereld van zielenkwaliteiten, die beweging en activiteit motiveren. Maar de handelingen van ieder afzonderlijk lid komen in aanraking met die van andere leden. Sterker nog, ze krijgen pas werkelijk betekenis als ze in relatie staan tot het gemeenschapsleven als geheel. In feite vormen de gemeenschappelijke idealen van een gemeenschap de maat voor de activiteiten van ieder lid afzonderlijk.

Op dezelfde manier heeft iedere ster zijn eigen wereld van zielenbewegingen, die ten grondslag liggen aan zijn zichtbare bewegingen, waardoor hij een bruikbaar en scheppend lid van het universum is. Maar hij staat ook in relatie tot zijn medesterren.

Gezien vanaf de zon, als het middelpunt van ons universum, of vanaf de aarde, ontmoeten de planeten elkaar soms op een bepaalde manier. Of ze gaan uit elkaar en vormen een oppositie ten opzichte van elkaar, enzovoort. Al deze activiteiten staan in een relatie tot het zonnestelsel als geheel en met name tot de zon als middelpunt.

Iedere afzonderlijke planeet moet dus deel hebben aan het gemeenschappelijke doel van het gehele zonnestelsel.

Dat is astrofisie: Het leren kennen - te beginnen natuurlijk met de simpele feiten - van de zielenwereld van iedere ster of planeet afzonderlijk; het sociale leven van hun gemeenschappelijkheid; hun gemeenschappelijke idealen en doelstellingen.

Maar we zijn niet alleen op zoek naar de zielenwereld van de sterren, die de manifestatie van hun

wezen en daden vormt binnen een beperkte tijdspanne. We zullen ook enig inzicht in hun geestelijk leven moeten verwerven. Alleen dan kunnen we hun wezen helemaal begrijpen. Hun geestelijk leven, dat wil zeggen: hun historie (bij wijze van spreken, hun biografieën), hun worstelingen en hun resultaten, evenals hun bestemming (met betrekking tot de toekomst).

Waarom Astrofisie?

De vraag kan opkomen: Waarom zouden wij als mensen op aarde streven naar een kennis van de sterren, zoals hierboven beschreven?

De sterrenwereld kan een interessant studie-object vormen, maar zijn de sterren niet te ver van de aarde verwijderd om het leven op onze planeet te kunnen beïnvloeden?

Deze planeet is onderdeel van de grote sterrengemeenschap. Zoals de werking van de maan het ritme van de getijden beïnvloedt, zo kunnen we ook ontdekken dat het organisme van de aarde beïnvloed wordt door alle sterren van de kosmische samenleving. Verschillende observaties kunnen tot deze conclusie voeren. Wij leven als mensen op deze aarde, die onder invloed van de sterren staat. Of we dit nu leuk vinden of niet, we hebben deel aan het leven van het gehele universum.

Als aardebewoners hebben we een natuurlijke neiging om onder te duiken in de wereld die door onze menselijke horizon begrensd wordt. Gewoonlijk omvat deze horizon erg weinig van het grote universum. Misschien reikt hij niet verder dan de wereld van onze kleine persoonlijke wensen en ambities. Maar het kan ook een filosofie of religie zijn, die ons eventueel verbindt met andere mensengroepen. Toch kan dit ons tegelijkertijd afscheiden van de rest van de mensheid. Of deze horizon kan de rol omvatten, die we mogelijk spelen in het bestaan van een natie of een volk, waar we door onze geboorte toe behoren. We weten, dat heel vaak, zo niet altijd, het juist dit onderscheid is dat tot conflict en oorlog voert. Als we enkel binnen de beperkte horizon van onze mensenwereld leven, leidt dit tot het gevaar van een bekrompen levensvisie. Deze kortzichtigheid van ons zielenleven kan allicht voeren tot een verkeerde beoordeling van onze eigen aangelegenheden binnen de samenhang van het universum als geheel.

Maar als we in staat zijn, al is het maar af en toe, om onszelf te confronteren met de wereld van de sterren, met hun zielenleven, hun geestelijk leven, dan kunnen we met ons wezen uitgroeien boven de wereld van onze eigen problemen en naar verhouding kleine en onbelangrijke aangelegenheden. We zouden onszelf dan op een bewuste en juiste wijze in de ontwikkelingsstroom van het universum kunnen plaatsen.

Al zouden we dit alleen maar bij gelegenheid doen, dan zouden we een wereld van grootse kosmische idealen en geestelijke strevingen kunnen betreden, die de mensheid niet verdeelt op grond van religieuze of levensbeschouwelijke overtuiging, rassentheorieën en dergelijke. De sterren zouden ons kunnen leren, dat de banden die een mens aan het leven binden, zoals bijvoorbeeld familie, volk of ras of zelfs een bepaalde religie, hun geldigheid hebben zolang zij de grenzen van deze gebieden niet overschrijden en andere levensgebieden gaan overheersen.

De juiste plek van zowel idealisme, als ook realisme of zelfs materialisme in onze wereld, zou dan zichtbaar worden. In het universum worden al deze levensopvattingen en levenshoudingen in harmonie op hun juiste plaats gehouden binnen het zielenleven van de sterrenwereld. Het is enkel de mens die dikwijls gebukt gaat onder kortzichtigheid en niet in staat is om orde te scheppen in zijn eigen zielenleven. Die wanorde spiegelt zich dan in de conflicten en oorlogen tussen mensen.

Als we de sterren op de juiste manier benaderen, kunnen ze de mensheid samen brengen. Zij stralen voor alle mensen. Alle fenomenen aan de sterrenhemel gaan ieder mens aan, zonder enig onderscheid. Er is geen sprake van enige differentiatie, zoals dit op aarde het geval is als gevolg van bepaalde sociale en geografische omstandigheden. In de loop van de tijd ontvangt het gehele aardoppervlak en daardoor ook ieder mens het licht en het onderricht van alle sterren.

Zodoende staat de poort open naar een wereld van echte vrede en vrijheid. Een wereld van echte vrede, omdat we daar de intenties en evolutionaire bedoelingen van de goden kunnen leren kennen. De toepassing van deze kennis in ons dagelijks leven, stap voor stap, kan ons echte vrede brengen, omdat we er door bevrijd worden van de ketenen, die gevormd worden door onze kleine en beperkte aardse aangelegenheden en problemen. Astrofisie, als een nieuwe sterrenwijsheid,

zal daarom in de toekomst zelfs een noodzaak gaan vormen voor een spirituele cultuur.

De structuur van ons zonnestelsel

Voordat we op zoek gaan naar de details van de ziele- en geestelijke wereld, die in de kosmos werkzaam zijn, dienen we een voorstelling te vormen van de fysieke structuur van ons zonnestelsel en de samenhang daarvan met de werelden in de diepte van de hemelruimte. We dienen een duidelijk beeld te vormen van de ritmen van de sterren en de wijze waarop zij in de ruimte hun plaats innemen. Daarvoor zullen we ons bepaalde astronomische inzichten eigen moeten maken. Natuurlijk kunnen we hier niet te diep op ingaan, omdat het in feite om een zeer omvangrijk terrein gaat van gecompliceerde mathematische en andere details. We kunnen dit alleen doen, voor zover dit noodzakelijk is om een algemeen begrip en een gemeenschappelijke taal te ontwikkelen, met betrekking tot de kosmische feiten waarmee we ons naderhand bezig willen houden.

Als we opzien naar het sterrenfirmament, dan kunnen we twee soorten hemellichamen waarnemen. In de eerste plaats zijn er de zgn. 'vaste' sterren. Zij worden zo genoemd, omdat zij altijd dezelfde positie en onderlinge afstand lijken te behouden. Zo zien we bijvoorbeeld het bekende sterrenbeeld Grote beer (Ursa Major) ofwel het 'Steelpannetje'. Vier vaste sterren vormen het pannetje zelf en drie andere de steel.

We kunnen dit sterrenbeeld door de jaren heen iedere nacht observeren. Het zal niet gebeuren, dat we op een nacht plotseling ontdekken dat één van de vier sterren die het pannetje vormen, zijn positie heeft veranderd. En zo zijn er vele groepen vaste sterren die sterrenbeelden vormen. De afzonderlijke sterren verlaten hun relatieve positie niet. Altijd zijn het dezelfde sterren die een sterrenbeeld vormen, bijvoorbeeld Cassiopeia, Orion en vele andere.

Maar in feite bewegen ook deze 'vaste' sterren. Na verloop van vele duizenden jaren zullen de sterren die het vertrouwde beeld van de Grote beer vormen, niet meer dezelfde posities innemen. In een verre toekomst zullen we de figuur van de grote Beer niet meer zo waarnemen als wij het nu doen. Deze bewegingen zijn echter zeer traag. Ze vallen buiten het gezichtsvermogen en buiten de menselijke tijdbeleving. Daarom noemen we deze hemellichamen met recht 'vaste' sterren.

Daarnaast nemen we ook de 'bewegende' sterren ofwel de planeten waar, die tot het zonnestelsel behoren. Een goed observatie-voorbeeld is de maan. In een heldere nacht zien wij haar misschien in het gebied van de sterren die de Stier vormen. Kijken we twee of drie dagen later opnieuw, dan treffen we haar in het sterrenbeeld Tweelingen aan. In de tussenliggende tijd moet de maan zich dus van de Stier naar de Tweelingen verplaatst hebben. Maar niet alleen de maan beweegt zich. Er zijn naast de maan in totaal acht planeten die zich verplaatsen:

Mercurius	Uranus (ontdekt in 1781)
Venus	Neptunus (ontdekt in 1846)
(aarde)	Pluto (ontdekt in 1930)
Mars	
Jupiter	
Saturnus	

Een ander onderscheid tussen vaste en bewegende sterren (volgens de huidige astronomie) is dat de vaste sterren uit zichzelf licht geven. Zij zijn als het ware zonnen, zoals ook onze zon er één is en brengen hun eigen licht voort. De bewegende sterren, de planeten van ons zonnestelsel, hebben geen eigen licht. Zij weerkaatsen slechts het licht dat zij van de centrale zon ontvangen.

Afgezien van de sterren en de planeten, waarvan de meeste alleen 's nachts zichtbaar zijn, nemen we de zon overdag waar. Daarom is het moeilijk om zijn relatieve positie ten opzichte van de sterrenbeelden te vinden. Maar met de hulp van bepaalde astronomische middelen kunnen we vaststellen, dat net als de planeten, ook de zon zich verplaatst en in de loop van één jaar een omloop volbrengt. De astronomische wetenschap vertelt ons echter dat niet de zon beweegt. De aarde draait om de zon, die zich in het middelpunt bevindt van de omloopbaan van de aarde. Door deze beweging van de aarde, die een omloop in de loop van een jaar voltooit, zien we de zonnenschijf

steeds weer in een andere kosmische richting. Daardoor ontstaat voor ons de voorstelling dat de zon zich langs de cirkel van de ecliptica of dierenriem beweegt.

We kunnen nu onderscheid maken tussen drie hoofdkenmerken in de structuur van ons zonnestelsel. De zon vormt het middelpunt.

Rond de zon beschrijven de planeten hun baan. De omloopbanen van de planeten bevinden zich ruwweg in een en hetzelfde vlak, terwijl hun middelpunt ongeveer in de zon ligt. Daarom dienen we ons het zonnestelsel voor te stellen in de vorm van een lens of een grote schijf met de planeetbanen als concentrische ringen.

Deze enorme schijf vindt in de baan van de buitenste planeet zijn begrenzing. Deze begrenzing heeft echter een relatieve samenhang met bepaalde sterren. Als het ware in perspectief gezien vanuit het middelpunt van de schijf, worden een aantal sterren door de omtrek van het zonnestelsel aangeraakt. Deze sterren vormen tezamen een soort lint of ring rondom het zonnestelsel. Dit lint aan de uiterste rand van het planetenstelsel waar wij zelf toe behoren, is de zgn. dierenriem. Deze wordt gevormd door twaalf van de sterrenbeelden, die we aan de hemel kunnen waarnemen. Dit zijn dus de drie componenten van ons zonnestelsel:

- 1) De zon, ruwweg het middelpunt van de schijf.
- 2) De omloopbanen van de planeten op verschillende afstand van de centrale zon.
- 3) De omtrek van de schijf, waarachter de twaalf sterrenbeelden van de dierenriem verschijnen.

Binnen deze schijf kunnen we nog een ander onderscheid maken. De aarde waarop wij leven, beweegt zich langs de derde omloopbaan, gerekend vanaf het middelpunt. Binnen de baan van de aarde liggen de banen van Mercurius en Venus. Zij worden de binnenplaneten genoemd. Aangezien hun banen kleiner zijn dan die van de aarde. Mercurius beweegt zich in 88 dagen eenmaal rond de zon. Venus doet hetzelfde in 225 dagen, omdat zij verder van de zon verwijderd is en daarom een grotere omloopbaan heeft. De aarde heeft 365 dagen nodig om één keer rond de zon te gaan. Rondom de aarde, op relatief gezien kleine afstand, dienen we ons de baan van de maan voor te stellen. De maan gaat in ongeveer 27 dagen rondom de aarde.

De planeten die hun baan buiten de omloop van de aarde beschrijven, worden de buitenplaneten genoemd. Hun afstand ten opzichte van de zon is naar verhouding veel groter dan die van de aarde. Zij hebben daarom veel meer tijd nodig om hun weg af te leggen. Mars heeft 687 dagen nodig voor een omloop, Jupiter ongeveer 12 jaar (911,86) en Saturnus 30 jaar (29,46). Uranus doet er 84,02 jaar over en Neptunus bevindt zich op nog grotere afstand van de zon. Zijn baan is dus erg wijd en hij heeft er 164,8 jaar voor nodig. Pluto tenslotte, doet er 248,2 jaar over.

Voor ons onderzoek is het belangrijk een onderscheid te maken tussen binnen- en buitenplaneten.

Pasen en de verlossing van de menselijke gestalte

Jonathan Hilton

In Colmar, in de Elzasie¹ hiervoor, bevinden zich de prachtige altaarpanelen die halverwege de 16e eeuw door *Matthias Grünewald* werden geschilderd. De twee middenpanelen die tentoongesteld zijn, tonen de lijdende Christus aan het kruis en de verrijzende Christus. Wie deze beide opmerkelijke kunstwerken op zich laat inwerken, kan een gevoel krijgen voor de enorme doodstrijd van het gebroken lichaam van Christus Jezus, dat aan het kruis hangt. Daarnaast het stralende opstandingslichaam, dat uit het graf verrijst. Het ene beeld laat ons de vorm van het kruis en het menselijk lijden intens ervaren. Het andere beeld toont het lichaam eveneens in de gedaante van een kruis, echter nu niet langer gebroken, maar zwevend, haast drijvend in een stralende, door een regenboog gekleurde sterrensfeer. Op het eerste paneel zien we de menselijke gestalte als een kruis. Op het tweede verschijnt de menselijke gestalte als een stralend kruis in een sterrensfeer. Beide voorstellingen voeren tot een diepgaande verinnerlijkte beleving van de fysieke menselijke gestalte en van de gevolgen die voor de fysieke gestalte voortvloeien uit de opstandingsdaad van Christus.

Nemen we de menselijke evolutie in ogenschouw, zoals die in beeldende taal beschreven wordt in het boek *Genesis* van het *Oude Testament*, in de mythen van andere kulturen en zoals die recent geestelijk opnieuw door *Rudolf Steiner* doorvorst is, dan treffen we een beschrijving aan van de afdaling van de mens. Vanuit een goddelijke wereld daalt hij af, om op aarde de ervaringen op te doen van het bestaan in een stoffelijk lichaam. In Genesis wordt Adam, de oermens, beschreven als geschapen naar het 'evenbeeld van God'. Echter na verleid te zijn door de slang, worden Adam en Eva uit de Hof verbannen. Zij worden uit de eenheid met God verbannen en moeten op aarde zwoegen, zich met de materie inlaten. Nadat zij uit het Paradijs verdreven zijn, brengen Adam en Eva nageslacht voort. Kaïn en Abel zijn de eerste nazaten. Zij vormen het begin van de erfelijkheidsstroom. Nadat de mens zich uit de goddelijke eenheid heeft losgemaakt, beginnen de erfelijkheidskrachten vat op hem te krijgen: de gevolgen van 'zonden' of afscheiding. Welke uitwerking had de verdrijving uit het Paradijs, de afscheiding van het goddelijke, op de menselijke gestalte, het 'evenbeeld van God', door de opeenvolging van de generaties heen? Wat wil het zeggen om naar het beeld van God geschapen te zijn?

Als we ons verdiepen in vroegere esoterische bronnen, dan stuiten we op macrokosmische uitbeeldingen van het archetype mens. Zo vinden we bijvoorbeeld in de Joodse occulte traditie van de Kabbala, de imaginatie van *Adam Kadmon*. In de Griekse traditie is dit *Adam Protoplastes* (de eerste gestalte). In de Indische traditie zijn het uitbeeldingen van het menselijke archetype, zoals weergegeven in de volgende afbeelding:

¹ Zie hiervoor <https://isenheimer.antrovista.com/inleiding.php>

Deze imaginatie van de mens als het beeld van God, toont hem als een sterrenwezen, samengesteld uit de dierenriem. De dierenriem bestaat uit twaalf groepen van sterren, die als het ware het decor vormen, waartegen de zon en de planeten schijnbaar hun baan voltrekken middels hun bewegingen aan de hemel. Als zodanig kan de dierenriem beschouwd worden als de periferie van onze kosmos; als de omtrek van die enorme sterrensfeer die ons omgeeft. In deze sferische gedaante, die door de dierenriem omschreven wordt, beleefde een vroegere esoterie de archetypische gedaante van Adam Kadmon. Adam in de Hof van Eden, naar het evenbeeld van God - nog onaangeroerd door de materie - kan weergegeven worden door deze zodiakale imaginatie. In een voordrachtencyclus die Rudolf Steiner in *Oslo gaf, juni 1912 (GA137)*, relateert hij de archetypische gestalte van de mens aan de dierenriem. Daardoor kunnen we een begrip ontwikkelen van de kosmische geaardheid van de menselijke gestalte, zoals die door een vroeger menselijk bewustzijn nog imaginatief werd waargenomen.

Hoe geven deze dierenriembeelden de ware aard van de menselijke gedaante weer, met betrekking tot de kosmische oorsprong hiervan?

Als inleiding op zijn beschrijving van de menselijke gestalte, wijst Rudolf Steiner er op, dat deze gestalte vertekend is geraakt door de invloeden van de zondeval, de verdrijving uit het Paradijs. In de cyclus die hierboven werd aangehaald, stelt hij, ' dat de mens de onvolmaaktheid van zijn eigen gedaante begint te ervaren, wanneer hij beseft dat zijn gestalte oorspronkelijk anders bedoeld is geweest, een ander karakter had en veranderd is onder invloed van trots en begeerte. ' Ik zal later hierop terugkomen, wanneer we de Opstanding in ogenschouw zullen nemen. Eerst zullen we naar de symbolen kijken, die door de traditie voor de constellaties van de dierenriem zijn overgeleverd en die gebruikt zullen worden om een imaginatie van de menselijke gestalte op te bouwen. In de volgorde waarin zij verschijnen als een grote cirkel aan de hemel, zijn het:

♈ Ram/Aries	♎ Weegschaal/Libra
♉ Stier/Taurus	♏ Schorpioen/Scorpio
♊ Tweelingen/Gemini	♐ Boogschutter/Sagittarius
♋ Kreeft/Cancer	♑ Steenbok/Capricornus
♌ Leeuw/Leo	♒ Waterman/Aquarius
♍ Maagd/Virgo	♓ Vissen/Pisces

Uitgaande van deze tekens, bouwt Steiner de menselijke gestalte op de volgende manier op:

Van de *Ram* ♈ stamt de impuls die tot de rechtopgaande gestalte voert. In een andere voordracht wordt door Steiner ook de lijn van het voorhoofd aan de Ram toegeschreven.

Van de *Stier* ♉ stamt de impuls tot de spraak.

Van de *Tweelingen* ♊ stamt de kwaliteit van symmetrie in de menselijke gestalte.

Van de *Kreeft* ♋ stamt de kwaliteit van het in zichzelf besloten zijn.

Van de *Leeuw* ♌ stamt datgene wat omsloten wordt en wat we de ' actieve inwendige organen ' noemen. Het zijn de organen die een rechtstreekse ritmische relatie tot de buitenwereld hebben, zoals het hart en de longen.

Van de *Maagd* ♍ stamt, wat Steiner het ' echte inwendige ' noemt. Het is dat mysterieuze gebied waar bijvoorbeeld de lever en de ingewanden functioneren, zonder een directe verbinding met de buitenwereld.

Van de *Weegschaal* ♎ stamt de kwaliteit van evenwicht. Dit komt tot uitdrukking in de heupgewrichten. Zij vormen een soort grens halverwege de menselijke gestalte, die het bovenste van het

onderste scheidt. Het onderste deel is op de buitenwereld gericht en op aardse condities afgestemd.

Van de *Schorpioen* ♏ zijn de voortplantingsorganen een representant.

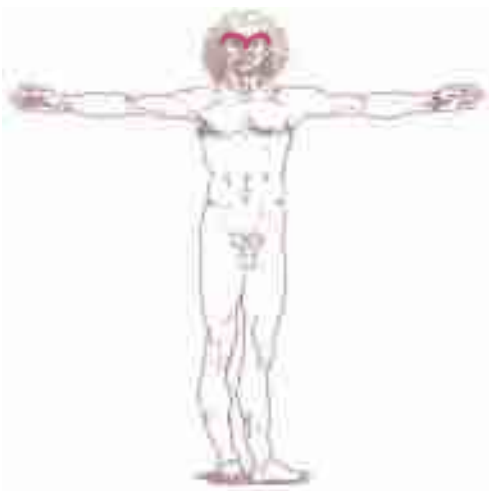
Van de *Boogschutter* ♐ stamt de impuls die tot een voorwaartse beweging voert, vertegenwoordigd door de dijnen en de bovenarmen.

Van de *Steenbok* ♄ stamt het vermogen om de wereld flexibel tegemoet te kunnen treden, wat tot uitdrukking komt in de gewrichten, knieën en ellebogen.

Van de *Waterman* ≈ stamt het vermogen om met de omtrek in aanraking te komen, wat zijn uitdrukking vindt in de kuiten en de onderarmen. Het zijn die gebieden van de menselijke anatomie, waar het bloed het dichtst aan de oppervlakte van de huid komt.

Van de *Vissen* ♃, de laatste van de twaalf, wordt contact gemaakt met de omtrek, de wereld om ons heen en wel op twee verschillende manieren. Deze twee manieren komen tot uitdrukking in de totaal verschillende vorm en functie van de handen en de voeten.

Als we deze twaalf constellaties nemen en de symbolen als een soort beeldschrift opvatten, dan kunnen we een imaginatie opbouwen van de menselijke gestalte, zoals die door Rudolf Steiner beschreven wordt. We beginnen met een cirkel te tekenen (die we ons als een sfeer kunnen voorstellen), een in zichzelf besloten volmaakte vorm.

Uitgaande van de Ram voltrekken we een beweging omhoog, die de sfeer doorbreekt, hem als het ware splitst. In dit beeld zien we niet alleen de beide hersenhelften weerspiegeld, maar ook de lijn die zich rond de wenkbrauwen welft en zich in de lijn van de neus voortzet.

Plaatsen we het symbool van de Stier onder deze sfeer, dan krijgen we een beeld van het spraakorgaan in de keel, inclusief de kanalen die naar het inwendige oor voeren.

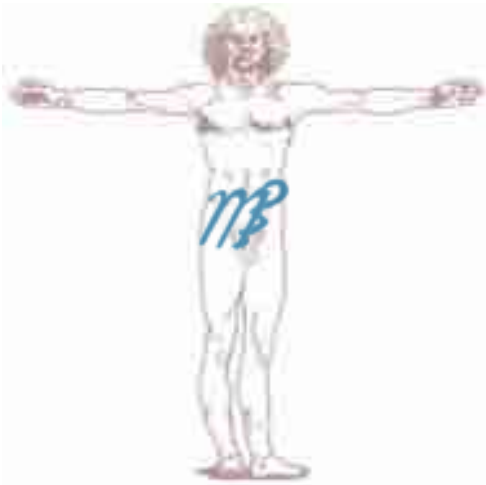
In het symbool van de Tweelingen kan de uitgestrekte ruggengraat beleefd worden en de boog van de schouderbladen en de heup, die ons onder het middel in twee symmetrische helften verdeelt.

In het symbool van de Kreeft kan het omhullende huis gezien worden, de binnenruimte die fysiologisch als de ribbenkast wordt aangeduid. Daaraan worden de organen toegevoegd, die gebed liggen in het huis van de menselijke borst.

Dit wordt weergegeven door het teken van de Leeuw, dat het hart en het longstelsel vertegenwoordigt, evenals de ritmische circulatie vanuit en terug naar het centrum.

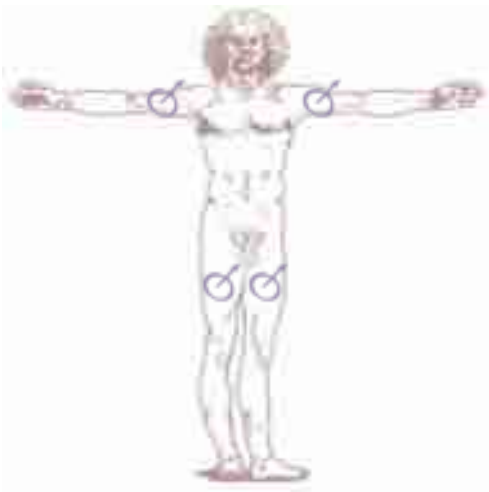
Hieronder kunnen we het symbool van de Maagd plaatsen, om de organen weer te geven, die zich onder in het gebied van het middenrif bevinden. Dit diepliggende inwendige gebied, waar substanties worden omgezet - het echte inwendige.

Met het symbool van de Weegschaal komen we aan het grote scharnier van de heupgewrichten, dat essentieel is voor het evenwicht en het punt markeert waar de bovenste en de onderste mens elkaar ontmoeten. In de boog kan zelfs een aanduiding van de navel worden gezien.

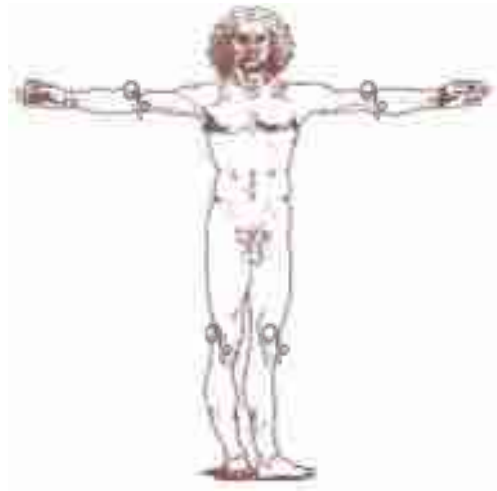

Met het symbool van de Schorpioen voegen we de voortplantingsorganen toe.

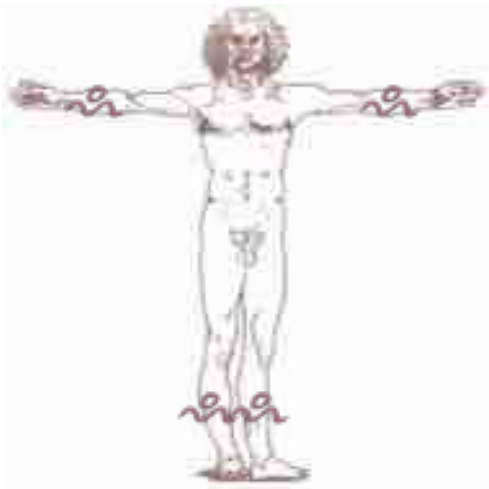
Tot zover hebben we een gestalte zonder ledematen opgebouwd, enkel hoofd en romp. Gaan we nu verder door de dierenriem, dan komen we aan de resterende tekens, die de ontwikkeling in neerwaartse richting impulseren, om de buitenwereld te ontmoeten.

In het teken voor de Boogschutter verschijnen de dijen en de bovenarmen, waardoor beweging in gang wordt gezet.

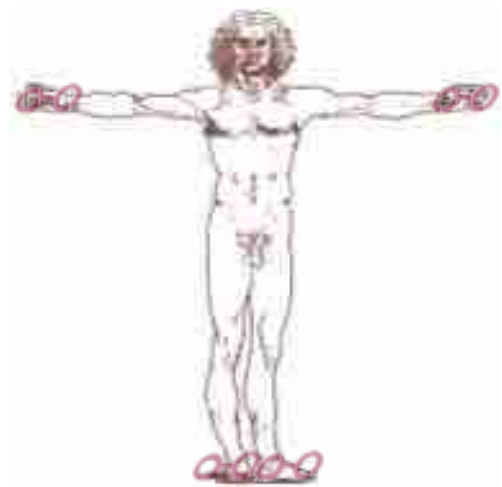

Met het symbool van de Steenbok komen we aan de gewrichten van knie en elleboog, die soepelheid mogelijk maken.

In de Waterman heeft de ontmoeting met de periferie plaats. De innerlijke mens komt in aanraking met de periferie van de omgeving.

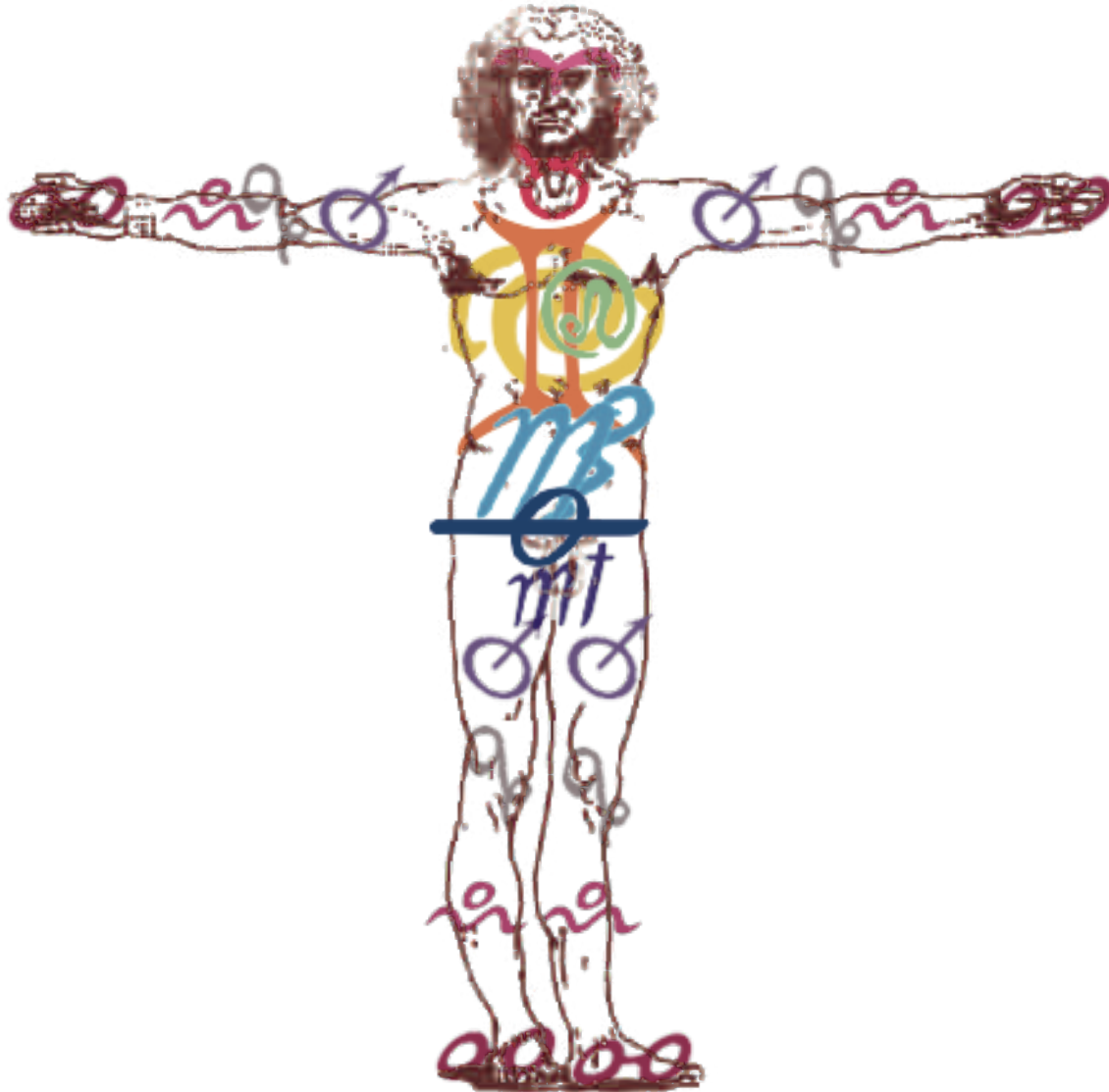
Dit is het gebied van de kuiten en de onderarmen. Dit zijn de delen van het lichaam waar de warmte van het bloed het dichtst aan de oppervlakte van de huid komt.

Tenslotte voegen we het symbool voor de Vissen toe, dat handen en voeten vertegenwoordigt

Op deze manier ontstaat een kosmische hiëroglief, waarvoor symbolen zijn gebruikt die een macrokosmisch beeld tot uitdrukking brengen. Het is de weergave van het archetype van de menselij-

ke gestalte - de gestalte van de dierenriem. Hier echter niet in een sferische gedaante, zoals de vroegere Indische uitbeelding, maar als opgerichte gestalte. Keren we terug naar de kunstwerken waarnaar verwezen werd aan het begin van dit artikel, dan zien we dat drie variaties van deze gestalte werden weergegeven: de oorspronkelijke sferische vorm (de Indiaanse afbeelding), de vorm van het kruis (de kruisiging van Grünewald) en de vorm van het kruis, stralend in de kring van een met sterren bezaaide regenboog (de opstanding van Grünewald). Wat vertellen deze drie voorstellingen ons over de evolutie van de mens als een fysiek wezen?

Zoals Rudolf Steiner onder andere in de *Wetenschap van de geheimen der ziel* beschrijft, is het fysieke lichaam het oudste wezensdeel van de mens, door verheven geestelijke wezens tijdens de vroegste ontwikkelingsstadia geschapen. Dit fysieke lichaam trok echter pas veel later materie aan zich, namelijk tijdens de aarde- ontwikkeling. Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen het fysieke lichaam en het fysiek-materiële lichaam. De geschiedenis van de verjaging uit het Paradijs is een imaginaire beschrijving van de tijd waarin het opnemen van materie plaats vond. Daaraan voorafgaand was de menselijke fysieke gedaante nog een replica van de kosmische gestalte, die naar zijn aard sferisch was. Spiritueel gezien zweefde deze vorm boven de aarde, in etherische omstandigheden. Naar het goddelijk plan was de mens voorbestemd om onder te duiken in het aardse bestaan om de buitenwereld te leren kennen, maar niet om daar zover ingezogen te worden, dat dit een degeneratie van de oorspronkelijke vorm tot gevolg had. Echter onder invloed van Lucifer, de slang uit het Genesisverhaal, werd de mens vroegtijdig door begeerte in een verbinding met de fysiek- materiële aarde getrokken. Dit voltrok zich voordat de vermogens

van het Ik krachtig genoeg ontwikkeld waren. Zij stelden de mens nog niet in staat om een fysiek bestaan aan te nemen als een middel tot ik-ontwikkeling, zonder aan dit bestaan onderworpen te raken.

Een gevolg hiervan was, dat de menselijke gestalte gecorrumpeerd werd door een vroegtijdige materialisering en zich tot een vorm ontwikkelde, die aangepast was aan zijn verstrikking in de materie.

Zoals Rudolf Steiner het beschrijft: ' De mens is naar vorm en gestalte veranderd, - van boven door trots en aanmatiging, van onder door begeerte. Als er in de mens geen begeerte zou gloeien, dan zou het onderste deel van het organisme een andere gedaante hebben.' Kwaliteiten als voortplanting, voorwaartse beweging, flexibiliteit ten opzichte van de omgeving, ontmoeting en verbinding met de periferie (\mathfrak{M} - \aleph - γ - \approx - \mathfrak{H}) zouden een andere gedaante hebben aangenomen, in overeenstemming met hun kosmische archetypen en niet zozeer afgestemd op een aards fysiek leven. We zouden ons dit misschien kunnen voorstellen als een eerder dynamisch-actieve gedaante en minder als fysiek-materiële gedaante, zoals we die nu hebben.

In de loop van de tijd veroorzaakte de ' zonde ' van de eerste Adam, zoals de apostel Paulus hem noemde, dat de menselijke gestalte steeds meer in de materie afdaalde. Het karma van de verdrijving uit het Paradijs werd door de generaties heen verder gedragen, middels de stroom van de erfelijkheid. Hierdoor raakte het menselijk fysieke lichaam van zijn goddelijke oorsprong gescheiden. Tenslotte ontstond het gevaar dat het fysieke lichaam niet langer plooibaar genoeg zou zijn, om aan de menselijke geest een woning te bieden en zo de taak te volbrengen om volledig mens te worden. Een volledige scheiding tussen het aardse bestaan en het goddelijk bestaan zou dan optreden en daarmee zou Lucifer zijn doel bereikt hebben. De mens zou dan enkel nog in geestelijke sferen een bestaan hebben en de aarde zou achter gelaten worden.

Om te voorkomen dat dit zou gebeuren, nam de grote Zonnegeest, het Ik Ben van de kosmos, dat we de Christus noemen, een fysieke aardse gedaante aan, door zich te verenigen met de mens Jezus. Door deze daad, die door Rudolf Steiner wordt aangeduid als het *Mysterie van Golgotha*, werden aan de mensheid nieuwe krachten geschonken, die de mens in staat zouden stellen om vanuit het Ik, de omvorming van zijn eigen wezen op zich te nemen en uiteindelijk ook van het fysieke lichaam. De vervulling van deze omvorming van de mens in zijn ware aard, werd met Pasen voltrokken. In plaats van het fysieke lichaam bij de dood af te leggen en de aarde te verlaten, handhaafde de Christus zijn vereniging met het stoffelijk gebied.

Zodoende overwon hij de gevolgen van de zondeval, die geleid hadden tot de splitsing tussen geestelijk en aards bestaan. Wat in de loop van de tijd de menselijke gedaante misvormd had als een gevolg van de val en door generaties heen werd verder gedragen, werd verlost. Door deze daad voerde Christus de menselijke gedaante terug tot zijn kosmische geestelijk-fysieke archetype. Dit herstel betekende echter niet een simpele terugkeer naar het bestaan van voor de val. Het was geen terugkeer naar de eerste Adam uit de Hof van Eden, de sferische gestalte van Adam Kadmon. In de Verrezene kwam de nieuwe Adam tot aanzijn. Hij die de aarde omvormt vanuit de volheid van het Ik. De mens is niet langer een kind van het Paradijs. In de Verrezene verschijnt de mens van de toekomst, die een modeschepper van de goden zal zijn, een broeder van Christus, nadat hij zijn wezen omgevormd zal hebben uit de kracht van het Ik. Zoals de schildering van Grünewald weergeeft, zal de stralende opgerichte menselijke gestalte in de sterrensfeer staan als een actieve, transformerende kracht - niet langer enkel een evenbeeld van de sterrenkosmos.

Thomas J. Weihs geeft in zijn boek ' *Embryogenesis in Myth and Science* ' (Edinburgh, 1986), meer inzicht in de aard van het opstandingslichaam van Christus. Met name in het mysterie van de ontmoetingen met de Verrezene, zoals die in het *evangelie van Johannes* beschreven worden. Johannes beschrijft de ontmoeting die Maria van Magdala op paaszondag met de Opgestanden Christus heeft aan het geopende graf (*Joh.20:14-17*). Nadat zij de engelen in het graf heeft waargenomen, keert zij zich om en ziet Jezus staan, maar herkent Hem niet. Zij veronderstelt dat het de tuinman is en vraagt of Hij de Heer weggenomen heeft. Dan spreekt Jezus haar naam uit en zij herkent Hem. Waarom herkent zij Hem niet totdat Hij haar naam uitspreekt? Weihs veronderstelt

dat zij ' de niet-materiële menselijke gedaante ' ziet, ' zonder de genetische kenmerken; universeel menselijk, maar zonder individualiserende eigenschappen...Bij de opstanding was het niet het individuele unieke lichaam van Jezus van Nazareth, maar het universele archetype van de Mens, dat voor de leerlingen zichtbaar werd. ' Maria zag de Mens.

Hoe kunnen we deze activiteit die de menselijke gestalte verlost, nu opvatten? Rudolf Steiner heeft herhaaldelijk de ervaringen van de mens in het leven na de dood beschreven. Die ervaring houdt in, dat er een uitdijen plaats vindt door alle planeetsferen heen, tot aan de periferie van de kosmos. Daar bouwen de krachten van de sterren, van de dierenriem, de geestkiem op voor de komende incarnatie.

Deze kiem wordt bij het afdalen opnieuw door de planetaire sferen heen gedragen en rond het moment van conceptie wordt deze kosmische menselijke sterrengedaante in het aardse bestaan binnengeleid. Het is enkel deze geestkiem, die in de eerste stadia van de embryonale ontwikkeling werkzaam is. Pas later worden de erfelijke krachten actief. De geestkiem is de twaalfvoudige archetypische vorm van het fysieke lichaam. Nadat deze kiem zich met het karma van de erfelijkheid verbonden heeft, wordt hierdoor de vorm geïndividualiseerd, in overeenstemming met het eigen unieke lot. Zo staat in ieder mens die we ontmoeten, een convergentie voor ons van de fysiek manifeste gestalte, die opgebouwd is, zowel als een karmische consequentie, als ook naar de archetypische sterrenvorm, die stamt uit het leven in de geestelijke wereld. In ieder van ons is zowel de individuele, als ook de universele gestalte aanwezig.

Thomas J. Weihs gaat verder in op de tweevoudige activiteit van de geestkiem en de erfelijkheidskrachten tijdens de embryonale ontwikkeling, als ' een bevestiging van de fundamentele biologische ontdekking in deze eeuw, die het onderscheid aantoonde tussen het absoluut gepredestineerde genetische aspect en het *epigenetische* aspect van de vormontwikkeling...het genetische aspect bepaalt enkel wat de ene mens van de andere doet verschillen, de verschillende details die de opmaak van een mens bepalen. Echter, wat ieder mens herkenbaar maakt als een menselijk wezen, wat we allemaal gemeenschappelijk hebben, is niet genetisch vastgelegd, maar heeft ergens anders zijn oorsprong. ' Een moderne geesteswetenschap doet een beroep op ons, om dit bewustzijn te betrekken bij de ontmoetingen die wij met onze medemensen

hebben. Het karma van de zondeval, de erfelijkheidsstroom, drukt zijn stempel tot in de fysieke gestalte op ons. Onze fysieke oorsprong echter, ligt niet in onze genen, maar stamt uit de wijde omtrek van de kosmos, uit de dierenriem. Betrekken we dit inzicht bij iedere ontmoeting die we met een ander mens hebben, dan kan dit een belangrijke invloed hebben, zowel voor onszelf als voor die ander.

De waarneming van de universele mens in ieder individu, zelfs in het fysieke lichaam, is Christus werkzaam in ons. Middels deze activiteit kunnen we naar een ontmoeting met Christus in de ander streven en tot een erkenning komen van wat ons verenigt. Dit in tegenstelling tot het identificeren van de andere mens als een product van erfelijkheidskrachten, die ons van elkaar scheiden. Dit houdt geen ontkenning in van het unieke van ieder aardse individu, maar juist de erkenning dat in iedere aardse individualiteit, de universele mens in wording woont, tot in het fysieke lichaam. We maken in ons dagelijks leven dan een waarheid werkzaam, die antwoord geeft op de stille vraag die aan ons gesteld wordt bij iedere mens die we ontmoeten: ' Wie zeg je dat ik ben? '.

Roberta van Schilfgaard

In de *Weekspreuken* wijst Rudolf Steiner er op, dat in de huidige tijd voor het zieleleven van de mens het jaar met Pasen aanvangt. Dat maakt het vanzelfsprekend, om met Pasen de sterren te bevragen, met betrekking tot de bijzondere mogelijkheden, opgaven en uitdagingen, die de mensheid als het ware 'van boven' aangereikt krijgt. Velen van ons zijn zich ervan bewust, dat we aangeland zijn bij het jaar, waar met een zeker gevoel van dreiging naar toe is geleefd, als zijnde 3x666. Wat kan er echter verder over gezegd worden? Er kan geen sprake zijn van enige determinatie. De sterren en planeten met hun ritmen, kunnen in de eerste plaats afgelezen worden als een reusachtig uurwerk, een kosmische klok, zoals Steiner het noemde. In oude tijden hebben mensen de sterren 'horen' spreken. Dat is voor ons niet langer mogelijk. Wij beschikken echter over nieuwe mogelijkheden om de kosmische klok te lezen, die verder ontwikkeld kunnen worden aan de hand van antroposofie en astrosocie. Zo kunnen we bijvoorbeeld het einde van de eeuw lezen in relatie tot het begin van de eeuw.

De geestelijke wezens die de sterren als werkplaats hebben, verwachten dat de mensheid bepaalde taken en verantwoordelijkheden op zich zal nemen, op bepaalde momenten in de evolutie. Deze momenten staan opgetekend in de mathematiserende bewegingen van de sterren. Hoe mensen daarop zullen reageren, is natuurlijk een zaak van menselijke vrijheid. Een *bewuste* reactie op het moment van evolutie waarin wij ons nu bevinden, zal echter in toenemende mate noodzakelijk worden, indien de menselijke ontwikkeling niet wil uitmonden in catastrofes op persoonlijke en op wereldschaal. In dit artikel zal een poging gedaan worden om de sterren op een dergelijke manier te bevragen, gebaseerd op het werk van *Willi Sucher*. Hij was een pionier in het gebied van een nieuwe sterrenwijsheid en betrok in zijn onderzoek eveneens 'historische parallellen'. Tenzij anders vermeld, stammen de citaten uit zijn gepubliceerde werk, dat te verkrijgen is bij het *Astrosophy Research Center*.

Behalve de datum van paaszondag, 12 april 1998, dienen we ook de dagen die aan deze zondag vooraf gaan en er op volgen, bij onze beschouwing te betrekken, om tot een beter begrip te komen.

Rudolf Steiner heeft bij herhaling aangeduid, dat de 20 eeuw een belangrijk keerpunt in de tijd vormt. Het *Kali Yuga*, het duistere tijdperk, eindigde in 1899. In 1901 begon Steiner te spreken over de kosmische Christus; in 1910 over de wederkomst van Christus in de etherwereld. Dit kon door mensen individueel worden beleefd sinds de periode 1933/35. Een aantal opmerkelijke constellaties verscheen in de loop van deze eeuw, die in verband staan met de ontwikkeling van een esoterisch Christendom. Een heel uitzonderlijke constellatie, die verbonden is met de gebeurtenissen tijdens het leven van Christus op aarde, zullen in het jaar 2000 de 20 eeuw uitluiden. In de huidige paastijd wordt aan de hemel een wezenlijk appèl zichtbaar en het lijkt het juiste moment te zijn, om ons af te vragen, hoe wij als mensheid hebben gereageerd op de kiemen die ons geschonken werden. De beschikbare ruimte laat slechts toe, dat we hier enkele van deze vroegere constellaties aanduiden.

Het is van belang dat we onze aandacht eerst richten op de klassieke buitenplaneten *Saturnus*, *Jupiter* en *Mars*, die zich relatief dicht bij elkaar bevinden. Zij staan op minder dan 60 booggraden afstand van elkaar, in de sterrenbeelden Waterman, Vissen en Ram. Deze planetaire sferen (die begrensd worden door de omloopbanen van de betreffende planeten) kunnen aangeduid worden als de sferen die de krachten van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest vertegenwoordigen. Uit de substantiestroom, die door de zon vanuit de sterren wordt aangezogen, bouwen zij met aardse materie de vormen op die wij aantreffen, met inbegrip van de menselijke vorm.

Deze aardse vormen maken zij tot dragers van hogere principes. Dit wordt door *Willi Sucher* tot in

detail als 'graalsubstantie' beschreven, met name in *Cosmic Christianity*. We kunnen ons voorstellen, dat in zeldzame gevallen, wanneer de drie buitenplaneten uit dezelfde richting van de dierenriem werkzaam zijn, hun gecombineerde kracht ideaal is. Eén van de meest ideale momenten vond plaats aan het begin van de 20e eeuw, in november en december 1901, toen Rudolf Steiner sprak over de ware aard van de kosmische Christus (GA 8) Dit was gelijk een historische verklaring, die gericht werd aan de mensheid als geheel, van een inzicht dat tot dan toe aan enkele mensen voorbehouden was geweest. Zowel vanuit een heliocentrisch standpunt bezien (het standpunt van de zon), als ook vanuit een geocentrisch standpunt (het standpunt van de aarde), kwamen de drie buitenplaneten uitzonderlijk dicht bij elkaar. En terwijl Steiner deze voordrachten hield en voor publicatie gereed maakte, bevond *Uranus* - de sfeer van het *Geestzelf*- zich op slechts 30 booggraden afstand. Deze belangrijke verklaring aan de mensheid als geheel, zette de toon voor de eeuw en voor vele eeuwen daarna. Een dergelijke uitzonderlijke groepering van de klassieke buitenplaneten heeft eveneens plaats halverwege de maand maart in het jaar 2000; helemaal aan het eind van de eeuw.

Willi Sucher heeft vele malen en met talloze details laten zien, hoe belangrijk de wisselwerking is van ieder paar buitenplaneten voor de menselijke evolutie. Daarbij gaat het zowel om de klassieke, als ook om de nieuw ontdekte planeten (*Uranus, Neptunus, Pluto*).

Zodoende springt met Pasen als eerste de samenstand (met eenzelfde lengtepositie) van Mars en Saturnus in het oog. Deze stand doet zich weliswaar om het jaar voor, maar zelden in dezelfde positie als in 1998. Enige dagen voor paaszondag ontmoeten de beide planeten elkaar in het sterrenbeeld *Vissen* (siderisch). Heliocentrisch beschouwd vindt de conjunctie niet ver van het *perihelion van Jupiter* plaats, en wel op 23 maart, 05.34u (GMT). Geocentrisch treedt de conjunctie op 2 april, 07.30u (GMT) op. Op paaszondag bevindt *Mars* zich al in de *Ram*, terwijl de veel tragere *Saturnus* nog in de *Vissen* verwijlt. De *maan*, die slechts één dag eerder - op paaszaterdag - vol is, voegt zich op zondag bij Saturnus en Mars. De *maan* en haar ritmen bewerken de belichaming van kosmisch leven in aardse materie. Naast andere kwaliteiten, is de *maan* ook verbonden met het vermogen van de mens om zich iets voor te kunnen stellen, fantasie, imaginatie en denkvermogen.. ..allemaal kwaliteiten die het ons mogelijk maken om kosmische essenties en krachten in het materiële bestaan binnen te voeren. Op paaszondag wordt dus de volheid aan krachten, die door de samenstand van *Mars* en *Saturnus* zijn voorbereid, door de *maan* naar de aarde gestraald. Hierdoor ontvangt de mensheid de kwaliteiten, die in staat stellen om deze krachten met creatieve imaginatie op te nemen.

Daartoe dienen we natuurlijk te onderzoeken wat het is, dat achter deze conjunctie schuil gaat, met betrekking tot zijn historie in dit gedeelte van de dierenriem.

In de eerste plaats dienen we na te gaan, in welke samenhang deze conjunctie staat tot de gebeurtenissen uit het leven van Christus. We vinden dan dat kort na de historische paasgebeurtenis in 33 n.Chr., een conjunctie van Mars en Saturnus plaats had. Dit gebeurde in de Kreeft, vier weken na de Opstanding, toen Christus de leerlingen zijn diepste esoterische onderricht mededeelde. De gebeurtenissen uit het leven van Christus hebben niet slechts éénmalig plaats. Zij leven in de ritmen van de sterren en planeten voort als duurzame gebeurtenissen. Door de woorden en daden van Christus werd aan de aarde en aan de mensheid een volledig nieuwe betekenis gegeven, een verheffing tot de waardigheid van bewuste medewerkers in de toekomstige kosmische evolutie. Het *Mysterie van Golgotha* was in zijn volle omvang de centrale gebeurtenis in de menselijke evolutie.

Het opende de weg naar een zinvolle spirituele toekomst voor de mensheid. Het werkt in de geschiedenis voort middels de kosmische ritmen, als een stille, maar krachtige bondgenoot in menselijke en aardse aangelegenheden. Het onderricht van de verrezen Christus is met name van grote betekenis voor de mensheid nu. We zouden mogen stellen, dat dit onderricht proviand vormde voor de weg, die wil voeren naar de toekomstige opstanding van de mensengeest, waar we nu naar streven. De voordrachten die Rudolf Steiner hield over de *Evangelien*, de *Apoca-*

lyps en diegene die bekend staan als het *vijfde evangelie*, vormen een eigentijdse uitdrukking van de diepe wijsheid van dat onderricht. Wanneer de *Mars-Saturnus- conjunctie* dus in de paastijd opduikt, dan betekent dit een krachtige impuls voor de mensheid om de betekenis van het leven op aarde op te pakken; de betekenis van onze opgaven en verantwoordelijkheden met betrekking tot de kosmos als geheel.

Wat weten we over de betreffende planeetsferen, - niet alleen *Saturnus* en *Mars*, maar ook *Jupiter*? Om te beginnen is de *Saturnussfeer* het beeld van de krachten van de Vader, de Griekse *Chronos* - 'almachtige vader tijd', de hoeder van het kosmische geheugen, van karma en lot, zowel voor de individuele mens, als voor de mensheid als geheel. Hij doet een appèl aan de mensheid om 'in toenemende mate een antwoord te geven op de situaties en mogelijkheden van het leven'. *Saturnus* is de kracht die de mens recht op doet gaan en er de nadruk op legt, dat de mens vasthoudt aan de 'richtlijn van goddelijke bedoeling, de focus die door alle evolutie heen als een rode draad loopt, tot in de verre toekomst'. Zodoende werd Saturnus ook als de grote wreker beschouwd. Indien de mensheid niet in vrijheid reageert op de mogelijkheden die de ritmen van de tijd bieden, 'kan Saturnus ook een soort wreker worden en vergelding tevoorschijn roepen voor menselijke luiheid en onverschilligheid'. In deze sfeer, die Steiner in *Theosofie (GA9)* beschrijft als de derde sfeer van het geestland, vinden we de archetypen van alle begeerte en wensen; de diepere verlangens die we vormen in het leven tussen dood en wedergeboorte, maar die voor ons bewustzijn dikwijls dicht versluierd zijn door het leven op aarde.

De *marssfeer* wordt in *Theosofie* beschreven als de onderste sfeer van het geestgebied. Hier vinden we de archetypen, de ideeën, die ten grondslag liggen aan alles wat fysieke stof bevat, stoffelijk in verschijning treedt. Deze sfeer bewerkt de uiteindelijke neerslag en verdichting van sterrensubstantie in fysieke materie. 'Het begraven van de geest in de stof, was oorspronkelijk de taak van de wezens die vanuit *Mars* werkzaam waren, gedurende de eerste helft van de aarde-ontwikkeling. 'Het gebaar van deze planeet, zoals beschreven door zijn ritmische bewegingen in samenhang met de zon, vormt twee vierkanten. Deze vierkanten vormen een afbeelding van het principe van *Mars*, gevestigd, krachtig in materie verankerd, zodat verandering en beweging niet langer mogelijk zijn. Deze sfeer schenkt ons echter ook ons vermogen om bewustzijn te hebben en ons vrij te bewegen, waardoor we de vaste objecten opzij schuiven of wegduwen. We komen er als het ware mee in botsing en dat maakt ons bewust. In de Griekse mythologie werd *Mars* bijvoorbeeld beleefd als de kracht wiens taak het was om weerstand en verwarring te scheppen. Een kracht die vaak kwaadaardig lijkt, maar waardoor bewustzijn gewekt wordt. *Mars* is tevens de planeetsfeer die de mens het vermogen schenkt om te kunnen spreken. In die zin levert *Mars* de uiteindelijke kwaliteiten om de buitenwereld in confrontatie te brengen met de mensengeest. In onze tijd voerde dit tot een eenzijdige materialistische en technologische cultuur. Omdat *Mars* echter dermate oorlogszuchtig was geworden, dat de mensheid er nauwelijks nog mee om kon gaan, koos de grote *Gautama Boeddha* daar zijn woonplaats aan het begin van de 17e eeuw. Op deze wijze bracht Hij genezing en verlossing, verchristelijkende krachten in de marssfeer. Als een gevolg hiervan, ondergaat deze planeet een geweldige transformatie. Het *achtvoudige pad van Boeddha*, dat ons de kracht schenkt om de ware werkelijkheid van de materiële wereld te doorzien, zal deze sfeer verlossen. Wakkere moed en kracht tot geestelijke opstanding kunnen dan van *Mars* uitgaan.

Het feit dat de conjunctie tussen *Mars* en *Saturnus* in de *Vissen* optreedt, heeft een bijzondere betekenis in meerdere opzichten. Om te beginnen bevindt het lentepunt zich in de *Vissen*. Het *lente-punt* is de positie waar de zon op de eerste dag van de lente de evenaar kruist in opwaartse richting. Rudolf Steiner heeft vaak gesproken over de grote betekenis die de positie van het lentepunt heeft voor het menselijk bewustzijn. Dit punt beweegt zich langzaam achterwaarts door de sterrenbeelden van de dierenriem en markeert op deze wijze, wat door Steiner beschreven wordt als de

' tijdperken ' van de menselijke ontwikkelingsgang. Wij leven in een epoch die in totaal 15.000 jaar zal duren en zeven cultuurtijdperken van ieder 2160 jaren zal omvatten. Na de ondergang van *Atlantis*, nam deze epoch een aanvang met de *Oudindische cultuur*, toen het lentepunt zich in de *Kreeft* bevond. Langzaam bewoog dit punt zich in achterwaartse richting, tot het midden in de *Tweelingen* was aangekomen, de aanvang van het *oudperzische cultuurtijdperk*. Het *Egyptisch-Babylonische tijdperk* is op eenzelfde wijze met de *Stier* verbonden en de *Grieks-Romeinse tijd* met de *Ram*. Ons eigen tijdperk, *het tijdperk van de bewustzijnsziel*, begon toen het lentepunt het midden van de *Vissen* had bereikt in 1413.

De *Vissen* dragen het verleden de toekomst binnen. We moeten altijd iets achterlaten en het op een betere manier nog eens overdoen, dagelijks, wekelijks, van aardeleven tot aardeleven. Dit sterrenbeeld vindt zijn oorsprong in de laatste fase van wat Steiner in de *Wetenschap van de geheimen der ziel* (GA 13) aanduidt als de *oer-Saturnus*. De huidige planeet Saturnus, die de herinnering aan onze volledige ontwikkelingsgeschiedenis bewaart, had eveneens zijn oorsprong in de *oer-Saturnus*. Dit was de eerste van de planetaire incarnaties van onze aarde, toen de basissubstantie van ons bestaan door de *Geesten van de Wil* (*Tronen*) werd geschonken. De afsluitende fase van die ontwikkelingsronde bracht de mensenvoorouder voort als ideale gestalte. De kosmos aanschouwde de weerspiegeling van deze ideale, maar mechanisch ideale schepping van de goden. Dit wezen was nog geen werkelijkheid, eerder een spiegelbeeld, maar wel het beeld van het uiteindelijke doel van de mensheid. Willi Sucher toonde op basis van het werk van Rudolf Steiner aan, dat dit laatste stadium van de *oer-Saturnus* terug te vinden is in het gebied van de *Vissen*. Het ideaalbeeld van de mens blijft als een actieve kracht werkzaam in dit sterrenbeeld.

Wanneer Saturnus zich dus in de *Vissen* bevindt, ' herinnert ' hij zich die laatste fase van de aller-eerste ontwikkelingsgang van onze kosmos. De aanwezigheid van dit beeld in de *Vissen*, richt onze aandacht op zijn verheven doel, dat Steiner aanduidde als *Atma*, de *Geestmens*. In de loop van 1998 zal Saturnus de *Ram* binnengaan en aan een nieuwe omloop van 30 jaar beginnen; een nieuwe 30-jarige ontwikkelingsperiode voor de mensheid.

De conjunctie van *Mars* en *Saturnus* doet zich voor in de nabijheid van het *perihelium van Jupiter*, dat zich sinds het begin van onze 15.000-jarige epoch in de *Vissen* bevindt. Het punt van een planeetbaan, dat het dichtst bij de zon komt, wordt ' perihelium ' genoemd. Willi Sucher stelde vast, dat de lijn die de apsisen (perihelium en aphelium - het punt dat het verst van de zon verwijderd is) met elkaar verbindt ' een indicatie geeft van de *innerlijke stemming* van de betreffende planeet met betrekking tot het zonnestelsel '. Het perihelium, als een soort van ' hoofd ', brengt de bijzondere betrokkenheid tot uitdrukking van de planeet, bij de aangelegenheden van het zonnestelsel. (Het aphelium geeft meer uitdrukking aan de betrokkenheid van de planeetsfeer bij de eigen levensloop.) De *jupitersfeer* schenkt ons het denkvermogen. Deze sfeer ondersteunt het geactiveerde denken, dat een mens nodig heeft om spirituele vrijheid te verwerven, die moet steunen op de basis van een hoger bewustzijn van de doorgeestelijkte ziel. Hier wordt de toekomstige *Jupiterfase* van de aarde voorbereid, die uit gedachtensubstantie zal bestaan. Kort voor *Michaëli*, september 1997, bevond *Saturnus* zich precies in het *perihelium van Jupiter* en intensifieerde zo zijn oriëntatie op de geestelijke vrijheid van de mensheid. Het zal bijna 30 jaar duren, eer *Saturnus* deze positie opnieuw inneemt. *Saturnus* geeft rekenschap van het verleden, *Jupiter* van de toekomst. Samen zien zij wat nodig is, opdat de mensheid niet te ver afdwaalt van de oorspronkelijke goddelijke bedoeling en toch ten opzichte daarvan steeds meer vrijheid verwerft.

Ook zouden we onze aandacht kunnen richten op de conjunctie van *Mars* en *Saturnus* in de *Vissen*, in de nabijheid van het perihelium van *Jupiter*, zoals deze conjunctie zich in de loop van de geschiedenis heeft voorgedaan. Hierover schreef Willi Sucher in *Star Journal* van maart 1968: ' Zo doende zou het een juiste verhouding tot de (heliocentrische) conjunctie van *Saturnus* en *Mars* opleveren...' indien we de balans opmaken van de wereldsituatie, om vast te stellen waar de mensheid zich bevindt en door een constructief denken vervolgens de ingrediënten voor de toe-

komstige ontwikkeling van de mensheid voor te bereiden. Misschien wel in een volledig veranderde wereld, die opnieuw uit een of andere vorm van catharsis herrijst.

Zoiets is mogelijk en diegenen die mededeling doen uit de geestelijke wereld, zoals Rudolf Steiner, hebben alle methodische hulpmiddelen beschikbaar gesteld, die nodig zijn. Wanneer we de vele crisissituaties onder ogen zien, waar de mensheid op dit moment mee worstelt, dan hebben deze woorden thans misschien een nog grotere betekenis dan in 1968. Het zou leerzaam zijn om eveneens de voorafgaande *conjunctie van Saturnus en Mars* in 1966 te bestuderen, maar dat zou hier te ver voeren. Willi Sucher schreef verschillende malen gedetailleerd over de omvattende sterrenconstellaties die rond dat jaar optraden. Hij zag deze hemelse schrifttekens als een aanduiding, dat de geestelijke wezens die de wereldontwikkeling leiden, zich met ' lange termijn planning ' bezig hielden, met betrekking tot de toekomstige ontwikkeling van een *rozenkruisers-christendom*. Daar zijn wij zelf natuurlijk mede bij betrokken. (Deze details kunnen met name gevonden worden in zijn boek *Cosmic Christianity*, in het gedeelte over *Uranus en Pluto*, als ook in *Star Journal*.)

Een *Mars-Saturnus-conjunctie* bij het *perihelium van Jupiter* in de *Vissen* is zeldzaam, maar trad ook op in 1909, op 26 oktober. Op die dag hield Rudolf Steiner de eerste voordracht van de cyclus *De Christusimpuls en de ontwikkeling van het Ik-bewustzijn* (GA116).

Tussen 23 en 27 oktober gaf hij de eerste vier lezingen van de veeleisende cyclus *Anthroposophie-Psychosophie-Pneumatosophie* (GA115). Deze voordrachtenreeks werd als een aansporing voor Theosofen gehouden, die ' de treden niet wilden bestijgen naar de toppen van het inzicht ', om *Marie Steiner* te citeren. Het was ook de tijd waarin Steiner (in ieder geval innerlijk) de *Wetenschap van de geheimen der ziel* voorbereidde.

Op paaszondag zal *Mars* goed en wel in de *Ram* aangekomen zijn. De *Ram* (die ons hoofd en onze hersenen gevormd heeft) werd vanuit verschillende invalshoeken altijd al beschouwd als het begin van de dierenriem. In dit sterrenbeeld bevond het lentepunt zich tijdens de *Grieks-Romeinse cultuurperiode*. Het bereidde zodoende het hersengebonden denken van de huidige mensheid voor. In ons tijdperk kunnen we de krachten van de *Ram* en van *Mars* gecombineerd inzetten, om ons intellect tot het soort denken te verheffen, dat in staat is om vat te krijgen op geestelijk inzicht. Dit inzicht hebben we voor onze verdere ontwikkeling nodig.

Jupiter bevindt zich op 12 april precies in het *perihelium van Mars*, in de *Waterman*. Dit perihelium kwam in het jaar 33 n.Chr. in de *Waterman*. *Jupiter* wijst hier op het potentieel voor een diepgaande wijsheid, die betrekking heeft op *de gebeurtenissen in het leven van Christus*, van 30 tot 33 n.Chr. Het wekt de indruk dat *Jupiter* het van belang vindt, dat een helder denken en een realistische levensinstelling, die wij aan *Mars* te danken hebben, niet verwaarloosd worden terwille van een hang naar enige vorm van vage spiritualiteit. Daarentegen zouden de marskwaliteiten aangewend kunnen worden, om in de gebeurtenissen van Christus ' aardemissie ' een hechte fundering te leggen voor een begrip van het aardse leven.

Zo zien we dus hoe de klassieke buitenplaneten alle drie samenklinken met *Pasen*, aan het eind van de 20e eeuw, net zoals zij werkzaam waren in november en december van het eerste jaar van de eeuw. Thans is echter veel geestelijk voedsel in handen van de mensen gelegd. In de tussenliggende jaren heeft de mensheid tevens wereldwijde verwoestingen meegemaakt. Het heeft er alle schijn van, dat deze gebeurtenissen ingezet zijn om de aandacht van de mensen van de centrale gebeurtenis van deze eeuw af te leiden: de wederkomst van Christus in de etherwereld.

Vele andere aspecten laten zien dat iedere planeet afzonderlijk actief betrokken is bij deze paastijd. Jammergenoeg kunnen zij hier slechts aangestipt worden. Met name *Venus* speelt een actieve rol. De *venussfeer* is een harmonieuze sfeer, die een nieuw Christendom brengt, middels impulsen van liefde en mededogen. Deze impulsen streven naar heling van al datgene wat door *Mars* in afzondering en materialisme is gedreven. Als zodanig vormt *Venus* het oplossende element van *Mars*. De bewegingen van *Venus* vormen een harmonieus, wevend pentagram aan de hemel, een vijfpuntige

ster.

In het *Star Journal* van januari en februari 1970 schreef Willi Sucher over deze planeetsfeer in samenhang met het sociale leven. (Ook toen bevonden *Mars* en *Saturnus* zich in een conjunctie, echter in de *Ram*.) In principe is de sfeer van Venus verbonden met de ontwikkeling en het lot van alle mogelijke vormen van gemeenschap, bijvoorbeeld van staten. De mensenziel gaat na de dood in deze sfeer door een proces van zelfonderzoek en loutering. Daar ontmoeten we de omstandigheden en problemen, die we tijdens ons aardse leven met betrekking tot gemeenschapsvorming ervaren hebben. Op die manier is Venus verbonden met verenigingen, groeperingen, onze verhouding tot onze omgeving, integratie en liefde in kosmische zin.

Daartoe behoren ook sociale omstandigheden en de ontwikkelingen en crisissituaties in de wereld van nu.

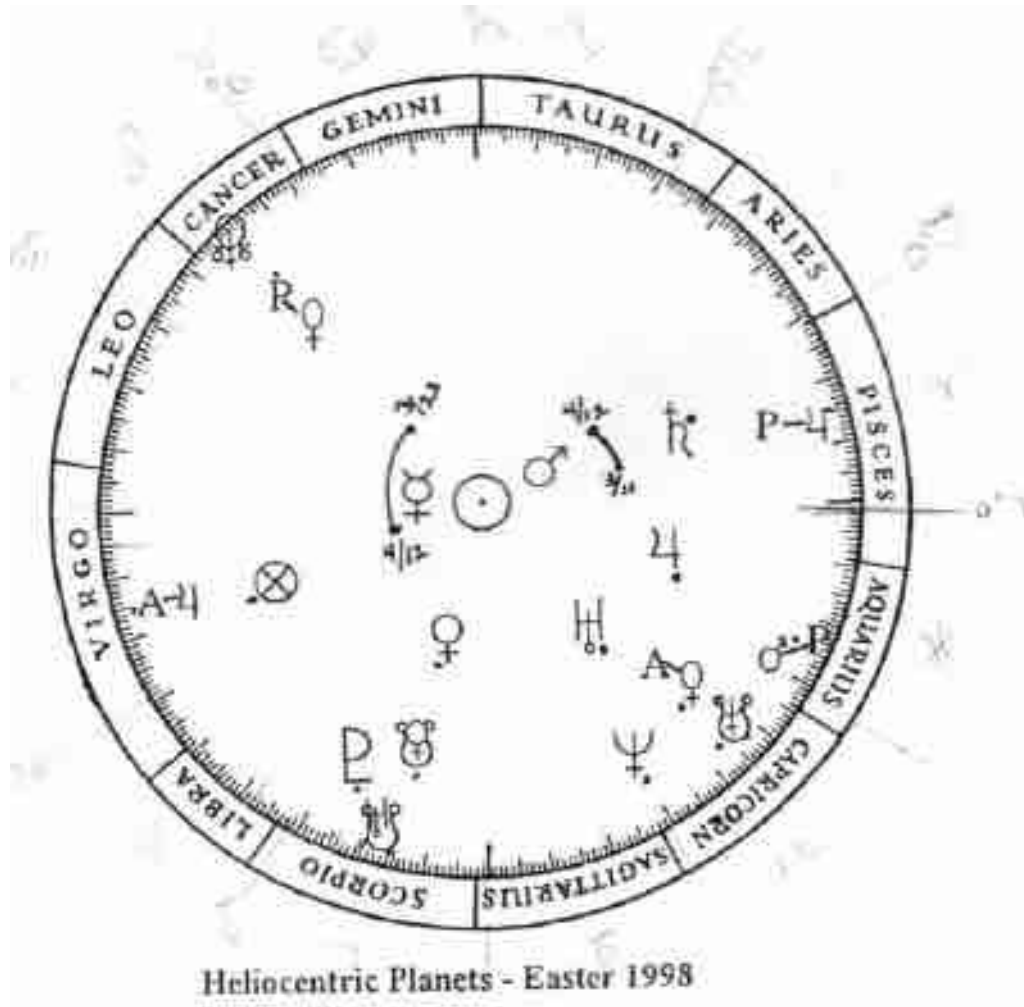
Aan het eind van de 20e eeuw ontstaat de indruk dat het proces van involutie voor de aarde volledig is afgerond. Alsof een perkamentrol volledig is afgerold en gelezen kan worden als voedsel voor de toekomstige evolutie van de mensheid. Rudolf Steiner meende dat de hogere geestelijke wezens zich terugtrekken en dat voor de mensheid de tijd gekomen is, om een centrale rol in de toekomstige ontwikkeling op zich te nemen. De 'rol' moet nu 'opgerold' worden, maar daarbij blijft hij niet onveranderd. De mens draagt ten goede en ten kwade bij en dit zal mede 'opgerold' worden. Zo wordt niet alleen de toekomst van de aarde gevormd, maar ook de wedergeboorte van de aarde voor de toekomstige *Jupiterontwikkeling*

Aan het eind van de 20e eeuw worden uitdagingen van kosmische omvang voor de mens geplaatst. Iedere afzonderlijke planeetsfeer is daarbij betrokken. Het ligt in onze handen hoe we reageren. Ofwel we nemen de gaven van de Antroposofie met meer ernst en consequentie aan of we laten ze braak liggen als interessante weetjes.

Alleen in het eerste geval zullen we in staat zijn om actief en in positieve zin medewerkers te zijn bij de kosmische ontwikkelingen van de toekomst. Deze paastijd kan opgevat worden als een soort 'laatste oproep', om de feiten van Christus' aardemissie' dieper in ons werkzaam te laten worden en de eigenschappen tot ontwikkeling te brengen, die latent in ons besloten liggen.

De grote kosmische zonnebloem

Hazel Starker

	♃ Jupiter	
☿ Mercury		♏ Descending Node
	♄ Saturn	
♀ Venus		♌ Ascending Node
	♅ Uranus	
Earth		A Aphelion Verst van de ☉
	♆ Neptune	
♂ Mars		P Perihelion <i>Dichtsbij</i> de ☉
	♇ Pluto	

De gangbare astronomie beschrijft onze kleine aarde vaak als een onbetekenend onderdeelje van het zonnestelsel, niet meer dan een stofje in het grote heelal. De traditionele astrologie ziet de mens als beheerst door de planeten. Hem blijft niets anders over dan zijn lot te aanvaarden, hoewel er moderne astrologen zijn die er toe neigen de mogelijkheid onder ogen te zien, dat een mens zichzelf tot op zekere hoogte zou kunnen transformeren. Er wordt echter nauwelijks ergens een visie aangeboden, die in staat is om het denken op een diepere bestaansgrond te richten. Op basis van de geesteswetenschap van Rudolf Steiner en het werk dat mijn vriend en leraar Willi Sucher hiermee verricht heeft, zou ik het volgende beeld van het universum willen schetsen, in het bijzonder van ons zonnestelsel.

Feitelijk kunnen we het copernicaanse ofwel het heliocentrische model van het universum, waarbij de zon als stilstaand middelpunt wordt beschouwd, met de planeten - dus ook de aarde - er om heen bewegend, niet waarnemen. Niettemin stelt ons denken ons in staat om dit model met onze waarnemingen te verbinden. De beschouwing van een aantal eigenschappen van de zon, kan maken dat we ons genoodzaakt voelen om gewoontegetrouwe denkpatronen te veranderen. Misschien kan het helpen om eerst het opmerkelijke pad van de lemniscaat na te gaan, (fig.1) Als we aan de rechterzijde van de figuur, tegen de klok in beginnen te lopen, met de rechterarm naar buiten uitgestrekt en vervolgens de weg afleggen door het snijpunt heen, dan ontdekken we dat dezelfde arm daarna naar binnen gericht is. Op een raadselachtige wijze zijn buiten en binnen verwisseld. Iets dergelijks doet zich ook voor bij de zon.

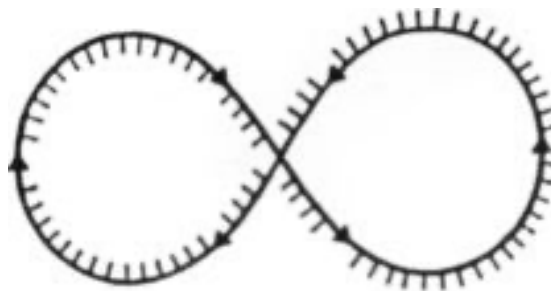

Fig 1

Wanneer er een zonsverduistering optreedt en de maan de schijnbare schijf van de zon bedekt, verschijnt er rondom het verduisterde gebied een prachtig stralend schijnsel, dat bekend staat als *corona*.

Dit is een bijzondere beleving en astronomen vanuit de hele wereld nemen een dergelijke gelegenheid te baat, om met hun instrumenten de beste waarnemingsplaatsen op te zoeken. Zij hopen zo een glimp van dit fenomeen op te vangen, dat nooit langer dan een paar minuten duurt. De vorm en de afmeting van dit schijnsel varieert en staat in samenhang met de activiteit van de zonnevlekken. Sommige astronomen veronderstellen dat deze activiteit zich over het hele zonnestelsel uitstrekt. Een andere opmerkelijke eigenschap van de corona is dat hier temperaturen van meer dan één miljoen graden worden gemeten. Dit in tegenstelling tot de eigenlijke zon, waar slechts 6000 graden worden gemeten. Deze hitte wordt eveneens als een activiteit beschreven. Zo ontstaat het beeld van een zon die oneindig veel meer activiteit vertoont, dan op grond van de eigenschappen van de zonnenschijf zelf verondersteld zou mogen worden. Eerder deze eeuw kwam de astronoom Raymond A. Littleton, als resultaat van zijn waarnemingen, tot de conclusie dat de corona uit materiaal bestaat dat naar het oppervlak van de zon toe valt. Dit zou een samenhang hebben met het 'zodiakale licht', dat het beste waargenomen kan worden na zonsondergang of voor zonsopgang. Het verschijnt als een kegel van licht, dat dezelfde aard heeft als het licht van de corona. Deze lichtkegel verschijnt vóór de zodiak en in uitzonderlijke gevallen kan het de volledige boog van de boven de horizon zichtbare zodiak omvatten.

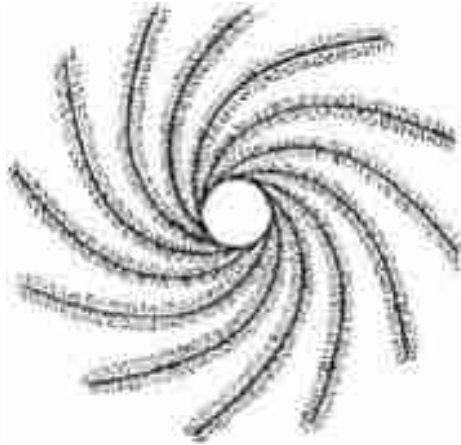

Fig 2

Zonnevlekken werden door Chinese astronomen sinds mensenheugenis opgetekend, maar een nadere studie van dit verschijnsel is van recente datum. Het lijkt alsof er een voorbehoud bestaat, om het schokkende feit te accepteren, dat de zonnescijf smetten zou kunnen hebben. De zonnevlekken blijken toe en af te nemen in een ritme van 11, dan wel 22 jaar. Ze hebben een directe samenhang met verschijnselen op aarde, zoals het poollicht, aardbevingen en storingen in het radioverkeer. Op foto's verschijnen zij als een kleine wervelingen, die niet altijd rond zijn en in een donker centrum verdwijnen, alsof zij in de zonnescijf geboord zijn - eveneens een 'omkering', aangezien de zon gewoonlijk gedacht wordt licht en hitte vanuit zijn middelpunt uit te stralen.

De afgelopen 30 jaar werd onderzoek verricht, waarbij de zichtbare zon met geluidsgolven werd gebombardeerd. De resultaten hebben tot een radicale verandering gevoerd in de opvattingen met betrekking tot het binnenste van de zon. Op zijn minst de 'kern' wordt nu als een lege ruimte beschouwd. Rudolf Steiner veronderstelde eerder deze eeuw, dat de zon niet alleen uit een lege ruimte zou bestaan, maar een ruimte die leger is dan de omringende ruimte. In een bepaald opzicht is dit hetzelfde als een 'zwart gat', die angstwekkende gebieden die alles uit hun omgeving opzuigen en volledig doen verdwijnen. De astronomen echter kwamen vervolgens tot de voorstelling van 'witte gaten'. Daarbij zou het om gebieden gaan, waar datgene wat in de zwarte gaten verdwenen was, weer op zou duiken. Dit doet denken aan de 'magie' van de projectieve geometrie, waarbij als gevolg van bepaalde geometrische wetmatigheden een punt in het centrum verdwijnt, om aan de periferie weer op te duiken. Tenslotte voegen we nog een gedachte aan deze overwegingen toe. Zou de zonnescijf, die soms zo substantieel lijkt te zijn, bijvoorbeeld bij zonsop- en zonsondergang, op een zeepbel kunnen lijken? Die heeft ook een bepaalde substantialiteit, maar bestaat toch alleen maar uit een holle huid, die volledig oplost wanneer de zeepbel barst.

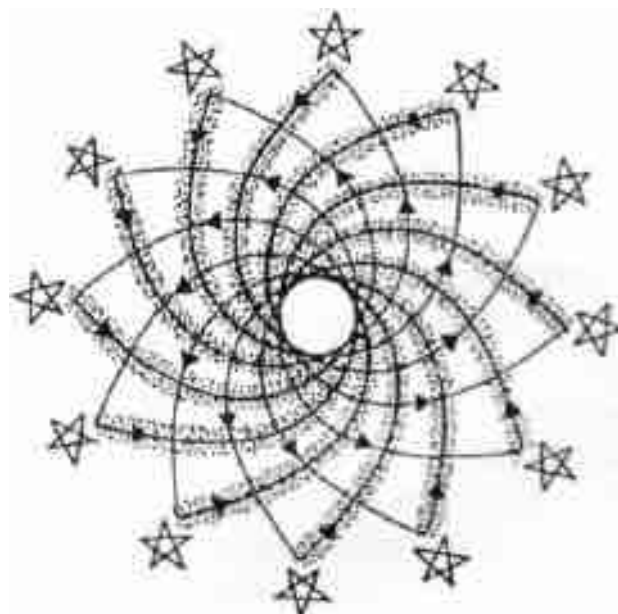

Fig. 3

Met deze gedachten bij wijze van inleiding, keren we nu terug naar de periode toen de leden van het zonnestelsel nog met de zon verenigd waren. We kunnen ons een reusachtige zuigende werkzaamheid voorstellen, vertegenwoordigd door twaalf stromen die op het centrum toe streven (fig.2), dan wel op het anticentrum, waar zij verdwijnen: een zwart gat effect. Dit is een typerend gebaar, dat op foto 's van melkwegstelsels verschijnt. Als wij daar nu het weerkerend principe van het witte gaten effect aan toevoegen, dan zouden we tot het beeld van fig.3 kunnen komen. Er verschijnt een beeld met een dynamiek zoals we die ook kennen uit de plantenwereld. Bijvoorbeeld in de groepering van de zaden van een zonnebloem (fig.4) of in een cactus. Zo verkrijgen we het beeld van twee zich doordringende stromingen, die een intensieve tweevoudige activiteit teweeg brengen

Fig. 4

Hoezeer we deze imaginatie ook tot leven weten te brengen, het blijft een oneindig proces van doelloze herhaling. Als we de naar binnen gerichte stromingen door twaalf personen zouden laten uitbeelden, dan zouden we de ruimte tussen hen steeds kleiner zien worden, totdat zij schouder aan schouder staan en niet verder kunnen. Onze fysiek ruimtelijke wetmatigheid biedt geen mogelijkheid waardoor de twaalf in het centrum samen zouden kunnen komen. Niettemin kunnen we het proces middels ons denken voltooien en zelfs de beweging door het verdwijnpunt heen volgen, om aan de periferie weer op te duiken. Als we dit ingaande proces in een golfbeweging omzetten (fig.5 en 6), dan zouden we zien hoe de golf zijn top bereikt op het punt van maximale verdichting, om dan op een enigszins andere manier verder te stromen, zoals een golf dat doet nadat hij gebroken is.

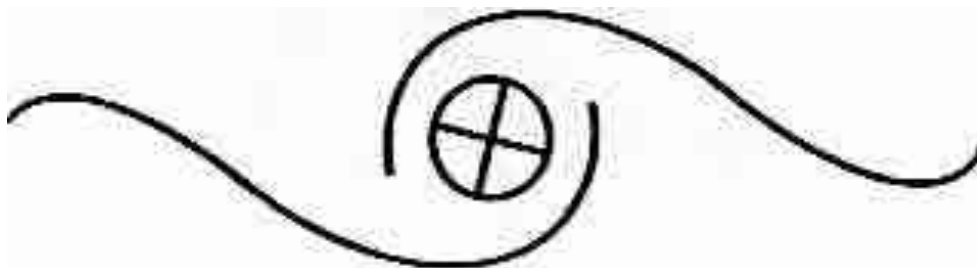

Fig.5

Als wij ons dit proces onderverdeeld in verschillende stadia voorstellen, dan kunnen we tot aan het punt waar de verdichting onverdraaglijk wordt en breekt, vier stappen onderscheiden. En vervolgens twee verdere stappen, die het oplossende proces weergeven, tot aan de volledige oplossing in het anticentrum (fig.7). Zo komen we tot gebieden met verschillende graden van verdichting, maar doordrongen en doorkruist van actieve bewegingsstromingen.

Als we hier een derde dimensie aan toevoegen, dan komen we tot een sferenmodel, dat astronomen als enigszins afgeplat beschrijven ofwel lensvormig. Temidden van het continue proces van verdichting in iedere sfeer, raken door de interactie van de beide stromingen kleinere gebieden meer verdicht en deze worden rondom elke sfeer in beweging gezet. Dit geeft de geboorte weer van de planeten in ons zonnestelsel. Astronomen kennen deze een bepaald gewicht en een bepaalde dichtheid toe, toenemend vanaf Saturnus tot aan de aarde en dan weer afnemend via Venus en Mercurius. Zo verkrijgen we een beeld van het heliocentrische model van ons zonnestelsel,

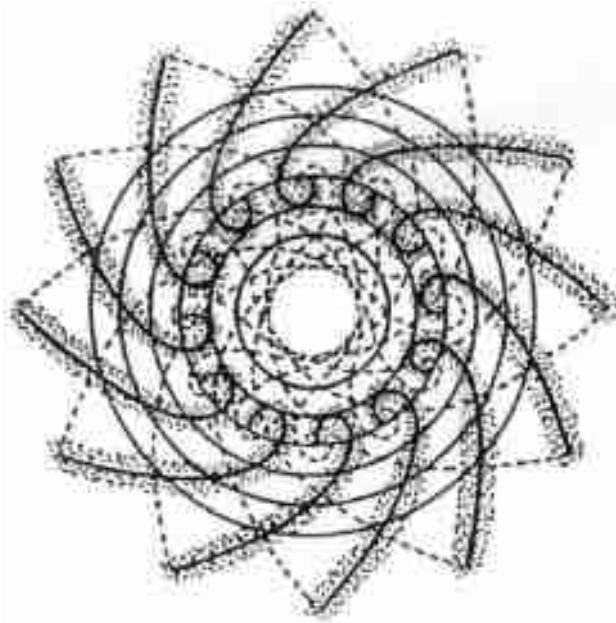
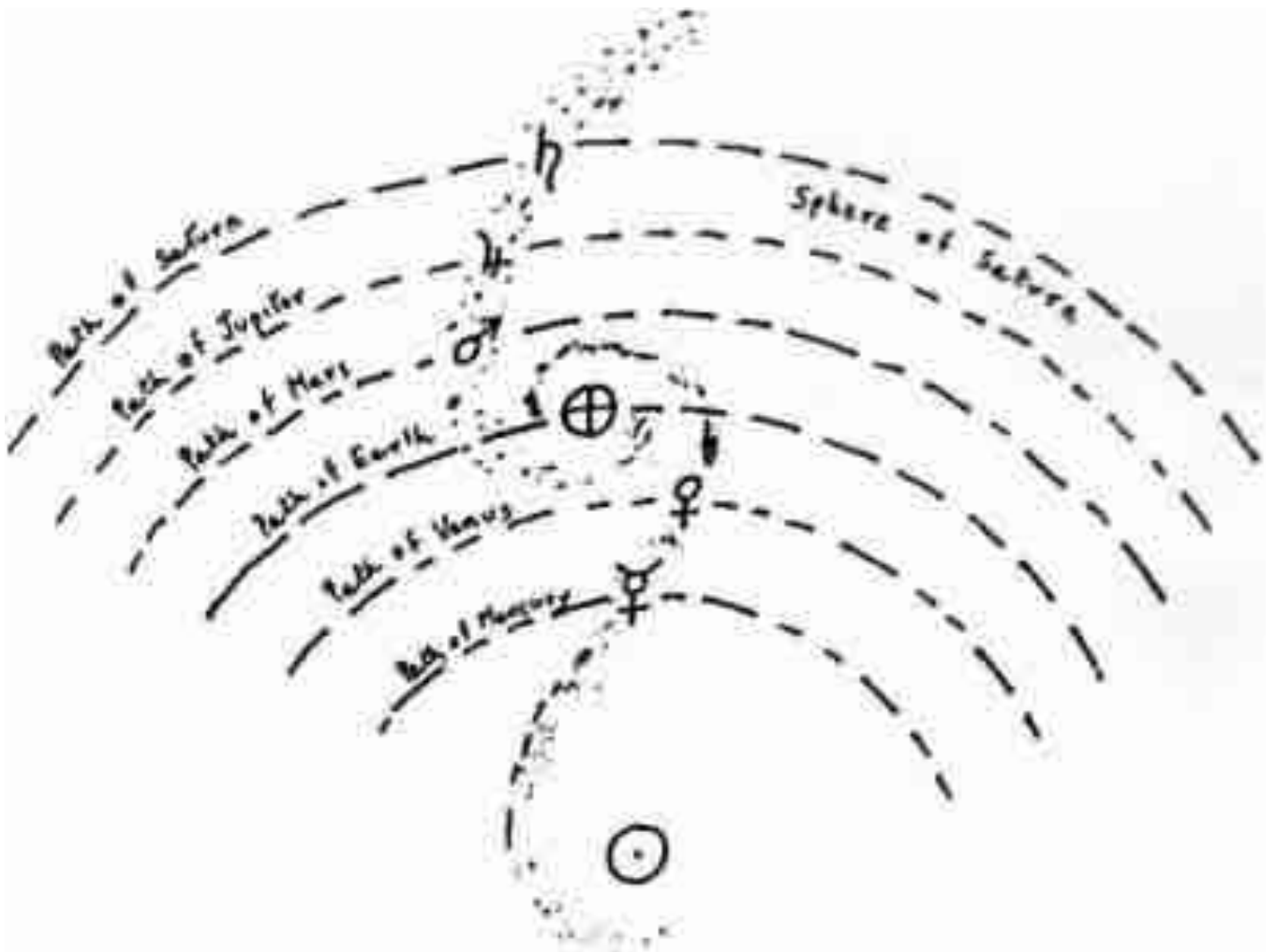

Fig 6

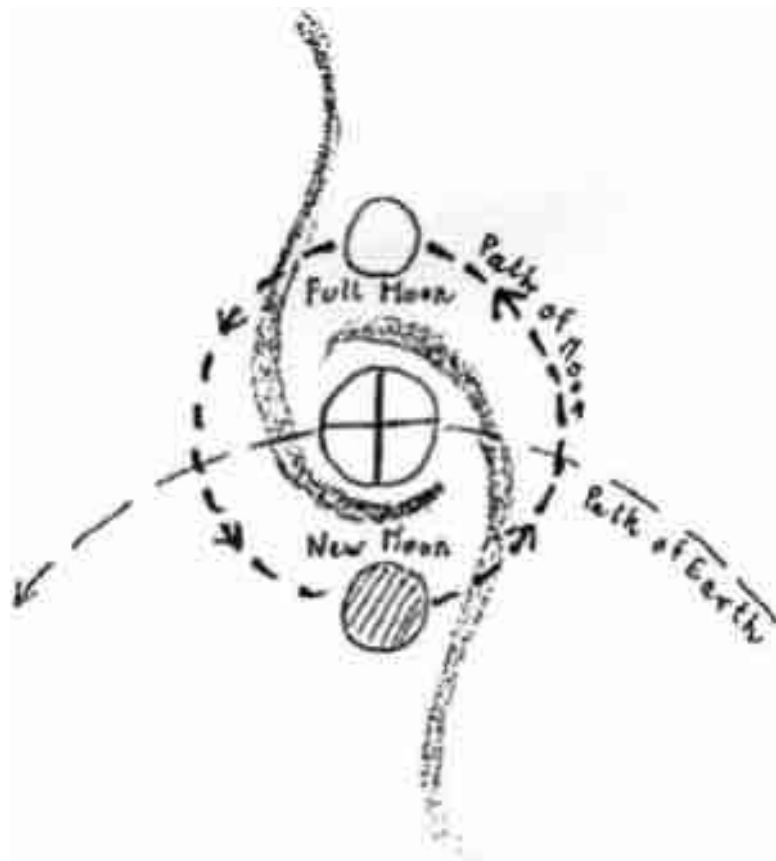
zoals Copernicus dit beschrijft. Voor hem vertegenwoordigen de hemelse sferen de werkgebieden van geestelijke wezens, die aangeduid worden door de zichtbare planeten. Daar dienen we de maan nog aan toe te voegen, die rond de aarde cirkelt. De maan bemiddelt de opbouwende stroom rond volle maan en de oplossende stroom rond nieuwe maan, (fig.8) Dit feit is steeds bekend geweest bij mensen die met bewustzijn planten kweken.

Levend in al deze bewegingsprocessen die we zojuist beschreven hebben, kunnen we onszelf opgenomen voelen in deze geweldige opbouwende en afbrekende werkzaamheid. We kunnen ons echter afvragen of deze processen een doel dienen of dat er enkel sprake is van een eeuwige herhaling. Dit is een zeer diepgaand vraagstuk, aangezien het direct voert tot de vraag naar de zin van het leven voor de mens. Als we de evolutie beschouwen als een proces dat tot doel heeft om iets nieuws in het universum te brengen, dan neemt de aarde een unieke positie in temidden van het zojuist beschreven proces. Daar zijn we in staat om zowel het opbouwende als het oplossende proces te ervaren. Bevinden deze zich in het juiste evenwicht, dan kunnen wij als mensen bewustzijn ontwikkelen. We weten dat dit bewustzijn, de gewaarwording van onze omgeving, in de loop van de tijd aan verandering onderhevig is. Op het hoogtepunt van de Perzische beschaving onderrichtte haar leider, de grote Zarathustra (ca. 5000 v.Chr.) zijn volk aangaande de Lichtgod, de zonnegeest Ahura Mazda, die onderweg was naar de aarde af te dalen. Maar hij zei dat de aarde in geen enkel opzicht gereed was om Hem te ontvangen en dat het de werkzaamheid van de mensheid gedurende een lange periode zou vragen, om Zijn komst mogelijk te maken. Deze zonnegeest, de geest van de grotere zon, de geest van het gehele universum, daalde af naar de aarde aan het begin van onze jaartelling. Sommige mensen kennen hem als Christus, maar anderen kennen Hem onder andere namen. Zoals de zon voor alle mensen schijnt, zo bracht deze grootse universele geest een nieuw licht naar de aarde voor de hele mensheid. Niettemin ligt het in de vrijheid van ieder individu om dit lichtgeschenk aan te nemen en er al dan niet mee te werken. Zo kunnen we aan deze imaginatie van de grote kosmische zonnebloem, het beeld toevoegen van de zon in zijn hoedanigheid als vaste ster, zijn gang in de loop van het jaar door de verschillende kwaliteiten van zijn twaalf bloembladen, de constellaties van de Dierenriem.

Uit vrije keus kunnen we een steeds dieper begrip nastreven van deze grootse processen, zodat we het offer van dit nieuwe licht kunnen aannemen en er mee werken. Op deze manier zullen we in de loop van de tijd iets hebben, wat we kunnen uitstralen als een bijdrage aan een positieve evolutie van het universum. Zodoende de gehele mensheid een aandeel toegekend in de verantwoordelijkheid om een 'nieuw universum' tot ontplooiing te brengen, zoals het beschreven wordt in de Apocalyps van Johannes als het Nieuwe Jeruzalem.

Fig 8

Paperbacks:

Cosmic Christianity and the Changing Countenance of Cosmology (1970-71). Opnieuw uitgegeven door de Anthroposophic Press, New York, in 1993. Bevat inleidende perspectieven die kunnen voeren tot een nieuwe benadering en een nieuw begrip van de dierenriem en de planeetsferen. Weergave van de planetaire bewegingen tijdens het leven van Christus. Specifieke gebeurtenissen uit dit leven worden in verband gebracht met de sterrenconstellaties, als archetypen voor een nieuwe manier om op de planetaire aspecten te reageren. (\$15)

Isis Sophia (1951-52). Een grondlegend werk met betrekking tot de Griekse mythologie en de sterrenbeelden aan de noordelijke sterrenhemel. Een diepgaande bespreking van de Dierenriem en de kosmische stadia van de wereldontwikkeling, evenals de oorsprong van ons zonnestelsel. (\$13)

Deze publicatie is ook in een Nederlandse vertaling² verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deell (24,90).

Manuscripten:

Man and the Stars (1952). Bevat een inleidende beschouwing en onderzoeksresultaten van de relatie tussen mens en sterrenwereld bij het stervensmoment, in de embryologische ontwikkeling, bij aangeboren afwijkingen; evenals de kosmische en fysiologische grondslag van het zieleleven. (\$12.50)

Eveneens in een Nederlandse vertaling³ in boekvorm verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deel 2 (f29,50).

The Drama of the Universe (1958). Een basiswerk van de astrofisie, waarin de grondslag voor een moderne heliocentrische benadering wordt gelegd. Het karakter van de planeten wordt samen met de kwaliteiten van de sterren en hun mythologie besproken. De nadruk ligt op de samenhang tussen de planeten en historische gebeurtenissen in de natuur, tussen naties onderling en in het leven van historische persoonlijkheden.(\$12.50)

Deze publicatie zal als volgende Nederlandse vertaling⁴ verschijnen bij Uitgeverij Zevenster, onder de titel *Isis Sophia*, deel 3.

Star Journals (1965-1970). Gebundelde uitgave van de eerste 14 van in totaal 61 nummers. Bevat een schets van de essentiële kenmerken van de Dierenriem met de omringende overige sterrenbeelden en de planeten van ons zonnestelsel.(\$8.00)

Practical Approach - Towards a New Astrosophy (1974).

Praktische aanwijzingen hoe een sterrenconfiguratie geduid en verstaan zou kunnen worden. Gedetailleerde introductie van een heliocentrische benadering.(\$8.00)

² De Nederlandse vertaling van *Isis Sofia*, de delen I en II zijn (2022) niet meer leverbaar sinds de uitgeverij Zevenster is opgeheven. Beide delen worden nu in PDF vorm gratis aangeboden op de website van Jonathan Hilton www.astrosophy.com waar het werk van Willi Sucher beschikbaar is in diverse talen.

³ zie voetnoot 2

⁴ Dit is niet tot een uitgave gekomen bij Uitgeverij Zevenster

SIVIVUS

Journal for
Astrosophy

Nr.2 1998

Cover Design
Cameron Clark

EDITORS

Jonathan Hilton
Darlys Turner
Marcel Fontijn
Roberta van Schilfgaarde

Sirius, the Journal for Astrosophy werd uitgegeven door
het AstrosophyResearch Center.
Alle rechten voorbehouden.

Deze uitgave kwam tot stand door digitalisering van de oude boekwerkjes.
Daarbij is, voor de gratis PDF-vorm, de inhoud overgezet van A5 naar A4.
De tekst is naar de huidige maatstaven aangepast.
Zijn tekeningen daar waar nodig digitaal gecorrigeerd en enkele voorzien
van aanvullende gegevens (b.v. tekst, kleur, de nieuwe dierenriemtekens
van Willi Sucher ed).

Jonathan Hilton, beheert het gedigitaliseerde werk van Willi Sucher op zijn
website:

<http://www.astrosophy.com>

Met Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden,
zoals Willi zich dat wenste, gratis en in PDF-vorm aangeboden.

Zie ook de videocursus en artikelen door Jonathan Hilton
over het werk van Willi Sucher op de site.

[ONLINE COURSE REGISTRATION](#)

INHOUD

Belangrijke stappen in de ontwikkeling van de Astrosofie	<i>Willi Sucher</i>	4
Arcturus	<i>Marcel Fontijn</i>	7
Nieuwsbrief, mei 1944	<i>Willi Sucher</i>	9
Planten en sterren	<i>Elisabeth Vreede</i>	14
Gedachten over de sterren	<i>Roberta van Schilfgaarde</i>	16
De kosmische Communie	<i>Willi Sucher</i>	22

Belangrijke stappen in de ontwikkeling van de Astrosofie

Willi Sucher

Elisabeth Vreede was een van de leden die door Rudolf Steiner in het eerste bestuur van de Algemene Antroposofische Vereniging werden gekozen. Zij was verantwoordelijk voor de mathematisch- astronomische afdeling aan het Goetheanum in Dornach.

Als gevolg van diepgaande conflicten tussen de bestuursleden onderling, werd zij in 1935 samen met Ita Wegman, een ander bestuurslid, geroyeerd. Daarna zette zij haar werk zelfstandig voort. Elisabeth Vreede werd geboren in Den Haag op 16 juli 1879 en stierf 64 jaar oud op 31 augustus 1943.

Beschrijvingen uit haar levensloop zijn te vinden in: Madeleine van Deventer: Elisabeth Vreede, *Ein Lebensbild*.

Onze pogingen om tot een astrosofische vorm van onderzoek te komen, zoals dit in verschillende publicaties voorgelegd is, berusten op aanwijzingen van Rudolf Steiner, die gevonden kunnen worden in zijn voordrachten en boeken. Een initiatief van Elisabeth Vreede was van doorslaggevende betekenis om inzichten te publiceren en verder te ontwikkelen. Tijdens een voordracht die zij in het Goetheanum op 3 januari 1926 gaf, sprak zij gedetailleerd over Rudolf Steiner's uitspraken die betrekking hadden op de relatie van de mens met de wereld van de sterren.

Om te beginnen sprak Vreede over de ontwikkeling van het sterrenuniversum sinds de vroegste tijden tot nu toe. Vervolgens kwam zij te spreken over de nieuwe relatie tussen mens en sterren, eveneens in samenhang met aanwijzingen van Rudolf Steiner. Gedurende lange tijd werd deze relatie enkel gezien met betrekking tot het moment waarop een mens zich incarneert, geboren wordt. Op die manier kwam de astrologie tot ontwikkeling, die in de loop van de tijd steeds meer tot een traditie werd. Steiner heeft echter aangeduid dat ieder mens op het moment van incarnatie, bij zijn sterven, uiterst belangrijke en zelfs verder reikende en actieve relaties met de sterrenwereld knoopt.

Ik had het geluk de betreffende voordracht van Elisabeth Vreede te leren kennen, die in de daarop volgende jaren voor mijzelf en mijn astrosofische werkzaamheden van doorslaggevende betekenis zou blijken. Daaraan voorafgaand was ik op een oppervlakkige manier met de traditionele astrologie in aanraking gekomen. Deze kon mij echter niet tevreden stellen. Met name de vele onwetenschappelijke en meestal slechts aan traditie gebonden beweringen met betrekking tot de veronderstelde invloed van de sterren op de mens en de natuur, vond ik in hoge mate ontoereikend. Wat mij vooral stoorde, was de ogenschijnlijke ontkenning van de 'spirituele vrijheid' van de huidige mens, of op zijn minst de tendens om die buiten beschouwing te laten. De aanwijzing van Steiner die ik door de voordracht van Vreede leerde kennen, liet voor het eerst een verhelderende lichtstraal vallen op de relatie van de mens met de sterren. Op het moment van incarnatie, het stervensmoment, kan logischerwijs geen sprake meer zijn van een afhankelijkheid van de mens ten opzichte van de kosmos. Veeleer worden we daar geconfronteerd met een moment waarop de mens de oogst van zijn aardeleven aan de sterren aanbiedt. Dit maakte een zo diepe indruk op mij, dat ik het besluit nam om de samenhang van de mens met de sterren bij het stervensmoment, concreet te onderzoeken. Met deze intentie berekende ik de hemelconstellatie die optrad bij de dood van de Russische schrijver Leo Tolstoj. Tevens maakte ik een diepgaande studie van zijn biografie. Voor zover ik tot enig resultaat kwam, schreef ik mijn bevindingen in een lange brief aan Dr. Vreede, die zeer positief en onderbouwend reageerde. Zij nodigde mij uit voor een ontmoeting bij haar thuis in Dornach, rond de paasdagen van 1928. We kwamen daar overeen elkaar in de toekomst regelmatig te ontmoeten. In de jaren die volgden werden zo de eerste stappen van een Astrosofie systematisch ontwikkeld, op basis van de aanwijzingen van Rudolf Steiner.

Bij deze ontmoetingen droeg Vreede altijd een enorme hoeveelheid ideeën en gezichtspunten aan, hoewel ze daarbij steeds herhaalde dat zij het onderzoek niet zelf kon uitvoeren. Bovendien legde

zij er de nadruk op, ook weer naar een aanwijzing van Steiner, dat de volledige spanne van een mensenleven en niet alleen het stervensmoment onderzocht en uitgewerkt zouden moeten worden, waar het om de samenhang met de sterren gaat. Zo vestigde zij bijvoorbeeld de aandacht op de complexe samenhang van de gebeurtenissen die voeren tot de incarnatie van een mens. Zij stelde voor om een onderzoek te doen aan de hand van de 'Trutina Hermetis' de Regel van Hermes, die uit de vroegere Egyptische mysteriën stamt. Deze regel maakt het bijvoorbeeld mogelijk om het moment van de zgn. 'epoch' te berekenen. De epoch is een tijdstip dat optreedt rond het moment van conceptie, maar hiermee niet samenvalt (zie ook Isis-Sophia 2) Op deze manier werd het mogelijk om geleidelijk wegen en instrumenten te vinden die tot een praktische en productieve omgang met deze sterren samenhangen voerden.

Zo werd de basis gelegd voor een bruikbare studie van de voorgeboortelijke kosmische gebeurtenissen en hun samenhang met de problemen die bijvoorbeeld in de heilpedagogie aan ons voorgelegd worden. Steiner heeft de mogelijkheid van deze toepassing aangeduid in zijn *Heilpedagogische Cursus* (GA 317). Bij de bespreking van bepaalde specifieke handicaps bij kinderen, betrok hij ook de geboortecconstellaties en gaf in samenhang daarmee praktische adviezen. Op die manier gaf hij een voorbeeld hoe een vruchtbare samenwerking van astrofische en heilpedagogie er uit zou kunnen zien. Dit vraagt om een meer gedetailleerde uitwerking in de toekomst.

Ook met betrekking tot de relatie van de sterren en het stervensmoment konden in de loop van de jaren positieve gezichtspunten ontwikkeld worden. Het waren vooral de aanmoediging en de rijkdom aan advies van de kant van Dr. Vreede, die het astrofische werk langzaam een toekomst gaven. Het onderzoek toonde met exacte mathematisch-astronomische gegevens aan, dat de mensziel de oogst van zijn voorbije aardeleven inderdaad overdraagt, met name aan de planeetsferen. Het was vooral het historisch onderzoek, dat liet zien hoe de planetenconstellatie van het stervensmoment in de regel een volmaakte weerspiegeling vormt van het geleefde aardeleven van de betreffende mens. De planeten ontvangen om te beginnen de substantie van het ether- of levensorganisme, dat zich losgemaakt heeft van het fysieke lichaam en dat de imaginatie van de biografie bevat. Dr. Vreede was bij deze ontdekkingen levendig en actief betrokken. Het onderzoek toonde verder aan, dat de levenssubstantie die een mens bij zijn dood aan de kosmos overdraagt, niet verdwijnt. Wat bleek, is dat menszielen die op een later tijdstip voor een incarnatie afdalen naar de aarde, de levenssubstanties tegen komen, die afkomstig zijn van eerdere generaties en zij zich hierdoor kunnen laten inspireren. Zulke ontmoetingen en mogelijke inspiraties worden zichtbaar aan de hand van overeenkomstige relaties van het individu met de planeetsferen. De overeenstemming treedt op tussen de hemelconstellaties die optreden terwijl zij afdalen, met de hemelconstellaties die aanwezig waren bij de dood van degenen die hen voorgingen. Het werd echter ook absoluut duidelijk, dat de incarnerende mens niet domweg imiteert wat een ander eerder heeft ervaren en gedaan. Wat eerder voorkomt, is dat de incarnerende mens voortzet en verder ontwikkelt, wat mogelijk onder heel andere omstandigheden een ander voor hem heeft aangevangen. Soms bleek zelfs dat een mens op die manier iets kan verlossen en recht zetten, wat een ander voor hem heeft ondernomen. Zo zagen we ons geconfronteerd met het feit dat door deze intermenselijke relaties het allereerste begin wordt gemaakt met een spirituele omvorming van de sterrenwereld.

Aanvang dertiger jaren was het de nadrukkelijke wens van Vreede, dat ik in het Goetheanum, in het kader van de mathematisch- astronomische afdeling, een lezing zou houden over de resultaten van ons onderzoek. Het was mijn eerste poging op dat gebied, moeilijk en waarschijnlijk niet erg bevredigend. Elisabeth Vreede initieerde daardoor echter een volgende fase in de ontwikkeling van het astrofische werk. Hierdoor werd het mogelijk om de resultaten van ons onderzoek en de daarmee verbonden toekomstperspectieven voor een groter publiek toegankelijk te maken.

Vanaf december 1934 tot december 1935 publiceerde Vreede vervolgens een zestal tweemaandelijks ' *Astronomische Nieuwsbrieven* '1. In de eerste daarvan schreef zij over *de sterrenconstellatie ten tijde van de geboorte van Christus*. In de tweede nieuwsbrief werden *Astrologische Gezichtspunten* besproken. In de zesde gaf zij een opsomming van alles wat tot dan toe gepubliceerd was. Aan mij viel de taak toe om verslag te doen van de onderzoeksresultaten op dit gebied:

1. onderzoek naar *constellaties en de grondtoon van het denken* (Rudolf Steiner maakt hiervan gewag in zijn voordracht *Menschen denken und Weltendenken* en noemt het daar de geestelijke nativiteit van een mens. Hij geeft echter geen praktische benaderingswijze om tot deze constellaties te komen.)
2. het karakter van de Dierenriem.
3. de geestelijke samenhang tussen de hemelconstellaties tijdens de embryonale ontwikkeling en op het tijdstip van de dood.

Inmiddels waren de omstandigheden in Duitsland onder het bewind van de Nazi's erg moeilijk geworden voor ieder die zich niet tot deze politieke dictatuur wilde bekennen. Met name de verbreiding van een nieuwe astrosophie, gebaseerd op de antroposofie, zoals wij dat nastreefden, werd met argwaan en tegenwerking bejegend. Opnieuw was het Vreede die een gezonde combinatie en ontwikkeling van het werk mogelijk maakte. Met de hulp van enige vrienden wist zij contacten in Engeland te bereiken, waardoor ik uiteindelijk in de gelegenheid werd gesteld om te emigreren. Ik werd in 1937 uitgenodigd om op verschillende plaatsen in Engeland een lezing te geven over het astrosofische werk, voor zover wij dit hadden ontwikkeld. Bij die gelegenheid werd ik gevraagd om in ' *Sunfield Childrens Homes* ', een heilpedagogisch centrum, te komen wonen en mij met de heilpedagogie vertrouwd te maken. Dit zou inderdaad een heel belangrijke stap voorwaarts blijken te zijn in de ontwikkeling van een nieuwe astrosophie. Enerzijds was het nu mogelijk om door het dagelijks werk op een rechtstreekse manier met de gehandicapte kinderen in contact te komen. Anderzijds werd ik zo in staat gesteld om dit werk op een realistische manier te combineren met een inzicht in de kosmische incarnatie-perspectieven van deze kinderen. Op deze manier konden concrete ideeën en inspiraties tot ontwikkeling komen, die betrekking hadden op hun problemen en de wijze waarop zij therapeutisch en pedagogisch geholpen zouden kunnen worden.

Dit bleek inderdaad een eerste praktische realisatie van de astrosofische impulsen waarmee Dr. Vreede een verbinding had. In de zomer van 1924 gaf Steiner een serie voordrachten die betrekking hadden op heilpedagogie (GA 137). Elisabeth Vreede had aan deze cursus deelgenomen. Op een bepaald moment vroeg Steiner haar om de geboorteconstellaties van twee albino meisjes uit te werken. In de 10e en 11e voordracht van deze cursus bespreekt hij deze horoscopen en geeft daarbij ook praktische aanwijzingen hoe deze horoscopen gelezen kunnen worden en tot praktische inzichten kunnen voeren bij de omgang met gehandicapte kinderen.

De jaren na 1938 boden de gelegenheid om de therapeutische en pedagogische kanten van de astrosophie verder te ontwikkelen in een aantal heilpedagogische instellingen in Engeland, Schotland en Californië.

Mijn laatste ontmoeting met Elisabeth Vreede was in 1938 tijdens een conferentie over astrosophie in Bangor, Wales. Bij die gelegenheid maakten we een tocht in de bergen, om een steencirkel van de Druïden te bezichtigen, in de buurt van Penmaenmawr. Zo gingen we voorlopig uiteen bij de getuigen van een oude sterrenwijsheid en met een diepgaand besef van verantwoordelijkheid voor de toekomst.

¹ In 2020 is de in het Nederlands vertaalde editie uitgegeven. Elisabeth Vreede; *Antroposofie en Astronomie*, uitgeverij Nachtwind. <https://nachtwind.nl/Elisabeth-Vreede-Antroposofie-en-Astronomie>

Arcturus

Marcel Fontijn

Bij mijn zoektocht naar het wezen van de vaste sterren, werd mijn aandacht steeds weer op Arcturus gevestigd. Door de opmerking van Rudolf Steiner over Sirius in het gesprek met gravin von Keyserlingk (zie Sirius, nr. 1, was dit fonkelende hemeljuweel de eerste ster waarop ik mijn onderzoek richtte. Bij mijn waarnemingen van Sirius viel mij echter al gauw die verstilde ster op, die een ander hemelgebied met zijn rustige licht beheerst. Steeds weer kon ik een samenhang, een gesprek beleven tussen deze twee sterren, Sirius en Arcturus. Een meditatieve verwerking van hun werkzaamheid, maakte dat ik Sirius eerder als een kracht waarnam die het hart aanspreekt, terwijl Arcturus een licht in het hoofd ontsteekt.

In de naam Arcturus verbergt zich het Griekse woord arktos, dat 'het noorden' betekent (Ant-artika: wat tegenover het noorden ligt). Maar oorspronkelijk was de betekenis van arktos 'beer'. Dit wijst op een diepere samenhang tussen het beeld van de beer en de beleving van het noorden, wat eveneens tot uitdrukking komt in de voor de noordelijke hemel zo beduidende sterrenbeelden Grote Beer en Kleine Beer. De Poolster is een van de sterren die het sterrenbeeld Boötes vormen. De naam Boötes betekent 'ossendrijver', maar het sterrenbeeld werd in de oudheid vaak aangeduid als de 'berenhoeder'. Rond de noordelijke hemelpool verschijnt zo een onderlinge samenhang tussen de Berenhoeder en de beide Beren.

Het Noorden kan beleefd worden als de richting vanwaar aanhoudend verjongende levenskrachten vanuit de kosmos de aarde binnenstromen. De noordelijke pool van de aarde is de inlaat voor spirituele krachten, vergelijkbaar met hooggebergte, dat eenzelfde 'noordelijke' kwaliteit draagt. Boven een bepaalde hoogte, de zgn. boomgrens, verdwijnt de vegetatie volledig. Hetzelfde treedt op boven een bepaalde noordelijke breedtegraad. Maar tevens is het Noorden de richting vanwaar de krachten werken, die verdichten, verharden en materialiseren. De noordelijke pool heeft zowel een samenhang met de opstandingskrachten van de etherische Christus, als met de verhardende tendens die aan Ahriman toegeschreven wordt.

De Grieken kenden daarnaast nog het begrip boreas voor het Noorden, waarmee ook de noordenwind werd aangeduid. Hyper-borea was het gebied dat boven het Noorden uitsteeg, een legendarisch zonneland, paradijselijk en onaangetaast door de smetten van de zondeval. Voor de Grieken gold dit Hoge Noorden, Hyperborea, als het land vanwaar Apollo, de zonnegod stamde. Sommigen stellen Hyperborea gelijk met Shamballa, het gouden zonnepaard dat in de aardediepten verborgen ligt.

De mens heeft bij zijn kruin een krachtcentrum, een chakra of lotusbloem, waardoor geestelijke krachten binnen stromen, die hem oprichten en vorm geven. Het is tevens de poort waardoor de mens zijn eenheid met de kosmos, met de geestelijke wereld kan herstellen en beleven. Door de kruinchakra stralen middels de planeetsfeer van Saturnus, sterrenkrachten in ons binnen.

Op vergelijkbare wijze is de noordelijke pool voor de aarde een kruinchakra, waardoor sterrenkrachten in de aarde binnenstromen. Het noorderlicht, dat zich als een sluierband om de pool heen legt, vormt als het ware de aurische uitstraling van de kruinchakra van de aarde.

Arcturus heeft een rechtstreekse relatie tot de instromende krachten aan de noordpool. Deze ster vertegenwoordigt een werkzaamheid, die verwant is aan het vaderspect van de Triniteit. Dit blijkt ook door zijn verwantschap met de mysteriestroom van Koning Arthur en de Ronde Tafel. De namen Arthur, Arthus, Arcthus en Arcturus zijn onderling verwant. De twaalf ridders van de Ronde Tafel vertegenwoordigen de twaalf krachten van de Zodiak, met Koning Arthur en Koningin Guinevere (GWYNIVĪR) van Christus als kosmisch wezen, als Heer van de geestelijke hiërarchieën, de heerscharen der engelen en als Heer van de elementen, de krachten die vanuit de sterren in de na-

tuur werken. Dit alles verwijst naar de werkzaamheid van Christus in de door de Vadergod geworden wereld.

Arcturus is het sterrenwezen dat de krachten van de twaalf bundelt en weer doet uitstralen. Hij ontvangt deze krachten uit de Zodiak en doet ze binnenstralen in de planeetsferen. Arcturus vormt in die zin een kosmische zon, een zonnekwaliteit die boven het zonnestelsel uitgaat. Als brandpunt van de planeetsferen verschijnt het zonnewezen op een lager plan opnieuw, als het hart van ons zonnestelsel, vertegenwoordigd door de ster Sirius.

Sirius brengt het aspect van de Christus tot uitdrukking, dat we in ons eigen hart kunnen beleven en dat ons ik de kracht geeft om onszelf van binnen uit te doorgloeien en om te vormen. Dit is echter alleen mogelijk doordat het hart van de zon, Sirius, zich in werkelijkheid in de aarde bevindt, die zich van binnen uit zal omvormen tot een ster. Dit is een diep geheim en het hangt rechtstreeks samen met het astrosofische vraagstuk van een geocentrisch en heliocentrisch standpunt.

Vanuit het middelpunt van de aarde dringt de verterende en omvormende liefdegloed naar buiten en verschijnt aan de pool opnieuw als het noorderlicht. (Op deze plek kan niet worden ingegaan op de zuidelijke pool en het pool licht daar, in samenhang met de stuitchakra van de aarde.)

Samenvattend kan zo beleefd worden, hoe Arcturus de krachten van de sterrenwereld en met name van de Zodiak, doet binnenstralen vanuit de noordelijke hemelpool, in de planetaire levenssferen die de aarde omhullen. Zij hebben hun brandpunt in het hart van de zon, dat zich echter in het middelpunt van de aarde bevindt en in Sirius beleefbaar wordt. Vanuit het middelpunt van de aarde doorgloeien deze krachten de aarde en dringen aan de noordelijke pool naar buiten. Daar ontmoeten zij de sterrenkrachten die het kosmische zonnewezen in de gedaante van Arcturus binnen straalt. In de ontmoeting van de binnenstralende Arcturus-krachten en de uit de aarde uitwaasemende Sirius-krachten ontbrandt het noorderlicht.

Tenslotte richten we onze aandacht nog op het volgende. Er zijn sterren die op en onder gaan en er zijn sterren die zo hoog aan de hemel staan, dat zij voortdurend hun ronde draaien, met de poolster als middelpunt, zonder ooit onder te gaan. Deze sterren worden circumpolair genoemd. Welke sterren circumpolair zijn, hangt af van de breedtegraad waar we ons bevinden. Zijn we bijvoorbeeld ten zuiden van 51°NB, dan zullen we de ster Wega zien op en ondergaan. Hoe verder zuidelijk, hoe langer Wega onder de horizon zal blijven. Ten noorden van 51° NB zal Wega echter altijd boven de horizon blijven. Met andere woorden, Wega is ten noorden van 51° NB circumpolair. Als een ster circumpolair is, betekent dit dat hij voortdurend rechtstreeks op het aardoppervlak straalt. Bevindt een ster zich onder de horizon, dan zullen zijn krachten eerst door de aarde heen moeten dringen om ons te bereiken. Ten noorden van 51° NB straalt Wega dus rechtstreeks op het aardoppervlak in. Onderzoeken we nu ten noorden van welke breedtegraad Arcturus circumpolair wordt, dan blijkt dit 70° 20' NB te zijn. Dit is de breedtegraad die nog net het noordelijkste puntje van Europa raakt, aan de Noordkaap in Noorwegen. Noordelijk van 70°20' NB gaat Arcturus niet meer onder en straalt voortdurend rechtstreeks op het kapje van de noordelijke aardepool.

Maandelijkse astronomische nieuwsbrief: 2e brief mei 1944

Willi Sucher

In de vorige brief hebben we gesproken over de drie componenten van ons zonnestelsel:

- 1) de zon, grofweg het middelpunt van de grote schijf van ons universum.
- 2) de banen van de planeten op verschillende afstand van de centrale zon.
- 3) de omtrek van de schijf, waarachter de twaalf constellaties van de Dierenriem verschijnen.

Het is nu onze opgave om dieper op details in te gaan van de structuren van ons universum, met name van de zon en de baan van de aarde. De aarde wentelt in de loop van een jaar om de zon, zoals we hebben vastgesteld. Voor ons op aarde wordt dit zichtbaar als de beweging van de zon langs het pad van de Dierenriem. Deze beweging is niet alleen een astronomisch feit, maar is in de tijd met bepaalde ritmische gebeurtenissen op aarde verbonden. Dit is het ritme van de seizoenen. We zullen dit ritme van de seizoenen nu beschouwen vanuit het standpunt van het noordelijk halfrond, ieder jaar begint op 21 maart de lente ten noorden van de evenaar.

Dit verandert in de loop van de tijd niet. De lente zal niet plotseling op 21 april beginnen. Het is altijd 21 maart. We zeggen dan dat de dag-en-nacht-evening, de voorjaarsequinox optreedt. De zon bevindt zich in het lentepunt. Volgens het wereldbeeld van Copernicus betekent dit, dat de aarde haar baan om de zon voltooid heeft en aan een nieuwe ronde begint.

De lente duurt tot de 21e juni. In De loop van dit seizoen spelen zich in de plantenwereld de processen af van kiemen, groeien, uitdijen en bloei. Dit is het seizoen waarin vooral scheppende processen in de natuur plaats vinden.

Op 21 juni begint de zomer. De aarde heeft een kwart van haar baan afgelegd. In deze drie maanden is de zon, vanaf de aarde gezien door de tekens *Ram*, *Stier* en *Tweelingen* gegaan en betreedt nu op 21 juni het teken *Kreeft*. In de natuur om ons heen zien we de kenmerken van het zomerseizoen. De bloei bereikt een hoogtepunt en gaat dan over in de vruchtzetting. Tegen het eind van de zomer rijpen de vruchten. De zon beweegt zich in deze tijd door de tekens *Kreeft*, *Leeuw*, *Maagd* en volgens Copernicus legt de aarde opnieuw een kwart van haar omloop af.

Op 23 september gaat de zon de *Weegschaal* binnen. Voor de noordelijke helft is dit het begin van de herfst en voor de natuur breekt een tijd van crisis aan. De moederplant verwelkt en bomen verliezen hun blad. De vruchten en daarmee de zaden, komen in de aarde terecht. Licht en warmte trekken zich terug. De zon gaat door de tekens *Weegschaal*, *Schorpioen* en *Boogschutter* en bereikt op 21 december het teken *Steenbok*. Vervolgens markeren *Steenbok*, *Waterman* en *Vissen* het winterse jaargetijde. Tijdens dit seizoen rusten de zaden in de aarde, eventueel door ijs en sneeuw bedekt. Dan echter is het tijd voor een opstanding, een groot wonder heeft plaats, wanneer de zaden tenslotte dezelfde plantenvormen voortbrengen als de moederplant die in de herfst verwelkt is.

Op 21 maart gaat de zon opnieuw het teken *Ram* binnen en de jaarcyclus van de seizoenen neemt een nieuwe aanvang.

We kunnen ons afvragen waar de krachten vandaan komen die de planten doen groeien en ook weer verwelken, nadat ze de zaden voor een nieuwe cyclus voortgebracht hebben. Vanuit een materialistisch standpunt kan het antwoord luiden: de toename van licht en warmte doet de planten groeien en het verdwijnen van licht en warmte in de herfst, doet ze verwelken. Dit is echter niet afdoende, want er zijn planten die gedijen, ook als licht en warmte zich teruggetrokken hebben. Zij ontvangen licht en warmte niet alleen uitsluitend door de invloed van de zon. Afgezien van licht en warmte moeten er nog andere krachten door de zon uitgestraald worden, die zelfs tot in de duisternis van de vochtige bodem doordringen. De aarde moet krachten ontvangen uit kosmische ver- ten, die dieper in de aarde doordringen dan warmte en licht. Deze meer verborgen krachten wor-

den aangeduid door de beweging van de zon door de tekens van de Ecliptica. Dit is niet strijdig met een copernicaanse opvatting van ons zonnestelsel. Zelfs als we er van uit gaan dat de aarde beweegt en de zon vast in het middelpunt staat, is het mogelijk om de voorstelling te handhaven, dat de aarde bepaalde kosmische invloeden door de zon ontvangt, vanuit de verschillende kosmische richtingen van de Zodiak. We zouden ons de zon als een reusachtige optische lens kunnen voorstellen, die invloeden bundelt uit steeds weer andere gebieden van de Ecliptica en ze omlaag zendt naar de aarde. We kunnen ons indenken dat ook de onderzonnige planeten (Mercurius en Venus) een aandeel hebben in dit proces van bundeling en transformatie door de zon. Alleen een materialistisch vooroordeel zou kunnen verhinderen om tot de voorstelling te komen, dat behalve licht en warmte en bepaalde magnetische invloeden, niets anders door de zon uitgestraald wordt. Als we hiermee in kunnen stemmen, dan zouden we ons vervolgens een gedifferentieerde, viervoudige activiteit van de zon in de loop van het jaar kunnen voorstellen, overeenstemmend met de vier seizoenen. De relatieve positie van de zon in de verschillende tekens van de Ecliptica zou dan de wisseling teweeg brengen. De positie van de zon tussen de voorjaarsevening (equinox) en de zomerzonnewende (solstitium) zou dan de scheppende krachten naar de aarde zenden. Tussen de zomerzonnewende en de herfstevening verzamelt de zon uit de Zodiak de krachten die zich op aarde manifesteren als vervolmaking en rijping. Tussen herfstevening en winterzonnewende ontvangen we van de zon krachten die in de natuur crisis teweeg brengen. De krachten die tenslotte door de zon gebundeld worden vanwege zijn positie in de Zodiak tussen winterzonnewende en voorjaarsevening, zouden dan de krachten zijn die op aarde het wonder van een opstanding in de natuur teweeg brengen.

Deze differentiëring kunnen we echter nog verder doorvoeren, op grond van de positie van de zon in de Ecliptica. We komen dan tot een twaalfvoudige activiteit van de zon, in overeenstemming met de twaalf tekens.

In april vinden we de zon in de richting van het teken *Ram*. De plantenwereld ontvangt uit deze richting de kracht om steeds weer opnieuw dezelfde vormen voort te brengen. Het gebeurt bijvoorbeeld nooit, dat boterbloemen of madeliefjes plotseling een andere vorm aannemen dan zij altijd hebben gehad. Het zijn als het ware herinneringskrachten, die van dit gedeelte van de Ecliptica uitgaan en het verleden verbinden met het heden en de toekomst.

In mei, als de zon in de *Stier* komt, blijven we de groei van de planten, die zich ruimtelijk verbreiden en uitdijen. Alles maakt zich breed en probeert zo groot mogelijk te worden. In deze ontwikkeling zien we de kracht van vermenigvuldiging en voortplanting, die zijn oorsprong heeft in het teken *Stier*.

In juni bevindt de zon zich in het teken *Tweelingen* en de plant bereikt de grens van zijn uitbreiding in de ruimte. Vanuit het universum, door bemiddeling van de zon, ontvangt de plantenwereld nu de kracht om twee tendensen tot ontwikkeling te brengen. Met de wortels reikt de plant omlaag in de duisternis van de aarde, zo diep mogelijk. Anderzijds reikt hij omhoog in de sfeer van licht en warmte en ontvouwt daar zijn bloem. Hierin drukt zich de polariteit van de Tweelingen uit: de hemelse tweeling in de bloem, de aardse tweeling in de wortel. In uiteenlopende vormen en metamorfozen straalt polariteit vanuit de richting van de Tweelingen.

In juli staat de zon in het teken *Kreeft*. De plant bereikt nu een toestand van verzadiging en heeft niet langer de tendens om zich uit te breiden. De bloeiprocessen hebben een hoogtepunt bereikt. De plant wil niets meer vanuit zichzelf. Vanuit de kosmos ontvangt de plant nu de impuls om weg te schenken. Dit gebeurt in de vorm van geur en een veelheid aan kleuren, die door de bloemen in de wereld worden uitgestraald. Het is de dienende houding van de scarabee, die boven zijn kop een bolletje aarde draagt, als een teken van de zon en het hart. De scarabee is een oude voorstelling van het teken *Kreeft*. De omvorming van de krachten die tot nog toe meer aardgebonden waren, in stralende zonverwante krachten, is de dynamiek van het teken *Kreeft*.

In augustus treffen we de zon in het teken *Leeuw* aan. De plant ontvangt nu de impuls om zich te offeren, de oogsttijd is aangebroken en de processen van vruchtzetting voltrekken zich. Zoals de stralen van een zon die zichzelf offert, vult de plant de ruimte om zich heen. Eenheid met de gehele (zonne)kosmos is de tendens van het teken Leeuw.

In september is de zon in het teken *Maagd* gekomen; vruchten en zaden beginnen rijp te worden. Het licht en de warmte van de zomer worden nu omgezet in het zoete vruchtvlees, dat de hoop voor de toekomst als zaden in zich bergt; zoals de Maagd het kind, de hoop van de wereld. Vruchtenrijkdom als resultaat van vereniging met de kosmos, is de kracht die uitgaat van het teken Maagd.

In oktober, als de zon in het teken *Weegschaal* staat, voltrekt zich de scheiding tussen de moederplant en de zaden. Uit de kosmos naderen krachten, die de plantenwereld in twee delen; in dat wat geweest is en dat wat in de toekomst zijn zal. Het is een vredige tijd in de natuur, van evenwicht tussen verleden en toekomst, zoals twee schalen die in evenwicht zijn. De zorg voor het ' kind van de Maagd ' en het terugtrekken van de scheppende krachten van de ' moeder ' in hemelse regio's, tonen de werking van het teken Weegschaal.

Maar nu komt de zon in het teken *Schorpioen*. Uit kosmische verten beginnen nu ontbindende en desintegrerende krachten binnen te stromen. De plant verwelkt. Het beeld van de scorpioen met zijn dodelijk steek, is daadwerkelijk een ware weergave van deze krachten, die in deze tijd van het jaar in de natuur werkzaam worden. Grofweg is dit de maand november, als het licht zijn kracht verliest en de zomerse warmte door winterkou overwonnen wordt.

In december vinden we de zon in het teken *Boogschutter*. Het is de tijd waarin de adventskaarsen aangestoken worden en mensen wachten op de geboorte van het kosmische zielenlicht. In de natuur rusten de zaden nu in de aarde. Als we ons een voorstelling maken van de talloze zaden in de bodem, kunnen we tot het beeld komen van miljoenen en miljoenen kleine vlammetjes van hoop in de aarde, die geduldig wachten op een nieuwe geboorte van licht en warmte. Deze krachten van hoop worden goed weergegeven in de imaginatie van de Boogschutter. Hij richt op een doel dat nog ver weg is. Het licht van de ziel te zoeken en te verwachten, is de boodschap van het boogschutter teken.

In januari, wanneer de zon de *Steenbok* bereikt heeft, begint de kracht van het licht weer toe te nemen. Het licht is opnieuw geboren. In deze tijd vierden Christenen de geboorte van Christus, die in de wereld is gekomen als de vernieuwende kracht in de natuur en de mensheid. De zaden mogen in de grond liggen, misschien bedekt met ijs en sneeuw, maar ze hebben de duisternis en de kou overleefd en zijn gered van de ondergang. Het scheppende licht van de geestelijke wereld straalt uit het teken Steenbok.

Vervolgens betreedt de zon het teken *Waterman*. Vanuit dit gebied beginnen verjongende en opwekkende krachten te werken. Het is hier, dat de verborgen krachten van de zonne werkzaamheid in de sfeer van de aarde beginnen binnen te stromen; krachten die niet alleen licht en warmte zijn, maar die als levenschenkende water zijn; onzichtbare levenskrachten. Het beeld van de Waterman, die hemels water in de kosmische ruimte uitgiet, is werkelijk een uitdrukking van deze ontwikkeling in februari. De binnenstromende, verjongende en opbouwende kosmische krachten, stammen uit het gebied van het waterman teken.

Tenslotte verschijnt in de maand maart de zon in het teken *Vissen*. In de natuur neemt het kiemen een aanvang. De zaden in de aarde zwemmen als vissen in een zee van leven schenkend kosmisch water.

Zij openen zich, proeven dit water en ontkiemen. Door van het water te proeven, komen de zaden in het bereik van de krachten, die uit de richting van het vissenteken stammen; die naar een daad streven - in dit geval de aanvang van een nieuw begin in het jaarlijkse ritme. Het incorporeren van de kosmische wetmatigheden en spirituele intenties in de afzonderlijke aardse wezens, is de invloed van het teken Vissen.

Op deze manier bestemt de positie van de zon het ritme van de stadia die zich in het organische leven op aarde voltrekken. Dit wordt vooral in de plantenwereld duidelijk zichtbaar. Maar het gaat hier niet enkel om een indicatie. Er is sprake van werkelijke krachten, die door de zon naar de aarde worden gezonden, zoals de aarde ook licht en warmte van de zon ontvangt. De zon is als een reusachtige optische lens, die de dynamische krachten van de verschillende sferen van de Ecliptica bundelt. Als we bijvoorbeeld op aarde de zon in het teken *Ram* ervaren, kunnen we ons voorstellen hoe de krachten uit het gebied van het teken Ram, dat zich dan achter de zon bevindt, omlaag worden gezonden naar de aarde. Maar als de twaalf tekens van de Ecliptica - rond de zon en binnen de baan van de aarde - inderdaad een dynamische werkelijkheid vormen, dienen we ook de mogelijkheid te overwegen dat de andere planeten in staat zijn om, net als de zon, krachten van de eclipticatekens te bundelen en uit te stralen. Met name de planeten die zich binnen de omloopbaan van de aarde bevinden, *Mercurius* en *Venus* en tot op zekere hoogte ook de *maan*.

De feiten wijzen ons daadwerkelijk op een dergelijke werkzaamheid van de onderzonnige planeten, al naar gelang hun positie in de Ecliptica. Alleen zijn de gebieden waar hun invloed zich op aarde manifesteert anders dan voor de zon beschreven werd. De werking van de zon wordt merkbaar in de plantenwereld tijdens het jaarverloop; in de fysieke wereld. Maar de zon alleen is niet in staat om de levende plant voort te brengen. De maan moet daarbij helpen.

De maan helpt, door in de vloeibare substanties te werken, zoals de plantensappen. Dit kan alleen als de maan toenemend is. Met andere woorden, alleen bij wassende maan, na de 21e maart - als de zon in het leken van de *Ram* is gekomen en de maan door de tekens *Ram*, *Stier*, *Tweelingen* en *Kreeft* beweegt, kan het opstandingsfeest in de natuur met Pasen plaats vinden. Daarom kan het paasfeest alleen gevierd worden op de zondag na de eerste volle maan, volgend op de voorjaars-avond.

Maar ook de gecombineerde werkzaamheid van zon en maan zijn niet toereikend. De andere planeten in ons universum moeten hun bijdrage leveren aan het leven van de plant, met name de onderzonnige planeten *Mercurius* en *Venus*. Zij voegen van jaar tot jaar een gevarieerde veelheid aan het leven in de natuur toe. Zij staan vooral in verbinding met de sferen van licht en warmte.

De activiteit van de twaalf tekens van de Ecliptica, zoals die zich in het jaarverloop openbaart middels de gedifferentieerde werkzaamheid van de zon, is een soort fundamentele taal. Deze taal wordt in gemodificeerde vorm tot uitdrukking gebracht door het medium van *maan*, *Venus* en *Mercurius*. Zo kan het gebeuren, dat bijvoorbeeld Venus in het teken Stier de sterk expanderende krachten bundelt en die in de atmosfeer van de aarde zendt. Onder bepaalde omstandigheden kan dit tot geweldige stormen voeren. Mercurius kan iets dergelijks in de thermostatische sfeer van de aarde teweeg brengen. Het kan echter ook voorkomen, dat beide planeten hun activiteit uitwisselen, d.w.z. dat Venus de thermosfeer aangrijpt en Mercurius de atmosfeer van de aarde. Met betrekking tot Venus en Mercurius moet de taal van de twaalf tekens van de Ecliptica daarom vertaald worden in termen van gebeurtenissen, die optreden in de sfeer van licht en warmte. Dit maakt het mogelijk om mee te leven met de dynamische invloeden van deze planeten.

Hetzelfde geldt voor de maan. De maan werkt in de vloeibare substanties van de aarde. We kennen de invloed van de maan op het ritme van de getijden en we weten ook dat de getijden extreem zijn aan het begin van de lente en de herfst, wanneer de maan het licht van de machtige, scheppende Ram-zon ontvangt of zich zelf in de Ram bevindt.

De verdere uitwerking van deze feiten zou vooral een onderwerp van onderzoek kunnen vormen in het gebied van land- en tuinbouw. Omdat de doelstelling van deze nieuwsbrieven anders is, kan hier slechts een aanduiding worden gegeven.

We hebben gesproken over de krachten die tussen de aarde, de zon, de maan en de planeten weven. De differentiatie van deze krachten berust enerzijds op het verschil in geardheid van de verschillende planeten onderling, maar ook op het twaalfvoud van de Ecliptica.

Volgens het wereldbeeld van *Ptolemeus* bevindt de aarde zich in het middelpunt van het zonnestelsel en bewegen alle planeten, ook de zon, zich om de aarde. In dat geval zouden de zon en de planeten hun afstemming wisselen als gevolg van hun eigen beweging.

Echter volgens het model van *Copernicus* is het de aarde zelf, die zich als gevolg van haar eigen beweging rond de zon, bloot stelt aan de opeenvolgende twaalf aspecten van de werkzaamheid van de zon.

De baan van de aarde schept in dat geval de werkelijkheid van de Ecliptica met zijn twaalf tekens in de kosmos. Het gaat daarbij om een relatieve werkelijkheid, die alleen de aarde aangaat. De manier waarop ons universum in werkelijkheid functioneert, of nu Ptolemeus gelijk heeft of Copernicus of dat we nog tot een geheel andere voorstelling moeten komen, is vooral een astronomisch vraagstuk.

Wat we tot zover in deze nieuwsbrief beschreven hebben aangaande de invloeden van de planeten, maan en zon m.b.t. het organische leven op aarde, heeft een verbinding met de Ecliptica. Of we nu naar ons zonnestelsel kijken van het gezichtspunt van Ptolemeus of Copernicus, de Ecliptica met zijn twaalf tekens is een werkelijkheid *binnen* ons zonnestelsel. We dienen ons voor te stellen dat deze werkelijkheid ofwel door een beweging van de zon of door een beweging van de aarde tot stand komt. Tot zover echter, hebben we de twaalf tekens niet gebaseerd op de kring van de twaalf sterrenconstellaties van de Zodiak, die zich rondom, *buiten* ons zonnestelsel bevindt.

De Dierenriem wordt gevormd door twaalf sterrenbeelden, waarover we in de vorige nieuwsbrief (*Sirius, nr 1*) gesproken hebben. Dat is een werkelijkheid die aanvangt waar ons zonnestelsel eindigt. In de volgende brieven zullen we veel over deze werkelijkheid te zeggen hebben. We dienen echter volstrekt duidelijk te zijn over het feit, dat er naast de Zodiak, de Dierenriem van sterrenbeelden, er een Ecliptica bestaat van tekens, die een andere werkelijkheid vertegenwoordigen *binnen* ons zonnestelsel. De werking hiervan hebben we in deze brief beschreven aan de hand van de gang van de zon door het jaar. Hoe de samenhang hiervan met de twaalf sterrenconstellaties van de Zodiak is, zal in de toekomst verder worden uitgewerkt.

De moeilijkheid die gewoonlijk voor verwarring zorgt, is het feit dat dezelfde namen gebruikt worden voor de twaalf sterrenconstellaties van de Zodiak en voor de twaalf secties van de Ecliptica, die als tekens worden aangeduid. Weliswaar heeft dit een zekere rechtvaardiging, maar het kan niettemin verwarring wekken.

In deze brieven zullen de twaalf constellaties van de Zodiak aangeduid worden als *sterrenbeelden*, ter onderscheiding van de twaalf *tekens* van de Ecliptica. Zo wordt bijvoorbeeld met het *sterrenbeeld* Ram of Stier, de constellatie bedoeld die deel uitmaakt van de Dierenriem, die zich om de buitenste grens van ons zonnestelsel spant. In tegenstelling tot de *tekens* Ram en Stier, die deel uitmaken van de twaalf secties van de Ecliptica, binnen het zonnestelsel; binnen de baan van de aarde. Het teken Ram is het deel van de hemel waar de zon zich door heen beweegt tussen de 21e maart en de 21e april.

Planten en Sterren

Elisabeth Vreede

Dat de naald van een magneet naar de polen wijst, kan niet alleen vanuit de naald verklaard worden, maar alleen door de hele aarde er bij te betrekken. Op dezelfde manier kunnen enerzijds de levensvormen op aarde en anderzijds de astronomische verschijnselen in de ruimste zin van het woord, niet uit zichzelf alleen verklaard worden. Zij kunnen slechts wederzijds vanuit elkaar verklaard en begrepen worden. In een voordracht op 20 augustus 1916 (GA) wees Rudolf Steiner voor het eerst met grote nadruk op iets, dat voor de hedendaagse wetenschap nog erg onwennig klinkt:

' De astronomen zullen met de middelen van hun wetenschap de biologie funderen en de biologen zullen met de middelen van hun wetenschap de astronomie funderen. Een biologie die in waarheid met de middelen van de astrologie gefundeerd is, zal spirituele wetenschap zijn. En een astrologie die met de middelen van een ware biologie gefundeerd is, zal een spirituele hemelkunde zijn '.

Tegen deze achtergrond willen we nader ingaan op de samenhang tussen de wereld van de sterren en de wereld van de planten. In *' Das Initiaten-Bewusstsein ' (GA)* wordt in de tweede voordracht op een samenhang tussen sterren en planten gewezen, die ons gevoel diep aanspreekt: *De aarde als spiegel van de kosmos.* Een spiegelend aardoppervlak dat echter niet alleen uiterlijke vormen weerspiegelt, maar dat zo weerspiegelt dat het spiegelbeeld leeft en gedijt en zich ontwikkelt; dat is de plantenwereld hier op aarde. Zij is het levende spiegelbeeld van de hemel, zij spiegelt de sterrenwereld. Voor het bewustzijn van de ingewijde, zoals het daar beschreven wordt, worden ook de sterren tot een gedijend, wevend leven en nemen de meest uiteenlopende vormen aan. De afzonderlijke sterren openbaren zich als de eigenlijke plantenwezens. Zij zijn als de dauwdruppels die op aarde in de bloemen en op de bladeren twinkelen. In de geestelijke wereld, die nog boven de sterrenwereld uitgaat, verschijnen de planten als Ik-wezens zoals de mensen, wezens met zelfbewustzijn. En zoals de dauwdruppels in de bloemen rusten, zo rusten de zichtbare sterren ook als dauwdruppels in de voor het gewone bewustzijn onzichtbaar wevende en levende wereld van machtige geestelijke wezens. We hoeven ons slechts te herinneren dat de Geesten van Wijsheid (Kyriotetes) de hiërarchie vormen die de gehele sterrenwereld omvat en dat de groepszielen van de planten de ' nazaten ' vormen van de Geesten der Wijsheid, om te reële samenhang tussen sterren en planten in te zien. Nu zijn de sterren echter onderling in afzonderlijke sterrenbeelden verbonden, waarvan we al eerder gezegd hebben dat het daarbij niet om toevallige groeperingen gaat. De geordende sterrenbeelden brengen in de zichtbare sterrenwereld de samenhang tot uitdrukking van de geestelijke wezens die daarachter werkzaam zijn. In deze starre, onveranderlijke vormen liggen de oerbeelden besloten van alle vast vormen op aarde. Deze moeten we voor de planten raadplegen, indien we de plantenwereld niet meer als een geheel, maar als afzonderlijke planten naar hun vormprincipe willen beoordelen.

Beschouwen we echter de plantendeken van de aarde, dan moeten we die als een geheel opvatten, zoals ook de sterrenwereld een geheel vormt. Zij behoort tot de aarde als geheel. Rudolf Steiner heeft vaak het beeld gebruikt, dat we de planten met betrekking tot de aarde zouden moeten opvatten, zoals de haren die op ons hoofd groeien in relatie staan tot de mens als geheel. Zo kunnen we in het veelvormige plantentapijt van de aarde reeds een weerspiegeling van de sterrenhemel zien. De plantenwereld bedekt met een veelheid aan bomen, kruiden, grassen, e.d., het aardelichaam, net zoals daarboven de sterren over de hemel uitgezaaid zijn. Op een instinctieve manier komt deze samenhang in het spraakgebruik tot uitdrukking: hoeveel plantennamen duiden niet op een verwantschap met de sterrenwereld; hoe vaak worden bloemen niet met sterren vergeleken? Soms stuiten we op fraaie, oude afbeeldingen, die dit op een naïef -imaginatieve manier tot uitdrukking brengen: Boven de sterren met vijf of zes punten, beneden op de aarde de bloemen in de plantenwereld; naar verhouding groot en als sterren afgebeeld, terwijl ook de sterren op aardse

bloemen lijken. Of we bekijken de paardebloem, die in zijn hele groeiwijze zo prachtig het heelal tot uitdrukking brengt. Om te beginnen de uitzonderlijk lange, rechte wortel, die de straal van de aarde weergeeft; vervolgens de zonnige bloeiwijze, die de werking van de planeten tot uitdrukking brengt; tenslotte, wanneer de bloeitijd voorbij is en de vrucht zich moet gaan ontwikkelen, dat kleine heelal van de met sterretjes bezaaide pluizebol, die van de uitgebloeide plant overblijft.

Zo is de plantenwereld als geheel een spiegelbeeld van de sterrenhemel. De spiegeling is weliswaar niet exact. In zekere zin komt zij tot uitdrukking als kleurspiegeling in het bonte, gele, rode of ook groene plantentapijt van de aarde. We weten dat deze kleurenrijkdom van de planten overeenstemt met de werkzaamheid van de planeten. De planeten plaatsen zich als het ware als een filter voor de werkzaamheid van de sterren. Ook de groeikrachten, de bewegingstendensen van bijvoorbeeld de spiraalvormige bladontwikkeling e.d., evenals de vormkrachten, stammen alle van de planeten. Wat echter van de sterren zelf komt zijn de vormen zelf, de gestalte. Zoals in de voordracht van 22 juli 1922 (GA) met nadruk aangeduid wordt, stammen zij van de sterren, met uitzondering van de Dierenriem. Dus van alle sterrenbeelden die buiten de Dierenriem liggen, zoals de Grote en de Kleine Beer, Pegasus, Orion en hoe ze allemaal heten. De Dierenriem zelf heeft met de krachten van het dierlijk organisme van doen, zoals zijn naam afdoende tot uitdrukking brengt. Zo komen we tot het schema dat ook in de voordracht gegeven wordt:

De plantenwereld ontvangt haar *vormen* uit de sterrenwereld, het dier uit de Dierenriem, de mens uit de gehele sfeer - niet uit de afzonderlijke sterrenbeelden, zoals hij ook in zijn hoofd een afbeelding van de hele sterrenhemel draagt. Opnieuw verschijnt de mens als de synthese, de alomvattende samenvatting van het gehele heelal. In de andere natuurrijken daarentegen verschijnt de eenzijdige verbeelding van het ene of andere deel van het geheel.

Gedachten over de sterren - zomerzonnnewende 1998 Roberta van Schilfgaarde

De tijd van de zomerzonnnewende is gekomen - de tijd van de midzomernachtdroom, de tijd waarin op het noordelijk halfrond de wonderen van de schepping zich opnieuw rondom ons uitbreiden. De blauwe hemel, de malse groene weiden, de zandstranden en het warme water lokken de ziel naar buiten en wekken in ons het verlangen om de van geuren vervulde avonden zo lang mogelijk te genieten. Hierna beginnen de dagen korter te worden, de eerste gele bladeren vallen en al gauw kan het gevoel ontstaan dat de zomer snel voorbij gaat - hoewel zij volgens de kalender net begonnen is. Op het zuidelijk halfrond is de situatie natuurlijk omgekeerd; daar zijn de dagen kort en koud en is de ziel naar binnen gekeerd en innerlijk actief. We dragen als mens alle vier jaargetijden doorlopend in ons. Maar innerlijk kunnen we ons uiteindelijk volledig onafhankelijk maken van de natuur daar buiten, al beleven de meesten van ons op zijn minst een bepaalde impuls van de jaargetijden. Zouden we ons voor kunnen stellen, dat de meest duurzame sleutel tot het beleven van deze onafhankelijkheid, verworven kan worden door de wezenlijke kwaliteiten van de sterrenbeelden en de planetaire sferen te leren ervaren? In een wereld die steeds meer samengroeit, zou het streven naar verbondenheid met het tegenoverliggende halfrond middels een kennis van de sterren, een krachtige stap kunnen vormen op weg naar één gemeenschappelijke wereld.

Als we het tijdstip van zonsop - en zonsondergang bijhouden, dan kan het ons verbazen dat het ritme waarmee het lengen en korter worden van de dagen zich afspeelt, heel anders verloopt dan we misschien zouden verwachten. Zo zouden we kunnen denken dat de zon na 21 juni op een en dezelfde dag iets later opkomt en iets vroeger onder gaat. Iets dergelijks verwachten we misschien ook na de winterzonnnewende. De feiten liggen anders. Voor het grootste deel van het noordelijk halfrond begint de zon al ruim voor de 21^e juni 's morgens later op te gaan; een aantal weken voordat de zon 's avonds vroeger onder begint te gaan. In de winter begint de zon al vroeg in december 's middags later onder te gaan, maar niet voor de 6e januari gaat hij ook 's morgens vroeger op. De volgende tabel geeft de lokale tijd voor zonsop- en zonsondergang op zondag, voor breedtegraden tussen 60°N en 50°Z voor het jaar 1998. De verschillen van jaar tot jaar zijn echter miniem, zodat deze tabel in principe voor ieder jaar gebruikt kan worden.

We zagen hoe rond Pasen *Saturnus* het sterrenbeeld *Vissen* verliet, nadat hij daar meer dan twee jaar vertoefd had. *Saturnus* betrad de *Ram*. In het eerste nummer van *Sirius* werd de betekenis van *Saturnus* in de *Vissen* tot op zekere hoogte besproken. *Saturnus* in de *Ram* is een volstrekt ander gegeven. *Aries* wordt traditioneel beschouwd als de eerste van de twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem. In de menselijke gestalte heeft de *Ram* een samenhang met de schepping van het hoofd, dat de fysieke basis vormt voor het denkvermogen. Deze constellatie wordt door Rudolf Steiner in samenhang gebracht met de filosofische richting van het *Idealisme*. Dit is de opvatting die stelt dat er een sfeer van ideeën en idealen bestaat, die door de menselijke ziel en geest gevat kunnen worden en die aan onze wereld van natuurlijke fenomenen betekenis en zin geven.

In *Isis-Sophia deel 1* beschrijft Willi Sucher de samenhang van het sterrenbeeld *Ram* met de eerste cyclus van de oer-*Saturnus*-ontwikkeling - zoals die door Rudolf Steiner in de *Wetenschap van de geheimen der ziel* beschreven wordt. In de 3^e maandelijkse nieuwsbrief wordt deze cyclus eveneens beschreven. De chaotische wilssubstantie die door de Tronen was uitgegoten, wordt door de denkende activiteit van de Kyriotetes, de Geesten van Wijsheid, geordend. De Geesten van Wijsheid konden weliswaar hun eigen substantie nog niet uitgieten, maar hun wijsheid, die de oerbeelden leverde voor al het denken tijdens de zeven planetaire ontwikkelingsronden, nam hier een aanvang. Deze wijsheid bracht orde in de wilssubstantie, waardoor deze de wijsheid kon terugstralen in de kosmos. Onze lichamelijke constitutie, die ons in staat stelt om reflecterend te kunnen den-

ken, danken we aan deze activiteit van de Kyriotetes. Zo zien we hoe de Ram verbonden is met ons hoofd, onze hersenen, ons vermogen om ideeën en idealen te hebben.

Saturnus waakt niet alleen over het karma en het lot van ieder menselijk individu, maar ook over het lot van de wereld en de mensheid als geheel. Zijn sfeer is de strenge 'wil van de Vader', de spirituele kern van alle menselijk zielenleven. Hij is tevens de grote historicus van het universum, die alles wat met geschiedenis te maken heeft met zijn activiteit doordringt. De waarneembare planeet Saturnus heeft ongeveer 30 jaar nodig om de twaalf sterrenbeelden te doorlopen. Wanneer hij een nieuwe cyclus van 30 jaar in de Ram aanvangt, kunnen we ons voorstellen dat een hele nieuwe generatie van kosmische idealen in de menselijke evolutie geboren wil worden. Idealen die op talrijke manieren nieuw gerealiseerd willen worden middels de individuele inzet van mensen. In de 5e Nieuwsbrief schrijft Sucher: *'Wanneer er zich iets voordoet in het sterrenbeeld Ram; wanneer zich daar één of meerdere planeten ophouden, dan betekent dit dat een nieuwe impuls in de wereld werkzaam wil worden. We worden dan aangespoord om uit te zien naar iets nieuws, een nieuw tijdperk voor de mensheid, nieuwe levensperspectieven of misschien zelfs nieuwe uitvindingen, die het leven op aarde zullen veranderen. Het kan nog verborgen zijn, maar we kunnen er naar zoeken. Het is als een boodschap vanuit de geestelijke wereld aan de wezens op aarde; een maning om acht te slaan op veranderde omstandigheden, nieuwe vraagstellingen en nieuwe opgaven.'* Dit is in het bijzonder het geval, wanneer Saturnus zich door dit sterrenbeeld beweegt.

Het hemelbeeld rond Pasen zet als het ware de toon voor het komende jaar. De sterren geven impulsen, opgaven aan de mensheid, die op aarde verwerkelijkt zouden kunnen worden. De opgaven die voor het huidige jaar verschenen, zijn machtig en verwijzen naar de ontwikkeling van hogere, van licht vervulde zielsvermogens. Aan het einde van de eeuw stelt Saturnus, terwijl hij de Ram binnen gaat, de opgaven concreet, als iets dat door de mensheid op aarde verwerkelijkt moet worden, willen de aarde en de mensheid de hun toegedachte taken in de kosmos volbrengen. Deze taken vinden we geformuleerd in de *Grondsteenmeditatie*, die voor de mensheid als geheel geldt en niet alleen voor de Antroposofische Vereniging. Door ons te verenigen met het *Wereld-Ik*, kunnen we deze idealen veilig en in vrijheid visualiseren.

Jupiter bevindt zich heliocentrisch nog volop in de *Waterman*, hoewel hij geocentrisch een kort uitstapje maakt naar de *Vissen*, voordat hij in retrograde beweging voor enige maanden weer terugkeert in de *Waterman*. Jupiter in de *Waterman* geeft de impuls om boven de vorm uit te stijgen en de 'etherkrachten te ontbinden voor een vlucht in de kosmische ruimte' (W.S.). Gecombineerd met de strenge Vader-wil van Saturnus, is het mogelijk om een ongebreideld enthousiasme voor een kosmische vlucht, in bedwang te houden door een overeenkomstige innerlijke groei. In het jaar 2000 zullen Saturnus en Jupiter elkaar ontmoeten in een zeer beduidende conjunctie en sterke krachten beschikbaar stellen voor deze vermogens, die spoedig normaal zullen zijn. (In een van de volgende nummers zal uitgebreider worden ingegaan op deze gebeurtenis, die Saturnus in de komende twee jaar zal voorbereiden.) Rudolf Steiner sprak in bemoedigende woorden over deze nieuwe vermogens: *'Er breekt een tijdperk aan, waarin het ook voor de ziel die midden in het alledaagse leven staat, mogelijk zal zijn om in de geestelijke wereld te schouwen. En wanneer enerzijds de band wordt verbroken die de geest aan de stoffelijke gebieden ketent, zal deze band zich van de andere kant uit licht nieuw weven. Daarom dienen we temidden van de grootste misère, de voorbereidende bodem voor het grootste geluk te zoeken.'*

Kort voor Pasen ging *Mars* binnen in de *Ram*, om als het ware nieuwe kenvermogens voor te bereiden. Halverwege mei betrad hij vervolgens de *Stier*, de constellatie van het Woord. In samenhang hiermee schreef Willi Sucher: *'Gebeurtenissen in de Stier', zijn als het ware een oproep tot kosmische 'bezieling'. Vaak wekken zij ons op, om door de beperkingen van traditie en routine heen te breken, die zich mogelijk door de muren heen hebben opgebouwd. Impulsen en nieuwe aspecten,*

die geboren zijn in stilte en menselijke afzondering, willen zich verwerklijken. Het is alsof de klinkers en medeklinkers van een nieuwe taal, die tot nog toe onbekend was, geleerd en in het leven toegepast moeten worden.

Op 23 juni passeert Mars vanuit een heliocentrisch standpunt gezien, de opstijgende knoop van Uranus en vervolgens op 28 en 29 juni de opstijgende knoop van Venus en het perihelion van Mercurius. Deze planetaire elementen bevinden zich dicht bij elkaar in de buurt, wat betreft hun lengtepositie, met name de laatste twee. Op basis van de Naval Observatory's astronomische informatie - de beste die in zijn tijd beschikbaar was - berekende Sucher dat deze twee elementen elkaar exact ontmoetten in november 1879. Dit is het tijdstip dat door Rudolf Steiner werd aangeduid als het begin van de heerschappij van de aartsengel Michaël (dientengevolge spreek ik van de 'Michaëllijn'). Sucher deed veel onderzoek naar de samenhang van de bewegingen van de elementen van de planetaire sferen - de knopen en de apsissen - in samenhang met aanvang en einde van talrijke tijdperken en periodes in de ontwikkelingsgeschiedenis van aarde en mensheid. In dit geval markeerde het in de Dierenriem voorwaarts bewegende perihelion van Mercurius en de achterwaarts bewegende opstijgende knoop van Venus, de samenkomende krachten van deze beide sferen aan het begin van het Michaëltijdperk. Deze elementen bevinden zich in de Stier, het sterrenbeeld waarin zich het lentepunt bevond tijdens het 3e cultuurtijdperk, de Egyptisch-Babylonische periode. Het is het tijdperk waarin het bewustzijn van de mens aan de aarde gekluisterd raakte. In het huidige 5e tijdperk, het tijdperk van de bewustzijnsziel, is het punt bereikt waarop we met onze nieuw verworven toestand van zelfbewustzijn, deel kunnen nemen aan de strijd van Michaël met de Draak, in onze eigen ziel. De sfeer van Mercurius is in de mens verbonden met het vuur van het Ik, de sfeer van Venus met mededogen en liefde. De gespleten aard van Mars en de missie van Buddha in de marssfeer, werden kort aangeduid in het eerste nummer van Sirius. We kunnen ons voorstellen hoe de kosmos wacht op een opbouwende menselijke respons op dit sterrenwoord van einde juni. Hoe zullen in deze dagen de kracht en de moed van afzonderlijke menselijke individuen op aarde, gaven die van Mars stammen, worden gebruikt? Is het te ver gezocht, om te veronderstellen dat de winterkrachten die op het zuidelijk halfrond werkzaam zijn tijdens de laatste dagen van juni, de krachten vormen die de mensheid op het noordelijk halfrond zeer nodig heeft; in een ziel die onafhankelijk is van de natuur, opdat Mars creatief tegemoet getreden kan worden op de 'Michaëllijn'.

Op de 2e juli passeert de aarde de afdalende Jupiterknoop in de Boogschutter. De Boogschutter kan omschreven worden als de constellatie waar de mensheid uit de schoot van de goden opstijgt. De zon, die zowel ster als planeet is, verschijnt aan de andere kant in de opstijgende Jupiterknoop, in de Tweelingen.

Indien een planeet zich in de opstijgende knoop van zichzelf of een andere planeet bevindt, wordt er iets aan de aarde afgegeven. De opstijgende Jupiterknoop draagt de herinnering aan de doop van Jezus in de Jordaan, evenals de herinnering aan de Kruisiging en de Opstanding. Sucher's onderzoek toont aan dat Saturnus, de drager van de Vader-krachten, zich in deze knoop in de Tweelingen op het tijdstip van de Jordaan doop bevond. Jupiter, drager van de krachten van de Zoon, bevond zich bij de Kruisiging en de Opstanding in dezelfde knoop.

De aarde in de afdalende Jupiterknoop brengt voor de mensheid een krachtig moment, waarop een antwoord gegeven kan worden op deze gaven, die aan de mensheid geschonken werden. Dit is eveneens een jaarlijks aspect van de St. Jansviering, die traditioneel op 24 juni plaats vindt. Deze viering wordt meestal verbonden met de afnemende zon en met de uitspraak van Johannes de Doper. 'Hij moet groeien en ik moet minder worden'. Rudolf Steiner wees er op dat Johannes wist, dat hij drager was van sterke krachten van de uiterlijke zon, de krachten van het verleden; en dat Christus-Jezus degene was die de krachten van de innerlijke zon naar de aarde bracht, de krachten waaruit de toekomst gesmeed zou worden.

Op de dag van de zomerzonnenuwende bevindt de zon zich in ons tijdperk van de bewustzijnsziel, altijd in het sterrenbeeld Tweelingen. Geocentrisch gezien bevindt Mercurius zich dit jaar ook in de

LOCAL MEAN TIME OF SUNRISE FOR LATITUDES
60° North to 50° South
FOR ALL SUNDAYS IN 1998. (ALL TIMES ARE A.M.)

Date	NORTHERN LATITUDES										SOUTHERN LATITUDES				
	LOK- DOB	60°	55°	50°	40°	30°	20°	10°	0°	10°	20°	30°	40°	50°	
1997	H M	H M	H M	H M	H M	H M	H M	H M	H M	H M	H M	H M	H M	H M	
Dec. 28	8 6	9 4	8 20	7 58	7 21	6 55	6 34	6 15	5 58	5 41	5 22	5 0	4 32	4 02	
1998															
Jan. 4	8 6	9 1	8 25	7 59	7 22	6 57	6 36	6 18	6 1	5 44	5 25	5 4	4 37	4 08	
11	8 3	8 55	8 20	7 56	7 22	6 57	6 35	6 20	6 4	5 47	5 30	5 9	4 43	4 0	
18	7 58	8 45	8 14	7 51	7 19	6 55	6 38	6 22	6 7	5 51	5 35	5 18	4 52	4 17	
25	7 50	8 32	8 4	7 44	7 15	6 54	6 39	6 23	6 9	5 55	5 39	5 22	5 0	4 28	
Feb. 1	7 40	8 16	7 53	7 37	7 10	6 51	6 36	6 21	6 10	5 58	5 44	5 29	5 9	4 41	
8	7 28	7 59	7 39	7 24	7 2	6 46	6 32	6 22	6 11	6 0	5 48	5 34	5 17	4 53	
15	7 16	7 41	7 25	7 12	6 54	6 41	6 29	6 20	6 11	6 2	5 52	5 40	5 25	5 0	
22	7 2	7 21	7 0	6 59	6 45	6 34	6 25	6 18	6 10	6 3	5 55	5 45	5 34	5 18	
Mar. 1	6 47	7 1	6 52	6 45	6 35	6 27	6 21	6 15	6 9	6 4	5 57	5 50	5 41	5 29	
8	6 32	6 40	6 35	6 31	6 24	6 19	6 15	6 11	6 8	6 4	6 0	6 0	6 0	6 0	
15	6 16	6 20	6 17	6 16	6 13	6 11	6 9	6 8	6 6	6 5	6 3	6 3	6 3	6 4	
22	6 0	5 58	6 0	6 1	6 2	6 3	6 3	6 4	6 4	6 4	6 4	6 4	6 3	6 3	
29	5 44	5 37	5 42	5 45	5 50	5 54	5 57	6 0	6 2	6 4	6 6	6 8	6 11	6 15	
April 5	5 29	5 18	5 24	5 30	5 38	5 46	5 51	5 55	6 0	6 3	6 8	6 13	6 18	6 26	
12	5 13	4 55	5 6	5 15	5 28	5 38	5 46	5 52	5 58	6 3	6 9	6 16	6 24	6 36	
19	4 57	4 34	4 50	5 1	5 18	5 30	5 40	5 49	5 56	6 4	6 12	6 21	6 32	6 47	
26	4 43	4 14	4 33	4 47	5 8	5 23	5 34	5 45	5 54	6 4	6 14	6 25	6 39	6 57	
May 3	4 30	3 55	4 17	4 34	4 59	5 16	5 30	5 42	5 53	6 4	6 16	6 29	6 46	7 8	
10	4 18	3 38	4 3	4 23	4 51	5 10	5 26	5 40	5 53	6 5	6 19	6 34	6 53	7 18	
17	4 0	3 20	3 50	4 12	4 44	5 6	5 23	5 39	5 53	6 7	6 21	6 38	6 59	7 27	
24	3 57	3 4	3 39	4 4	4 38	5 2	5 21	5 38	5 53	6 9	6 25	6 43	7 6	7 37	
31	3 50	2 52	3 30	3 57	4 34	5 0	5 20	5 38	5 54	6 10	6 27	6 47	7 11	7 46	
June 7	3 45	2 42	3 24	3 52	4 31	5 0	5 20	5 38	5 55	6 12	6 30	6 50	7 16	7 51	
14	3 43	2 37	3 20	3 50	4 30	5 0	5 20	5 39	5 56	6 14	6 32	6 53	7 18	7 58	
21	3 42	2 35	3 20	3 50	4 31	5 0	5 21	5 40	5 59	6 15	6 34	6 55	7 21	7 59	
28	3 45	2 38	3 22	3 52	4 33	5 1	5 23	5 42	5 59	6 17	6 35	6 57	7 23	8 0	
July 5	3 46	2 45	3 28	3 57	4 38	5 3	5 25	5 43	6 0	6 18	6 38	6 59	7 22	8 0	
12	3 50	2 50	3 36	4 3	4 41	5 7	5 27	5 45	6 2	6 18	6 35	6 56	7 20	7 54	
19	4 4	3 9	3 45	4 11	4 48	5 11	5 30	5 47	6 2	6 14	6 34	6 53	7 18	7 40	
26	4 13	3 24	3 57	4 20	4 52	5 15	5 33	5 48	6 3	6 17	6 32	6 49	7 11	7 47	
Aug. 2	4 24	3 41	4 9	4 20	4 58	5 19	5 35	5 50	6 3	6 16	6 29	6 45	7 4	7 31	
9	4 35	3 58	4 21	4 39	5 5	5 23	5 38	5 50	6 2	6 13	6 25	6 40	6 57	7 20	
16	4 46	4 14	4 35	4 50	5 11	5 27	5 40	5 51	6 1	6 11	6 21	6 33	6 46	7 8	
23	4 56	4 31	4 47	5 0	5 18	5 31	5 42	5 51	6 3	6 17	6 27	6 39	6 56	7 56	
30	5 8	4 48	5 1	5 10	5 25	5 35	5 44	5 51	6 3	6 11	6 18	6 28	6 40	7 40	
Sept. 6	5 19	5 4	5 14	5 21	5 31	5 39	5 45	5 50	6 0	6 8	6 11	6 17	6 26	7 26	
13	5 30	5 23	5 27	5 31	5 38	5 43	5 47	5 50	6 3	6 5	6 10	6 15	6 20	7 20	
20	5 41	5 37	5 40	5 42	5 45	5 47	5 48	5 49	6 3	6 5	6 11	6 16	6 21	7 21	
27	5 53	5 54	5 53	5 52	5 51	5 50	5 50	5 49	6 3	6 4	6 11	6 16	6 21	7 21	
Oct. 4	6 4	6 10	6 6	6 3	5 58	6 5	6 5	6 4	6 3	6 4	6 11	6 16	6 21	7 21	
11	6 15	6 27	6 20	6 14	6 5	6 5	6 5	6 4	6 3	6 4	6 11	6 16	6 21	7 21	
18	6 27	6 44	6 34	6 25	6 13	6 3	6 5	6 4	6 3	6 4	6 11	6 16	6 21	7 21	
25	6 40	7 2	6 47	6 37	6 20	6 8	6 5	6 4	6 3	6 4	6 11	6 16	6 21	7 21	
Nov. 1	6 52	7 20	7 2	6 48	6 28	6 15	6 7	6 5	6 4	6 5	6 12	6 17	6 22	7 22	
8	7 4	7 58	7 16	7 0	6 36	6 19	6 6	6 5	6 4	6 5	6 12	6 17	6 22	7 22	
15	7 16	7 50	7 30	7 11	6 44	6 25	6 9	6 5	6 4	6 5	6 12	6 17	6 22	7 22	
22	7 29	8 13	7 44	7 22	6 52	6 30	6 13	6 7	6 6	6 7	6 14	6 19	6 24	7 24	
29	7 40	8 29	7 56	7 32	7 0	6 38	6 17	6 6	6 5	6 6	6 13	6 18	6 23	7 23	
Dec. 6	7 49	8 43	8 7	7 42	7 7	6 42	6 22	6 4	6 4	6 5	6 12	6 17	6 22	7 22	
13	7 57	8 54	8 16	7 50	7 13	6 47	6 28	6 6	6 5	6 6	6 13	6 18	6 23	7 23	
20	8 2	9 1	8 22	7 55	7 17	6 51	6 30	6 11	6 5	6 6	6 13	6 18	6 23	7 23	
27	8 5	9 4	8 25	7 58	7 21	6 54	6 33	6 14	6 7	6 8	6 15	6 20	6 25	7 25	
1999															
Jan. 3	8 6	9 2	8 25	7 58	7 22	6 56	6 36	6 18	6 0	5 43	5 25	5 3	4 36	4 07	

Example.—To find the time of Sunrise in Jamaica (Latitude 18° N.) on Saturday, June 27th, 1998. On June 21st, L.M.T. = 5h. 21m. + $\frac{1}{2} \times 19m.$ = 5h. 25m., on June 28th L.M.T. = 5h. 21m. + $\frac{1}{2} \times 19m.$ = 5h. 27m., therefore L.M.T. on June 27th = 5h. 25m. + $7 \times 2m.$ = 5h. 27m. A.M.

LOCAL MEAN TIME OF SUNSET FOR LATITUDES
60° North to 50° South
FOR ALL SUNDAYS IN 1998 (ALL TIMES ARE P.M.)

Date	NORTHERN LATITUDES								SOUTHERN LATITUDES					
	Lon-Don	60°	55°	50°	40°	30°	20°	10°	0°	10°	20°	30°	40°	50°
1997														
Dec. 28	3 58	2 59	3 37	4 5	4 42	5 8	5 30	5 48	6 5	6 23	6 42	7 4	7 32	8 12
1998														
Jan. 4	4 5	3 9	3 45	4 12	4 48	5 13	5 34	5 52	6 6	6 25	6 43	7 5	7 32	8 11
" 11	4 13	3 22	3 55	4 20	4 54	5 19	5 36	5 55	6 12	6 27	6 45	7 6	7 31	8 8
" 18	4 24	3 37	4 7	4 30	5 2	5 25	5 43	5 59	6 14	6 29	6 45	7 4	7 28	8 2
" 25	4 36	3 54	4 21	4 41	5 10	5 31	5 47	6 2	6 10	6 30	6 45	7 2	7 24	7 56
Feb. 1	4 49	4 12	4 36	4 53	5 18	5 37	5 52	6 5	6 17	6 30	6 43	6 59	7 18	7 46
" 8	5 1	4 31	4 50	5 5	5 27	5 42	5 56	6 7	6 18	6 28	6 40	6 54	7 11	7 34
" 15	5 14	4 49	5 5	5 17	5 35	5 48	5 59	6 9	6 18	6 27	6 37	6 49	7 3	7 23
" 22	5 27	5 8	5 20	5 29	5 43	5 54	6 2	6 10	6 17	6 24	6 32	6 41	6 53	7 8
Mar. 1	5 30	5 25	5 34	5 41	5 51	5 59	6 5	6 10	6 16	6 21	6 27	6 34	6 43	6 55
" 8	5 51	5 43	5 48	5 52	5 58	6 3	6 7	6 11	6 14	6 18	6 22	6 26	6 32	6 40
" 15	6 3	6 0	6 2	6 4	6 6	6 8	6 10	6 11	6 12	6 15	6 17	6 19	6 22	6 26
" 22	6 15	6 17	6 16	6 15	6 13	6 12	6 12	6 11	6 10	6 10	6 10	6 10	6 10	6 11
" 29	6 27	6 34	6 30	6 28	6 26	6 18	6 13	6 11	6 8	6 6	6 3	6 0	5 57	5 53
April 5	6 38	6 51	6 44	6 37	6 27	6 21	6 15	6 10	6 8	6 1	5 57	5 52	5 46	5 38
" 12	6 50	7 8	6 57	6 49	6 34	6 25	6 17	6 10	6 4	5 58	5 52	5 45	5 37	5 28
" 19	7 2	7 28	7 11	6 59	6 41	6 29	6 19	6 10	6 3	5 55	5 47	5 38	5 27	5 12
" 26	7 14	7 43	7 24	7 10	6 49	6 34	6 21	6 11	6 1	5 52	5 42	5 30	5 16	4 58
May 3	7 24	8 0	7 38	7 20	6 56	6 38	6 24	6 12	6 0	5 49	5 37	5 24	5 7	4 45
" 10	7 36	8 18	7 51	7 31	7 3	6 43	6 27	6 13	6 0	5 47	5 33	5 18	4 50	4 33
" 17	7 47	8 34	8 3	7 41	7 9	6 47	6 29	6 14	6 0	5 48	5 31	5 14	4 53	4 24
" 24	7 57	8 60	8 16	7 50	7 16	6 51	6 32	6 18	6 0	5 45	5 26	5 11	4 48	4 16
" 31	8 5	9 4	8 26	7 58	7 21	6 55	6 35	6 17	6 1	5 45	5 28	5 8	4 43	4 9
June 7	8 12	9 16	8 34	8 5	7 28	6 59	6 38	6 19	6 2	5 45	5 28	5 7	4 42	4 6
" 14	8 18	9 24	8 40	8 10	7 30	7 2	6 40	6 21	6 4	5 40	5 28	5 7	4 41	3 3
" 21	8 21	9 28	8 43	8 13	7 32	7 4	6 42	6 23	6 5	5 48	5 29	5 8	4 41	4 4
" 28	8 21	9 27	8 43	8 13	7 33	7 5	6 43	6 24	6 7	5 50	5 31	5 10	4 44	4 6
July 5	8 19	9 22	8 40	8 12	7 32	7 5	6 43	6 25	6 8	5 51	5 33	5 12	4 47	4 10
" 12	8 14	9 14	8 35	8 7	7 30	7 4	6 43	6 25	6 9	5 53	5 36	5 18	4 61	4 17
" 19	8 8	9 2	8 26	8 1	7 26	7 1	6 42	6 25	6 10	5 54	5 38	5 19	4 58	4 23
" 26	7 59	8 47	8 10	7 52	7 20	6 58	6 40	6 24	6 10	5 55	5 40	5 23	5 2	4 32
Aug. 2	7 48	8 30	8 3	7 42	7 13	6 53	6 37	6 22	6 9	5 57	5 43	5 28	5 0	4 43
" 9	7 35	8 12	7 48	7 31	7 6	6 47	6 33	6 20	6 9	5 57	5 45	5 31	5 14	4 51
" 16	7 22	7 53	7 34	7 18	6 56	6 41	6 28	6 18	6 8	5 53	5 48	5 36	5 22	5 2
" 23	7 8	7 33	7 17	7 4	6 47	6 34	6 23	6 14	6 6	5 58	5 49	5 39	5 27	5 11
" 30	6 53	7 12	7 0	6 50	6 36	6 26	6 18	6 10	6 4	5 57	5 50	5 43	5 34	5 21
Sept. 6	6 37	6 51	6 43	6 35	6 25	6 17	6 12	6 6	6 2	5 58	5 53	5 48	5 41	5 33
" 13	6 21	6 30	6 24	6 20	6 14	6 9	6 5	6 2	5 59	5 57	5 54	5 51	5 48	5 43
" 20	6 5	6 9	6 7	6 4	6 2	6 0	5 59	5 58	5 57	5 56	5 55	5 54	5 54	5 53
" 27	5 49	5 47	5 48	5 40	5 50	5 51	5 52	5 53	5 54	5 56	5 57	5 59	6 0	6 5
Oct. 4	5 33	5 26	5 30	5 34	5 30	5 43	5 46	5 49	5 52	5 55	5 59	6 3	6 7	6 14
" 11	5 18	5 5	5 13	5 18	5 28	5 35	5 40	5 45	5 50	5 55	6 1	6 7	6 14	6 25
" 18	5 2	4 45	4 56	5 5	5 17	5 27	5 35	5 42	5 49	5 55	6 3	6 12	6 22	6 37
" 25	4 48	4 25	4 30	4 51	5 8	5 20	5 30	5 39	5 48	5 57	6 6	6 17	6 30	6 49
Nov. 1	4 34	4 6	4 24	4 38	4 50	5 14	5 26	5 37	5 47	5 57	6 8	6 21	6 38	7 0
" 8	4 23	3 48	4 10	4 27	4 51	5 8	5 23	5 35	5 47	5 59	6 12	6 27	6 46	7 12
" 15	4 12	3 32	3 58	4 17	4 44	5 4	5 20	5 35	5 48	6 1	6 16	6 32	6 54	7 13
" 22	4 3	3 18	3 47	4 9	4 40	5 2	5 18	5 35	5 50	6 6	6 21	6 40	7 3	7 38
" 29	3 56	3 6	3 39	4 3	4 36	5 0	5 19	5 36	5 52	6 8	6 25	6 46	7 10	7 46
Dec. 6	3 52	2 58	3 34	3 59	4 35	5 0	5 20	5 38	5 55	6 12	6 30	6 51	7 18	7 58
" 13	3 51	2 54	3 31	3 58	4 35	5 1	5 22	5 40	5 58	6 14	6 33	6 55	7 23	8 3
" 20	3 53	2 54	3 32	4 0	4 37	5 4	5 25	5 44	6 1	6 18	6 37	6 59	7 25	8 8
" 27	3 57	2 58	3 30	4 4	4 41	5 8	5 29	5 47	6 4	6 22	6 41	7 3	7 31	8 11
1999														
Jan. 3	4 3	3 7	3 44	4 10	4 46	5 12	5 33	5 51	6 8	6 26	6 43	7 6	7 32	8 11

Example:—To find the time of Sunset in Canberra (Latitude 35°33') on Thursday, August 6th, 1998. On August 2nd, L.M.T. = 5h. 23m. — $\frac{1}{2} \times 10m.$ = 5h. 18m., on August 6th, L.M.T. = 5h. 31m. — $\frac{1}{2} \times 17m.$ = 5h. 22m., therefore L.M.T. on August 6th = 5h. 18m. + $1 \times 4m.$ = 5 h. 20m. P.M.

Tweelingen, maar vooruitlopend op de zon. Hij bevindt zich nog ver daar buiten in de kosmische ruimte, vanaf de aarde beschouwd aan de andere kant van de zon, sinds de *bovenconjunctie* van Mercurius met de zon op 10 juni in de Stier. Mercurius brengt goddelijke intelligentie tot in de daden van de mens. Sucher's onderzoek toonde aan, dat Mercurius kosmische substantie 'opschept', wanneer hij zich aan de andere kant van de zon beweegt. Deze substantie brengt hij omlaag naar de aarde, wanneer hij tijdens zijn baan tussen de zon en de aarde doorgaat en een *benedenconjunctie* vormt. De substantie die dit keer wordt 'opgeschept' in de Stier, zal aan de aarde worden afgegeven halverwege Augustus. De benedenconjunctie heeft plaats op 13/14 augustus in het sterrenbeeld Leeuw; de krachtigste impuls schijnt echter de dagen voorafgaand aan de conjunctie plaats te vinden. Een imaginatie zou kunnen zijn, dat de krachten uit de constellatie van het Woord, in het hart van ieder individu worden gelegd, wiens bewustzijn daarvoor open is. De samenhang tussen de zeven cycli van Mercurius en de 'zeven' tekens in het evangelie van Johannes, werd door Sucher onderzocht. Deze cycli werden beschreven in zijn boek *Cosmic Christianity*

Geocentrisch bevindt *Venus* zich aan de andere kant van de zon, in de *Ram*, ongeveer tot aan de zomerzonnenuwende, wanneer zij de *Stier* betreedt. Op 27 juni passeert *Venus* heliocentrisch het *perihelium* van *Jupiter*. Dit is een geheugen opfrisser van het sterrenwoord dat met Pasen klonk, dit jaar. (Het perihelium van *Jupiter* werd in het vorige nummer van *Sirius* besproken) *Venus*, de sfeer van mededogen en liefde, is de sfeer die ons kan openen voor de wijsheid van ons universum, die in de sterrensferen besloten ligt.

De kosmische Communie

Willi Sucher

Rudolf Steiner sprak over de geestelijke Communie van de mensheid tijdens de lezing die hij op de vooravond van de brand in het eerste Goetheanum gaf, op 31 december 1922.

Het volgende fragment is het laatste gedeelte van een lezing die Willi Sucher op 1 april 1955 in Londen gaf:

Tijdens die voordracht sprak Rudolf Steiner met name over de grote waardigheid waar de mens van de toekomst zich op voor moet bereiden en deze ontwikkeling begint nu al. Hij spreekt over de mogelijkheid dat de mens uit zichzelf, uit zijn zielswezen, in feite uit de totaliteit van zijn wezen, het geheiligde brood en de wijn vormt; die dan doordrenkt kunnen worden met kosmische krachten en als zodanig aan de wereld in communie geschonken kunnen worden.

Ziet u, in de rituelen die de mens ontvangt; in het Sacrament ontvangt hij het brood en de wijn, die doordrenkt zijn met de kracht van Christus, waar Christus zelf in aanwezig is. Maar er bestaat iets dat grootser is, iets waarvoor de mensheid moet ontwaken en wat ontwikkeld moet worden en dat is, dat hij zelf met zijn hele wezen het geheiligde brood en de wijn wordt. Zodat hij op die manier naar zijn hele wezen, in zijn daden, wat hij denkt, wat hij voelt, wat hij wil, het brood en de wijn wordt voor de wereld; zelfs voor het hele universum.

Een manier om dit te doen, is om te proberen een imaginatie te vormen; inspiratie en intuïtie te ontwikkelen. Dit zijn de hogere krachten van Christus. Als wij ze in ons wezen voortbrengen, doordrenken we ons etherlichaam en ons fysieke lichaam met een element, dat hen omvormt tot het geheiligde brood en de wijn. Het fysieke lichaam vormt zich als het ware tot het geheiligde brood, het etherlichaam tot de wijn. Brood en wijn kunnen als substantie in de wereld, in de kosmos werkzaam worden.

Maar wat ligt besloten in ons fysieke lichaam en in ons etherlichaam? Het is de kosmos. Ons fysieke lichaam is een beeld van de Dierenriem en draagt in zich besloten de twaalf constellaties van de Zodiak. Ons etherlichaam draagt in zijn functies, zijn dynamische werkzaamheid, de zeven planeten, de vijf planeten en de beide hemellichten, zon en maan. In ons fysieke lichaam en ons etherlichaam is dus de hele kosmos aanwezig. Maar de kosmos leeft daarin als een vraag, feitelijk zoveel vragen als er hemellichamen in de kosmos zijn. In ieder mens is deze vragende wereld aanwezig. Hij kan hierop verlossend werken door middels zijn astraallichaam en zijn Ik, imaginaties, inspiraties en intuïties te scheppen. Zodoende kan hij aan de kosmos die in zijn lichaam besloten ligt, een element toevoegen dat tot voedsel voor de kosmos kan worden. Immers, wanneer wij sterven, dragen we mee terug in de kosmos wat we bij onze geboorte ontvangen hebben. Het blijft dan te bezien of het voedsel is, of het brood en wijn voor de kosmos is, of we de vragen hebben beantwoord die daar leven, of we de kosmos verlost hebben die in ons lichaam besloten is.

Ons werk is een poging om te laten zien hoe dit gedaan zou kunnen worden; hoe we kunnen voorbereiden wat voedende essentie voor de hele kosmos moet worden, door gedachten en ideeën te ontwikkelen over de constellaties, met betrekking tot de verschijnselen aan de hemel. Ik ben overtuigd dat het een manier is om waarachtig en effectief het kwade om te vormen.

*Es na hen uns itn Erdenwirken
In Stoffes Abbild unsgegeben
der Sterne Himmelswesen
Wir sehen im Wollen sie sich liebend wandeln.
Es dringen in uns im Wasserleben
In Stoffes Kraftgewalt uns bildend
der Sterne Himmelstaten.
Wir sehen im Fühlen sie sich weise wandeln.*

Paperbacks:

Cosmic Christianity and the Changing Countenance of Cosmology (1970-71). Opnieuw uitgegeven door de Anthroposophic Press, New York, in 1993. Bevat inleidende perspectieven die kunnen voeren tot een nieuwe benadering en een nieuw begrip van de dierenriem en de planeetsferen. Weergave van de planetaire bewegingen tijdens het leven van Christus. Specifieke gebeurtenissen uit dit leven worden in verband gebracht met de sterrenconstellaties, als archetypen voor een nieuwe manier om op de planetaire aspecten te reageren. (\$15)

Isis Sophia (1951-52). Een grondlegend werk met betrekking tot de Griekse mythologie en de sterrenbeelden aan de noordelijke sterrenhemel. Een diepgaande bespreking van de Dierenriem en de kosmische stadia van de wereldontwikkeling, evenals de oorsprong van ons zonnestelsel. (\$13)

Deze publicatie is ook in een Nederlandse vertaling² verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deell (24,90).

Manuscripten:

Man and the Stars (1952). Bevat een inleidende beschouwing en onderzoeksresultaten van de relatie tussen mens en sterrenwereld bij het stervensmoment, in de embryologische ontwikkeling, bij aangeboren afwijkingen; evenals de kosmische en fysiologische grondslag van het zieleleven. (\$12.50)

Eveneens in een Nederlandse vertaling³ in boekvorm verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deel 2 (f29,50).

The Drama of the Universe (1958). Een basiswerk van de astrofisie, waarin de grondslag voor een moderne heliocentrische benadering wordt gelegd. Het karakter van de planeten wordt samen met de kwaliteiten van de sterren en hun mythologie besproken. De nadruk ligt op de samenhang tussen de planeten en historische gebeurtenissen in de natuur, tussen naties onderling en in het leven van historische persoonlijkheden.(\$12.50)

Deze publicatie zal als volgende Nederlandse vertaling⁴ verschijnen bij Uitgeverij Zevenster, onder de titel *Isis Sophia*, deel 3.

Star Journals (1965-1970). Gebundelde uitgave van de eerste 14 van in totaal 61 nummers. Bevat een schets van de essentiële kenmerken van de Dierenriem met de omringende overige sterrenbeelden en de planeten van ons zonnestelsel.(\$8.00)

Practical Approach - Towards a New Astrosophy (1974).

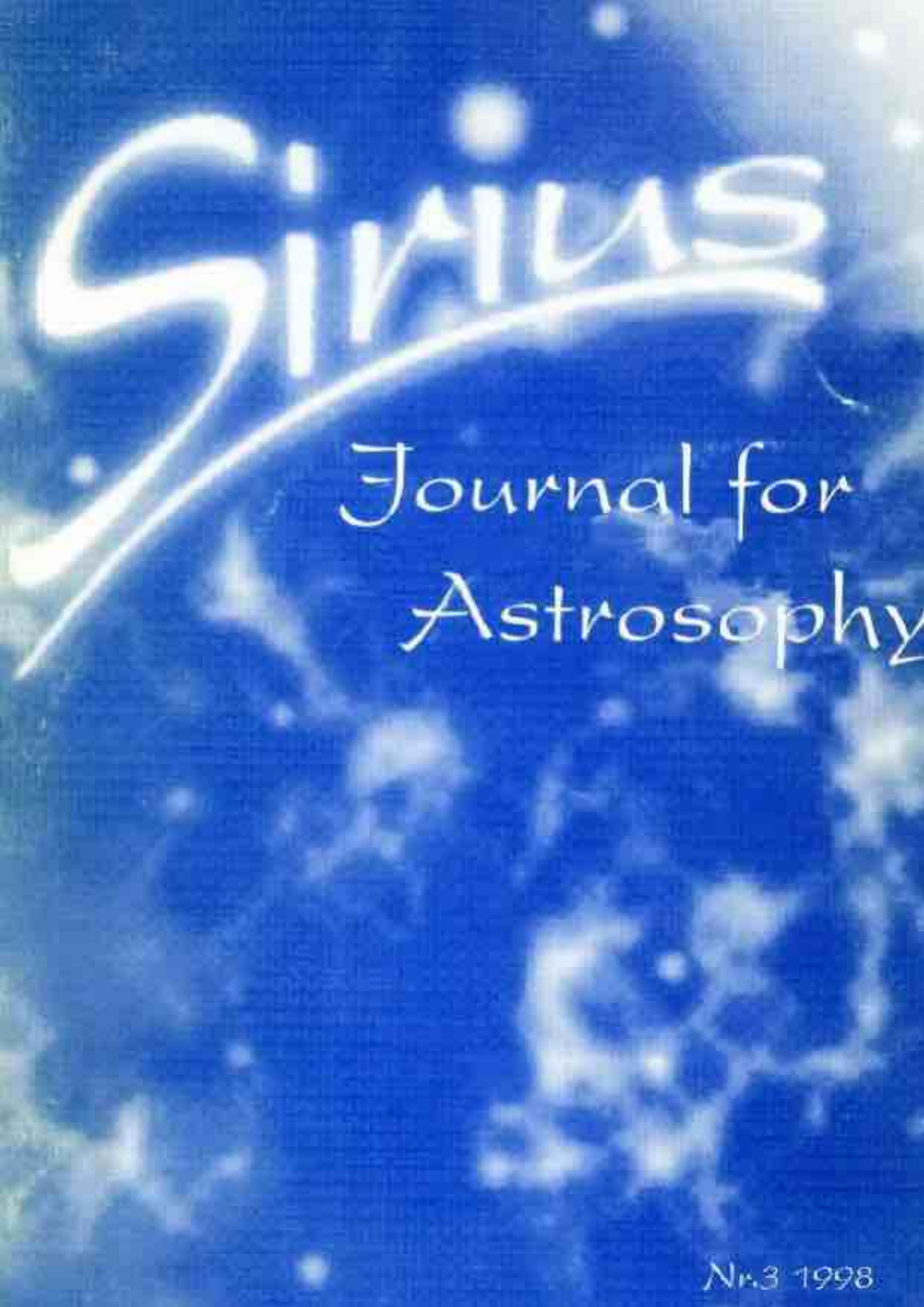
Praktische aanwijzingen hoe een sterrenconfiguratie geduid en verstaan zou kunnen worden. Gedetailleerde introductie van een heliocentrische benadering.(\$8.00)

De Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden gratis in PDF-vorm aangeboden op <http://www.astrosophy.com> Zie ook de videocursus door Jonathan Hilton

² De Nederlandse vertaling van *Isis Sofia*, de delen I en II zijn (2022) niet meer leverbaar sinds de uitgeverij Zevenster is opgeheven. Beide delen worden nu in PDF vorm gratis aangeboden op de website van Jonathan Hilton www.astrosophy.com waar het werk van Willi Sucher beschikbaar is in diverse talen.

³ zie voetnoot 2

⁴ Dit is niet tot een uitgave gekomen bij Uitgeverij Zevenster

SIVIVUS

Journal for
Astrosophy

Nr.3 1998

Cover Design
Cameron Clark

EDITORS

Jonathan Hilton
Darlys Turner
Marcel Fontijn
Roberta van Schilfgaarde

Sirius, the Journal for Astrosophy werd uitgegeven door
het AstrosophyResearch Center.
Alle rechten voorbehouden.

Deze uitgave kwam tot stand door digitalisering van de oude boekwerkjes.
Daarbij is, voor de gratis PDF-vorm, de inhoud overgezet van A5 naar A4.
De tekst is naar de huidige maatstaven aangepast.
Zijn tekeningen daar waar nodig digitaal gecorrigeerd en enkele voorzien
van aanvullende gegevens (b.v. tekst, kleur, de nieuwe dierenriemtekens
van Willi Sucher ed).

Jonathan Hilton, beheert het gedigitaliseerde werk van Willi Sucher op zijn
website:

<http://www.astrosophy.com>

Met Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden,
zoals Willi zich dat wenste, gratis en in PDF-vorm aangeboden.

Zie ook de videocursus en artikelen door Jonathan Hilton
over het werk van Willi Sucher op de site.

[ONLINE COURSE REGISTRATION](#)

INHOUD

De hemel in de herfst van 1998	Jonathan Hilton	4
3e nieuwsbrief	Willi Sucher	8
4e nieuwsbrief	Willi Sucher	13
Spica	Marcel Fontijn	19
Pei Toe en Shoe Hsing	Een Chinees mythe	24
Maagd en Vissen	Jonathan Hilton	27
De toekomst van de mensheid en de werkzaamheid van Michaël	Rudolf Steiner	31

De hemel in de herfst van 1998

Jonathan Hilton

Saturnus beweegt zo langzaam (een volledige omwenteling duurt ongeveer 30 jaar) dat hij de hele herfst blijft talmen rond de overgang van de Vissen naar de Ram. Een retrograde beweging voert hem vanuit het begin van de Ram weer terug in de Vissen, onder de oostelijke vis. Saturnus komt in oppositie met de zon op 23 oktober en met Venus op 25 oktober en kan aan de avondhemel waargenomen worden, terwijl hij in de loop van de herfstweken steeds later opkomt. De oogstmaan is de volle maan van 5 oktober. Op 6 en 7 oktober bevindt de maan zich, net af nemend, onder Saturnus.

Jupiter volhardt in zijn retrograde gang, verlaat de Vissen en keert terug in de Waterman, voordat hij weer voorwaarts beweegt vanaf 13 november, opnieuw op weg naar de Vissen. Jupiter maakt een oppositie met de zon op 16 september en met Venus op 24 september. Met zijn heldere licht straalt Jupiter aan de nachthemel onder de westelijke vis en in het water dat door de Waterman wordt uitgegoten - boven het grote kwadraat van Pegasus, de gevleugelde witte intelligentie (paard) van de goden.

Mars begeeft zich op 19 september van de Kreeft in de Leeuw en loopt dan verder door dit sterrenbeeld, om op 6 oktober tijdens een schitterende dageraad conjunctie, 1 graad noordelijk aan de ster Regulus voorbij te trekken. Op 6 november komt Mars in oppositie met Jupiter en op de 16^e van die maand bereikt hij het sterrenbeeld Maagd.

De zon gaat van de Leeuw in de Maagd op 16 september en maakt op diezelfde dag een oppositie met Jupiter. In de Maagd passeert de zon de herfst-avond op 23 september, om dan tot het einde van oktober in de Maagd te blijven, wanneer de Weegschaal bereikt wordt. De Schorpioen wordt dan op 23 oktober betreden en op de 30^e van die maand komt de zon in conjunctie met Pluto in de Schorpioen.

Venus vangt de maand september aan in een dramatisch samenspel met Mercurius en Regulus. Op de dag van de volle maan, de 6^e september, komt Venus in een conjunctie met Regulus aan de vroege ochtendhemel, op minder dan 1 graad afstand. Dit is voor dit jaar tevens de meest exacte conjunctie van een planeet met een ster van de eerste orde. Op de ochtend van de 7e september is het Mercurius die een conjunctie met Regulus vormt. Daarmee groeperen zich deze drie juwelen tot een kleine driehoek, waarvan de zijden niet meer dan één booggraad meten! Mercurius, die tegen het einde van augustus juist uit een lus is gekomen, haalt vervolgens Venus in op de 11e september.

24 september vormt Venus een oppositie met Jupiter en gaat twee dagen later het sterrenbeeld Maagd binnen. Begin oktober blijft Venus nog als morgenster zichtbaar, maar haar glans verbleekt al snel in het licht van de zon. Op 30 oktober volgt een conjunctie van Venus met de zon. De eerste

helft van november brengt Venus in de Weegschaal door, gaat dan verder naar de Schorpioen en maakt daar een conjunctie met Pluto op de 24^e, om vervolgens aan het eind van november Mercurius weer te ontmoeten, die nu retrograde beweegt. Dit heeft plaats boven Antares, het hart van de Schorpioen. Van het hart van de Leeuw (Regulus) tot het hart van de Schorpioen, legt Venus een hele weg af tijdens dit Michaëlseizoen.

Mercurius begint begin september deelt te nemen aan het Regulus- Venus-drama, terwijl hij een lus als morgenster voltooit en daarbij Venus ontmoet. Vervolgens maakt Mercurius een uithaal achter de zon langs en vormt een bovenconjunctie in de Maagd op 25 september. In november, als avondster, ontmoet Mercurius Venus opnieuw, wanneer hij aan een volgende lus begint tussen de aarde en de zon. Een onderconjunctie volgt op 1 december. Tijdens deze uithaal beweegt Mercurius door de sterrenbeelden Leeuw, Maagd, Weegschaal tot in de Schorpioen.

In aanvulling op de verschillende meteorietenregens, die we in augustus en september in verband brengen met de strijd van Michaël, ziet het er naar uit dat we dit jaar getuige mogen zijn van een spectaculaire meteorietenregen van de Leoniden, halverwege november. Dit jaar (of mogelijke volgende jaar) kan er sprake zijn van duizenden (of zelfs korte vlagen van honderdduizenden) per uur; een verschijnsel dat de komende eeuw of nog langer mogelijk niet meer overtroffen zal worden. Om het effect nog te vergroten, zal de maan bijna nieuw zijn, waardoor de nachthemel zijn diepste duisternis bereikt, als achtergrond voor dit meteorietenschouwspel. De aarde gaat op 17 november door het omloopsvlak van de komeet Tempel-Tuttle (de oorsprong van de meteorieten). De sterrenregen kan echter uren vroeger of later optreden.

Commentaar

We kunnen ons bewust zijn van de planeten aan de hemel en hen aan de nachtelijke hemel observeren, maar het blijft steeds een opgave om ze in relatie te brengen tot ons geestelijk streven. Hoe kunnen we er meer in zien, dan enkel de mechanische bewegingen van de hemellichamen? De eerste stap is het tegemoet treden van deze fenomenen met een gevoel van verwondering en eerbied. Een volgende stap brengt leven in hun bewegingspatronen, door een gevoel te ontwikkelen voor de ritmische wisselwerking en de kunstzinnige gebaren van de vormen en de relaties, die in het tijdsverloop door hun gang teweeg gebracht worden. Een derde stap is het bestuderen van de mythologische imaginaties uit de oudheid, evenals de inzichten van de moderne geesteswetenschap, om zo de hemel gebaren te bezielen. Dan zal door onze innerlijke activiteit deze uitgestrekte complexe wereld geleidelijk aan zijn vele dimensies gaan ontvouwen. We zullen met raadsels en uitdagingen geconfronteerd worden, die we moeten zien te beantwoorden vanuit de kracht van ons geestelijk inzicht. Door een dergelijke activiteit zetten we stappen op weg naar een bewuste deelname aan de wereldontwikkeling.

Hoewel vele aspecten van de planetaire bewegingen deze herfst uitnodigen tot een nadere beschouwing, zullen we onze aandacht op twee grote gebaren richten, die op de voorgrond treden - het ene gebaar wordt gevormd door de buitenplaneten Jupiter en Saturnus, het andere door de activiteit van de zon, Venus en Mercurius.

De buitenplaneten (voorbij de zon) behoren tot het gebied dat door Rudolf Steiner in zijn boek *Theosofie* wordt aangeduid als het 'geestland'. De binnenplaneten hebben betrekking op de regionen van het leven van de ziel. Saturnus en Jupiter brengen ons in aanraking met een hogere uitdrukkingsvorm van intenties, die vooral verbonden zijn met grote historische impulsen en doelstellingen, ook al werken die natuurlijk door tot in het individuele mensenlot. Saturnus en Jupiter bewegen toe op een conjunctie, die vanuit geocentrisch standpunt op 28 mei 2000 plaats zal vinden. Hun huidige gebaren kunnen als uitspraken worden gelezen, die vooruit lopen op de komende ontmoeting. Beide planeten maken momenteel een lus. De een aan het ene uiteinde van de Vissen, de ander aan het andere uiteinde. Saturnus bevindt zich onder de vis die naar de Ram toe zwemt en Jupiter staat onder de andere vis, die in de waterstroom van de Waterman zwemt. De ontwikkeling van de Griekse en Romeinse cultuur had plaats onder de Ram. De cultuurimpulsen van de toekomst vallen onder de Waterman (het Watermantijdperk). Saturnus vormt de sfeer die het verleden draagt en de voortgang behoedt van de intenties die ten grondslag liggen aan de evolutie. In die zin is Saturnus drager van het wereldkarma, als ook van het individuele karma. Jupiter richt zich op toekomstige doelstellingen, altijd er naar strevend om de ideeën en idealen van de mensheid te verruimen. Tussen deze beide sterrenbeelden en tussen de twee planeten, bevindt zich op dit moment het sterrenbeeld van ons huidige cultuurtijdperk. Door Jupiter en Saturnus wordt nu een vraag gesteld, terwijl ze hun toekomstige ontmoeting voorbereiden. Hoe zal de mensheid de opgaven van dit tijdperk oppakken, om de komende grote conjunctie op een manier tegemoet te treden, die in staat is om werkelijk nieuwe impulsen bij te dragen voor het komende millennium? Zullen de gevolgen van de afscheiding, die ons individuele vrijheid gebracht heeft, zo ingezet worden, dat ze ons een nieuwe verhouding tot de wereld en onze medemensen laten vinden, gebaseerd op een erkenning van de geestelijke werkelijkheden die aan alle materiële processen ten grondslag liggen? Boven de Vissen (misschien is dit waar ze naar toe zwemmen?) staat het sterrenbeeld Pegasus. Het maakt deel uit van een groep sterrenbeelden, die de mythe van Perseus en Andromeda verbeelden (zie Isis-Sophia, deell voor een uitgebreide beschrijving van deze mythe). In dit verhaal komen we een andere imaginatie tegen, die in de herfst aan de nachtelijke hemel verschijnt: Michaël en Sophia. Pegasus stijgt als de witte gevleugelde intelligentie op uit het voorhoofd van Andromeda. Het is een imaginatie van de nieuwe intelligentie, die ontstaat uit het vermogen tot geestelijk schouwen, dat in de ziel tot ontwikkeling gebracht zou moeten worden. Kan het wetenschappelijk tijdperk de overgang maken naar een geesteswetenschappelijk tijdperk? De planeten wachten op het antwoord dat wij op deze vragen zullen geven.

Het andere grote gebaar van de planeten in dit seizoen, geeft een beeld van de weg die de ziel aflegt tussen Michaeli en Advent en van de zelftransformatie die daarmee samen gaat. Dit vangt aan met de beide conjuncties van Venus (6 sept) en Mercurius (7sept) met de ster Regulus, het hart van de Leeuw. Het eindigt met de zon, Venus en Mercurius, alle drie in directe nabijheid van Antares, het hart van de Schorpioen, op de eerste zondag van de Advent, de periode van voorbereiding op de geboorte van het geestkind in de schoot van de mensenziel. Tussen deze twee gebeurtenissen ligt het seizoen van Michaël, waarin deze planeten voorbij schuiven aan de sterrenbeelden Maagd, Weegschaal en Schorpioen. Het zijn de sterrenbeelden die de imaginaties weergeven van Sophia, Michaël (die de weegschaal vasthoudt) en de Draak. Tijdens deze tocht komen zij in oppositie met Jupiter in de tweede helft van september en met Saturnus in de tweede helft van oktober.

Bij deze opposities kijken zij naar de vragen die door de tegenoverliggende buitenplaneten gesteld worden en overwegen de opgaven die daarin besloten liggen. Venus en Mercurius kunnen beschouwd worden als instrumenten voor het omvormen van het menselijk zieleleven. Venus is in een bepaald opzicht sterk verbonden met het gevoelsleven en Mercurius met het denken, dat in handelen omgezet wil worden. Mercurius heeft een kwaliteit die aan Michaël verwant is, voor wat het streven aangaat om kosmische intelligentie om te zetten in aardse intelligentie en in daden te verwerkelijken (de gevleugelde sandalen van de boodschapper van de goden). Venus representeert het zuivere hart, dat door het omvormen van het gevoelsleven de uitdrukking wordt van liefde en toewijding. In hun intieme ontmoeting met Regulus (doet denken aan Richard Leeuwenhart) begin september, kunnen we een oproep zien om de hartenmoed te ontwikkelen, die nodig is in de strijd met de drakenkrachten op aarde, tijdens de afdaling in de herfst en in de gebieden van de Schorpioen. Hoe we antwoord geven op deze michaelische uitdaging, zal bepalen hoe we de conjuncties van deze planeten met het hart van de Schorpioen tegemoet treden aan het begin van de Advent. Hebben we voldoende opstandingskracht ontwikkeld, om op een manicheïsche wijze in het hart af te dalen van datgene wat gevallen is - zowel in ons eigen wezen, als ook in de wereld - om daar kiemkrachten van opstanding te brengen? Indien dit zo is, nemen we deel aan de transformatie van de Schorpioen. In de oudheid werd de Schorpioen als Adelaar gezien, die in grote hoogte zweeft en vandaar zijn blik richt, symbool van een oude helderziendheid. De adelaar is gevallen en werd een schorpioen. Willi Sucher beschouwt de toekomstige imaginatie van de Schorpioen niet als adelaar, maar als duif. Het betreft geen terugkeer naar een oude helderziendheid, maar eerder een symbool van de Heilige Geest, degene die alles openbaar zal maken voor de gelouterde ziel.

3^e astronomische nieuwsbrief juni 1944

Willi Sucher.

De geestelijke werkelijkheid van de Dierenriem.

3^e nieuwsbrief

Het universum van ons zonnestelsel, met planeten die rond een gemeenschappelijk middelpunt cirkelen, is een tamelijk ingewikkeld organisme. Volgens het wereldbeeld van Ptolemeus is de aarde het midden van dit organisme; volgens Copernicus bevindt de zon zich in het midden en houdt de planeten streng in zijn greep, zodat ze hun banen niet verlaten.

Rudolf Steiner gaf aan dat bewegingen in de vorm van een lemniscaat de basis vormen voor een toekomstig model van het zonnestelsel. Het is onze bedoeling om t.z.t. op dit probleem terug te komen, met name als de aard van de planeten ter sprake komt.

Het polemische en copernicaanse model hebben allebei de vorm van een schijf, de banen van de planeten maken deel uit van die schijf, als concentrische ringen. Deze schijf wordt omsloten door een gordel van de twaalf sterrenbeelden; die we aanduiden als de Dierenriem. De namen van die constellaties werden in de eerste nieuwsbrief gegeven (*Sinus nr. 1*).

We zullen nu de aard van deze twaalf constellaties bespreken. Zij vormen de 'buitenwereld' van ons zonnestelsel. Hun verhouding tot dit organisme is te vergelijken met de verhouding van de buitenwereld tot de mens.

'Hoe staat de mens in verhouding tot de buitenwereld? In onze aardse omgeving treffen we de vaste substanties aan, de vloeibare en de gasachtige substanties en warmte. Al deze elementen vinden we ook in de menselijke gedaante, zij het in een gemodificeerde vorm. De oorsprong van deze substanties vinden we in onze omgeving. Zij vormen de basis van ons fysieke bestaan. We nemen hen in ons op en doen dit doorlopend tijdens ons leven op aarde, door de adem en door ons voedsel. Een beschouwing van deze substanties en de gemodificeerde vorm die zij in ons lichaam aannemen, toont ons het verhaal van de schepping en organisatie van het mensenwezen. Natuurlijk moeten we deze substanties niet alleen vanuit een materialistisch standpunt beschouwen, om de geschiedenis te leren kennen van het ontstaan van ons lichaam. Het is noodzakelijk dat ze hun spirituele kwaliteiten leren kennen.

Nu kunnen we ons voorstellen dat de verhouding tussen de Dierenriem en het zonnestelsel op een zelfde manier vorm krijgt. Het zonnestel moet ontstaan zijn in tijden waarvan we geen duidelijk beeld kunnen krijgen op grond van aardse criteria. Waar kwam het vandaan? Net zoals de substanties die we in het menselijk lichaam aanheffen eens deel hebben uitgemaakt van de omgeving, zo kunnen we ons voorstellen dat het wezen van ons zonnestelsel zijn oorsprong heeft in de omringende wereld van de sterren.

Daartoe moeten we echter ook de sterrenwereld niet slechts op een kwantitatieve manier beschouwen, maar ook op een kwalitatieve manier.

Als we dit aanvaarden, dan kunnen we de sterrenwereld en in het bijzonder de sterrenbeelden van de Dierenriem als het gebied beschouwen, waar we iets kunnen leren over de oorsprong en het ontstaan van het zonnestelsel. Een zoektocht naar de sporen van het scheppingsproces, kan de innerlijke geaardheid van de Dierenriem voor ons ontfouwen.

Alles bevindt zich nog in een ziels- en geestestoestand. Maar zoals we ons geen 'gedachten' kunnen voorstellen, zonder deze te verbinden met het bestaan van een menselijk individu, zo zullen we ontdekken dat de psychische natuur van het universum verbonden is met het innerlijk leven niet van fysieke, maar van geestelijke wezens. En zoals we op het gebied van het menselijk denken onderscheid kunnen maken tussen mensen die instaat zijn om ideeën te produceren en mensen die ideeën in de praktijk kunnen verwerklijken, zo moeten we ook onderscheid maken tussen hiërarchieën van geestelijke wezens die in verschillende mate het vermogen hebben om de psychische, archetypische substantie te materialiseren, die in hun midden geschapen wordt.

Zo treffen we bij het begin wezens aan, die op een bepaald moment van hun innerlijke, tijdloze ontwikkeling het vermogen verwerven hebben om de oorspronkelijke psychische substantie uit te gieten, die 'idee', of de 'gedachte' of wat het ook geweest mag zijn. Deze substantie kan door andere wezens worden opgenomen.

Wanneer er nog geen sprake is van enig fysiek bestaan, is het eerste dat tot aanzijn komt 'de wil tot bestaan'. Verheven geestelijke wezens, die door Rudolf Steiner worden aangeduid als de 'Geesten van de Wil' (Tronen), hebben het vermogen ontwikkeld om 'wil' als een fysieke substantie uit te gieten. Deze wil vormt de basis van alles wat in de loop van de evolutie fysieke gedaante zal aannemen.

De Geesten van de Wil waren in staat om hun wilssubstantie uit te laten stromen na een 'lange' innerlijke ontwikkeling. Wat de aanvang vormde voor de schepping van ons universum, moet voor de wezens de afronding zijn geweest van een innerlijk ontwikkelingsproces. Deze eerste schepingsdraad is tegelijkertijd een voltooiing en een nieuw begin.

Kan de 'moederbodem' van ons zonnestelsel, de sterrenwereld van de Dierenriem, ons iets vertellen over deze gebeurtenis, als een soort kosmische herinnering? We kunnen dit opgetekend vinden in de constellatie van de Vissen, zoals dit sterrenbeeld nu voor ons aan de hemel verschijnt.

(Rudolf Steiner heeft in 'De Wetenschap' geen samenhang aangeduid tussen de verschillende fasen van de ontwikkeling van ons universum en de sterrenbeelden van de Dierenriem. Wat hier gepubliceerd wordt, komt dus helemaal ter verantwoording van de schrijver).

Het sterrenbeeld Vissen, zoals we het tegenwoordig zien in overeenstemming met de imaginaties uit vroegere culturen, bestaat uit twee vissen die in tegengestelde richting zwemmen. Ze zijn verbonden door een soort koord van sterren. De Vissen bevinden zich tussen de Waterman en de Ram, en vormen het twaalfde beeld van de Dierenriem. Daar eindigt de kring en begint opnieuw met de Ram. De Vissen vormen zo de imaginatie van het einde van een ontwikkelingsgang, die de Geesten van de Wil hebben doorgemaakt, voordat zij in staat waren om de oorspronkelijke substantie van ons universum uit te gieten. De Vissen vormen eveneens het beeld van de aanvang van de ontwikkelingscycli van ons universum.

De Vissen zwemmen in het water dat de Waterman in het universum uitgiet. Met de organen van een hoger bewustzijn kunnen we dit water waarnemen als de imaginatie van de alom scheppende substantie van het geestelijk universum; de scheppende, geestelijke bloedsomloop van de geestelijke wereld. Het bevat alle mogelijkheden tot manifestatie. De archetypen van al het geschapene in de fysieke wereld en de wereld van de ziel, bevinden zich als het waren in opgeloste toestand in deze stroom. Ze hebben zelfs nog geen psychische gedaante aangenomen. Maar nu verschijnen de

Vissen in dit hemelse water. De eerste sporen van psychische verdichting van afzonderlijke objecten verschijnen. De archetypen van de Wil, de basis van alle fysieke bestaan, consolideren in de oceaan van scheppingsmogelijkheden. Nadat de oersubstantie geschapen is, neemt de evolutie van de oer- Saturnus een aanvang. Andere geestwezens ontplooiën hun werkzaamheid en richten deze op de oer- wilssubstantie. Rudolf Steiner noemt hen de ' Geesten van Wijsheid ' (Kyriotetes). Zij hebben een ander vermogen ontwikkeld. Zij zijn in staat om levenskrachten te laten uitstromen en richten die op de ' Wilsplaneet ', die ontstaan is. Maar deze planeet, die we als de oer- Saturnus aanduiden, kan de levenskrachten niet opnemen. De ontwikkeling is nog niet zo ver voortgeschreden, dat de planeet tot leven gewekt kan worden. Hij bestaat nog uit een levenloze substantie, die enkel weerspiegelen kan, wat zich in zijn omgeving afspeelt. Zo worden ook de levenskrachten teruggespiegeld, die van de Geesten van Wijsheid stammen. Weerspiegeld leven is echter wijsheid, omdat het innerlijke wezen van leven wijsheid is. Zo gaan deze kosmische wijsheidskrachten een soort sfeer vormen in de directe omgeving van de planeet.

Deze ontwikkelingsfase wordt als het ware herinnerd in het sterrenbeeld Ram. De Ram draagt een wit vlies. De kop van het dier is getooid met hoorns, die in twee naar binnen gekeerde spiralen gedraaid zijn.

Dit kosmische proces kan beleefd worden als een reusachtig embryonaal stadium van het universum. Het omvat de archetypische beelden van alle stadia die in de ontwikkeling van dit universum als embryonaal proces zullen gaan optreden, als ook in de ontwikkeling van de mens. De embryologie leert ons, dat in de eerste fasen van de vruchtontwikkeling het hoofd domineert. De romp en de ledematen verschijnen als een soort aanhangsels van het hoofd. We zouden zelfs mogen stellen, dat in de eerste weken, wanneer de hersenen van het embryo nog niet in detail ontwikkeld zijn, het hele embryonale organisme als een soort hersenen verschijnt, gewonden als een spiraal. Daaruit ontwikkelen zich de verschillende delen van het organisme, stap voor stap.

Het eerste stadium van de oer- Saturnusontwikkeling is, het scheppen van het archetype van de hersenen. De huidige hersenen van de mens vormen slechts een vage kopie van deze kosmische hersenen. Toch dragen ze nog steeds de sporen van deze geestelijke oervorm. Dit orgaan moet in hoge mate levenloos zijn en arm aan bloed. Alleen zo kan het zijn functie vervullen. En het functioneert zo, dat het leven in de omgeving van de mens er door weerspiegeld wordt. Deze weerspiegeling, die enkel een schim is van het echte leven, kan het denken tevoorschijn brengen, de kennis van de objecten in de buitenwereld.

Dit komt tot uitdrukking in het beeld van de rustende Ram, een weergave van het stadium toen de Geesten van Wijsheid actief waren: de nog levenloze wilssubstantie. De weerspiegeling komt tot uitdrukking in de kop van de Ram, die over zijn schouders naar achteren kijkt; de schepping van het witte wijsheidsvlies. Zelfs in de hoorns van de Ram zien we het beeld van de hersenwindingen of de spiraal van het embryo als ' oerhersenen '. Als in herinnering wordt de vorm weerspiegeld en gereproduceerd.

De volgende stap van de oer- Saturnus - ontwikkeling is verbonden met het binnenstromen van zielskrachten ofwel bewustzijnskrachten in de planeet. Deze krachten stammen van geestwezens, die worden aangeduid als ' Geesten van Beweging ' (Dynameis). Zij zijn in staat om krachten van innerlijke beweging, van zielsbeweging, te laten uitstromen. Op die wijze zou de substantie van de planeet bezield worden. Maar zoals geen leven kon worden opgenomen van de Geesten van wijsheid, zo is de oer- Saturnus nog minder voorbereid om bezield te worden. Daarom worden ook

deze krachten in de omgeving teruggestraald. Weerspiegeld doordringen zij de sfeer van wijsheid, het teruggestraalde leven van de Geesten van Wijsheid.

Bezielende krachten, krachten van zielsbewustzijn doordringen zo de aura van wijsheid rondom Saturnus. Dit proces is in zekere zin verwant aan het proces dat plaats vindt. Wanneer in de psyche van de mens, de weerspiegeling van de objectieve wereld door de werking van de hersenen met bewustzijnskrachten wordt doordrongen. Zo vormen we begrippen van de wereld om ons heen. Bijvoorbeeld het feit van het uitdovende avondlicht, dat we met de zintuigen waarnemen, door onze hersenen weerspiegeld en doordrongen met bewustzijn, kan het begrip ' nacht ' voortbrengen. Dit proces vormt de basis van de menselijke taal. Weliswaar brengen de mensen tegenwoordig dezelfde feiten met verschillende talen. Maar ooit, in lang vervlogen tijden, kon de mens door klanken en woorden te vormen, het ware innerlijke wezen van de dingen tot uitdrukking brengen en aanduiden.

Iets dergelijks kunnen we in deze ontwikkelingsfase van de oer- Saturnus beleven, maar dan wel op een veel grotere en veel krachtiger schaal. Door het doordringen van de wijsheidskrachten met de bezielende impulsen, die hun oorsprong hebben in de activiteit van de Geesten van Beweging, worden archetypische begrippen, archetypische klanken en ' woorden ' geschapen, hoewel die geen passieve en reflectieve aard hebben, zoals het geval is in het huidige spraakgebruik. Er ontstaat een soort kosmische, archetypische taal, die uit de aard van zijn wezen scheppend is, een magische kracht in het universum. Het is het ' Goddelijke Woord ', waardoor alle bestaande dingen tot aanzijn zijn gekomen.

Deze ontwikkelingsstap kunnen we opgetekend vinden in de Stier, » die zich tussen de sterrenbeelden *Perseus* (boven) en *Orion* (onder) bevindt. Alleen het voorste gedeelte van de Stier verschijnt. Al met al gaat het om een dier met een geweldige kracht, het symbool van vruchtbaarheid.

Ook dit oerproces in de evolutie heeft sporen nagelaten in het menselijk organisme. Kijken we naar dit sterrenbeeld zoals het meestal afgebeeld wordt, met enkel de kop van de Stier en zijn reusachtige hoorns, die zich in de kosmische ruimte uitstrekken, dan zien we een beeld van het strottenhoofd en het binnenoer. Het hoofd duidt het strottenhoofd aan en de hoorns vormen de verbindingskanalen (buis van Eustachius), die naar het middenoor voeren, waar kleine botjes het buitenste deel met het meest innerlijk gedeelte van het oor verbinden.

Tijdens de daaropvolgende periode van de oer- Saturnusontwikkeling beginnen andere geestelijke wezens actief te worden. Zij worden aangeduid als de Geesten van Vorm (*Exusiai*). Zij zenden krachten in het universum, die er opgericht zijn om alles wat nog steeds in een enkel planetair lichaam verenigd is, op te delen en te individualiseren. Maar de planeet is nog minder in staat om deze krachten in zich op te nemen. Enkel de weerspiegeling van deze activiteit blijft in de substantie aanwezig. Deze reflectie beïnvloedt de planeet echter zodanig, dat de substantie in een groot aantal afzonderlijke elementen wordt opgedeeld. Daardoor ziet de planeet er nu uit als een grote framboos. De kleine besjes zijn het resultaat van de individualiserende inwerking door de Geesten van Vorm. In deze fase van de evolutie kunnen zij geen echte innerlijke individualisatie teweeg brengen, maar zij scheppen wel een soort uiterlijk beeld, namelijk de verdeling in afzonderlijke elementen.

Deze elementen vormen de basis voor alle veelvoud aan wezen later in ons universum, in alle verschillende bestaansgebieden. Deze gebeurtenis wordt herinnerd in het sterrenbeeld Tweelingen, dat aan

de hemel ten oosten van de Stier staat, boven de Kleine Hond van Orion. Het toont twee wezens, die er als menselijke wezens uitzien en die onderling nauw verwant zijn en toch ieder een individueel wezen.

Dit proces van diversificatie op de oer- Saturnus kan tegenwoordig ook in de natuur nog als een soort naklank waargenomen worden. Het is het proces van celdeling. We weten dat dit de basis vormt van alle groei. Aanvankelijk is er de ene oorspronkelijke cel. Zodra de groeikrachten er vat op krijgen, splitst de cel zich in twee. De eenheid is verbroken en in plaats daarvan ontstaat dualiteit: het beeld van de Tweelingen. Vervolgens splitsen de twee zich in vier enzovoort. Op deze manier ontstaat een veelvoud, dat na verloop van enige tijd eveneens op een framboos kan lijken.

In de menselijke gedaante leeft de herinnering aan deze gebeurtenis eveneens voort, maar op een speciale manier. Het verschijnt in de symmetrie van de menselijke gestalte. Dat ons lichaam twee zijden heeft, twee oren, twee ogen, twee handen en twee voeten, berust op deze impuls. Deze tweeledigheid zondert ons af van de rest van de wereld en stelt ons in staat om in een lichaam te leven, dat de grondslag vormt voor onze individualiteit. In de symmetrie verschijnen de laatste sporen van een lang evolutieproces, waardoor de menselijke vorm werd afgescheiden van de aangrenzende vormen, zodat er een individualiteit in zou kunnen wonen. Ook het andere tweelingpaar, hoofd en voeten, scheiden de menselijke gedaante van wat boven en onder is. Ook dit is een voorwaarde voor de ontwikkeling van individualiteit.

We zijn nu halverwege de oer- Saturnusontwikkeling aangekomen, wanneer belangrijke veranderingen en transmutaties plaats vinden. Tot hier toe verkeerde alles op Saturnus nog meer of minder in een psychische toestand. We hebben weliswaar van een substantie gesproken, maar deze substantie is de wil die afstamt van de Geesten van de Wil. In zijn hoedanigheid als wil, is er sprake van een psychische kwaliteit. In de volgende nieuwsbrief zullen we zien hoe deze psychische substantie zich tot een fysieke substantie omvormt tijdens de middelste periode van de oer- Saturnusontwikkeling.

3^e astronomische nieuwsbrief juli 1944

Willi Sucher.

We hebben een begin gemaakt met het bespreken van de spirituele eigenschappen van de sterrenbeelden van de Dierenriem. Daarvoor moesten we teruggaan tot de oorsprong van de schepping van ons universum, zoals beschreven door Rudolf Steiner in de 'Wetenschap van de geheimen der ziel'.

Een en ander kan als zeer gecompliceerd ervaren worden, vooral voor lezers die niet vertrouwd zijn met dit boek. We dienen echter te beseffen dat er geen andere manier is om een ware en fundamentele kennis te verwerven van het wezen van sterren en planeten. Weliswaar bestaan er vele astrologische verhandelingen die de verschillende invloeden van de Dierenriem beschrijven. Deze beschrijvingen berusten echter meestal op traditie en geven geen verklaring waarom de twaalf tekens van de Dierenriem zich op een bepaalde manier uiten. De lezer wordt geconfronteerd met een universum, waarvan de invloed serieus genomen zou moeten worden, maar dat de mens omsluit met een ondoordringbare muur van onbegrijpelijke noodzakelijkheid. Het is de bedoeling van deze brieven, om inzicht te verwerven in het wezen van het universum, omdat we alleen door inzicht en een helder denken vrij en zelfbewust kunnen worden, wanneer we met de invloeden van het universum geconfronteerd worden. Daarom wordt er vooral aan het begin van een dergelijke onderneming veel van ons gevraagd. Met grote nadruk moet gesteld worden, dat het noodzakelijk is om deze passages over de samenhang tussen de Dierenriem en de wereldontwikkeling steeds weer opnieuw te bestuderen, totdat werkelijk innerlijke beelden daaruit ontstaan, imaginaties. Dit dient gepaard te gaan met het bestuderen van de 'Wetenschap van de geheimen der ziel'. Alleen dan kan een bron van inzicht ontstaan, die in staat stelt om de veelvoudige samenhangen tussen de hemelse en de aardse wereld te ontdekken. Die kunnen we niet in één keer allemaal tegelijk doorgronden. We moeten aan een punt komen, waar we onszelf als kunstenaar gaan beleven, die door de kracht van zijn voorstellingsvermogen de vele mogelijkheden vermoeden kan, die in de kosmische invloeden besloten liggen. Maar de aanvang ligt bij die ene grote fundamentele imaginatie, de schepping.

Tot nu toe hebben we de drie eerste evolutiefasen van het oeruniversum beschreven, dat wordt aangeduid als de Oude Saturnus. Er bestond daar enkel wilssubstantie, afkomstig van de geesten van Wil (Tronen). Deze wilssubstantie vormde een enigszins chaotisch universum van min of meer psychische aard. Tijdens de eerste fase van dit universum ontstond er een weerspiegeling van leven in deze wilssubstantie. De tweede fase bracht een weerspiegeling van bezieling tot stand, voortgebracht door andere geestelijke wezens. Tijdens de derde fase werd een naar buiten gerichte weerspiegeling van individualisatie bereikt. Dit had tot gevolg, dat het tot dan toe enkelvoudige lichaam van de 'planeet' werd verdeeld in talrijke verschillende lichamen.

Verder troffen we de indruk van deze gebeurtenissen aan in de sterrenbeelden Ram, Stier en Tweelingen. Zo vonden we het innerlijke wezen van deze constellaties. Zij werden door die gebeurtenissen geïmpregneerd en stralen daardoor ook nu nog krachten uit, die als een soort kosmische herinnering beschouwd kunnen worden.

We zullen nu verder gaan met de beschrijving van de wereldontwikkeling. Tot hier toe is alles min of meer van psychische aard geweest. Maar nu zijn er afzonderlijke lichamen ontstaan en in deze lichamen beginnen zich de eerste sporen van een innerlijk leven ofwel een innerlijke ervaring te manifesteren. Zo verschijnt er voor het eerst een soort universele dualiteit - een buitenwereld en een binnenwereld. De binnenwereld is enigszins afgescheiden van de buitenwereld. Zodoende wordt de buitenwereld objectief, iets dat ' waargenomen ' kan worden door de binnenwereld, al is dit op het niveau van een zeer dof ' bewustzijn '. De buitenwereld is op zich wilssubstantie, maar ervaren als object, wordt het warmte of hitte. We kennen de subtiele samenhang tussen warmte en wil uit eigen ervaring. Zolang we onderduiken in de sfeer van onze wil, zijn we actief vanuit een wereld die we kunnen aanduiden als het gebied van onze ziele-impulsen. Maar zodra we ook maar een beetje vermoeid of afgeleid raken van de betreffende impuls - we zouden die als plicht aan kunnen duiden - zodat we onze inspanning gaan beleven als veroorzaakt door ' een wil van buiten ', ervaren we onmiddellijk de productie van warmte in ons lichaam. Natuurlijk is onze lichamelijke constitutie tegenwoordig te ingewikkeld geworden, om een goed voorbeeld te kunnen vormen voor een verklaring van de feiten van de Saturnusontwikkeling.

De omvorming van de wilssubstantie tot hitte of warmte, wordt teweeg gebracht door geestelijke wezens, die door Rudolf Steiner worden aangeduid als *Archai* (Geesten van Persoonlijkheid). Zij gaan op de Oude Saturnus door een ervaring heen, die verwant is aan de ervaring die de mens tijdens de huidige aarde-ontwikkeling doormaakt. Zij verwerven daar het ik-bewustzijn, zij het natuurlijk onder volstrekt andere omstandigheden. Zij doen dit, terwijl zij hun activiteit uitstrekken in de ' lichamen ' die voorheen ontstaan zijn. Aangezien de wilssubstantie echter ook de voorafgaande invloeden niet op kon nemen, is deze nog minder in staat om de impulsen van de Geesten van Persoonlijkheid vast te houden. Opnieuw blijft er enkel een soort weerspiegeling achter. In de betreffende Saturnuslichamen is nu dus een ' spiegeling van persoonlijkheid ' aanwezig, die uiterst vage sporen van een innerlijk beleven in deze lichamen wekt. Zodoende wordt de tendens geboren, die het uiteen gaan van een binnenwereld en een buitenwereld inleidt en die het innerlijk wezen in staat stelt om de wil in de buitenwereld als warmte te ' beleven '.

De beschrijving van deze feiten roept als vanzelf de idee van de *Tweelingen* op - buitenwereld, binnenwereld. Inderdaad staan deze gebeurtenissen opgetekend in het sterrenbeeld Tweelingen. Maar daar hadden we ook al de individualiserende invloed van de Geesten van Vorm aangetroffen, die eerder beschreven werd. De Tweelingen brengen achter niet alleen ' tweelingtendensen ' in de wereld, maar zij vormden lang geleden daadwerkelijk twee verschillende sterrenbeelden. Het ene bevatte de activiteit van de Geesten van Vorm, het andere de activiteit van de Geesten van Persoonlijkheid. Het feit echter, dat er tegenwoordig slechts sprake is van één enkel sterrenbeeld, brengt een diep geheim tot openbaring. In de taal van de kosmische herinnering wijst dit er op, dat er iets verdwenen is. Om dit te verstaan, moeten we ons voorstellen dat de Geesten van Persoonlijkheid zich in de loop van hun ontwikkeling van hun geestelijke ' locatie ' temidden van de hiërarchieën, hebben verwijderd en zich in tegenovergestelde richting hebben begeven, naar de sfeer die tegenwoordig door het sterrenbeeld *Boogschutter* wordt aangeduid.

De Boogschutter kunnen we tijdens de midzomernachten precies boven de zuidelijke horizon vinden, onder de sterrenbeelden Arend en Slangendrager (*Ophiuchus*). Op onze breedtegraden stijgt hij niet erg hoog en kruipt langs de horizon. Op oudere sterrenkaarten wordt hij afgebeeld als cen-

taur, een wezen dat half paard, half mens is. Hij draagt pijl en boog en lijkt op een doel te richten. Vaak wordt de Boogschutter enkel door een pijl en boog aangeduid.

Dit beeld van de Schutter en in het bijzonder de pijl, verradt veel van de gebeurtenissen en ontwikkelingen die werden geïnspireerd vanuit het tegenoverliggende sterrenbeeld Tweelingen. Door de dualistische invloed vanuit de Tweelingen ontving het enkelvoudige wezen van Saturnus een uiterlijke vorm en de doffe beleving van een binnenwereld. Zo verscheen er een principe, dat van het grootste belang is voor alle verdere ontwikkeling en speciaal voor de menselijke ontwikkeling. Deze dualiteit vormt de grondslag voor de schepping van een fysieke wereld, maar tevens voor de schepping van een menselijke zielenwereld. Hier ligt de kiem voor de lange geschiedenis van menselijke evolutie. De geschiedenis van een eeuwenlange worsteling om mens te worden en het evenwicht te vinden tussen een uiterlijke, fysieke wereld en de wereld van ziel en geest. Het is werkelijk als een pijl, die afgeschoten wordt in deze fase en zich richt op een doel dat heel ver weg ligt. Het omvat ook de geschiedenis van de mens, die opstijgt vanuit lagere, ondermenselijke stadia, tot hogere, zelfs goddelijke bestaansvormen. Want deze evolutie is alleen mogelijk door het onophoudelijke gevecht tussen de lagere natuur, die verbonden is met de buitenwereld en de hogere, innerlijke natuur, die de vonk van het goddelijke in zich draagt. Dit voert eveneens tot het beeld van de centaur, half menselijk, half dierlijk.

Eerder hebben we gezien, dat het sterrenbeeld *Ram* het archetype van de menselijke hersenen bevat; de *Stier* het archetype van het spraakorgaan en *Ae Tweelingen* de archetypen van dualiteit, zoals de symmetrie van rechts en links of de polariteit van hoofd en ledematen. Vervolgens maakten we de sprong van de Tweelingen naar de Boogschutter. Ook deze gebeurtenis kunnen we terugvinden in de menselijke gestalte. Het is de voortzetting van hoofd en strottenhoofd in de armen. De bovenarm is het beeld van de Boogschutter. Middels de armen richt ons lichaam zich naar buiten, polair aan de binnenwereld van het hoofd. In deze tendens werkt de pijl van de Schutter. Onze armen bewegen zich met de hulp van spieren en zenuwen. Zij zijn als de pees van een boog. Met onze armen werken we in de wereld en door onze arbeid brengen we de evolutie verder.

Nadat we de dualiteit van binnen en buiten hebben bereikt, laat zich de volgende stap denken. Een soort brug wordt geslagen tussen beide werelden tijdens de vijfde fase van de Oude Saturnus. De allereerste aanleg van zintuigen wordt in de warmtelichamen geschapen. Deze archetypische zintuigen lijken natuurlijk in geen enkel opzicht op onze huidige zintuigen. De buitenwereld wordt enkel als warmte beleefd, zodat we ons voor kunnen stellen hoe zintuigen en andere organen enkel in zeer primaire vorm aanwezig zijn. We zouden ons daarbij een orgaan moeten voorstellen dat uit een soort warmtehuideel bestaat. Het is zoiets als een begrenzend laag tussen verschillende gradaties van warmte; tussen dat wat binnen en buiten een warmtelichaam optreedt. We weten dat ons laagste zintuig, het tastzintuig, verbonden is met de begrenzend functie van de huid. Maar ook de andere zintuigen verschijnen in de embryonale ontwikkelingsfasen tot op zekere hoogte verbonden met vorming van de huid.

Deze ontwikkeling wordt teweeg gebracht door twee hiërarchieën van geestelijke wezens. De warmtelichamen, die in feite de basis vormen voor het huidige fysieke lichaam van de mens, worden als het ware bewoond door geestelijke wezens, die door Rudolf Steiner aangeduid worden als *Vuurzonen* ofwel *Aartsengelen*. In dat stadium hebben zij het menselijk ik-bewustzijn nog niet bereikt. Het bewustzijn dat zij toen hadden, kan vergeleken worden met dat van de dieren nu, maar

enkel wat betreft de mate van wakkerheid. Door de werkzaamheid van deze inwonende wezens ontstaat er in de warmtelichamen een verlangen om in zintuigelijk contact te komen met de buitenwereld. Maar dit zou niet voldoende zijn om zelfs maar deze primaire zintuigen te vormen. Andere wezens, die tot een veel hogere orde behoren, aangeduid als de Serafijnen, de Geesten van Liefde, verbinden hun werkzaamheid met de Archangeloi. Zij nemen de gebeurtenissen op de Oude Saturnus waar. Hun waarneming is niet reflecterend, zoals het geval is bij de mens tegenwoordig; hun waarneming is scheppend. Zij zijn in staat om samen met de Archangeloi de subtiële, etherische aanzet te geven voor de archetypische zintuigen.

Zo is er in deze vijfde fase sprake van twee invloeden en we kunnen ons afvragen waar we in de Dierenriem de herinnering aan deze werkzaamheid terug kunnen vinden.

De gebeurtenissen van de vierde fase bleken verbonden met de Tweelingen en de Boogschutter, als een sprong van de een naar de ander. We hoeven nu alleen maar verder te gaan in de volgorde van de Dierenriem, om het antwoord te vinden. Het betreft een wisselwerking die als herinnering voortleeft in de sterrenbeelden *Kreeft* en *Steenbok*. De Kreeft kunnen we in januari rond middernacht precies in het zuiden aantreffen. Er boven, meer naar het noorden, staat de *Grote Beer*. De Kreeft bestaat uit een aantal onduidelijke sterren. Op oudere sterrenkaarten verschijnt de kreeft met een hard pantser en geweldige scharen. Dit beeld geeft enigszins aan hoe de Aartsengelen de warmtelichamen van de Oude Saturnus bewoonden. Zoals de kreeft door zijn schaal omsloten wordt, waarbij de kwetsbare organen die voor het leven onontbeerlijk zijn, omhuld worden, zo leefden de Aartsengelen in de warmtelichamen. Tevens ontwikkelen zij het verlangen om de buitenwereld met schaarachtige organen aan te grijpen.

Aan de andere kant van de Dierenriem treffen we het sterrenbeeld Steenbok aan, dat rond middernacht in juli aan de zuidelijk hemel ontdekt kan worden, dicht boven de horizon. De koninklijke gestalte van de *Zwaan* staat er direct boven. Op oude afbeeldingen verschijnt de Steenbok zonder achterpoten en in plaats daarvan een soort vissenstaart, die zich in een spiraal windt. Deze imaginerie geeft ons een voorstelling van de activiteit van die verheven geestelijke wezens, die aangeduid worden als de Geesten van Liefde. Zoals de steenbok de hoogste toppen beklimt en zijn hoorns uitstrekt in de sfeer van het licht, zo dienen we ons de Geesten van Liefde, de Serafijnen voor te stellen. Zij verwijlen in de hoogste regionen van het geestelijk universum. Zij nemen de gebeurtenissen in het universum vanuit een verheven standpunt waar. Hun wijze van waarnemen is echter niet passief, maar scheppend. Middels het proces van waarneming zijn zij scheppend werkzaam. Zij behielden hun scheppende waarnemingen echter niet voor zichzelf, maar schonken deze aan de Aartsengelen. Dit was een daad van zuivere liefde. De absolute waarneming verbindt zich met het verlangen tot waarneming in de Aartsengelen en zo werden de zintuigorganen geschapen. Zij werden niet als mechanische instrumenten aangelegd. Het was de goddelijke liefde die in de beelden weefde, die de Serafijnen waarnamen, waardoor deze organen geschapen werden. Daarmee is het geschapen wezen in staat om de weerspiegeling waar te nemen van de bovenzinnelijke ervaringen, die deze goddelijk-geestelijke wezens hadden. Deze scheppende 'involutie' van hogere ervaringen, afdalend tot in lagere sferen, verschijnt in de vissenstaart van de Steenbok. Zo wordt aangeduid dat hij tot in de sfeer van het 'water' reikt. Dit is natuurlijk geen water in onze betekenis, omdat er op de Oude Saturnus alleen warmte bestond. Met het water wordt de spiegelsfeer aangeduid, die de warmte in werkelijkheid is.

Ook in de menselijke gestalte vinden we deze gebeurtenissen terug. De borstkas is een waarachtig beeld van de Kreeft. Deze borstkas omhult en beschermt de innerlijke organen, met name hart en longen. Maar tevens is het zo, dat uit de afscheiding die de borstkas tussen inwendige organen en de buitenwereld teweeg brengt, het verlangen ontstaat om met de buitenwereld in contact te treden. We dienen echter te beseffen, dat het beeld van de menselijke borstkas slechts vaag aangeduid wordt door de beschreven gebeurtenissen, omdat de wezens die met de Kreeft-fase van de Oude Saturnus verbonden waren, de Aartsengelen, nog in hoge mate afhankelijk waren van de Geesten van Liefde. Zij hebben het stadium van mensverwant ik-bewustzijn nog niet bereikt. Het zwaartepunt van de ontwikkeling moeten we dus eerder zoeken in het gebied van de Steenbok. In de menselijke gestalte verschijnt dit element als de gewrichten, met name de ellebogen en de knieën. Hier worden we opnieuw verwezen naar de gebeurtenissen in de vierde fase. We zeiden daar, dat het proces van Tweelingen-Boogschutter in de menselijke gestalte zichtbaar wordt in de bovenarmen. Daarop volgen de ellebogen. Maar wat hebben de ellebogen met de zintuigen van doen? Als we de vergissing vermijden om ons de zintuigen alleen zo voor te stellen, zoals de mens ze tegenwoordig heeft, dan kunnen we een antwoord vinden. We stellen ons voor hoe de waarnemingen van de Serafijnen in de warmtelichamen dringen en middels dit proces van penetratie de waarnemingsorganen scheppen; als het ware aan het oppervlak van de ' huid ' van deze lichamen. Daarbij kunnen we het volgende beleven: Buiten de warmtelichamen, de woning van de Aartsengelen, verschijnt de inwerking van de Serafijnen als een soort ' rechte lijnen '. Maar wanneer deze de warmte huid van deze lichamen doordringen, worden zij afgebogen en een soort orgaan, dat er uit ziet als een gewricht, ontstaat. Daarbij wordt de van buiten komende gerichtheid omgezet in een naar binnen gekeerde. Enkel door een juiste verbinding tussen beide ' richtingen ', door middel van een aan het gewricht verwant zintuigelijk orgaan, kunnen juiste waarnemingen tot stand komen. Op deze manier verschijnt het oog als een soort archetypisch zintuig, verwant aan het gewricht. In het geval van de elleboog echter, als beeld van de Steenbokfase van de Oude Saturnus, zouden we een actief zintuigelijk orgaan hebben, omdat het wordt ingezet voor onze activiteiten. Net zoals we ons de zintuigen die door de Geesten van Liefde geïnspireerd worden, moeten voorstellen als actieve, scheppende organen.

De volgende fase van de Oude Saturnus, de zesde grote ronde, zet deze tendens voort. Tot zover werd de aanzet voor waarnemingsorganen in de warmteschepsels gevormd. Tijdens de volgende fase wordt een soort spijsvertering aangelegd. De gebeurtenissen op Saturnus worden niet alleen waargenomen, maar de warmtesubstantie rondom de warmtelichamen wordt daarin ook opgenomen. Daarmee verschijnt in basale vorm een soort stofwisseling. Er vinden processen van opname en uitscheiding plaats.

Ook deze stap wordt door twee soorten van geestelijke wezens teweeg gebracht, de *Engelen* ofwel de *Zonen van de Schepping* en de Geesten van Harmonie, de *Cherubijnen*. De bewustzijnstoestand van de Engelen stond nog lager dan die van de Aartsengelen op de Oude Saturnus. Hun bewustzijn kan vergeleken worden met dat van een plant nu en hun inwerking op de warmtelichamen kan ook enigszins daarmee vergeleken worden. Zij bewerken een basale vorm van stofwisseling, die vergeleken kan worden met de sapstroom in de plant. Zij konden dit echter niet op eigen kracht alleen. Verheven wezens, de geesten van Harmonie, moesten hen te hulp komen. Zij hadden het vermogen om de kosmische warmtestromen te sturen. Als we in staat zouden zijn om bewust onze

bloedsomloop te regelen, dan zouden we een vaag vermoeden kunnen krijgen van de werkzaamheid van deze wezens. Aangezien de kosmische bloedsomloop uit warmte bestaat, openbaart deze zich, indien van buiten af beleefd, als klank, als sferenharmonie. Daarom worden de Cherubijnen aangeduid als Geesten van Harmonie. De ordening waarin zij de kosmische stromen leiden, die enerzijds als warmte, anderzijds als wil beleefd kunnen worden, is zo schitterend en harmonieus, dat deze als hemelse muziek opklinkt.

Beide hiërarchieën samen brengen de primaire stofwisseling tot stand. Het is de evolutiefase die herinnerd wordt in de *Leeuwen* de *Waterman*. Het sterrenbeeld Leeuw treffen we in februari om middernacht aan de zuidelijke horizon aan. Het is een opmerkelijke verschijning. Er onder bevindt zich de *Hydra* en er boven, richting noorden, de *Grote Beer*. In dit sterrenbeeld staan de daden van de Engelen opgetekend. Het is tevens verbonden met de sfeer van het hart. Op aarde heeft de leeuw als dier een heel bijzondere samenhang van hartslag en ademritme. We zouden zelfs mogen beweren, dat het lichaam van dit dier voornamelijk rond het hart georganiseerd is. Het vormt één groot hart en daarom is dit dier de koning van de dieren. Zonder veel problemen kunnen we in dit gebied nu de warmtestofwisseling zien, zoals deze in de warmtelichamen op Saturnus gevormd werd. Ook nu nog is het hart het centrale orgaan van de warmtehuishouding, verbonden met de warmte van het bloed. Het sterrenbeeld Waterman kan aan het einde van augustus om middernacht waargenomen worden en bevindt zich tussen de Vissen en de Steenbok. Op oude sterrenkaarten verschijnt hij als een menselijke gestalte, die uit een kruik water in de hemelse ruimte uit-schenkt. In dit gebied staan de daden van de Cherubijnen, de Geesten van Harmonie, opgetekend. Het water dat uitgegoten wordt, is geen aards water. Het is de warmtestroom die de Cherubijnen door het universum van de Oude Saturnus leiden. In de mens vormt de bloedsomloop nog steeds een afspiegeling van de werkzaamheid van deze geestelijke wezens. Soms spreken we van het suizen van de bloedstroom. Maar ook de kuiten en de onderarmen staan in verband met de Waterman. Zij vormen een uitgelezen mogelijkheid om de warmtehuishouding te meten en te reguleren.

In de volgende brief zullen we de beschrijving van de Oude Saturnus afronden en onze ervaring van de Dierenriem samenvatten. Dit zal ons in staat stellen om het beeld volledig te overzien, wat nodig zal zijn na deze enigszins vlotte reis door de grote cyclus van de kosmische evolutie.

Spica

Marcel Fontijn

In de Engelse taal bestaat het volgende ezelsbruggetje: ' You follow the handle of the Big Dipper and are to Arcturus and speed to Spica ' (Volg de steel van het Steelpannetje en beschrijf de boog naar Arcturus, om vervolgens snel bij Spica te landen). De steel van het Steelpannetje wijst ons de weg naar Arcturus en wie de boog die zo gespannen wordt voortzet, komt een volgende heldere ster tegen: Spica in het sterrenbeeld Maagd, dat een van de twaalf sterrenbeelden in de Dierenriem is. De beweging vanuit de Grote beer via Arcturus kan echter ook nog op een andere manier voortgezet worden en voert dan naar de raadselachtige ster Antares in het sterrenbeeld Schorpioen, dat eveneens tot de Dierenriem behoort.

Samen met de ster Arcturus in het sterrenbeeld Boötes, vormen Spica en Antares een driehoek. Binnen die driehoek bevindt zich het sterrenbeeld Weegschaal, dat geen opvallende heldere sterren heeft. In vroeger tijden werd de Weegschaal niet als een afzonderlijk sterrenbeeld beleefd, maar vormde de scharen van de Schorpioen. En ooit werden Schorpioen en Maagd samen als één samenhangend hemel gebied beleefd.

In ' *Weltgeschichte im Lichte des heiligen Gral* ' schrijft Walter Johannes Stein daarover:

Blavatsky heeft er al op gewezen, dat de genealogische opeenvolging van Adam tot Noach een samenhang met de Dierenriem heeft. Zij heeft aangetoond, dat de 10 patriarchen van Adam tot Noach overeenstemmen met de 12 sterrenbeelden, waarbij de Weegschaal er pas later tussen geschoven werd en Maagd-Schorpioen samen één sterrenbeeld vormden. Inderdaad duikt de Weegschaal niet vóór de eerste eeuw v.Chr. als symbool van de herfst-dag- en nachtevening op, in plaats van de scharen van de Schorpioen. Deze scharen vulden tot dan toe de ruimte op in dit deel van de ' Ecliptica.')*

De verwantschap van de Maagd en De Schorpioen wordt tevens zichtbaar in hun hiërogliefen, die een grote overeenkomst vertonen: ♍ en ♏. Het verschil zit in de staart. Het uiteengaan van de Maagd en de Schorpioen verwijst naar een dualisme, zoals dit voor ons bewustzijn in de schepping verschijnt en tot uitdrukking komt in de splitsing van de oermens in een manlijke en een vrouwelijke .component. De Weegschaal voert ze weer tot elkaar.

Iedere kosmisch-ruimtelijke ontwikkeling voltrekt zich in 12 stappen. (De ontwikkeling door de tijd in 7 stappen). De eerste zes stappen hebben een verdichting tot gevolg, een aards worden. Dan volgt een ommekeer die in de Weegschaal tot uitdrukking komt, waarna de .resterende vijf stappen een proces van vergeestelijking vertegenwoordigen. Het Weegschaal-principe brengt het wendepunt tot uitdrukking, dat echter tevens ook een verzoening, een harmoniseren van tegengestelde polen teweeg brengt. Hierdoor wordt beleefbaar waarom de Weegschaal met de Christus-impuls, het wezen van de Zoon in verband gebracht wordt. Christus is de middelaar.

De oorspronkelijke eenheid valt uiteen in de dualiteit Maagd- Schorpioen, Spica-Antares.

In *Isis-Sophia deel 1* schrijft Willi Sucher, wanneer hij de samenhang bespreekt tussen de verschillende stadia van de Oude Saturnus en de twaalf sferen van de Dierenriem (blz.86):

' We kunnen in de oorden van de sterrenbeelden op een zeer hoge trap de centrale richtingen van de geestelijke sferen van de Drieëenheid erkennen ':

Maagd	Vader
Weegschaal	Zoon
Schorpioen	Geest

(of Adelaar, die hij in het grijze verleden was)

Onder bepaalde gezichtspunten mag daarom de Maagd beschouwd worden als het samenvattende oerbeeld van de gehele zichtbare schepping, van de natuur die ons omgeeft en in die zin ook van de Oude Saturnus ontwikkeling, die de basis vormt van de stoffelijke wereld om ons heen: de Wereld van de Vader.

De *Heilige Geest* is echter datgene wat oorspronkelijk in de schepping als Wereldziel levend en wevend als goddelijke wijsheid werkte: de Adelaar. Door de rebellie van Lucifer werd deze wijsheid als het ware gedood. Dat wil zeggen, de schepping, de Vaderwereld verstarde in maat, getal en gewicht en werd god-verlaten. Op dat moment werd de Adelaar Schorpioen, met zijn dodende engel. De mens ontving daardoor zijn zelfbewustzijn. De eerste strofe van de volgende spreuk, die Rudolf Steiner gaf, heeft daar betrekking op:

Isis Sophia, des Gottes Weisheit
Dich hat Lucifer getötet
Und auf der Weltenkräften Schwingen
In Raumesweiten fortgetragen

Het is de engel van de Schorpioen die de splitsing teweeg brengt van de oorspronkelijke eenheid, waardoor Maagd en Schorpioen zich afzonderen. In de Maagd kunnen we de onverloste schepping, de gedode Isis-Sophia zien. De Schorpioen brengt Lucifer tot uitdrukking.

Het was echter door de eeuwen heen in de christelijke esoterie bekend, dat de Heilige Geest de verloste, de omgevormde Lucifer is. Deze verlossing is mogelijk geworden door de daad van Christus, die tot een verheffing van het mensen-ik in ieder individu kan voeren. Dit is het Weegschaal-principe, dat in de tweede strofe van de spreuk tot uitdrukking komt:

Christus-bollen, im Menschen wirksam
Es wird Lucifer entreissen
Und auf des Geisteswissens Booten
In Menschenseelen auferwecken:
Isis-Sophia, des Gottes Weisheit.

De vraagstelling die hier aangesproken wordt, is zeer omvangrijk en gecompliceerd. Hier gaat het er echter om, de aandacht te vestigen op de samenhang tussen de drie sterrenbeelden Maagd, Weegschaal, Schorpioen en het vraagstuk van de Triniteit, de Drieëenheid, dat bijvoorbeeld ook ten grondslag ligt aan de idee van de sociale driegeleding en de mens als drieledig wezen.

Keren we nu terug naar het wezen van de sterren, dan kunnen we op grond van het voorgaande tot de conclusie komen dat er een zekere polariteit heerst tussen de sterren van Spica en Antares. Het zou onjuist zijn, deze polariteit als een vijandigheid te interpreteren; eerder is er sprake van een fundamenteel spanningsveld.

De kwaliteit die Spica vertegenwoordigt, komt tot uitdrukking in de uitzonderlijke naam die deze ster draagt. De opeenvolging van klanken in deze naam, roept de beleving op van iets dat scherp, doordringend, nauwkeurig, puntig, onverbiddelijk en streng is. Het is interessant om eens te kijken naar woorden met een verwante klankstructuur, zoals bijvoorbeeld spits, spieken, spijker, spin, spook. In het Engels: spike, spy, to spit, enz.

Spica is in de kosmische samenhang het levende organisme dat er voor zorgt dat de dingen op het juiste moment, op de juiste plaats gebeuren. Spica vertegenwoordigt een principe van kosmische orde, waarin de directe verwantschap met het Vader-principe herkenbaar is. Dit principe van orde is onlosmakelijk verbonden met een principe van absolute rechtvaardigheid. De kwaliteit van Spica zouden we in de wereld van de planeten aanduiden als saturnaal, niettemin met een mercuriale inslag en tevens een maan-aspect. De karmische noodzaak (saturnaal) wordt door Spica in de voorhandene omstandigheden (mercuriaal) ingeweven en dit vormt in ruimte en tijd altijd de spiegeling (maan) van een ' eeuwig ' werkelijkheid. De gebeurtenis in ruimte en tijd is nooit anders dan een gelijkenis.

WJ.Stein verwijst in zijn graalsboek naar de *Sepher Hajaschar*, een legendarisch esoterisch werk uit de joodse traditie. De inleiding geeft een beschrijving van dit boek, die het wezen van Spica indringend tot uitdrukking brengt:

*' alle woorden zijn zo geordend, zoals zij zich in de wereldgeschiedenis hebben afgespeeld, geen een vroeger en geen een later. Want je zult in dit boek niet aantreffen dat iets later verteld wordt, wat zich eerder voorgedaan heeft of dat vroeger naar dingen verwezen wordt, die zich later hebben toegedragen. Veeleer bevindt zich ieder ding op zijn juiste plaats en wordt op zijn tijd beschreven ' *)*

Betrokken op de individuele ontwikkelingsgang van de mens die naar de geest streeft, kan dit als volgt vertaald worden:

'Zijn beleving voltrekt zich onvermijdelijk in omgekeerde richting. Hij moet van ervaring naar ervaring voort. Wat hij goed te maken heeft, wordt hem voor ogen gesteld. Het zijn echter niet alleen maar innerlijke ervaringen. Dat is het karakteristieke voor het lotsbeleven van de Graalzoeker, dat hij in het uiterlijke beeld en zijn innerlijke ervaring, steeds hetzelfde voor zich heeft. Hij celebreert zijn eigen lot. Van schrede tot schrede stijgt en valt hij en moet inzien dat dit zo is, totdat hij na een lange dwaalweg eens de Graal zal bereiken.)*

Nog anders gezegd:

*' In mijn diepste wezen is een verwonding, in mijn levensorganisme ben ik verwond door mijn zielegeaardheid. Mijn zieleleven is in verwarring geraakt en heeft het leven in mij verwond. Nu moet ik terugdenken, nu moet ik de oorzaak vinden, waarom dit allemaal gebeurd is. Ik moet denken aan alles wat nog aan krachten van verlangen (Sehnsucht) in mijn ziel leeft. De krachten van egoïstisch verlangen, die het geliefde als eigendom willen bezitten, hebben mij er aan gehinderd om op de Graalsburcht de proef te doorstaan. ' *)*

Deze citaten slaan als vanzelf een brug naar de andere pool: Antares - Schorpioen. Daar vinden we de bron van dit ' gewond ' van de levensorganisatie. Daarover in het volgende nummer meer.

* W.J.Stein: Weltgeschichte im Lichte des Heiligen Gral.

Pei Toe en Shoe Hsing

De volgende legende stamt uit de verzameling ' The Stars in our Heaven - Myths and Fables ' van Peter Lum.

Ook in China vormden Spica en Arcturus een paar. Zij stelden de hoorns van de Draak voor. De lente begon wanneer de volle maan tussen deze twee sterren verscheen. Zij behoorden waarschijnlijk tot de allereerste sterren die in China met name genoemd werden. We kunnen ons voorstellen hoe de Chinezen aan het einde van een lange winter verlangend uitkeken naar dit moment. Het belangrijkste moment in hun kalender was de eerste avond waarop de maan opsteeg tussen de sterren Arcturus en Spica en werkelijk gezien kon worden als ' rijdend op de hoorns van de draak '.

Spica was de eerste van de 28 huizen van de maan, die samen de Chinese maanzodiak vormden. Onder de sterren van de Dierenriem nam dit eerste maanhuis een vooraanstaande plaats in. Waarschijnlijk vanwege zijn samenhang met het tijdsverloop en het voorjaar, werd het vereerd als de woning van de eerbiedwaardige godheid ' Lang-Leven '. Deze zeer belangrijke godheid was Shoe Hsing, een goedmoedige, zeer wijze oude man, met een hoge kroon. Gewoonlijk wordt hij rijdend op een hert afgebeeld en vergezeld van een vleermuis. De vleermuis is het symbool van geluk en een lang leven. Daarnaast draagt hij perziken, de vruchten van onsterfelijkheid. Het is een vriendelijke, glimlachende god, wiens afbeelding door vele Chinezen als geluk brengend wordt vereerd en opgehangen. Er wordt tot hem gebeden om een lang en voorspoedig leven te verkrijgen.

Shoe Hsing was voornamelijk een god van de sterren, maar soms daalde hij naar de aarde af. Het verhaal van een van die avonturen beschrijft hoe er lang, lang geleden in een klein dorp in het zuiden van China, een jongen leefde, die Chao Yen heette. Op een dag ging de vader van Chao Yen naar een waarzegger, om hem te raadplegen over de toekomst van zijn zoon. Tot zijn ontzetting kreeg hij te horen, dat de jongen gedoemd was om voor zijn 19^e verjaardag te sterven. Aangezien hij al 18 was, bleef er weinig tijd over en Chao Yen was natuurlijk ontzet toen hij van zijn vader hoorde wat er te gebeuren stond. Iedere dag ging hij naar de tempel om wierook te branden, waskaarsen te offeren en de priesters te begeleiden tijdens hun lange, monotone gezangen. Niettemin had hij weinig hoop, omdat hij wist dat zelfs wierook en gebed het leven niet kunnen verlengen, indien de levensduur eenmaal vastgesteld is.

Enkele weken voor zijn 19^e verjaardag, trok Chao Yen op een dag de bossen van de Zuidberg in, om te jagen. Hij zwierf door de heuvels aan de voet van de berg en voordat de morgen voorbij was, had hij met vaardige hand al twee reeën neergelegd. Rond het middaguur, toen de zon boven zijn hoofd balanceerde en de schaduwen kort waren, legde hij zich onder een dikke eik te rusten.

Het was heel stil in het bos. De havik die boven zijn hoofd cirkelde, maakte een zwevende glijvlucht, zodat het leek alsof hij zijn vleugels helemaal niet bewoog. De wolken stonden stil en de wind fluisterde zelfs niet. Ergens ver weg murmelde een beekje rustig voor zichzelf heen. Verder was alles stil en de wereld van de mensen en de dorpen leken duizenden mijlen ver weg. Chao Yen meende dat hij zijn ogen slechts even gesloten had, toen hij weer ontwaakte. Aan de lengte van de

schaduwen zag hij echter dat hij de hele middag moest hebben geslapen. Onder de bomen kroop het donker al tevoorschijn en strekte zijn lange armen uit om de laatste stralen zonlicht uit te doven en kroop zelfs omhoog naar de hemel.

Plotseling merkte Chao Yen dat hij niet meer alleen was. Vlak bij hem zaten twee mannen, ieder aan een kant van een schaakbord. Ze waren zo verdiept in hun spel, dat ze zijn aanwezigheid niet opmerkten. Hij had daardoor tijd om hen te observeren en zag onmiddellijk dat het geen gewone mensen waren. De een was een koninklijke verschijning met kloeke manieren, gekleed in een blauwzwart gewaad, waarop sterren in groepjes van zeven geborduurd waren; zijn hoofd was gebogen en hij bestudeerde het schaakbord. Chao Yen zag dat zijn gezicht, omlijst door dik zwart haar, straalde alsof het van binnen uit verlicht werd. De ander was een oude man, een levendige, vrolijke verschijning, met een geweldig hoog voorhoofd. Zijn kleding was helemaal groen, de kleur van het bos en naast hem lagen een staf en een gordel.

'Acht-en-dertig', sprak de jongere. 'Dat is een redelijk leven, hoewel niet al te lang.' Hij schreef iets op een lei die hij in zijn hand hield en ze gingen door met hun spel.

'Drie-en-twintig', deelde hij naar een paar minuten mee en schudde misnoegd zijn hoofd, terwijl hij opnieuw op de lei schreef. 'Veel te kort.'

Vervolgens bleef het lange tijd stil, verdiept als ze waren in de bewegingen van de ivoren stukken op het schaakbord. Chao Yen staarde naar hen met een mengeling van angst en verwondering.

'Acht-en-negentig!', riep de gestalte met het witte haar tenslotte. 'Die man zal mij altijd dankbaar blijven voor zijn lange leven.' Het was Chao Yen inmiddels duidelijk geworden, dat het bij de twee spelers om de levensduur van mensen ging. Hij was verbaasd en zo overweldigd door nieuwsgierigheid, dat hij zijn angst vergat en uit zijn schuilplaats onder de eik tevoorschijn kwam.

'Wie zijn jullie', vroeg hij 'en wat is dat voor een vreemd spel, dat de levensduur van de mensen bepaalt?' De beide spelers keken op, verbaasd maar niet onvriendelijk. 'Wel, ik ben de geest van Pei Toe, het noordelijke Steelpannetje', zie degeen wiens mantel met sterren bezaaid was', en mijn tegenstander hier is Shoe Hsing, van de zuidelijke hemel, de god van een lange levensduur. Hij bepaalt het geboorte-uur van een mens en aangezien het mijn taak is om het tijdstip van zijn dood vast te leggen, spelen we om de lengte van het leven van ieder kind dat vandaag geboren wordt.'

Denkend aan zijn eigen tegenspoed, daar hij gedoemd was om zo kort slechts te leven, kreeg Chao Yen een plotselinge ingeving. 'Jullie kunnen mij helpen', riep hij uit, haast te opgewonden om te kunnen spreken. 'Wijze mannen hebben me verteld dat ik gedoemd ben te sterven voor mijn 19^e verjaardag, waardoor ik nog maar een paar dagen te leven heb. Als jullie opnieuw om mijn leven spelen, kunnen jullie dan op zijn minst nog een jaar of twintig voor mij winnen' De god van Pei Toe schudde zijn hoofd. 'Als een leven eenmaal is vastgelegd' zei hij, 'is de lengte ervan opgetekend in het grote donkere boek van de dood en wordt daardoor onveranderlijk. Zelfs de goden kunnen het niet meer veranderen.'

'Zeker kan er iets gedaan worden', drong Chao Yen aan. 'Ik zou jullie allebei mijn leven lang vereeren en offergaven brengen van vlees en wijn en zijde voor jullie altaren'. Kijk, zei hij en liet de reeën zien die hij die ochtend geschoten had, 'hier is het vlees. Als jullie mij willen helpen, kan ik jullie ieder jaar de beste dieren brengen die er in het bos te vinden zijn.'

Pei Toe aarzelde, maar tenslotte glimlachte hij. Heel goed '. Het zal gebeuren. Ik kan weliswaar de schrifttekens niet verwijderen, die in het boek van de dood staan opgetekend. Ook kunnen we niet tweemaal om hetzelfde leven spelen. Maar ik zal de schrifttekens omkeren die ' negentien ' betekenen, zodat er ' een en negentig ' komt te staan, een levensduur die voor elk mens toereikend is! Chao Yen liet zich op de grond vallen, overmand door gevoelens van dankbaarheid en toen hij weer opkeek, was hij alleen. De spelers en hun schaakbord, de lei van het lot en de staf van Shoe Hsing, alles was verdwenen. Hij keek bezorgd om zich heen, bang dat hij het alleen maar gedroomd had. Maar toen hij zag dat ook zijn jachtbuit verdwenen was, wist hij dat de goden die hadden meegenomen. Het was nu bijna helemaal donker geworden en boven zijn hoofd leken de sterren van Shoe Hsing vrolijk te schitteren, terwijl in het noorden de zeven sterren van Pei Toe helder stonden te stralen. Chao Yen leefde zijn volle negentig jaren. Hij vergat nooit om wierook te branden bij het altaar van Pei Toe en Shoe Hsing en hen rijke gaven te brengen ter ere van hun bijzondere feestdagen (in het besef van hun voorliefde voor wild). Bovendien zorgde hij ervoor, dat er ter hunner ere altijd een waspitolgloeiende.

Maagd en Vissen

Jonathan Hilton

In dit artikel zullen de *astrologische tekens* van de Dierenriem aangeduid worden met hun Latijnse namen: Libra, Virgo, enz. De *astronomische sterrenbeelden* worden aangeduid met de Nederlandse namen: Weegschaal, Maagd, enz.

Op het tijdstip van de herfstevening bereikt de zon tijdens zijn jaarlijkse gang het snijpunt van het eclipticavlak met de evenaar van de aarde (geprojecteerd in de kosmos, wordt dit de hemelequator genoemd). Dit moment markeert een overgang, een drempeloverschreiding binnen de cyclus van het jaar, voor het leven van de aarde. De zon begint nu af te dalen in de lagere regionen van de Dierenriem, onder het equatoriale vlak. (Voor het zuidelijk halfrond begint de zon juist te stijgen en vangt het voorjaar aan.) Het herfstpunt markeert de overgang van het teken Virgo naar het teken Libra. Echter als gevolg van de verschuiving van het lente- en het herfstpunt, zijn het de sterren van het sterrenbeeld Maagd die achter de zon verschijnen bij de herfstevening. Zouden we vanaf de zon naar de aarde kijken, dan zouden we de sterren van het sterrenbeeld Vissen achter de aarde zien. De as van de equinoxen vormt de horizontale balk van een groot ruimtelijk kruis in de kosmos, dat bepaald wordt door de vier seizoenovergangen van het jaar. De zomer- en winterzonnewende markeert de as van de verticale balk. We zouden dit kruis van wende- en eveningspunten kunnen beschouwen als een uitdrukking van het wezen der natuur, dat op verlossing door de mens wacht. Deze verlossing wordt mogelijk door de werking van Christus in de aardse sfeer. Een instrument voor deze werkzaamheid kunnen de zeven christelijke jaarfeesten zijn, die gelijk zeven rozen kunnen opbloeien aan het kruis van de natuur, wanneer mensen hun activiteit met Christus verbinden. Vier van deze zeven jaarfeesten zijn nauw verbonden met de overgangsmomenten van de vier seizoenen. Door een juist begrip en een juiste vormgeving van deze en de overige drie vieringen, kan een begin gemaakt worden met het doorchristelijken van de natuur en zelfs van de sterrenwereld. Rudolf Steiner bracht dit zo tot uitdrukking: *' Wanneer begrepen wordt hoe met de loop van het jaar kan worden meegedacht, zullen zich met deze gedachten krachten verweven, die de mens in staat zullen stellen om opnieuw een dialoog met de goddelijk-geestelijke machten aan te gaan, die zichzelf vanuit de sterren openbaren.*

De mens heeft aan de sterren de kracht ontleend om jaarvieringen te houden, die een inherente menselijke kwaliteit vertegenwoordigen. In de toekomst zullen vieringen hun vorm moeten krijgen vanuit een inherente esoterische kracht. Dan.. zal de mens opnieuw in staat zijn om met de goden te verkeren en het menselijk bestaan met het goddelijk bestaan te verbinden. '

Het is op basis van deze idee, dat we in dit artikel naar de sterrenbeelden Maagd en Vissen zullen kijken, die achter de herfst- en voorjaarsevening zichtbaar zijn. In het volgende nummer van Sirius zullen de zonnepunten besproken worden. (De betekenis van de astrologische tekens van de ' tropische ' Dierenriem voor de relatie tussen aarde en sterrenwereld, is een omvangrijk thema, dat om intensief onderzoek vraagt. Het zal echter in dit artikel niet aan bod komen.)

De herfstviering is het feest van Michaël en de voorjaarsviering het feest van pasen. Hoe kan de viering van deze feesten ' vanuit een esoterische kracht ' een gesprek op gang brengen met de sterren van Maagd en Vissen en zo een bijdrage leveren aan een dialoog met de kosmische wezens die zwijgend achter deze sterrenregionen staan? Hoe zal datgene wat mensen door de Christus-wil tot de sterren spreken, nieuwe impulsen aan deze sterrenbeelden schenken en hun omvorming teweeg brengen?

De sterrenconstellatie van de Maagd, de grootste van de twaalf sterrenbeelden, strekt zich uit achter het herfstpunt en beslaat 45° van de ecliptica. De zon betrad de Maagd op 12 september en zal overgaan naar de Weegschaal op 31 oktober, de vooravond van Allerheiligen. Tijdens de Michaëltijd, die begint met de sterrenregen in augustus en duurt totdat de intense kleuren in de natuur uitdoven, schuift de zon voor de sterren van de Maagd langs.

De imaginatie van de Maagd is uitdrukking van het grote moederwezen van de kosmos, dat vele namen en gedaantes heeft: de Egyptische Isis, de Semitische Ishtar, de Indische Kanae, de moeder van Krishna, de Griekse Demeter of Ceres en de christelijk Maria en haar hemelse evenbeeld Sophia. In het boek Openbaringen van het Nieuwe Testament verschijnt dit wezen *bekleed met de zon, de maan onder haar voeten en rond haar hoofd een kroon van twaalf sterren*. (Openb.12:1) Zij is in barensnood en wordt bedreigd door een draak. Michaël strijdt met de draak en werpt hem uit de hemel op de aarde. Het gaat hier om diepzinnige imaginaties van de grote draagster van alle kosmische wijsheid, de kosmische moeder en hemelse koningin, die groot leed moest doorstaan. Tevens zijn het imaginaties van de afdaling van kosmische intelligentie tot aardse intelligentie. Twee bekende sterren in de Maagd zijn Spica en Vindemiatrix, de korenaar (of korenschoof) en de druiventros, het brood en de wijn, die door de Maagd gedragen worden. Deze sterrenconstellatie schept in het menselijk lichaam de meest inwendige organen, de spijsverterings- en stofwisselingsorganen, waar de omvorming van substanties plaats vindt. Rudolf Steiner noemt deze organen het *echte inwendige* van de mens. Van de vele dimensies die kenmerkend zijn voor dit gebied van de hemel, treden er twee op de voorgrond: wijsheid en innerlijke transformatie.

Rudolf Steiner beschrijft nog een ander aspect van het wezen Sophia, dat in dit sterrenbeeld tot uitdrukking komt. In de voordrachten die hij mei 1908 in Hamburg hield, is de laatste lezing gewijd aan het wezen Sophia. Hij zegt daar: ' *Dit gelouterde, gezuiverde astraallichaam, dat op het moment van verlichting niets aankleeft van de onzuivere indrukken uit de stoffelijke wereld, maar enkel orgaan is dat de geestelijke wereld waarneemt, wordt in het esoterische Christendom aan geïdentificeerd als de " zuivere, kuise, wijze jonkvrouw Sophia " .*

Hier verschijnt de Maagd als een imaginatie van een proces van transformatie: de vrouw bekleed met de zon, het lagere astrale wezen (de maan) onder haar voeten; het brood en de wijn als een beeld van de transsubstantiatie en het gebied van het echte inwendige van de mens, waar materie wordt omgevormd tot geest. In de oudheid werd dit wezen, Isis/Ishtar, gezien als de bron vanwaar alle sterrenwijsheid stamt. Deze wijsheid stroomde als een instinctieve kennis in de mensen, wat mogelijk was door hun natuurlijke helderziendheid. Dit is echter niet langer het geval. Voor de moderne mensheid is het Isis-Sophia-wezen gedood en zal nu door onze eigen inspanningen om tot een innerlijke transformatie te geraken, opnieuw geboren moeten worden in de mensenziel. Kosmische wijsheid, de intelligentie van de goden, stroomt niet langer vanuit de kosmos tot de mens. Deze wijsheid moet op bewuste wijze opnieuw in ons geboren worden. Bij dit proces is Michaël betrokken en het brengt de Michaëlsviering in een samenhang met het sterrenbeeld Maagd. De strijd

die gestreden wordt om het dode intellect weer met een geestelijk leven te doordringen, om met kosmische intelligentie de aardse intelligentie te bevruchten, is de taak van de mens die Michaël wil dienen. Door deze strijd zal het Isis-Sophia-wezen nieuw leven ontvangen en haar kind van de Draak gered worden.

Maar waar komt de kracht vandaan die de ziel kan omvormen en de kosmische wijsheid tot opstanding kan brengen? Hier wordt de samenhang duidelijk tussen Michaeli en Pasen en tussen de Maagd en de Vissen. De zon betreedt het sterrenbeeld Vissen op 12 maart, op 351° van de ecliptica en verlaat het weer op de 19^e april, ca. 29°. Zoals de Maagd de meest inwendige processen in de mens schept, zo vormen de Vissen de handen en de voeten, de meest uitwendige aspecten van de menselijke gestalte. Met onze handen en voeten kunnen we de buitenwereld ontmoeten en omvormen.

Het sterrenbeeld waarin zich het lentepunt bevindt, drukt zijn stempel op het betreffende tijdperk. Dit punt bevindt zich tegenwoordig in de Vissen, nadat het in de Grieks/Romeinse tijd door de Ram heen ging. Rudolf Steiner beschreef het tijdperk van de Vissen als het tijdperk waarin de mens leert om op eigen benen te staan. Het is het tijdperk van het dingbewustzijn, waarin we leren om met de fysieke buitenwereld om te gaan en die om te vormen. De Vissen zijn met name betrokken bij onze relaties in de aardse omstandigheden: met de wereld van objecten, met het fysieke lichaam en met andere mensen. Ook is dit sterrenbeeld nauw verweven met de aanvang van de evolutie, de Oude Saturnus. De Vissen herinneren zich het allereerste begin, toen de Geesten van Wil hun eigen wilssubstantie schonken om onze evolutie mogelijk te maken. Echter ook het einde van de Oude Saturnus, toen de kiem van het fysieke lichaam, evenals de kiem voor de geestmens werd gevormd. In de voordracht die Rudolf Steiner op 27 januari 1908 in Berlijn hield, wordt beschreven hoe Christus de gehele Dierenriem omvat en de Vissen in relatie tot het fysieke lichaam staan. In ons tijdperk vindt het Paasfeest meestal plaats, wanneer de zon in de Vissen staat. Daardoor wordt de Christus-wil in ons bewustzijn gebracht, die het stoffelijk lichaam omvormde tot het opstandingslichaam van de Geestmens. Alle gebeurtenissen in de Goede Week zijn daden op aarde, die het wilsoffer tot vervulling brengen, dat aan het begin van onze evolutie stond op de Oude Saturnus. De oproep die met Pasen verbonden is, wijst er op dat mensen hun wil kunnen verbinden met de omvormende wil van Christus en zo de materie te verlossen, met inbegrip van het fysieke Lichaam.

In twee voordrachten wijst Steiner er op, hoe belangrijk het is om de Michaël-impuls met het Paasgebeuren in verbinding te brengen. Zonder de kracht van de opstanding, die Christus door het Paasgebeuren schonk, kan de mens Sophia niet tot een nieuw leven opwekken. Zonder de kracht van spiritueel inzicht, de nieuwe Sophia, is de mens niet in staat om het Paasgebeuren te begrijpen, dat de omvorming van de aarde mogelijk maakt. De mate waarin we dit in ons verwerkelijken, bepaalt ons vermogen om de nieuwe openbaring van Christus in de ethersfeer van de aarde te ontmoet te treden. Steiner: *' Christus zal in geestelijke gedaante verschijnen in de loop van de 20 eeuw; niet dooreen uiterlijke gebeurtenis, maar voorzover mensen de kracht vinden, die door de heilige Sophia wordt vertegenwoordigt. '* (Dornach, 24.12.1920) Het is tijdens deze voordracht, dat hij de spreuk gaf die aan het einde van dit artikel is afgedrukt en waarin de essentie tot uitdrukking wordt gebracht van de samenhang tussen de Michael-impuls en het Paasgebeuren.

In meerder opzichten kunnen de sterrenbeelden Maagd en Vissen gezien worden als de beide polen van wijsheid en wil, die tot de polariteit van innerlijk en uiterlijk leven zijn geworden. Het is deze polariteit, die in het huidige tijdperk de kloof tussen geloof en wetenschap heeft geschapen. Kennen kunnen we alleen wat de zintuigen waar kunnen nemen, wat gewogen en gemeten kan worden. De innerlijke, psychische belevingen die we hebben, zijn puur subjectief en kunnen niet als een basis voor kennis dienen. Het is juist in deze kloof, op deze drempel, waar Michaël staat tussen de Draak (Schorpioen) en de Maagd. De Draak streeft er naar om kennis voor altijd te scheiden van iedere spirituele basis. De Maagd Sophia ligt geveld door de materialistische wereldopvatting en wacht op haar opstanding door mensen, die hun innerlijke spirituele inzicht verbinden met hun uiterlijke waarneming. Hierdoor neemt de verlossing van de wereld van de zintuigen, de natuur daarbuiten, een aanvang. De kracht om dit te doen stamt van Christus. Immers, wat als een polariteit verschijnt - wijsheid en wil, binnen en buiten, ziel en wereld - wordt gaandeweg beleefd als verschillende openbaringsvormen van één geheel. Door de omvorming van deze polariteit worden nieuwe krachten geschonken aan de sterrenbeelden Maagd en Vissen. Ruimtelijk staan zij ver uiteen, maar geestelijk zijn zij innig verbonden. Net zoals de zon en de aarde, hoewel ruimtelijk gescheiden, geestelijk verenigd zijn. Sinds het Paasgebeuren bevindt de geestelijke essentie van de zon zich in de aarde en vormt deze om, van een afgescheiden materieel bestaan tot een spiritueel lichaam. De mens kan aan dit proces van vergeestelijking deel hebben, door de wil van Christus te verenigen met de kracht van geestelijk inzicht, de tot opstanding gewekte Isis- Sophia. Dit zal de aarde vanuit haar afgescheiden toestand, de ruimtelijke wereld, naar een toekomstig bestaan als een nieuwe zon voeren.

Isis-Sophia, Gottes Weisheit
Dich hat Lucifer getötet
und auf der Weltenkräfte Schwingen
in Raumesweiten fortgetragen.

Christus-Wollen, im Menschen wirksam
Es wird Lucifer entreissen
und auf der Geisterkenntnis Booten
in Menschenseelen auferwecken
Isis-Sophia, des Gottes Weisheit.

De toekomst van de mensheid en de werkzaamheid van Michaël

Rudolf Steiner

Hoe verhoudt de mens zich in zijn tegenwoordige ontwikkelingsfase tot Michaël en de zijnen?

De mens ziet zich tegenover een wereld geplaatst, die eens volledig goddelijk-geestelijk wezen was. Een goddelijk-geestelijke wezen waar hij ook zelf deel van uitmaakte. Toentertijd was de wereld die bij de mens hoorde dus goddelijk-geestelijk *wezen*. In een volgende ontwikkelingsfase was deze wereld niet meer zo. Zij was toen kosmische *openbaring van* het goddelijk-geestelijke geworden en het wezen daarvan zweefde achter deze openbaring. Maar dit wezen weefde en leefde toch in de openbaring. Een sterrenwereld bestond reeds. In het stralen en bewegen daarvan, weefde en leefde als *openbaring* het goddelijk-geestelijke. We kunnen zeggen: zoals een ster toen positie innam of zich bewoog, daarin kon direct de *activiteit* van het goddelijk-geestelijke gezien worden.

In al datgene, zoals de goddelijke Geest in de kosmos werkzaam was, zoals de mens in zijn leven uitdrukking was van het goddelijk-geestelijke in de kosmos was Michaël onbetwist nog in zijn element. Hij bemiddelde de verhouding van het goddelijke tot de mens.

Er volgden andere tijden. De sterrenwereld droeg niet langer de goddelijk-geestelijke activiteit als direct aanwezig in zich. Deze wereld leefde en roerde zich, terwijl zij voortgaande vasthield wat een dergelijke activiteit vroeger in haar was geweest. Het goddelijk-geestelijke leefde niet langer als openbaring in de kosmos, maar enkel nog als *werkzaamheid*. Er trad een duidelijke dualiteit op tussen het goddelijk-geestelijke en het kosmische. Michaël bleef op grond van zijn eigen wezen met het goddelijk-geestelijke verbonden. Dat bleef hij steeds doen. Hij wilde de mens ervoor behoeden, om al te zeer in een wereld te leven, die enkel *werkzaamheid* van het goddelijk-geestelijke is, geen wezen en geen openbaring.

Michaël rekent het tot zijn diepste voldoening, dat het hem gelukt is om de sterrenwereld *door de mens* nog direct met het goddelijk-geestelijke op de volgende wijze verbonden te houden. Wanneer de mens, nadat hij het leven tussen dood en nieuwe geboorte voltooid heeft, opnieuw de weg naar een aards bestaan betreedt, dan *zoekt* hij bij de afdaling naar dit bestaan een harmonie te bewerkstelligen tussen de sterrengang en zijn aardeleven. Deze harmonie, die ooit vanzelfsprekend was, aangezien het goddelijk-geestelijke in de sterren actief was, waarin ook de mens zijn oorsprong had: zij zou thans, nu de sterrengang slechts de pure *werkzaamheid* van het goddelijk-geestelijke voortzet, er niet zijn, als de mens haar niet zou zoeken. Hij brengt zijn uit vroeger tijd bewaarde goddelijk-geestelijke in een verhouding tot de sterren, die hun goddelijk-geestelijke enkel nog als een nawerking uit een vroegere tijd in zich dragen. Daardoor komt er een goddelijk element in de verhouding van de mens tot de wereld, dat met vroeger tijden overeenstemt, maar niettemin in latere tijden *verschijnt*. Dat dit zo is, *dat is de daad van Michaël*. En deze daad verschaft hem een zo diepe voldoening, dat hij in deze voldoening een deel van zijn levenselement, van zijn levensenergie, van zijn zonnen-krachtige levenswil vindt.

Thans ziet hij, wanneer hij zijn geestesoog op de aarde richt, een nog wezenlijk andere situatie. De mens wordt tijdens zijn leven in de fysieke wereld tussen geboorte en dood, door een wereld omringd, die ook niet langer de werkzaamheid van het goddelijk-geestelijke direct toont; echter alleen nog maar iets dat van deze werkzaamheid overgebleven is. Men zou kunnen zeggen: enkel nog het *werk van* het goddelijk-geestelijke. Dit *werk* is naar zijn vormen zonder meer van goddelijk-geestelijke aard. Voor de menselijke waarneming toont zich het goddelijke in de vormen van het natuurlijke gebeuren; maar als iets levends is het daarin niet meer aanwezig. De natuur is dit godgewrochte werk van het goddelijke en is overal afspiegeling van de goddelijke werkzaamheid.

In deze zonnekrachtig goddelijke, maar niet levende goddelijke wereld, leeft de mens. Hij heeft echter, als gevolg van de activiteit van Michaël aan hem, als mens de samenhang met het wezen van het goddelijk-geestelijke behouden. Hij leeft als god doordrongen wezen in een wereld die niet god doordrongen is.

In deze ontgoddelijkte wereld zal de mens binnendragen wat in hem is; datgene, wat *zijn* wezen in het huidige tijdperk geworden is. Mensheid zal zich tot een wereldontwikkeling ontfouwen. Het goddelijk-geestelijke waarin de mens zijn oorsprong heeft, kan als kosmisch zich uitbreidend mensenwezen de kosmos verlichten, die enkel nog als een afspiegeling van het goddelijk-geestelijke voorhanden is.

Niet hetzelfde wezen, dat eens als kosmos bestond, zal door de mens oplichten. Het goddelijk-geestelijke zal in zijn gang door het mensdom een wezen ervaren, dat het voordien niet tot openbaring bracht.

Dat de ontwikkeling deze weg neemt, is iets waar de ahrimanische machten zich tegen verzetten. Zij willen niet, dat de oorspronkelijke goddelijk-geestelijke machten het wereld-al in zijn verdere voortgang verlichten. Zij willen dat de door hen opgezogen kosmische intellectualiteit de gehele kosmos zal doorstralen en dat de mens in deze verintellectualiseerde en ahrimanische kosmos zal voortleven. Een dergelijk leven zou de mens de Christus doen verliezen. Deze is immers met een intellectualiteit in de wereld gekomen, die geheel zo is, zoals zij eens in het goddelijk-geestelijke geleefd heeft, toen dit nog in zijn wezenlijke hoedanigheid de kosmos vormde. Als we vandaag de dag zo spreken, dat onze gedachten ook die van de Christus zouden kunnen zijn, dan plaatsen we tegenover de ahrimanische machten iets, dat ons ervoor behoedt om hen ten prooi te vallen.

De zin van Michaël 's opgave in de kosmos te verstaan, betekent zo te kunnen spreken. We moeten tegenwoordig over de natuur zo kunnen spreken, zoals de ontwikkelingsfase van de bewustzijnsziel het vraagt. We moeten de zuiver natuurwetenschappelijke denkwijze in ons op kunnen nemen. Maar we dienen ook zo over de natuur te spreken - dat wil zeggen de natuur zo beleven leren, zoals met de Christus overeenstemt. Niet alleen met betrekking tot de verlossing van de natuur, niet alleen met betrekking tot de ziel en het goddelijke dienen we de Christustaal te leren, maar met betrekking tot de kosmos.

Dat onze menselijke samenhang met het oorspronkelijk goddelijk-geestelijke zodanig behouden blijft, dat we over de kosmos in 'Christus' taal leren spreken, daartoe zullen we komen, indien we ons met een innerlijk, hartverwarmend gevoel volledig in datgene inleven, wat Michaël en de zijnen met hun daden, met hun opgave onder ons zijn. Want Michaël verstaan, betekent de weg te vinden naar de Logos, die door Christus onder mensen op aarde geleefd wordt.

Antroposofie weet op de juiste wijze te waarderen wat de natuurwetenschappelijke denkwijze onderricht heeft, om sinds vier a vijf eeuwen over de wereld te zeggen. Maar afgezien van *deze taal*, spreekt zij nog een andere over het wezen van de mens, over de ontwikkeling van de mens en over de wordingsgang van de kosmos; zij wil de Christus-Michaël-taal spreken.

Want indien beide talen gesproken worden, dan zal de ontwikkeling niet afbreken en niet vóór het oorspronkelijke goddelijk-geestelijke gevonden wordt, aan het ahrimanische kunnen vervallen. Op zuiver natuurwetenschappelijke manier te spreken, beantwoordt aan het losmaken van de intellectualiteit uit het oorspronkelijke goddelijk-geestelijke. Deze intellectualiteit *kan* in het ahrimanische overgaan, indien de opgave van Michaël niet waargenomen wordt. Dit *zal* echter niet gebeuren, indien het vrij geworden intellect zich door de kracht van Michaël 's voorbeeld terugvindt in de oorspronkelijke kosmische intellectualiteit, die van de mens is losgemaakt en ten opzichte van hem objectief is geworden. Deze kosmische intellectualiteit ligt in de oorsprong van de mens besloten en is in Christus binnen het mensheidsbereik wezenlijk verschenen, nadat zij tot ontplooiing van zijn vrijheid uit de mens geweken was.

Paperbacks:

Cosmic Christianity and the Changing Countenance of Cosmology (1970-71). Opnieuw uitgegeven door de Anthroposophic Press, New York, in 1993. Bevat inleidende perspectieven die kunnen voeren tot een nieuwe benadering en een nieuw begrip van de dierenriem en de planeetsferen. Weergave van de planetaire bewegingen tijdens het leven van Christus. Specifieke gebeurtenissen uit dit leven worden in verband gebracht met de sterrenconstellaties, als archetypen voor een nieuwe manier om op de planetaire aspecten te reageren. (\$15)

Isis Sophia (1951-52). Een grondlegend werk met betrekking tot de Griekse mythologie en de sterrenbeelden aan de noordelijke sterrenhemel. Een diepgaande bespreking van de Dierenriem en de kosmische stadia van de wereldontwikkeling, evenals de oorsprong van ons zonnestelsel. (\$13)

Deze publicatie is ook in een Nederlandse vertaling¹ verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deell (24,90).

Manuscripten:

Man and the Stars (1952). Bevat een inleidende beschouwing en onderzoeksresultaten van de relatie tussen mens en sterrenwereld bij het stervensmoment, in de embryologische ontwikkeling, bij aangeboren afwijkingen; evenals de kosmische en fysiologische grondslag van het zieleleven. (\$12.50)

Eveneens in een Nederlandse vertaling² in boekvorm verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deel 2 (f29,50).

The Drama of the Universe (1958). Een basiswerk van de astrofisie, waarin de grondslag voor een moderne heliocentrische benadering wordt gelegd. Het karakter van de planeten wordt samen met de kwaliteiten van de sterren en hun mythologie besproken. De nadruk ligt op de samenhang tussen de planeten en historische gebeurtenissen in de natuur, tussen naties onderling en in het leven van historische persoonlijkheden.(\$12.50)

Deze publicatie zal als volgende Nederlandse vertaling³ verschijnen bij Uitgeverij Zevenster, onder de titel *Isis Sophia*, deel 3.

Star Journals (1965-1970). Gebundelde uitgave van de eerste 14 van in totaal 61 nummers. Bevat een schets van de essentiële kenmerken van de Dierenriem met de omringende overige sterrenbeelden en de planeten van ons zonnestelsel.(\$8.00)

Practical Approach - Towards a New Astrosophy (1974).

Praktische aanwijzingen hoe een sterrenconfiguratie geduid en verstaan zou kunnen worden. Gedetailleerde introductie van een heliocentrische benadering.(\$8.00)

De Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden gratis in PDF-vorm aangeboden op <http://www.astrosophy.com> Zie ook de videocursus door Jonathan Hilton

¹ De Nederlandse vertaling van *Isis Sofia*, de delen I en II zijn (2022) niet meer leverbaar sinds de uitgeverij Zevenster is opgeheven. Beide delen worden nu in PDF vorm gratis aangeboden op de website van Jonathan Hilton www.astrosophy.com waar het werk van Willi Sucher beschikbaar is in diverse talen.

² zie voetnoot 2

³ Dit is niet tot een uitgave gekomen bij Uitgeverij Zevenster

SIVIVUS

Journal for
Astrosophy

Nr.4 1998

Hephaestus

Cover Design
Cameron Clark

EDITORS

Jonathan Hilton
Darlys Turner
Marcel Fontijn
Roberta van Schilfgaarde

Sirius, the Journal for Astrosophy werd uitgegeven door
het AstrosophyResearch Center.
Alle rechten voorbehouden.

Deze uitgave kwam tot stand door digitalisering van de oude boekwerkjes.
Daarbij is, voor de gratis PDF-vorm, de inhoud overgezet van A5 naar A4.
De tekst is naar de huidige maatstaven aangepast.
Zijn tekeningen daar waar nodig digitaal gecorrigeerd en enkele voorzien
van aanvullende gegevens (b.v. tekst, kleur, de nieuwe dierenriemtekens
van Willi Sucher ed).

Jonathan Hilton, beheert het gedigitaliseerde werk van Willi Sucher op zijn
website:

<http://www.astrosophy.com>

Met Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden,
zoals Willi zich dat wenste, gratis en in PDF-vorm aangeboden.

Zie ook de videocursus en artikelen door Jonathan Hilton
over het werk van Willi Sucher op de site.

[ONLINE COURSE REGISTRATION](#)

INHOUD

Geocentrische Hemelbewegingen	<i>Hazel Straker</i>	5
Fragment uit een voordracht in Dornach, 18 september 1924	<i>Rudolf Steiner</i>	9
5 ^e Nieuwsbrief	<i>Willi Sucher</i>	10
6 ^e Nieuwsbrief	<i>Willi Sucher</i>	15
Tweelingen en Boogschutter	<i>Jonathan Hilton</i>	21
fragment 3.06.1911	<i>Rudolf Steiner</i>	25
Antares	<i>Marcel Fonfijn</i>	26

Geocentrische hemelbewegingen, kersttijd 1998-1999.

Hazel Straker

Tijdens de twaalf heilige nachten en daarna tot in februari, worden we begeleid door een fantastisch schouwspel aan de nachtelijke hemel. In the tweede helft van december treedt de zon binnen in het gebied van het sterrenbeeld Boogschutter. Venus bevindt zich eveneens in de Boogschutter en gaat op de zon vooruit. Zij verwerft geleidelijk meer afstand ten opzichte van de zon en wordt zichtbaar als avondster, die aanvankelijk één uur na de zon ondergaat. Wanneer het licht van de zon aan de hemel uitdooft, wordt Jupiter zichtbaar; meer oostelijk langs de boog van de Dierenriem, net aan het begin van het sterrenbeeld Vissen. Hij is tijdens de eerste helft van de nacht zichtbaar. Nog verder naar het oosten, aan het andere uiteinde van de Vissen, verschijnt de planeet Saturnus. Jupiter is op weg naar hem toe en zij bereiden zich voor op een ontmoeting op 28 mei, in het jaar 2000. Zij zullen dan beide aangekomen zijn bij het oostelijk uiteinde van het sterrenbeeld Ram.

Nieuwe maan is op 18 december en op de 20^e is de smalle sikkel van de nieuwgeboren maan te zien, terwijl deze Venus passeert. Als een prachtige aankondiging van de twaalf heilige nachten, zal de maan Jupiter groeten. Op eerste kerstdag gaat zij zeer dicht aan deze planeet voorbij, om 11:22 GMT (12:22 MET). Nog steeds in 1998 groet zij dan Saturnus drie dagen later, op de 28^e. Ontmoetingen en groeten betreffen hier de longitudinale conjuncties van de planeten. Op de tweede dag van het nieuwe jaar (1999) wordt de maan vol in de Tweelingen, door de zon verlicht vanuit de richting van de Boogschutter. Het is boeiend dat er in januari twee keer een Volle vaan plaats heeft, op de 2^e en op de 31^e en opnieuw twee in de maand maart, eveneens op de 2^e en de 31^e en geen enkele in februari. Dit gebeurt niet vaak. Nieuwe maan is op 17 januari, waarna de wassende maan Venus op de 19^e begroet, Jupiter op de 22^e en Saturnus op de 24^e, wanneer de maan haar eerste kwartier bereikt. De volle maan in Kreeft op de laatste dag van januari, bevindt zich dicht genoeg bij de maanknoop, om door de buitenste rand van de aarde-schaduw te gaan, waardoor er een gedeeltelijke verduistering optreedt. Volle maan is om 16:07 GMT (17:07 MET), maar de verduistering is nauwelijks waarneembaar.

De zon betreedt de Steenbok in het midden van januari en vier weken later de Waterman. Kort daarna, op de 16^e, wordt hij door de maan ingehaald. Deze ontmoeting is slechts een paar graden van de maanknoop verwijderd, een van de twee snijpunten van de banen van zon en maan, wier vlak ten opzichte van elkaar 5° helt. Daardoor zal de maan, gezien vanaf bepaalde plaatsen op aarde, direct voor de schijf van de zon langs gaan. De zon- en de maanschijf verschijnen vrijwel even groot, hoewel er enige fluctuatie optreedt als gevolg van de wisselende afstand ten opzichte van de aarde. Als de maan zich het verst van de aarde bevindt, kan zij de schijf van de zon niet volledig bedekken en verschijnt er een ring van licht rond haar donkere schijf. Dit is ook bij deze nieuwe maan het geval, waardoor er sprake is van een ringvormige zonsverduistering. Vanaf het moment waarop de maan begint de zon te bedekken tot aan het moment waarop de zonnenschijf weer helemaal schoon is, duurt ongeveer drie uur. De eigenlijke volledige verduistering van de zon duurt niet meer dan een paar minuten, hooguit acht. De spits van de maan schaduw bereikt net de aarde en beweegt zich in dit geval in oostelijke richting vanaf een punt ten zuiden van Zuid-Afrika, dwars over de Indische Oceaan en Australië. De verduistering kan alleen binnen een bepaalde marge ten opzichte van deze lijn waargenomen worden. Het tijdstip van de volledige verduistering is 06:39 GMT.

Venus nadert geleidelijk aan Jupiter en gaat daarbij door de Steenbok en bereikt de Waterman tegen het eind van januari. Midden februari betreedt zij de Vissen en haalt Jupiter in op de 23°. Op het exacte tijdstip van deze conjunctie, 19:48 GMT (20:48 MET), bevinden deze twee helderste le-

den van de solaire familie zich slechts 7 seconden van een booggraad van elkaar. Dit indrukwekkende schouwspel zal duidelijk zichtbaar zijn aan de avondhemel, voordat zij ongeveer een uur na de zon onder gaan. Om het schouwspel compleet te maken, worden Jupiter en Venus omlijst door Saturnus, die juist teruggekeerd is in het sterrenbeeld Ram, hoger aan de hemel en Mercurius, laag aan de westelijke horizon. Hij is juist als avondster verschenen, wanneer hij aanstalten maakt om de Vissen te betreden. In april 1998 hebben Venus en Jupiter elkaar iets verder terug in de Vissen ontmoet, maar toen waren zij twee keer zo ver uit elkaar en vergezeld door de sikkel van de afnemende maan in het oosten zichtbaar, voor zonsopgang aan de vroege ochtendhemel.

In de 'Sterrenkalender' van dit jaar, schrijft John Meeks over een soortgelijke gebeurtenis in het jaar 2 v.Chr., toen Jupiter en Venus zelfs nog dichter bij elkaar kwamen in het sterrenbeeld Leeuw. Het blijkt een zeldzame gebeurtenis te zijn, om vanaf de aarde twee planeten zo dicht bij elkaar te zien komen. In Palestina konden Jupiter en Venus als één groot stralend lichtpunt gezien worden, toen zij op de avond van de 17e juni, 2 n.Chr. aan de westelijke hemel onder gingen, nauwelijks meer dan één boogminuut van elkaar verwijderd. John Meeks oppert, dat dit fenomeen deel kan hebben uitgemaakt van het totale complex van de 'ster', die de Drie Koningen de weg wees naar het Kind in de stal en niet alleen de grote conjunctie van Jupiter en Saturnus in het jaar 7 v.Chr., die vaak met de ster in verband is gebracht.

Zoals vermeld, wordt de maand maart door twee Volle Manen omlijst, op de 2^e en de 31^e van de maand. Rond nieuwe maan, op de 17^e, is de zon voortgeschreden naar het gebied van de Vissen, waar hij eerst door de maan en vervolgens op de 19^e door Mercurius wordt ingehaald, voordat hij op zijn jaarlijkse baan door het eveningspunt gaat. Dit is een moment waarin de hele aarde deelt, wanneer dag en nacht even lang zijn en de zon precies in het oosten opgaat en in het westen onder. Op de 20 is Venus na haar ontmoeting met Jupiter, bij Saturnus aangekomen, maar passeert precies 2^e boven hem langs, (voor waarnemers op het zuidelijk halfrond verschijnt Venus onder Saturnus.)

Mercurius, de moeilijk vindbare zoonanbidder, verwijderd zich gedurende deze maanden enkel ver genoeg van zijn geliefde hemelse metgezel, om van half december tot aan het einde van de eerste januari-week als morgenster zichtbaar te zijn en als avondster vanaf half februari tot half maart. Mars is in de tweede helft van de nacht zichtbaar en gaat rond middernacht op. Op 9 januari, juist na het einde van de twaalf heilige nachten, wordt hij door het laatste kwartier van de maan ingehaald, vlak bij de ster Spica, die de korenaar aanduidt in de linkerhand van de Maagd, volgens de Griekse mythologie. De maan ontmoet Mars opnieuw op 7 februari, bij de voeten van de Maagd. Een week later komt Mars in de Weegschaal, waar de afnemende maan hem op 7 maart passeert. Van de buitenste planeten begeeft Pluto zich in het gebied van de Schorpioen, Uranus en Neptunus in dat van de Steenbok.

Deze planeetposities worden hier besproken tegen de achtergrond van een ongelijke grootte van de zichtbare sterrenbeelden van de Dierenriem. Anderen vinden een betekenis van hun gebaren tegen de achtergrond van sterrenbeelden van gelijke grootte. Het heilige schrift van de sterren is zo majestueus, dat het uiteenlopende benaderingen duldt.

Tijdens de laatste jaren van zijn leven bracht Willi Sucher in toenemende mate zijn bezorgdheid voor de mensheid tot uitdrukking, met betrekking tot het appèl dat uitgaat van de komende grote conjunctie van Saturnus en Jupiter in het jaar 2000. Een uitgebreider verslag van zijn betrokkenheid, is te vinden in een lezing die hij in 1969 gaf en die afgedrukt werd in *The Living Universe and the New Millennium*. Deze gebeurtenis draagt in zich de levende herinnering aan de beleving van Saul bij de poort naar Damascus en zijn daaropvolgende gedaanteverwisseling in Paulus, voor wie de opgestane Christus een voortdurende, levende werkelijkheid was. Hoe kunnen we dit in ons eigen dagelijks leven zien? Laten we een aantal van de zojuist vermelde kosmische gebeurtenissen kiezen en kijken of we van hen hulp kunnen krijgen, hoe we onszelf kunnen voorbereiden op wat Willi Sucher aanduidde als de grote keuze waarvoor de gehele mensheid aan het einde van het millennium geplaatst wordt: Saulus blijven of Paulus worden. De twaalf heilige nachten werden door Karl König beschreven als het juweel in de ring van het jaar. Zij schenken een speciale 'ruimte',

waarin terug en vooruit gekeken kan worden rond de jaarwisseling, tegen de achtergrond van de grootste gebeurtenissen in de gehele evolutie. Ik vraag me af, hoe vaak we aan de diepgaande verandering denken, die bij de tijdenwende plaats vond, wanneer we spreken van voor en na Christus in onze tijdrekening.

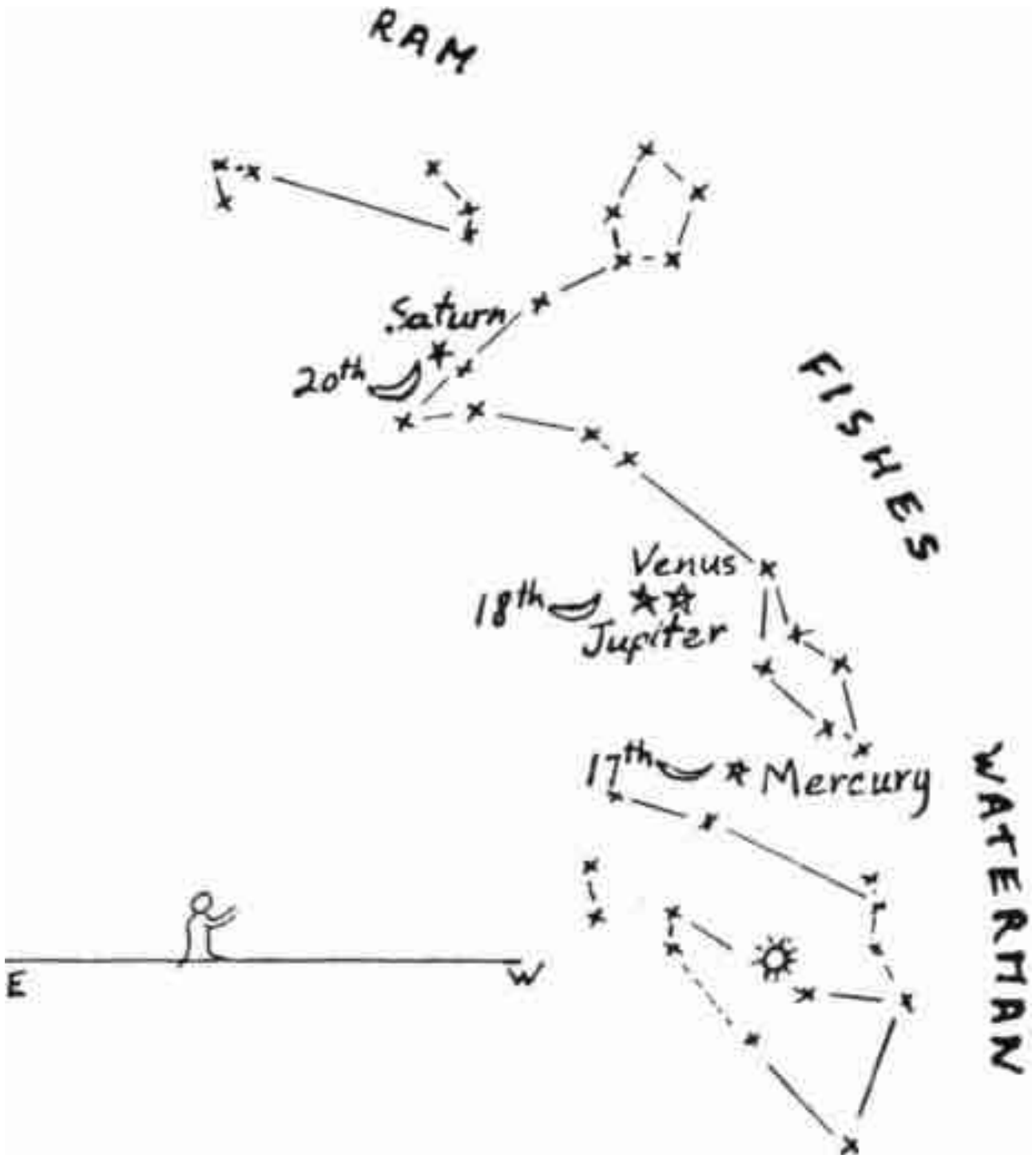
Van de 24^e op de 25^e december kunnen we de geboorte van Jezus mediteren, zoals die tweeduizend jaar geleden plaats vond. Maar we moeten daaraan alles toevoegen, wat zich uit die gebeurtenis ontwikkeld heeft en wat ik 'levende' herinnering noem. Om enkele van deze gebeurtenissen te noemen: het mysterie van de twee Jezuskinderen en het vormen van het volmaakte vat gedurende de dertig jaar, dat vervolgens aan de kosmische Christus aangeboden kan worden en door hem aanvaard werd. Vervolgens de 'Drie Jaren van Christus' verblijf op aarde, die culmineerden in het Paasgebeuren. Daardoor werden de kiemen voor een 'nieuwe hemel en een nieuwe aarde' gelegd, zoals Johannes in het boek *Openbaringen* beschrijft. Deze kiem kan enkel tot volle wasdom komen, indien mensen zich er over ontfermen, samen met de Christus, uit eigen vrije wil. In het eerste hoofdstuk van de *Openbaringen* schrijft Johannes: 'Zie, Hij komt in wolken en ieder oog zal Hem zien, ook die Hem doorstoken hebben.' Dit is de vervulling van de belofte die aan de Leerlingen gegeven werd bij de Hemelvaart, toen Jezus werd opgenomen en een wolk Hem aan het gezicht onttrok. Twee mannen in witte gewaden spraken tot hen: 'Deze zelfde Jezus, die van jullie weg en in de hemel opgenomen werd, zal komen op eenzelfde wijze, zoals jullie hem ten hemel zagen gaan.' We hebben het aan Rudolf Steiner te danken, dat hij ons attent gemaakt heeft op de tweede grootse daad van de Christus, die zich voltrekt in het gebied van de etherwereld - het gebied van de wolken - in de dertiger jaren van de twintigste eeuw. Vanaf dat tijdstip zou wat Saulus/Paulus reeds in 34 n.Chr. beleefd had, in toenemende mate een werkelijkheid worden voor de gehele mensheid in de loop van de volgende 3000 jaar. Hij wees echter met nadruk op de noodzaak, om deze gebeurtenis in het volle waakbewustzijn te tillen, anders zou het verkeerd begrepen kunnen worden en mensen in grote verwarring kunnen storten. Met name sinds 1940 nemen de getuigenissen toe, van mensen die op heel uiteenlopende wijze, vaak in zeer kritische levensomstandigheden, een 'persoon' beleefd hebben, die hen getroost en gesterkt heeft. Voor velen bleef dit een voortdurende aanwezige of regelmatig terugkerende levenslange ervaring.

Zouden we met dit soort gedachten deel kunnen nemen aan de 'conversatie' tussen de maanwezens en de jupiterwezens? De maan, onze naaste hemelse buur, heeft veel van doen met het schenken van levenggevend water aan de aarde. Het is die geestelijke sfeer, waar de wezens vertoeven, tot wie we ons bewustzijn moeten verheffen, indien we achter de sluier van de zintuigelijke wereld willen kijken. We hebben al geopperd, dat de twaalf heilige nachten een speciale ruimte vormen in het jaarverloop, die een beschouwing van het voorbije en komende jaar mogelijk maakt. Dit jaar hebben we het met Kerstmis voor ons aan de hemel! De maan die Jupiter begroet, tot wiens sfeer de wezens behoren, die ons helpen om het verleden om te vormen. Het vastleggen van het verleden is een zaak van de Saturnuswezens. De maan gaat voort om Saturnus te begroeten en is vol op de tweede dag van het nieuwe jaar, vanuit de Tweelingen, niet ver van het punt waar de zon zich in de zomer bevindt, op het feest van Johannes. Op de 9^e januari, drie dagen na het einde van de heilige nachten, groet de afnemende maan de planeet Mars, niet ver van Spica. Zoals we reeds aangaven, vormt Spica de korenaar in de hand van de Maagd. De gedachte ontstaat, dat het niet meer dan juist is om Pasen te vieren wanneer de maan afneemt en de zon haar overwint. Waarover zouden de maanwezens spreken in hun gesprek met de wezens van Mars? Misschien kunnen we er aan deel nemen met gedachten over de 'verlossing' van de marswezens door Gautama Boeddha. Ook daar is deelname afhankelijk van ons vrije wilsbesluit. Dit is allemaal in de naam van Christus, (zie *R. Steiner, Neuchatel 18.12.1912*).

De volgende grote gebeurtenis die stralend aan de hemel verschijnt, is de samenstand van Venus en Jupiter. De conjunctie van Venus met de zon, Pinksteren 2000 zal hetzelfde appèl doen klinken als de grote conjunctie van Saturnus en Jupiter (zie *W.Sucher: Cosmic Christianity*), die vanuit een geocentrisch standpunt twee weken eerder plaats vindt. Dit biedt ons een volgende mogelijkheid om ons voor te bereiden, door ons opnieuw in te leven in de geschiedenis van Saulus/Paulus en er

de imaginatie aan toe te voegen van de etherische mantel van de aarde, doortrokken van de opgestane Christus, zoals door Willi Sucher beschreven in de voordracht uit *The Living Universe and the New Millennium*, die al eerder aangehaald werd. Daar wordt beschreven waarom we nu in staat zijn om ons bewust te worden van zulke gedachten, zoals die in dit artikel naar voren gebracht zijn, als een beschouwing van de zichtbare hemelgebeurtenissen.

De lezer wordt een rijke en vruchtbare Kersttijd toegewenst, die meedragen kan worden in het laatste jaar van deze eeuw, om het in waarachtige zin tot een gedenkwaardig jaar te maken.

De westelijke hemel bij zonsondergang op 23 februari 1999 en de posities van de maan op 17,18 en 20 februari.

Rudolf Steiner

Zodoende vormen alle sterren kolonies van geestelijke wezens in de kosmische ruimte, kolonies die we als zodanig kunnen leren kennen. Nadat onze ziel door de poort van de dood is gegaan, leeft en beweegt zij zich tussen deze sterrenkolonies. Zij vervolgt haar weg, die voert naar een nieuwe geboorte, in gemeenschap met andere menszielen die zich daar ophouden en met wezens van hogere of ook lagere hiërarchieën. Nadat het karma van een mens verwerkt is en we rijp zijn om opnieuw een aards lichaam aan te nemen, vangt onze ziel de terugreis aan.

Om het karma te verstaan, moeten we ons eens te meer wenden aan de sterrenwijsheid. We dienen dan naar de geest de wegen ontdekken, die we tussen dood en nieuwe geboorte zijn gegaan, samen met de sterrenwezens.

Tot aan het begin van het Michaëltijdperk hebben we in de modernere tijd de grootste moeite gehad om een werkelijke sterrenwijsheid nader te komen. En Antroposofie, die niettemin de weg naar een dergelijke wijsheid gevonden heeft, moet zeer dankbaar zijn voor het feit dat het regentschap van Michaël werkelijk het leven van de aardevensheid betreden heeft in het laatste derde deel van de 19^e eeuw. Want onder de vele dingen die we aan de regentschap van Michaël danken, is ook dit ene: we hebben opnieuw een onbelemmerde toegang gevonden, om te ontdekken wat onderzocht moet worden in de wereld van de sterren, als we het karma willen begrijpen en hoe karma gevormd wordt in de sfeer van de mensheid.

5^e Astronomische nieuwsbrief, augustus 1944

Willi Sucher

De spirituele geaardheid van de Dierenriem (vervolg).

In de vorige twee brieven (Sirius, nr. 3) zijn we ingegaan op sommige van de twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem, in samenhang met de gebeurtenissen van de Oer Saturnus - evolutie. We zullen de beschrijving nu voltooien met de zevende cyclus van die planetaire fase van ons universum.

Tijdens de voorafgaande zes cycli werd een wezen geschapen, dat uit warmte bestond en een gelijkenis van leven, bezieling en individualisatie bezat. Het vertoonde tevens de eerste sporen van een innerlijk leven. In de zevende en laatste fase lijkt dit wezen een bepaalde voltooiing bereikt te hebben binnen deze grote evolutie - ronde van Saturnus. Zijn activiteiten vinden automatisch plaats, in overeenstemming met de gebeurtenissen en activiteiten die in zijn omgeving plaats vinden. Verschillende geestelijke wezens hebben opnieuw de gelegenheid om deze warmte - wezens met hun krachten te doordringen. Het zijn de Geesten van Wil (Tronen), die al eerder werden genoemd, in samenhang met het begin van de Oer- Saturnus evolutie. In aanvang offerden zij hun wilssubstantie en deze substantie werd grondslag voor de activiteiten van andere geestelijke wezens. Deze substantie vormde tevens de basis van de fysieke warmte - substantie, die op de Oer-Saturnus ontstond. In feite is het de oorsprong van alle fysieke substanties, die in latere stadia van de schepping tot stand zijn gekomen. Nadat de wilssubstantie zich had omgevormd tot warmte, waren de Geesten van Wil opnieuw in staat om op de warmtewezens in te werken, die de oorsprong vormden van de huidige menselijke fysieke lichamen. Op deze wijze werden aanvang en einde van deze grote kosmische scheppingsronde met elkaar verbonden. Zodoende openbaren deze gebeurtenissen de innerlijke betekenis van het gehele bestaan, temidden waarvan wij nu leven. Tijdens deze laatste cyclus van de Oer-Saturnus schiepen de Geesten van Wil in de warmtelichamen bepaalde eigenschappen, die ook tegenwoordig nog niet bewust door de mens tot ontwikkeling gebracht kunnen worden. Zij sluimeren nog en moeten wachten tot een nog ver verwijderde toekomst in de kosmische evolutie is aangebroken. Maar om dit te kunnen beschrijven, moeten we een ander uitgangspunt kiezen.

In de vorige twee brieven beschreven we deze fase van evolutie (Saturnus), zoals die kan worden gelezen in de sterrenbeelden Ram, Stier, Tweelingen, Boogschutter, Steenbok en Waterman, met de Kreeft en de Leeuw op de achtergrond. De sporen van deze ontwikkeling hebben we teruggevonden in de menselijke vorm: in het hoofd of de hersenen, het strottenhoofd of het spraak- en klank-organisme, in de armen met bovenarm, elleboog en onderarm. De laatste cyclus van de Saturnus - ontwikkeling is opgetekend in het sterrenbeeld Vissen. (Het sterrenbeeld Vissen kan rond Michaël rond middernacht waargenomen worden, precies boven de horizon in het zuiden. Erboven verschijnen de sterrenbeelden Andromeda en Pegasus.)

Zo keren we dus terug naar de aanvang van de Oer-Saturnus. Zoals we het offer van de Geesten van Wil hebben aangetroffen in de Vissen, zo vinden we nu ook de activiteit van de laatste fase aangeduid in de Vissen. In de menselijke gedaante komt deze fase tot uitdrukking in de handen. De twee handen vormen het beeld van de twee vissen, die aan de hemel in tegengestelde richtingen zwemmen, maar verbonden zijn door een vaag sterrenlint.

Met onze handen werken we in de wereld. Alle verworvenheden van kunst, wetenschap en technologie, evenals de vele miljoenen kleine handelingen, die het leven op aarde mogelijk maken., zijn uiteindelijk tot stand gekomen door mensenhanden. Deze handelingen zijn gestroomd en stromen voortdurend uit mensenhoofden in mensenhanden. Als we ons de enorme hoeveelheid mensenwerk van alle mogelijke soort, proberen voor te stellen, die in het verleden verricht is en in de toekomst nog zal plaats vinden, wekt dit bewondering en eerbied voor de mensenhand. En toch weten we niet hoe onze gedachten in onze handen verwerkelijkt worden; hoe het mogelijk is dat we een pan of een schep hanteren. Het blijft verborgen voor ons dagbewustzijn. Maar we zouden ons een

toekomstige toestand kunnen voorstellen, waarin de mens zich bewust zal zijn, wat er gebeurt, wanneer hij zijn armen en benen beweegt en met zijn handen werk verricht. We zouden ons zelfs voor kunnen stellen, dat de mens ooit in staat zal zijn om de verborgen vermogens van zijn handen te gebruiken, om krachten uit te stralen, die tegenwoordig enkel worden aangeduid door de vorm van de hand.

In feite ontmoeten we ons lot door onze handen. De handen zijn het onderdeel van ons organisme, waardoor we aanhoudend met de wereld in aanraking komen, terwijl we in de wereld ontmoeten in de werkelijkheid van onze werkende handen, ontmoeten we ons lot. Voor veel mensen is het lot iets dat boven hen zweeft; iets dat ongekend is en hen op de een of andere manier bij verrassing overkomt. Het wordt als een bovenmenselijke macht ervaren. Zoals we nu de samenhang hebben ontdekt tussen de handen en de Vissen en achter de Vissen de daden van de Geesten van Wil aantreffen, zo kunnen we achter de Vissen in onze handen ook de kosmische wilskrachten aan het werk zien, die we lotskrachten noemen. In de wijze waarop we tegenwoordig deze wilskrachten ervaren, is een laatste spoor verborgen van de gespiegelde wilskrachten van onze voorouders op de Oer-Saturnus, zoals die eerder beschreven werden. Maar we kunnen ons ook voorstellen, dat ooit in een verre toekomst, we in staat zullen zijn om bij vol bewustzijn één te zijn met de krachten, die nu nog ongekend en onbegrijpelijk voor ons zijn; dat we ooit bij vol bewustzijn tot vervulling zullen brengen, wat de kosmische wil middels ons streeft te doen. Dan zouden we 'godverwant' zijn. We zouden één zijn met de wil van de Vadergod. Dit vermogen, dat enkel in de toekomst in de mensheid tot wasdom kan komen, werd als een geestelijk zaad in de warmte wezens van Saturnus gelegd, door de werkzaamheid van de Geesten van Wil. Rudolf Steiner noemt het de kiem van de Geestmens (Atma). Dit kunnen we opgetekend vinden in het sterrenbeeld Vissen: de wilssubstantie van de Geesten van Wil (de Tronen) bij het begin van de wereldontwikkeling; de kristallisatie daarvan tot 'aarde' en 'lot', wat we rechtstreeks door onze handen beleven; en de kiem van het één zijn met de wil van de Vader, op een volledig bewuste en volstrekt actieve wijze.

Zo hebben we een etherische imaginatie van de 'Mens' gevonden, zoals geschapen door de goden, in een samenhang met de sterrenkosmos. Het is de imaginatie van de bovenmens - hoofd met hersenen, spraak- en klankorganisme en de armen tot in de handen. Het is ook het beeld van het lot van wereld en mens, in de gedaante van de wil van de hiërarchieën, toen de wereld geschapen werd. Het denken en waarnemen van de goddelijke gedachtenvormen in alles wat om ons heen is en de verwerkelijking van deze gedachten in het aardse bestaan, totdat de wil van de Vader ontwaakt en actief wordt in de wil van de mens.

Deze etherische imaginatie van de bovenmens vormt het beeld van ons hoger wezen. Het treedt niet werkelijk binnen in onze lichamelijkeheid. Het vormt enkel een gelijkenis van zichzelf binnen het lichaam. We kunnen nagaan dat de mensen nog in de Middeleeuwen een vage beleving hadden van de engelenwezens in de geestelijke wereld, als wezens met enkel een hoofd, zonder lichaam, met vleugels in plaats van armen. Zo waren ze bijvoorbeeld door Raphael geschilderd in zijn 'Sixtijnse Madonna'. Het is een beeld, dat weergeeft wat in de toekomst uit de mens zal worden, wanneer hij een subtielere, etherische bestaansvorm bereikt zal hebben.

Zo hebben we een overzicht verkregen van de samenhang tussen de mens, de sterrenwereld en de wereldontwikkeling.

De vraag ontstaat nu: Wat is de plaats van de vijf overige sterrenbeelden van de Dierenriem, Kreeft, Leeuw, Maagd, Weegschaal, Schorpioen? Zoals we al gezien hebben in samenhang met de schepping van de oervormen van de zintuigen en de oerstofwisseling, waarbij de Engelen en de Aartsengelen betrokken waren, geven deze constellaties een beeld van innerlijk leven. Maar omdat in de warmtelichamen van de Oer Saturnus enkel een weerspiegeling van leven voor handen is, blijven de vijf constellaties van Kreeft tot Schorpioen als het ware op de achtergrond. Zij zijn gehuld in de wolken van de ontwikkelingscycli, die op de Oer-Saturnus volgen. Zij manifesteren zich op een later tijdstip, wanneer de mens in staat is om leven en bezieling op te nemen. We moeten ons deze sterrenbeelden als het ware 'achter' de gebeurtenissen van de Oer-Saturnus voorstellen. Zij openbaren de hoogste motieven en de diepste innerlijke ervaringen van de goden. Bij de volgende be-

schrijving van de eigenschappen van de 12 sterrenbeelden van de Dierenriem, in samenhang met de ontwikkeling van de Oer-Saturnus, zullen we niettemin een poging doen om ook de vijf 'ontbrekende' sterrenbeelden een plaats te geven, zodat we een min of meer volledig beeld verkrijgen. Uitleg zal in latere brieven volgen. De constellaties van de Dierenriem vormen een kroniek, een geschiedenisboek van de schepping. De impressies die in de diverse sferen van het universum gemaakt zijn, oefenen nog steeds hun werkzaamheid uit middels die zichtbare sterrenbeelden. Het wereldlot verschijnt daar, wanneer de planeten aan de sterrenbeelden voorbij schuiven. De mens kan getuige zijn van deze uiterlijke uitdrukking van de wereldwil en hij kan proberen deze wil te verstaan en te begrijpen. Ofwel, als hij geen getuige wil zijn, kan hij onderworpen raken aan deze wil; dat wil zeggen, onderworpen aan de krachten van het lot. Er naar streven om de wereldwil te verstaan en te begrijpen, betekent de weg te gaan, die naar vrijheid voert. Daarom zal het steeds noodzakelijker worden, om te luisteren naar de taal van de sterren, opdat we de wereldwil kunnen beluisteren, de wil van de Vader, die zichtbaar tot uitdrukking komt in de beweging van de sterren. We zullen dan niet ons onveranderlijk 'lot' horen, maar onze spirituele taken op aarde. We kunnen die zo waarnemen in de sfeer van het actieve denken, van geestelijke activiteit. Het is de sfeer waar we vrijheid kunnen verwerven in de huidige kultuurperiode.

Zodoende kunnen we reeds een poging doen, om het sterrenschrijf te lezen, wanneer de planeten door de verschillende sterrenbeelden van de Dierenriem bewegen. Natuurlijk kunnen we voorlopig alleen algemene indicaties vinden, omdat de diverse planeten niet altijd dezelfde 'letter' vormen, wanneer zij langs de sterrenbeelden bewegen. De verschillende planeten passen hun karakter aan, al naar gelang van het karakter en de speciale activiteit van de planeet, die zich voor een bepaald sterrenbeeld bevindt.

Ram

Gebeurt er iets in het sterrenbeeld Ram, bevindt zich een of meerdere van de planeten in dit sterrenbeeld, dan betekent dit dat een nieuwe impuls verlangt om in de wereld binnen te treden. We worden gemaand om onze ogen open te houden voor iets nieuw, een nieuw tijdperk, nieuwe levensaspecten of misschien zelfs wel nieuwe uitvindingen, die een verandering in ons aardse leven brengen. Het kan nog verborgen zijn en we moeten het misschien zoeken. Maar het kan als een boodschap zijn, van de geestelijke wereld aan de bewoners van de aarde, om zich af te stemmen op veranderde omstandigheden, op nieuwe vragen en nieuwe opgaven. Dit vond bijvoorbeeld plaats in de tijd die vooraf ging aan de geboorte van Christus, toen de profeten van het Hebreeuwse volk zijn komst verkondigden. In de 9^e/8^e eeuw v. Chr., toen de profeet Elias als de grote voorloper van Christus leefde, bevond het lentepunt zich vrijwel in het midden van de Ram.

Stier

Gebeurtenissen in de Stier vragen, bij wijze van spreken, om een kosmische 'bezieling'. Meestal brengen ze ons in bewustzijn, dat we door de muren van traditie en routine moeten breken, die zich in voorbije eeuwen hebben opgestapeld. Impulsen en nieuwe aspecten, die mogelijk in stilte en eenzaamheid geboren zijn, willen in de werkelijkheid gestalte aannemen. Het is alsof de klinkers en medeklinkers van een nieuwe taal, die nog onbekend was, geleerd en in het leven in praktijk gebracht moet worden. Als de mensheid of een individu niet reageert op de oproep van de Stier, 'bezielen' de kosmische krachten de ontwikkeling door middel van catastrofes. Zo begon bijvoorbeeld de 30 - jarige oorlog, toen Saturnus zich in de Stier bevond en hij bevond zich daar weer toen de oorlog eindigde. In die tijd en evengoed vandaag de dag, had de mensheid een bepaalde opgave, die men niet begreep of niet wilde begrijpen. Het resultaat was de 30 - jarige oorlog. Over deze speciale opgave zullen we later nog spreken.

Tweelingen

Gebeurtenissen in de Tweelingen geven aan, dat de mensheid moet ontwaken voor taken en vraagstellingen in verband met het ontwikkelen van de Ik - krachten. Toen Jezus geboren werd (24 december, 1 v. Chr.) had Saturnus de Tweelingen betreden. 30 jaar later, bij de doop in de Jordaan,

toen het 'Ik Ben' het lichaam van Jezus binnenging, bevond Saturnus zich opnieuw in de Tweelingen. Het was toen de opgave van de mensheid om getuige te zijn van het leven van Christus op aarde. Slechts weinigen deden dit. Maar zij waren voldoende, om de stroom van de menselijke evolutie verder te voeren.

In augustus 1944 betrad Saturnus opnieuw de Tweelingen. Opnieuw werd de mensheid met de opgave geconfronteerd om het 'Ik Ben van de Wereld' te kennen, maar op een hoger niveau.

Kreeft

Eerder beschrijvingen hebben ons de Kreeft laten zien in verbinding met de schepping van de zintuigen tijdens de Oer-Saturnus ontwikkeling. Het betrof een samenspel tussen de Geesten van Liefde (Serafijnen) en de Aartsengelen, ofwel in de taal van de sterren: tussen Steenbok en Kreeft. Zodoende vragen gebeurtenissen in de Kreeft om 'leven in de zintuigen.' We worden uitgenodigd om onze aandacht te richten op de waarnemingen die we met onze zintuigen in de stoffelijke wereld kunnen doen. Als we dit zonder enig vooroordeel doen, dan zijn we in staat om de diepste geheimen van het universum waar te nemen. We kunnen dan het mysterie van dood en wedergeboorte in alle levensgebieden waarnemen.

Dit had plaats tijdens het leven van Christus op aarde. In de latere periode, zelfs ten tijde van het mysterie van Golgotha, bevond Saturnus zich in de Kreeft. Het 'koninkrijk der hemelen' was zelfs open voor de wereld van de menselijke zintuigen, aangezien God aanwezig was in een stoffelijk lichaam, dat door ogen waargenomen kon worden. Zijn woorden konden met oren gehoord worden. De Godheid kon niet alleen in de geestelijke wereld benaderd worden. Zodoende kon in het mysterie van de dood op Golgotha en van de opstanding, de verjonging van het gehele universum beleefd worden door die weinige mensen die ervoor wakker waren. Anderen, die in hun zintuigen niet wakker waren, konden daarin enkel vernietiging zien. Dit is wat er gebeurt, als de oproep van de Kreeft niet gehoord wordt, zoals het geval was bij de verwoesting van Jeruzalem (70 n. Chr.), toen Mars zich in de Kreeft bevond.

Leeuw

Gebeurtenissen in de Leeuw vragen de mens om zijn hart te openen voor de taal van het universum. We hebben gezien hoe de Leeuw op de Oer-Saturnus verbonden is met de oervorm van de stofwisseling, toen de Geesten van Harmonie (Cherubijnen) samen met de Engelen, de warmte-vertering schiepen in de warmtewezens. Die waren gelijk kosmische hartorganen, waardoor de goden de wereldharmonieën konden waarnemen.

Zo is de Leeuw ook tegenwoordig nog werkzaam. Hij vraagt van de mens om zichzelf tot een groot hart om te vormen, een soort kosmisch instrument, waar de stroom van het universele bestaan doorheen kan gaan, om een nieuwe sferen harmonie te scheppen. Dit is de taal van de Leeuw, dat alle schepselen verlangen om gewekt en herboren te worden, middels de 'hartenwaarneming' van de mens.

Maagd

De maagd bevindt zich tegenover het sterrenbeeld Vissen. Met de Vissen is het offer van de wilsubstantie door de Geesten van Wil verbonden. Dat vormde de grondslag van alle fysieke materie. Wanneer we naar de Vissen kijken en nog meer naar de Maagd, bevinden we ons daarom aan de poort van de geheimen van substantie en materie. Aangezien deze geheimen ook tegenwoordig nog niet makkelijk binnen het menselijk bereik komen, vragen gebeurtenissen in de Maagd erg veel van de mens. Zij vragen om de grootste toewijding en liefde voor de geestelijke wereld en de wereld van het fysieke bestaan. Het vraagt om een innerlijke houding, zoals bijvoorbeeld Goethe die had, wanneer hij de wereld bestudeerde die zich door de zintuigen aan hem voordeed. Deze houding stelde hem in staat om de 'oerplant', de archetypische plant te beleven. De juiste houding dient ontwikkeld te worden, waarin meditatie en religieus sacrament kunnen gedijen. Het geheim van substantie en ook van transsubstantiatie kan zo doorgrond worden.

De geheimen van de transsubstantiatie, zoals zij zich voltrekken in de werking van de lotskrachten, kunnen zich manifesteren als de mens de verborgen eigenschappen van zijn ziel tot ontwikkeling brengt. Het Laatste Avondmaal had plaats toen de maan zich in Maagd bevond. Dit betekend niet dat Christus zijn daden afhankelijk maakte van de sterrenconstellaties. Maar het toont een nieuwe instelling ten opzichte van de sterren, die door Christus in de wereld kwam. We zijn nog steeds verwijderd van deze instelling en kunnen een dergelijke levenshouding slechts stap voor stap verwerven. Het sterrenuniversum is een mechanisme geworden. De verschillende bewegingen kunnen we berekenen zoals de structuur en de bewegingen van een machine. Tijdens zijn leven op aarde, heeft Christus echter zijn daden en woorden in de gegevens van dit mechanisch universum ingeschreven, waardoor het verjongd werd. Zo drukte hij in deze positie, maan in Maagd, het nieuwe mysterie van de transsubstantiatie af, dat hij zelf gesticht had voor de toekomst van de mensheid. Sinds die tijd kan de maan duizenden keren door het sterrenbeeld Maagd zijn gegaan, zonder dat er iets van betekenis werd gedaan in de mensenfamilie. Maar dat het eenmaal gebeurd is, kan de mens voor de toekomst de mogelijkheid schenken, om dit sterrenbeeld met een nieuwe geestelijke inhoud te vullen. Een inhoud die niet berekend zal worden, maar het resultaat zal zijn van menselijke daden van morele imaginatie.

In de onderhavige beschrijving van de sterrenbeelden van de Dierenriem, is sprake geweest van een aantal planeetstanden, zoals bijvoorbeeld van Saturnus, Mars en maan. Deze dienen enkel als voorbeelden beschouwd te worden. De betekenis en de activiteiten van de planeten zullen in latere brieven nog aan bod komen. Voorlopig dienen zij enkel als aanwijzers beschouwd te worden, als de wijzers van de grote klok van ons universum. Zij functioneren als middelaars tussen de Dierenriem en de aarde. Natuurlijk past de geaardheid van de zodiakale invloed zich aan de verschillende planeten aan, die zich in de sterrenbeelden bevinden. Saturnus beïnvloedt deze geaardheid zeer zeker op een heel ander manier, dan bijvoorbeeld Mars of de maan. Deze invloeden dienen echter nog in detail te worden uitgewerkt.

6^e astronomische nieuwsbrief, september 1944

Willi Sucher

In de vorige brief zijn we geëindigd met de beschrijving van de Maagd. We stelden een samenhang vast met het tegenoverliggende sterrenbeeld Vissen en met de geheimen van de stof. Het is de manifestatie van de Godvaderkrachten van het universum, die de grondslag van het bestaan vormden en nog steeds vormen. Indien we de Vissen beschouwen als de sluier van de krachten die door hun offer de basis legden voor al het fysieke bestaan, dan tellen we inderdaad zeven sterrenbeelden, voordat we het tegenoverliggende sterrenbeeld maagd bereiken. Deze zeven sterrenbeelden verschijnen als het hemelse gelaat van een geestelijk wezen, dat we naar zijn hoogste verschijningsvorm in de Vissen, kunnen aanduiden als de 'Wil van de Vader'. Deze daalt af - of stijgt op - naar de Maagd, naar de sfeer waar hij zich kan openbaren in het veelvoud aan vormen van het stoffelijk bestaan. Zodoende kunnen we de Maagd beschouwen als de sfeer waar de Vaderkrachten zich openbaren in het fysieke bestaan.

Weegschaal

Tegenover de Weegschaal vinden we de Ram. Bij de beschrijving van de ontwikkeling op de Oude Saturnus, troffen we de werkzaamheid van de Geesten van Wijsheid (Kyriotetes) als het ware gelocaliseerd in de Ram. Of we zouden beter kunnen zeggen, dat hun activiteit vanuit dit gebied een aanvang nam. Deze wezens deden levenskrachten van zich uitstralen, hoewel ze toen nog niet in staat waren om het bestaan ook werkelijk met leven te doordringen. Net zoals we dat bij de Vissen en de Maagd deden, kunnen we bij de Ram beginnen en door zeven sterrenbeelden heen gaan. We komen dan bij de Weegschaal en deze zeven sterrenbeelden kunnen we beschouwen als het beeld van een hemels wezen of van meerdere wezens, die we aanduiden als de Bengers van het Leven. Zij schonken het leven daadwerkelijk in latere stadia van de ontwikkeling, die we nog zullen moeten beschrijven in latere brieven. Zoals we achter de Ram de oorspronkelijke bron of impuls kunnen vinden van het leven in het universum, zo kunnen we door de Weegschaal de sfeer beleven, vanwaar de manifestatie uitgestraald wordt van de levenskrachten in de stof. Zoals we in de Maagd de manifestatie van de Vaderkrachten aantreffen, zo kunnen we in de Weegschaal de openbaring van de krachten van de Zoon aantreffen. De Vaderkrachten scheppen het bestaan, maar de Zoon brengt het tot leven. Dit komt duidelijk tot uitdrukking bij het mysterie van Golgotha. In Christus verscheer! de Zoon in een fysiek lichaam. Door zijn offer op de heuvel van Golgotha schonk hij de aarde, die op het punt stond om in kosmische zin te sterven, zijn eeuwig leven. De manifestatie van de kosmische levenskrachten vond plaats op aarde, de maan bevond zich op hetzelfde moment in het sterrenbeeld Weegschaal (Goede Vrijdag, 3 april 33). Verschillende gebeurtenissen in de Weegschaal illustreren dit verder. Saturnus bevond zich in de Weegschaal toen Goethe geboren werd (28 augustus 1749). We weten dat hij een moderne ingewijde van de levenskrachten was of zoals we ze ook wel noemen, van de etherkrachten. Daarom kon hij zeggen: 'De natuur vond de dood uit, om veel leven te hebben.' Dit geeft aan, dat hij een waarachtiger Christen was dan velen menen.

De beroemde schilder Raphael Santi werd geboren met Saturnus en de maan in een samenstand in de Weegschaal (26 maart 1483). De leven schenkende en helende krachten komen tot uitdrukking in zijn werk. De kosmische levenskrachten van de Zoon stralen door zijn hele wezen heen als een eeuwige zon. Deze levenskrachten openbaren zich tegelijkertijd als kosmische liefde.

Schorpion

De Schorpion bevindt zich tegenover het sterrenbeeld Stier in de kring van de Dierenriem. We dienen ons ervan bewust te zijn, dat dit sterrenbeeld ooit beleefd werd als het beeld van een adelaar. Opnieuw kunnen we op eenzelfde manier te werk gaan. Achter de Stier vinden we de locatie van de activiteiten van de Geesten van Beweging (Dynamis). Er gingen van hen bezielende krach-

ten uit. Dit waren kosmische krachten, die begrip en woord schenkend werkten. Als we opnieuw door zeven sterrenbeelden heen gaan, dan bevinden we ons in het sterrenbeeld Adelaar/Schorpioen, waar we de eigenschappen van de hiërarchische wezens aantreffen, die in Adelaar/Schorpioen afdaalden in hun manifestatie in de wereld van de stof. Zo vinden we in dit sterrenbeeld de manifestatie van de Heilige Geest, die met Pinksteren op de apostelen afdaalde en hen de kracht schonk om ' alle talen van de wereld te spreken en te verstaan '. Het is de kracht van het schepende Wereldwoord, zoals het uitgestroomd is in het universum, in een veelvoud aan gedifferentieerde bestaansvormen.

Sterrenfeiten in de Schorpioen zijn altijd verbonden met de ' geestelijke oproep ', die naar de individuele mens uitgaat en hem aanspoort om een bepaalde taak te verrichten, waarvoor hij door zijn eigen lot geschikt is. Het is de veelheid van dergelijke ' oproepen ' of ' scheppende woorden ', waaruit tenslotte het gigantische beeld ontstaat van menselijke evolutie en spirituele ontwikkeling. Dit vormt de openbaring van de Heilige Geest.

Een dergelijke gebeurtenis vinden we terug aan het begin van de 17° eeuw. Onder de zielen die toen op aarde leefden, waren er velen die een fundamentele verandering van spirituele aard voor de mensheid verwachtten. En er waren velen onder hen die hun verwachtingen en hoop baseerden op gegevens die zij aan de sterrenwereld aflazen. In 1603/04 vond er een ' grote conjunctie ' plaats in de Schorpioen. Saturnus en Jupiter hadden een samenstand in dit sterrenbeeld en in de tweede helft van 1604 voegde Mars zich daar bij. Bovendien verscheen een nieuwe ster aan de hemel, een ' nova ' en bleef gedurende meerdere maanden zichtbaar. Degenen die wisten, verwachtten iets in de geest van een groots pinkstergebeuren voor de mensheid, maar niets van dien aard werd voor de waarneming zichtbaar. Niettemin hadden er grootse dingen plaats in het geestelijk bestaan van de mensheid. Rudolf Steiner sprak daarover.

Geruime tijd voor het jaar 1603 had een snelle verwording ingezet op de planeet Mars. Vanaf de 15° eeuw begon deze verwording zich te spiegelen in de ontplooiing van de kennis van de mens, middels de impulsen die mensenzielen meebrachten in hun aardse incarnaties vanuit hun voorgebortelijk bestaan in de planeetsfeer van Mars. Het gevaar ontstond, dat het menselijk streven naar kennis en zijn levensinstelling zich te diep in het materialisme zouden verstrikken, terwijl de dragers van een spirituele cultuur op aarde, steeds meer tot vreemdelingen op deze planeet werden. Maar tegen het einde van de 16° en aan het begin van de 17° eeuw, toen die grote conjunctie plaats vond in het sterrenbeeld Adelaar/Schorpioen, inspireerde de Geest verschillende leden van de mensenfamilie met verschillende taken. Doordat die taken uiteindelijk samenstroomden, kon dit gevaar afgewend worden. Zij schiepen de mogelijkheid voor een nieuw geestelijk perspectief.

Christian Rosenkreutz, een van de grootste geestelijke gidsen van de mensheid, was zich van dit gevaar bewust. Hij had een bijzondere vriend, de ziel van de Gautama Boeddha, die zich in de geestelijke wereld bevond en zich niet langer in een stoffelijk lichaam incarneerde. Want een ziel die het niveau van een Boeddha bereikt heeft, daalt niet meer af in een fysiek lichaam. Christian Rosenkreutz zond zijn vriend Gautama Boeddha naar Mars, om daar de neergang van de planeet om te buigen. We weten dat Gautama Boeddha was de leraar van liefde en mededogen. De geaardheid van de neergaande Mars was agressief en koud. Daarom werd de impuls van liefde en mededogen naar die planeet verplant, om zijn verwording te genezen. Zo werkte de Heilige geest door de hoogst ontwikkelde leden van de mensenfamilie en opende de weg voor een positieve ontwikkeling in de toekomst. Dit komt tot uitdrukking in de gebeurtenissen in de Adelaar/Schorpioen in 1603/04. We zullen altijd verwante gebeurtenissen kunnen vinden in samenhang met feiten die zich in dit sterrenbeeld afspelen.

Boogschutter

Waar we in de Adelaar/Schorpioen krachten aantreffen, die zich van groepen mensen bedienen om uit verschillende richtingen impulsen van de geestelijke wereld te verwerklijken, ontdekken we in de Boogschutter gebeurtenissen die de relatie van de individuele mens met de geestelijke wereld zichtbaar maken. Prestaties van mensen die een eenmalig ingenieus karakter dragen, houden meestal verband met de Boogschutter.

Tegenover de Boogschutter bevindt zich het sterrenbeeld Tweelingen. We zagen hoe daar vandaan de impuls tot individualisering stamde, als resultaat van de invloed van de Geesten van de Vorm (Exusiai) en de Geesten van Persoonlijkheid (Archai) op de voorouders van het mensenras. Zo zagen we hoe de Geesten van Persoonlijkheid hun mensheidsstadium hebben doorgemaakt middels de warmtebezens op de Oude Saturnus. Op eenzelfde wijze kunnen we tegenwoordig in gebeurtenissen in de Boogschutter aangeduid vinden, hoe de 'genius' van een mens zichzelf wil beleven en ontwikkelen. Veel hangt af van de morele instelling van een mens, of de genius, het hoger zelf, een val maakt om zichzelf tot uitdrukking te brengen of de weg vindt naar een positieve ontwikkelingsgang. Het ligt thans binnen het bereik van de menselijke vrijheid om de Engelen te helpen of ten val te brengen. Toen Richard Wagner geboren werd (22 mei 1813) bevond Saturnus zich in de Boogschutter. Bestuderen we zijn geboortebestand, dan vinden we hoe de positie van Saturnus in de Boogschutter zijn levenslange worsteling uitdrukt, om een adequate expressie te vinden voor zijn diepste impulsen in de verschillende fasen van zijn leven. Voor hem waren de oude mythologie en de wereld van de muziek een medium waardoor hij de juiste toegang voor zijn hoger zelf in het aardse bestaan vond. In de *Parsifal*, zijn laatste schepping, schiep hij de imaginatie van de mens die door duisternis en twijfel heen, streeft naar de bron van het leven, besloten in de kelk van de heilige graal.

Zo verschijnt het sterrenbeeld Boogschutter als de kosmische imaginatie van het menselijk streven, door de dalen en afgronden van het leven, naar de hoogten van de geest.

Steenbok

Gebeurtenissen in de Steenbok verwijzen naar taken en vraagstellingen, die zouden moeten leiden tot een dieper inzicht in de geestelijke wereld en het goddelijke. Zij vragen om 'waarneming' van de Godheid in de mensheid en in de natuur.

Tegenover de Steenbok bevindt zich de Kreeft. Uit eerdere beschrijvingen weten we dat zowel de Steenbok als de Kreeft verbonden zijn met de oeraanleg van de zintuigen. De Kreeft heeft eerder een samenhang met de ontwikkelingsgeschiedenis van de zintuigen in het leven van het schepsel. Zodoende roept de Kreeft op tot een juist gebruik van de zintuigen, terwijl we in de Steenbok opgetekend vinden wat achter de fysieke zintuigen ligt. Het is datgene wat stamt van de verheven perceptie van de Geesten van Liefde (Serafijnen) op de Oude Saturnus. Zij offerden wat zij ervoeren, zodat een beeld daarvan geschapen kon worden in de mensenvoorouder op Saturnus. Dit vormde de oorsprong van de fysieke zintuigen. Zo vinden we in de Steenbok de poort tot het 'bovenzinnelijke'. Als de mens in aanraking komt met dit sterrenbeeld, kan hij deze poort passeren of aan deze kant blijven staan. In ons tijdperk kan de mens er zijn vrijheid door verkrijgen. Daarom vinden we in de Steenbok de worsteling om tot een inzicht in de geestelijke wereld te komen.

Het is om deze reden dat we in de Steenbok de grootste menselijke tegenstellingen aantreffen, met name in samenhang met stervenshoroscopen. Saturnus bevond zich in het sterrenbeeld Steenbok bij de dood van Franciscus van Assisi (4 okt. 1226) en Raffael Santi (6 april 1520). Zeker waren zij beiden mensen met een hogere 'perceptie' van de Godheid, zoals hun biografieën aantonen. Maar Mars bevond zich eveneens in de Steenbok toen de filosoof Kant stierf (12 febr. 1804). Tijdens zijn leven op aarde ontkende hij de mogelijkheid van een bovenzinnelijke waarneming. Mogelijk kwam hij tot andere ervaringen na zijn dood.

Zowel Nietzsche als Mozart hadden Saturnus in de Steenbok bij geboorte. Het was Nietzsche's tragiek, dat hij de weg naar een kennis van de geestelijke wereld niet kon vinden. Daarom stortte hij in en werd krankzinnig. Bij Mozart was het bovenzinnelijke aanwezig in de schoonheid van zijn muziek.

Zo vinden we in samenhang met dit sterrenbeeld altijd een verbinding met de strijd in de mensheid voor of tegen een inzicht in de geestelijke wereld, waarin geestelijke wezens werken, die de fysieke wereld doordringen. Twee gebeurtenissen leggen hier op een fundamentele manier getuigenis van af. De eerste is de geboorte van Jezus, toen de zon zich in de Steenbok bevond. De herders konden door hun nog aangeboren helderziendheid de geestelijke betekenis van deze geboorte waarnemen. De tweede gebeurtenis vond dertig jaar later plaats bij de doop in de Jordaan, toen de

zon eveneens in de Steenbok stond, waarbij Christus de lichamelijkheid van Jezus ging inwonen. Toen was het Johannes de Doper die helderziend het wezen waar kon nemen dat de wereld van de zintuigen betrad. Daarom kon hij zeggen: ' Zie het Lam Gods '. Het Lam Gods is de Christus binnen de hiërarchische orde van de geestelijke wereld.

Waterman

De Waterman en het tegenovergestelde sterrenbeeld Leeuw zijn verwant met het primaire warmte-organisme, waarover we eerder hebben gesproken. De Waterman is het gebied vanwaar met name de Geesten van Harmonie (Cherubijnen) uitgingen. Zij zijn de hoeders van de eeuwige ordening binnen de hiërarchieën en de latere hemellichamen. In essentie vormt deze ordening de ' harmonie der sferen '. In vroeger tijd werd deze orde als een gigantische kosmische, muzikale compositie opgevat. Kepler, een beroemd astronoom, noemde het de *Harmonices mundi* (wereldharmonieën). Het is opmerkelijk, dat tijdens zijn embryonale ontwikkeling (geb. 27 dec. 1571) en bij zijn dood (15 nov. 1630) de planeet Jupiter in Waterman aanwezig was.

Zo zien we hoe de gebeurtenissen in de Waterman altijd de laatste sporen van een oude universele sterrenwijsheid tot openbaring brengen, als ook de allereerste aanvang van een nieuwe, doorchristelijke kennis van de sterrenwereld en de samenhang van deze wereld met de aarde en de mensheid.

Hiervan kunnen we vele voorbeelden vinden. Zo had bijvoorbeeld Pico della Mirandola, een voor-
aanstaande persoonlijkheid in de Middeleeuwen, zowel bij zijn geboorte (geb. 24 febr. 1463), als bij zijn dood (17 nov. 1494) meerdere planeten, waaronder Saturnus, in Waterman. Hoewel hij zeer jong gestorven is, was hij een gretig student van de wetenschap in zijn tijd. Op zijn lange reizen bezocht hij alle belangrijke universiteiten in Italië en Frankrijk. Hij maakte een diepgaande studie van de christelijke filosofie, maar één bepaalde gedachte brengt zijn diepste streven tot uitdrukking. Hij schreef dat geen enkele wetenschap tot een zo zekere overtuiging kon voeren van de goddelijkheid van Christus, als een inzicht in de geheimen van de hemellichamen. Niettemin was hij een fervent tegenstander van de astrologie. Hij wist dat de diepste geheimen van de geestelijke essentie van het universum achter de sterren schuil gaan, maar juist daarom was hij er tegen, dat sterrenwijsheid aangewend werd voor egoïstische doeleinden. Dit was wijd verspreid in die dagen. Achter deze gedachten stond het feit, dat de oude sterrenwijsheid tot een eind gekomen was en in de zogenaamde astrologische vaardigheden gestorven was, zodat de mensheid thans zou moeten uitkijken en streven naar een wedergeboorte van het sterrenschift.

Dit gegeven komt eveneens tot uitdrukking in het lot van keizer Rudolf II von Habsburg en Wallenstein. Beiden hadden een sterke verbinding met de Waterman. Rudolf II had bij zijn geboorte (18 juli 1552) en bij zijn dood (20 jan. 1612) Saturnus in Waterman. Wallenstein (geb. 9 sept. 1583, gestorven. 25 febr. 1634) had Saturnus en Jupiter tijdens zijn embryonale ontwikkeling in Waterman. Bij zijn dood bevonden de zon en de onderzonnige planeten zich alle in Waterman. Beide personen stonden nog sterk onder invloed van een oude, decadent geworden astrologie. Zij zagen over het hoofd, dat de oude sterrenwijsheid gestorven was en dat een nieuwe verbinding tussen de mens en de sterren gezocht moest worden. Dit feit droeg in hoge mate bij tot hun uiteindelijk tragische ondergang. Rudolf II werd volledig van zijn keizerlijke macht beroofd en stierf in een toestand van extreme melancholie. Wallenstein werd vermoord.

We zouden vele historische voorbeelden kunnen aanhalen, maar zij tonen alle hoe moeilijk het voor de huidige mensheid is, om de weg te vinden naar een nieuwe sterrenwijsheid. Want deze ware geestelijke ' Waterman-kennis ' hoort eerder thuis in het tijdperk wanneer het lentepunt in Waterman zal zijn. We zijn tegenwoordig nog steeds in het tijdperk van de Vissen, wat zeggen wil dat het lentepunt zich nog in Vissen bevindt. Dit sluit echter niet uit, dat achter de schermen van de menselijke cultuur, toekomstige mogelijkheden al in onze tijd voorbereid moeten worden.

Vissen

Met de Vissen betreden we opnieuw de kosmische sfeer waarover we al eerder hebben gesproken. Het is de sluier die de werkzaamheid, tijdens de Oude Saturnus en later, van de geesten

van Wil (Tronen) verbergt. Door dit sterrenbeeld komt de wil van de Vader tot uitdrukking. De werking van het lot, dat soms zo ondoorgrondelijk is en in de geesteswetenschap aangeduid wordt als de werking van het karma, hebben hun geestelijke sfeer achter dit sterrenbeeld. Meestal kunnen we het werken en weven van deze krachten niet binnen het raamwerk van één mensenleven duiden en zelfs niet binnen het kader van een enkel afgebakend historisch tijdperk. Zij openbaren hun goddelijk plan alleen, indien we in staat zijn de opeenvolgende rij incarnaties van een mens te overzien of over grote lengte de opeenvolging van meerdere tijdperken in de ontwikkeling van de mensheid. Vanuit de Vissen werkt de lange, haast tijdloze opvoeding van het menselijk ras door de geestelijke wereld.

Zo zien we bijvoorbeeld Saturnus aan het begin van het Duistere Tijdperk (3101 v.Chr.) in het sterrenbeeld Vissen. De Oosterse Wijsheid noemt dit tijdperk het Kali Yuga. Het markeert in de mensheidsontwikkeling het tijdstip waarop de vroegere natuurlijke aanleg om de geestelijke wereld waar te nemen, een einde vond en de mensheid steeds meer zijn fysieke zintuigen ging gebruiken, die hem langzaam maar zeker afsneden van een besef van de geestelijke wereld. Van de ene kant bezien was dit een trieste ontwikkeling, die in talrijke oude mythen en legenden beschreven wordt. Maar het was tevens een noodzakelijke stap in de geestelijke ontwikkeling van de mensheid. Alleen door afgesneden te raken van een natuurlijk en als het ware aangeboren vermogen om de geestelijke wereld waar te nemen, kon de mens onafhankelijk en vrij worden. Het is de harde en stenige weg van het lot, die de mensheid tot de ontplooiing van nieuwe eigenschappen voert en ook tot een nieuwe wijze om de geestelijke wereld waar te nemen, middels een vrije en zelfbewuste activiteit. In de tijd vóór het Kali Yuga was de beleving van de geestelijke wereld een geschenk van de goden. Nu moet het geboren worden uit de beproevingen van het menselijk streven.

Maar er is nog een andere gebeurtenis verbonden met de Vissen. Aan het begin van het jaar 1910 stond Saturnus in de Vissen. Op dat moment maakte Rudolf Steiner het inzicht bekend omtrent de ' wederkomst van Christus ' in onze tijd. (De eerste voordracht over deze gebeurtenis gaf hij in Stockholm op 12 januari 1910.) Hij maakte duidelijk dat deze nieuwe Christus-openbaring niet opnieuw in een stoffelijk lichaam plaats kan vinden, maar in een bovenzinnelijke gedaante, in een etherlichaam. Hij gaf te kennen dat vele mensen Hem vanaf het jaar 1935 zouden gaan waarnemen in de gedaante van gids en trooster.

Het Kali Yuga eindigde in 1899 en had 5000 jaar geduurd. Dit einde werd aangekondigd door Saturnus in Vissen. Hoewel een nieuw tijdperk aangevangen heeft, lijkt het er op dat de donkere krachten het veld niet wilden ruimen. Niettemin werd de poort die uit de duisternis in het geestelijk licht binnen voert in de dagen van 1909/10 getoond, toen Saturnus zich in de Vissen bevond. De aanhoudende duisternis kan niet overwonnen worden met uiterlijke middelen, maar enkel door de inspanning van het mensenhart, om Christus in zijn nieuwe openbaring te leren kennen.

We hebben nu de beschrijving van de twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem voltooid en we zien hoe zij als de achtergrond van de kosmische ontwikkelingsgang, verweven zijn in het bestaan van de aarde en de mensheid. We kunnen de sterrenwereld en met name de Dierenriem en de planeetbewegingen die daarin plaats vinden, als een reusachtig wezen beleven, dat aan alle bestaan in het universum vooraf gaat. Het is als het ware een representant van de mensheid in de kosmos, die de mensheid tot gids is op haar lotsweg.

De menselijke gestalte op aarde is inderdaad een gelijkenis van de kosmische gestalte. De twaalf geleidingen van het menselijk lichaam zijn gerelateerd aan de twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem, zoals gedeeltelijk ook werd aangeduid. Dit werd in vroeger tijden geweten:

Maar de menselijke gedaante is op aarde uit zijn kosmische oorsprong gevallen. In de loop van een lange tijdsperiode is de mensengestalte te sterk onder invloed van de aardekrachten gekomen. Als we dus spreken van dat hemelse wezen, dat voor de mensheid uit gaat en hem helpt en tot gids is bij zijn ontwikkeling, dan moeten wij ons dit wezen in een andere gedaante voorstellen dan de huidige mens. We dienen het meer in de gedaante van een engelwezen op te vatten, zoals wij dit beschreven hebben aan het eind van de Oude Saturnus ontwikkeling in de vorige brief. Een wezen met machtige vleugels in plaats van armen, dat zonder een lichaam organische functies kan verrichten, die leven schenken aan zijn omgeving. In hun ritme en beweging vormen de planeten dan de openbaring van dit wezen in het universum.

Het hoofd	heeft zijn oorsprong in	Ram
Het strottenhoofd	heeft zijn oorsprong in	Stier
De armen	hebben hun oorsprong in	Tweelingen
De borstkas	heeft zijn oorsprong in	Kreeft
De borstinhoud	heeft zijn oorsprong in	Leeuw
onder het middenrif:		
De buikinhoud	heeft zijn oorsprong in	Maagd
De heupen	hebben hun oorsprong in	Weegschaal
De voortplanting organen	hebben hun oorsprong in	Schorpioen
De bovenbenen	hebben hun oorsprong in	Boogschutter
De knieën	hebben hun oorsprong in	Steenbok
De onderbenen	hebben hun oorsprong in	Waterman
De voeten	hebben hun oorsprong in	Vissen

Tweelingen en Boogschutter

Jonathan Hilton

In het vorige nummer van Sirius hadden we het beeld van een groot kosmisch kruis geschetst, dat wordt gevormd door de punten van de zomer- en winterzonnwende en van de lente- en herfstevening. De horizontale balk van dit kruis strekt zich uit naar de sterrenbeelden Vissen en Maagd en draagt de jaarfeesten van Pasen en Michaeli. In dit artikel zullen we ons bezig houden met de sterrenbeelden Boogschutter en Tweelingen in relatie tot de verticale balk van dit kruis en de jaarfeesten van Kerstmis-Epifanie en Johanni.

Terwijl de eveningspunten een fase van overgang in de natuur vertegenwoordigen, met betrekking tot licht en duisternis, vertegenwoordigen de punten van de zonnwende eerder een polariteit in de verhouding tussen licht en duisternis, hoogte en diepte. De zomerzonnwende en het St.Jansfeest doen zich voor, wanneer de zon zich in de Tweelingen bevindt en de lichtkwaliteit zijn grootste intensiteit heeft bereikt. Het is het middaguur van het jaar. De winterzonnwende en de twaalf heilige nachten van Kerstmis tot Epifanie, doen zich voor wanneer de zon in de Boogschutter is en het licht het zwakst is. Dat is het middernachtelijk uur van het jaar. Astronomisch betekent dit, dat de zon tijdens zijn schijnbare gang door het jaar, bij de eveningspunten de hemelequator passeert en bij de zonnwende de ene keer zijn hoogste stand (zomer) boven deze equator inneemt en de andere keer zijn laagste stand (winter).

Op het zuidelijk halfrond is deze situatie omgekeerd. Het hoogste punt bij ons, is daar de laagste zonnestand in het jaar. Dit roept vragen op met betrekking tot de jaarfeesten en hun relatie tot de jaargetijden en de sterren. Hoewel dit vraagstuk in dit artikel niet aan bod zal komen, kan een inzicht in de relatie van de sterrenbeelden met de jaarfeesten misschien een wijder perspectief schenken. Daardoor kunnen de jaarfeesten in een bredere samenhang geplaatst worden, niet alleen met de seizoenen, maar meer in relatie met het geestelijk leven van de mens.

Als een gevolg van de precessie van de eveningspunten, betreft de zon thans het sterrenbeeld Tweelingen op 21 juni, op 90° van de ecliptica. Op 20 juli wisselt hij van de Tweelingen naar de Kreeft op 118°. Sinds de oudheid worden de Tweelingen in de gedaante van een soort tweelingwezen uitgebeeld. We zijn vertrouwd met de Latijnse naam *Gemini* en de twee prominente sterren *Castor* en *Pollux*, de beide broers. Pollux was onsterfelijk, Castor sterfelijk. Na de dood van Castor kon Pollux hem niet vergezellen, omdat hij zelf een van de onsterfelijke goden was. Zeus stond echter toe dat Castor opnieuw tot leven werd gewekt, indien Pollux er mee in zou stemmen om de helft van zijn leven in *Hades*, de Onderwereld door te brengen. Deze mythe brengt de splitsing van het bewustzijn in de Grieks/Romeinse tijd tot uitdrukking tussen een wereld boven en een wereld beneden, het gebied van de goden en de regionen van dood en sterfelijkheid. Maar ook wordt een offerdaad zichtbaar - de goddelijke broer, die uit liefde voor zijn aardse broer zijn onsterfelijkheid opgeeft. Niettemin behoudt het rijk van de dood nog steeds zijn macht. Het sterrenbeeld Tweelingen vertegenwoordigt deze kwaliteit van boven en onder en de geschiedenis van hun toenemende scheiding in de loop van de evolutie. Zelfs het teken voor dit sterrenbeeld (♊¹) kan verder ontwikkeld worden en daardoor de werelden boven en onder weergeven. Daarom verwijst het in het bijzonder naar de vroege fasen in de hiërarchische relatie van de goden ten opzichte van de mensheid en de wijze waarop die weerspiegeld werd in hiërarchische relaties tussen mensen onderling. Zelfs vandaag de dag overheerst de hiërarchische relatie tussen mensen onderling en tussen goden en mensen nog in onze sociale en religieuze vormen. ' Een trapje hoger stijgen ', of dit nu spiritueel of materieel bedoeld is, betekent nog steeds voor vele mensen de weg tot zelfontplooiing. Het goddelijke wordt nog steeds beschouwd als ' daarboven ', vanwaar het op ons inwerkt.

¹ ...het teken voor de Tweelingen kan verder ontwikkeld worden en daardoor de werelden boven en onder weergeven

Deze verhouding werd omgevormd door de daad van Christus. Willi Sucher, als pionier van een nieuwe christelijke sterrenwijsheid, ontwikkelde een chronologie van de drie jaren van Christus werkzaamheid op aarde, in relatie tot de sterrenhemel. Vier gebeurtenissen die zich in de loop van deze drie jaren voordeden, kunnen als voorbeeld van de omvorming van de Tweelingen door Christus beschouwd worden. Ik zal ze hier slechts kort aanduiden. Voor een uitvoerige beschrijving wordt de lezer verwezen naar Sucher's *Cosmic Christianity and the Changing Countenance of Cosmology*.

Saturnus bevond zich in het sterrenbeeld Tweelingen, toen Jezus door Johannes de Doper in de Jordaan werd gedoopt en de Christus afdaalde om in Jezus zijn intrek te nemen. De Vader (Saturnus) openbaart zichzelf als Zelf. De Geest van de kosmos wordt een mens. Bij de gebeurtenis op Golgotha bevond Jupiter zich in de Tweelingen. De sfeer van de Zoon (Jupiter) licht op in de aarde. Wat eens boven was, daalt af en verenigt zich volledig met de mensheid.

Twee andere gebeurtenissen tonen eveneens de omvorming van de Tweelingen door Christus. Toen de zon een conjunctie met Venus in Tweelingen maakte, vond de genezing plaats van de dochter van de Syrisch-Fenicische vrouw (Marc.7:24-30). Wanneer deze vrouw in grote bescheidenheid uitspreekt: ' Zelfs de honden eten de kruimels die van de kindertafel vallen ', is haar dochter genezen. De tweede gebeurtenis is de genezing van de zoon van de edelman (Matth.8:8), toen Mercurius in conjunctie met de zon in Tweelingen verscheen. (Deze conjunctie dient beschouwd te worden als een proces, dat hier een aanvang neemt en voltooid wordt tijdens de daaropvolgende benedenconjunctie in de Leeuw.) Hoewel Christus in uiterlijke zin geen enkele autoriteit of rang had, beseft de edelman door deze genezing, dat hij hier met iemand te maken heeft die veel hoger staat dan hij zelf. Dit vermogen om de innerlijke grootsheid van Christus waar te kunnen nemen, maakt de genezing mogelijk, die door de vormen uit het verleden niet tot stand zou hebben kunnen komen. Toen Christus tot zijn leerlingen sprak: ' Ik noem jullie niet langer dienaren.. ik noem jullie vrienden ' (Joh.15:15), bracht hij de grote omwenteling tot uitdrukking in de vroegere hiërarchische verhouding van de mensen ten opzichte van de goden. Ieder individu kan door de kracht van Christus de drager worden van zijn ware Ik.

In Boogschutter, tegenover Tweelingen, wordt het beeld zichtbaar van het streven om het ware Ik in het aardse leven tot openbaring te brengen. Voor ons thans, betreedt de zon de Boogschutter op de 18^e december, 266° van de ecliptica en gaat verder naar de Steenbok op de 19^e januari, 299°. De heilige nachten van Kerstmis tot Epifanie vallen in deze tijd. De Griekse imaginatie toont het beeld van een centaur, half dier en half mens, die met pijl en boog op een doel in de toekomst richt. Dit is waarachtig een beeld van de mens in wording. In sommige mythen mikt de Schutter op Antares, het hart van de Schorpioen. Daarin komt het doel tot uitdrukking, om de doodsangel te overwinnen, die ons scheidt van een werkelijke hereniging met de geestelijke wereld, (zie het artikel over Antares in dit nummer.) Ook in het paar Boogschutter-Tweelingen drukt zich een polariteit uit tussen boven en beneden. Maar wat in de Tweelingen zelf, eerder een veruiterlijkte polariteit is, die de historische afscheiding van de mens van de geestelijke wereld weergeeft, wordt in de Boogschutter verinnerlijkt. De centaur verbeeldt de hogere en lagere natuur in ieder mens - dit komt tot uitdrukking in de tegenstelling die we beleven tussen onze doelstellingen en idealen en datgene wat uit het onbewuste opstijgt als restanten uit ons verleden, die omgevormd moeten worden. Daarom geven zowel de Tweelingen als de Boogschutter een spanningsveld weer, dat door twee polen tevoorschijn wordt geroepen. De beleving van deze spanning maakt dat we een bewustzijn van onszelf hebben, een besef van ons Ik. In het 'in tussen' vinden we onszelf.

Willi Sucher ontvouwt in *Isis-Sophia deell* een omvangrijke imaginatie van de grote cycli van de wereldontwikkeling, in relatie tot de verschillende gebieden van de Dierenriem. Daaraan ten grondslag ligt *De Wetenschap van de geheimen der ziel* van Rudolf Steiner. In dit werk beschrijft Steiner de ontwikkeling van de verschillende hiërarchieën van geestelijke wezens. Iedere hiërarchie gaat op een bepaald moment door een stadium van een soort Ik-ontwikkeling, hoewel geen van hen ooit een fysiek-materieel bestaan heeft doorgemaakt. Door eigen onderzoek stelde Sucher

vast, dat er een relatie bestaat tussen de betreffende stadia van Ik-ontwikkeling van de Engelen, Aartsengelen en Archai, tijdens vroegere cycli van de wereldontwikkeling en de kosmische regionen die we nu aanduiden als Tweelingen en Boogschutter. De huidige aarde-ontwikkeling vormt de grote cyclus die de mens de mogelijkheid biedt, om zijn Ik-ontwikkeling te doorlopen middels een proces van afscheiding van de geestelijke wereld. Dit proces resulteert in een object-bewustzijn. Vervolgens kan dit proces zich voortzetten en tot een bewuste hereniging met het goddelijk-geestelijke voeren. Ook deze ontwikkeling is verbonden met Tweelingen en Boogschutter. Sucher oppert ook, dat tot de vele ritmen die zich in de kosmos voltrekken, mogelijk ook een ritme behoort, waardoor de Melkweg heel langzaam zijn oriëntatie wijzigt. De Melkweg strekt zich aan de hemel uit via Tweelingen naar de Boogschutter en vormt een schijnbaar permanent sterrenpad, dat deze beide sterrenbeelden verbindt. Maar misschien dat deze machtige sterrenband, in vele mythen aangeduid als de godenrivier, zelf beweegt en naar nog grotere tijdscycli verwijst. Zoals de Melkweg nu loopt en een boog spant tussen Tweelingen en Boogschutter, markeert hij de grote cyclus van menselijke Ik-ontwikkeling, van fysiek bestaan, door Rudolf Steiner in zijn voordrachten over de Apocalyps aangeduid als de 4^e vormconditie.

Als deze sterrenbeelden inderdaad een diepe relatie hebben met de Ik-ontwikkeling van de mensheid, hoe kunnen we dan de jaarfeesten van Kerstmis, Epifanie en Johanni begrijpen, die in onze tijd met deze sterrenbeelden verbonden zijn? Een rijke bron voor een dieper begrip van de jaarfeesten kan gevonden worden in Steiner's voordrachtencyclus die bekend is onder de titel *Der Jahreskreislauf als Atmungsvorgang der Erde (GA223)*. Bij de zomerzonnenuwende werden in de oudheid feesten gevierd, waarbij de mens zich met het universum verbond en daar het Ik beleefde. Het Ik leefde in de kosmos en de mens zocht het daar in midzomer.

De wintermysteriën, wanneer het licht verdween, werden beleefd als een tijd van angst en de mensen ervoeren de noodzaak waakzaam te zijn, om uitdoving in de duisternis van de minerale aarde te voorkomen. ' Wanneer vandaag de dag sprake is van het Ik...dan denkt de mens dit Ik als een soort punt; wat hij doet straalt uit van dit punt en wat hij waarneemt convergeert naar dit punt toe...Maar in die periode waarin de toenadering tot het ik op een ceremoniële manier werd nagestreefd, was ieder mens in zekere zin in staat om zijn Ik in de kosmos te ontmoeten. ' Steiner wijst dan op een ingrijpende verandering in deze beleving: ' Natuurlijk veranderde dit allemaal toen de grote gebeurtenis van Golgotha zijn intrede deed. '

De aansporingen van Michaeli en de catharsis van de Advent bereiden ons voor op de innerlijke geboorte van het kind met Kerstmis, het nieuw geboren geestelijk Ik en met Epifanie de erkenning van het kosmische Ik, de Christus, in dit Ik. Niet langer moet het ' Ik ben ' in het universum gezocht worden, maar in de aarde, waarmee Hij zich verenigde door het mysterie van Golgotha. Wat is dan de betekenis van het St.Jansfeest in onze tijd? Johannes de Doper was de laatste van de profeten, degenen die door extatische visioenen inspiratie uit de hoogte ontvingen. Hij vertegenwoordigde de samenvatting van de ervaring van het goddelijke in het Oude Testament en verschijnt tevens als de verkondiger van de nieuwe beleving van het ' Ik ben '. In zijn dood en verdere ontwikkeling tot het geestelijk wezen dat de twaalf apostelen overschaduwde en in zijn verborgen samenhang van het geestwezen van Johannes de Doper met het geestwezen van de apostel Johannes, de schrijver van het Evangelie en de Apocalyps, kunnen we een nieuwe betekenis vinden van het Johannesfeest. Niet langer een viering waarbij vanuit de hoogten ontvangen wordt, kan het een viering worden waarbij vanuit een innerlijke wereld tot de kosmos gesproken wordt. Het ware mensen-Ik zal een aanvang maken om de vruchten van de eigen evolutie aan de kosmos te schenken.

Het ademproces van de aarde tijdens het jaarverloop, reikt van de beleving van de omtrek rond midzomer tot een proces van samentrekking, dat rond midwinter culmineert, waarna het proces van expansie in de hemelhoogten weer zijn loop neemt - een beweging van omtrek naar middelpunt en terug naar de periferie. De ziel van de mens heeft deel aan dit proces van de aarde. In de daad van Christus, het universele Ik, het ' Ik ben ' van de omtrek, trok de kosmische zon zich in een punt samen en werd een mens op aarde, ging door de dood heen en breidde zich vervolgens weer uit in de kosmos. Door dit te doen, schonk Hij eenzelfde vermogen aan ieder menselijk individu en

schonk ons daardoor de mogelijkheid om dezelfde weg te gaan en daarbij ons aardse zelf met ons ware kosmische zelf te herenigen. In de opstijgende helft van het jaar herkennen we de weg die Christus ging vanaf Epifanie tot Pasen, gedurende de drie jaren en verder tot in de etherische sferen van de Hemelvaart en verder nog tot in de regionen van de sterren. Ook deze weg doet een appèl op onze deelname, want het is de weg van ieder individu.*) Het streven om ons menszijn te verwezenlijken, het beeld van de Boogschutter, zal resulteren in de verlossing van de Tweelingen, wanneer de hemelse en de aardse broer weer verenigd worden. De mens zal dan niet langer zoals Johannes de Doper spreken en zeggen: 'Ik ben een stem die roept in de verlatenheid'. Daarentegen zullen we, zoals Johannes de Evangelist, zeggen: 'Ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, want de eerste hemel en de eerste aarde waren niet meer...en ik zag de heilige stad, het nieuwe Jerusalem'.

Door deze jaarfeesten op een goede manier vorm te geven, nemen we de daden van Christus niet alleen op in het proces van transformatie van onszelf en de aarde, maar we dragen ze naar de sterren, die zwijsend achter deze jaarfeesten stralen en wachten op een scheppende geestelijke activiteit van ons, om iets nieuws in de kosmos te brengen.

**) Wat kan dan de betekenis zijn voor het zuidelijk halfrond, dat de sterren van Kerstmis en Epifanie, de Boogschutter, achter hun midzomerbeleving in december staan? Deze vraag heeft een geestelijk inzicht in de aarde, de Christus en de kosmos. Reacties van lezers op het zuidelijk halfrond worden tegemoet gezien, om bij te dragen aan het vormen van een juist begrip. Een uitgangspunt kan misschien gevonden worden in het begrijpen van de rol die de beide halfronden spelen in de ontwikkeling van de aarde. Het noordelijk halfrond, de denkpool van de aarde, is het brandpunt geweest van de afdaling in de stof en het ontwikkelen van vrijheid ten opzichte van de geestelijke wereld. Dit wordt met name duidelijk in de evolutie van het hersendenken, gebaseerd op zintuigelijke waarneming en de ontwikkeling van de natuurwetenschappen. Het zuidelijk halfrond hangt samen met de stofwisselingspool van de aarde en is daarom in het bijzonder verbonden met levensprocessen en de krachten die samenhangen met de zonnevlucht. Hoe zou hetzelfde jaarfeest in een ander seizoen vorm kunnen krijgen, om het onderscheid van de beide halfronden tot uitdrukking te brengen? In deze samenhang is het interessant dat het sterrenbeeld Tweelingen in het menselijk organisme teruggevonden kan worden in de polariteit van de hoofdhersenen en de zonnevlucht-hersenen ofwel de bewustzijns- en de levenspool. De levensboom en de boom van kennis komen allebei voor in ons zenuwstelsel.*

Fragment uit een voordracht in Kopenhagen 3 juni 1911 (GA15)

Rudolf Steiner

De waarheid die ten grondslag ligt aan het trekken van een horoscoop, is dat zij die inzicht in deze dingen hebben, de krachten kunnen lezen die het fysieke bestaan van een mens bepalen...De manier waarop wij onszelf voor de geboorte richting geven, is in overeenstemming met de horoscoop...De principes die hier tot uitdrukking gebracht worden, dienen niet beoordeeld te worden aan de hand van al die dingen die tegenwoordig een dubieus bestaan voeren onder de naam astrologie... Als we de hersenen van een mens zouden kunnen fotograferen op het moment dat hij geboren wordt en ook de hemel zouden fotograferen die precies boven zijn geboorteplek verschijnt, dan zou deze hemelafbeelding gelijken op de afbeelding van de hersenen.

...In het geval van ieder ander mens (dan Christus Jezus) zijn de kosmische geestelijke wetmatigheden enkel in zo verre van kracht, dat zij een start in het aardse leven verschaffen. Naderhand treden er andere wetmatigheden op, die in oppositie staan tot de eerste en die hun oorsprong hebben in de omstandigheden van de evolutie van de aarde. In het geval van de Christus Jezus, na de doop door Johannes, bleven enkel de kosmisch-geestelijke krachten werkzaam, zonder dat zij op enige wijze beïnvloed werden door de wetten van de aarde-ontwikkeling...De Christus stond aanhoudend onder de invloed van de volledige kosmos - en deed geen stap, zonder dat deze kosmische krachten in hem werkten. Wat zich zo in Jezus van Nazareth voltrok, was een aanhoudende verwerkelijking van de horoscoop. Want op ieder moment deed zich datgene voor, wat anders alleen plaats vindt bij de geboorte van een mens...

Het was door de aanwezigheid van Christus dat de genezing plaats kon vinden. Alleen daardoor kon de zieke mens aan de helende krachten van de kosmos bloot gesteld worden. Die krachten konden enkel werken zoals zij deden, indien zij zich in de juiste verhouding tot ruimte en tijd bevonden...Maar het was enkel gedurende de tijd dat Christus op aarde was, dat zij zo werkzaam konden zijn...Een herhaling van deze verhouding in de evolutie van de kosmos en de aarde is evenmin mogelijk, als een tweede incarnatie van de Christus in een menselijk lichaam...Datgene, wat in het geval van ieder ander mens alleen bij de geboorte in het aardse bestaan binnen treedt, stroomde op ieder moment binnen in Christus Jezus. En nadat het mysterie van Golgotha was volbracht, ging datgene wat vanuit de kosmos was binnen gestraald, over in de geestelijke substantie van de aarde en is sindsdien blijvend verenigd met de geest van de aarde.

Antares

Marcel Fontijn

Antares vormt het hart van het sterrenbeeld Schorpioen, dat onder andere de herinnering draagt in zijn sfeer van de *zondeval*, dat wil zeggen van de gebeurtenissen in de kosmische en menselijke evolutie, die geleid hebben tot onze afscheiding van de geestelijke wereld en het ontwaken van een persoonlijk zelfbewustzijn. Voor ons staat de Schorpioen voor de gevolgen van deze 'val' en tegelijkertijd voor de positieve mogelijkheden die daarin besloten liggen, namelijk dat de mens zich tot een medescheppend goddelijk wezen kan ontwikkelen in de loop van zijn ontwikkelingsgang en de mensheid een nieuwe geestelijke hiërarchie kan gaan vormen. Met dit sterrenbeeld zijn daarom heilige en diepe mysteriën verbonden, die aangeduid kunnen worden als het mysterie van het Kwaad. Het is lastig om zich van dit mysterie een onbevagen voorstelling te maken, omdat het begrip 'kwaad' talloze associaties oproept, die emotioneel geladen zijn. Met dit begrip geraken we onmiddellijk in een spanningsveld van polariteit: goéd en kwaad, verbonden met de normering en het moralisme dat ons nog aankleeft uit voorbije cultuurtijdperken.

Het is mogelijk om een objectievere verhouding tot het begrip 'kwaad' te vinden, als we het vervangen door het begrip 'materie'. We spreken dan niet van een materie van het Kwaad, maar over het mysterie van de stof, de materie, met inbegrip van het stoffelijk lichaam. Deze mysteriën staan bekend als de *Vulcanus*-mysteriën. In een verre toekomst zal de zevende grote ronde van de wereldontwikkeling een vergeestelijking bewerkstelligen van het fysieke lichaam, van de materie. Die zevende ronde wordt in de geesteswetenschap aangeduid als *Vulcanus*. *Vulcanus* brengt de omvorming van de Oude Saturnus tot stand: atma, de geestmens ofwel het opstandingslichaam.

Voor een beschouwing van het wezen van Antares, het hart van de Schorpioen, dienen we diep in het wezen van *Vulcanus* door te dringen. De Grieks/Romeinse mythologie blijkt steeds weer opnieuw een gids te zijn, wanneer we ons een weg zoeken in het labirint van de sterrenhemel.

Bij de Romeinen werd *Vulcanus* vereerd als de god van het vlammeende vuur (feestdag: 23 augustus), een smid die zijn werkplaats onder de Etna heeft. Later werden alle vuurspuwende bergen naar hem benoemd: vulkanen. Hij had ook een bijnaam: *Mulciber* (de weekmaker).

Zoals meestal het geval is, moeten we ons voor het echte verhaal tot de Grieken wenden. Daar kende men *Vulcanus* onder de naam *Hephaistos*, eveneens een smid. *Hephaistos* was een zoon van *Hera*, die hem zonder tussenkomst van een vader baarde en hem bij zijn geboorte van de berg Olympus gooide. Hij maakte letterlijk een diepe val, waardoor hij mank loopt. Hij wordt beschreven als luimig en lelijk, maar hij weet de mooiste en nuttigste voorwerpen te smeden in zijn smidse onder de vulkaan. Zijn wezen is een uit de diepte van de aarde opvlammend vuur, dat omvormt en transformeert. Dit opvlammende, omhoog strevende vulkaanvuur plaatst hem in een polariteit met zijn broer Mars/ Ares. Mars is de kracht die de goddelijke oergedachten in de stof drijft en doet incarneren en materialiseren. Zijn wezen is verbonden met het sterrenbeeld Ram. *Vulcanus/Hephaistos* is daarentegen het geestvuur dat zich uit de diepte van de aarde, uit het inwendige van de materie wil verlossen, maar dit alleen kan bereiken door de materie om te vormen, transparant te maken en te vergeestelijken. (Opdat

eens de aarde zal worden tot een ster.) In dit opzicht is de Vulcanuskracht tegengesteld aan de incarnerende Marskracht en is dus een anti-mars, een anti-ares, ofwel een Antares.

De Griekse mythologie verhaalt hoe Vulcanus/Hephaistos de godin van liefde en schoonheid, Venus/ Aphrodite tot vrouw krijgt. De lelijke manke smid en de schoonste van alle godinnen sluiten een huwelijk. Het doet denken aan het thema van *The Beauty and the Beast*, en dergelijke. Een extreem manlijke component verbindt zich met een uiterst vrouwelijke.

Over Venus wordt dan verteld dat zij zowel met Mars/ Ares als met Mercurius/Hermes een verhouding heeft. Uit de eerste relatie worden drie kinderen geboren: *Phobos* (de angst), *Deimos* (de ontzetting) en Harmonia. Op deze drie telgen zullen we hier niet verder in gaan. Uit de verbinding met Hermes wordt *Hermaphroditos* geboren. De naam getuigt van een samentrekking van het wezen van Hermes en Aphrodite en dit kind verenigt in zich het manlijk en vrouwelijk geslacht.

Vulcanus lijkt deze verbindingen te tolereren. Zijn eigen relatie met haar voert niet tot nageslacht, hij schijnt haar vooral op een zielsmatige manier te beminnen.

In primaire gedaante is de kracht van Hephaistos, de smid, gelokaliseerd in de tweede chakra van onder, de zesbladige lotusbloem. Zijn vuur stijgt op uit de aarde, de vierbladige onderste stuitchakra. In eerste instantie ligt in de zesbladige chakra de kracht besloten, die er voor zorgt dat de vorm van het lichaam door middel van de voortplanting stoffelijk in stand wordt gehouden. De polariteit tussen de beide geslachten en hun onderlinge aantrekkingskracht, die zich in de seksualiteit manifesteert, behoort tot dit gebied.

Het streven van Vulcanus is echter omhoog gericht, zoals zichtbaar wordt in het teken van de Schorpioen (♏), waarvan de pijlvormige staart omhoog wijst. Over de loutering en sublimatie van de seksualiteit is veel gezegd en geschreven, maar het meeste hiervan stamt nog uit voorbije cultuurperiodes. We zullen hier geen poging doen om dit probleem op te lossen, we willen enkel een aantal gedachten formuleren, die tot een denkproces kunnen voeren. De seksualiteit als spanningsveld tussen een manlijke en een vrouwelijke pool, manifesteert zich op het raakvlak van materie en leven, van het fysieke lichaam en het etherlichaam en heeft zodoende een rechtstreekse samenhang met de geheimen van de materie. In de koude materie ligt een scheppend vuur besloten, dat een gigantisch scheppend vermogen vertegenwoordigt en tot een helse vernietigende kracht kan worden, zoals het vrijmaken van radioactieve energie laat zien. Dit vuur stamt uit de hoogste geestelijke regionen en is diep ' gevallen ', het is als een heilige zon in de aarde en het vormt de materie van binnen uit om, naarmate de in vrijheid ontwikkelde morele Ik-kracht van de mens deze zon voedt.

De god Vulcanus/ Hephaistos is manlijk, dat wil zeggen dat het om een actief, strevend principe gaat in de ziel van zowel man als vrouw. Het is doorlopend op zoek naar zijn complementaire, vrouwelijke wederhelft, de kosmische wereldziel, de geestelijke wereld, die onder andere tot uitdrukking komt in de gedaante van zijn moeder Hera. De teneur van de seksualiteit die in het teken van de Schorpioen staat, heeft niets van doen met de voortplantingsvreugde die met de Ram verbonden is. De ramkrachten verlenen de vorm een materiële vulling, de krachten van de Schorpioen vernietigen de stof, om de vorm er uit te bevrijden. Vernietiging betekent vergeestelijking. Dit weerspiegelt zich ook in de tijd van het jaar, waarmee beide principes verbonden zijn. Daarbij is het opmerkelijk, dat de Schorpioen niet in rechtstreekse oppositie met de Ram geplaatst is, maar één plaats verschoven.

Terugkerend naar de Griekse mythologie, zouden we mogen veronderstellen dat er in de verbinding van Venus/ Aphrodite met Vulcanus, Mars en Mercurius, een ontwikkelingsgang in beeldende taal wordt geschilderd. Daarbij mogen we misschien de drie vrijers als verschillende ontwikkelingsstadia van één en dezelfde kracht beschouwen. Hun volgorde zou dan als volgt moeten zijn: Mars, Vulcanus, Mercurius. Als we Venus dan zien als een verbeelding van de menselijke ziel, dan kunnen we vaststellen dat deze aanvankelijk op de materiële wereld is gericht en daarin gevangen is (de

verhouding met Mars, waaruit drie kinderen geboren worden). Op het moment dat in de mens het verlangen naar de geestelijke wereld ontwaakt, verandert Mars in Vulcanus, die omhoog streeft door zich aan de toenemende schoonheid van de ziel oriënteert (het ideaal van de minnezangers in de Middeleeuwen). In onze tijd begint de ziel in steeds grotere schoonheid te stralen, als zij zich voedt met de levende gedachten van de geesteswetenschap. Vulcanus, het opstijgende geestvuur, gaat de weg omhoog aanvankelijk op een dromerige, niet volbewuste manier. Op het moment dat de mens bewust een geestelijke scholing begint na te streven, komt dit tot uitdrukking in het beeld van Hermes/Mercurius. Het vulkanische geestvuur gaat daarbij door een proces van dood en wedergeboorte heen. De jonge, wedergeboren Vulcanus is niet anders dan Hermaphroditos, het kind van Hermes/Mercurius en Venus/ Aphrodite. Immers, Hermes - die als attribuut de slangenstaf (caduceus) draagt - is het opstijgende vulcanusvuur.

De kracht die dit proces voortdrijft, is het polaire spanningsveld tussen het manlijke en het vrouwelijke, dat zijn bekroning vindt in het huwelijk, dat in de bruidskamer plaats vindt. (De bovenzijde van de hersenstam heet vanouds *thalamus*, wat in het Grieks bruidskamer betekent.)

In het opstijgende vulcanusvuur wordt de ontwikkeling van het Ik zichtbaar, dat geboren wordt in de schoot van het fysieke lichaam, daaruit tevoorschijn gelokt wordt door de aantrekkingskracht van de ziel, die zich eerst door het Ik aan de materiële wereld laat binden en omgekeerd het Ik hiertoe ook verleid. Naarmate het Ik echter in de ziel steeds meer het beeld van de geest gaat herkennen, begint het naar een huwelijk met de geestelijke wereld te streven, om de Geest in de stof scheppend tot openbaring te brengen en in zijn gedachten, woorden en daden werkzaam te laten worden.

Mars

Venus

Paperbacks:

Cosmic Christianity and the Changing Countenance of Cosmology (1970-71). Opnieuw uitgegeven door de Anthroposophic Press, New York, in 1993. Bevat inleidende perspectieven die kunnen voeren tot een nieuwe benadering en een nieuw begrip van de dierenriem en de planeetsferen. Weergave van de planetaire bewegingen tijdens het leven van Christus. Specifieke gebeurtenissen uit dit leven worden in verband gebracht met de sterrenconstellaties, als archetypen voor een nieuwe manier om op de planetaire aspecten te reageren. (\$15)

Isis Sophia (1951-52). Een grondlegend werk met betrekking tot de Griekse mythologie en de sterrenbeelden aan de noordelijke sterrenhemel. Een diepgaande bespreking van de Dierenriem en de kosmische stadia van de wereldontwikkeling, evenals de oorsprong van ons zonnestelsel. (\$13)

Deze publicatie is ook in een Nederlandse vertaling² verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deell (24,90).

Manuscripten:

Man and the Stars (1952). Bevat een inleidende beschouwing en onderzoeksresultaten van de relatie tussen mens en sterrenwereld bij het stervensmoment, in de embryologische ontwikkeling, bij aangeboren afwijkingen; evenals de kosmische en fysiologische grondslag van het zieleleven. (\$12.50)

Eveneens in een Nederlandse vertaling³ in boekvorm verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deel 2 (f29,50).

The Drama of the Universe (1958). Een basiswerk van de astrofisie, waarin de grondslag voor een moderne heliocentrische benadering wordt gelegd. Het karakter van de planeten wordt samen met de kwaliteiten van de sterren en hun mythologie besproken. De nadruk ligt op de samenhang tussen de planeten en historische gebeurtenissen in de natuur, tussen naties onderling en in het leven van historische persoonlijkheden.(\$12.50)

Deze publicatie zal als volgende Nederlandse vertaling⁴ verschijnen bij Uitgeverij Zevenster, onder de titel *Isis Sophia*, deel 3.

Star Journals (1965-1970). Gebundelde uitgave van de eerste 14 van in totaal 61 nummers. Bevat een schets van de essentiële kenmerken van de Dierenriem met de omringende overige sterrenbeelden en de planeten van ons zonnestelsel.(\$8.00)

Practical Approach - Towards a New Astrosophy (1974).

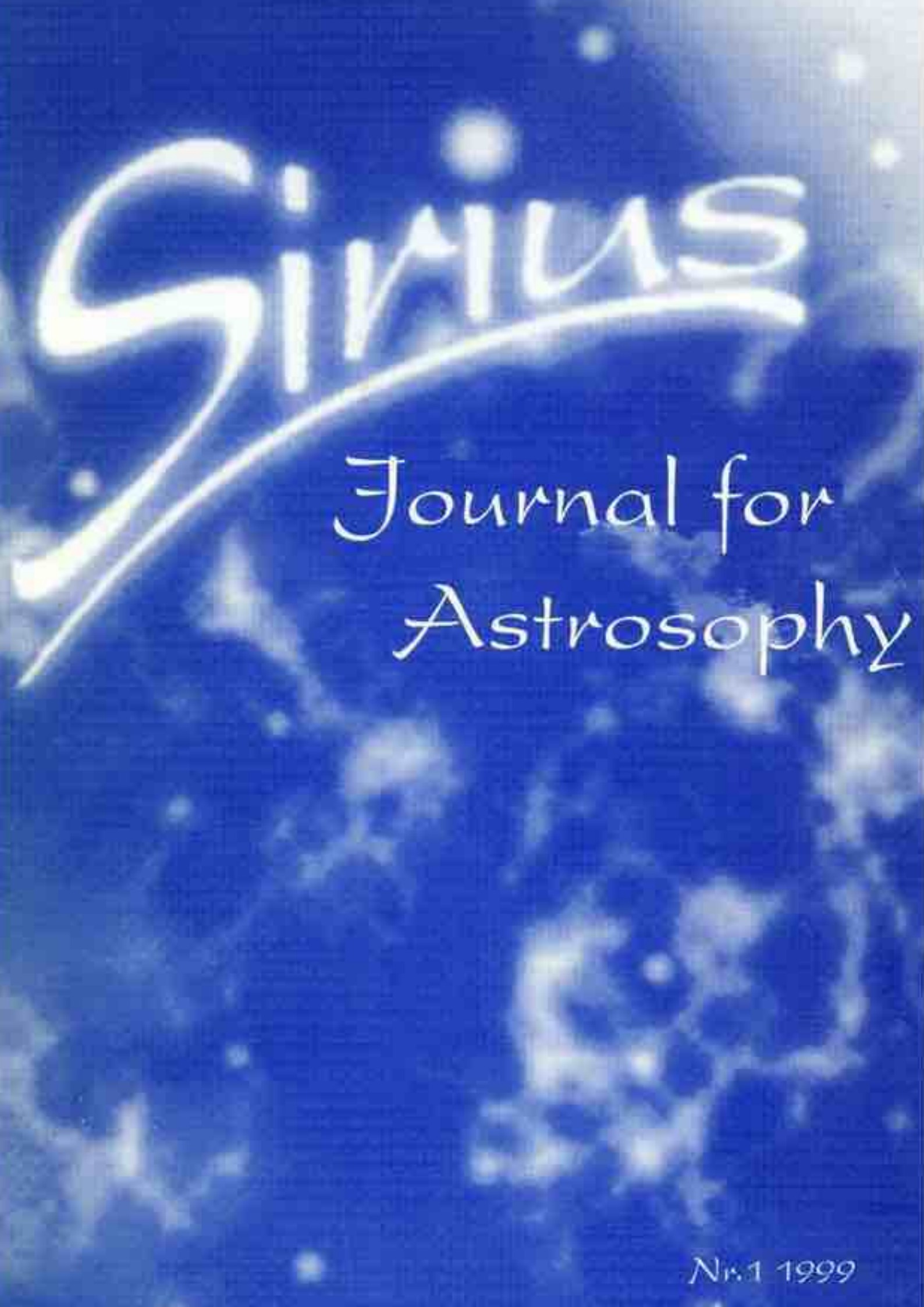
Praktische aanwijzingen hoe een sterrenconfiguratie geduid en verstaan zou kunnen worden. Gedetailleerde introductie van een heliocentrische benadering.(\$8.00)

De Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden gratis in PDF-vorm aangeboden op <http://www.astrosophy.com> Zie ook de videocursus door Jonathan Hilton

² De Nederlandse vertaling van *Isis Sofia*, de delen I en II zijn (2022) niet meer leverbaar sinds de uitgeverij Zevenster is opgeheven. Beide delen worden nu in PDF vorm gratis aangeboden op de website van Jonathan Hilton www.astrosophy.com waar het werk van Willi Sucher beschikbaar is in diverse talen.

³ zie voetnoot 2

⁴ Dit is niet tot een uitgave gekomen bij Uitgeverij Zevenster

SIMIUS

Journal for
Astrosophy

Nr.1 1999

Cover Design
Cameron Clark

EDITORS

Jonathan Hilton
Darlys Turner
Marcel Fontijn
Roberta van Schilfgaarde

Sirius, the Journal for Astrosophy werd uitgegeven door
het AstrosophyResearch Center.
Alle rechten voorbehouden.

Deze uitgave kwam tot stand door digitalisering van de oude boekwerkjes.
Daarbij is, voor de gratis PDF-vorm, de inhoud overgezet van A5 naar A4.
De tekst is naar de huidige maatstaven aangepast.
Zijn tekeningen daar waar nodig digitaal gecorrigeerd en enkele voorzien
van aanvullende gegevens (b.v. tekst, kleur, de nieuwe dierenriemtekens
van Willi Sucher ed).

Jonathan Hilton, beheert het gedigitaliseerde werk van Willi Sucher op zijn
website:

<http://www.astrosophy.com>

Met Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden,
zoals Willi zich dat wenste, gratis en in PDF-vorm aangeboden.

Zie ook de videocursus en artikelen door Jonathan Hilton
over het werk van Willi Sucher op de site.

[ONLINE COURSE REGISTRATION](#)

INHOUD

De sterrenhemel, Pasen 1999	<i>Roberta van Schilfgaarde</i>	4
7 ^e astronomische nieuwsbrief	<i>Willi Sucher</i>	8
8 ^e astronomische	<i>Willi Sucher</i>	14
Ideeën over de christelijke jaarfeesten	<i>Hazel Straker</i>	20

De sterrenhemel, Pasen 1999

Roberta van Schilfgaarde

Bij de eerste verjaardag van *Sirius* is het een voorrecht om opnieuw over de sterrenhemel met Pasen te schrijven. Met Pasen verwijzen de sterrenconstellaties aan de hemel naar de kosmische ingrediënten, die de geestelijke wezens omlaag zenden naar de aarde, voor de mensen om mee te werken. Bij het verschijnen van de *Zielenkalender*, die uit 52 spreuken bestaat, gaf Rudolf Steiner aan dat het jaar voor het zieleleven met Pasen aanvangt. Inderdaad wordt dit op talloze manieren bevestigd, indien we ons in de kalender verdiepen.

In de vroegere Isis-mysteriën, beleefden de priesterkoningen een vooruitblik van de jaarlijkse gebeurtenissen aan de hemel, die richting gaf aan hun leiderschap. Zij gebruikten hun kennis van de sterren om het sociale leven van de mensen en de landbouw te regelen, opdat de gebeurtenissen in overeenstemming waren met de wijsheid van de kosmos. Deze jaarlijkse vooruitblik had mogelijk plaats ten tijde van de voorjaarsevening, het lentepunt, aangezien de toonzetting van een tijdperk wordt bepaald door het sterrenbeeld waarin de zon zich bevindt bij de equinox van de lente. Rudolf Steiner is hier meerdere keren uitgebreid op ingegaan.

Christus' Daad op Golgotha gaat echter boven de betekenis van de voorjaarsequinox uit. Christus is immers Heer van de Tijd. De voorjaarsequinox is een ruimtelijk fenomeen, wanneer de zon en de aarde een bepaalde, uitgebalanceerde verhouding in de ruimte tot elkaar innemen. Christus bereidde en bereidt nog steeds de toekomst voor, waarin de mens opnieuw in de etherische wereld zal leven, de wereld van tijd, van ritme - maar dit keer met een wakker zelfbewustzijn. Dienovereenkomstig wordt de datum van Pasen bepaald door een fenomeen in de tijd. Pasen valt op de eerste zondag na de eerste volle maan, die volgt op het begin van de lente. Rudolf Steiner sprak hierover tijdens het eerste paasfeest na de *Weihnachtstagung*.

Het zou een opgave voor onze tijd kunnen zijn, om te leren zo naar tijdritmen, met inbegrip van de sterrenhemel met Pasen, te leren kijken, dat een begrip ontstaat voor de binnenstromende imaginaties voor het nieuwe jaar, die daarin besloten liggen. *Willi Sucher* hield zich intensief bezig met fundamenteel onderzoek in deze richting. De ideeën in dit artikel baseren zich hoofdzakelijk op dit onderzoek.

Het jaar 1999, 100 jaar na het einde van het Duistere Tijdperk, dat aangeduid wordt als het Kali Yuga, is de wisseling van een millennium. Ieder millennium brengt een nieuwe ontwikkelingsopgave voor de mensheid. In het komende millennium zal het bewustzijn van de mensheid een nieuw niveau van geestelijke vrijheid bereiken. Het tijdperk van Michaël duurt in het nieuwe millennium nog slechts 235 jaar, waarna een volgende aartsengel-impuls zal volgen. Het is daarom niet verwonderlijk, dat de sterren in 1999 de krachtige oproep van het vorige jaar voortzetten, om aandacht te hebben voor de noodzaak van een spiritueel bewustzijn, dat zich richt op de ontwikkeling van vrijheid in het geestelijk leven.

Laten we beginnen bij de sfeer van *Saturnus*, de buitenste van de klassieke planeten, waarvan de omloop ons zonnestelsel perifeer omvat. Deze sfeer hoedt de karmische herinnering, is de boekhouder van het lot, zowel voor de aarde als voor iedere individuele biografie. Aangezien de oorsprong van Saturnus teruggaat op de Oude Saturnus, vormt deze sfeer in zeker opzicht het fundament voor het gehele bouwwerk van ons zonnestelsel. In het afgelopen jaar ging Saturnus van het sterrenbeeld *Vissen* over naar de *Ram*. Een planeet in de Ram betekent dat iets nieuws in de mensheidsevolutie wil binnen treden. Als Saturnus zich in de Ram bevindt, zet dit een toon voor de volgende dertig jaar, aangezien Saturnus ongeveer dertig jaar nodig heeft om door de twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem heen te gaan.

De Ram draagt in zich de wijsheid van de *Kyriotetes*, de Geesten van Wijsheid, de archetypische ideeën die als gelijk een paraplu van geestelijke wijsheid zijn voor de zeven planetaire evolutiecycli van de Oude Saturnus tot aan de toekomstige Vulcanus. In het voorjaar van het jaar 2000, zal de

betreffende nieuwe wilsimpuls volledig in verschijning treden, wanneer Saturnus en Jupiter samenkomen in een conjunctie in de Ram. Het zal steeds meer beleefbaar worden, dat de archetypische schreden die door Christus gedaan werden, als gebeurtenissen in het eigen leven verschijnen. Daarover zullen we volgend jaar meer schrijven in samenhang met deze Grote Conjunctie.

Jupiter bevindt zich dit jaar in de *Vissen* (en verblijft ongeveer 12 maanden in ieder sterrenbeeld) en nadert met Pasen zijn eigen perihelion (het punt van zijn omloopbaan dat het dichtst bij de zon komt). *Vissen* is de constellatie die het verleden in de toekomst binnendraagt. Als drager van de laatste fase van de evolutie van de Oude Saturnus, zijn de *Vissen* de drager van de imaginatie van de archetypische mens, door de goden geschapen als het uiteindelijke doel van onze evolutie. In de *Zwölf Stimmungen*, twaalf spreuken voor de sterrenbeelden, die door Rudolf Steiner aan de euritmisten werd gegeven, komen de *Vissen* tot uitdrukking als een proces van dagelijks en jaarlijks verliezen van datgene wat geworden is, om het als de bron van een nieuwe winst terug te vinden:

Im Verlorenen finde sich Verlust,
Im Gewinn verliere sich Gewinn,
Im Begriffenen such sich das Greifen
Und erhalte sich im Erhalten.
Durch Werden zum Sein erhoben,
Durch Sein zu dem Werden verwoben,
Der Verlust sei Gewinn für sich!

Om te beginnen is Jupiter een aanhoudende herinnering aan de evolutie van de Oude Zon, toen de Kyriotetes leven schonken aan de warmtesubstantie van de Oude Saturnus. Maar Rudolf Steiner spreekt ook over Jupiter als een sfeer waar koloniën van wezens werkzaam zijn, die in hun ontwikkeling de mens ver vooruit zijn en die de toekomstige Jupiter-evolutie voorbereiden, die op de aarde-evolutie zal volgen. Het is met name dit aspect van Jupiter, dat van uitzonderlijke betekenis voor de mensheid is, in de tweede helft van de aarde-ontwikkeling, waarin het onze aardse opgave is om de toekomstige Jupiter voor te bereiden. In *Vissen* is Jupiter op een bijzondere manier samen met Saturnus werkzaam. Jupiter in *Vissen* heeft een speciale verbinding met de plek waar de mensheid zich op dit moment bevindt op haar weg naar de toekomstige Jupiter, de bewustzijnsontwikkeling tot geestelijke vrijheid. Dit komt tot uitdrukking in het feit dat het perihelion van Jupiter zich sinds het begin van onze epoche, die uit zeven cultuurtijdperken bestaat, dus sinds de Oud Indische cultuur, in de *Vissen* bevindt. Toentertijd kwam het vanuit de Waterman en beweegt zich sindsdien langzaam door de *Vissen*. Aan het einde van deze zeven cultuurtijdperken zal het perihelion de Ram binnen gaan (wanneer iets totaal nieuws zal optreden op de weg die de mensheid aflegt naar de toekomstige Jupiter). Het is de taak van de zeven cultuurtijdperken om het bewustzijn van de mensheid to geestelijke vrijheid te voeren. De opgave van het huidige cultuurtijdperk (de vijfde van de zeven, het tijdperk van de bewustzijnsziel) is het, om voor de eerste keer in de geschiedenis de eerste werkelijke stappen te zetten in het gebied van geestelijke vrijheid. De 20e eeuw, waarin Rudolf Steiner de geesteswetenschap bracht en de kennis van de ware aard van de Christus, met inbegrip van de etherische wederkomst, is de centrale eeuw geweest om dat hogere, spirituele bewustzijn voor alle mensen mogelijk te maken, die dit pad willen betreden. Jupiter zal in mei van dit jaar door zijn eigen perihelion gaan, in de bijzondere tijd van Christus' Hemelvaart. De verhouding tussen de zon en de aarde draagt nog aan dit Jupiter-beeld bij. Op eerste Paasdag, naderen de zon en de aarde zeer dicht de perihelion - aphelion posities van Jupiter in de Dierenriem. Zij zullen er feitelijk één lijn mee vormen. De aarde zal zich met het aphelion in de *Maagd* verbinden (het punt van de Jupiterbaan dat het verst van de zon verwijderd is). De *Maagd* draagt de substantie, die het menselijke potentieel belichaamt, om door eigen inspanningen het gevorderde stadium van de Geestmens (Atma) te bereiken. De tegenovergestelde positie van de zon is verbonden met het perihelion. De aarde in het aphelion van Jupiter is de oproep aan de mensheid om met groter bewustzijn op te nemen, wat door het perihelion wordt aangeduid. Het perihelion

geeft uitdrukking aan wat de grootste prioriteit van een planeet is, met betrekking tot de ontwikkelingen die gaande zijn in het zonnestelsel.

Willi Sucher heeft op grond van Steiner's aanwijzingen herhaaldelijk de zon als het middelpunt van twee soorten activiteit beschreven. De zon vormt een soort anti-ruimte of holte, die in de kosmos een zuigende werking uitoefent, waardoor aanhoudend zodiakale substantie, dat wil zeggen astrale en spirituele archetypes van al het bestaande, vanuit de periferie in het zonnestelsel binnen gezogen worden. Het oppervlak van de zon is tevens een plek waar een soort verbranding of desintegratie plaats vindt van deze zodiakale substantie, waardoor licht en warmte in ons zonnestelsel worden uitgestraald. Door deze oplichtende activiteit komt ruimte tot aanzijn. Geestelijk licht (dat voor het uiterlijk oog duisternis is) stroomt binnen vanuit de Dierenriem, 's Nachts stroomt het in dat deel van de aarde binnen, dat van de zon afgewend is en versterkt de aarde met astrale en spirituele substanties - het zijn dezelfde verfrissende kosmische krachten die we tijdens de slaap opnemen. Gedurende dag verschijnen uiterlijk licht en warmte, die we allemaal kennen als de levenschenkende krachten van de zon. Waar Saturnus het alomvattende fundament van het zonnestelsel vormt, daar is het de zon die het zonnestelsel organiseert en ruimtelijk maakt.

Het komt niet vaak voor, dat de zon en de aarde de perihelion- aphelion posities van Jupiter zo dicht naderen als met Pasen het geval is. Het schijnt daarom van betekenis, dat het dit jaar, het einde van het millennium, zo is. Elf jaar geleden, in 1988, trad er een soortgelijke verhouding op. In dat jaar vormden Saturnus en Uranus een drietal conjuncties (geocentrisch). Dat jaar was het begin van een serie belangrijke fenomenen aan de sterrenhemel, die het einde van de eeuw aankondigden. (Een internationaal georiënteerde kleuterjuf zei tijdens een conferentie: ' Er is ons iets opgevallen in de kleuterklassen, kinderen die anders zijn dan alle kinderen die we voorheen gezien hebben, kinderen die vanaf 1988 geboren zijn '. Zij had op dat moment geen weet van enige sterrenconstellaties. Maagd verbeeldt het proces, waarbij al datgene wat ontstond gedurende de veelvoudige ontwikkelingen van de drie evolutiecycli die aan de aarde vooraf gingen, binnenstroomt in het inwendige, het innerlijk heiligdom van de mens. Daardoor ontstond er een microkosmos in de macrokosmos. Die omvangrijke wijsheid, die binnengedragen is in de microkosmos van de individuele mens en die we kunnen gaan begrijpen middels zelfkennis, dat is de Maagd. Als een resultaat van zijn intensieve onderzoek, vereenzelvigd Willi Sucher de Maagd met de verre toekomst van de mensheid, die aangeduid wordt als Geestmens (Atma). (Zie *Isis-Sophia, deell*)

In sommige delen van de wereld, waaronder ook de Verenigde Staten, zal de maan gedurende eerste Paasdag de *Schorpioen* binnen gaan. De maan ging op in het sterrenbeeld Schorpioen, op die allereerste Paasdag, 3 april 33 n.Chr. en verloor potentieel het goddelijk Woord, dat in de materie, in materialisme en dood gevallen was. Schorpioen draagt de herinnering aan de verdrijving uit het Paradijs en de splitsing van de geslachten. We weten door Rudolf Steiner, dat de gestalte van de mens zijn oorsprong in de Dierenriem heeft. De voortplantingsorganen hebben hun oorsprong in de Schorpioen, die tevens een geweldig potentieel bevatten voor toekomstige hogere ontwikkelingsfasen van de mensheid, als gevolg van daden die in de Adelaar-Schorpioen werden geplant ten tijde van de Oude-Zon ontwikkeling. Grootse geheimen van voortplanting, in de hoogste zin van het woord, liggen in de Schorpioen verborgen. Deze geheimen kan men nader komen door een intensieve studie van de ontwikkeling van de Oude Zon en de Oude Maan, zoals die in Sucher's *Isis-Sophia, deel 1* beschreven worden. De omvang van dit artikel laat niet toe hier dieper op deze geheimen in te gaan.

Pluto bevindt zich eveneens in *Schorpioen* en nadert de centrale ster van dit sterrenbeeld, de rood schitterende Antares. Pluto is een sfeer, die in sommige opzichten een hoger octaaf van Saturnus vormt. Het lijkt de sfeer te zijn, die door Steiner in *Theosofie* beschreven wordt als de zevende sfeer van het Geestland. Het is een sfeer die al datgene omvat, wat verbonden is met het toekomstig menselijk potentieel voor het intuïtieve vermogen. Dit vraagt om de dood van het lager zelf, opdat het herboren kan worden in Christus.

Mars bevindt zich op eerste Paasdag in *Weegschaal* en beschrijft in retrograde beweging een lus. Sucher beschrijft de retrograde bewegingen in samenhang met de opvatting van het zonnestelsel als een proces van lemniscaten (in tegenstelling tot de heliocentrische opvatting). Bij een retrograde beweging bevindt een planeet zich het dichtst bij de aarde en dus ook het dichtst bij de mensheid. In dit geval schenkt Mars in *Weegschaal* aan de mensen potentieel het vermogen tot zelfbewustzijn, dat uiteindelijk doordrongen kan en moet worden door de Christus-impuls, door het IK BEN.

In de week die aan Pasen vooraf gaat, bevindt *Mercurius* zich in de *Waterman*, nog steeds in de lus, die ontstaan is door zijn benedenconjunctie met de zon in de *Vissen* op 19 maart. Op Goede Vrijdag komt de retrograde beweging tot stilstand en begint *Mercurius* weer vooruit te lopen. Vanuit een heliocentrisch standpunt gaat *Mercurius* op Paaszaterdag door de afdalende knoop van Mars en vervolgens door zijn eigen afdalende knoop. Deze knopen komen geleidelijk aan dicht bij elkaar, wat er op wijst dat tijdens de resterende periode van het Michaëltijdperk, het analytische denken van Mars en het integrerende denken van *Mercurius* zich zullen moeten verbinden. *Mercurius*, de Genezer, lijkt op deze ontwikkeling te wijzen als een noodzakelijk ingrediënt voor dit jaar.

Het was een dramatische scène aan de avondhemel, waarbij *Venus*, de sfeer van liefde in ieder op zicht, op 23 februari *Jupiter* inhaalde en op 20 maart aan de nachtelijke hemel *Saturnus*. Deze gebeurtenissen, waarbij *Venus* in gesprek kwam met *Jupiter* in *Vissen* en daarna met *Saturnus* in *Ram*, hebben zeker een diepgaande betekenis, waarop in het esoterische Christendom sinds lang gewezen is en die door Willi Sucher op een nieuwe manier ontwikkeld werd in samenhang met het leven van Christus Jezus (zie *Cosmic Christianity*). Door deze gebeurtenissen werden de oude mysteriën geheeld en herschapen, om zo de nieuwe vorm van menselijke inwijding in de goddelijke wijsheid mogelijk te maken. Het hoogste aspect van *Venus* is de liefde voor deze mysteriewijsheid. *Venus* is op weg naar de vierde van deze gebeurtenissen, de Opwekking van Lazarus, het Laatste Avondmaal en het volledige Mysterie van Golgotha.

Het pentagram, de vijfpuntige ster van de vijf soorten licht, die tot uitdrukking komen in de laatste strofe van de Grondsteenmeditatie, is de 'goede ster' waarvan Rudolf Steiner sprak in de laatste woorden die hij sprak op de *Weihnachtstagung*. ' En we zullen zien, indien we onszelf waardig betonen, dat een goede ster zal stralen over datgene wat hier gewild wordt. Beste vrienden, volg deze goede ster. We zullen zien of de goden ons zullen leiden door het licht van deze ster. Goddelijk licht, Christus' zon, verwarm onze harten, verlicht onze hoofden '! We hoeven ons voorstellingsvermogen niet te forceren, om in deze 'goede ster' *Venus* te beleven.

Uranus en *Neptunus* bewegen zich langzaam door *Steenbok*, het sterrenbeeld dat staat voor de toegang tot de geestelijke wereld. Een toegang die thans gezocht kan worden met de nieuwe vermogens van imaginatie en inspiratie, die aan *Uranus* en *Neptunus* toegeschreven kunnen worden.

7^e astronomische nieuwsbrief, oktober 1944

Willi Sucher

Samen met de nieuwsbrieven van Willi Sucher uit 1944, werd indertijd maandelijks ook een kalender gepubliceerd met fenomenen die zich aan de sterrenhemel voltrokken. Deze kalender werd in Sirius niet afgedrukt, maar moet hier vermeld worden, om de aanvang van de volgende brief te kunnen begrijpen.

De lezer van deze nieuwsbrieven vraagt zich misschien af hoe om te gaan met de aanduidingen die in de kalender vermeld worden, waarin een aantal van de belangrijkste fenomenen opgenomen zijn, die van maand tot maand plaats vinden. Het is echter niet mogelijk om ze allemaal te bespreken.

Vaak wordt de vraag gesteld: Wat betekend deze positie of die aspect tussen twee of meerdere planeten? Het is mijn bedoeling met deze brieven om de lezer enige aanwijzingen te geven, zodat een intensievere omgang met de kalender en zijn aanduidingen mogelijk is.

Het was de opzet van de voorgaande brieven om een fundamenteel inzicht te geven in de sterrenbeelden van de dierenriem. We dienen echter niet alleen iets te weten over de sterrenwereld, maar we moeten er ook mee kunnen leven, en inderdaad zijn er mogelijkheden om met het universum te leven, terwijl we op aarde als mensen leven.

in vroeger tijden was de mens nog werkelijk in staat om met de sterren te leven. Geestelijke wezens, die het leven op aarde bestuurden, werden achter de sterren beleefd. Maar al deze wonder-schone wijsheid is in onze tijd verworden tot een soort fatalisme. De mens heeft het vermogen verloren om deze geestelijke wezens waar te nemen en wat overbleef, is de beleving onderworpen te zijn aan onbekende machten in het universum, die het lot van de mens op aarde bepalen. Dit wordt thans astrologie genoemd. Aangezien de aard van deze krachten niet meer met een werkelijk inzicht doorgrond worden, kan het bestuderen van deze dingen enkel resulteren in fatalisme.

Zoals al vaak werd uitgesproken: we dienen een nieuw inzicht te verwerven in onze relatie tot de sterrenwereld. Dit is alleen mogelijk, als we wegen vinden om tot een hernieuwde waarneming van de geestelijke wezens te komen, die met de sterren verbonden zijn.

In de vorige brief werd er reeds op gewezen, dat we in de twaalf sterrenbeelden van de dierenriem werkelijk de geweldige contouren van de archetypische menselijke vorm kunnen zien. Maar deze archetypische vorm is meer dan alleen maar een beeld. Wie er gedurende langere tijd mee leeft, ontdekt dat het daarbij om de zichtbare vorm of we zouden zelfs mogen zeggen, om de lichamelijke van een geestelijk wezen gaat. Dit wezen staat de mensheid zeer na, omdat het de kenmerken van de menselijke vorm draagt. Het is een geestelijk wezen dat naast en voor de mensheid uit gaat en een bemoedigende helper kan zijn voor ieder die het zoekt. Dit kan beleefd worden als de leidende en genezende hand van een oudere broeder van de mens. Het is de grote representant van de mensheid, tot wie we ons hart kunnen verheffen en die nooit zal nalaten ons te helpen als het nodig is.

Op aarde moeten mensen in een stoffelijk lichaam leven, het vormt de uitdrukking van het middel tot een bestaan in de wereld van de zintuigen. Maar het is ook een beperking en soms kan het zelfs als een hindernis ervaren worden. Deze beperking en hindernis komen tot uitdrukking in de geschiedenis van de 'zondeval'. Het stoffelijk lichaam van de mens is in de ketenen van de materie gevallen. Heel anders is het 'lichaam' van het hemelse wezen dat voor de mens uitgaat. Dit lichaam is de sterrenwereld zelf, met zijn eeuwige diepten. Het menselijk lichaam op aarde is beperkt, maar het lichaam van dit wezen heeft het vermogen van onbeperkte expansie en oneindig veel mogelijkheden om zich om te vormen.

We hebben een poging gedaan om de 'vormen' van dit wezen te schetsen: een engelachtige wezen met machtige vleugels. Maar de dienen te beseffen, dat de innerlijke, dynamische krachten van deze vorm, een andere intensiteit hebben dan de krachten die in de stoffelijke vorm van de

mens werkzaam zijn. Als we naar het hoofd van een mens kijken, dan zien we dat het zijn fysieke verschijning een individueel karakter geeft. Het vormt de basis voor ons bestaan met een dagbewustzijn in de wereld van de zintuigen. Het hoofd wordt echter afgesloten door de machtige helm die de schedel is. Dat is een beperking en vaak vormt dit ingesloten zijn een machtige hindernis om tot een universeel inzicht te komen en daarmee de feiten te doordringen die we op aarde tegenkomen. Kijken we naar het ' hoofd ' van dat hemelse wezen - het sterrenbeeld Ram - dan dienen we een andere voorstelling te vormen, om tot een waarheidsgetrouw beeld te komen. Zoals het aardse hoofd door de schedel wordt afgesloten, zo is het hoofd van dit wezen open, alsof de schedel omgekeerd is en een soort schaal vormt. In deze schaal stroomt de wijsheid van het universum, de kosmische wijsheid van de Geesten van Wijsheid (Kyriotetes), wier zichtbare uitdrukking het sterrenbeeld Ram bleek te zijn. Het is de wijsheid die sindsdien in de bestaande vormen en objecten op aarde is gestroomd; de kosmische, geniale wijsheid, die we beleven als we naar de bouw van het skelet kijken of de onovertroffen genialiteit die eigen is aan het organisme van een plant. De hoorns van de Ram strekken zich uit in de kosmische ruimte en brengen de kosmische wijsheid middels de spiralende vorm omlaag in het bestaan. En het stralende witte vlies van de Ram is een beeld van de oneindige oceaan van deze alles doordringende en leven schenkende wijsheid. Op deze manier zouden we ons het ' hoofd ' van de kosmische voorloper van de mensheid voor kunnen stellen. (Later zal getoond worden hoe we dit beeld in samenhang met de sterrenfeiten in het sterrenbeeld Ram.)

In het menselijk lichaam treffen we vervolgens het strottenhoofd aan. Met dit instrument brengen we geluid voort en spraak. Maar ook dit orgaan is zeer beperkt, met name in onze tijd. We kunnen over objecten spreken, maar door het vormen van woorden kunnen we de aard van de dingen enkel weerspiegelen. Het menselijk spreken is verdeeld in vele talen. Dit proces van opsplitsing en vervreemding in het gebied van de spraak is gestaag toegenomen. Tegenwoordig is het zelfs voor mensen die dezelfde taal spreken, om de betekenis van eikaars woorden te begrijpen. Kijken we naar het ' strottenhoofd ' van het hemelse wezen - het sterrenbeeld Stier - dan beloven we schepende en universele woorden. De Stier vormt de uitdrukking van de Geesten van Beweging (Dunamis). Deze wezens zijn de grondleggers van de ene, archetypische en, scheppende taal van het universum, die zich uitdrukt in de klinkers en medeklinkers van de hemelbewegingen, waar de menselijke talen hun oorsprong aan danken. Het alfabet vormt de aardse weergave van de Dierenriem en de planeten. Enkel het kosmische ' alfabet ' - als compensatie van de taal van de sterrenfeiten - leeft nog scheppend en universeel in de fenomenen die zich in de natuurrijken afspelen. Zo kunnen we ons het ' strottenhoofd ' van dit kosmische wezen voorstellen, wanneer we ons naar het sterrenbeeld Stier richten. Het is nog altijd een ' magisch orgaan '.

De armen van de menselijke vorm zijn verwant met het sterrenbeeld Tweelingen van onze hemelse broeder. De armen van de mens zijn werkelijk machtige organen, waarmee we actief in de wereld werkzaam kunnen zijn. Niettemin, hoe vaak is het niet juist de activiteit die door onze armen gaat, de oorzaak van verwijdering en vervreemding t.o.v. onze medemensen. Met de armen vechten mensen en doden zij elkaar. Zo worden onze armen, die ons geweldig kunnen vertegenwoordigen, een vernietigingsinstrument. De armen - de Tweelingen - van het geestelijk wezen dat we willen benaderen, zijn anders. Zij lijken op machtige vleugels, die door het innerlijk zintuig van de mens beleefd kunnen worden als een zilveren gewaad, dat diegenen beschermend omhult, die de hulp en de begeleiding van hun hemelse voorganger zoeken. De ' veren ' van deze vleugels stromen als het ware omlaag, naar ieder mens afzonderlijk. Zo kan ieder Ik, ook al beleeft het zich als afgescheiden van andere op aarde, zijn spirituele eenheid met de mensheid als geheel ervaren, binnen het wezen van onze hemelse Broeder. Deze vleugels kunnen niet enkel als een beschermende kracht beleefd worden, maar ook als een innerlijke werkelijkheid die de ziel kan verheffen en bevrijden, als wordt zij door vleugels gedragen.

In eerdere brieven hebben we uitgelegd hoe de bovenarmen een relatie hebben met het sterrenbeeld Boogschutter. In de menselijke vorm op aarde ervaren de bovenarmen de splinging die door

het afzonderlijke mensenwezen en de mensheid als geheel heengaan en zetten deze voort; de splijting waarover we hiervoor gesproken hebben. De Boogschutter van het kosmische wezen is opnieuw anders. De zilveren veren van zijn vleugels reiken omlaag naar ieder afzonderlijk mensenwezen op aarde. Wanneer een individu in aardse duisternis door deze veren wordt aangeraakt, kunnen we zeggen dat hij zijn eigen engel ervaart en herinnerd wordt aan zijn eigen taak op aarde - of anders beleeft de ziel een waarschuwing of troost.

De veelvoudige verscheidenheid onder de mensen beleeft daar zijn eenheid. Het beeld van de vleugels die in ieder mens afzonderlijk stromend binnengaan, kan ook in een andere imaginatie tot uitdrukking komen, die Christus schiep toe hij de woorden sprak: 'Ik ben de wijnstok, jullie zijn de twijgen'. De afzonderlijke, zoete en sappige druiven kunnen zich één voelen met de wijnstok, die aan de druiven het leven geeft. Zo kunnen we een weg vinden hoe we ons een beeld van het Tweelingen - Boogschutter - organisme kunnen vormen, dat deel uit maakt van de kosmische representant van de mensheid.

Volgen we de structuur van de armen, dan komen we aan de ellebogen (in de onderste ledematen zijn het de knieën). Het kosmische oerbeeld dat daarbij hoort is het sterrenbeeld Steenbok. Dit gedeelte van het menselijk organisme is zo diep in de ketenen van de materie gevallen, dat we nauwelijks meer de kosmische oorsprong daarvan kunnen waarnemen. In de vierde brief werd meer in detail beschreven, hoe de Steenbok met name verbonden is met de schepping van de oerbeelden van de zintuigen. Wanneer we de kenmerken van de kosmische voorloper van de mens in de Dierenriem proberen te vinden, ontdekken we inderdaad de afzonderlijke 'veren' van de vleugels ten slotte een uiterst 'gevoelig' orgaan worden in ieder individu op aarde. De vleugels waarover we gesproken hebben, zijn als het ware met vele miljoenen zintuigorganen bedekt, die op ogen lijken. Doordat deze ogen in de afzonderlijke menselijke wezens op aarde zijn ingeplant, kan onze kosmische 'Broeder' de wereld vanuit ontelbare individuele gezichtspunten waarnemen. Ieder mens, goed of slecht, met zijn of haar eigen levensinstelling, filosofie en zichtwijze, wordt zo een oog van dit hemelse wezen. We zijn ons er niet vaak van bewust, dat onze gedachten, gevoelens en onze wilsimpulsen en niet alleen maar voor onszelf zijn, maar ook voor God. Dit te beseffen, dwingt ons zieleleven nood gedwongen tot aanzienlijke veranderingen. Ook in dit opzicht kan onze hemelse 'Broeder ons met zijn' Steenbok- orgaan voor gaan, indien we de taal van de fenomenen in dit sterrenbeeld juist lezen.

De onderarmen hebben hun verbinding met het sterrenbeeld Waterman. Is de Steenbok het gebied waar de gedifferentieerde gedachtenwereld van de mensheid samenstroomt in een reusachtig panorama van de wereldsituatie, de onderarmen van de Waterman - ofwel de wereld van de Engelen boven ons, giet helende en troostende warmtekrachten uit. We weten dat de Waterman met warmte verbonden is, zoals in de vierde brief is aangeduid. De hemelse vleugels raken de mens hier vooral in het gevoelsgebied. Zij nodigen een ieder uit om zijn of haar streven te richten op genezing, medeleven en liefde en tegen de duistere krachten van haat en vernietiging, die vaak tegelijkertijd ontspringen. Daarbij kunnen de hemelse wezens een zeer strikte en strenge rechter worden van de mensheid of van de mens afzonderlijk.

We hebben in detail laten zien hoe de handen een samenhang hebben met het sterrenbeeld Vissen. Hier raken we aan het gebied van het menselijk lot en de menselijke uil. Deze wereld kan nog niet met ons wakkere bewustzijn doordrongen worden. Hier slapen we nog volledig. Niettemin is het kosmische bewustzijn hiervan een levende werkelijkheid in de 'handen' van de Vissen van het goddelijke wezen. Zij reiken gelijk onzichtbare handen in de diepten van de menselijke wil en leiden ieder van ons door ons individuele lot. Zij voeren ons op het individuele pad van ons leven en werken op aarde. De gang daarvan mag vreemd en ondoorgrondelijk lijken. En toch wordt de loop van een leven door de vleugel handen geordend, in overeenstemming met de overkoepelende wijsheid van de kosmische gids. Het is hier, dat de hand van de rechter zijn dwalende schapen op aarde soms terug moet roepen middels natuurrampen en andere catastrofes. Zijn onwankelbare wil vort de mensheid dan tot beslissingen waaraan niemand ontsnappen kan. Ieder dient een indivi-

dueel antwoord te geven dat voor of tegen de wereldontwikkeling uitvalt. Dit wezen is niet alleen een gids voor de mensheid op aarde, maar eveneens een grootse pedagoog.

We hebben nu geprobeerd om een stap dichterbij te komen tot het beeld van de kosmische Broeder van de mensheid, in relatie tot de geestelijke achtergrond van de sterrenbeelden Ram, Stier, Tweelingen, Boogschutter, Steenbok, Waterman en Vissen. Daarbij dienen we te beseffen, dat we enkel zijn gelaatstreken, maar nog niet zijn innerlijk leven hebben gevonden. Dit wordt door de overige sterrenbeelden van de Dierenriem tot uitdrukking gebracht: Kreeft, Leeuw, Maagd, Weegschaal en Schorpioen. Maar voordat we daar dieper op in kunnen gaan, moeten we ons eerst inspannen om tot een bepaald begrip te komen. Daartoe hebben we de inzichten nodig, die in latere beschrijvingen verworven zullen worden.

Menig lezer zou nu kunnen zeggen: ' Dit is een visie die als een poëtische beschrijving meer of minder voldoet, maar hoe kunnen we deze visie terugvinden in de zichtbare sterrenwereld '? Deze vraag is terecht en de schrijver van deze brieven heeft zich veel moeite getroost, om een antwoord te vinden. Hij moet toegeven, dat dit kosmische beeld jaren geleden zonder enig ' bewijs ' aan hem verscheen. Pas veel later ontdekte hij dat de sterrenfenomenen dit beeld onthullen, indien we weten hoe we moeten kijken.

We zullen onze blik richten op een fenomeen dat met korte tussenposen aan de sterrenhemel optreedt. Het gaat om de samenstand van de planeten Jupiter en Mars, die zich vrijwel om de twee jaar voordoet. Op aarde zien we beide planeten dan zeer dicht bij elkaar. Het kan zelfs voorkomen dat Mars Jupiter werkelijk bedekt. Om de twee jaar heeft de samenstand steeds in een ander sterrenbeeld plaats. Daartussen weeft zich een ander ritme van de opposities van Mars en Jupiter, die eveneens bij benadering om de twee jaar optreden. Als we Jupiter dan aan de hemel zien, moeten we ons Mars precies daar tegenover voorstellen, aan het andere uiteinde van een denkbeeldige lijn, die vanuit Jupiter door het middelpunt van de aarde heen voert, naar de andere, onzichtbare helft van de hemelbol. Zodoende hebben we ruwweg ieder jaar met een samenstand of een oppositie van beide planeten te maken.

We kiezen nu Mars en Jupiter, maar we zouden evengoed een ander planetenpaar kunnen nemen. We hebben nog niet in detail over het karakter van deze beide planeten gesproken, maar het voldoet hier, als we weten dat Jupiter kosmische wijsheid vertegenwoordigt en Mars kosmische kracht.

In Februari 1819 vormden Mars en Jupiter een samenstand in het sterrenbeeld Steenbok. Volgen we vanaf dit punt de conjuncties van deze planeten, dan doet zich onder andere in 1848 een samenstand voor in de Tweelingen. Maar we laten die voor wat het is en gaan voort tot juni 1914, wanneer er sprake is van een oppositie, met Jupiter in Steenbok/Waterman. September 1919 geeft een samenstand in de Kreeft. September 1938 opnieuw een oppositie, met opnieuw Jupiter in de Waterman. Januari 1940 toont ons een samenstand in de Vissen.

Op deze manier verschijnt er een serie in de sterrenbeelden Steenbok (1819), Steenbok/Waterman (1914), Waterman (1938) en Vissen (1940). We bevinden ons met deze constellaties in het gebied van de Dierenriem, waar we de vleugels van het hemelse wezen hebben geschetst, zoal die de menselijke ziel aanraken in denken, voelen en willen. Het is het gebied, waar dit wezen de situatie op deze planeet waarneemt middels de ziele-organen van de mensheid en waar het naar aanleiding van deze waarnemingen handelt.

Het is duidelijk dat deze kosmische waarnemingen en handelingen een samenhang hebben met de eerste en de tweede wereldoorlog. Maar waarom beginnen we de serie in 1819? We zouden ook eerder kunnen beginnen en tot zeer verhelderende feiten kunnen komen. Echter, in 1819, had het Congres van Karlsbad plaats, waarbij de vertegenwoordigers en vorsten van alle Germaanse vorstendommen aanwezig waren, die toen nog niet verenigd waren in het Duitse Rijk, om maatregelen te nemen die de revolutionaire activiteiten in hun gebieden moesten onderdrukken. Het resultaat was een zeer strenge beperking van alle universitaire aangelegenheden en een harde censuur van de pers. Dit was één van de aanleidingen die in alle landen van Midden-Europa tot de revolutie van 1848 voerde.

We kunnen haast voor ons zien, hoe dit hemelse wezen de situatie op aarde waarnam door het individuele zieleven van de mensen en de strijd voor een spiritueel vrijheid waarnam. Deze impuls dook na 1819 steeds weer opnieuw op in talrijke historische incidenten, die allemaal verbonden waren met het ritme van Mars en Jupiter en doet zich tenslotte opnieuw voor in de catastrofe van 1914. In 1938 bevindt hij zich volledig in de sfeer van de Waterman en doordringt het gebied van het menselijk gevoelsleven, waar het een appèl doet op krachten van heling, medeleven en liefde, tegen de aanzwellende muur van haat en vernietiging. Toen alles tevergeefs leek te zijn, openbaarde de samenstand van Mars en Jupiter in de vissen - 6 januari 1940 - de onwankelbare kosmische rechter, die op grond van wat hij op aarde waarnam, niet anders kon handelen, dan de mensheid op te voeden en terug te roepen op het rechte pad van positieve ontwikkeling, door een van de grootste rampen die deze planeet ooit heeft gezien. Zo voltrok de kosmische wil was de menselijke wil niet kon voltrekken.

(Op deze plaats willen we er de aandacht op vestigen, dat de visie van Willi Sucher op historische gebeurtenissen en vragen van goed en kwaad, niet noodzakelijkerwijs die visie van de redactieleden van dit blad hoeft te vertegenwoordigen.)

Indien we ons dan de vraag stellen: 'Wat vraagt de wereld van de goden van de mensheid?', dan kunnen we een antwoord vinden, indien we een andere serie volgen van het Mars-Jupiter-ritme. In september 1916 was er sprake van een oppositie met Jupiter in Ram. Het jaar daarop, juni 1917, verscheen er een samenstand in Stier en in november/december 1918 opnieuw een oppositie, met Jupiter in Tweelingen.

Deze gebeurtenissen hadden plaats tijdens de laatste jaren van de eerste wereldoorlog in de sterrenbeelden Ram, Stier, Tweelingen. Proberen we in deze constellaties de kenmerken te zien van het geestelijk wezen dat voor ons uitgaat, dan vinden we het hoofd, dat zich opent voor de alomvattende wijsheid van het universum; het strottenhoofd als orgaan van het scheppende Woord in het universum en de vleugels, die omlaag reiken in de afzonderlijke mensenwezens. Zij trachten de mens tot idealen te verheffen, die er op gericht zijn om hem tot de schepping van een waren christelijke gemeenschap te voeren. En wat vond er op aarde plaats als een uitdrukking van de activiteit van de geestelijke wereld?

In september 1916 sprak Rudolf Steiner over de geestelijke achtergrond van de menselijke geschiedenis. Daar treffen we reeds de grondleggende gedachten aan voor het beeld van het drie gelede menselijke organisme, wat hij dan gedetailleerder heeft uitgewerkt in zijn boek 'Von Seelenratseln'. Daarachter verschijnt reeds de idee van de sociale driegeleding. Tegelijkertijd voltrok zich de oppositie van Mars en Jupiter, met Jupiter in Ram. Het is alsof er een poort werd geopend vanuit het 'hoofd' van de godheid, vanuit het gebied van de alles doordringende, alomvattende wijsheid van het geestelijk universum. Dit helende juweel van kosmische wijsheid, de idee van de sociale driegeleding, daalde al naar de aarde en werd ontvangen door de individualiteit van Rudolf Steiner. Het werd geboren als de sociale idee, die het antwoord vormde op het streven en vechten in de diepten van vele miljoenen menselijke wezens.

Dan zien we hoe in juni/juli 1917 deze idee er naar streefde om een oplossing aan te reiken voor de brandende sociale problemen en steeds meer contouren aannam in de gesprekken van Rudolf Steiner met zijn vrienden en zelfs in de vorm van een gedrukt memorandum. Mars en Jupiter vormden een samenstand in Stier: geestelijke wezens spraken in machtige en scheppende woorden tot de mensheid.

November 1918 bracht het einde van de eerste wereldoorlog en daarmee de doorbraak van verborgen sociale problemen en revoluties in Midden-Europa, die tot dan toe kunstmatig toegedekt waren. Meteen daarop zien we Rudolf Steiner geplaatst in een enorme stroom van activiteiten, in vele voordrachten sprekend voor duizenden mensen over veelzijdige sociale vraagstukken en de mogelijkheid van een oplossing middels de idee van de sociale driegeleding. We kunnen zien hoe de vleugels van de kosmische intelligentie, de Tweelingen met daarin Jupiter, de afzonderlijke mens

aanraken om zodoende de mensheid voorwaarts te brengen op de weg naar een sociaal organisme, dat de drager van een werkelijke Christendom zou kunnen worden.

We zien hoe deze gebeurtenissen, die eerder de signatuur dragen van de openbarende werkzaamheid van onze kosmische voorganger, zich verweven met de gebeurtenissen van de andere serie Mars- Jupiter-relaties in Steenbok, Waterman en vissen. De mensheid luisterde niet naar deze openbaring van de ware gestalte van het eigen sociale organisme. Na de val van het menselijk gevoelsleven in de afgrond van een extreem nationalisme in Midden-Europa, was er nog slechts één uitweg, het kosmische gericht, dat in 1939/40 begon.

8e astronomische nieuwsbrief, november 1944

Willi Su cher

Het karakter van de wereld der planeten

In de vorige brief hebben we een poging gedaan om tot een inzicht in de Dierenriem te komen. In deze en volgende brieven zal het de opgave zijn, om de basis te leggen voor een begrip van de wereld der planeten.

De wereld van de vaste sterren, die ons zonnestelsel omringd, is geconcentreerd in de gordel van de Dierenriem, er zijn ook vele sterrenbeelden die buiten de Dierenriem vallen, maar al deze constellaties zijn op een of andere manier diepgaand verwant met de twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem. Zo vinden we bijvoorbeeld boven de sterrenbeelden Ram en Vissen de constellaties van Andromeda, Cepheus, Cassiopeia en vele andere. Dringen we dieper door in de geestelijke achtergronden van de mythologie die met deze sterrenbeelden verbonden is, dan ontdekken we dat zij uitdrukking geven aan inhouden die verwant zijn met de mythologie van de Ram in de Vissen. Gaan we zo door de Dierenriem en slaan we acht op de sterrenbeelden die zich boven en onder de vertrouwde beelden van de Stier, de Tweelingen en de Kreeft bevinden, dan lezen we in hen een soort kosmische 'commentaar' op de twaalfvoudige Dierenriem.

Zoende wordt de wereld van de vaste sterren door de twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem vertegenwoordigd. In dit twaalfvoud manifesteert zich ruimte. We vinden daarin de feiten die tot de schepping van ons universum hebben gevoerd, dat in de ruimte zijn bestaan heeft. Ook treffen we daar het archetypische beeld van de menselijke gestalte aan, die zich op aarde eveneens ruimtelijk manifesteert.

In eerdere brieven hebben we de schepping van het universum in de ruimte, als de ontwikkeling van de Oude Saturnus beschreven. We hebben evenwel nog niet de stadia beschreven, waarin dit universum dat zich in de ruimte uitbreidt, doordrongen wordt door de krachten van leven en bewustzijn. Dit dient in de toekomst nog te gebeuren. Maar we gaven een zichtwijze op de schepping van ons universum, vanuit een ruimtelijk perspectief en we hebben dit verbonden met de twaalfvoudige Dierenriem.

Kijken we naar de wereld van de planeten, dan betreden we een heel ander element. In vroeger tijd voegden de mensen vijf planeten toe aan de zon en de maan. Dit waren de planeten die met het blote oog te zien waren. Vandaag die dag lijkt dit zeventvoud doorbroken, omdat we met de hulp van telescopen nog een aantal planeten ontdekt hebben: Uranus, Neptunus en Pluto. Het is niet ondenkbaar, dat in de toekomst met nog grotere en sterkere telescopen nog veel meer planeten ontdekt zullen worden, die tot ons zonnestelsel behoren. Maar we dienen te beseffen dat al deze planeten, die met de hulp van telescopen gevonden zijn, zich buiten het gebied van het menselijk universum bevinden, omdat zij zonder hulp door het menselijk organisme niet waargenomen kunnen worden. Zij kunnen enkel met instrumenten waargenomen worden, middels een mechanisme - de telescoop - dat als apparaat 'buiten' de menselijke natuur valt en tot een andere wereld gerekend moet worden. Aangezien we hierover de samenhang spreken tussen de mens en de sterren, dienen we onze visie te beperken tot de grenzen die gesteld worden door het 'onbewapende' menselijke organisme. Dit zal ons er niet van af houden, om de aard van de nieuw ontdekte planeten te leren kennen maar voor een dergelijke kennis moeten we de wereld van het bovenmenselijke betreden. In latere publicaties zullen we mogelijk de gelegenheid vinden om dit te doen, maar voor dit moment willen we ons beperken tot de grenzen van het menselijke gebied.

We treffen in samenhang met de mens een zeventvoudige planetaire wereld aan. Zonder kunstmatige hulpmiddelen zijn voor de normaal ontwikkelde menselijke zintuigen in ons zonnestelsel zeven hemellichamen waarneembaar. Het zijn de planeten Saturnus, Jupiter, Mars, Venus, Mercurius en bovendien de zon en de maan. Alles wat in verbinding met het getal zeven in het universum ver-

schijnt, is een uitdrukking van tijd. Beweging binnen de tijd is ontwikkeling, wat wil zeggen, schepping in de loop van stadia of intervallen. Toen we de ontwikkeling van de Oude Saturnus beschreven, waren we genoodzaakt dit in zeven stappen te doen, aangezien alles wat daar geschapen werd enkel in tijd tot stand kon komen. De essentie echter van die ontwikkeling, het archetypische beeld van de menselijke vorm verschijnt in 'ruimte', in de twaalfvoudige Dierenriem.

Het zevenvoud als een beeld van tijd, komt eveneens tot uitdrukking in de dagen van de week. Die vormen een beeld van de volledige wereldontwikkeling, niet alleen van de Oude Saturnus, maar ook van alle voorbije en toekomstige stadia.

Maar waarom is het zevenvoud een beeld van tijd? Dat het twaalfvoud, dat in de Dierenriem tot uitdrukking komt, met ruimte verbonden is, kan vanuit een geometrische standpunt begrepen worden. Immers, de cirkel is een vorm die tot rust gekomen is. Niettemin draagt de cirkel potentieel alle andere geometrische vormen van de tweedimensionale ruimte in zich.

We dienen de fundamentele wetmatigheid van het zevenvoud te ontdekken. Als we die vinden kunnen, dan hebben we ook een basis gevonden voor een begrip van de innerlijke opeenvolging van de zeven stappen. Nemen we willekeurig welk fenomeen uit onze omgeving, dan heeft dit een verleden en een toekomst. Tussen verleden en toekomst bestaat het in het nu. Kijken we naar een bloem, dan weten we dat deze in het verleden gegroeid is en in de toekomst zal verwelken, maar tussen deze beide stadia bestaat de bloem hier in het nu. Als zodanig bestaat zij niet alleen in de ruimte, maar ook in de tijd.

Voor zover objecten in de natuur hun bestaan in de tijd hebben, kunnen we drie stadia waarnemen: verleden, heden en toekomst. Deze drie stappen zijn vormen wezen een vereenvoudiging van het zevenvoud. We zien dat de eerste drie stappen altijd worden samengevoegd in wat we verleden noemen. Alles wat tot het verleden gerekend kan worden, draagt in werkelijkheid altijd de kenmerken van drie ontwikkelingsschreden. Als we voldoende nauwkeurig observeren, dan zullen we dit overal als een fundamentele wetmatigheid tegenkomen. En ook wat we als toekomst aanduiden, openbaart zich drievoudig. Tussenbeide in, tussen verleden en toekomst ligt het heden als een enkelvoudig moment in de tijd. Op deze manier verschijnt evolutie ofwel ontwikkeling als een zevenvoudig proces in de tijd.

Indien onze observatie vervolgens nog zorgvuldiger en nauwkeuriger wordt, dan ontdekken we dat de drie fasen aan beide zijden van de weegschaal van verleden en toekomst, een innerlijke verwantschap met elkaar vertonen. Zo blijkt de eerste fase van het verleden verwant met laatste van de drie stadia van de toekomst. De eerste stap van iedere zevenvoudige ontwikkelingsgang is verwant met de zevende stap; de tweede met de zesde en de derde met de vijfde stap. Daar tussen in ligt de vierde, die als heden het verleden met de toekomst verbindt.

Als we dit in de vorm van een beeld proberen te zien, dan kunnen we tot het beeld komen van de zevenarmige kandelaar, die in het Oude Testament verschijnt. We worden ons ervan bewust, dat de zevenvoudige kandelaar die op het altaar van het Tabernakel stond, tot uitdrukking bracht wat het Hebreeuwse volk in het verloop van de tijd moest verwerklijken. Mozes, de grondlegger van het Hebreeuwse volk, kende deze opgave. Dit volk moest het lichaam voortbrengen dat in staat zou zijn om als voertuig te dienen voor het afdalende Christuswezen. Dit kon enkel in de loop van de tijd verwezenlijkt worden. Daarom schiep Mozes in de vorm van de zevenarmige kandelaar een beeld van de tijd als een bemoedigend licht op de lange en vermoeiende weg van zijn volk.

Zouden we in onze tijd deze fundamentele wetmatigheid van de tijd kunnen verwerklijken, dan zou ons culturele en persoonlijke leven minder chaotische en verward zijn. Dikwijls zien we af van een geestelijk streven met het argument dat we geen tijd zouden hebben. Of anders, wanneer we een impuls beleven, worden we snel ongeduldig en willen onmiddellijk resultaat zien. We kunnen dan niet inzien, dat een impuls van als het moment van zijn conceptie tot aan zijn verwerklijking, zich stap voor stap ontwikkelen moet, om tenslotte zijn vervulling te bereiken. Ander zou het kunnen zijn, dat de kiem te gronde gaat door een vroeggeboorte. Soms vergeten we dat we mogelijk zeven of zelfs drie maal zeven jaar moeten wachten of nog langer, totdat onze impulsen en ideeën verwerklijkt kunnen worden.

We zullen opnieuw de verborgen wetten van de tijd moeten leren kennen, om ons innerlijk leven gezonder te laten worden en zelfs ons fysieke lichaam. Zevenvoudig is de fundamentele wetmatigheid van de tijd. Er bestaan echter nog ander sleutels tot de tijd, waarover we hier niet kunnen spreken.

Deze wetmatigheid kan overal in het universum aangetroffen worden, maar de essentie van zijn intrinsieke dynamisch ritme verschijnt in de levensloop van de mens. Als we kijken naar het leven van een volwassen mens, dan is ook daar sprake van verleden, heden en toekomst. Het verleden van ieder van ons is de jeugd, met inbegrip van kindertijd, de fase als zuigeling en het voorgeboortelijke embryonale leven, hoe verder we teruggaan in het verleden, hoe groter de afhankelijkheid van de beschermende krachten die ons omgeven. We zijn dan nog niet onze eigen heer en meester; andere wezens moeten voor ons zorgen. Maar als een mens opgroeit, wordt hij geleidelijk aan steeds zelfstandiger.

Welke leeftijd we ook bereikt mogen hebben, ieder van ons zal zich tot op zekere hoogte van een beschermende invloed bevrijd hebben. Het kind wordt bij de geboorte gescheiden van het lichaam van de moeder. Later, als volwassen mensen, verbreken we menig ander verbinding. Wat ook het heden van een mens mag zijn, het is altijd de manifestatie van een wezen dat zich bevrijd heeft van een voorafgaande bestaanstoestand. Dit wezen, dat zich heeft losgemaakt uit vroegere omstandigheden, is de bestemmende kracht in zijn eigen der ontwikkelingsfase, de toekomst. In die mate waarin een wezen onafhankelijk is geworden in zijn ' heden ', zal het in staat zijn om zich in de toekomst als een afzonderlijk wezen te manifesteren, tegen de achtergrond van de condities, waarvan hij zich heeft geëmancipeerd.

Zo verschijnen er dus in het leven van de mens drie ontwikkelingsstadia in het tijdverloop:

<u>verleden</u>	<u>toekomst</u>	<u>heden</u>
afhankelijk van vele andere condities en wezens	emancipatie en onafhankelijkheid	manifestatie en ontwikkeling als een afzonderlijk individueel wezen

Zo hebben we dan het fundamentele karakter gevonden van de drie stappen, verleden, heden en toekomst, zoals zij zich ontvouwen in de levensloop van de mens. Maar aangezien de tijd zevenvoudig is, moeten we nu het fundamentele karakter van de drie stadia van het verleden en de drie stadia van de toekomst vinden, met daartussen het ene stadium van het heden. Als het ons lukt om de aard van dit zevenvoud te onthullen, kunnen we daardoor niet alleen een van de raadsels van de wetmatigheid in de tijd oplossen, maar we zullen dan ook in staat zijn om de innerlijke kwaliteiten en eigenschappen van de vijf planeten en van de zon en de maan te lezen. Dit is tenslotte de reden waarom we deze tamelijk taaie opgave ondernomen hebben om de wetmatigheid van het zevenvoud in de tijd op het spoor te komen.

De essentie van alle ontwikkeling is emancipatie. Een wezen dat tot nog toe ondergedompeld was in een zee van algemeen bestaan, beweegt zich in de richting van een individueel bestaan. Laten we om een begin te maken met onze observaties, uitgaan van een pasgeboren kind in zijn huidige toestand en dan terugkijken naar zijn verleden.

Het had in het bestaan binnen op het moment van de conceptie, door bemiddeling van de vader en de moeder. Machtige wilskrachten, die we als lotskrachten aanduiden, stroomden in het leven van de ouders. Middels deze wildkrachten werd de poort naar het fysieke bestaan geopend voor de ziel van dit kind. Dit was de eerste stap, maar dit zou niet voldoende zijn geweest. Levenskrachten doordrongen de kiem van het fysieke lichaam en vormden nog steeds meer tot een menselijke gestalte, tot aan de geboorte. Maar nog een derde stap was nodig om het organisme van een bepaalde moment in staat te stellen om gewaarwordingen te hebben en om pijn of bevrediging te voelen door de eigen lichamelijke behoeften. Zo hebben we dan drie scheppende stadia beschreven, waarin de krachten uit het universum, buiten het bereik van de mens om, een wezen van de eigen soort in het bestaan plaatsen.

1. Machtige wilskrachten bewerken fysiek bestaan. De kiem van een afzonderlijk individueel lichaam wordt geschapen.
2. Deze kiem wordt doordrongen met levenskrachten, die de kiem tot een afbeelding van de ouders vormen.
3. Terwijl de kiem steeds meer tot een afbeelding van de ouders wordt gevormd, wordt hij tevens doordrongen met zielenkrachten en bewustzijnskrachten.

De beschrijving van deze drie stadia is tevens een beschrijving van de kenmerken en eigenschappen van de drie bovenzonnige planeten - Saturnus, Jupiter en Mars.

Saturnus verschijnt steeds als de manifestatie van de krachten in het universum, die de kiem scheppen voor het afzonderlijke, fysieke bestaan van alle mogelijke wezens, of deze nu voor hun aardse aanwezigheid de lichamelijke van een steen, een plant, een dier of een mens nodig hebben. Enorme wilskrachten gaan er van deze Saturnus wezens uit.

Vanuit Jupiter stromen de levenskrachten die de kiemen van afzonderlijke fysiek bestaan van levenskrachten voorzien. Hier stoten we echter op een moeilijkheid. Bij een plant kunnen we nog waarnemen dat deze van levenskrachten doordrongen is, maar bij een mineraal is dit niet mogelijk. We moeten vaststellen dat de mineralen niet door de krachten van Jupiter belevendigd kunnen worden. Niettemin worden deze krachten wel weerspiegeld. Het tweede stadium van de zeventvoudige evolutie werkt op een andere manier in het rijk van de mineralen. Uit de weerspiegeling van de Jupiter-krachten ontstond in vroegere ontwikkelingsfasen de kristallijne vorm van de mineralen, die de stralende wijsheid van de kosmos tot uitdrukking brengt. We zullen later nog zien, hoe deze krachten van kosmische wijsheid met Jupiter verbonden zijn.

Mars schenkt de krachten van de ziel. Met 'zielenkrachten' bedoelen we de krachten die een wezen instaat stellen om gewaarwordingen en emoties te beleven, die ofwel door gebeurtenissen in de buitenwereld of door activiteiten in het eigen lichaam gewekt worden. Deze waarnemingen kunnen sympathie of antipathie bewerken. Zo kan bijvoorbeeld het pasgeboren kind iedere indruk die het uit de omgeving ontvangt als pijnlijk of aangenaam beleven. Een speld die in de huid prikt kan als een min of meer mechanisch verschijnsel beschouwd worden. Maar dit verklaart nog niet waarom de baby gaat huilen. De veroorzaakte pijn wordt kwalitatief in een andere sfeer beleefd, dan de feitelijke fysieke gebeurtenis.

De mogelijkheid van zielenbeleving is in het pasgeboren kind al aanwezig. Maar hoe is het met levenloze substanties en planeten gesteld? We kunnen hier natuurlijk niet spreken van aangeboren ziele vermogens. Niettemin oefenden de marskrachten hun invloed op alles, wat in het bestaan treedt, uit. De levenloze substanties, zoals de mineralen en de eenvoudige levensvormen, zoals de planeten, tonen echter enkel een 'reflectie' van deze krachten. Zielenkrachten worden gespiegeld in de chemische kwaliteiten van deze objecten. Neem ik bijvoorbeeld een pen, dan kan ik beslist niet beweren dat deze enige gewaarwording heeft. Maar toen deze pen nog in de maak was, voordat ik hem in de hand kon nemen, werd de kiem van desintegratie er al ingelegd. Het onvermijdelijke lot van desintegratie, lijkt in eerste instantie een ontkenning van het leven; niettemin dienen we ons rekenschap van te geven. Daarin verschijnt de agressieve aard van Mars, die uiteindelijk vernietigt wat geschapen is. We zien ook, dat overal waar Mars ziele kwaliteiten schept, de kiem tot desintegratie gegeven is, aangezien de zielenkrachten en de emoties van genot en pijn de lichamelijke van de mens vernietigen.

Deze krachten stromen in ieder schepsel binnen, voordat het de fase van zijn huidige bestaan be-treedt.

De zonnekrachten scheppen of veroorzaken de huidige zijnstoestand van alle objecten in de schepping. In het huidige tijdperk bewerken zij ook emancipatie en het streven naar onafhankelijkheid. Als we opnieuw naar het pasgeboren kind kijken, dan zien we hoe het direct na de geboorte gescheiden wordt van het moederlichaam, waar het tot dan toe fysiologische bij hoorde. Na de scheiding groeit het verder en streeft toenemend naar onafhankelijkheid. Dit komt tot uitdrukking in de naamgeving, een van de eerste handelingen die de mensen rondom het kind verrichten. Het wordt als een individueel wezen erkend. Met onze zintuigen nemen we waar dat het kind een

eigen lichaam heeft en we hopen dat dit lichaam steeds meer onafhankelijk zal worden van de levensnoodzakelijkheden waarin het verweven is tijdens de peuter- en kleutertijd.

We kunnen met betrekking tot de lagere natuurrijken niet op een zelfde manier spreken van een impuls tot individualisering. En toch werkt de impuls van de zon ook daar. Het zonlicht maakt ze voor ons oog zichtbaar en we nemen omtrek en kleur waar. Laten we uitgaan van het voorbeeld van de eerste stoommachine. Eerst kwam de idee bij de uitvinder: de Saturnus-fase. Vervolgens moest de uitvinder op zijn idee broeden en het in overeenstemming brengen met mechanische en natuurkundige wetmatigheden en de technische stand van zijn tijd. Hij moest de sfeer van universele wijsheid betreden in zoverre deze geopenbaard was voor de mensheid. Dit vormde de Jupiter-fase van het ontstaan van de stoommachine. Als een volgende stap moest de uitvinder de aardse substanties, zoals ijzer en staal, ter hand nemen, waarin de chemische reacties voorhanden waren, die bepalend zijn voor de stabiliteit van het metaal, de reacties van de stoom, enz. deze feiten waren mogelijk de oorzaak van de onvolkomenheid of impopulariteit van zijn machine. Dit betreft de mars-fase van de stoommachine. Tenslotte was de machine op een dag voltooid. Het kon als een entiteit waargenomen worden en iedereen kon zien hoe hij werkte en bewoog. Als machine, had het object de fase van ' huidige bestaanstoestand ' bereikt en betrad daarmee het gebied van de zintuigelijke waarneembaarheid. Dit was de werking van de zonnekrachten zij scheppen het gebied van het waarneembare, dat als het licht van de zon de geïndividualiseerde objecten beschijnt. We hebben de werking van de krachten van Saturnus, Jupiter en Mars beschreven als een proces in de tijd. Het zijn de krachten waar alle wezens doorheen moeten gaan, die het bestaan betreden. Zij zijn verbonden met de wording van de objecten in het universum. Zij vertegenwoordigen het verleden. De drie stadia van het verleden kunnen echter in de tijd zeer verschillen, naar gelang de aard van het object. Zij kunnen een duur hebben, die tijdperken van ' astronomische ' omvang beslaan en ze kunnen zich samentrekken in een verloop van enkele seconden. Maar we zullen ze altijd aantreffen.

Laten we onze aandacht nu richten op de laatste drie stappen van de zevenvoudige ontwikkelingsgang. De vierde stap was de emancipatie van het schepsel van zijn oorsprong. Tijdens de volgende stadia streeft het geïndividualiseerde wezen er naar om zich in overeenstemming met zijn eigenschappen, als een vrij wezen te manifesteren. Door zichzelf te manifesteren, wat enkel mogelijk is als het de toekomst binnenstapt, openbaart en ontvouwt het alles wat er als aanleg in gelegd is tijdens de eerste drie stadia van het verleden.

Als een baby opgroeit, wordt hij steeds actiever. Maar als een mens actief wordt, werken in de achtergrond van zijn activiteit de zielenkrachten die al voor zijn geboorte in hem werden gelegd. Voorkeur en afkeer, zijn aangeboren aanleg voor smartelijke of vreugdevolle reacties, ondersteunen of belemmeren zijn activiteit. Naar mate het leven zich ontvouwt, ontwikkelt de menselijke activiteit zich tot een soort leraar en verlosser van die aangeboren zielenkwaliteiten. Dikwijls is deze leraar in het gebied van de menselijke activiteit wijzer dan de mens zelf en ontpopt zich als een spirituele gids, begiftigd met het gezag van het lot.

Deze krachten stammen van de planeet die in de astronomie als Mercurius wordt aangeduid. Mercurius is de verlosser van de krachten van Mars, zoals die hiervoor beschreven werden. De wegen van het lot, waarlangs de geest van Mercurius de mens voor zijn verlossing voert, zijn vaak vreemd en onbegrijpelijk. Alleen wanneer een mens streeft naar een spiritueel begrip van zijn eigen lot, kan hij een verbinding maken met de geest van Mercurius, die de vijfde stap vertegenwoordigt in de zevenvoudige wetmatigheid van de tijd. De vraag doe zich voor, hoe deze krachten de wezens van de lagere natuurrijken beïnvloeden. Het antwoord hierop zullen we echter in latere brieven uitwerken, wanneer we gedetailleerder over de planeten zullen spreken.

De planeet die we in de astronomie als Venus aanduiden, vormt de zesde stap. De zesde stap is verwant met de tweede, het stadium van Jupiter. Waar Jupiter de schenker is van de krachten van leven en wijsheid, daar is Venus verbonden met de verdere ontwikkeling van deze levenscheppende krachten van de mens. Maar de huidige mens is nog ver verwijderd van het scheppen van leven binnen zijn eigen aardse sfeer. Toch is dat wat we in de diepte van ons onderbewuste doen. Er vinden in de onbewuste diepte van ons organisme activiteiten plaats, die het leven niet alleen enkel

vernietigen, maar die ook leven scheppen. Over deze krachten hebben we echter nog geen bewuste controle.

In een verre toekomst zal de mens in staat zijn om vergelijkbare activiteiten ook bewust te voltrekken en dan zal hij niet alleen objecten als dode machines kunne scheppen, maar ook wezens zoals platen, die dragers van leven zijn.

Zo werkt Venus in de diepte van het menselijk organisme. Menselijke kunst vormt het gloren van deze krachten, die ooit volledig in de mens zullen ontwaken.

De zevende stap wordt bewerkstelligt door de maan. Hoewel de maan zo dicht bij de aarde is, zijn de kwaliteiten die met haar sfeer verbonden zijn, zeer ver van het menselijk bewustzijn verwijderd.

De zevende stap, de maan, heeft een samenhang met de eerste stap, Saturnus. Saturnus verschijnt als verbonden met al die stadia van ontwikkeling, waarbij een impuls of een zielenwezen - door drongen van machtige bovennatuurlijke wilskrachten - het fysieke gebied betreedt en voor zichzelf een lichamelijk voertuig schept. Na de verschillende stadia van schepping en individualisering doorlopen hebben, bereikt het individuele wezen in het zevende stadium een zodanige volmaaktheid, dat het in staat is om puur zielebestaan met een ' fysiek ' bestaan te begiftigen.

In het mensenwezen is in het huidige stadium slechts een vage weerspiegeling van deze kwaliteit voorhanden. Het is enkel een profetie van hetgeen in een verre toekomst ooit volledig ontwikkeld en een bewust beheerste activiteit zal zijn. Het betreft het vermogen tot voortplanting, tot ' re-produceren ', dat diep geworteld is in ons organisme en door geestelijke wezens wordt geleid. Dit vermogen wordt tegenwoordig slechts een zeer vage afspiegeling van zijn werkelijke, geestelijke tegenbeeld. Ideeën

over de christelijke jaarfeesten en hun viering in verschillende wereldgebieden.

Hazel Straker

Voor de meeste mensen is het de zon die het ritme van dag en jaar aangeeft. De zon is een levend wezen en kan niet in een doodse, mechanische, abstracte vormen geperst worden, zoals we die als de opgedeelde tijdfragmenten van onze kalenders kennen. Daarvoor moeten we zoiets als Greenwich Mean Time (GMT) introduceren en schrikkeljaren om in de buurt te komen van het levende ritme van de zon. In de jaarkalender zijn bepaalde dagen aan bepaalde feesten toegekend, daaronder ook de christelijke jaarfeesten van Kerstmis, Johanni en Michaeli. Pasen, een van de belangrijkste christelijke feesten vormt een uitzondering en wordt nog steeds bepaald door de relatie tussen zon, maan en aarde. Pasen herinnert aan de daad die door Christus op het noordelijk halfrond volbracht werd op de eerste zondag na de volle maan, die op het begin van de lente volgt. Dat wil zeggen, op het moment waarop de zon tijdens zijn jaarlijkse gang de voorjaarsequinox passeert. De zon steeg op uit de donkere dagen van de winter, de maan was afnemend en vervolgens was het de eerste zon-dag op aarde. Het was de culminatie van een proces, dat we kunnen volgen vanaf de geboorte van Jezus, door de volgende 33 jaren heen, tot aan de vereniging van het Christuswezen met de aarde op de allereerste paasdag. De kiem voor een nieuwe hereniging van hemel en aarde, waartoe de ritmen van beide in een bepaalde verhouding dienen te zijn. De belangrijke gebeurtenissen van Hemelvaart en Pinksteren, die door de Apostelen en anderen in verschillende graden werden beleefd, worden respectievelijk 40 en 50 dagen na Pasen gevierd.

De vier voornaamste christelijke jaarfeesten liggen dicht bij de voorchristelijke feesten, die gevierd werden bij de beide momenten van de zonnewende en de evening van dag en nacht. We zouden misschien mogen zeggen, dat deze seizoenfeesten door de Christus werden opgenomen en na een pauze van enkele dagen opnieuw werden ingesteld. Zodoende hebben we op het noordelijk halfrond veel van het seizoengebonden, natuurlijke element in de traditionele jaarfeesten behouden. In feite heeft de seizoenkleuring een dieper christelijk begrip van de feesten, met name in de uiterlijke vormgeving, overschaduwd.

Het is zo een grote vraag geworden voor degenen die op het zuidelijk halfrond wonen (en ook in de zogenaamde tropische zones), hoe bijvoorbeeld de winterstemming van het Kerstfeest in de grootste hitte van de zomer te vieren. Ik heb kerstvoorbereidingen in Australië beleefd, waarbij de winkels versierd waren met door sneeuw bedekte kerstbomen en de slee van de kerstman, omlijst door de traditionele kerstliedjes, die van winterse taferelen kond doen. Maar juist deze tegenstrijdigheid heeft vele mensen aan het denken gezet over de gebeurtenissen die 2000 jaar geleden plaats vonden en wat die vandaag de dag in ons dagelijks leven voor ons kunnen betekenen. De vraag doet zich voor: Is het voor een wereldomspannende mensheid noodzakelijk om samen te vieren of is het van groter belang om een overeenstemming te vinden met de situatie in de natuur, in het bijzonder waar het de kringloop van het jaar betreft? De gebieden op aarde waar van seizoenen gesproken kan worden in de zin van lente, zomer, herfst en winter, liggen binnen een betrekkelijk smalle band van breedtegraden op het noordelijk en zuidelijk halfrond; waarbij de verschillen van seizoen tot seizoen op het noordelijk halfrond meer uitgesproken zijn. Zelfs in de gebieden waar de seizoen uitgesproken beleefd kunnen worden, bestaan er in toenemende mate grote variaties in het type weer, van dag tot dag en van week tot week. Al met al verschijnt onze aarde als een drievoudig wezen, met een tropische zone tussen noord en zuid, waar de loop van het jaar zich op een heel andere manier manifesteert.

Een verbindende factor in dit alles wordt gevormd door de zon en de planeten, die overal op aarde in hun veelvoudige aspecten ten opzichte van de Dierenriem stralen. Als we achter de Zon de zichtbare sterrenbeelden zouden kunnen zien, dan zou dit overal op aarde hetzelfde zijn. Voor iedere plek die met Kerstmis door de zon beschenen wordt, geldt in onze tijd dat de stralen ontvangen worden uit de richting van de Boogschutter; evenzo uit de richting van de Tweelingen met Johanni en uit de richting van de Maagd met Michaeli. Hoe bewust zijn we van de wisselende kwaliteit van

het zonlicht, terwijl de zon voorbij trekt aan de twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem? Dit is een kwaliteit die los staat van de seizoenen.

In 1911 vroeg *Imma von Eckardstein* aan *Rudolf Steiner* aanwijzingen om de gang van het jaar dieper te kunnen beleven. Hij gaf haar de 52 verzen van de zielekalender, die voortkomen uit de wisselende zielenstemmingen door het jaar heen. Daarnaast adviseerde hij haar om een nieuwe mythologie uit te werken van de sterrenbeelden van de Dierenriem. Daartoe diende zij de stemming op zich in te laten werken bij het opgaan van de zon vóór de sterrenbeelden van de Dierenriem en deze stemming in haar ziel te laten weerklinken, totdat er imaginaties zouden ontstaan. Haar samenwerking met Steiner en deze praktische oefeningen resulteerden in de twaalf motieven die als kiemen van een nieuwe mythologie gezien kunnen worden. Zij werden weergegeven in de *Zielekalender van 1912/13*. Deze oorspronkelijke kalender was een drievoudig kunstwerk, dat ook een groot aantal gegevens bevatte met betrekking tot historische gebeurtenissen en personen. De motieven konden niet in de kleuren afgedrukt worden, die deel uitmaakten van de imaginaties en om verschillende redenen werden ze nooit meer opnieuw opgenomen in herdrukken van de 52 verzen. Rudolf Steiner had gehoopt dat een aantal kunstenaars verder zou werken aan deze 'zaadmotieven'. Het is echter van maar heel weinig mensen bekend, dat zij deze taak op zich hebben genomen. Suso Vetter noemt er een aantal in een uitvoerige toelichting op de *Zielekalender* in de *Sterrenkalender van 1989/90*.

In 1935 maakt *Margot Roessler* het tot haar levenswerk en gaf vele lezingen en workshops, eveneens over nieuwe motieven voor de zeven planeten en de aarde. Imma von Eckardstein had dit werk met de planeten eveneens geïnitieerd nog tijdens het leven van Rudolf Steiner.

Dit was een manier om door de uiterlijke zintuigelijke indrukken door te dringen tot de werkelijkheid van het geestelijke, waaruit zij zijn voortgekomen. Het gebied van de sterren en met name de Dierenriem werd vanouds in de inwijdingsplaatsen als een groots boek beleefd, dat om ons heen is uitgespreid en waarin de ontwikkeling van de schepping kan worden gevonden door degenen die het kunnen lezen. De nieuwe motieven van de Dierenriem zijn eveneens de uitdrukking van ontwikkelingsstadia.

De zon verandert in de loop van de eeuwen zijn boodschap van de ene groep geestelijke wezens naar de andere ten tijde van de christelijke jaarfeesten, als gevolg van de precessie van de equinox. Dit gegeven kan ons helpen om inhoud te geven aan het feit, dat wij door de evolutie van het bewustzijn in staat zijn om een begrip te ontwikkelen voor de betreffende jaarfeesten, die we willen vieren. Bijvoorbeeld op de datum die genoemd wordt voor de geboorte van Jezus, waaruit het Kerstfeest zich ontwikkeld heeft, scheen toentertijd de zon vanuit het sterrenbeeld Steenbok. In onze tijd zijn het de sterren van de Boogschutter die we achter de zon met Kerstmis beleven. Vele uitzonderlijke gebeurtenissen hebben in de loop van deze 2000 jaar plaats gevonden, waaronder ook verdere daden van het Christuswezen in de 20e eeuw, die ons oproepen om te ontwaken en een steeds inniger verhouding te vinden tot dat 'geboorteprocés'. Vele mensen hebben ervaren hoe dit een wezenlijke inhoud aan hun leven gegeven heeft. Door de daad van Christus in de 20° eeuw zijn we in staat om ons steeds meer bewust te worden van alles wat in de natuur achter de zintuigelijke waarnemingen weeft. Dit dienen we verder te ontwikkelen, om een steeds dieper begrip te krijgen van dit mysterieuze gebied van de levenskrachten. Dit krijgt een toenemend gewicht, omdat ons de mogelijkheid gegeven is om in dit gebied in te grijpen, zonder dat we een besef hebben van de consequenties van onze experimenten, die vaak ingegeven worden door gevoelens van macht, nieuwsgierigheid of simpelweg fascinatie. Hier keren we terug naar de kringloop van het jaar in de natuut, waarvan we hebben gezien dat die in de eerste plaats een regionale beleving is. Kunnen we een zinvolle samenhang vinden tussen de christelijke jaarfeesten en de regionale beleving van de aardse omgeving op willekeurig welke plek?

Misschien moeten we onze gedachten en ervaringen daarvoor beweeglijker maken. Rudolf Steiner gaf een bijzonder levendige imaginatie van de vier aartsengelen, die vanouds met de vier seizoenen verbonden zijn geweest. Hij beschrijft hoe zij doorlopend werkzaam zijn, terwijl zij om de aar-

de heen cirkelen; de ene keer werkt een aartsengel vanuit de hoogte door middel van de natuur en in het tegengestelde jaargetijde werkt hij door de aarde heen in ons innerlijk. Werkzaam in paren, is het Gabriël die in de kersttijd vanuit de hoogte werkzaam is op het noordelijk halfrond, terwijl Uriël vanuit de diepte, vanaf de andere kant - waar het dan zomer is - door de aarde heen werkt. Als we een bewustzijn kunnen verwerven hoe we een deel vormen van deze wevende werkzaamheid van Uriël, Gabriël, Raphaël en Michaël, dan kan de kringloop van het jaar opgetild worden tot een aarde-omvattende beleving, die tevens regionaal is.

In zijn boek *Cosmic Christianity*, waar sprake is van de relatie van de zon met de drie jaren van Christus' werkzaamheid op aarde, beschrijft Willi Sucher drie dierenriemen. Degene die het verst van de aarde verwijderd is, manifesteert zich in de wereld van de vaste sterren, de Zodiak en alle andere groepen van sterren. Dichter bij de aarde vinden we het pad van de zon in de loop van het jaar, de ecliptica (zie de nieuwsbrief in *Sirius* nr.2). Dit schijnbare pad van de zon is een wiskundige werkelijkheid, die alleen door uiterlijke feiten waargenomen kan worden. Zoals bijvoorbeeld de wereldwijde beleving van de gelijke lengte van dag en nacht ten tijde van de equinox, wanneer de zon precies in het oosten opgaat en in het westen ondergaat; of tijdens de zonnewende, wanneer de dag het langst of het kortste is, terwijl de zon rond het middaguur zijn hoogste of laagste positie van het jaar inneemt. Deze ervaring is tegengesteld op de beide halfronden. Deze fenomenen lijken rechtstreeks verboden te zijn met de jaargetijden, de natuur en het gebied van de levenskrachten, de ethersfeer van de aarde.

De derde dierenriem komt tot uitdrukking door onze oriëntatie ten opzichte van de ruimte, vanuit ieder punt op aarde. Dit zijn de zogenaamde 'huizen', die door Willi Sucher beschreven worden als '...twaalf ontvangers, die kosmische feiten met aardse omstandigheden in relatie brengen'. Alsof we door twaalf vensters naar buiten kijken, zes boven en zes onder de horizon en de sterren observeren, terwijl we met onze aarde meedraaien van de ene zonsopgang tot de volgende. Deze vensters liggen op de noord-zuid-as van een bepaalde locatie, gelijk de partjes van een ruimte-sinaasappel. Deze drie dierenriemen kunnen we ons bij wijze van experiment voorstellen als een manifestatie van het astrale, etherische en fysieke lichaam van de kosmos. (Zie *Cosmic Christianity*) Laten we onze aandacht eens richten op de wijze waarop de christelijke jaarfeesten ontstaan zijn, met name in de tijd toen Christus op aarde rondging in het lichamelijke voertuig dat Jezus hem beschikbaar stelde. Vanaf het moment van de Doop in de Jordaan, was de kosmische individualiteit van de Christus werkzaam door dat lichamelijke voertuig van Jezus. Als gevolg van de uitzonderlijke voorbereiding van dit lichaam, waren de krachten die in Jezus werkzaam waren, de kosmische krachten van de zon en de sterren, die zijn lichaam stuurden. Als we ons het grotere wezen van de kosmische Christus voorstellen als de sterrenhemel omvattend en nog verder opstijgend, dan wordt duidelijk dat de daden die op aarde door Jezus verricht werden, zich in harmonie met het gehele universum voltrokken. Vanuit deze daden stroomde geestelijke voeding naar alle hiërarchische wezens binnen dat universum, wat de kiem legde voor een uiteindelijke transsubstantiatie. Het leven van Christus op aarde was een archetypische handeling, die in vrijheid voltrokken werd en een uitnodiging aan de mensheid was, om deel te nemen en tuinlieden van deze zaden te worden, zodat ze kunnen groeien, rijpen en vruchten voortbrengen. Christus kwam naar de aarde en verenigde zich met haar, zodat de goddelijke krachten in de gehele aarde uit konden stromen en een nieuw tijdperk konden inluiden van samenwerking tussen de goden en de mensheid. Het bewustzijn van de mensheid heeft zich sindsdien verder ontwikkeld, waarop een volgende daad van de Christus in de 20 eeuw is gevolgd. We kunnen besluiten om een nog groter aandeel te nemen in dit transformerende werk.

Geestelijke wezens hebben de voortgang van hun eigen ontwikkeling opgeofferd, om deze wereld van stoffelijk zichtbare voorwerpen te scheppen, waarin wij leven en zelfbewustzijn konden ontwikkelen. Nadat we in deze richting veel geleerd hebben, is het nu aan de tijd om ons bewustzijn te scholen voor de geestelijke werkelijkheid, die door onze medemensen en de zichtbare wereld om ons heen straalt, met inbegrip van de sterren. Naarmate we hierin slagen, zal de sluier van de zintuigelijk waarneembare wereld transparant worden en geestelijke wezens zullen verlost worden, om hun gestremde ontwikkelingsgang weer op te nemen. Dit is het proces dat door Rudolf Steiner

wordt aangeduid als 'tot de sterren spreken', in een spreuk die de omslag beschrijft in de relatie van de mens tot de sterren; de sterren als manifestatie van geestelijke wezens.

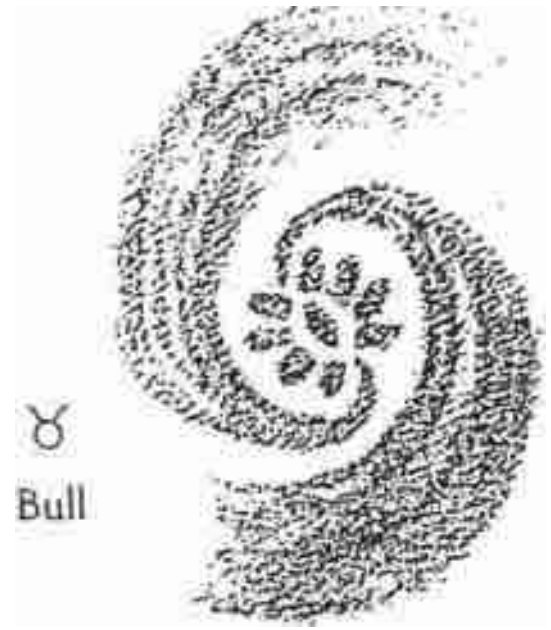
Het aanvaarden van deze verantwoordelijkheid kan zich uitwerken in de manier waarop we onze jaarfeesten vieren. Maar de zoektocht is nog niet voltooid, hoe de feesten te vieren in de verschillende gebieden van de aarde. Dit vraagstuk is relatief jong en is ontstaan door de verspreiding van het Christendom in de zuidelijke regionen van onze planeet, alsook de ontwikkeling van ons bewustzijn, dat terecht eist dat we niet met tradities leven, maar dat we leren richting geven aan ons leven. Laten we een poging doen om vanuit het standpunt van de drie dierenriemen naar deze vraag te kijken. Als we beginnen bij het universele aspect van de wereld der vaste sterren, dan bevinden we ons daar in een bewustzijnssfeer die niet wordt beperkt door tijdelijke omstandigheden, maar gekenmerkt wordt door de rechtstreekse stroom van ware geestelijke realiteiten. Het is de wereld waaruit de Christus stamt en die ons werkelijke thuis vormt. Vanuit dit aspect bezien, lijkt het er op dat we onze menselijke bijdrage van alle delen van de wereld tegelijkertijd zouden moeten opdragen. Dit zou overstraald worden door de gemeenschappelijke beleving van de zon die 'opgaat' in een bepaald sterrenbeeld, als een 'symbool' van ons Ik, verrijkt door de planeten in hun verhouding tot de Dierenriem van vaste sterren en hun onderlinge verhouding op dat moment. Dit zou de inspiratie kunnen geven voor een uniek offer ieder jaar.

Vervolgens zouden we het volgende niveau van bewustzijn aan onze bijdrage kunnen gaan toevoegen. Het niveau van de van Christus vervulde, levende cyclus van het jaar, de regionale natuurprocessen in het ademveld van de aarde. Hier kunnen we kort stil staan bij de eigenaard in de relatie van de beide halfronden. De verhouding van land en water zijn in noord en zuid zeer verschillend. Het noordelijke poolgebied bestaat hoofdzakelijk uit bevroren water, het zuidelijke poolgebied omvat daarentegen veel vast land. Voor het overige zijn de landmassa's in het zuiden smaller en spits toelopend, waarbij het water overheerst. De plantengroei, de fauna en het insectenleven zijn ook heel anders. Een beschouwing van de hoeveelheid water in het zuiden kan tot de gedachte voeren van een 'spiegelende' werking ten opzichte van het noordelijk halfrond. Voegen we daar het beeld van de circulerende aartsengelen aan toe, dan kan dit ons misschien helpen om te begrijpen hoe de zon, stralend vanuit het gebied van de Ram in de ecliptica, op het noordelijk halfrond de lente tevoorschijn lijkt te roepen, terwijl het op het zuidelijk halfrond herfst is. Het raadsel van de verwevenheid van wezens rondom de cirkel van de Dierenriem, speelt daarbij eveneens een rol. Rudolf Steiner verwijst naar de nieuwe beelden van de sterrenbeelden van de Dierenriem als een weergave van concrete belevingen, die verbonden zijn met het 'waken en slapen' van bepaalde geestelijke wezens.

En hoe staat het met de derde dierenriem, die uit twaalf ontvangers is samengesteld? Zouden we die kunnen zien in het licht van de afzonderlijke menselijke individuen als ontvangers van de Christus-geest, waartussen wij onze viering voltrekken, zelfs als het er maar één is - wijzelf?

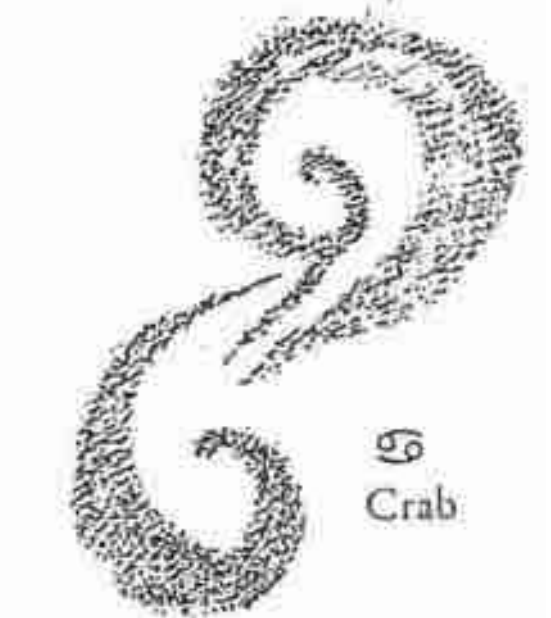
♈
Ram

♉
Bull

♊
Twins

♋
Crab

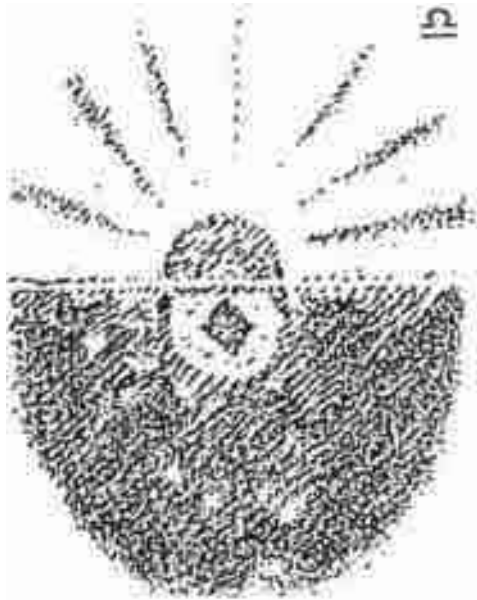

♌
Lion

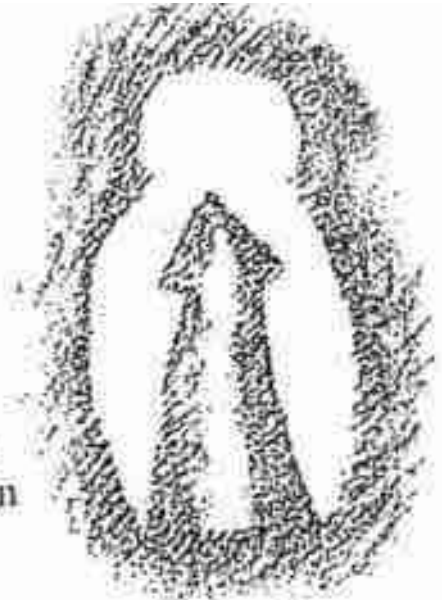

♍
Virgin

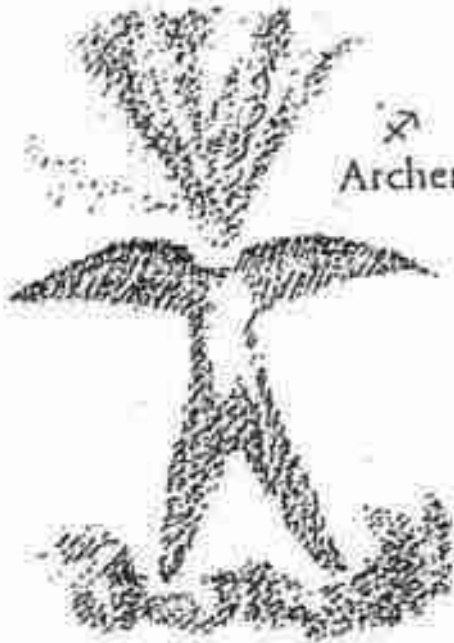
♎ Scales

♏ Scorpion

♐ Archer

♑ Goat

♒ Waterman

♓ Fishes

Paperbacks:

Cosmic Christianity and the Changing Countenance of Cosmology (1970-71). Opnieuw uitgegeven door de Anthroposophic Press, New York, in 1993. Bevat inleidende perspectieven die kunnen voeren tot een nieuwe benadering en een nieuw begrip van de dierenriem en de planeetsferen. Weergave van de planetaire bewegingen tijdens het leven van Christus. Specifieke gebeurtenissen uit dit leven worden in verband gebracht met de sterrenconstellaties, als archetypen voor een nieuwe manier om op de planetaire aspecten te reageren. (\$15)

Isis Sophia (1951-52). Een grondlegend werk met betrekking tot de Griekse mythologie en de sterrenbeelden aan de noordelijke sterrenhemel. Een diepgaande bespreking van de Dierenriem en de kosmische stadia van de wereldontwikkeling, evenals de oorsprong van ons zonnestelsel. (\$13)

Deze publicatie is ook in een Nederlandse vertaling¹ verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deell (24,90).

Manuscripten:

Man and the Stars (1952). Bevat een inleidende beschouwing en onderzoeksresultaten van de relatie tussen mens en sterrenwereld bij het stervensmoment, in de embryologische ontwikkeling, bij aangeboren afwijkingen; evenals de kosmische en fysiologische grondslag van het zieleleven. (\$12.50)

Eveneens in een Nederlandse vertaling² in boekvorm verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deel 2 (f29,50).

The Drama of the Universe (1958). Een basiswerk van de astrofisie, waarin de grondslag voor een moderne heliocentrische benadering wordt gelegd. Het karakter van de planeten wordt samen met de kwaliteiten van de sterren en hun mythologie besproken. De nadruk ligt op de samenhang tussen de planeten en historische gebeurtenissen in de natuur, tussen naties onderling en in het leven van historische persoonlijkheden.(\$12.50)

Deze publicatie zal als volgende Nederlandse vertaling³ verschijnen bij Uitgeverij Zevenster, onder de titel *Isis Sophia*, deel 3.

Star Journals (1965-1970). Gebundelde uitgave van de eerste 14 van in totaal 61 nummers. Bevat een schets van de essentiële kenmerken van de Dierenriem met de omringende overige sterrenbeelden en de planeten van ons zonnestelsel.(\$8.00)

Practical Approach - Towards a New Astrosophy (1974).

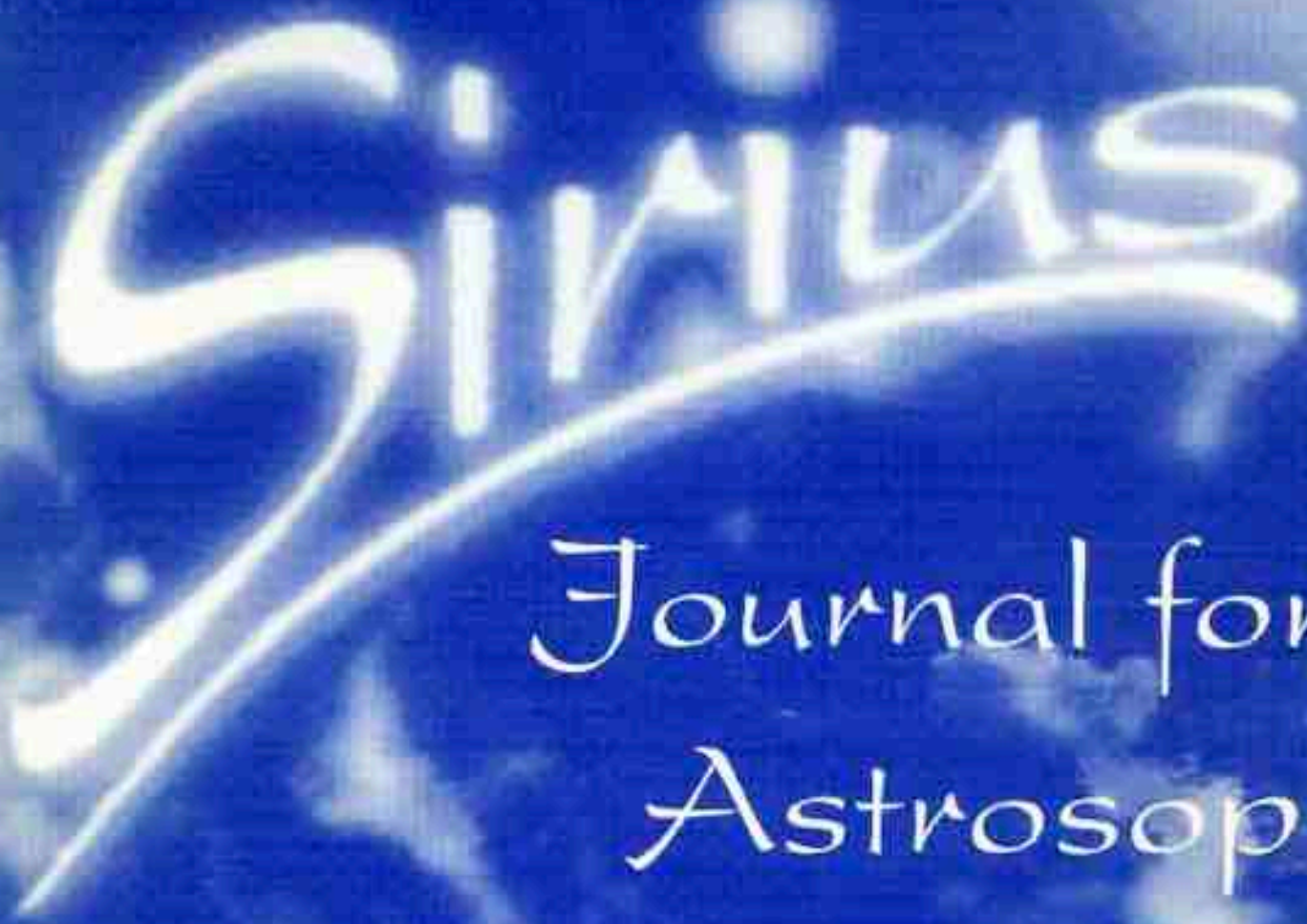
Praktische aanwijzingen hoe een sterrenconfiguratie geduid en verstaan zou kunnen worden. Gedetailleerde introductie van een heliocentrische benadering.(\$8.00)

De Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden gratis in PDF-vorm aangeboden op <http://www.astrosophy.com> Zie ook de videocursus door Jonathan Hilton

¹ De Nederlandse vertaling van *Isis Sofia*, de delen I en II zijn (2022) niet meer leverbaar sinds de uitgeverij Zevenster is opgeheven. Beide delen worden nu in PDF vorm gratis aangeboden op de website van Jonathan Hilton www.astrosophy.com waar het werk van Willi Sucher beschikbaar is in diverse talen.

² zie voetnoot 2

³ Dit is niet tot een uitgave gekomen bij Uitgeverij Zevenster

SIVIVUS

Journal for
Astrosophy

Nr. 2 1999

Cover Design
Cameron Clark

EDITORS

Jonathan Hilton
Darlys Turner
Marcel Fontijn
Roberta van Schilfgaarde

Sirius, the Journal for Astrosophy werd uitgegeven door
het AstrosophyResearch Center.
Alle rechten voorbehouden.

Deze uitgave kwam tot stand door digitalisering van de oude boekwerkjes.
Daarbij is, voor de gratis PDF-vorm, de inhoud overgezet van A5 naar A4.
De tekst is naar de huidige maatstaven aangepast.
Zijn tekeningen daar waar nodig digitaal gecorrigeerd en enkele voorzien
van aanvullende gegevens (b.v. tekst, kleur, de nieuwe dierenriemtekens
van Willi Sucher ed).

Jonathan Hilton, beheert het gedigitaliseerde werk van Willi Sucher op zijn
website:

<http://www.astrosophy.com>

Met Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden,
zoals Willi zich dat wenste, gratis en in PDF-vorm aangeboden.

Zie ook de videocursus en artikelen door Jonathan Hilton
over het werk van Willi Sucher op de site.

[ONLINE COURSE REGISTRATION](#)

INHOUD

De sterrenhemel, zomer 1999	<i>Hazel Straker</i>	4
Zonsverduistering in Europa	<i>Marcel Fontijn</i>	9
9e astronomische nieuwsbrief	<i>Willi Sucher</i>	15
10e astronomische nieuwsbrief	<i>Willi Sucher</i>	22
Zons- en maansverduisteringen	<i>Rudolf Steiner</i>	27

De geocentrische bewegingen van de planeten zomer 1999

Hazel Straker

De zonnewende die op 21 juni plaats heeft, is het moment van grootste tegenstelling tussen het noordelijke en zuidelijke halfrond: in het noorden midzomer en in het zuiden midwinter. Maar voor iedere plek op aarde geldt, dat de zon zich juist vanuit het sterrenbeeld Stier in het sterrenbeeld Tweelingen heeft begeven. zonne-evening en zonnewende zijn sinds de oudste tijden overal op aarde gevierd. Met de komst van Christus verschijnen ze in een nieuwe gedaante en met een nieuwe inhoud en gaan een paar dagen vooraf aan de grote christelijke feesten. Drie dagen na de zomerzonnwende vieren we het Johanni-feest en gedenken de geboorte van Johannes de Doper en de sterfdag van Johannes de Evangelist, tevens de schrijver van de Openbaringen, de Apocalyps. Zij waren twee zeer bijzondere persoonlijkheden en we kunnen hen zeer dankbaar zijn voor de wakkerheid waarmee zij getuige zijn geweest van de afdaling van de kosmische Christus in de hul-sels die hem bij de doop in de Jordaan werden geschonken door Jezus van Nazareth en van de machtige gebeurtenissen op Golgotha: de vereniging van het wezen van Christus met de aarde en de geboorte van het Ik voor de mensheid als geheel. Want dat waren de daden van de góden in gemeenschap met de mensen en vroegen daarom op zijn minst om één menselijke getuige. Aan-gezien dit een van de voornaamste feesten is, gewijd aan twee individuele vertegenwoordigers van de mensheid, lijkt het gepast om onze aandacht in het bijzonder te richten op een begrip van onze eigen rol in deze nieuwe verhouding tussen hemel en aarde.

We zullen eerst naar een aantal gebeurtenissen in de sterrenwereld gedurende de komende drie maanden. Begin juni is de zon juist de ster Aldebaran gepasseerd, het oog van de Stier en zet zijn tocht voort tussen de hoorns, waar hij de maan (nieuw maan) ontmoet op 13 juni. Zoals we al zei-den, betreedt de zon het gebied van de Tweelingen juist vóór de zomerzonnwende en verlicht op de 28e de volle maan, die zich dan in de Boogschutter bevindt.

Op 13 juli bevindt de nieuwe maan zich in de buurt van de ster Castor, de sterfelijke helft van de Tweeling. Op 26 juli, een week nadat de zon de Kreeft is binnen gegaan, maakt de zon een benedenconjunctie met Mercurius. De snelle Mercurius is op de aarde toe gerend om vervolgens zijn stappen om te keren en de langzamere hemelse compagnon de kans te geven hem in te halen. Neptunus en niet ver daar vandaan, Uranus nemen eveneens deel aan deze ontmoeting, door de conjunctie van zon en Mercurius vanaf de andere zijde van de Dierenriem, vanuit de Steenbok te begroeten. Twee dagen later zal de volle maan, die tussen Neptunus en Uranus staat, gedeeltelijk verduisterd worden door de schaduw van de aarde. De maan bevindt zich om 11:25 (GMT) precies tegenover de zon, maar het proces van de verduistering neemt meer dan twee uur in beslag en zal enkel te zien zijn in het westelijk deel van Zuid-Amerika, in Midden-Amerika, het westelijk deel van Noord-Amerika, in Australië en in het oostelijk deel van Azië.

Een verduistering kan twee keer per jaar plaats vinden, wanneer de zon en de maan zich samen in de buurt van een maanknoop bevinden. Dat zijn de beide punten, waar de baan van de zon en die van de maan zich in een hoek van 5 graden snijden. Op 11 augustus zal de zon zich dicht genoeg in de buurt van de opstijgende maanknoop bevinden, om de maan in staat te stellen het gezicht van de zon te bedekken en een totale zonsverduistering te veroorzaken (11:08 GMT). Beide planeten betreden dan juist het gebied van de bek van de Leeuw, geflankeerd door Mercurius en Venus. Het eigenlijke pad van de maanschaduw zal zich bewegen vanaf het westelijk deel van de Atlantische Oceaan, ten zuiden van Nova Scotia bij zonsopgang, via het zuidwestelijke puntje van Engeland en verder over delen van het Europese vasteland, de Zwarte Zee, Turkije, Iran, India en zal tenslotte

eindigen bij zonsondergang in de Golf van Bengalen. De volledige verduistering kan binnen een marge van ongeveer 50km aan beide zijden van de rechtstreekse schaduw waargenomen worden, maar in een veel groter gebied dan een toenemende gedeeltelijk zonsverduistering. De eigenlijke totale verduistering duurt niet veel langer dan twee minuten, maar het hele proces waarbij de maan begint voor de zon langs te schuiven, totdat zij de zonneshijf weer helemaal vrij laat, beslaat drie uur. We zullen later nog op deze verduistering terugkomen.

Mercurius, die na de bovenconjunctie in de Stier op 25 mei snel op de zon vooruitloopt, bereikt al snel de Tweelingen en heeft eind juni de Kreeft betreden. Gedurende het grootste deel van de maand juni is Mercurius kort na zonsondergang zichtbaar aan de westelijke horizon. De maan passeert dit punt op de 15e, als een smal, twee dagen oud sikkeltje. In de maand juli zal Mercurius niet te zien zijn, omdat hij dan zoals reeds vermeld, een benedenconjunctie met de zon vormt. Vanaf de tweede week in Augustus, na zijn lus voltooid te hebben, wanneer hij opnieuw achter de zon aanjaagt, verschijnt Mercurius opnieuw als morgenster aan de oostelijke horizon, kort voor zonsopgang; om opnieuw te verdwijnen in het licht van de opkomende zon aan het eind van de maand, wanneer hij de Leeuw binnen gaat. Op de 10e augustus, de dag voor de zonsverduistering, zal de flinterdunne sikkel van de afnemende maan nauwelijks zichtbaar zijn, wanneer hij Mercurius aan de ochtendhemel passeert.

De planeet Venus beweegt zich tussen het pad van de aarde en de zon sinds begin mei. Tegen het einde van juli begeeft Venus zich in een retrograde beweging de Zon tegemoet en verdwijnt dan al spoedig in diens licht. Op 20 augustus passeert de zon Venus middels een benedenconjunctie, dicht bij de ster Regulus, het hart van de Leeuw. Maar nog voor het einde van de maand verschijnt Venus alweer aan de oostelijke horizon, kort voor zonsopgang, twee dagen nadat zij door Mercurius werd ingehaald.

De vier dagen oude wassende maan passeert Venus op 17 juni in het sterrenbeeld Kreeft en opnieuw, drie dagen oud, op 16 juli, nadat beide de Leeuw hebben bereikt. De ontmoeting van Venus en de maan in augustus vindt één dag na de zonsverduistering plaats en zal niet zichtbaar zijn.

Mars, heeft evenals Mercurius en Venus een lus beschreven tussen het pad van de zon en dat van de aarde. Mars is echter meer onafhankelijk en doet dit wanneer hij zich in oppositie met de zon bevindt en is daarom zeer opvallend geweest aan de nachtelijke hemel. In juni beweegt Mars zich weer vooruit, dat wil zeggen, tegen de klok in; eerst aan de voeten van de Maagd, waarna hij op 27 juli opnieuw de Weegschaal betreedt en vervolgens de Schorpioen eind augustus. Dit gebaar was in zijn geheel makkelijk te volgen, aangezien de gang van Mars in wisselwerking te zien was met de twee heldere sterren Spica in de Maagd en Antares in de Schorpioen, ieder aan één kant van de lus. Mars zal Antares niet voor het midden van september bereiken, wanneer hij voor de ver verwijderde planeet Pluto langs gaat.

De wassende maan passeert Mars op 23 juni, 21 juli en 18 augustus.

Jupiter gaat van de Vissen naar de Ram op de 22e juni en begint aan een retrograde beweging tegen het einde van augustus. De vijf buitenste planeten neigen enigszins naar de aarde toe, wanneer zij tijdens hun lusvormige beweging in oppositie met de zon komen. Zij zijn dan het helderst en het grootste deel van de nacht zichtbaar. Jupiter gaat rond middernacht op en bevindt zich slechts 15° westelijk van Saturnus, die een half uur later opgaat. De afnemende maan passeert hen beide op 10/11 juni, 7/8 juli en 4/5 augustus. Jupiter zal Saturnus niet eerder dan mei 2000 inhalen. In de tweede week van mei zal de zon beide planeten bezocht hebben, daardoor zullen zij voor het oog niet zichtbaar zijn aan de westelijke avondhemel.

In het sterrenbeeld Steenbok loopt Uranus langzaam van Neptunus weg, terwijl Pluto zich in het gebied van Antares ophoudt, het hart van de Schorpioen.

De zonsverduistering van 11 augustus gaat gepaard met een zeer uitzonderlijke sterrenconstellatie. Tussen de 7e en de 11e augustus is er sprake van een exact vierkant (aspect van 90°) tussen de zon, de maan, Mars, Uranus en Saturnus. Jupiter bevindt zich niet ver van Saturnus en de zon wordt geflankeerd door Mercurius en Venus. Neptunus bevindt zich 12° westelijk van Uranus. De maan passeert Mercurius en vormt een oppositie met Neptunus op de 10e en de volgende dag beweegt de maan voor het gezicht van de zon langs tijdens de volledige zonsverduistering en maakt tegelijkertijd een oppositie met Uranus en passeert vervolgens op de 12e Venus. Met uitzondering van Pluto zijn dus alle planeten betrokken bij dit grote kruis aan de hemel, dat zich rondom de aarde uitstrekt. Dit betekent een machtig appèl aan ons en op grond van eerdere waarnemingen van dergelijke constellaties, bestaat er een kans op grote rampen. Zulke confrontaties vinden echter plaats, om ons te helpen tot de diepere betekenis van zulke gebeurtenissen door te dringen. Zij verschijnen als een kans om de gelegenheid te benutten. Aangezien we nog niet volleerd zijn, dienen we de mogelijkheid van rampen te aanvaarden, maar we kunnen altijd positieve gedachten ontwikkelen, om de noodzaak dat zij moeten optreden te verminderen.

Laten we een duidelijke voorstelling maken, hoe dit grote kruis er vanuit het standpunt van de aarde tijdens de verduistering uitziet. Na de Atlantische Oceaan te zijn overgestoken, raakt de schaduw van de maan het zuidelijkste puntje van Engeland, waar hij rechtstreeks waargenomen kan worden vanaf de Scilly eilanden en vanuit de counties Cornwall en Devon. Wanneer de verduistering zich daar kort voor het middaguur voltrekt, bevindt zich de Mars-Saturnus-arm van het grote kruis vrijwel parallel aan de horizon, met een opkomend Mars en een ondergaande Saturnus. Nadat de verduistering over Noord-Frankrijk (Metz), Duitsland (Stuttgart), Oostenrijk en Hongarije is getrokken en in Roemenië is aangekomen, valt de oppositie van Mars en Saturnus volledig samen met de horizon, kort nadat de zon zijn hoogste punt gepasseerd is. Terwijl de verduistering dus vanuit Europa richting Irak trekt, begint Mars boven de horizon uit te stijgen en gaat Saturnus onder. Het evenwichtspunt van de Mars-Saturnus arm wordt, zoals gezegd, vanuit Roemenië waargenomen. De exacte oppositie van Mars en Saturnus heeft plaats om 12:28 (GMT) en valt nog binnen het verduisteringsproces van de zon.

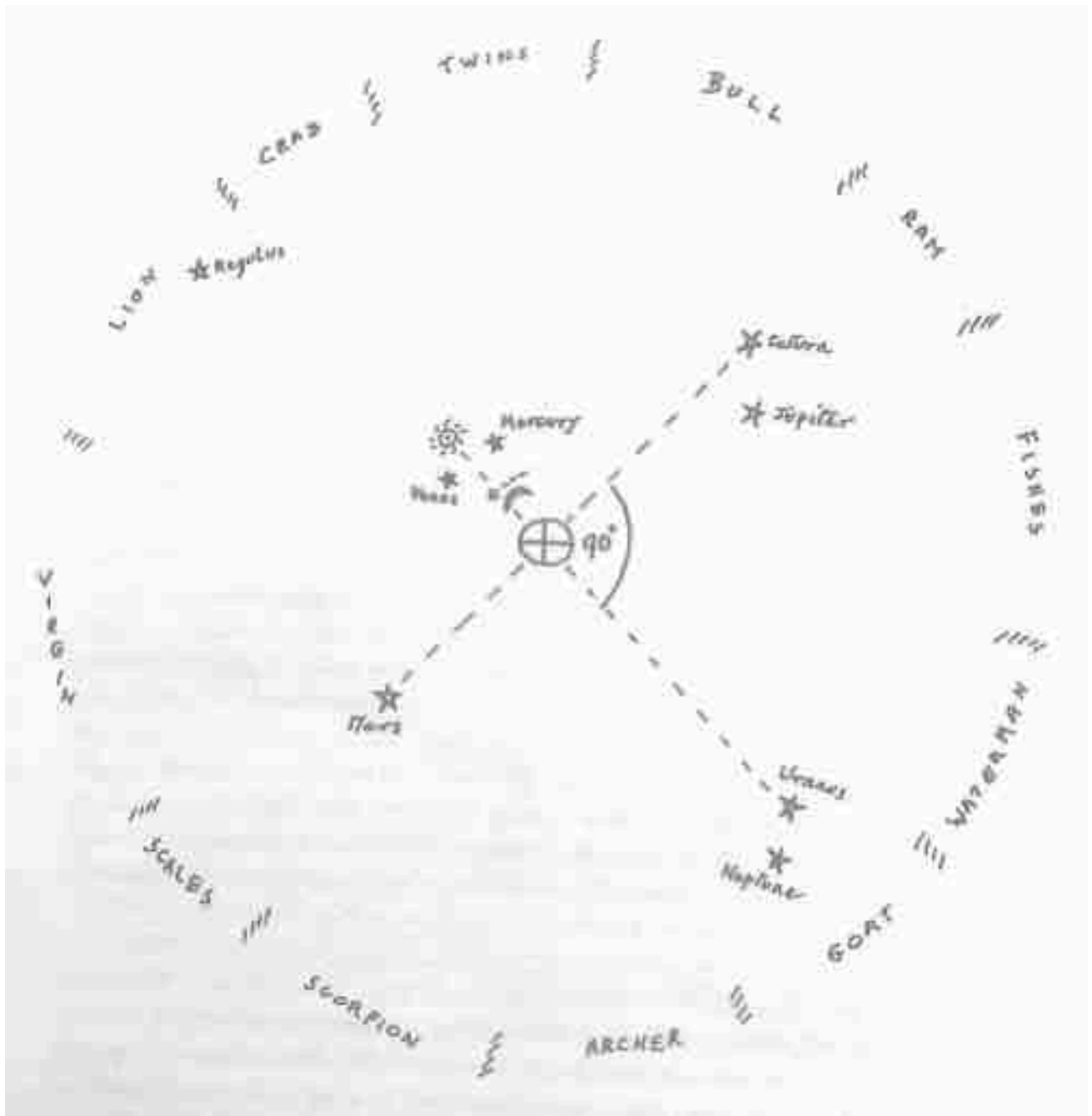
Tegen de achtergrond van de gebeurtenissen die op het ogenblik (mei) plaats vinden in Servië en Irak, op zich niet de enige plekken waar zich menselijke rampen voltrekken, is het haast onvermijdelijk deze gebeurtenissen in samenhang te brengen met het pad van de schaduwbaan van de zonsverduistering - hoewel dit pad niet rechtstreeks door Servië voert. De uitwerking van een verduistering straalt echter over de hele aarde uit. In zijn boek *Astronomy and the Imagination*, beschrijft Norman Davidson hoe experimenten met plantensappen in Zwitserland hebben aangetoond, dat hun activiteit afnam tijdens een zonsverduistering die zich in Nieuw-Zeeland voordeed. Nostradamus profeteerde: ' In het jaar 1999 en zeven maanden, zal er vanuit de hemel een Koning der Verschrikkingen komen. Hij zal de grote koning van Angouillemes tot leven wekken. Daarvoor en daarna regeert Mars in geluk '. Hij schijnt het grote kruis tijdens deze zonsverduistering voor ogen gehad te hebben.

Hoe zullen we dit nu een plaats geven in het licht van hetgeen we eerder gezegd hebben over de opgave van de mensheid aangaande zulke tekens? Rudolf Steiner heeft ons een schitterend voorbeeld gegeven. Toen hij in Stockholm een serie lezingen over het evangelie van Johannes gaf (januari 1910), werd hem door een van de leden gevraagd om geen voordracht te houden op de dag waarop vierkantaspecten (90°) tussen de hemellichamen bijzonder krachtig zouden zijn. Steiner

antwoordde: ' Vertel de leden, dat de voordracht zal plaats vinden '. Op die dag sprak hij voor de eerste keer over het verschijnen van Christus in de etherwereld, dat binnen afzienbare tijd zou plaats vinden. Eerst deed hij dit in kleine kring in de vorm van een esoterisch uur, waarvan geen aantekeningen bewaard zijn gebleven, vervolgens in een voordracht voor alle leden. Laten we ons op de rol van de zon richten in deze complexe constellatie van kosmische gebeurtenissen. Een zoneclips veronderstelt een verduistering, in dit geval een toedekken van iets dat de zon zou willen meedelen. De zon is op weg van de Kreeft naar de Leeuw en naar de ster Regulus, het hart van de Leeuw, waar hij een ontmoeting heeft met Venus op de 20e augustus. Met de wezens van de Saturnussfeer in gedachte, die de trouwe bewaarders zijn van alles wat zich in het verleden heeft afgespeeld, keren we terug naar het Mysterie van Golgotha. Saturnus ging toen door het sterrenbeeld Kreeft, maar bij de daarop volgende pinkstergebeurtenis bereikte hij het gebied van de Leeuw, hetzelfde pad dus, dat we de zon bij deze verduistering zien gaan.

Deze gedachte wordt nog versterkt door het appèl dat uitgaat van de conjunctie die de zon negen dagen later met Venus maakt. Dit is de vierde conjunctie van Venus met de zon in de serie van vijf, die een groot pentagram rondom de aarde vormen (zie W. Sucher: *Cosmic Christianity*). Deze punt van de vijfpuntige ster draagt de levende herinnering aan de opwekking van Lazarus en de gebeurtenissen van de historische paasmorgen. De opwekking van Lazarus was een initiërende daad van Christus, om zo voor de gehele mensheid toegankelijk te maken, wat voorheen een streng behoed geheim van de tempels was geweest, niet beschikbaar op individueel verzoek.

De grote oproep die aan het eind van de eeuw aan de mensheid gericht wordt (zie Sucher: *The Living Universe and the New Millennium*) lijkt uit een groot aantal verschillende richtingen te komen. Zullen we in staat zijn om in deze Johannestijd de offerdaden van de Christus in onze harten op te nemen en een volgende stap te zetten op de weg van ontplooiing van ons ware spirituele wezen? Terwijl we dit in de Michaëltijd binnen dragen, kunnen we verdere hulp zoeken, om onszelf voor te bereiden op de grote vraag die in mei en juni 2000 aan de mensheid gericht wordt. Het antwoord op die vraag ligt besloten in mysterie hoe Saul in staat was om zichzelf om te vormen tot een Paulus en een van de grootste apostelen van het Christendom te worden, in wie de werkelijkheid van de opgestane Christus voortdurend aanwezig was voor de rest van zijn leven. Sinds de daad van Christus in het eerste derde deel van deze eeuw, is dit in toenemende mate voor ieder mens mogelijk. We hebben een grote verantwoording om getuigen van deze daden te worden, opdat zij hun vervulling kunnen verwerkelijken.

Zonsverduistering in Europa

Marcel Fontijn

Onderstaand artikel is in vrijwel ongewijzigde vorm verschenen in het juni-nummer van het blad *Motief*. Daaraan is in het meinumner van hetzelfde tijdschrift een artikel vooraf gegaan, dat vooral een astronomisch- fenomenologische benadering van de zonsverduistering omvat.

Is het een hachelijke onderneming om over de mogelijke 'betekenis' van de komende volledige zonsverduistering in Europa (11 augustus 1999) te schrijven? Welke weg sla je in? Een weg die aanknoopt bij voorspellingen die zijn gedaan, bijvoorbeeld door de ziener Nostradamus (1503-1566). Of probeer je de opmerkelijke hemelconstellatie te duiden die rond deze eclips optreedt en waarover in de astrologische literatuur al veel gespeculeerd is? Of sla je de Apocalyps, de Openbaringen van Johannes, open, om daarin misschien een sleutel te vinden die op deze gebeurtenis past? Ik voel zelf de behoefte, om bij de benadering van een dergelijk thema, veel vragen te formuleren en heel behoedzaam en terughoudend te zijn met het geven van antwoorden. Het stellen van de juiste vragen, het oprecht vragen als zodanig, oefent mogelijk een invloed uit op de wijze waarop een dergelijke gebeurtenis, zoals de komende zonsverduistering, werkzaam wordt. In die zin wil ik met dit artikel een aantal bouwstenen aandragen.

Om te beginnen wil ik melding maken van een beschouwing die Elisabeth Vreede geschreven heeft over het wezen van zons- en maansverduisteringen in het algemeen.

Elisabeth Vreede (1879-1943) was door Rudolf Steiner gevraagd om in 1923, bij de *Weihnachtstagung*, in het bestuur van de Antroposofische Vereniging de leiding van de astronomisch- wiskundige afdeling op zich te nemen. In de loop van de jaren 1927-1930 schreef zij een aantal nieuwsbrieven, die alle betrekking hadden op astronomische thema's.

In de brief van juni 1928 bespreekt zij het verschijnsel van zons- en maansverduisteringen. Daarbij komen een aantal opmerkelijke dingen ter sprake, die teruggaan op uitspraken van Rudolf Steiner, die voornamelijk terug te vinden zijn in de band *Menschenfragen und Weltenantworten* (GA213).

Vreede maakt gewag van het feit, dat de banen die de zonsverduisteringen, door middel van de spitse punt van de maan-schaduwkegels op de aarde tekenen, een heel opmerkelijk karakter hebben.

In het vorige nummer van *Motief* hebben we beschreven, hoe de verduistering waar het op 11 augustus 1999 om zal gaan, behoort tot een 'familie', die sinds 1891 als volledige zonsverduistering optreedt. De verduisteringen die tot deze familie behoren keren iedere 18 jaar en 10 dagen (saros-periode) terug en verplaatsen zich uitgaand van de noordpool richting zuidpool.

In samenhang daarmee merkt Vreede op, dat een dergelijke familie van zonsverduisteringen als de werkzaamheid van een duister wezen beschouwd kan worden. Zij vestigt er de aandacht op, hoe de aarde in de loop van de tijd overtrokken wordt door een netwerk van verduisteringsbanen, zodat het Boze overal een keer de gelegenheid krijgt om zijn invloed uit te oefenen. Als talloze runetekens worden deze verduisteringsbanen in de loop van de eeuwen in de aarde geschreven. Daarbij kan de indruk ontstaan, dat het om de voetsporen van bepaalde duistere wezens gaat, die hun geboorte, levensloop en sterven op een bijzondere wijze van pool tot pool beleven.

Verder vermeldt Vreede, dat er in totaal 70 van zulke verduisteringswezens, 30 voor de maansverduisteringen en 40 voor de zonsverduisteringen, bestaan. Zij stelt, dat de maansverduisteringen een minder geïndividualiseerde indruk maken dan de zonsverduisteringen. De maansverduisteringen beschrijven ook niet zulke karakteristieke banen. Zij zijn voor grote gebieden op aarde tegelijk

zichtbaar. Dit wordt ook begrijpelijk, zegt zij, in navolging van Steiner, indien we de verduisteringen als zekerheidsventielen voor negatieve krachten beschouwen: de zonsverduisteringen voor de kwaade wilsimpulsen, die vanuit de aarde de kosmos binnenstralen. De maansverduisteringen daarentegen laten negatieve gedachten uit de kosmos de sfeer van de aarde binnenstromen.

Vreede vertelt, hoe Rudolf Steiner voorts beschrijft, dat vroegere ingewijden hun vragen aan de kosmos bij zonsopgang stelden en wel ten tijde van de nieuwe maan. Een zonsverduistering treedt ook steeds bij nieuwe maan op en begint op het moment dat ergens op aarde de zon opgaat. (Dit zal op 11 augustus boven de Atlantische Oceaan zijn). Het antwoord werd door de priesters dan bij volle maan verwacht. Dit herinnert aan de maansverduisteringen, die steeds bij volle maan optreden. Voor de ingewijden vormden de verduisteringen een onderbreking van hun werkzaamheid. De wilshandeling van het vragen mocht niet bij een zonsverduistering, de gedachten verlichting, die het antwoord moest brengen niet bij een maansverduistering plaats vinden.

Tijdens een zonsverduistering komen de negatieve wilsimpulsen van de mensen, zonder dat zij door het zonlicht verbrand worden, vanuit de aarde in de kosmos terecht, om daar verder onheil aan te richten. Maar ook op aarde speelt zich in het onheilspellende bleke licht, dat aan het donker van de volledige verduistering vooraf gaat, het nodige af, dat tot het rijk van het kwaad behoort. Uit de scheppingen van de menselijke techniek stijgen volgens Steiner bij een zonsverduistering afschuwelijke demonen op, die het ware wezen tot openbaring brengen, dat in onze techniek gebannen is. - Bij een maansverduistering ontstaat daarentegen voor kwaad willende mensen de gelegenheid om zich door 'demonische gedachten' inspireren te laten.

Pakken we deze idee op, dan hebben we bij een zonsverduistering blijkbaar te maken met een uitlaatklep voor kwaadaardige wilsimpulsen, die vanuit de aarde de kosmos binnenstromen en daar onheil aanrichten.

Iets daarvan moet zich aan Nostradamus geopenbaard hebben, toen hij het 72e kwatrijn van eeuw X dichtte. (De kwatrijnen zijn samengevat in tien hoofdstukken, die *centuries* worden genoemd.) Het luidt in de vertaling die Mr. Dr. W.L. Vreede (een andere dus dan Elisabeth Vreede) in 1941 publiceerde:

*In het jaar negentienhonderd negen en negentig, en zeven maanden Zal
uit den hemel een grote Koning der Verschrikking komen, Om de grote
Koning van Angoulmois uit den dood op te wekken
Daarvóór en daarna regeert Mars in geluk.*

Het is uitzonderlijk voor Nostradamus om met zo grote nauwkeurigheid een tijdaanduiding te geven. Maar wat aan te vangen met de rest van het kwatrijn? Misschien dat de laatste zin nog de meeste aanknopingspunten geeft. Mars als oorlogsgod roept natuurlijk snel associaties op met strijd en oorlog, waarbij het Mars goed gaat. Of laat deze regel ook een interpretatie toe, die verwijst naar het offer dat Gautama Boeddha rond het jaar 1600 op Mars voltrok, waardoor deze planeetsfeer een impuls opwaarts ontving? Dan zou het geluk van Mars verwijzen naar de moedskrachten van een gestaald denkvermogen, dat zo krachtig wordt dat de geestelijke wereld in het wakkere denkvermogen oplicht. Of heeft deze? regel iets te maken met de positie van Mars aan de hemel. Bij de zonsverduistering treffen we hem in het sterrenbeeld Weegschaal, in oppositie met Saturnus aan.

Rudolf Steiner spreekt met respect over Nostradamus. Hij zegt over hem, dat hij een echte ziener was, een van de allerlaatste mensen die nog op deze manier in de geestelijke wereld kon schouwen. Als Nostradamus 's nachts zijn blik op de sterrenhemel richtte, dan verdwenen de fysieke

lichtpuntjes en in plaats daarvan nam hij levende, imaginatieve beelden waar, waarin zich voor hem toekomstige gebeurtenissen openbaarden. Tot meerdere eeuwen in het volgende millennium. Steiner voegt er echter aan toe, dat Nostradamus zijn waarnemingen in een soort cryptogrammen heeft verpakt en dat eigenlijk alleen een ingewijde in staat is om ze te ontcijferen. Maar waarom zijn ze dan in de wereld gebracht, vraag je je af.

Natuurlijk kun je de tekst van dit kwatrijn tot inhoud van een meditatief innerlijk proces maken; het verinnerlijken, inlijven in het eigen etherlichaam en dan af wachten of zich daaruit imaginatief, dan wel inspiratief - als beeld of bij wijze van ingeving - iets van de diepere zin ontvouwen wil. Ieder kan proberen om op eigen wijze een toegang tot dit raadselachtig rijm te zoeken.

Een gedachte die me bekwam tijdens de voorbereidingen voor dit artikel, maakte dat ik me steeds weer bezig hield met de vraag naar de verhouding tussen ontwikkelingen in de etherwereld en gebeurtenissen in de fysieke wereld. De etherwereld is dat deel van de geestelijke wereld, dat direct aan de fysieke wereld grenst. In de etherwereld stromen en pulseren de levenskrachten, die het mogelijk maken dat mensen, dieren en planten leven, groeien en zich ontwikkelen kunnen en tenslotte verwelken en sterven, wanneer deze krachten zich terug trekken. De vormende impulsen die de levenskrachten met de wijsheid doordringen, waardoor zij bouwend werkzaam kunnen zijn, stammen uit de kosmos, uit de wereld van sterren en planeten.

Rudolf Steiner heeft er veelvuldig op gewezen, dat de tijd aangebroken is, waarin de mensen geleidelijk aan de etherwereld weer spontaan gaan waarnemen. Anderzijds, wanneer iemand bewust een geestelijke scholing oppakt, is de etherwereld het eerste geestelijke gebied dat hij of zij gaat waarnemen. Ook vermeldt Steiner, dat zich in de loop van deze 20^e eeuw een belangrijke gebeurtenis in de etherwereld voltrekt: *de wederkomst van Christus*. De verschijning van Christus in een fysiek lichaam op aarde, waardoor het mysterie van Golgotha voltrokken werd, was en is een eenmalige gebeurtenis, die zich niet herhaalt. Maar in de huidige eeuw verschijnt Christus opnieuw, in een etherlichaam in de etherwereld. Daarover heeft Steiner met name in 1910 een hele serie voordrachten gehouden (GA 118). Elders vermeldt hij, dat de werkelijke strijd in onze tijd, de strijd om het etherlichaam van de mens is, zijn levenskrachtenlichaam. Aan de ene kant werken tegenmachters, die het etherlichaam van de mens volledig van de fysieke wereld en van de aarde willen vervreemden. Zij worden als *Lucifer* aangeduid. Aan de andere kant zijn er tegenmachters die het etherlichaam van de mens volledig aan de stof willen binden. Zij willen het verharderen en mineraliseren. Zij worden *Ahriman* genoemd. De werkzaamheid van Christus kan het etherlichaam van de mens zijn juiste plaats tussen hemel en aarde geven.

De gedachte die mij bezig hield, maakte dat ik mij bewust werd dat de gebeurtenissen die zich in de fysieke wereld afspelen, bijvoorbeeld de oorlog in Kosovo, symptomatisch gezien moeten worden. Dat wil zeggen, dat alles wat zich in de fysieke wereld afspeelt, uitdrukking is van ontwikkelingen die zich in de etherwereld voltrekken. Indien dit over het hoofd wordt gezien, dan kun je door de media zo aan gebeurtenissen in de fysieke wereld gekluisterd worden, dat het zicht op de werkelijkheid die zich daarachter in de etherwereld verschuilt, verloren gaat. Tijdens de voordracht die Steiner op 6 maart 1910 in Stuttgart hield, zegt hij: ' We moeten leren begrijpen, dat we in de toekomst de belangrijkste gebeurtenissen niet in de fysieke wereld moeten zoeken, maar buiten de fysieke wereld, zoals we de Christus bij zijn wederkomst in etherische gedaante in de geestelijke wereld zullen moeten zoeken '. Deze uitspraak van Steiner bleef naklinken terwijl ik de gedachten probeerde te vormen die ten grondslag zouden kunnen liggen aan dit artikel. Zouden we niet, als we op zoek gaan naar de betekenis van de komende zonsverduistering, deze uitspraak als leidraad moeten nemen en deze betekenis in de eerste plaats in de etherwereld moeten zoeken, waar zich

een kosmische strijd, een uiteenzetting voltrekt tussen de machten van het duister en de zich openbarende opstandingskracht van de Christus?

Hoeveel negatieve wilskrachten ballen zich niet samen op dit moment, die hun weg in de kosmos kunnen nemen bij de komende zonsverduistering? Welke demon belichaamt zich in een wereldomspannend netwerk van elektronische controle en communicatie? Kan die zich mogelijk bevrijden bij de zonsverduistering? En zo ja, nemen we die dingen dan waar of verslapen we ze gewoonweg?

Indien we door de geesteswetenschap in staat zijn om deze dingen te weten, dragen we ook de verantwoordelijkheid om naar vermogen een tegenwicht te bieden. Ook al kunnen we het kwatrijn van Nostradamus misschien niet volledig doorgronden, we kunnen aanvoelen dat het hier om een samenballing van tegenmachten gaat. Spreekt Nostradamus mogelijk in eerste instantie van een etherische werkelijkheid; van iets dat als een dreigend antwoord uit de kosmos op de aarde toekomt, gevoed door de negatieve wilsimpulsen die bij de zonsverduistering uitstromen? Een etherische werkelijkheid die zich vervolgens in fysieke symptomen uitdrukt? Verre van een doemstemming te bewerken, zouden zulke overwegingen er toe kunnen voeren onze verbinding met de Christus in hart en hoofd te versterken en te verzorgen, om een tegenwicht te bieden aan deze duistere stormloop.

Over de hemelconstellatie van de 11e augustus 1999 (zie afbeelding) is al veel gezegd. Opvallend daarbij, is wat astrologen aanduiden als een *groot vierkant*. Het grote vierkant verbindt vier punten van de ecliptica, die alle 90 booggraden van elkaar verwijderd liggen. In dit geval bevinden zich aan het ene hoekpunt zon en maan, aan het begin van het sterrenbeeld Kreeft (teken Leeuw). Recht daar tegenover vinden we Uranus in Steenbok (teken Waterman). In het oosten bevindt zich aan een hoekpunt Mars in Weegschaal (teken Schorpioen) en daar weer tegenover Saturnus in het sterrenbeeld Ram (teken Stier). Een dergelijke constellatie is niet alledaags en al helemaal niet in verbinding met een zonsverduistering. Maar hoe breng je een dergelijk hemelbeeld tot spreken, wat wil het zeggen?

Je kunt deze constellatie benaderen vanuit de *sterrenbeelden*, zoals hij dus werkelijk aan de hemel te zien is. Anderzijds kun je ook van de *tekens* uitgaan, die verbonden zijn met het levensritme van de aarde. Het begin van de lente vormt in die zin altijd het begin van het *teken* Ram, ongeacht het feit dat het lentepunt in de loop van de tijd verschuift en de zon bij het begin van de lente tegenwoordig in het *sterrenbeeld* Vissen verschijnt en binnen enkele eeuwen opschuift naar het sterrenbeeld Waterman.

Zowel teken als sterrenbeeld hebben hun betekenis, ieder binnen hun eigen bereik. Zij sluiten elkaar niet uit, maar vullen elkaar aan. Het is hier echter niet de plek om dieper op dit vraagstuk in te gaan. Ik wil volstaan met de bewering dat de *tekens* van de Dierenriem een directe samenhang hebben met de werkzaamheid van Christus op aarde en daardoor met de ontwikkeling van de ziel van de mens binnen het verloop van de tijd (evolutie). Alles wat op aarde met de emancipatie van de mens ten opzichte van de kosmos te maken heeft, staat in relatie tot de tekens. Alles wat met de directe inwerking van de kosmos van doen heeft, zoals bijvoorbeeld het leven van de plantenwereld of de ontwikkeling van het embryo in de moederschoot, heeft volgens mij een relatie met de sterrenbeelden.

Voor een beschouwing van de hemelconstellatie tijdens de zonsverduistering zullen we ons dus op de tekens richten, omdat we vooral willen weten in welke relatie deze zonsverduistering tot de ziele-ontwikkeling van de mens en de mensheid zou kunnen staan. We zien dan dat zon en maan zich in het teken Leeuw bevinden. In de Leeuw beleven we de hartslag, het dynamische pulseren van de levenssfeer van de aarde. Hier treffen we als het ware het levende middelpunt aan, het wereld hart. Hermann Beckh schrijft in zijn boek *Das kosmische Rythmus im Markus evangelium*.

' Met de Leeuw raken we in zekere zin aan de meest intieme Christus-zonnesfeer, het meest intieme zonnegeheim van de Christus...Vanuit het middelpunt dat de Leeuw inneemt, in de hartslag van het grote ritme, werkt de Christuskracht, die uiteindelijk al het aardse omvormt en vergeestelijkt en in het zonnevuur nieuw doet oplichten en stralen '. De Leeuw kunnen we dus in verband brengen met de centrale Christuskracht en zijn vernieuwende en omvormende werkzaamheid in de mensheid en ieder mens afzonderlijk (' Zie, ik maak alle dingen nieuw '). Maar in de Leeuw kunnen we tevens de grote tegenspeler van de Christuskracht onderbrengen, de zonedemon, die wordt aangeduid als *Sorath*. Deze is niet minder een middelpunt, een koning, maar dan van de duisternis. Hij probeert de ontwikkeling van de aarde en de mensheid uit zijn voegen te lichten en een hele andere richting in te sturen. Ook daarnaar verwijst de Leeuw. Zou het kwatrijn van Nostradamus daar betrekking op kunnen hebben? Hij spreekt van een ' grote koning der verschrikking '. Vervolgens spreekt hij van een andere koning die door de eerste uit de dood wordt gewekt.

Het grote vierkant verbindt de vier tekens Leeuw, Waterman, Stier en Schorpioen (Adelaar). Samen vormen deze vier niet alleen een vierkant, maar ook een kruis. Dit kruis wordt in de astrologie aangeduid als het kruis dat betrekking heeft op de astraliteit, op het zielselement. We vinden het veelvuldig al geheeld in de christelijke kerkelijke kunst, waar deze vier dierenriemtekens verschijnen als symbolen voor de vier evangelisten. De Stier voor Lucas, het principe van heling en genezing. De Stier is de machtige levensbron, het scheppende goddelijke Woord. De Schorpioen staat er tegenover en voert het leven door de dood heen om het tot bewustzijn te voeren, de kracht van de adelaar. Dit is vooral het thema van de evangelist Johannes. De Leeuw is verbonden met Marcus en het geheim van alle krachten die in de schepping werkzaam zijn. Het evangelie van Marcus is het kortste en bondigste van de vier. De krachten van de Waterman (Mattheus) vat de andere drie samen en geeft aan hoe denken (Adelaar), voelen (Leeuw) en willen (Stier) het wezen van de mens vormen, samengevat in zijn fysieke bestaan op aarde.

De zonsverduistering is in dit kruis geplaatst, dat het geheim van de mensenziel omvat: drie in één. Denken, voelen en willen worden door ons Ik bijeen gehouden of...zij vallen uiteen en de mens versplintert. Raakt het mensen-Ik verduisterd of ontwaakt het en staat het op, beproefd en uitgedaagd door tegenmachten?

Op het tijdstip dat dit artikel geschreven werd (april 1999) werden de media volledig gedomineerd door de berichtgeving over de oorlogshandelingen in Kosovo. Hoe is de situatie wanneer dit artikel verschijnt (juni) en ten tijde van de zonsverduistering (augustus)? Was de situatie die we in augustus aantreffen in april denkbaar, voorstelbaar?

Het blijkt dat we ons al heel snel op glad ijs begeven, indien het om concrete vooruitzichten gaat. Het wordt snel speculatief en het is onvermijdelijk dat het al dan niet bewuste verwachtings- en wenspatroon van de speculerende mens meesprekt bij de beeldvorming.

Indien we het zwaartepunt in de etherwereld leggen, dan mogen we deze zonsverduistering niet beschouwen als een in de tijd geïsoleerd moment. Het moment van de verduistering zelf is dan eveneens een symptoom, dat verwijst naar een proces dat zich in de tijd uitstrekt. Dan zijn we mogelijk al maanden voor de eigenlijke eclips in de sfeer van de verduistering binnengetroten en strekt die zich ook na augustus nog in de lijd uit. Dan kan ook de vraag gesteld worden naar een mogelijke samenhang met het wezen van de beide kometen, die in 1996 en 1997 zoveel opzien baarden en met de regen van meteorieten, die jaarlijks rond 10 augustus inzet. Door deze sterrenregen wordt de atmosfeer met kosmisch meteor-ijzer beregend en worden ons nieuwe moedskrachten geschonken. Het is de aanvang van de Michaëls-periode, die in de herfst culmineert.

W.L.Vreede: *De Profetieën van Nostradamus* (Schors, Amsterdam)
E. Vreede: *Astronomie und Anthroposophie* (Phil.-Anthr. Verlag, Do mach)
R.Steiner: *Menschenfragen und Weltenantworten GA213*
(R.St. Verlag, Dornach)
H.Beckh: *Der kosmische Rhythmus im Markusevangelium* (Urachhaus, Stuttgart)

9^e astronomische nieuwsbrief - december 1944

Willi Sucher

In de achtste brief hebben we een methode ontwikkeld om de werking van de hemellichamen in ons zonnestelsel te begrijpen en we hebben laten zien hoe het beeld van de zevenarmige kandelelaar de planetaire invloeden weergeeft. In deze en de volgende brieven zullen we gedetailleerder op deze werkzaamheid ingaan.

De aard van de planeten - Saturnus

In de vorige brief hebben we de aandacht gericht op de essentie van tijd in ruimte en kwamen tot de conclusie dat Saturnus overal werkzaam moet zijn; vooral waar ziele - activiteit in het fysieke bestaan treedt. Om een volgende stap in ons onderzoek naar de aard van Saturnus te kunnen zetten, dienen we twee aanwijzingen te overwegen, die door Rudolf Steiner gegeven worden in de basiswerken *Wetenschap van de geheimen der zielen Theosofie*. We kunnen ze bij wijze van spreken als sleutels gebruiken, om de poort tot het gebied van inzicht te openen.

In de *Wetenschap*, met name in hoofdstuk IV - kosmische en menselijke evolutie - geeft Rudolf Steiner een schets van de omstandigheden die aan de schepping van het universum waarin wij leven vooraf zijn gegaan. Hij spreekt daar over verschillende stadia van evolutie, die aan de aarde vooraf zijn gegaan. In overeenstemming met de occulte traditie worden zij aangeduid als Oude Saturnus, Oude Zon en Oude Maan. In eerder brieven hebben we al verwezen naar de evolutie van de Oude Saturnus, maar daarna zijn we niet verder gekomen.

Niettemin hebben we een eerste voorstelling hoe ons universum tot aanzijn is gekomen door de machtige werkzaamheid van geestelijke wezens, die achter de schermen van de fysieke gebeurtenissen werkzaam zijn.

Tijdens de ontwikkeling van de Oude Saturnus verscheen voor de eerste keer fysieke substantie, hoewel deze niet anders dan in de vorm van warmte optrad. Dit werd niet slechts door een groep geestelijke wezens tot stand gebracht, maar door de samenwerking van alle wezens in de verschillende hiërarchieën. We sommen hier de namen op van de verschillende hiërarchieën, die bij deze activiteit betrokken waren, als hulp voor de lezer. Deze namen verschillen al naar gelang de occulte achtergrond:

	Antroposofie	Bijbel	Dionysius de Areopagiet
eerste	Geesten van Liefde	Seraphim	Seraphim
hiërarchie	Geesten van Harmonie	Cherubim	Cherubim
	Geesten van Wil	Tronen	Tronen
tweede	Geesten van Wijsheid	Heerschappijen Kyriotetes	
hiërarchie	Geesten van Beweging	Krachten	Dyneameis
	Geesten van Vorm	Machten	Exusiai
derde	Geesten Principes	Principes	Archai
hiërarchie	van persoonlijkheid		
	Vuurgeesten	Aartsengelen	Archangeloi
	Geesten van Schemer	Engelen	Angeloi

Alle hiërarchieën werkten samen om de essentiële stadia van de Oude Saturnus teweeg te brengen, ieder hiërarchie had als het ware zijn eigen opgave. Nadat deze opgave vervuld was, was het de beurt aan een volgende hiërarchie om de evolutie een stap verder te brengen. Deze grote ontwikkelingsronde, die we Oude Saturnus noemen, met alles wat daarbij geschapen werd, leeft voort in het hemellichaam dat we astronomisch in ons zonnestelsel aanduiden als de planeet Saturnus. Niets gaat verloren in de wereldontwikkeling; niets van wat ooit was, kan verdwijnen. Het bestaat nog steeds, ook al is het verborgen achter de uiterlijke verschijningsvormen van de zintuigelijke wereld. In die zin is de Oude Saturnus niet iets dat geweest is, want het kan overal teruggevonden worden, bijvoorbeeld in de werkzaamheid van de planeet Saturnus, maar ook in vele andere opzichten, waarvan enkele nog ter sprake zullen komen.

In ons zonnestelsel is Saturnus de buitenste van de zeven 'klassieke' planeten. Dat zijn de planeten die met het blote oog waargenomen kunnen worden. Zijn omloopbaan is de grootste onder de klassieke planeten en hij heeft bijna 30 jaar nodig om deze baan te doorlopen. We weten ook dat Saturnus een opmerkelijke vorm heeft, die wordt waargenomen als een bol die in een grote, oplichtende cirkel hangt. Kijken we door een telescoop, dan zien we deze kleurrijke cirkel, waarbinnen de bol van de planeet oplicht. Men heeft voor dit fenomeen geen bevredigende verklaring kunnen vinden, maar beschouwen we de planeet Saturnus als de zichtbare 'herinnering' aan de Oude Saturnus, dan kunnen we tot de volgende veronderstelling komen: Bij de bespreking van de Oude Saturnusontwikkeling in de 'Wetenschap van de geheimen der ziel', beschrijft Rudolf Steiner hoe deze planeet 'omringd' werd door een soort geestelijke 'atmosfeer'. Vanuit deze geestelijke atmosfeer lieten de hiërarchieën hun werkzaamheid in het planeetlichaam binnen stromen. Deze feiten worden door de huidige ringen van Saturnus vastgehouden.

We dienen in gedachten vast te houden, dat het eigenlijke 'lichaam' van de Oude Saturnus planeet ontstaan was uit de wilsubstantie die door de Geesten van Wil (Tronen) werd geofferd. Zodoende kunnen we de Tronen als de leidende geestelijke wezens van de Oude Saturnus beschouwen, omdat in de substantie van de Oude Saturnus, die zich later tot warmte omvormt, hun eigen substantie aanwezig was. Deze aanwezigheid zet zich voort in alle latere metamorfosen van de oorspronkelijke substantie. Daarom moet het ook als erfenis aanwezig zijn in de wezensaard en werkzaamheid van Saturnus in ons zonnestelsel. Met andere woorden, Saturnus moet het gebied zijn waar de Geesten van Wil hun werkzaamheid in een soort kosmisch geheugen opgetekend hebben en deze werkzaamheid moet op een of andere manier nog van deze planeet uitgaan.

Steiner's mededelingen bevestigen dit, wanneer hij stelt, dat de huidige sfeer van Saturnus de afmeting heeft die ooit werd ingenomen door de planeet van de Oude Saturnus. Als we de enorme omloopbaan van Saturnus beschouwen als de omtrek van een bolvorm, dan kunnen we deze aanduiden als de sfeer van Saturnus. De huidige sfeer is dan zo groot als de vroegere Oude Saturnus planeet en Rudolf Steiner duidt verder nog aan, dat deze sfeer het domein is van de Geesten van Wil (Tronen).

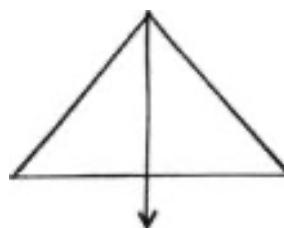
Op deze manier hebben we twee aanwijzingen gevonden met betrekking tot de huidige werkzaamheid van Saturnus: het is het domein van de Geesten van Wil en het is de herinnering aan de Oude Saturnus planeet. (We zullen later nog gebruik maken van deze beschrijving.)

In het boek *Theosofie* treffen we een andere benadering aan. Daar vinden we een beschrijving van de zielewereld en het geestland en de ervaringen van de mensenziel in die gebieden tijdens het leven tussen de dood en een volgende geboorte (hfst. 3). Wat ons bijzonder interesseert met betrekking tot onze huidige opgave, is de beschrijving van het derde gebied van het geestland. Rudolf Steiner: 'Het derde gebied van het geestland bevat de oerbeelden van de zielewereld. Alles wat in deze wereld leeft is aanwezig als levende gedachtenwezens. Daar vinden we de oerbeelden van

begeerten, wensen, emoties, enz.... Alles wat een mens tijdens zijn leven op aarde volbracht heeft in dienst van de gemeenschap, in onzelfzuchtige toewijding aan de medemens, draagt hier vruchten. Want door deze dienstbaarheid, door de zelfopoffering, leefde hij in de reflectie van het derde gebied van het geestland. De grote weldoeners van de mensheid, zij die zich volledig inzetten voor een gemeenschap, hebben het vermogen hiertoe in dit gebied verworven, nadat zij de mogelijkheid van een speciale verbinding met dit gebied in eerdere aardelevens aangelegd hebben '.

Zodoende hebben we nog een ander aspect van Saturnus gevonden. Dit derde gebied van het geestland is de sfeer van Saturnus waar de mensenziel doorheen gaat in het leven na de dood. Dit komt tot uitdrukking in de voordrachtencyclus ' Het leven tussen dood en nieuwe geboorte ' (GA). Daar spreekt Steiner over de kosmische aspecten van hetgeen hij in Theosofie beschreven heeft. Dit derde aspect van Saturnus voegt aan de beide andere de samenhang met de mensheid toe. Het is de wil die oorspronkelijk is uitgestroomd van de Geesten van Wil, die de bron is van de dienstbaarheid die bij de ' grote weldoeners van de mensheid ' tot uitdrukking komt. Deze wil werkt in de leden van de menselijke familie als een drang tot een nieuw begin en dient zo de ' wil tot bestaan en ontwikkeling '. De vraag is hoe deze wilskracht, die de essentie vormt van de sfeer van Saturnus, in zijn aanvang in staat was om een fysiek bestaan te scheppen. In de vorige brief hebben we de zevenvoudige opeenvolging beschreven van ontwikkeling in de tijd, we gaven aan , dat machtige wilsimpulsen van het gebied van Saturnus uitgaan en fysiek bestaan tot aanzijn brengen.

Laten we ons nu de Tronen voorstellen, die hun wil offeren als het onderste principe van hun totale zevenvoudige wezen. Toen deze wil zich van zijn oorsprong losmaakte, werd het reeds een op zich staande wereld, hoewel deze nog volledig in een zielsmatige toestand was. Het was een zielsvorm, hoewel het de wil in een nog chaotische toestand bevatte. Deze wil streefde ontwikkeling na. De essentie van dit wilproces is het ' Ik ', omdat het de kwaliteit van het ' Ik ' bereikt had, toen het nog met de 'Tronen verbonden was. We kunnen daarom in de geesteswetenschap vinden, dat uit deze wilskrachten de basis van het mens - ik, het individuele (fysieke) lichaam, door tussenkomst van de Geesten van Vorm (Exusiai) geschapen werd. Kort daarop vormde de oorspronkelijke zielsmatige wilsubstantie zich om tot warmte. Daardoor kunnen we een van de belangrijkste ontwikkelingswetmatigheden op het spoor komen: enerzijds werd een stap gedaan op de weg naar individualisering, anderzijds daalde als een gevolg daarvan, de zielsmatige substantie af tot het niveau van fysieke substantie. We willen dit door een voorbeeld duidelijk maken. Laten we ons een geestelijk actieve mens voorstellen, een kunstenaar, een dichter, een wetenschapper. Hij leeft in een zielewereld, die gevuld is met creatieve impulsen en morele voorstellingen. Deze zielewereld hoort net zo goed bij hem, als zijn fysieke lichaam, niettemin bevat deze zielewereld impulsen om morele voorstellingen te verbinden met de kennis van medemensen ten bate van hun welzijn en innerlijke ontwikkeling. Wat aanvankelijk in zekere zin de eigen wereld van de kunstenaar was, wordt van hem losgemaakt. Het beweegt zich op communicatie toe en daarbij komt het tot een ontmoeting met een kring van lezers, het publiek, kunstminnaars, enz.... Maar tegelijkertijd wordt het tot het product van de auteur, bijvoorbeeld als boek of in andere zin tot een kunstwerk. Door deze uiterlijke verschijningsvorm maakt het zich los van zijn zielsmatige oorsprong en vangt een ' fysiek bestaan ' aan. Zodoende kunnen we het proces van oerscheping en verdere evolutie middels het beeld van de driehoek verstaan:

We kunnen nu zo naar Saturnus kijken, dat we zeggen: de omvangrijke sfeer van Saturnus in ons zonnestelsel is het gebied waar de oerbeelden van alle zielenvormen verblijven. Achter deze oerbeelden gaat de wil schuil die van de Tronen, de Geesten van Wil stamt. We kunnen dit ook aanduiden als 'de Wil van de Vader'. Deze wil is de geestelijke kern van alle zieleleven. Het vormt de essentie van het zieleleven van de mens terwijl het naar volmaaktheid streeft. Toen deze wil zich losmaakte van zijn oorsprong in het wezen van de Tronen en zich in het individu plantte, kwam zij onder de grote kosmische wetmatigheid die voorheen aangeduid werd. Het individu ging vervolgens door verschillende ontwikkelingsstadia op de weg naar grotere volmaaktheid. De oorspronkelijke zielsmatige wilsubstantie bleef daarbij achter of werd als een schil afgepeld en werd tot fysieke substantie.

Daarom moeten we, als we ons op de wil of de werkzaamheid van Saturnus richten, onderscheid maken met betrekking tot zijn verbinding met de zielewereld; bijvoorbeeld de zielewereld van de mensheid en de invloed daarvan op fysieke substantie.

We willen ons eerst een voorstelling maken hoe de oerbeelden van de zielewereld - ofwel Saturnus - als wil werkzaam is in de zielewereld van de mensen. Zij zijn met name in de sfeer van de menselijke wil actief, maar in deze sfeer is ons bewustzijn nog diep in slaap. In ons denken zijn we volledig ontwaakt. In ons gevoelsleven zijn we reeds verder verwijderd van het heldere licht van ons dagbewustzijn - in ons gevoel dromen we. Ons willen kunnen we met ons dagbewustzijn helemaal niet vatten. Het is een diepe zee van onbewuste impulsen, emoties, begeerten en verlangens. Dit onvermogen van het menselijke bewustzijn, om door te dringen in de diepten van het zieleleven, heeft tot vele misverstanden gevoerd met betrekking tot de menselijke aard. Indien we het kosmische tegenbeeld zoeken van de menselijke wil, dan komen we bij Saturnus. De positie die Saturnus inneemt wanneer een mensenziel naar het aardeleven afdaalt, geeft altijd een beeld van de diepere dimensies van de wil. deze positie betreft een sterrenbeeld, zoals bijvoorbeeld Leeuw of Vissen of ook wel een conjunctie of oppositie met andere planeten. Wat het ook mag zijn, het maakt iets zichtbaar met betrekking tot de wilsgeheimen van de persoon die het betreft. We dienen te leren om de taal van Saturnus te lezen, terwijl hij door de twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem heen gaat. Deze brieven worden geschreven om een begrip voor deze taal te wekken. Daalt iemand bijvoorbeeld naar de aarde af, terwijl Saturnus zich in Leeuw bevindt, dan kunnen we ons herinneren wat over dit sterrenbeeld gezegd is en tegelijkertijd luisteren naar de diepere wilsimpulsen van de betreffende mens. Menig levenslot zou zijn oriëntatie kunnen vinden, indien we dit vrij van egoïsme zouden kunnen doen. We zouden dan de hogere opgave en de individuele geestelijke doelstelling van ons leven op aarde kunnen gaan waarnemen.

Het zou de hogere taak en de dieperliggende levensimpuls van een dergelijke mens (Saturnus in Leeuw) kunnen zijn, om de verborgen kosmische harmonie van alle geschapen wezens, in het hart van het universum te ervaren en te beluisteren - om vervolgens deze waarneming door het hart in overeenstemming te brengen met de krachten van het hoofd. Dit kan een enorme worsteling betekenen, maar zal in ieder individueel geval toch weer anders zijn, al naar gelang de taal van de overige planeten. Een aantal posities van Saturnus in verschillende sterrenbeelden van de Dierenriem werden in de 5^e en 6^e brief gegeven Maar de plaats van Saturnus in het geboortebild kan nog veel meer over een mens aan het licht brengen. Hiervoor hebben we gewezen op de hogere taak van iemand, zoals die tot uitdrukking komt in het beeld van Saturnus - hoewel een dergelijke taak zelden binnen de korte tijdsopname van een enkel leven vervuld wordt. Vele aardelevens of incarnaties zijn nodig, opdat het mensen - ik kan volbrengen wat van hem gevraagd wordt. Het is Saturnus, die de draad spint van de ene incarnatie naar de andere. Zodoende verschijnt in het beeld

van Saturnus, wanneer de ziel in een incarnatie afdaald, niet alleen de dieperliggende taak of roeping, maar ook de achtergronden van vroeger incarnaties.

En niet alleen fungeert Saturnus als de 'ster' van de ziel boven de poort die tot de geboorte voert, hij is opnieuw aanwezig op het stervensmoment en verzamelt dan de vruchten van het voorbije aardeleven. Aan de poort tot de geboorte verdeelt hij de hogere taken voor het komende leven, bij de poort van de dood verzamelt of oogst hij de vruchten van het voorbije leven, zowel de goede als de slechte; ofwel als vervulling van de levensopgave of het ontbreken daarvan. Wanneer de mensenziel dan de geestelijke wereld binnen gaat, draagt Saturnus de imaginatie, het oerbeeld van de ziel voor deze ziel uit, als een aanhoudend oordeel van de karikatuur die de mens in het verloop van voorbije aardelevens daar min of meer van heeft gemaakt. Na verloop van een bepaalde periode, bereidt de ziel zich vervolgens op een nieuwe incarnatie op aarde voor en wanneer zij opnieuw door de poort van de geboorte gaat, staat daar Saturnus en toont het oerbeeld van de ziel, voorzien van de nieuwe aspecten en voornemens, die er aan zijn toegevoegd in het leven tussen de laatste dood en deze nieuwe geboorte. Weliswaar hebben de meeste mensen terwijl zij op aarde leven geen herinnering aan deze aanwezigheid van Saturnus voorafgaand aan de geboorte, niettemin is het werkzaam in de menselijke organisatie als onbewuste wilskrachten in de diepte van de ziel.

Een voorbeeld kan dit duidelijk maken. Francis Bacon van Verulam werd geboren op 22 januari 1561. Saturnus bevond zich in het sterrenbeeld Stier. Deze positie toont de achtergrond van zijn vorige incarnatie. We herinneren ons wat in eerdere brieven over de Stier werd gezegd. Deze is verbonden met het machtige scheppende Woord, het kosmische Woord. Daarachter nemen we het gebied van de Dynamis waar, de Geesten van Beweging, wier taak het was, om vanuit innerlijke beweging ofwel zielenbeweging, uiterlijke beweging te scheppen, de veelvuldige verschijningsvormen van de fysieke wereld. Daarom is de Stier de sfeer vanwaar in het universum de sterke impulsen van beweging en kracht stammen. Dit is in dit geval in Saturnus geconcentreerd en wijst erop dat Francis Bacon in zijn vorige leven een zeer krachtige persoonlijkheid was, die het vermogen had om zijn omgeving met innerlijke beweging te doordringen; een persoonlijkheid die vooral betrokken was bij het woord, d.w.z. literatuur, wetenschap, enz. In oppositie met deze Saturnus bevond zich Mars in Schorpioen. Dit geeft Saturnus een ander gezicht. In eerdere brieven hebben we erop gewezen dat de Schorpioen, die een de Adelaar was, verbonden is met de neergaande ontwikkeling van de planeet Mars. Daarom verwijt deze oppositie van Saturnus en Mars naar een machtige, zelfs briljante leider van een natie, die echter een duistere vlek in deze schittering heeft, verwant met de decadente marskrachten.

Saturnus kan zelfs tot gids worden om de tijdspanne te vinden die een ziel in de geestelijke wereld heeft doorgebracht. In het geval van Francis Bacon voert dit ons terug tot in de 9^e eeuw n. Chr., met betrekking tot zijn vorige aardeleven. Dit wordt bevestigd door de aanwijzingen die Rudolf Steiner heeft gegeven en op basis van de geesteswetenschap het begin van de 9^e eeuw aanduiden als de tijd waarin deze ziel was geïncarneerd als een machtig vorst, verbonden met de bloeitijd van de Arabische kuituur (Harum el Rachid). We hebben in deze brieven nog niet het punt bereikt, dat het mogelijk maakt om dit aspect van Saturnus volledig uit te leggen. Het voert ons terug in vroegere aardelevens, zowel vanuit een kwalitatief gezichtspunt, als ook met betrekking tot het tijdsverloop. Maar omdat we hier de aard van Saturnus willen bespreken, kan dit aspect niet buiten beschouwing blijven. Saturnus is de grote geschiedschrijver van het universum, zoals Rudolf Steiner aanduidt. Hij is het grote kosmische geheugen. Daarom is alles wat tot het gebied van het historische gerekend kan worden, doordrongen met de werkzaamheid van Saturnus: de geestelijke biografie van een mens, de samenhang tussen de generaties, de nationale historie en zelfs de geschiedenis van het universum leeft in het geheugen van Saturnus. Het is daadwerkelijk de Wil van

God, die van deze planeet uitstraalt. Door voorbije ontwikkelingsstadia van de mensheid en het universum in herinnering te brengen, corrigeert Saturnus het heden, wanneer het afdwaalt van het door de góden gewilde grote evolutie - plan; ook als dit door tragedies en catastrofes heen voert.

Zo is de werkzaamheid van Saturnus, ofwel de sfeer van de oerbeelden van de zielewereld, manifest in de wilsimpulsen van de mensen ziel deze werkzaamheid kan ook worden aangetroffen in de fysieke wereld, die tot aanzijn kwam toen wilssubstantie zich verwijderde van zijn oorsprong - de Geesten van Wil (Tronen) - en het gebied werd van de oerbeelden van alle zielenvormen. We hebben hier een poging gedaan om deze ontwikkeling duidelijk te maken, waarbij gebleken is dat de schepping van het individu, de noodzaak met zich brengt om de wereld van fysieke schepselen tot aanzijn te brengen.

De aanwezigheid van Saturnus komen we overal in de fysieke wereld tegen. Saturnus met de binnenste kern van deze wereld vormen, omdat we gezien hebben dat het de oorspronkelijke wil van de Tronen was, die zich tot fysieke warmte verdicht heeft, die later de basis voor alle fysieke substantie ging vormen. Maar de wil is als het ware in de fysieke substantie verborgen. Met onze zintuigen kunnen we hem niet waarnemen. Laten we ons bijvoorbeeld eens volledig kale rotsen voorstellen, zoals we die in het hooggebergte kunnen aantreffen of aan de kust, waar geen enkele plant kan leven, als we zeer aandachtig de taal van een dergelijke verschijningsvorm beluisteren, kunnen we een absoluut onbeweeglijke, ijzeren wil beleven, die veel sterker is dan enige vorm van wilskracht in een levend wezen. Misschien beleven we deze onbuigzame, starre wil niet terwijl we in het landschap staan, maar als we een dergelijke ervaring naderhand in onze herinnering roepen, ervaren we vooral de macht en de verhevenheid ervan. Dit is niet slechts een subjectieve spiegeling van de menselijke ziel, zonder enige betekenis of werkelijkheidsgehalte. Het is een 'ziele-werkelijkheid' en maakt de oorsprong van het fysieke bestaan beleefbaar als de wil de stam van de Tronen. Dit openbaart zich in het bijzonder in de minerale wereld, in het kale rotslandschap en in feite is het aanwezig in alles wat een fysiek, een lichamelijk bestaan heeft. In dit zielenfenomeen slaan we tegenover de werkzame sfeer van Saturnus.

We kunnen deze wilskracht, die inherent is aan alle fysieke substantie, met onze ziele vermogens waarnemen, omdat wij er in ons fysieke lichaam verwant mee zijn. In de natuur hebben we deze beleving vooral in samenhang met het mineralen rijk, dat als het ware het harde skelet van het aarde-organisme vormt. Zoals de krachten van Saturnus hun zuiverste manifestatie in dit gebied vinden zo zijn ze werkzaam in het dynamische fundament van het menselijke en dierlijke skelet. Het skelet bepaalt fundamenteel de contouren van het fysieke lichaam. We kunnen ons het menselijk lichaam niet zonder skelet voorstellen. De hoofdlijnen van het lichaam - hoofd, romp en ledematen - worden aangeduid door het skelet en gevuld met zachte materie. Deze contouren scheppende kracht, die in zich de archetypische idee van het menselijk bestaan op aarde draagt, stamt van de planeet en de sfeer van Saturnus. Deze vormt het hoofd, met name de schedel, die daardoor als een afbeelding verschijnt van het sferische universum boven ons. De schedel is als een zaadkorrel die uit de kosmos omlaag is gevallen, die zijn oorsprong nog steeds weerspiegelt. Vanuit het hoofd groeit ons organisme de aarde tegemoet. Bij het hoofd ligt de zachte materie opgesloten in de schedel, maar als we afdalen zien we dat de beenderen met zachte materie bekleed zijn. De sferische tendens, die naar het middelpunt van de aarde wijst. Bij het dier is het skelet min of meer horizontaal, parallel met het oppervlak van de aarde gericht. Bij de mens is deze lij verticaal, in opgerichte positie. Er ligt een enorme wilskracht verborgen in deze fysiologische tendens, die uitgaat van wat verschijnt als de sferische afbeelding van de kosmos in het hoofd en deze vervolgens omstulpt naar de opgerichte houding van de mens. Dit verbindt het menselijk bestaan met het geestelijk universum. Het is de fysiologische uitdrukking van de Wil van de Vader, die de mens gelijk een zaadkorrel in de kosmos legt, zodat deze in het aardse bestaan kan binnen groeien - de

mens lijkt daarbij op een omgekeerde plant - om zodoende een goddelijk gewilde opgave te vervullen. Daarbij ontmoeten we de werkzaamheid van Saturnus in de natuur zoals we die ook zijn tegengekomen in ons zieleleven. Hij is de Wachter aan de Drempel en voert ons zielewezen in het fysieke bestaan binnen. Hij waakt over de draad die ons verbindt met onze geestelijke oorsprong, met ons oerbeeld. Hij roept ons tevens terug van het aardse gebied in de geestelijke wereld op het tijdstip van onze dood.

Willi Sucher

Jupiter

Ook voor een begrip van de werkzaamheid die uitgaat van Jupiter, zullen we ons onderzoek op aanwijzingen baseren, die Rudolf Steiner heeft gegeven in *De Wetenschap van de geheimen der zielen Theosofie*.

We zijn tot de conclusie gekomen, dat in ons zonnestelsel Saturnus een soort herhaling of herinneringsbeeld van de oude Saturnus ontwikkeling vertegenwoordigt. De vraag is nu of de overige planeetsferen op eenzelfde manier de herinnering dragen van de daarop volgende stadia van de wereldontwikkeling. De sfeer van Jupiter, dat wil zeggen de ruimte die omsloten wordt door de omloopbaan van deze planeet, is degene die op Saturnus volgt en we zouden ons voor kunnen stellen dat deze sfeer verbonden is met de tweede grote cyclus, die in de geesteswetenschap wordt aangeduid als de Oude Zon.

We hebben in deze brieven nog niet gedetailleerd gesproken over de ontwikkelingscycli die gevolgd zijn na de Oude Saturnus. Daarom zullen we nu proberen om in het kort een schets te geven van de cyclus van de Oude Zon, die uitvoerig beschreven wordt in de *Wetenschap van de geheimen der ziel* (en in *W. Sucher: Isis Sophia 1*)

Het fysieke beeld van de mensheid werd op de Oude Saturnus geschapen. Het beschikte nog niet over leven of bewustzijn. Het was als een automaat of een spiegel en reflecteerde de werkzaamheid van de hogere wezens rondom. Nadat deze allereerste voorouder van de mens geschapen en tot een zekere volmaaktheid was gebracht, werd de planeet opgelost in een zuiver geestelijke bestaansvorm. De hiërarchische wezens trokken zich allen terug in hogere gebieden van de geestelijke wereld. Er treedt een soort kosmische nacht in, waar de geestelijke geschoolde blik niets met enige fysieke hoedanigheid kan waarnemen (pralaya). Nadat deze kosmische pauze verstreken is, neemt een nieuwe ontwikkelingsronde zijn aanvang, die aangeduid wordt als 'Oude Zon'. In de eerste stadia vindt er een herhaling plaats van de Oude Saturnus ontwikkeling, totdat er opnieuw een fysiek beeld van de mensheid ontstond, in dezelfde vorm zoals die ook al op de oude Saturnus had bestaan. Vervolgens deed zich een volstrekt nieuwe impuls gelden, die de gang van de ontwikkeling veranderde. De fysieke vorm van de voorouder van de mens raakte doordrongen met levenskrachten. Door de impuls, die stamde van de Geesten van Wijsheid, de Kyriotetes, werd alles anders, zelfs de eigenlijke substantie van de planeet. Tot hier toe was deze substantie enkel warmte geweest. Bij het binnendringen van de levenskrachten, veranderde een deel van de warmte en verdichtte zich tot 'lucht'. Tegelijkertijd ontstond er licht. (Gedurende de daaropvolgende stadia van de Oude Zon oefenden naast de Geesten van Wijsheid ook de andere hiërarchieën hun invloed op de mensen voorouder uit, die nu uit een fysiek lichaam en een etherlichaam bestond.) We dienen vast te houden, dat de beslissende impuls voor deze ronde afkomstig was van de Geesten van Wijsheid. Door een deel van hun eigen wezen weg te schenken, schiepen zij het etherlichaam van de mens.

We keren nu terug naar de beschrijving die Rudolf Steiner in *Theosofie* geeft van de ervaringen die de mensen ziel doormaakt in het leven na de dood. In de vorige brief hebben we gesproken over het derde gebied van het geestland, in samenhang met de sfeer van Saturnus, waar de ziel de oerbeelden van de zielewereld beleeft. In het voorafgaande, het tweede gebied van het Geestland, ontmoet de ziel de oerbeelden van het leven. Rudolf Steiner zegt hierover: 'Het volgende gebied is het gebied waar het algemene leven van de aarde als gedachtenwezen rond stroomt; als een vloeibaar element, als het ware, van het Geestland. Zolang als we de wereld waarnemen tijdens een

fysieke belichaming, verschijnt het leven gebonden aan afzonderlijke levende wezens. In het Geestland is het leven daarvan losgemaakt en stroomt als levensbloed door het hele Geestland. Het is daar de levende eenheid die in alles aanwezig '.

Over dit gebied zegt Rudolf Steiner in *Het leven tussen dood en nieuwe geboorte*, dat het de sfeer van de planeet Jupiter is. Op deze wijze hebben we twee gezichtspunten verworven; de sfeer waarin de ziel na de dood de oerbeelden van het leven ervaart, is de sfeer van Jupiter en het kosmische tijdstip waarop het leven de fysieke vormen doordrong, was tijdens de Oude Zon ontwikkeling. Rudolf Steiner vermeldt verder dat de sfeer van Jupiter in ons zonnestelsel de woonplaats is van de Kyriotetes, die het fysieke bestaan de levenskrachten schonken. Het is daardoor duidelijk geworden dat we de planeet Jupiter en zijn sfeer kunnen beschouwen als de bron van de levenskrachten in de mensheid en het universum, dit feit zullen we op de volgende pagina's verder uitwerken.

We leven tegenwoordig in een tijdperk dat een uitgebreide kennis van de fysieke wereld, of beter: van de materie heeft verworven. Het rijk der mineralen, de levenloze substantie die door de hedendaagse wetenschap grondig onderzocht is. Maar de sfeer van het leven is nog steeds een groot raadsel. We kunnen de sporen uitdrukking ervan overal in de natuur waarnemen, maar we weten niet waar het leven vandaan komt. We kunnen geen vat krijgen op de krachten die in alle levende organismen, de materie uit zuiver minerale reacties en chemische activiteit tillen. Ze kunnen met de fysieke zintuigen niet waargenomen worden, omdat ze daarvoor verborgen zijn. De methoden die tot nog toe aangewend in de wetenschap, zijn ontoereikend om door te kunnen dringen in het gebied van deze krachten, niettemin beschrijft de geesteswetenschap hen als een bovenzinnelijke werkelijkheid die met helderziende vermogens kan worden waargenomen. Het etherlichaam wordt aangeduid als de actieve entiteit van het leven, daarom kunnen we in geen geval zeggen dat het hier is of daar; we kunnen enkel ons wezen volgens de aanwijzingen van de geesteswetenschap voorbereiden, zodat het een instrument kan worden waarmee we de levenskrachten waar kunnen nemen. Niettemin kunnen we proberen om de activiteit van deze levenskrachten met ons denken te begrijpen. Dit vormt de eerste voorbereidende stap op het pad naar hoger inzicht.

De vraag is: wat is leven? Wat is het ether- of levenslichaam. Rudolf Steiner noemt het de architect van het fysieke lichaam, die het fysieke lichaam opbouwt volgens een voorgeschreven plan. We kunnen ons nu de vraag stellen: waarom heeft het fysieke lichaam de activiteit nodig van een ander hoger wezensdeel, dat het plan van zijn vorm bevat? Naar aanleiding van hetgeen beschreven wordt als de schepping van het fysieke lichaam op de Oude Saturnus, krijgen we de indruk dat dit lichaam het volmaakte beeld of spiegelbeeld was van de intenties van de góden. Daarom zouden we ons kunnen voorstellen dat het fysieke lichaam het plan van zijn vorm in zijn eigen bestaan bevat. Het valt moeilijk te begrijpen waarom een ander ' lichaam ' nodig zou zijn om deze vorm te scheppen. We kunnen dit raadsel niet oplossen, als we de betekenis en het geestelijke doel niet begrijpen van de gehele wereldontwikkeling, via de stadia van Oude Saturnus, Oude Zon, Oude Maan, aarde, enzovoort.

Helemaal aan het begin werd op de Oude Saturnus een fysiek beeld van de mens door de góden geschapen. Dit beeld was een afbeelding van hun eigen wezen. Zo openbaart zich de diepere betekenis van alle schepping. De schepping van een wezen in het universum, dat de afbeelding vormt van de hiërarchieën ofwel de góden. Maar de góden wilden niet enkel een soort robot of spiegelbeeld scheppen, dat enkel in staat is om de wezens van de geestelijke wereld ' mechanisch ' te reflecteren. Zij wilden een wezen scheppen, dat in staat is om op een gegeven moment zelfbewustzijn te verwerven. Een dergelijk wezen is in staat om vanuit de toestand van een weerspiegelend schepsel, op te stijgen tot het niveau van een scheppend wezen - dan zou de toestand van spiegelbeeld van de geestelijke wereld, gecombineerd zijn met de toestand van zelfbewustzijn. Het geestelijk universum - dat betekent: alle hiërarchische wezens - zou dan het eigen bestaan vervolma-

ken en verheffen door het wezen van de mensheid - dat dan niet alleen een weerspiegeling van deze wezens zou vormen, maar daarvan tevens een zelfbewust weten zou bezitten. Op die manier zou de schepping zichzelf door zelfwaarneming tot vervulling brengen. De gemeenschap van wezens in de geestelijke wereld zou dan het eigen bestaan en de eigen activiteit ervaren.

Het wezen dat was geschapen als de Saturnus-voorouder van de mensheid, was bestemd om het voertuig voor toekomstig zelfbewustzijn te worden. Zelfbewustzijn is echter in eerste instantie in tegenspraak met kosmisch bewustzijn, het bewustzijn van de góden. Daarom moest dit Saturnus-wezen de lange tocht ondernemen op weg naar het eigen 'zelf'. Dit betekende dat het zich stap voor stap van de góden verwijderde. Deze stappen zijn al aangeduid in de kleinere cycli van de oude Saturnus. Bijvoorbeeld de splitsing van de saturnusplaneet in talrijke afzonderlijke warmte wezens, die de oorsprong van de fysieke lichamen van de mens vormden, was reeds een stap op de weg die in de eenzaamheid van het eigen zelf voerde.

Hier dienen we een zeer duidelijk onderscheid te manken. Het fysieke lichaam is als zodanig afbeelding van het bestaan en de werkzaamheid van de hiërarchieën. Als zodanig kan het zich nimmer van de góden verwijderen, aangezien het een deel van hun eigen wezen is. Maar dit lichaam is onzichtbaar voor aardse zintuigen; het is, bij wijze van spreken, de hoogste archetypische idee van mens-zijn, die zich ophoudt in de sfeer van de góden. Het lichaam dat het voertuig werd op de weg die naar zelfbewustzijn voert, is het materie-lichaam, dat is samengesteld uit vaste, vloeibare, gasachtige en warmtesubstanties van de aarde. Het draagt het stempel van het fysieke lichaam, van het oerbeeld van mens-zijn, maar het heeft zich verwijderd van zijn oorsprong, van zijn archetypische oorsprong - van de góden - om een 'zelf' te kunnen worden. Dit was een noodzaak. Zich van de góden verwijderen, betekent een toenemende gebrekkigheid, aangezien we steeds verder in het materie-lichaam zinken. Het brengt de ervaring van ziekte en dood teweeg en dat is het lot van het materie-lichaam van de mens.

We zouden geen ziekte en dood kunnen beleven, als niet ergens in ons de werkelijkheid zou leven van eeuwige gezondheid en leven, naarmate de mens zich meer en meer verwijderd heeft van zijn door de góden gewilde oorsprong, is hij in een veel groter mate door ziekte en dood befallen, dan gewoonlijk beseft wordt. Alle ellende van het aardse bestaan, alle onvolmaaktheid en alle onvermogen om de aardse opgaven te vervullen, vormen slechts een deel van de kwaal die zich van de mensheid heeft meester gemaakt op zijn pad van de góden naar zelfstandigheid. Indien wij, nadat we het 'zelf', het Ik, verworven hebben, in de toekomst goddelijke beeld van ons eigen wezen stap voor stap kunnen herwinnen, om daarmee ook het beeld van het gehele geestelijke universum der hiërarchieën en van de fysieke wereld, dan kunnen we onze grote kwaal genezen. Dan zullen de góden, die geen ziekte kunnen, in en door ons leven. Zij zullen ons hun eeuwige jeugd en leven schenken en wij zullen hen het zelfbewustzijn van hun eigen bestaan schenken.

Er is een middelaar tussen datgene wat in de afgrond van onvolmaaktheid gevallen is en de kosmische archetypen. Dat is het etherlichaam. Dit ontving en ontvangt aanhoudend tijdens het leven op aarde, de goddelijke imaginaties van de kosmische vorm van mens - zijn en verwerkt deze in het aardse lichaam. Op deze manier weert het etherlichaam zich tegen de krachten van degeneratie en ziekte. Vanaf het moment dat het leven zich met het embryo verbindt, bouwt het uit enorme bronnen van kosmische geheugen het lichaam op. In de ontwikkeling van ieder afzonderlijk embryo - de ontogenese - wordt het verloop van de fylogenese, de ontwikkelingsgang van de gehele menselijke soort herhaald. Het etherlichaam is hiertoe in staat, omdat het de geschiedenis van de oudste stadia van de menselijke ontwikkeling omvat. Zodoende verslaat het de god-verloochende krachten, die in de mens huizen en die er toe neigen om hem steeds verder van zijn geestelijke oorsprong te vervreemden. Het etherlichaam kan de gevallen menselijke vorm niet in één keer terugvoeren tot zijn geestelijk oerbeeld. Dit kan zich slechts stap voor stap voltrekken en steeds weer

opnieuw, om zo de krachten van ziekte en dood te overwinnen. Iedere nacht ontvangt het etherlichaam opnieuw de kosmische oerbeelden en impulsen, die het steeds weer in het materie-lichaam afdrukt. Dit beleven we als gezond makende en verfrissende krachten bij het ontwaken. Het etherlichaam kan zijn bemiddelende taak dus alleen is de loop van de tijd vervullen. We kunnen het daarom ook hel ' tijdlichaam ' noemen. Alleen door de tijd heen kan het de verlossing van de gevallen materie verwerkelijken en het terugbrengen tot het oorspronkelijke oerbeeld.

Het geduld en de geheugenkracht van het etherlichaam tonen aan, dat er een reusachtige kosmos van universele wijsheid in aanwezig is. We kunnen dit begrijpen, als we ons voorstellen dat het etherlichaam geschapen is door de Geesten van Wijsheid (Kyriotetes). Het is een wijsheid die de gedachten van de góden in zich draagt, vanaf het allereerste begin van het universum, evenals de gedachten over het uiteindelijke doel van dit universum. Aangezien de gedachten van de góden in de etherkrachten als een soort weerspiegeling, leven, kunnen we ons ook voorstellen dat zij in het denken van de mens leven, wat in de mens leeft als de impuls, het vermogen tot denken, is niet anders dan een ander aspect van het etherlichaam, naast de werkzaamheid van opbouw, groei en regeneratie.

Tijdens de grote cyclus van de aarde-ontwikkeling, was het etherlichaam voornamelijk betrokken bij het behoeden van het materie-lichaam voor een te grote degeneratie en een te sterke vreemding van zijn kosmische oorsprong. De ontwikkeling van het denken, die nog niet zo oud is voor de mensheid, wijst er op dat het etherlichaam - of zoals we nu ook kunnen zeggen de krachten die van de Jupitersfeer stammen - niet alleen het verleden bewaart, maar ook verbonden is met de toekomst van het universum.

Tegenwoordig is het etherlichaam volledig belichaamd of ondergedoken in het materie-lichaam. In vroeger tijden was dit anders, toen het etherlichaam zich gedeeltelijk buiten het materie-lichaam bevond. Daardoor was de mens in staat om de hogere, geestelijke gebieden van het universum waar te nemen. Dit was echter alleen in droomachtige toestand mogelijk, omdat het zelfbewustzijn nog niet volledig ontwaakt was. Er zal opnieuw een tijd komen waarin de etherkrachten bevrijd zullen zijn van het materie-lichaam en niet alleen betrokken in de opbouw van dit lichaam. Zij zullen dan hun helder stralende licht van kosmische herinnering en vooruitblik ontvouwen. Zij zullen dan met zelfbewustzijn doordrongen zijn, met de krachten van het Ik. Zij zullen dan niet alleen een spiegelend, maar een scheppend vermogen tot openbaring brengen, dat in staat zal zijn om een nieuw universum op te bouwen, in overeenstemming met de grootse goddelijke imaginaties. Dit zal het ware geestelijke gezicht van de mensheid zijn. In de taal van de Openbaringen van Johannes wordt het aangeduid als het ' Nieuwe Jerusalem '.

We kunnen nu begrijpen waarom Rudolf Steiner in de ' Wetenschap van de geheimen der ziel ' zegt, dat de huidige Jupiter een woonplaats is voor wezens die te hoog ontwikkeld zijn om aan de evolutie van de aarde als planeet deel te nemen. Zij zullen hun werkzaamheid in een toekomstige cyclus ontplooiën, die in de geesteswetenschap aangeduid wordt als ' Jupiter '. Deze wezens zweven in de huidige situatie als het ware boven het aardse bestaan, terwijl de etherkracht voor een heel leven genezend en regenererend werken en het levende organisme voor een natuurlijk verval bewaren.

We zullen nu proberen om de werkzaamheid van Jupiter in een aantal historische geboortebeelden te herkennen en aan te tonen hoe Jupiter als een indicatie van de oerbeeld-kwaliteit van de etherkrachten van deze personen verschijnt, als het ware als hun etherische aura. We zullen ook zien hoe Jupiter in al datgene verschijnt, wat niet alleen een aangelegenheid van het persoonlijke lot is in een mensenleven, maar wat verbonden is met het streven en de vooruitgang van de mensheid als geheel. Verbonden met alles wat bruikbaar en van belang is voor het geestelijk leven van de mensheid, zelfs lang nadat de mens die zulke geestelijk genezende daden heeft verricht, door de

poort van de dood is gegaan. Jupiter zal zich altijd openbaren als de sfeer waarvan Rudolf Steiner in samenhang met het leven na de dood, in zijn boek *Theosofie zeggen*. ' ..Daar vinden we de levende eenheid, die in alles aanwezig is. Daarvan verschijnt slechts een spiegeling voor een mens tijdens zijn aardse leven, deze spiegeling komt tot uitdrukking in iedere vorm van toewijding die een mens betuigt aan het geheel, aan de eenheid en de harmonie van het universum. Het religieuze leven van de mensheid stamt van deze spiegeling. Mensen beseffen in welke mate de allesomvattende betekenis van het bestaan niet besloten ligt in alles wat vergankelijk en afgescheiden is. Zij beschouwen het vergankelijke als een gelijkenis van een eeuwige en harmonieuze eenheid. Zij zien op naar deze eenheid met toewijding en eerbied. Zij verrichten religieuze handelingen en ceremonies ter ere hiervan....De vruchten van het religieuze leven en alles wat daarmee samenhangt, verschijnt in dit gebied... Het vermogen om zichzelf te beleven als deel van een geheel ontwikkelt zich hier'.

Zonlicht en maanlicht, zons- en maansverduisteringen en hun relatie met het zieleleven van de mens. (GA213)

Rudolf Steiner

We dienen de waarde te leren kennen van bepaalde overgangsfenomenen, die als het ware halverwege staan tussen processen die naar hun aard beschouwd worden als fysiek en kosmisch en zulke die beschouwd worden als kosmisch en geestelijk. De hedendaagse mens, die sterk leunt op zijn materialistische opvoeding, beschrijft alles vanuit een fysiek gezichtspunt. Hij zegt: ' Een verduistering van de zon ontstaat doordat de maan zich tussen de zon en de aarde begeeft en de stralen van de zon af dekt '. Dit is een fysieke verklaring, gebaseerd op fysieke waarnemingen...We zullen opnieuw moeten streven naar een werkelijk inzicht in zulke fenomenen. Zij komen niet iedere dag voor en bij de zeldzame gelegenheden wanneer zij zich voordoen, zouden ze zowel met betrekking tot hun fysieke als ook tot hun spirituele kant bestudeerd moeten worden.

Op het moment van een zonsverduistering doet zich bijvoorbeeld iets heel anders voor in het gebied van de aarde dat betroffen is, dan het geval is wanneer er geen verduistering plaats vindt. Als we weten dat aan de ene kant de stralen van de zon tot de aarde doordringen en anderzijds de krachten of stralen van wil uitstromen om de zon te ontmoeten, dan is het mogelijk om een idee te vormen hoe een zonsverduistering deze uitstralende wil kan beïnvloeden, die volledig van geestelijke aard is. Het zonlicht wordt door de maan geblokkeerd; dat is een zuiver fysiek gebeuren. Maar fysieke materie - in dit geval het lichaam van de maan - vormt geen obstakel voor de krachten die vanuit de wil stromen. Deze krachten stralen uit in de duisternis en daar volgt een periode, al is het ook maar van korte duur, waarin alles dat op aarde een wilskarakter heeft, op een abnormale manier in het universum binnen stroomt. Het is volledig verschillend van de situatie wanneer er geen verduistering plaats vindt. Gewoonlijk verbindt het fysieke zonlicht zich met de stralen van de wil, die het tegemoet stromen. Wanneer er een verduistering optreedt, stromen de wilskrachten ongehinderd in de kosmische ruimte binnen.

Vroegere ingewijden wisten deze dingen. Zij zagen hoe op een dergelijk moment alle ongebreidelde impulsen en instincten van de mensheid, hun weg namen in de kosmos en zij gaven hun leerlingen de volgende verklaring: onder normale omstandigheden worden de kwade wilsimpulsen die door de mens in de kosmos worden gezonden, als het ware verbrand en verteerd door de stralen van de zon, zodat zij alleen de mens zelf kunnen schaden, maar geen kwaad in de kosmos kunnen aanrichten. Wanneer er echter een zonsverduistering optreedt, ontstaat er een kans voor het kwaad dat op aarde gewild wordt, om zich in de kosmos uit te breiden. Een verduistering is een fysieke gebeurtenis, waarachter een beduidende geestelijke werkelijkheid schuil gaat.

En verder, als er een maansverduistering plaats vindt, zegt de mens vandaag de dag: ' Nu komt de aarde tussen de zon en de maan en daardoor valt de schaduw van de aarde op de maan '. Dat is de fysieke verklaring. Maar ook in dat geval wist de vroegere ingewijde, dat er sprake was van een geestelijke werkelijkheid achter het fysieke feit. Hij wist dat in het geval van een maansverduistering, er gedachten door duisternis heen naar de aarde stromen en dat zulke gedachten een nauwere verbinding hebben met het onbewuste, dan met het bewuste leven van de mens. De ingewijden maakten vaak gebruik van een bepaalde vergelijking, wanneer zij met hun leerlingen spraken. Het is natuurlijk nodig hun woorden in moderne taal om te zetten, maar dit is de strekking van wat zij zeiden: ' Dromers en mensen met visioenen zwerven graag rond in het maanlicht, wanneer de maan vol is. Maar er zijn ook mensen die niet de wens hebben om goede gedachten uit de kosmos te ontvangen, die daarentegen echter het verlangen hebben om vat te krijgen op slechte, demoni-

sche gedachten. Zulke mensen zullen het moment van een maansverduistering kiezen voor hun nachtelijke wandeling '. Ook hier stuiten we op een geestelijke werkelijkheid in een fysieke gebeurtenis. Vandaag de dag hoeven we zulk onderricht niet meer in zijn oude vorm op te nemen. Zouden dit wel doen, dan zou dit tot bijgeloof voeren. Maar het is van groot belang, dat we een punt bereiken dat ons in staat stelt om opnieuw het geestelijke waar te nemen dat alle kosmische processen doordringt. zons- en maansverduisteringen, die ieder jaar weer optreden, mogen we werkelijk beschouwen als een soort veiligheidsventielen. Een veiligheidsventiel dient om gevaar af te wenden en op het juiste ogenblik iets een uitlaat te geven, stoom bijvoorbeeld. Een van de veiligheidsventielen die in de kosmos verschijnen en die we aanduiden als zonsverduistering , dient om op een luciferische manier het kwaad in de kosmos weg te laten stromen, dat zich over de aarde uitbreidt, opdat dit kwaad in een wijdere, minder geconcentreerde sfeer verwoesting aanricht. Het andere ventiel, de maansverduistering, bestaat om negatieve gedachten die in de kosmos aanwezig zijn, een kans te geven om die mensen te benaderen, die het verlangen kennen om door hen bezeten te worden. In zulke gevallen handelen mensen gewoonlijk niet bij vol bewustzijn, maar de feiten vormen niettemin een werkelijkheid - even werkelijk als de aantrekkingskracht die een magneet op kleine ijzerdeeltjes uitoefent. Zo zijn de krachten die in de kosmos werkzaam zijn. Het zijn krachten van geen geringere potentie dan de krachten die we tegenwoordig in onze chemische laboratoria analyseren en onderzoeken. We zullen niet in staat zijn om ons van de krachten in ons wezen te bevrijden die ons omlaag trekken, totdat we in onszelf een bepaald gevoel ontwikkelen voor dergelijke spirituele gedachtengangen. Alleen dan zal het pad dat tot een werkelijk begrip van geboorte en dood voert, voor de mens toegankelijk zijn. Een dergelijk begrip en inzicht heeft de mens vandaag de dag heel hard nodig, ondergedompeld als hij is in spirituele duisternis. We zullen opnieuw moeten leren wat het werkelijk betekent dat de zon zijn licht naar ons zendt. Terwijl het zonlicht op ons toestroomt, wordt de omgevende ruimte vrij gemaakt voor de doorgang van de zielen die hun fysieke lichaam moeten verlaten en hun weg nemen in de kosmische ruimte. Wanneer de zon zijn licht naar de aarde straalt, zendt de aarde menszielen in de kosmische ruimte, waar deze zielen vele metamorfosen doormaken. Vervolgens, in een geestelijke gedaante, naderen deze zielen opnieuw de aarde en gaan tijdens hun afdaling ook door de sfeer van de maan en nemen bezit van hun fysieke lichaam, dat voor hen voorbereid werd in de stroom van de fysieke erfelijkheid. We zullen niet in een juiste verhouding met het universum kunnen komen, totdat we deze dingen op een echte en levende manier beginnen te voelen en te ervaren. Tegenwoordig leren we astronomie, spectroscopie, e.d. We leren hoe de stralen van de zon omlaag dringen naar de aarde en we stellen ons dwaas genoeg voor dat er verder niets meer valt te zeggen. We leren hoe de stralen van de zon op de maan vallen en door de maan worden weerkaatst naar de aarde. We kijken alleen op deze manier naar het maanlicht en slaan uitsluitend acht op het materiële aspect. Op die manier wordt het intellect in stelling gebracht. Intellectuele kennis snijdt af van de kosmos en heeft de neiging om de innerlijke activiteit van de ziel te vernietigen. Dit innerlijke leven van de ziel kan opnieuw gewekt worden, maar eerst moeten we onze geestelijke relatie met de kosmos herstellen. Dit kunnen we alleen, indien we eens te meer tot onszelf kunnen zeggen: ' Een mens is gestorven. Zijn ziel straalt uit naar de zon. Zij stroomt uit in de kosmos, totdat zij een gebied bereikt heeft waar de ruimte ophoudt te bestaan, waar niet langer van drie dimensies gesproken kan worden, maar waar de drie dimensies zich tot een eenheid samenvoegen. In dit gebied, voorbij ruimte en voorbij tijd, voltrekken zich vele verschillende dingen. Maar later, vanuit de tegenovergestelde richting, vanuit de richting van de maan, van het maanlicht, keert de ziel weer terug en gaat in een fysiek lichaam binnen, wordt opnieuw in het aardse leven geboren '.

Indien we opnieuw leren, dat de ziel van de gestorvene uitstroomt om de stralen van de zon te ontmoeten en dat het schijnsel van de maan de jonge zielen terug naar de aarde trekt; indien we

daadwerkelijk leren voelen hoe natuurlijke processen en fenomenen overal van geest doordrongen zijn, dan zal op aarde eens te meer een kennis opstaan, die tegelijkertijd religie zal zijn; een werkelijk toegewijde kennis. Kennis die volledig op materialisme stoelt, kan nooit religie worden. En religie die enkel op geloof berust, dat niet uit de bron van kennis ontspringt, kan nimmer harmoniëren met alles wat de mens ziet en waarneemt in het universum dat hem omringt. Mensen herhalen tegenwoordig nog steeds gebeden uit vroeger tijden. Ik heb o.a. in het boekje over het Onze Vader beweerd, dat er diepe spirituele waarheden in deze oude gebeden besloten liggen...die tot in oude tijden herleid kunnen worden en die door de traditie voor de mensheid bewaard zijn gebleven. Het zijn gebeden die uit een diep inzicht in kosmische processen ontstaan zijn. We zullen voor onszelf een kennis en inzicht moeten terugwinnen, dat ons in staat stelt om in onze ziel een gevoel te wekken, dat aan religie verwant is, wanneer we met grote kosmische fenomenen in aanraking komen. We moeten in staat zijn om in overeenstemming met de mensen uit de oudheid te zeggen: ' O zon, gij zendt mij de stralen van uw licht. Deze stralen vormen een pad naar mij hier op aarde en langs dit pad - maar in tegenovergestelde richting - stroomt de mensenziel, de ziel van de gestorvene uit in de kosmische ruimte '. En opnieuw: ' O maan, gij schijnt met milde glans over de aarde vanuit uw plek aan de hemel. Gedragen op de golven van uw licht, worden vanuit verre kosmische gebieden, de zielen die opnieuw op weg zijn naar een aards bestaan '. Zo kunnen we opnieuw een verbinding vinden tussen het licht en de glans van de uiterlijke wereld en alles wat leeft en weeft in het binnenste van de mens zelf. We zullen dan niet langer gedachteloos spreken: ' De mens wordt omringd door het fysieke universum en hij kan zich geen voorstelling maken wat er van zijn ziel worden zal, nadat deze van het lichaam gescheiden is; zij verdwijnt in een zuiver stofelijk universum '. Integendeel, we zullen wetend, dat de stralen van de zon, terwijl zij hun weg door de ruimte boren, voortdurend de krachten tegemoet treden, die uitstralen van de menselijke wil, om een weg voor hen te banen. We zullen eveneens inzien, dat de maan niet zonder bedoeling zijn mild golvend licht over de aarde verbreid, maar dat een geestelijk element door de ruimte deint en stroomt, gedragen door de golven van het maanlicht.

Paperbacks:

Cosmic Christianity and the Changing Countenance of Cosmology (1970-71). Opnieuw uitgegeven door de Anthroposophic Press, New York, in 1993. Bevat inleidende perspectieven die kunnen voeren tot een nieuwe benadering en een nieuw begrip van de dierenriem en de planeetsferen. Weergave van de planetaire bewegingen tijdens het leven van Christus. Specifieke gebeurtenissen uit dit leven worden in verband gebracht met de sterrenconstellaties, als archetypen voor een nieuwe manier om op de planetaire aspecten te reageren. (\$15)

Isis Sophia (1951-52). Een grondlegend werk met betrekking tot de Griekse mythologie en de sterrenbeelden aan de noordelijke sterrenhemel. Een diepgaande bespreking van de Dierenriem en de kosmische stadia van de wereldontwikkeling, evenals de oorsprong van ons zonnestelsel. (\$13)

Deze publicatie is ook in een Nederlandse vertaling¹ verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deell (24,90).

Manuscripten:

Man and the Stars (1952). Bevat een inleidende beschouwing en onderzoeksresultaten van de relatie tussen mens en sterrenwereld bij het stervensmoment, in de embryologische ontwikkeling, bij aangeboren afwijkingen; evenals de kosmische en fysiologische grondslag van het zieleven. (\$12.50)

Eveneens in een Nederlandse vertaling² in boekvorm verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deel 2 (f29,50).

The Drama of the Universe (1958). Een basiswerk van de astrofisie, waarin de grondslag voor een moderne heliocentrische benadering wordt gelegd. Het karakter van de planeten wordt samen met de kwaliteiten van de sterren en hun mythologie besproken. De nadruk ligt op de samenhang tussen de planeten en historische gebeurtenissen in de natuur, tussen naties onderling en in het leven van historische persoonlijkheden.(\$12.50)

Deze publicatie zal als volgende Nederlandse vertaling³ verschijnen bij Uitgeverij Zevenster, onder de titel *Isis Sophia*, deel 3.

Star Journals (1965-1970). Gebundelde uitgave van de eerste 14 van in totaal 61 nummers. Bevat een schets van de essentiële kenmerken van de Dierenriem met de omringende overige sterrenbeelden en de planeten van ons zonnestelsel.(\$8.00)

Practical Approach - Towards a New Astrosophy (1974).

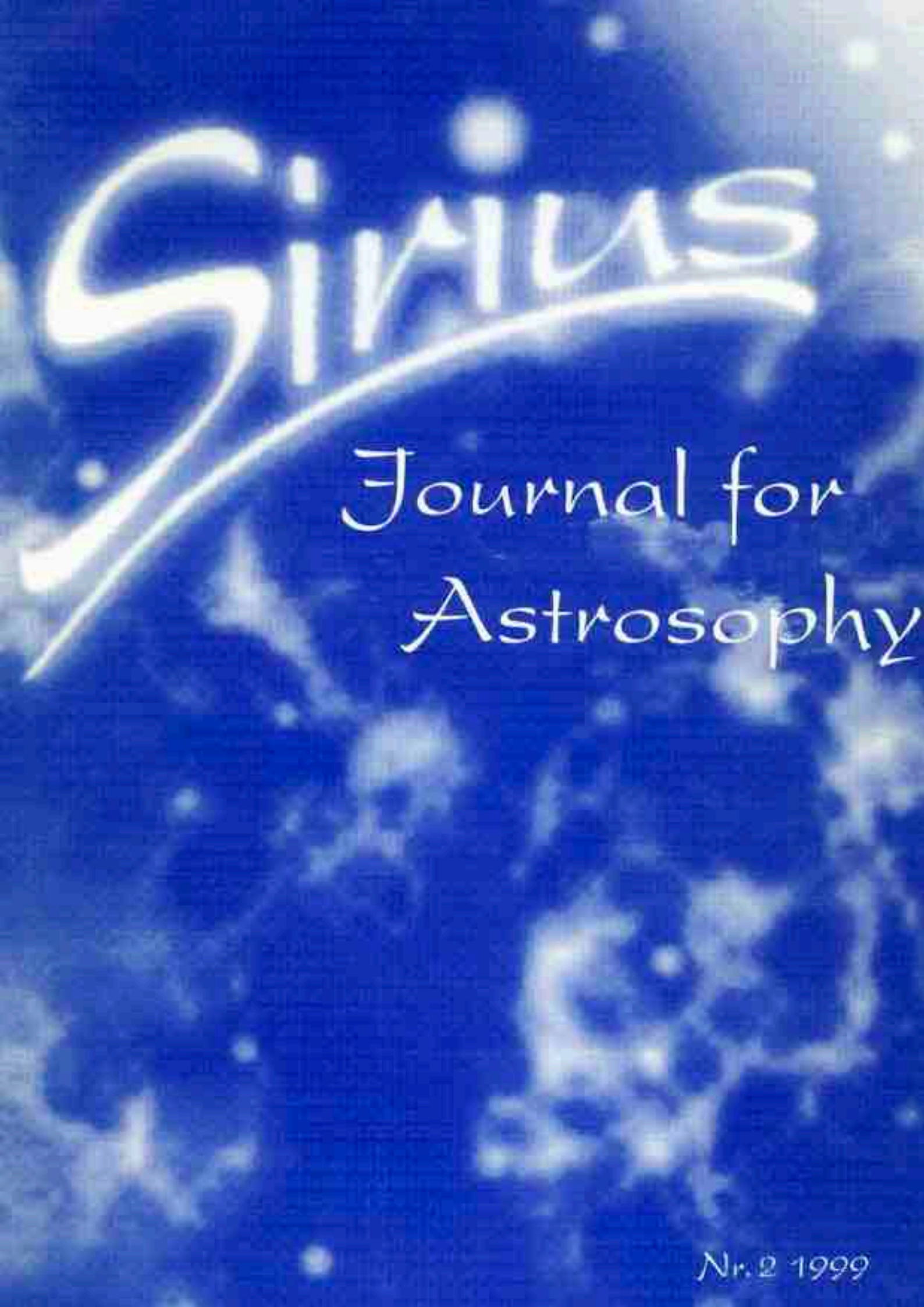
Praktische aanwijzingen hoe een sterrenconfiguratie geduid en verstaan zou kunnen worden. Gedetailleerde introductie van een heliocentrische benadering.(\$8.00)

De Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden gratis in PDF-vorm aangeboden op <http://www.astrosophy.com> Zie ook de videocursus door Jonathan Hilton

¹ De Nederlandse vertaling van *Isis Sofia*, de delen I en II zijn (2022) niet meer leverbaar sinds de uitgeverij Zevenster is opgeheven. Beide delen worden nu in PDF vorm gratis aangeboden op de website van Jonathan Hilton www.astrosophy.com waar het werk van Willi Sucher beschikbaar is in diverse talen.

² zie voetnoot 2

³ Dit is niet tot een uitgave gekomen bij Uitgeverij Zevenster

SIVIVUS

Journal for
Astrosophy

Nr. 2 1999

Cover Design
Cameron Clark

EDITORS

Jonathan Hilton
Darlys Turner
Marcel Fontijn
Roberta van Schilfgaarde

Sirius, the Journal for Astrosophy werd uitgegeven door
het AstrosophyResearch Center.
Alle rechten voorbehouden.

Deze uitgave kwam tot stand door digitalisering van de oude boekwerkjes.

Daarbij is, voor de gratis PDF-vorm, de inhoud overgezet van A5 naar A4.

De tekst is naar de huidige maatstaven aangepast.

Zijn tekeningen daar waar nodig digitaal gecorrigeerd en enkele voorzien van aanvullende gegevens (b.v. tekst, kleur, de nieuwe dierenriemtekens van Willi Sucher ed).

Jonathan Hilton, beheert het gedigitaliseerde werk van Willi Sucher op zijn website:

<http://www.astrosophy.com>

Met Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden, zoals Willi zich dat wenste, gratis en in PDF-vorm aangeboden.

Zie ook de videocursus en artikelen door Jonathan Hilton over het werk van Willi Sucher op de site.

[ONLINE COURSE REGISTRATION](#)

INHOUD

De sterrenhemel in de herfst van 1999	<i>Roberta van Schilfgaarde</i>	4
Na de grote zonsverduistering	<i>Philip Graham</i>	8
11 ^e astronomische nieuwsbrief	<i>Willi Sucher</i>	12
13 ^e astronomische nieuwsbrief	<i>Willi Sucher</i>	17
14 ^e astronomische nieuwsbrief	<i>Willi Sucher</i>	21

De sterrenhemel in de herfst van 1999

Roberta van Schilfgaarde

In de tijd waarin het feest van Michael valt, bevindt de zon zich in het teken Weegschaal. Voor het noordelijk halfrond begint een periode, die er om vraagt alles wat we in de afgelopen zes maanden (voorjaar en zomer) ervaren hebben en aan nieuwe krachten en creativiteit uit de natuur hebben geput, in de diepten van de ziel op te nemen. Alles wat de zon gedurende deze maanden in de natuur heeft voortgebracht (een gecondenseerd beeld van de voorbije wereldontwikkeling) werd als in een kosmische graalsprocessie voor onze ogen uitgebreid. En ieder van ons is een Parsifal, in zoverre van ons verwacht wordt dat we de wezenlijke vraag stellen met betrekking tot hetgeen we hebben gezien en ervaren. Voor het zuidelijk halfrond maakt deze graalsprocessie juist een aanvang. Daar zal in de Paastijd Moeder Natuur vragen: 'Weet je wat je hebt gezien?'. Ten tijde van de beide zonnewendes doet zich opnieuw een noord-zuid-polariteit voor: In het Noorden is in de zomers de afstand van de aarde tot de zon het grootst en in de winter het kleinst. Op het zuidelijk halfrond is het precies omgekeerd. De aarde zorgt er voor dat een bruisende lente wordt gecompenseerd door een sobere herfst en de afstand tot de zon wordt in winter en voorjaar in evenwicht gebracht. Maar waar we ons ook op aarde bevinden met het feest van Michael, voor de wereld van de natuur bevindt de zon zich in het teken Weegschaal.

Daarom spreekt zowel voor het zuidelijk als voor het noordelijk halfrond het feest dat met deze tijd van het jaar verbonden is dezelfde kosmische taal voor het menselijk bewustzijn, omdat de zon overal zijn krachten aan hetzelfde teken ontleent, namelijk de Weegschaal.. De Weegschaal vertegenwoordigt met zijn krachten, wat Rudolf Steiner heeft aangeduid als het onderste wezensdeel van de kosmische Christus. Zoals de mens zeven wezensdelen kent, waarvan het fysieke lichaam het onderste vormt, zo ook geestelijke wezens, al zijn hun wezensdelen anders gevormd. In een voordracht van 27 januari 1908, spreekt Steiner over de betekenis van de Weegschaal voor ons. In het kort komt het er op neer, dat Steiner daar spreekt van hemelse 'opstijgende en afdalende' krachten, die juist in het midden van het Atlantische tijdperk tot een evenwicht komen. Dit is het moment waarop het Ik actief begint te worden. *'Alle krachten die op een gegeven moment opstijgende krachten worden, zijn eerst afdalende krachten geweest. Zij dalen als het ware net zo ver als de mens af en in de mens verwerven ze het vermogen om op te stijgen'*. De sterrenbeelden Ram, Stier, Tweeling, Kreeft, Leeuw en Maagd bevatten reeds opstijgende krachten.

Steiner:

'Bij het binnentreden van het Ik waren de opstijgende en afdalende krachten in evenwicht en het is aan de mens om de schalen in de juiste richting te bewegen. Dat is waarom de occultisten het sterrenbeeld dat betreden werd toen het Ik actief werd, de Weegschaal (Libra) noemen. Tot aan het einde van de Maagd waren er voorbereidingen getroffen voor de daden van het Ik in onze planetaire evolutie, maar het Ik zelf was nog niet werkzaam geworden. Toen de Weegschaal was bereikt, begon het Ik zelf deel te nemen en dit was een zeer belangrijk moment in de evolutie. Stelt u zich voor, wat het betekent dat het Ik dit punt van ontwikkeling had bereikt: vanaf dat moment was het voor het Ik mogelijk om deel te nemen in de werkzaamheid van de krachten die behoren tot de Dierenriem, om tot in de Dierenriem te reiken.'

Het Ik dat gedurende de Atlantische tijd aan de mensheid werd geschonken, berustte op de menselijke vorm, die ons toen voor het eerst werd gegeven. Deze vorm, zoals in een eerder nummer van *Sirius* uiteen werd gezet, is een beeld van de krachten en de wezens van alle twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem. Gedurende een lange periode namen hogere wezens onze verantwoordelijkheid op zich, om evenwicht binnen deze vorm te bewaren, maar vanaf het moment dat de mensheid een Ik ontving, werd de Weegschaal een opstijgend sterrenbeeld en *'het is aan de mens om de schalen in de juiste richting te bewegen'*. En *'Hoe meer het Ik streeft naar het hoogst mogelijke in zijn ontwikkeling des te meer strekt het zijn werkzaamheid uit in de Dierenriem. (De mens ontwikkelt geleidelijk de krachten die hem in staat stellen opwaarts werkzaam te zijn in de sfeer van de Weegschaal. Hij zal de Weegschaal in de Dierenriem volledig beheersen, wanneer zijn Ik het*

Atma tot ontwikkeling heeft gebracht, ofwel de Geestmens '. De Weegschaal is dus het attribuut dat de mensheid als geheel nu in vrijheid dient te ontwikkelen. Sinds het mysterie van Golgotha zijn we individueel in toenemende mate zelf verantwoordelijk voor het ontwikkelen van de krachten van de Weegschaal in alle gebieden van ons leven.

Steiner spreekt vervolgens over de zeven wezensdelen (of 'sferen van werkzaamheid') van het Christuswezen als zijnde de sterrenbeelden zelf. Het sterrenbeeld Weegschaal is zijn onderste wezensdeel. Het correspondeert met ons zesde wezensdeel, dat Buddhi of ook wel Levensgeest wordt genoemd. Het wezensdeel dat bij het Christuswezen daarop volgt, correspondeert met ons hoogste wezensdeel, de Geestmens (Atma). Vervolgens gaat het opwaarts door Leeuw, Kreeft, Tweelingen, Stier, tot aan zijn hoogste wezensdeel, de Ram. De Ram bevindt zich in de Dierenriem tegenover de Weegschaal.

Zoals wij leven ontvangen, zo straalt dit wezen leven door het gehele universum. Dit is het wezen dat in staat is om het grote offer te brengen en dat in de Dierenriem ingeschreven staat als het wezen dat zich voor onze wereld offert. Zoals de mensheid het Ik omhoog richt naar de Weegschaal, zo straalt dit wezen het eigen Zelf offerend uit in onze sfeer. Dit wezen wordt aangeduid als het 'mystieke Lam' want het Lam en de Ram zijn één en hetzelfde. Daarom wordt de Christus het 'offerlam' of de Ram genoemd en in zeker opzicht zijn de wezens en de krachten op aarde zijn schepping. De configuratie van krachten is van dien aard, dat hij de schepper van deze wezens kon worden in het sterrenbeeld Ram ofwel het Lam. De aanduiding 'offerlam' of 'mystiek lam' is aan de hemel afgelezen. Dit is een van de dingen die ons geopenbaard worden, wanneer we vanuit ons begrensde bestaan opzien naar de hemel en de wisselwerking van hemelse krachten en wezens in de kosmische ruimte waarnemen. Geleidelijk aan beginnen we te beseffen, dat de krachten die tussen de hemellichamen weven, verwant zijn aan de krachten die tussen mensen weven als liefde en haat. We nemen zielenkrachten waar, die van ster tot ster stromen en we leren het hemelse schrift lezen, dat voor ons weergeeft wat door deze krachten in de kosmische ruimte wordt gesmeed en teweeg gebracht.

Hier op aarde, voor Moeder Natuur en voor ons, voor zover wij deel uitmaken van het natuurlijke leven, bevindt de zon zich in het teken Weegschaal. Siderisch, aan de hemel, verschijnt achter de zon het sterrenbeeld Maagd ten tijde van het Michaëlsfeest. (Voor het onderscheid tussen tekens en sterrenbeelden wordt verwezen naar de 2^e nieuwsbrief van Willi Sucher in *Sírius* 98/2). Als gevolg van de precessie van het lentepunt bevinden we ons in de loop van de evolutie in de interessante situatie, dat ons bewustzijn in wezen een sterrenbeeld achterblijft bij de werkzaamheid van de natuur. Tijdens de Grieks-Romeinse cultuurperiode, toen het mysterie van Golgotha plaats had en de mens de mogelijkheid van een eeuwig Ik ontving, bevond het lentepunt (het tijdstip van de dag en nacht evening in het voorjaar) zich aan het begin van het sterrenbeeld Ram. In dat tijdperk maakten we net een aanvang om een onafhankelijk zelfgevoel in het fysieke bestaan te ontwikkelen. Ons bewustzijn verplaatste zich naar het hoofd en we begonnen in begrippen te denken. Thans, in het tijdperk van de Vissen, kunnen we reeds objectiever zijn; ons bewustzijn kan de wereld meer op een afstand houden. We zijn er zo goed in geslaagd om ons bewustzijn te scheiden van alles wat om ons heen is, dat we geen gevoel meer hebben voor het gevolg van onze daden op onze omgeving. Niettemin zijn we met dit in toenemende mate onafhankelijke bewustzijn veel meer in staat om de geheimen van de natuur en van het menszijn te doorgronden. Voor ons zijn deze tijdperken (het wisselende en zich ontwikkelende bewustzijn van de krachten die vanuit de sterrenbeelden omlaag stromen) door de Christus geschonken, als stappen in een ontwikkeling tot geestelijk modeschepper zijn van de goddelijke wereld. Momenteel ontvouwt de natuur zich voor ons en trekt zich weer terug en wij zijn een weinig trager met het begrijpen van wat we hebben gezien. Het symbool van de Maagd wordt meestal zo geschreven: ♀ Het kan echter ook enigszins anders getekend worden: Willi Sucher sprak bij gelegenheid over de inherente betekenis van de symbolen en wat in vroeger tijden door deze symbolen tot uitdrukking werd gebracht. Hij stelde voor om het maagdsymbool zo te verfijnen, dat het opnieuw de drie poorten of stappen zou weergeven die tot inzicht voeren (imaginatie, inspiratie, intuïtie) en een voorwaarde vormen om de

'slang der wijsheid' te verwerven. De Maagd bevat alle geheimen van het leven, de wijsheid van de natuur. Wijsheid is een van de attributen van het leven. Toen de schepping van de natuur voltooid was, kon de mens een Ik ontvangen en verantwoordelijk worden voor het scheppen van cultuur. Ook Rudolf Steiner sprak over de Maagd als het sterrenbeeld waarmee ons zevende wezensdeel correspondeert, de Geestmens (Atma). De Maagd is het sterrenbeeld dat rond middernacht aan het zenit straalt in de Paastijd, zoals het sterrenbeeld Wissen dit doet rond middernacht in de tijd van het Michaëlsfeest.

Op deze wijze werken Michaël en Rafaël altijd samen om de aarde en de mensheid te helen en ons zelfbewustzijn te bevorderen.

In 1999 bevinden Saturnus en Jupiter zich in de Michaëlstijd siderisch beide in de Ram, het sterrenbeeld waarin we het hoogste wezensdeel van de Christus vinden. Wanneer Saturnus daar verschijnt, duidt dit op een nieuwe impuls in de ontwikkeling van onze cultuur. Jupiter nadert Saturnus steeds meer in de loop van de komende maanden, als voorbereiding op hun 'kosmische conferentie' in mei van het volgende jaar. Het is 60 jaar geleden sinds zij samen in de Ram verschenen. Het waren jaren waarin de mens zijn aandacht volledig zou hebben moeten richten op de wederkomst van Christus in de etherwereld. Maar de ahrimanische machten zijn in deze eeuw op vele manieren werkzaam geweest om het bewustzijn van de mensheid van deze kosmische gebeurtenis af te wenden. Daardoor is een nieuwe crisis van een wijdvertakt materialisme in de evolutie van de mensheid ontstaan.

Thans richten Saturnus en Jupiter onze aandacht eens te meer op het Offerlam, dat ingeschreven staat in de Dierenriem. Achter in oktober bevindt Jupiter zich dicht bij de aarde in een lus en in oppositie met de zon. Saturnus komt eveneens in een lus dicht bij de aarde en in oppositie met de zon begin november. Ieder op hun eigen individuele wijze spreken de Ram en de Weegschaal dus op een krachtige manier tot het menselijke bewustzijn deze herfst.

Op Michaeli, 29 september, bevindt Mars zich siderisch in de Schorpioen, om in het begin van oktober de Boogschutter binnen te gaan. De Schorpioen, het dier met de dodelijke angel, is verbonden met het mysterie van de dood, met het raadsel van wat materie is en zijn symbool lijkt veel op dat van de Maagd: H.. Mars bewaart de herinnering aan de Oude Maan ontwikkeling en is de planeetsfeer met de krachten die ons bewustzijn scheidden van de geestelijke oorsprong en daarvoor in de plaats de gewaarwording van een eigen innerlijk zieleleven stelden. Voor de meesten van ons bestaat de werkelijkheid uit wat we zien en horen, maar in waarheid ervaren we datgene wat door de poorten van onze zintuigen binnen komt en nemen het waar door de donkere vensters van onze ziel. Dit is door Mars teweeg gebracht, maar als we de krachten van Mars bewust opnemen, kunnen ze ons helpen om dit probleem te begrijpen en te zoeken naar de levende werkelijkheid achter in de natuur. Ook voor het symbool van de Schorpioen stelde Willi Sucher een verfijning voor. In dat geval voeren de drie poorten van inzicht niet naar een angel, maar naar een kruis boven op de derde poort. Dit wil er op wijzen, dat door een begrip van de dood middels hogere zielevermogens, datgene bereikt kan worden wat door het kruis wordt aangeduid. Schorpioen en Maagd vormen de beide sterrenbeelden aan weerszijden van de Weegschaal. De herfstmaanden spreken tot ons over de geheimen van leven en dood.

De maan verlaat op Michaeli het teken Ram en betreedt de Stier, waar zij de dag daarop een oppositie met Mars zal vormen. De Stier draagt het beeld van de scheppende overvloed van het goddelijk Woord. Tijdens het leven van Christus op aarde vielen tekens en sterrenbeelden samen, beide dragen dus de kwaliteiten van het Woord. Venus en Mercurius vormden beide onlangs een conjunctie met de zon. Mercurius bevond zich ver buiten in de ruimte, achter de zon en is nu op weg naar zijn lus en conjunctie tussen de zon en de aarde in. Mercurius, die er naar streeft goddelijke intelligentie in mensendaden te laten vloeien, zal halverwege november de aarde de krachten brengen die hij in september achter de zon verzameld heeft. Siderisch bevond Mercurius zich in

september in de Leeuw, maar tropisch, naar teken, in de Maagd. Beide gezichtspunten hebben hun geldigheid. Met Michaeli bevindt hij zich siderisch in de Maagd, naar teken in de Weegschaal. Willi Sucher heeft uitvoerig geschreven over de conjuncties van Mercurius met de zon en hun samenhang met de helende 'zeven tekens', die in het evangelie van Johannes worden aangetroffen. Ook over de conjuncties van Venus met de zon zijn bij hem aanwijzingen te vinden met betrekking tot het omvormen van de vroegere mysteriën in de nieuwe christelijke mysteriën, (o.a. in *Cosmic Christianity en Introducing Astrosophy*). We kunnen onderscheid maken tussen vijf conjuncties met de zon, die steeds weer terugkeren. Venus bevindt zich thans in de tien maanden lange voorbereidingstijd voor de vijfde en laatste van deze conjuncties. (De vierde, in augustus, was een lus tussen de zon en de aarde. Tijdens haar gang van het teken en sterrenbeeld Leeuw tot teken en sterrenbeeld Stier in juni volgend jaar, verzamelt Venus krachten die zij de mensheid zal schenken, om tot op zekere hoogte te kunnen gaan ervaren wat Saulus/ Paulus bij de poort naar Damascus beleefde.

Deze bewegingen achter de zon langs en dan weer dichterbij, voeren ons tot nieuwe vraagstellingen aangaande de planeetsferen. De sfeer van een planeet wordt afgebakend door zijn omloopbaan en wat zich binnen de sfeer zelf afspeelt, die bewoont wordt door geestelijke wezens, kan uiteindelijk niet genegeerd worden. We kunnen onszelf de vraag stellen, hoe de kwalitatieve verschillen er uit zien, niet alleen tussen de planeetsferen onderling, maar ook de kwalitatieve veranderingen binnen een sfeer, al naar gelang een planeet zich vanuit de aarde gezien voor of achter de zon bevindt; d.w.z. veraf van de Aarde of dichtbij. Willi Sucher heeft zich een leven lang met deze vragen bezig gehouden en kwam daarbij tot bepaalde inzichten, die voortbouwen op aanwijzingen van Rudolf Steiner met betrekking tot de eigenlijke bewegingen van de hemellichamen, d.w.z. van de zon, de Aarde en de planeten, die zich uiteindelijk op de wijze van een lemniscaat door het universum zouden bewegen. Sucher beseftte dat we niet kunnen volstaan met een zienswijze die de planeten in ellipsen om de zon ziet bewegen, zoals het copernicaanse wereldbeeld veronderstelt. In dat systeem zijn de sferen van de planeten van geen betekenis en worden buiten beschouwing gelaten. Zij werden indertijd in feite afgeschaft. Voor Sucher was niet alleen de lemniscaatvormige beweging op zichzelf bijzonder interessant, maar hij beseftte dat een volledig beeld van het universum alleen mogelijk was, indien we ons verdiepen in het proces van de 'lemniscaatachtige ademhaling' van de planeetsferen. In verschillende nieuwsbrieven, o.a. de 11^e, 13^e en 18^e komen verwijzingen voor, die deze benadering toelichten.

Na de grote zonsverduistering van 1999

Philip Graham

' We dienen eens te meer te streven naar een werkelijk inzicht in zulke fenomenen als een zonsverduistering. Zij vormen geen dagelijks gegeven en bij de naar verhouding zeldzame gelegenheid dat zij optreden, zouden zij niet alleen vanuit een fysiek, maar ook vanuit een geestelijk standpunt bestudeerd moeten worden.

Bij het optreden van een zonsverduistering doet zich bijvoorbeeld iets volstrekt anders voor in het gebied van de aarde dat er door getroffen wordt, dan het geval is wanneer er geen verduistering plaats vindt.. .er doet zich een tijdspanne voor, hoe kort die ook mag zijn, waarin alles wat op aarde wilskarakter heeft op een abnormale wijze in de wereldruimte uitstroomt. Het is volstrekt anders dan wat er plaats vindt indien er geen sprake is van een zonsverduistering. Gewoonlijk is het zo, dat het fysieke zonlicht zich verbindt met de wilsstralingen die het tegemoet stromen. Wanneer een verduistering optreedt, stromen de wilskrachten ongehinderd in de kosmische ruimte.

De vroegere ingewijden wisten dit. Zij zagen hoe op een dergelijk moment alle ongebreidelde wilsimpulsen en instincten van de mensen hun weg in de kosmos zochten. En zij gaven hun leerlingen de volgende verklaring. Zij zeiden: Onder normale omstandigheden worden de kwade wilsimpulsen, die door de mensen de kosmos in gezonden worden, als het ware verbrand en verteerd door de stralen van de zon, zodat zij alleen de mens zelf kunnen beschadigen, maar in het universum geen schade aan kunnen richten. Indien er échter een zonsverduistering plaats heeft, krijgt het kwaad dat op aarde gewild wordt de gelegenheid zich in de kosmos te verspreiden.

Een zonsverduistering is een fysieke gebeurtenis waarachter een beduidende geestelijke werkelijkheid schuil gaat.. .het is heel noodzakelijk, dat we een punt bereiken waarop we opnieuw in staat zijn om het geestelijke waar te nemen dat alle kosmische processen doordringt. Verduisteringen van zon en maan, zoals ze in de loop van het jaar steeds weer opnieuw optreden, kunnen in werkelijkheid beschouwd worden als 'veiligheidsventielen'. Een ventiel dient om gevaar te voorkomen en op het juiste moment een uitweg voor het een of ander te bieden, bijvoorbeeld voor stoom. Een van de veiligheidsventielen die in de kosmos verschijnen en die we aanduiden als zonsverduistering, dient om het kwaad dat zich over de aarde verspreidt in de ruimte te dragen, opdat dit kwaad in een wijdere en minder geconcentreerde sfeer werkzaam is... ' (Rudolf Steiner, 23 juni 1923)

Waar was jij en wat deed jij op de ochtend van 11 augustus 1999? Had je een ervaring met de zonsverduistering, binnen in jezelf of met een groep? Het lijkt me duidelijk, dat zouden we een helder besef hebben van de verduistering en zijn spirituele betekenis, zoals hiervoor aangeduid door Rudolf Steiner, dan zouden we waarschijnlijk onze wilskrachten op het Ware, het Goede en het Schone richten.

Op die ochtend zat ik bij zonsopgang op het zandstrand van een rotsachtige inham van een wildpark in Maine, dat vernoemd is naar Rachel Carson, die hier in de vijftiger jaren de ecologie heeft bestudeerd van het leven in getijde poelen. Ik was om half zes met een vriend naar deze plek gegaan, zonder dat ik verwachtte iets van de verduistering te zullen zien, die veel verder naar het oosten boven de Atlantische Oceaan zou beginnen. Maar ik wilde aanwezig zijn wanneer de zon op deze speciale dag zou opgaan boven Noord Amerika. Met zulke bescheiden verwachtingen was ik rijp voor een verrassing, die me een veel diepere ervaring zou brengen.

Een smalle wolkenbank hing boven de horizon toen de zon zijn poging aanving om daar doorheen te dringen. Door de wolken was de ronding van de zon niet zichtbaar; maar schitterende, diepe schakeringen van vermiljoen, oranje, roze en goud, die eerder aan een zonsondergang deden denken, breidden zich aan de hemel uit en stroomden over en rond de wolken. Toen de zon de wolkenbank deed oplossen, verscheen de perfecte ronde vorm van de lichtende schijf. Toen deze volledig zichtbaar was geworden, verscheen in het kwadraat links onder nog een ronding! Ik besefte dat dit de maan moest zijn en dat ik getuige was van een gedeeltelijke zonsverduistering. Ik concentreer-

de me op de zon en werd me bewust van een bijzondere gewaarwording. Er ging een merkbare vibratie van de zon uit, die mijn vriend als trillend beschreef en ikzelf als pulserend. Het was echt en binnen een paar seconden werden mijn keel en mijn borstgebied warm, heet zelfs. Maar het was duidelijk dat dit niet het gevolg was van de fysieke stralen van de zon. De gedachte kwam in mij op, om te vragen: 'Wat is dit?' En het antwoord kwam: 'Dit is de strijd om het leven van de zon.' Mijn vriend en ik baadden ons op zijn minst een half uur lang in deze ervaring van licht en materie. Nadat Sol boven een hoger gelegen wolkenbank was uitgestegen en Luna's sikkel zich geleidelijk van de heldere zonneschijf had teruggetrokken, spraken we een woord van dank en beleefden een moment van verbondenheid met de weinige andere mensen die gekomen waren om het licht in de duisternis te beleven. Daarna slenterden we terug naar de blokhut om onze gezinsleden te wekken en de kring van licht voor te bereiden, die de schaduw van de verduistering zou begeleiden op zijn snelle pad over de Atlantische Oceaan, Europa, het Midden-Oosten, India, tot aan de zonsondergang in de Golf van Bengalen. Het duurde slechts twee en een half uur om deze afstand af te leggen, van 07:00 tot 9:30 (Eastern Daylight Time). Intussen namen we in Maine tijdens onze stille contemplatie de beweging van de aarde niet waar.

In onze kring lazen we bij kaarslicht uit de Bijbel en teksten van Rudolf Steiner. We zongen een oude hymne in de oorspronkelijke taal en we hielden het pad van de schaduw bij aan de hand van kaart en horloge. We deelden in eikaars gedachten en gebeden voor wereldvrede en de helende integratie van karmische stromingen in het verloop van de tijd.

Hoewel ik wist dat seismische activiteit mogelijk zou kunnen volgen op de aanraking van de ethermantel van de aarde door de verduistering, had ik er niet op gerekend dat een ramp met de omvang van de aardbeving in Turkije zo snel zou volgen. Ik was veel eerder bezorgd - en ben dat nog - over mogelijke geo-politieke onrust in India en Pakistan, of uitgaande van Afghanistan, Iran en Irak zich verspreidend naar de centra van de westerse beschaving.

Ik heb met anderen gesproken die eveneens een kring hadden gevormd op die ochtend en ook met mensen die naar Europa waren gereisd om de totale verduistering te beleven. Een vriend bijvoorbeeld, die de verduistering volgde vanaf een berg in München, die was ontstaan uit puin van gebouwen uit de tweede wereldoorlog, is er thans van overtuigd dat er inderdaad een wezen bestaat dat zich met planetaire snelheid voortbeweegt en dat de zon tracht te verslinden. Een andere vriend van een vriend, die van Nederland naar Frankrijk reed om in het centrum van de schaduw te zijn, getuigt van de ene verduisterende golf die op de ander volgde en die elkaar en de atmosfeer van de aarde opslokten, daarbij werden de kwaliteit van het licht en het gezichtsvermogen op een eigenaardige manier vervormd.

Nu de 11^e augustus gepasseerd is, zouden we kunnen menen dat de zonsverduistering voorbij is. Ervaringen in het verleden hebben echter aangetoond, dat de fysieke manifestatie van de etherische effecten van een verduistering nog tot anderhalf jaar later kunnen optreden. De vulkaan St.Helen's begon bijvoorbeeld te rommelen kort nadat een verduistering over de Pacific Northwest trok op 26 februari 1979. De uitbarsting volgde echter pas in mei 1980. Zo ook trok de verduistering van 26 februari 1998 over het noordelijkste topje van Zuid-Amerika, maar de seismische echo volgde pas in januari dit jaar, toen een aardbeving Colombia verwoestte, waarbij grote verwoestingen werden aangericht en duizenden mensen stierven. De ramp in Turkije, geconcentreerd in het gebied dat historisch de grens vormt tussen Oost en West, het gebied van de Bosporus, de Dardanelen en Constantinopel (Istanbul) en het antieke Troje, deed zich zeer snel na de verduistering voor. Er kunnen nog andere echo's volgen.

In het citaat van Rudolf Steiner, roept hij ons op om de spirituele betekenis van deze gebeurtenissen te doorgronden. We mogen er op vertrouwen dat het 'veiligheidsventiel' gewerkt heeft en we kunnen ook het lot van de Turkse mensen beklagen, die zeer geleden hebben. Niettemin geloof ik niet dat we onze pogingen tot inzicht kunnen staken. Ook al hebben we op 11 augustus een daad voor het licht gesteld, we dienen ons streven voort te zetten.

Hoe kunnen we deze verduistering begrijpen, zowel naar zijn fysieke als ook geestelijke aspecten? In 'apocalyptische' literatuur hebben vele schrijvers deze verduistering geassocieerd met alle mogelijk potentiële rampen, reikend van kometen die op aarde inslaan, tot aan een verschuiving van de polen en wereldwijde seismische, sociale en/of geo-politieke onrust, waarbij al deze dingen nog in verband werden gebracht met het naderende millennium. De stemming waaruit deze speculaties geboren zijn en waarin ze gevoed worden, lijkt vooral angst te zijn. Spoedig genoeg zullen we kunnen vaststellen of Nostradamus' profetie voor de tweede helft van dit jaar werkelijkheid zal worden. Intussen hoeven we met onze angst het doemdenken niet te voeden, dat grote delen van het menselijk leven verduistert. We worden eerder opgeroepen om deze emotionele duisternis te compenseren met een van licht vervuld bewustzijn. Het volgende beeld kan ons daarbij te hulp komen: De etherische mantel van de aarde is vanaf de Atlantische Oceaan, dwars over Eurazië tot aan de Golf van Bengalen getroffen door de schaduw van de verduistering. In deze fysiek-etherische werkelijkheid kunnen we de Christus visualiseren, die de aarde in zich sluit en met een omvattend van liefde vervuld gebaar uitstrekt naar Michaël en de wereld daarachter. We zouden onszelf de vraag kunnen stellen: Hoe kan ik - terwijl ik dit voorbeeld in hart en hoofd in me mee draag - de levenssfeer van de aarde voeden?

Verder blijkt het pad van de eclips van west naar oost de aardse locaties te bestrijken van de atlantische en post-atlantische cultuurtijdperken. We kunnen ons voorstellen dat de levens en de werkzaamheid van de grote geestelijke leiders, zoals Manu, Krishna, Zarathustra, Buddha, Jezus Christus, Mani, Skythianos, Koning Arthur, Parsifal, Christiaan Rosenkreutz en anderen - in het bewustzijn worden geroepen door het feitelijke pad van de schaduw bij de volledige verduistering. Natuurlijk waren en zijn ook de tegenstanders van deze individualiteiten in de geschiedenis werkzaam. Niettemin kunnen we ons bewustzijn richten op het voorstromen van het licht in het tijdsverloop.

Wanneer we bijvoorbeeld beseffen dat de locatie van Gilgamesh' leven, Irak en het doel van zijn zoektocht naar het westen, Burgenland, zich beide onder de schaduw van de eclips bevonden, dan kunnen we de betekenis van dit leven in ons bewustzijn oproepen. Op dezelfde wijze kan ook de werkzaamheid van Zarathustra en van Buddha herinnerd worden. Europa, de plek waar de stroom van Arthur en die van de Graal elkaar ontmoet hebben, tevens de aardse locatie waar de gotische kathedraals naar de hemel strevend gebouwd werden, kan beelden wekken waarmee we met een actief denken, voelen en willen aan het werk kunnen.

Het bewust herinneren van de wereldhistorische gebeurtenissen in samenhang met het pad van de verduistering kan feitelijk een daad van liefde worden. In de mate waarin we kunnen liefhebben waar we zijn geweest en wat we hebben beleefd tijdens de tijdperken sinds Atlantis, kunnen we gaan begrijpen en liefhebben waar we nu zijn en waar we in de toekomst naar toe bewegen, als ook wat we op deze reis moeten doormaken.

We kunnen op het fysieke plan anderen dienen en liefhebben - bijvoorbeeld door de slachtoffers van de aardbeving in Turkije op iedere mogelijke manier te helpen - maar we kunnen de mensheid, de aarde en haar ontwikkeling ook dienen en liefhebben als een samenhangend geheel in ruimte en tijd. Op die manier kunnen we een begin maken om onze activiteit naar een hoger plan te brengen en zo de 'schulden af te betalen' die we in de vorm van licht en liefde aan de kosmos verschuldigd zijn.

' De kosmische machten beschikken niet over een onuitputtelijk reservoir aan licht. Dit reservoir is van dien aard, dat de krachtstromen die er van uitgaan steeds minder zullen worden, tenzij er uit het menselijk leven zelf, door inspanningen om denken, voelen en willen tot in de hogere werelden om te vormen, nieuwe krachten, nieuw licht terugstroomt in het grote reservoir van kosmisch licht en kosmische voelen. We leven thans in een tijdperk waarin het voor de mensheid van wezenlijk belang is geworden, zich bewust te zijn dat we ons niet langer kunnen verlaten op datgene wat vanuit kosmische machten in ons stroomt, dat wij zelf daarentegen medewerkers moeten worden in het proces van de wereldontwikkeling. '(Rudolf Steiner, 23 maart 1910)

Nooit leek de zon zo levend, zo woest.

In het NRC-Handelsblad was het volgende verslag te lezen van correspondent Renée Postmar.

Opusztaszer, 12 augustus. Kort na het begin van de eclips schuift er ineens een enorme massa wolken binnen. Zenuwachtig kijk ik op mijn horloge, we hebben nog maar een uur en aan de wolken lijkt geen einde te komen. Om half een is het nog steeds mis, er valt zelfs een regendruppel. De Hongaren in het museumpark van Opusztaszer steken hier en daar een paraplu op en gaan onverstoord door met hun begonnen picknick.

Dan verschijnen er drie Sjamaanse priesters, gevolgd door een tiental meisjes in klederdracht. Het is pure kitsch, maar zodra de priesters op hun trommels beginnen te slaan trekken de wolken weg. Het is net tien voor één. Van de zon blijkt dan nog maar een kleine sikkel over. Het wordt menens en plotseling zitten we als één man met onze brilletjes op naar de zon te kijken. Ook een gepensioneerd echtpaar uit Szolnok blijkt nog een exemplaar te hebben bemachtigd. Mensen kijken naar boven en naar elkaar. We kunnen elkaar nog goed zien, zelfs het kleinste hoekje zon blijkt ons te kunnen verlichten. Maar er staat iets onherroepelijks te gebeuren. Onze lichamen spannen zich, vogels fladderen in paniek rond een boom. Dan verdwijnt het laatste streepje zon. Niemand kan zich meer aan het schouwspel onttrekken. Een fysieke rilling spoelt door de menigte.

Als we onze brilletjes af hebben gedaan zien we de eclipsnacht met zijn scherpe contrasten die aan oude zwart wit films doen denken. De mensen beginnen te juichen en te joelen. De verduistering is omrand door een adembenemende krans. De vlammen slaan eruit.

Nog nooit heeft de zon zo levend en woest geleken. We voelen ons veilig achter de maanschaduw. En dan verschijnt links onder de zon een glasheldere planeet. Het moet Venus zijn, denk ik. Maar wat doet Venus daar op die plaats? Die zie je pas bij het invallen van de avond op een heel andere plaats.

Ruim twee minuten lang is alles ontwricht. Ik heb het gevoel dat ik niet alles tegelijk kan zien. De zon, het heelal. Dit is echt, dit is het onzichtbare deel van ons leven waar we voor één keer in kunnen kijken. Niet op een foto of een film, maar gewoon hier, vanuit ons dagelijks bestaan. Mijn ogen flitsen rond als een op hol geslagen fototoestel.

Als het licht weer aangaat kijken we elkaar verbijsterd aan. Een vrouw uit de streek die nergens op gerekend had staat op adem te komen. 'Ik heb het met mijn hele lichaam gevoeld. Dit had ik nooit verwacht', stamelt ze en slaat haar handen voor haar hart in een poging haar hartslag terug te brengen. De gepensioneerde man en vrouw uit Szolnok kijken met holle ogen voor zich uit. De vrouw zegt: 'Ik heb hoge bloeddruk en ik voelde enorme spanning, maar het was helemaal geen enge spanning'.

'Ik had gewoon een geluksgevoel, niet alleen mentaal maar ook lichamelijk', vertelt een andere oudere vrouw alsof ik haar beste vriendin ben. 'Weet u, we hebben deze eeuw veel meegemaakt, maar dit was voor mij het hoogtepunt van die hele eeuw'.

11^e astronomische nieuwsbrief

Willi Sucher

Mars

De baan van de planeet Mars omsluit de baan van de aarde. Mars is de eerste van de planeten die hun baan voorbij die van de aarde voltrekken. Venus en Mercurius beschrijven hun baan binnen de omloopbaan van de aarde. Door het copernicaanse wereldbeeld zijn we gewend om ons de baan van de aarde voor te stellen als een cirkel rondom de zon. Ongetwijfeld is de aarde als planeet in beweging, maar het zal waarschijnlijk niet lang meer duren eer we ook de beweging van de zon in ogenschouw moeten nemen en het gegeven dat zowel de zon als de aarde zich niet in cirkels bewegen, maar in de vorm van één enkele lemniscaat, waarbij de één de ander volgt. Het is nog niet zover, dat we deze visie hier verder kunnen uitwerken. Als we ons voor kunnen stellen dat zowel de zon als de aarde zich in een lemniscaat bewegen en deze lemniscaat als het ware verpakt in de baan van de planeet Mars, dan is dat wat we nodig hebben voor ons onderzoek in deze brieven. Verder stelt de astronomie dat Mars een kleinere doorsnede heeft dan de aarde. We zouden eerder het omgekeerde verwachten, maar de diameter van Mars is iets minder dan de helft ten opzichte van de aarde. In deze en de vorige eeuw zijn er een groot aantal kleine hemellichamen ontdekt, die zo nietig zijn dat we ze met het blote oog niet waar kunnen nemen. Zij bewegen zich binnen de omloopbaan van Mars. Enkele strekken zich zelfs uit tot in de omloopbaan van Jupiter. Mars is dus een planeet die kleiner is dan de aarde, maar binnen zijn baan een groot aantal kleine planeetjes - planetoïden - omvat. Vanuit een bepaald gezichtspunt kunnen we Mars dus beschouwen als een hemellichaam dat uit een hoofdplaneet bestaat en een groot aantal kleine objecten, die het karakter hebben van planeetjes binnen het zonnestelsel als zodanig.

Hoe kunnen we Mars en zijn sfeer vanuit een spiritueel standpunt benaderen? In de vorige brief hebben we over Saturnus gesproken als het kosmische herinneringsbeeld van de Oude Saturnus-ontwikkeling en Jupiter aangeduid als de erfenis van de Oude Zon. Dit voert tot de opvatting van Mars als een soort herhaling van de Oude Maan, die vooraf gaat aan de evolutie van de aarde - dat wil zeggen, voorafgaand aan de evolutie van ons huidige zonnestelsel. We hebben tot nog toe de ontwikkeling van de Oude Maan nog niet in detail beschreven. Dat zullen we in de toekomst zeker nog moeten doen, maar hier zullen we ons moeten beperken tot een paar richtinggevende aanwijzingen. Natuurlijk kan een gedetailleerde beschrijving bij Rudolf Steiner gevonden worden in de 'Wetenschap van de Geheimen der ziel'.

De ontwikkeling van de Oude Zon was op een gegeven moment voltooid en daarop verdwenen alle substanties en fysieke wezens die geschapen waren. Een 'kosmische nacht' trad in en alle hiërarchische wezens en hun schepping stegen op in hogere sferen van zuiver geestelijke bestaansvorm. Nadat deze kosmische nacht verstreken was, ontstond er een nieuwe 'planeet'. Om te beginnen moest alles opnieuw geschapen worden, wat voorheen op de Oude Zon en de Oude Saturnus bestaan had. Deze vroegere ontwikkelingsstadien werden in kortere cycli van de nieuw geschapen planeet herhaald, die in de geesteswetenschap wordt aangeduid als de 'Oude Maan'. Daar werd substantie nog verder verdicht en een deel ervan werd 'water'. Daarnaast kwamen er ook warmte en 'lucht' of licht voor, als restant van de vroegere cycli van de Oude Saturnus en de Oude Zon.

De volgende feiten van de Oude Maan ontwikkeling zijn van wezenlijk belang voor ons onderzoek: gepaard aan de verdichting van de fysieke substanties, die in wezen een verder verwijdering van de goddelijke oorsprong betekende ontvingen de voorouders van het menseras het vermogen tot bewustzijn. We herinneren ons dat tijdens de vorige cyclus van de Oude Zon de mensenvoorouder een etherlichaam ofwel levenslichaam had ontvangen. Hij had echter nog niet het vermogen verworven om de fenomenen om hem heen en in zichzelf te ervaren, in relatie tot zijn eigen wezen als een afgescheiden entiteit en deze fenomenen als aangenaam, pijnlijk, enz. te beleven. Zoals de planten in het voorjaar en de zomer met de hoger klimmende zon verschijnen en weer verwelken wanneer de zomerse warmte en het licht afnemen, zo was de mensenvoorouder op de Oude Zon

volledig ondergedompeld in de fenomenen rondom, zonder deze in een samenhang te brengen met een afgezonderd innerlijk bestaan.

Dit vermogen kreeg de mensenvoorouder ingeplant op een bepaald moment van de Oude Maan ontwikkeling middels de werkzaamheid van de Geesten van Beweging (Dynameis), die een deel van hun eigen wezen offerden. Met het invoegen van het bewustzijnslichaam ofwel het astraallichaam, is een gebeurtenis verbonden die de loop van de evolutie geheel wijzigde. Bepaalde geestelijke wezens brachten op de Oude Maan een rebellie teweeg tegen de normale gang van de evolutie. Het mag vreemd klinken, dat er temidden van de goden een rebellie zou kunnen plaats vinden. Op een bepaald niveau van hiërarchisch bewustzijn, mag het er uitzien als een daad die zich verzet tegen de normale gang van de evolutie, echter op een nog hoger plan van kosmische ontwikkeling, kan het beschouwd worden als een noodzaak die door de hoogste wezens van de hiërarchische orde teweeg wordt gebracht om de verwerkelijking van hun goddelijk plan mogelijk te maken. Toen de mensenvoorouders de beschikking kregen over het vermogen om de fenomenen in hun omgeving en in zichzelf als eigen pijn, vreugde, etc. te beleven, maakten de rebellerende machten gebruik van dit vermogen, om de mensenvoorouder in de verzoeking te brengen de eigen binnenwereld, die ontstaat door de impressies van het astraallichaam, als een op zichzelf staande werkelijkheid te beschouwen afgescheiden van het bestaan van het overige universum. Hierdoor werd de evolutie van de Oude Maan volledig gespleten. Aan de ene kant waren er de objectieve feiten en de geestelijke wezens, waar alles wat bestond deel was van hun eigen wezen. Aan de andere kant ontstond een innerlijke ervaringswereld bij onze voorouders, die door de machtige, maar rebellerende geestelijke wezens geleidelijk van zijn oorsprong vervreemd werd.

Deze rebellerende wezens begonnen zich in de mensheid te nestelen als een andere ' werkelijkheid ', naast die van de buitenwereld. Deze ontwikkeling ging gepaard met een verdere verdichting van de fysieke substantie. We kunnen begrijpen dat dit misschien een volgende, zeer beslissende stap voor de mens was, op de weg naar zijn onafhankelijkheid en het verwerven van een eigen Ik. Niettemin betekende dit een verwijdering van de geestelijke oorsprong - van de goden. Aangezien de mens dit op de Oude Maan nog niet uit zichzelf kon doen, omdat hij nog geen zelfbewustzijn verworven had, waren het machtige rebellerende geestelijke wezens die dit middels de mens voltrokken. We kunnen deze gebeurtenis beter begrijpen, indien we in plaats van ' een andere werkelijkheid, die werd geschapen in gebied van de innerlijke ervaringen van de mens ', spreken van een ontwikkeling die er toe voerde, dat deze innerlijke werkelijkheid steeds meer werd beleefd als de enige werkelijkheid in het universum, terwijl de andere vergeten werd. Dit heeft zich sinds die gebeurtenis op de Oude Maan gedurende lange ontwikkelingsfasen voltrokken. Thans hebben wij als mens tijdens het ' geschiedkundige tijdperk ' feitelijk het diepste punt van deze afdaling in de afgescheidenheid van onze goddelijke oorsprong bereikt. Dit is de centrale gebeurtenis tijdens de Oude Maan ontwikkeling. Veel werd hierdoor anders, zoals bijvoorbeeld de verhouding tussen de geestelijke en de fysieke wereld en het karakter van de menselijke soort, maar ook van de natuurlijke onder de mens. Het bestuderen van de ' Wetenschap van de Geheimen der ziel ' kan enorm bijdragen tot een begrip van deze ontwikkeling, die hier zo kort geschetst is.

De Oude Maan ontwikkeling leeft als herinnering in de sfeer van Mars. De ruimte die door de baan van Mars omschreven wordt, is de ruimte die door de Oude Maan planeet werd ingenomen. Bovendien is de sfeer van Mars, die ruimte dus, die omsloten wordt door zijn omloopbaan, het bereik van de Geesten van Beweging (Dynameis). Deze hiërarchie was degene die aan de mensenvoorouder het astrale lichaam schonk. Het was niet voorzien dat dit zich van zijn oorsprong zou vervreemden, maar het werd het voertuig voor de rebellie op de Oude Maan.

Op deze manier komen we tot de volgende conclusies:

1. Mars en zijn sfeer vormen het herinneringsbeeld van de Oude Maan, en de fundamentele werkzaamheid van de Geesten van Beweging (Dynameis), waardoor de mensenvoorouder het astraallichaam ontving.
2. Omdat deze astrale krachten door rebellerende wezens gebruikt werden voor hun kosmische intenties, moet ook dit feit en zijn consequenties als een herinnering in de sfeer van Mars

voorhanden zijn. Dit betreft het ontstaan van egoïstische en agressieve impulsen, evenals de eigenactiviteit van Mars en zijn geestelijke bewoners voordat de mens zijn incarnatie op aarde aan vangt.

3. De impuls waardoor een onafhankelijke innerlijke wereld van indrukken, gevoelens en emoties geschapen wordt, die weliswaar door uiterlijke gebeurtenissen en wezens worden veroorzaakt, maar zich daarvan afgrenst, heeft een veel diepere betekenis. We hebben immers vastgesteld dat deze innerlijke 'werkelijkheid' voor het bewustzijn van de huidige mens tot 'enige werkelijkheid' is geworden.

Dien tengevolge is onze huidige waarneming van de wereld als materiële substantie, toe te schrijven aan de invloed die Mars op de mens uitoefent, met name op het astrale lichaam bij het proces van incarnatie. Het is daadwerkelijk zo, dat onze materialistische waarneming van de wereld een gevolg is van de ontwikkelingsgang die het menselijke astraallichaam doorlopen heeft. Wij hebben zelf de wereld van harde en solide materie geschapen; we hebben zelf het materialisme voortgebracht, want de rebellerende wezens in het universum hebben ons geleerd, hebben gedurende lange tijdperken van kosmische evolutie in ons astraallichaam ingefluisterd, dat onze eigen waarnemingen en zielenbelevingen van het omringende universum een op zich staande werkelijkheid vormen en uiteindelijk dat zij de enige werkelijkheid vormen. Zij leerden de mens om zijn goddelijke oorsprong te vergeten en alleen de eigen zielenbelevingen te vertrouwen. Het astrale of zielenlichaam was oorspronkelijk enkel gedacht om de zintuigelijke waarnemingen bewust te maken, zodat de zintuigen een helder, smetteloze spiegel van het universum zouden kunnen zijn. Ook thans zijn de menselijke zintuigen op zichzelf nog steeds een heldere spiegel van het universum, maar het bewust zijn - het zielenlichaam - dat de waarnemingen bewust maakt, draagt de ergeris van egoïsme en zelfbehoud in zich. Het 'grote egoïsme', dat als een giftige infectie in het astraallichaam werkzaam is, begeert uiteindelijk om alles voor zichzelf te hebben wat binnen het bereik van de zintuigen komt.

Geen spoor van enige impuls die uit een geestelijke wereld stamt wordt van buiten nog binnen gelaten. Dat is de toestand die we nu bereikt hebben. In ons bewustzijn hebben we werkelijk een wereld geschapen waarin de geest niet langer manifest is. Middels onze eigen zintuigen wordt ons een wereld bewust, die de spiegel vormt van ons eigen koude egoïsme. De impuls om ons van de goden los te maken en onafhankelijk te zijn, die in het astraallichaam werd geïnjecteerd, voert er toe dat we de zintuigindrukken interpreteren als waren ze afkomstig uit een wereld die door de goden verlaten is; een wereld die enkel een mechanisme is, een afbeelding van ons eigen onvermogen om leven en geest waar te kunnen nemen. Dit vermogen, waardoor we onze eigen wereld scheppen middels de krachten van het astraallichaam komt tot uitdrukking in de positie van Mars bij de geboorte van een mens en in de gebaren en bewegingen die Mars tijdens de embryonale ontwikkeling beschrijft. Het vermogen dat als een erfenis in het astrale lichaam werkt, om een 'wereld van de zintuigen' te scheppen, is enkel ontstaan door rebellerende impulsen gericht tegen het godgewilde universum.

Indien we ons voorstellen dat deze impuls niet werkzaam zou zijn geworden of overwonnen wordt, dan nemen we een hele andere wereld om ons heen waar. De rebellerende impuls heeft ons in een wereld gevoerd waarin we onszelf en alleen zijn, omringd door een universum dat ons met zijn spirituele koude en levenloze karakter vrij laat. Nadat we echter ons zelfbewustzijn verkregen hebben, het Ik, heeft de rebellerende impuls zijn rechtvaardiging verloren. Thans en in toenemende mate in de toekomst, dient het astraallichaam het voertuig te worden voor de ontwikkeling van een bewustzijn dat de zintuigindrukken interpreteert als afkomstig uit een wereld van 'oorsprong' - uit een geestelijke wereld. De geesteswetenschap streeft naar een waarneming van de geestelijke wereld die werkzaam en manifest is achter de schermen van de zintuig indrukken. Daartoe dient zij de wetenschappelijke methode van onze tijd te accepteren, maar niet de theorieën van een tijdperk dat diep gebukt gaat onder de grote 'rebellerende impuls'.

Aangezien Mars verbonden is met het astraallichaam, heeft hij zeer zeker ook een samenhang met de rebellerende impuls die we beschreven hebben. Maar we vinden in de marssfeer tevens de krachten die in de menselijke ziel er naar streven om de negatieve en destructieve activiteiten van

het astrale of zielenlichaam te overwinnen. Het astraallichaam is geïnfiltreerd door de impuls van egoïsme en agressie. Deze impuls kan alleen overwonnen worden door een tegengestelde kracht - die van liefde en mededogen. Toen we in eerdere brieven spraken over de constellatie van Saturnus in de Schorpioen, hebben we er op gewezen dat Rudolf Steiner beschrijft hoe Buddha, de leraar van liefde en mededogen, op een bepaald moment (rond 1600 n.Chr.) naar Mars ging om de degeneratie op deze planeet een tegengestelde impuls in te planten. De degeneratie op Mars was veroorzaakt door de rebellerende impuls die egoïsme en agressie tot gevolg had. Zodoende kunnen we in Mars de krijger beleven - de god van de oorlog - zoals hij in vroeger tijd werd beleefd. Maar sinds Buddha naar Mars kwam, werkt daar ook een andere impuls, die ernaar streeft om liefde en mededogen werkzaam te laten worden in de menselijke waarneming van de objectieve wereld. Het is de impuls die er naar streeft om de wereld te bevrijden van de betovering die de illusie teweeg brengt van het bestaan van materie. Deze illusie ontstaat waar zintuigindrukken de activiteit van het astrale lichaam ontmoeten en daar moet deze illusie ook overwonnen worden. Het astraallichaam komt al voor de geboorte tot stand. Daarom kan de verlossende impuls het meest effectief zijn wanneer het zielenlichaam zich nog in 'status nascendi' bevindt. Dit voltrekt zich in de mars-sfeer, waar de Buddha thans werkzaam is. De leer van Buddha kan heel goed beschouwd worden als een onderricht hoe de zintuigindrukken gelouterd kunnen worden. Als we ons deze impuls naar Mars verplaatst voorstellen, waar de grote rebellie ingeschreven staat, dan kunnen we begrijpen dat hij in de toekomst zal uitgroeien tot een kracht die de wereld van maja illusie zal overwinnen en het karakter van Mars zal veranderen. De mensenziel gaat na de dood door de mars-sfeer heen. De beschrijvingen die Rudolf Steiner in 'Theosofie' geeft, bevestigen wat hiervoor over Mars gezegd is. De mars-sfeer correspondeert met het eerste gebied van het Geestland. In dit gebied ontmoet de ziel de oerbeelden van de fysieke wereld, van de fysieke voorwerpen. Rudolf Steiner schrijft: 'In het eerste gebied van het Geestland zijn we omringd door de geestelijke oerbeelden van de aardse dingen. Tijdens ons leven op aarde leren we enkel de schaduwen van deze oerbeelden kennen, die we in onze gedachten vatten...we bewegen ons tussen gedachten, maar deze gedachten zijn werkelijke wezens.... We bevinden ons als het ware in de gedachtenwerkplaats, waar de aardse dingen gevormd en geconstrueerd worden'.

Menselijke wezens ervaren juist in deze sfeer, hoe zij deel uit maken van de fysiek lichamelijke werkelijkheid als zijnde een eenheid; hoe zij verweven zijn in het bestaan van fysieke objecten. Rudolf Steiner verwijst naar een van de grondgedachten uit de oude Indische 'Vedanta-wijsheid': De wijze verwerft nog tijdens zijn aardse leven, wat anderen na hun dood ervaren, namelijk het vermogen om de gedachte te vatten dat hij zelf in relatie staat tot alle dingen; de gedachte 'Gij zijt dat'. Het is het gegeven dat de mens verweven is met het Oerwezen waarin alle wezens hun 'oorsprong hebben'. Als mensen de kracht van dat alomvattende oerwezen in zich dragen dan zijn wij ook verantwoordelijk voor het in verschijning treden van de fysieke wereld middels onze martiale aard, die ons aan de fysieke wereld gebonden heeft door onze zintuigelijke waarnemingen en ons bewustzijn daarvan. Hier komen we het zelfde gegeven tegen dat we eerder besproken hebben, enkel vanuit een andere invalshoek. Na de dood ervaart de mensenziel in de mars-sfeer de geestelijke oerbeelden van de fysieke objecten in de wereld. We zijn in staat om deze oerbeelden in die sfeer waar te nemen, omdat we in onze ziel eerst bevrijd en gelouterd zijn van krachten zoals egoïsme en agressie. Dan zijn we in staat om de theorie van materiële objecten als een illusie te ervaren. We worden daar volgelingen van Buddha, die deze illusie, veroorzaakt door de aardse zintuigen, overwonnen heeft. Voor onze geboorte, verkrijgen we in de mars-sfeer het vermogen om met onze fysieke zintuigen de aardse wereld waar te kunnen nemen, die we betreden. Echter door onze zintuigindrukken zijn we in staat om ofwel een wereld van illusies - van materie - te scheppen, dan wel een wereld die de manifestatie is van de oerbeelden, van de gedachten van de goden. Mars schenkt ons de mogelijkheid om het ene of het andere te doen; dit wordt aan onze vrijheid overgelaten. Het zal altijd een strijd betekenen in iedere individuele ziel, welke weg gekozen wordt; de weg die een nieuwe schepping mogelijk maakt of de weg die een wereld in verval betekent. Deze individuele strijd verschijnt in de bewegingen van Mars voor de geboorte. Daardoor worden de

mogelijkheden zichtbaar die een mens mee op aarde heeft gebracht, maar het toont niet het besluit, dat in het gebied van de menselijke vrijheid ligt.

Keren we terug naar het begin van deze beschrijving, dan kunnen we nu beter begrijpen waarom er sprake is van een centraal lichaam dat door de astronomie wordt aangeduid als Mars en een groot aantal 'asteroïden'. De sfeer van Mars is een gebied van kosmische strijd, waar een oude, verstarde wereld in gevecht is met een jonge, van licht vervuld universum, dat daar slechts als kiem van een toekomstige wereldontwikkeling verschijnt. We kunnen ons voorstellen hoe de centrale planeet ooit uiteen werd geslagen in een groot aantal kleine planeetjes tijdens een strijd die zich in het universum afspeelde. Daardoor verschijnt het centrale planeetlichaam van Mars nu zelfs kleiner dan de aarde.

Opmerking van de redactie: We hebben er voor gekozen om de 12? nieuwsbrief niet af te drukken. Deze brief bestaat uit een bespreking van voorbeelden, die betrekking hebben op historische persoonlijkheden, in samenhang met de positie van Mars in de twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem. Lezers die geïnteresseerd zijn in de volledige serie van 24 brieven, die in de jaren 1944-46 door Willi Sucher werden geschreven, worden attent gemaakt op de recent verschenen publicatie van deze brieven in het Engels door het Astrosophy Research Center, Meadow Vista. Zie ook de lijst van publicaties achter in dit tijdschrift.

13^e astronomische nieuwsbrief

Willi Sucher

De zon

In de 11^e brief wezen we op de lemniscaat als de vorm die ten grondslag ligt aan ons zonnestelsel. Een begrip van dit wereldbeeld zal vroeg of laat het copernicaanse systeem omvormen, waardoor het universum op meer spirituele wijze verstaan kan worden. Voor een beschouwing van de Zon is het een grote hulp als we een poging doen ons voor te stellen dat de zon zich in de loop van een jaar in de vorm van een lemniscaat door de ruimte beweegt, waarbij de aarde in dezelfde lemniscaat achter de zon aan beweegt. In dat geval bepaalt deze vorm zowel de baan van de zon als die van de aarde. Deze voorstelling kan ons helpen om tot een begrip te komen van de sfeer van de zon. Het copernicaanse systeem is niet toereikend om ons een dergelijke voorstelling nader te brengen, maar de lemniscaat van het zon - aarde pad voert tot het beeld van een ruimtelijke vorm die we ook terugvinden in de menselijke gestalte, waar het gaat om de tegengestelde activiteiten van hoofd en lichaam. Ook in vele andere samenhangen kunnen we deze vorm tegenkomen. De lemniscaatvormige beweging is slechts het basisprincipe. De beweging van zon en aarde is in werkelijkheid veel ingewikkelder, zodat voor ons op aarde in de loop van een jaar de zon bewegend door de band van de ecliptica verschijnt. Met de details hoeven we ons echter hier niet bezig te houden bij onze benadering van de spirituele geaardheid van de zon.

We hebben in eerder beschrijvingen gezien dat Saturnus de sfeer of het gewaad vormt van de Geesten van Wil (Tronen), Jupiter is de sfeer van de Geesten van Wijsheid (Kyriotetes) en Mars de sfeer van de Geesten van Beweging (Dynamis). In de sfeer van de zon - de sfeer die ruimtelijk verschijnt door de beweging van de zon en die we ons fundamenteel kunnen voorstellen als een lemniscaat, beleven we het gebied van de Geesten van Vorm, de Exusiai (Grieks) ofwel de Elohim, zoals zij in de Hebreeuwse esoterie genoemd worden (zie ook de 9^e nieuwsbrief).

De geesten van Vorm kunnen ons een indruk geven van de krachten die door de sfeer van de zon werkzaam zijn. We kunnen een activiteit van de Geesten van Vorm al tijdens de Oude Saturnus ontwikkeling waarnemen. Zij straalden de impuls tot individualisering in het universum van de Oude Saturnus binnen, de toenmalige planeet kon echter deze impuls nog helemaal niet opnemen en ontplooiën. Zodoende bleef er enkel een reflectie over van de impuls van de Exusiai, wat tot uitdrukking kwam in de verdeling van de tot dan toe uniforme planeet in talloze afzonderlijke lichamen, de voorafbeelding van de huidige menselijke lichaamsvormen (zie de 3^e nieuwsbrief).

De Geesten van Vorm verschijnen daarom als de wezens die de weg bereidden voor de uiteindelijke entree van de individualiteit, het Ik. Zij handhaafden deze activiteit tijdens alle ontwikkelingsfasen van de wereldontwikkeling, totdat de tijd was gekomen waarin hun impuls tot vervulling kon komen: het scheppen en verfijnen van het voertuig van het Ik, de menselijke fysieke gedaante. Deze fundamentele impuls van de Geesten van Vorm is verweven in het kosmische gewaad dat de sfeer van de zon vormt daar wordt hij bewaard en is nog steeds verbonden met het proces waardoor de menselijke individualiteit middels de poort van de geboorte de lichaamsvorm binnen gaat.

De positie van de zon op het moment van geboorte, laat zien welk gedeelte van het menselijk lichaam in het bijzonder ontwikkeld is op het moment waarop het aardse leven betreden wordt. Dit is hoogst ingewikkeld, omdat de min of meer eenzijdige ontwikkeling van het lichaam zowel een hindernis kan zijn, als ook een bepaalde aanleg die uit vroegere incarnaties stamt, kan bevorderen. De hindernis dient overwonnen te worden, zoals de aanleg ook verder ontwikkeld moet worden tijdens het leven op aarde. Een studie van de details van een geboortecconstellatie kan dit verhelderen.

De positie van de zon in de tekens van de ecliptica bij de geboorte, legt het fundament voor het vormen van een oordeel over de verhouding die er bestaat tussen het mensenwezen en zijn lichamelijke gedaante. Daartoe dienen we een duidelijk onderscheid te maken tussen de sterrenbeelden van de Zodiak en de ecliptica met zijn twaalf ' tekens ' (in de 2^e brief werd al op dit onder-

scheid geduid). De twaalf sterrenbeelden van de Zodiak bevinden zich achter het zonnestelsel in de diepte van het universum. Zij vertegenwoordigen in een zichtbare imaginatie de oorspronkelijke scheppende Geest van de hiërarchieën. Daarin ligt eveneens het eeuwige astrale oerbeeld besloten van het Individuele Mensenwezens zoals het door de goden is gedacht. In de ecliptica, die het jaarlijkse pad van de zon door de ruimte aanduidt en die door de beweging van de zon in de vorm van een lemniscaat tevoorschijn wordt gebracht, dienen we de krachten te zien die als een soort dubbel van de menselijke vorm in het fysieke lichaam afdalen en er naar streven om het tot een afbeelding van het astrale oerbeeld te maken. Het zijn etherische vormkrachten. Zoals het astrale oerbeeld van de Mens, zichtbaar aanwezig in de twaalf sterrenbeelden van de Zodiak, een twaalfvoudige entiteit vormt, zo verschijnen ook de vormkrachten van de ecliptica twaalfvoudig en in relatie tot de twaalf fundamentele zones van het menselijk lichaam. Niettemin dienen we deze twaalf gebieden van de ecliptica gescheiden zien van de sterren - Zodiak. De ecliptica heeft bijvoorbeeld een ander begin: zij wordt volledig bepaald door de verhouding tussen zon en aarde. Dit komt tot uitdrukking in de wisseling van de seizoenen. De seizoenen nemen een aanvang met de lente, dan wel het tijdstip waarop de zon zich in het lentepunt bevindt. Dit is het beginpunt van de ecliptica en staat in relatie tot het hoofd van de menselijke vorm, ofwel de Ram. Immers, dit is het gebied in de sfeer van de zon waar de subtiele vormkrachten geconcentreerd zijn, die het astrale oerbeeld van het hoofd in het menselijk lichaam afdrukken. Zo beweegt de zon - en ook de aarde - zich door de twaalf gebieden van de ecliptica in de loop van een jaar, wat overeenstemt met de twaalf zones van het menselijke lichaam. De zon betreedt het teken Ram op 21 maart, het teken Stier op 21 april, vervolgens het teken Tweelingen op 21 mei enzovoort.

De positie van de zon in één van de twaalf tekens van de ecliptica op het moment van geboorte, duidt op de uiteindelijke 'vorm' die tijdens de embryonale ontwikkeling tot stand is gekomen als resultaat van vroeger incarnaties. In de loop van de embryonale ontwikkeling schrijft de zon door gemiddeld negen tekens van de ecliptica. Dit geeft een beeld van de evolutionaire metamorfose van het lichaam tot een bepaalde en individuele definitieve gestalte. Deze gang van de zon wordt tevens afgedrukt in de menselijke gedaante, zodat hierdoor voor de geboorte een beeld ontstaat van de verschillende periodes in de ontwikkeling van het lichaam tijdens het leven na de geboorte. We zullen nu een korte beschrijving geven van de zon in de twaalf tekens van de ecliptica, maar we mogen niet vergeten dat al deze beschrijvingen ontoereikend zijn voor het vormen van een oordeel over de invloed van de zon in een geboortecconstellatie, aangezien er zoveel individuele factoren zijn die overwogen dienen te worden naast de positie in de ecliptica. Het is daarom onmogelijk gefixeerde regels op te stellen.

De zon in het teken Ram oefent een bijzondere invloed uit op de ontwikkeling van het hoofd. De subtiele etherkrachten die het hoofd opbouwen worden in dat geval krachtiger ingezet dan anders het geval is en brengen de speciale eigenschappen van een persoonlijkheid tot uitdrukking. Dergelijke krachten kunnen het voertuig worden voor de ontplooiing van initiatiefkracht en grote energie. Zij maken de introductie van nieuwe ideeën mogelijk, van nieuwe methodes en nieuwe perspectieven in ieder levensgebied. Een dergelijke persoonlijkheid kan de drager zijn van een impuls, die door anderen wordt uitgewerkt. Het blijft de vraag of een dergelijke impuls opbouwend of vernietigend werkt. Voorbeelden van personen die met deze positie geboren werden zijn Hahnemann - grondlegger van de homeopathie, Johann Sebastian Bach - de componist en Otto von Bismarck - grondlegger van het Duitse Rijk in de 19^e eeuw.

De zon in het teken Stier levert een tendens op, die zich vooral richt op de ontwikkeling die zich afspeelt in het gebied van de larynx, het strottenhoofd, een mens kan in dat geval vrijwel een heel aardeleven bouwen op de krachten die hun uitdrukking vinden in dit gebied van het lichaam. Dit kan tot uitdrukking komen doordat het gebruik van spraak en klank op de voorgrond treedt, zoals het geval is bij de componist Tchaikovsky en de dichter Shakespeare. Deze krachten kunnen echter ook misbruikt worden om macht te verwerven, zoals bijvoorbeeld Robespierre en Lenin laten zien.

De positie van de zon verleent immers aan de persoonlijkheid bepaalde krachten, maar niet de morele kwaliteit hoe er mee om te gaan.

De zon in het teken Tweelingen versterkt de vormkrachten die in het bijzonder verbonden zijn met de armen. Iemand bij wie deze krachten actief zijn, kan zijn brandpunt in dit gebied beleven en deze subtiele etherkrachten middels zelfexpressie in zijn leven inzetten. Voorbeelden zijn: de auteur Bulwer - Lytton, wiens expressieve vermogen niet middels spraak, maar schrijvend tot uitdrukking kwam en de schilder Albrecht Dürer.

De zon in het teken Kreeft concentreert de aanleg in de krachten die het borstgebied vormen en voert tot een tendens de persoonlijke wereld te omarmen, of deze nu klein of groot is. Daaruit kan een liefde ontspringen voor alles wat het lot iemand toevertrouwt of een hang naar verovering. Voorbeelden zijn Alexander de Grote, Karl XII van Zweden en Maximiliaan van Mexico.

De zon in het teken Leeuw versterkt de vormkrachten die werkzaam zijn in bloedsomloop en ademhaling. Iemand met deze aanleg kan een soort koninklijke uitstraling teweeg brengen in ieder levensgebied, aangezien de levensstromen vanuit het hart opwellen. Maar dit kan tevens de bron worden van een extreme vorm van egoïsme. Voorbeelden zijn H. P. Blavatsky, Shelly, Napoleon I.

De zon in het teken Maagd concentreert de aanleg van een mens in de krachten die zich richten op het gebied dat onder het middenrif ligt. Een dergelijk persoon kan als het ware de wereld verteren, of deze nu aangenaam of hard is. Voorbeelden zijn Goethe, Elisabeth I van Engeland, kardinaal Richelieu en Leo Tolstoj.

De zon in het teken Weegschaal bevordert de ontwikkeling van vaardigheden die met de vormkrachten samenhangen die de heupen voortbrengen en andere organen die evenwicht bewerkstelligen. Een dergelijk mens kan een meester zijn in bemiddeling en het in evenwicht brengen van tegenstellingen. Hij kan zowel een integere rechter worden als een onoprechte goochelaar met het lot. Voorbeelden zijn Savonarola en Cesare Borgia.

De zon in het teken Schorpioen hangt samen met de vormkrachten die de voortplantings- en uitscheidingsorganen opbouwen, wat de aanleg kan geven krachten te ontplooien die vooruitgang mogelijk maken. Vaak wordt deze vooruitgang mogelijk door vernietiging van alles wat verbruikt en retarderend werkt. Het wegvagen van vooroordeel en traditie kan de weg voor vooruitgang banen, maar het kan ook tot een puur destructieve kracht worden. Voorbeelden zijn Erasmus - de humanist, Martin Luther en de dichter Friedrich Schiller.

De zon in het teken Boogschutter schenkt de mogelijkheid om met name die krachten in te zetten, die de dijen vormen. Zij dragen de mens binnen in steeds veranderend golven van de buitenwereld. Een dergelijke persoon kan zeer bevlogen zijn, maar als zijn aanleg te zeer eenzijdig is, kan hij door zijn eigen kracht ook weggevaagd worden. Voorbeelden zijn: Mary, koningin van Schotland, Charles I van Engeland, Beethoven en de dichter Heinrich Heine.

De zon in het teken Steenbok versterkt de krachten die de knieën en de ellebogen vormen. Het zijn krachten die een brug slaan tussen de buitenwereld van objecten en de innerlijke wereld van bewustzijn. De zintuigen, met name de ogen, dragen een zelfde vermogen in zich. Als een mens geboren wordt met de zon en Steenbok, wordt hij geconfronteerd met de vraag naar een evenwicht tussen binnen- en buitenwereld. Aan de ene kant kan het zijn dat hij een absoluut vertrouwen ontwikkelt in de objectieve werkelijkheid van zijn innerlijke ervaringen of het kan voorkomen dat hij dit vertrouwen volledig verliest en tevergeefs op zoek gaat naar een objectief en onwankelbaar beeld van een wereld voorbij de grenzen van de menselijke ziele-ervaring. Voorbeelden zijn: Jeanne d'Arc, Nostradamus - bekend door zijn profetieën en Isaac Newton.

De zon in het teken Waterman bevordert de ontwikkeling van de krachten die de onderbenen opbouwen. Zij zijn in staat om het bewustzijn uit te breiden tot het gebied ' voorbij de huid ', de uitgestrekte oceaan van kosmische etherkrachten. Voor iemand die deze aanleg meebrengt, is de beslissende vraag of het Ik sterk genoeg is om zichzelf staande te houden en te kunnen oriënteren in deze oceaan. Voorbeelden zijn John Ruskin, Byron, Mozart en Swedenborg.

De zon in het teken Vissen tenslotte, is verbonden met de vormkrachten van de voeten. Een mens die geboren is toen de zon in dit teken stond, beleeft de aarde waarop zijn voeten gaan en ' proeft ' deze als het ware. Afhankelijk van de kracht van het Ik wordt de aarde beleefd als een gevallen lichaam of als een zware en terneerdrukkende last, die door de mens omgevormd en verlost moet worden. Voorbeelden zijn Michelangelo, Victor Hugo, Schopenhauer en kardinaal Newman.

De zon draagt dus het astrale oerbeeld van het Individuele Mensenwezen omlaag in het afzonderlijke leven van ieder individu op aarde. De wezensdelen van dit oerbeeld worden in de draaikolk van het individuele mensenlot geworpen. De zon zuigt deze maagdelijke astrale substantie aan, die de oorsprong vormt van alle fysieke substantie; vanuit de diepte van de sterrenwereld tot in het middelpunt van ons universum, het zonnestelsel. Deze oerbeeldsubstantie gaat door verschillende graden van verdichting voordat zij de zon bereikt. Op aarde bereikt deze substantie de toestand van materie en van manifestatie in de sfeer van het individu.

Dit is echter niet de laatste stap van de werkzaamheid van de zon. Daarover zullen we dan in de volgende brief spreken en zien dat de zon in werkelijkheid een drievoudig wezen is. Dat voert ons tot de grootste mysteries in het universum. In deze brief hebben we dit vraagstuk slechts vanuit één bepaalde richting benaderd.

14e astronomische nieuwsbrief

Willi Sucher

De zon (vervolg)

De moderne astronomie beschouwt de zon in zekere zin als een enorme vuurbal. Er bestaan vele theorieën over de aard en de oorsprong van de werking van de zon, maar geen daarvan kan werkelijk een bevredigende oplossing geven voor de vele problemen die zich verbinden met de gevarieerde fenomenen van de zon. Volgens deze theorieën zou de zon een gasachtig of zelfs een solide lichaam hebben. Rudolf Steiner wees op een andere benadering, die een antwoord kan geven op vele raadsels waar het wezen van de zon en ons zonnestelsel ons voor plaatsen. Volgens deze benadering is er sprake van een negatieve ofwel 'antiruimte' en de zon die we aan de hemel zien, bestaat als gevolg van het feit, dat de ruimte in ons universum daar verdwijnt en een antiruimte ontstaat. De zon is als het ware gelijk een gat in de ruimte en de activiteit van de zon is een soort zuigende kracht, die de substantie in de ruimte in het gebied van de antiruimte trekt. Daarop hebben we gewezen, toen er in de vorige brief sprake was van de zon die de astrale substantie vanuit het universum naar zich toe trekt.

Voordat deze astrale substantie echter de zon bereikt, maakt zij een verdichtende ontwikkeling door, waarvan het hoogtepunt op aarde bereikt wordt. Daarmee is de activiteit van de zon niet uitgeput, die vergeleken kan worden met het proces van de spijsvertering. Om te kunnen verteren moet een mens eten, maar we kunnen niet zeggen, dat het uiteindelijke doel van de spijsvertering is om mensen aan het eten te zetten. Het uiteindelijke doel van de spijsvertering is het oplossen en afbreken van het voedsel. Om dit te bereiken moeten mensen eten, wat zij met hun zintuigen beleven. Op dezelfde wijze is het de impuls van de zon om de ruimtelijke substantie op te lossen, om zodoende de veretheriseerde grondslag te scheppen voor de spirituele vooruitgang en vernieuwing van ons universum. De zon is het verteringsorgaan van het grote kosmische wezen van het universum waarin we leven. De aarde is het gebied in het universum waar het 'voedsel' - de substantie - wordt ingenomen en door de zintuigen beleefd wordt.

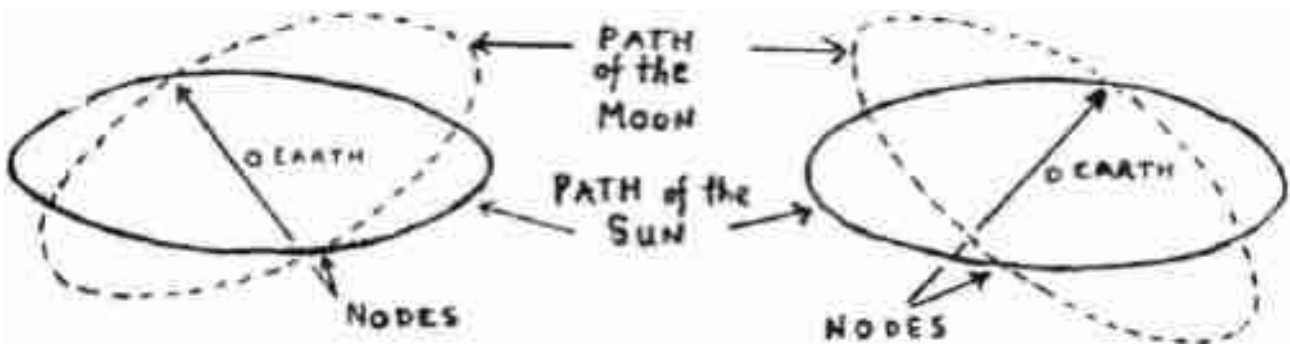
In dit opzicht vormt de aarde en ook de schepping van de individuele menselijke gestalte, zoals beschreven werd in de 13^e brief, als het ware enkel een indirect gevolg van de werkzaamheid van de zon. Het uiteindelijke doel is het oplossen van de menselijke vorm om de inherente krachten en substanties om te vormen tot een etherische kiem voor een toekomstig universum. Dit proces waarin de menselijke vorm wordt opgelost noemen we de dood. Daarom is de zon de doodspoort of ook wel de poort die tot de gestorvenen voert.

De positie van de zon op het tijdstip van de dood is van grote betekenis voor het leven in de geestelijke wereld na de dood. Hierover zal nog veel meer te zeggen zijn wanneer we de stervenshoroskoop zullen bestuderen. De positie van de zon bij de geboorte is eveneens erg belangrijk, omdat deze de verbinding van de mens met de wereld van de gestorvenen op heel bepaalde manier weergeeft. We dienen vertrouwd te raken met het feit dat de afzonderlijke details van de geboortecconstellatie naar gebeurtenissen verwijzen die in de geestelijke wereld hebben plaats gevonden voorafgaand aan de geboorte, maar zij kunnen eveneens de sleutel vormen voor een begrip van spirituele gebeurtenissen of invloeden die reiken tot in het leven dat zich na de geboorte afspeelt. Om de sleutel tot een dergelijk begrip te vinden voor hetgeen verborgen is achter de positie van de zon bij de geboorte, dienen we onze aandacht te richten op enkele bijzonderheden van de baan die zon en maan beschrijven.

Als we de beweging van de zon zouden kunnen aangeven als een witte streep aan de blauwe hemel dan zouden we ontdekken, dat dit pad een volledige cirkel vormt in de loop van een jaar. Zouden we gedurende een periode van 28 dagen hetzelfde met de maan doen, dan zou er eveneens een cirkel aan het hemelgewelf ontstaan. We zouden echter ontdekken, dat de maan zich niet langs dezelfde cirkel beweegt als de zon. Beide cirkels maken een geringe hoek ten opzichte van elkaar, waardoor de baan van de maan op twee plaatsen de baan snijdt die aan de hemel voor ons ook door de zon beschreven wordt. Beide snijpunten liggen tegenover elkaar en zij worden aange-

duid als de maanknopen. Natuurlijk zijn deze knopen aan de hemel niet zichtbaar. We zouden ze alleen zien, als we de beide cirkels van de bewegingen van zon en maan aan de hemel zouden kunnen tekenen. Niettemin kunnen we hun positie berekenen.

We dienen ons nu het pad van de zon als een reusachtige cirkel aan de hemelbol voor te stellen daarbinnen ligt dan de tweede cirkel, die van de maan, met een afwijking van 5 booggraden t.o.v. het zonnepad. Verder dienen we ons voor te stellen dat de twee tegenover elkaar liggende snijpunten, de knopen, in beweging zijn. Dat wil zeggen, de tweede, afwijkende cirkel, beweegt zich langzaam tegen de klok in en daardoor verplaatsen zich ook de snijpunten, de knopen, langs de eerste cirkel, die van de zon. Een volledige rondgang van de binnencirkel van het maanpad, gemeten aan de snijpunten, de maanknopen, duurt 18 jaar en 7 maanden. Dan zijn de knopen teruggekeerd naar hun uitgangspunt op de cirkel van de zon. Gedurende deze 18 jaar en 7 maanden verplaatsen de maanknopen zich door de volledige cirkel van de zon, die wordt aangeduid door de dagelijkse positie van de zon in de loop van het jaar.

In de afbeeldingen geeft de ononderbroken cirkel het pad van de zon weer. De streepjes cirkel verwijst naar het pad van de maan. In het midden bevindt zich de aarde. De tekening toont beide cirkels vanuit een standpunt dat buiten en boven de sfeer ligt waarin zon en maan zich bewegen. Zouden we ons in het middelpunt plaatsen, waar de aarde is aangeduid, dan komen we tot een juiste voorstelling. De afbeelding links toont de positie van het pad van de maan en de maanknopen op een bepaald tijdstip. Rechts toont de situatie nadat enige tijd verstreken is. De cirkel van de maan en de knopen hebben zich tegen de klok in verplaatst.

Deze knopen hebben een belangrijkste spirituele betekenis. Zij geven aan hoe de sfeer van de zon en de maan op een bepaald moment vervlochten zijn. De knopen zijn de punten waar de sfeer van de zon de sfeer van de maan raakt en zodoende een soort poort vormen van de ene sfeer in de andere. De zon vertegenwoordigt, zoals we reeds zeiden, een soort verterende functie in ons universum. Wanneer de ziel bij de dood het lichaam verlaat, wordt zij naar de zon toe getrokken. De maan en haar sfeer oefenen een werkzaamheid uit, die vergeleken kan worden met het in- en uitademen van het menselijk lichaam, maar niet het proces dat in de longen plaats heeft en dat berust op het ademen. Het is een activiteit die zich plaatst tussen het hoofd van ons universum, dat door de aarde vertegenwoordigd wordt en de 'spijsvertering', vertegenwoordigd door de zon. Het is een activiteit die het evenwicht zoekt tussen het opnemen en het oplossen van de kosmische substanties.

Zo vormen de maanknopen - de poort van de zon naar de maan - een verbinding tussen de gestorvenen, die zich in de sfeer van de zon bevinden, en de aarde. Kijken we naar de positie van de zon in de geboortestellatie, dan kunnen we dit zien als de individuele verbinding met de sfeer van de gestorvenen. Maar om deze verbinding werkzaam te laten zijn in het aardse leven van een mens, dient er een poort gevormd te worden van de zon naar de aarde via de maan. Dit is mogelijk door de beweging van de maanknopen.

Een voorbeeld kan dit duidelijk maken: Goethe werd op 28 augustus 1749 geboren, toen de zon zich op 5 graden in het teken Maagd bevond. Het eerste kenmerk van deze zonnepositie hebben we in de 13^e brief beschreven. Daarnaast kunnen we Goethe's verbinding met de sfeer van de gestorve-

nen aan deze positie van de zon aflezen. Deze verbinding kan echter alleen werkzaam worden wanneer de maanknopen een poort openen van het gebied van de zon naar de aarde. Dit was niet mogelijk op het tijdstip van Goethe's geboorte, omdat de knopen zich niet bevonden waar de zon was. Dit was echter wel het geval enige tijd voor zijn geboorte, toen zijn ziel zich nog in de geestelijke wereld bevond. In het jaar 1747 bereikte een van de beide voortschrijdende maanknopen de positie op het pad van de zon, waar twee jaar later, op 28 augustus 1749 de zon zich daadwerkelijk zou bevinden. Op die manier kwam de verbinding tussen zon en aarde tot stand. Het maakt niet uit, dat de geboortezon van Goethe zich pas veel later op dit punt van de ecliptica zou bevinden. De poort tussen zon, maan en aarde kan lang voor de geboorte geopend worden en in sommige gevallen ook zelfs na de geboorte. In dit gebied hebben we met een ander tijdsbegrip te maken dan we gewend zijn op aarde.

De positie van de planeten op het tijdstip waarop deze poort geopend is, laten iets zien van de individuele verbinding die Goethe later in zijn leven met de gestorvenen zou hebben. In het jaar 1747, begin maart, treffen we bijvoorbeeld Saturnus aan in het sterrenbeeld Maagd, precies op de plek waar hij stond toen Paracelsus op 23 september 1541 stierf.

We dienen ons voor te stellen hoe al het streven van Paracelsus in deze positie van Saturnus in de Maagd stroomde, met name de geestelijke essentie van zijn daden, voor zover zij de vooruitgang van de gehele mensheid betroffen, 200 jaar voordat Goethe geboren werd. In Goethe's zonnepoort-horoscoop, zoals we het zouden mogen noemen, was Saturnus tot de positie teruggekeerd, die verbonden is met het gebied van Paracelsus' daden in het verleden. Wat is de geestelijke essentie van de daden van Paracelsus? Hij was een beroemd arts in de 16^e eeuw, die moedig de weg opende, die voerde tot de ontwikkeling van de moderne geneeskunde. Hij vorderde en leefde voor, dat een arts niet langer de achterhaalde verhandelingen over geneeskunde moest studeren, maar dat hij het 'grote boek van de natuur' zou moeten lezen, om de oorzaken van ziekte en de middelen voor hun genezing te leren kennen. Maar hij was in staat om het grote boek van de natuur nog op een hele andere manier te lezen dan de moderne natuurwetenschap. Hij streefde er naar om in de ontmoeting met de natuur een weg te vinden naar de wortels van het bestaan. Wanneer we zijn boeken lezen of op zijn minst een poging daartoe doen, want het is niet makkelijk om zijn taal te verstaan, dan ontdekken we dat hij werkelijk een diepgaand inzicht had in de geestelijke wortels van de natuur. Dit was zijn grote gift voor de vooruitgang van de mensheid. Hij stond als een wachter aan de poort van de oude wijsheid naar het nieuwe tijdperk van wetenschap, als iemand die ons herinnert aan de geest die werkzaam is in het rijk van de natuur. Deze gift aan de mensheid werd door Goethe opgepakt en verder ontwikkeld. Goethe trachtte de geestelijke wortels van de natuur te vinden en dit lukte hem ook tot op zekere hoogte. De bovenzinnelijke waarneming van de oerplant als het geestelijke moederwezen van alle bestaande planten, waar Goethe zeer duidelijke uitspraken over deed, bewijst dat hij een sterke verbinding had met de grootse impuls die in Paracelsus had gewerkt. Daarom kon Steiner over Goethe spreken als de vader van de geesteswetenschap. Dat is de wetenschap die de werkzame geest waarneemt achter de fenomenen in de wereld van de zintuigen.

Hier kunnen we zien hoe iemand in zijn eigen tijd een idee of impuls tot een bepaald punt kan ontwikkelen. Vervolgens kan een andere individualiteit deze impuls oppakken, lang nadat de eerste persoon gestorven is en hij deze impuls middels een werkelijke verbinding met de gestorvenen voort kan zetten. Goethe had inderdaad een levende verbinding met Paracelsus. In een periode waarin Goethe een zware innerlijke crisis doormaakte, bestudeerde hij intensief Paracelsus.

De bekende filosoof Spinoza werd geboren op 24 november 1632. De zon bevond zich in het teken Boogschutter. Deze zonnepoort werd door de maanknopen in 1630, twee jaar voor Spinoza's geboorte, geopend. Saturnus bevond zich toen in het sterrenbeeld Weegschaal. Dit voert ons naar Giordano Bruno, die 30 jaar eerder gestorven was, op 17 februari 1600, toen Saturnus zich eveneens in het sterrenbeeld Weegschaal had bevonden.

Giordano Bruno was op de brandstapel ter dood gebracht door de roomse inquisitie. Aanvankelijk was hij een monnik geweest, maar zijn enthousiasme voor de waarheid en zijn verbondenheid met

een nieuwe wetenschappelijke zienswijze, zoals die bijvoorbeeld in het copernicaanse stelsel tot uitdrukking komt, bracht hem in conflict met zijn kerkelijke superieuren. Hij was uit zijn klooster gevlucht en maakte lange reizen door Europa, waarbij hij zijn nieuwe wetenschappelijke inzichten onderwees. Hij werd tenslotte door gezanten van de roomse kerk gevangen genomen en aangezien hij zijn leerstellingen niet wilde herroepen, werd hij levend verbrand. In Spinoza was deze geest van onwankelbaar enthousiasme en toewijding aan de waarheid en de vrijheid van filosofisch denken eveneens aanwezig. Ook van hem kunnen we zeggen, dat hij, evenals Giordano Bruno, een martelaar was door zijn strijd voor geestelijke vrijheid. Zijn leven was een aaneenrijging van vervolging door alle mogelijke instituties, die er op gericht waren om duistere spirituele tradities te conserveren. Hij stierf op jonge leeftijd in ellendige omstandigheden als gevolg van een levenslang onbegrip van de mensen om hem heen.

Een andere bekende filosoof en wiskundige is Gottfried Wilhelm Leibniz, geboren op 21 juni 1646 (juliaanse kalender). De zon bevond zich in het eclipticateken Kreeft. Deze zonnepoort werd geopend door de maanknopen in het jaar 1647, één jaar na zijn geboorte. We treffen Jupiter aan in het sterrenbeeld Leeuw, waar hij zich ook bevond toen Giordano Bruno stierf. Zo vinden we eveneens een samenhang tussen Leibniz en Giordano Bruno, maar hier is het Jupiter die de verbinding tot stand brengt. Daarom was de kwaliteit die Leibniz in geestelijke zin als het ware geërfd had, van een ander gehalte. Het was de gedachtenwereld van Bruno die in Leibniz weer tot leven kwam en verder ontwikkeld werd. De kern van Bruno's leer is de idee van de monaden als fundament van al het bestaande in het universum. De oorspronkelijke universele eenheid, die hij aanduidt als de *monas monadum*, splitst zichzelf op in een veelheid aan afzonderlijke wezens of monaden, die levende wezens zijn en ieder daarvan is op zichzelf een universum. De ziel van een mens is een denkende monade. Leibniz baseerde zijn filosofische leer op zijn 'monadologie' en de idee van een 'van tevoren gevestigde harmonie' (praeëstabilierte Harmonie). Evenals Giordano Bruno stelde hij zich God voor als de *monas monadum*. De afzonderlijke monaden, die van deze *monas monadum* afstammen, beschikken over verschillende gradaties van bewustzijn. Zij vormen als het ware de ziel van de dingen en de wezens, maar voor Leibniz is iedere monade op zichzelf een weergave van het universum in verschillende gradaties.

Publicaties van Willi Sucher

Paperbacks:

Cosmic Christianity and the Changing Countenance of Cosmology (1970-71). Opnieuw uitgegeven door de Anthroposophic Press, New York, in 1993. Bevat inleidende perspectieven die kunnen voeren tot een nieuwe benadering en een nieuw begrip van de dierenriem en de planeetsferen. Weergave van de planetaire bewegingen tijdens het leven van Christus. Specifieke gebeurtenissen uit dit leven worden in verband gebracht met de sterrenconstellaties, als archetypen voor een nieuwe manier om op de planetaire aspecten te reageren. (\$15)

Isis Sophia (1951-52). Een grondlegend werk met betrekking tot de Griekse mythologie en de sterrenbeelden aan de noordelijke sterrenhemel. Een diepgaande bespreking van de Dierenriem en de kosmische stadia van de wereldontwikkeling, evenals de oorsprong van ons zonnestelsel. (\$13)

Deze publicatie is ook in een Nederlandse vertaling¹ verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deell (24,90).

Manuscripten:

Man and the Stars (1952). Bevat een inleidende beschouwing en onderzoeksresultaten van de relatie tussen mens en sterrenwereld bij het stervensmoment, in de embryologische ontwikkeling, bij aangeboren afwijkingen; evenals de kosmische en fysiologische grondslag van het zieleven. (\$12.50)

Eveneens in een Nederlandse vertaling² in boekvorm verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deel 2 (f29,50).

The Drama of the Universe (1958). Een basiswerk van de astrofisie, waarin de grondslag voor een moderne heliocentrische benadering wordt gelegd. Het karakter van de planeten wordt samen met de kwaliteiten van de sterren en hun mythologie besproken. De nadruk ligt op de samenhang tussen de planeten en historische gebeurtenissen in de natuur, tussen naties onderling en in het leven van historische persoonlijkheden.(\$12.50)

Deze publicatie zal als volgende Nederlandse vertaling³ verschijnen bij Uitgeverij Zevenster, onder de titel *Isis Sophia*, deel 3.

Star Journals (1965-1970). Gebundelde uitgave van de eerste 14 van in totaal 61 nummers. Bevat een schets van de essentiële kenmerken van de Dierenriem met de omringende overige sterrenbeelden en de planeten van ons zonnestelsel.(\$8.00)

Practical Approach - Towards a New Astrosophy (1974).

Praktische aanwijzingen hoe een sterrenconfiguratie geduid en verstaan zou kunnen worden. Gedetailleerde introductie van een heliocentrische benadering.(\$8.00)

De Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden gratis in PDF-vorm aangeboden op <http://www.astrosophy.com> Zie ook de videocursus door Jonathan Hilton

¹ De Nederlandse vertaling van *Isis Sofia*, de delen I en II zijn (2022) niet meer leverbaar sinds de uitgeverij Zevenster is opgeheven. Beide delen worden nu in PDF vorm gratis aangeboden op de website van Jonathan Hilton www.astrosophy.com waar het werk van Willi Sucher beschikbaar is in diverse talen.

² zie voetnoot 2

³ Dit is niet tot een uitgave gekomen bij Uitgeverij Zevenster

SIVIVUS

Journal for
Astrosophy

Nr. 4 1999

Cover Design
Cameron Clark

EDITORS

Jonathan Hilton
Darlys Turner
Marcel Fontijn
Roberta van Schilfgaarde

Sirius, the Journal for Astrosophy werd uitgegeven door
het AstrosophyResearch Center.
Alle rechten voorbehouden.

Deze uitgave kwam tot stand door digitalisering van de oude boekwerkjes.
Daarbij is, voor de gratis PDF-vorm, de inhoud overgezet van A5 naar A4.
De tekst is naar de huidige maatstaven aangepast.
Zijn tekeningen daar waar nodig digitaal gecorrigeerd en enkele voorzien
van aanvullende gegevens (b.v. tekst, kleur, de nieuwe dierenriemtekens
van Willi Sucher ed).

Jonathan Hilton, beheert het gedigitaliseerde werk van Willi Sucher op zijn
website:

<http://www.astrosophy.com>

Met Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden,
zoals Willi zich dat wenste, gratis en in PDF-vorm aangeboden.

Zie ook de videocursus en artikelen door Jonathan Hilton
over het werk van Willi Sucher op de site.

[ONLINE COURSE REGISTRATION](#)

Beste vrienden en vriendinnen van *Sirius*,

Het huidige, achtste nummer van *Sirius* is voorlopig de laatste uitgave van ons tijdschrift. De Engelstalige uitgave houdt op te verschijnen. We hebben de Nederlandstalige uitgave in nauwe samenwerking met de redactie in Meadow Vista, Californië uitgegeven. In de afgelopen maanden hebben we overwogen of het wenselijk en mogelijk is om zelfstandig met een Nederlandse uitgave van het tijdschrift door te gaan. We zien hier echter van af; mogelijk dat dit een impuls voor een toekomstig initiatief zou kunnen zijn.

We zijn er van overtuigd, dat we met *Sirius* in de voorbije twee jaren iets hebben kunnen bijdragen aan de verbreiding van de aanzet die *Willi Sucher* heeft gegeven, om een nieuwe sterrenwijsheid, gebaseerd op de geesteswetenschap van Rudolf Steiner, gestalte te laten aannemen. Als redactie in Nederland zouden we graag hebben gezien, dat het tijdschrift een platform was geworden voor de verschillende ontwikkelingen die zich in de afgelopen jaren op het gebied van de Astrosophie hebben voorgedaan. Deze intentie kon echter door de redactie in Californië niet megedragen worden. Ook deze impuls blijft mogelijk aan een toekomstig initiatief voorbehouden.

In *Sirius* werden een groot aantal astronomische nieuwsbrieven gepubliceerd, die *Willi Sucher* in de periode 1944/46 schreef. Om deze publicaties af te ronden, zullen wij onze abonnees in de loop van het eerste kwartaal 2000 de brieven 18 en 19, die handelen over Venus en Mercurius, zonder verdere kosten toesturen. De brieven zijn inmiddels in boekvorm in het Engels uitgegeven, onder de titel *Isis Sophia, Introducing Astrosophy*. Oude nummers van *Sirius* kunnen nabesteld worden, zolang de voorraad strekt.

Wij danken onze lezers voor de getoonde belangstelling en spreken de hoop en de wens uit, dat de impuls om een nieuwe sterrenwijsheid tot ontwikkeling te brengen, verder gedragen zal worden.

Met een hartegroet, namens de redactie,

Marcel Fontijn.

INHOUD

De sterrenhemel tussen Advent en Epifanie	<i>Jonathan Hilton</i>	5
15e astronomische nieuwsbrief	<i>Willi Sucher</i>	9
16e astronomische nieuwsbrief	<i>Willi Sucher</i>	15
Een opgave voor de komende eeuw	<i>Darlys Turner</i>	20
Er sprach	<i>Christian Morgenstern</i>	23

De sterrenhemel tussen Advent en Epifanie 28 november 1999 - 6 januari 2000 *Jonathan Hilton.*

' Het zonnewezen ' dat de mens gedurende lange tijden enkel uit de kosmos ontving, begint in de ziel van binnen uit te stralen. De mens gaat leren om van een ' innerlijke zon ' te spreken en hij zal gaan inzien dat zijn leven hier op aarde door de zon geleid wordt. '
(Rudolf Steiner, Leitsatze, 31-08-1924.)

Wanneer de lange van licht vervulde zomerse dagen in september en oktober beginnen te tanen en op het noordelijk halfrond beginnen plaats maken voor de kou en de duisternis van de winter, kunnen we de kosmos met een nieuwe intensiteit beleven. De volheid aan leven die de atmosfeer gedurende de zomer bevolkte wordt met de aantocht van de kou uitgedund. Terwijl in de winter de robuuste schoonheid van kale stam en takken zichtbaar wordt, neemt 's nachts de hemel steeds meer een kristallijne kwaliteit aan. Polariteit is het thema van de zonnewendes. In tegenstelling tot de zomer met zijn nachtelijk gewaad van leven, geluiden en geritsel, wordt de winter gekenmerkt door sterren die met een overweldigende stilte aan het firmament schitteren. Het waarnemen van de hemel tijdens een late decemberavond, kan een gewijd moment van op - zichzelf - gesteld - zijn bewerkstelligen. De zwijgende, enorme hemelkoepel wekt in ons innerlijk een antwoord. Voor mij is dit antwoord dikwijls een mengsel van enerzijds pijn vanwege de kloof die tussen mijzelf en de sterren gaapt en het verlangen om gehoord en geleid te worden door hun diepoer inzicht en anderzijds dankbaarheid dat mij de ruimte gelaten wordt om onder dit zwijgen mijn eigen weg te gaan. Ik denk dat het verlangen uit het verleden stamt, uit de herinnering voortvloeit ooit vanuit de kosmos geleid te zijn, door de sterren en de zon daarboven. De dankbaarheid ontstaat uit de vrijheid om de ' innerlijke zon ' te gaan ontwikkelen als mijn eigen gids. Door de ontwikkeling van een nieuwe sterrenwijsheid, ofwel Astroföie, kan deze polariteit die in ieder mens leeft en werkt, bewust worden. Om te zien naar het velden en geleid te worden door de kosmos daarboven, antwoorden aan de hemel te zoeken, voert terug in een vroegere bewustzijnstoestand, die niet past bij het nieuwe Michaëlische tijdperk. Kennis van de planeetbewegingen zou daarom geen middel moeten vormen om te horen wat de kosmos ons vertelt te doen. De kosmos leeft eerder in afwachting van onze spirituele volwassenheid, bewust betrokken, samen met de zonnegeest die zich met de aarde verenigd heeft, bij het scheppen van een nieuwe kosmos. Naarmate ons inzicht groeit, beginnen we onze verantwoordelijkheid te beseffen ten opzichte van de macrokosmos. Onze handelingen berusten dan eerder op waarneming en ervaring, dan op een leiding van buitenaf. Advent, Kerstmis en Epifanie is de periode waarin de zon in de aarde geboren wordt en de geboorte van de innerlijke zon in het Ik van de mens. Daarom zal de volgende beschouwing van de planeetbewegingen in het teken staan van dit specifieke jaargetijde. We zullen nu een blik werpen op de bewegingen van de uiterlijke zon en planeten, tegen de achtergrond van de sterren van de Dierenriem, als imaginaties die ons vertellen over de gang van de innerlijke zon en planeten door de ziek - geestelijke oerbeelden van de innerlijke Dierenriem.

Gedurende de kersttijd in de overgang naar het jaar 2000, bevinden alle planeten, met uitzondering van Saturnus en Jupiter, in de drie sterrenbeelden Schorpioen, Boogschutter en steenbok, die in de donkere helft van de Dierenriem liggen. zon, Venus en Mercurius betreden de Schorpioen en ontmoeten daar Pluto in december begin januari. Neptunus en Uranus blijven in Steenbok, waar Mars hen ontmoet tijdens zijn gang door deze constellatie in de kersttijd. De dynamiek van Mars met Uranus en Neptunus in Steenbok en van zon, Venus en Mercurius met Pluto in de Schorpioen, is een nader onderzoek waard.

Bij het begin van de Advent op zondag 28 november, bevond de zon zich in het sterrenbeeld Schorpioen. Venus bevond zich in de Maagd en steeg voor de zon op als morgenster. Op 15 november heeft Mercurius de zon in een beneden conjunctie ontmoet (tussen de aarde en de zon in) en rond de eerste Adventszondag kwam zijn retrograde beweging tot stilstand en begon hij weer voorwaarts te bewegen. Daarmee begon deze planeet in het sterrenbeeld Weegschaal weer aan een grote zwaai achter de zon langs. Hij betrad vervolgens de Schorpioen op 10 december, om op 18

december een conjunctie met Pluto te maken. Met oud - en - nieuw bevindt hij zich dan alweer in de Boogschutter.

Venus doorliep intussen het sterrenbeeld Weegschaal en bereikt de Schorpioen op 29 december. Op 6 januari, Epifanie, zal Venus bijna conjunct zijn met Pluto. Zo volgen deze beide transformerende planeten de gang van de zon door de donkere sterrenbeelden van de Dierenriem, en door kruisen de Schorpioen op 2 december bereikt en vervolgens voor de winter zonnewende, op 20 december de Boogschutter bereikt.

De vier weken van de Advent vormen een voorbereiding op de geboorte van het Christuskind. Het zouden ieder jaar opnieuw weken van loutering en reiniging kunnen zijn, waarin de astraliteit van de mens toegerust wordt om de geboorte met Kerstmis te ontvangen. De zon bereikt ieder jaar tegen het einde van november het sterrenbeeld Schorpioen. Dit keer begeleiden Mercurius en Venus de zon. Waar staat dit sterrenbeeld voor? Het vertegenwoordigt de imaginatie van de val die het menselijk astraallichaam heeft doorgemaakt en de gevolgen hiervan, de dood. In de Schorpioen herinneren en ervaren we het verlies van onze eenheid met het goddelijke. Vroeger werd in dit gebied van de hemel de Adelaar geschouwd. Deze adelaar, die hoog boven de aarde kon zweven en kon 'zien' (de vroegere helderziendheid van de mens), is gevallen. Daarvoor in de plaats kwam de Schorpioen met zijn dodelijke angel. De Schorpioen vertegenwoordigt de gevolgen van de oorspronkelijke afdaling van het astrale lichaam in het gebied van materie en begeerte. Daar komt bij dat momenteel ook Pluto zich in dit sterrenbeeld bevindt. Deze planeet werd naar de heerser van de Onderwereld vernoemd en vertegenwoordigt het element dat de opstandingskrachten op aarde teniet zou willen doen en de mens aan het inwendige van de aarde zou willen kluisteren. Pluto heeft het gebied van de Schorpioen in 1995/96 betreden en zal daar tot het jaar 2007 vertoeven. Toch is met de Schorpioen ook de hoop verbonden, want in de 'val' van de mens liggen de kiemen voor zijn opstanding besloten. Verschillende mythologieën kennen het thema van de zonneheld die afdaalt in het gebied van Hades. Zij verbeelden vooraf de daad van Christus, die afdaalde in de sfeer van de dood en voor de gehele mensheid de dood overwon. In de gang van deze planeten door de Schorpioen, leeft een krachtig potentieel van verlossing en transformatie van de onbewuste krachten, die diep in de menselijke wil besloten liggen. Dit planetaire gebaar vormt het beeld van de zonneheld, die Hades, binnen gaat en de Verst van de Onderwereld overwint, door de krachten van het Ik Ben. De planeten Venus en Mercurius voegen daar de opgave aan toe om het voelen en het denken om te vormen. Tegelijkertijd bestaat het gevaar dat krachten uit dit intens krachtige gebied van het onbewuste opstijgen en het strevende mensen - ik bedreigen. Willi Sucher veronderstelde dat de sfeer van Pluto een verbinding zou kunnen hebben met de Asuras, door Rudolf Steiner aangeduid als de derde soort tegenmachten, die hun invloed in onze tijd beginnen uit te oefenen. Toch liggen in de Schorpioen de krachten van opstanding en transformatie besloten van alles wat gevallen is. Middels het innerlijke proces van inwijding, kunnen deze krachten door ieder mens ontwikkeld worden. Door het streven van de mensheid zal dit sterrenbeeld omgevormd worden tot een nieuwe imaginatie: niet de Adelaar van weleer, maar de Duif van de toekomst: het beeld van de Heilige Geest; de omgevormde astraliteit, die het geheiligde kind baart.

Na zijn gang door de Schorpioen in de Advent, betreedt de zon het sterrenbeeld Boogschutter, kort voor de winterzonnewende en een paar dagen voor Kerstmis en krijgt later gezelschap van Mercurius. De mythologische verbeelding van dit sterrenbeeld, die ook tegenwoordig nog gebruikt wordt, is de centaur: half - mens, half dier - die met zijn pijl en boog op de Schorpioen mikt. Dit is een krachtige imaginatie van de mens in wording, worstelend met een tweeledige geaardheid en zich richtend op een toekomstige verwerkelijking. Dit doel wordt vervuld door degene die in donkerste moment van het jaar geboren wordt. Met Kerstmis bevindt de zon zich niet ver van de pijl van de Schutter. Het doel van de mens is verwerkelijk. Nu staat deze constellatie, waar de zon zich tot laat in januari doorheen beweegt, als een innerlijke opgave voor ieder individu, om het ware wezen van de mens te verwerkelijken. De woorden van Johannes de Doper en de handeling van de doop, toen het ware Ik Ben van de wereld, binnentrad in het aardse leven, vormt het thema van de viering van Epifanie op 6 januari, wanneer de zon zich in de Boogschutter bevindt.

Neptunus en Uranus, die zich langzaam voortbewegen, betraden in het afgelopen jaar de Steenbok. Neptunus bevindt zich 5° in de Steenbok en Uranus is hem ongeveer 10° vooruit. Mars houdt zich tijdens de Advent en de Kersttijd eveneens voornamelijk op in de Steenbok. Op nieuwjaarsdag bereikt hij de Waterman. Met Neptunus vormde hij op 29 november en met Uranus op 14 december een conjunctie.

De dynamiek van Mars, Uranus en Neptunus plaatst het bewustzijn van de mens voor een ander soort opgave. November 1989 viel de Berlijnse muur. Uranus en Neptunus bevonden zich toen dicht bij elkaar, zoals ook nu het geval is, maar dan wel in de Boogschutter. Op het punt waar de zon zich jaarlijks rond Epifanie bevindt. Tevens passeerde Saturnus de beide planeten, in oppositie met Jupiter (een zogenaamde ' grote oppositie '). In die periode voltrokken zich grote omwentelingen, met als uiteindelijke gevolg de ineenstorting van het Sovjet - systeem. Velen beleefden een nieuwe dageraad voor de menselijke vrijheid. Vanuit het perspectief van de sterrenwijsheid klonk de oervraag van het sterrenbeeld Boogschutter: ' Wat is de mens, dat gij acht op hem slaat? ' met andere woorden; wat is ons beeld van de mens? Het is deze vraag die bleef klinken, terwijl deze beide planeten dicht bij een door de Boogschutter gingen gedurende de jaren 1990/92.

Uit twee verschillende richtingen klinkt er op deze vraag een antwoord. Het ene antwoord verklaart de mens tot een god en wijst de aarde af. Het andere verklaart de mens tot een machine en ontkennt de geest. Nu treffen we de beide planeten Uranus en Neptunus in de Steenbok aan en tijdens de Heilige Nachten die in het nieuwe millennium binnen voeren, gaat de planeet Mars voor hen langs. In de Steenbok vinden we het potentieel voor een soort oplossing voor de polariteit en de worstelingen van de dualistische geaardheid van de Boogschutter. Willi Sucher brengt aan de hand van zijn onderzoek, in het boek Isis-Sophia deel 1, het sterrenbeeld Steenbok in verband met de fase in de ontwikkeling van de Oude Maan, waarin de rebellie van de maanwezens overwonnen wordt door de hogere zonnewezens. De grote val die zich tijdens de Oude Maan ontwikkeling in de Schorpioen voltrok, werd door de Steenbok gelouterd, wat een voorbereiding vormde op de hereniging van de zon en maan in de volgende fase van de Oude Maan, die weergegeven wordt door de Waterman. Daarom ligt in de Steenbok het potentieel besloten voor een doorbraak naar het ware beeld van de mens - de oplossing voor de dualistische aard van de Boogschutter. Maar wat voegt Mars hier aan toe? Mars vertegenwoordigt de sfeer van activist waardoor we kennis op doen van de fysieke wereld en in contact komen met de materie, opdat ons aardse bewustzijn zal ontwaken. Mars heeft ons ijzer en confrontatie geschonken en daardoor een zelfbesef als afgescheiden en onafhankelijk.

Het is de planeet van de natuurwetenschappen en het materialistische gedachtenleven. Door de ontwikkeling van het afgescheiden zelf verwerven we echter onze vrijheid. Het Mars - zelf vormt een eiland en de beleving van dit isolement voert tot een ommekeer, de hereniging met de wereld van waarachtig inzicht. De vraag die Mars in Steenbok, voor Uranus en Neptunus stelt, is dan of de noodzakelijke doorbraak naar een nieuw bewustzijn van de spirituele wil, gefrustreerd zal worden door een denkwijze die enkel de materiële wereld kan kennen. Zullen de marskrachten uit het verleden, die ook tegenwoordig nog werkzaam zijn, voor de mensheid de noodzakelijke doorbraak verhinderen naar een spirituele opgave voor het nieuwe millennium?

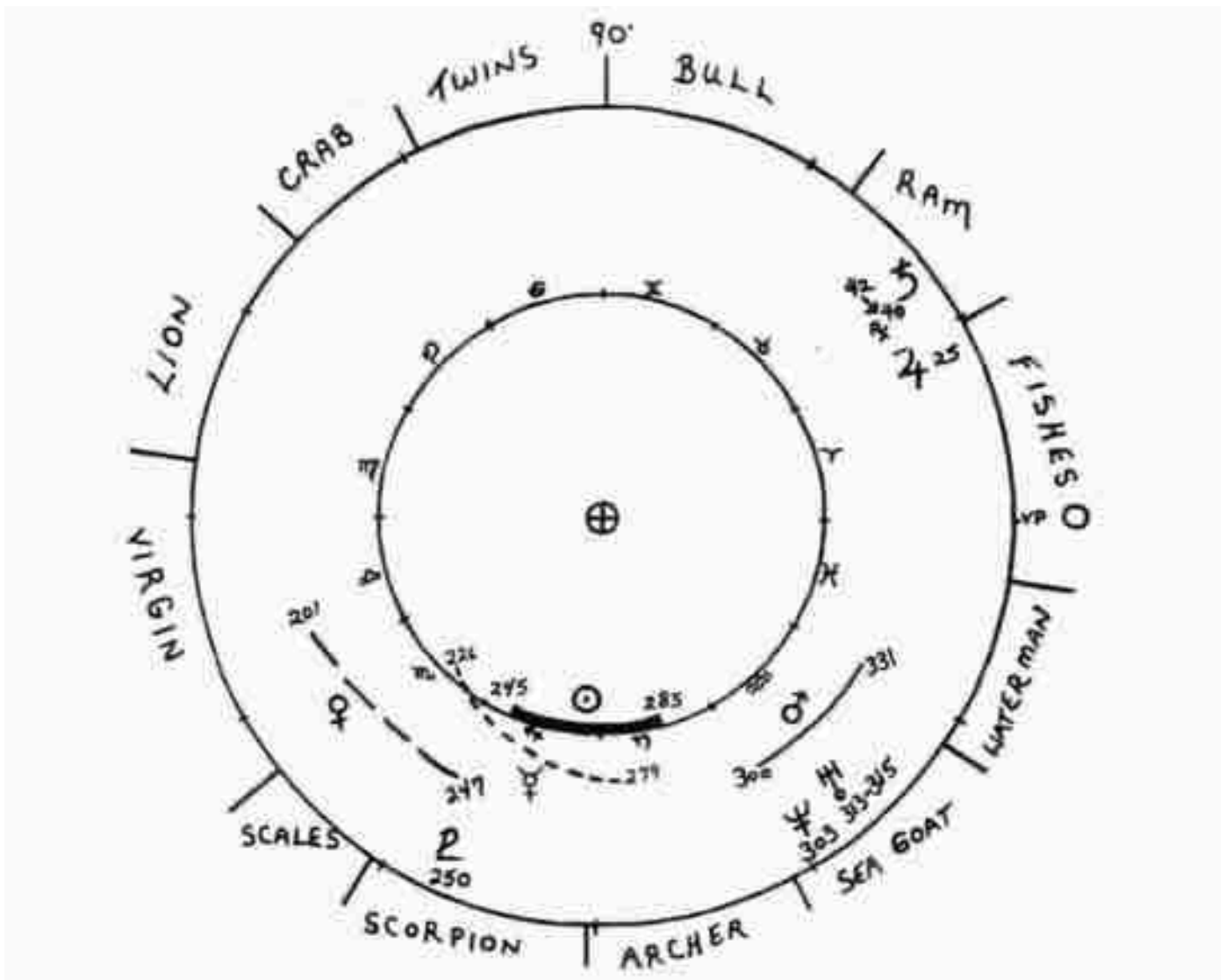
Tenslotte richten we ons op Saturnus en Jupiter in de hogere regionen van de Dierenriem; Saturnus in het sterrenbeeld Ram en Jupiter langzaam naderend, vooralsnog in de Vissen. Zij zullen elkaar in een ' grote conjunctie ' ontmoeten op 28 mei 2000, op de grens van Ram en Stier. Rond het tijdstip waarop Mars een conjunctie met Uranus vormt (14 december), maakt Saturnus een vierkant met Uranus en Mars.

Saturnus beheert het geheugen en de wet van karma in de evolutie. Saturnus in Ram is de imagineratie van de Vader die de Zoon schenkt (het Lam (Ram) Gods), die in de evolutie treedt om het goddelijk plan te vervullen. Maar het vierkant met Mars is ook een herinnering aan het karma van het materialisme, dat uitgewerkt moet worden en de mogelijkheid dat dit karma het ontwaken van een nieuw spiritueel bewustzijn voor de mensheid zou kunnen frustreren of in hoge mate zou kunnen verhinderen. Gaat de mensheid bijvoorbeeld een imaginatief bewustzijn tot ontwaken brengen

en waar nemen in de etherwereld, die aan de fysieke wereld grenst of zal een voortschrijdende technologie de etherwereld verder materialiseren door manipulatie van de levenskrachten als biotechnologie.

Saturnus en Jupiter stralen aan de nachtelijke hemel als een herinnering, dat onze deelname gevraagd is in de grootse vistas van de evolutie. Hun grote conferentie in het jaar 2000 kondigt een volgende stap aan, die mogelijk kan worden indien er mensen zijn die de oproep tot een spiritueel ontwaken serieus nemen: Saturnus en Jupiter, gedurende de komende maanden in de Ram, bieden een imaginatie van een nieuw begin en van een nieuw besef van het geestelijk wezen dat de mens is. De vraag die de kersttijd en de overgang naar een nieuwe era ons stelt, vereist dat we de consequenties van ons langzamer ontwaken onder ogen komen en de kracht vinden van de waarachtige innerlijke zon, opdat we de spirituele verantwoordelijkheid op ons nemen die we dragen voor de aarde en de sterren.

November 28, 1999 - January 6, 2000

Winter Solstice

15^e astronomische nieuwsbrief - juni 1945
Willi Sucher

De zon (vervolg).

In de vorige twee brieven hebben we gesproken over de zon en zijn werkzaamheid en verbinding met het geboortemoment. We zullen nu naar de zon kijken vanuit het standpunt van de voorgeboortelijke ontwikkeling van de mens.

We weten dat de embryonale ontwikkeling van een mens negen maanden bestaat; een periode die in individuele gevallen varieert. Maar als we de periode van negen maanden als een gemiddelde nemen, dan kunnen we vaststellen dat de zon zich in die tijd door driekwart van de Dierenriem heen beweegt, ofwel door negen sterrenbeelden. Om de volledige Dierenriem te doorlopen, zou de zwangerschap twaalf maanden moeten duren. Daarom geldt voor iedere horoscoop, dat de zon drie sterrenbeelden niet bezocht heeft tijdens de embryonale ontwikkeling. Dat zijn de constellaties die zich bevinden tussen positie van de zon bij de geboorte en de positie bij de conceptie. Deze sterrenbeelden zullen verschillend zijn, al naar gelang de geboortedatum. Wordt iemand bijvoorbeeld op 21 juni geboren, wanneer de zon zich voor het sterrenbeeld Tweelingen bevindt, dan kunnen we veronderstellen dat de zon de Tweelingen, de Kreeft en de Leeuw niet heeft bezocht, aangezien hij zijn tocht negen maanden eerder in de Maagd begonnen is.

Als we onszelf op de zon zouden plaatsten, dan zouden we de aarde in een kosmische richting waarnemen, die tegenovergesteld is aan de richting waarin we de zon op dat moment vanuit de aarde zouden zien. Zien we bijvoorbeeld vanaf de aarde, dat de zon het sterrenbeeld Tweelingen binnengaat, dan zouden we vanaf de zon zien hoe de aarde het sterrenbeeld Boogschutter betreedt. In een individuele horoscoop worden alle sterrenbeelden van de Dierenriem met de werking van de zon doordrongen, behalve de drie die we vermeld hebben. Maar vanuit het standpunt van de zon, zouden we in het midden van de embryonale ontwikkeling juist de aarde in deze drie constellaties kunnen zien. In afb. 1. wordt het pad van de zon tijdens de negen maanden van de embryonale ontwikkeling weergegeven. Het begin ligt in de Maagd en de geboorte vindt plaats wanneer de zon de Tweelingen heeft bereikt. Onberoerd blijven dus Tweelingen, Kreeft en Leeuw. Afb. 2. toont het pad van de aarde tijdens de zelfde periode. Vanaf de zon kan de aarde waargenomen worden in Tweelingen, Kreeft en Leeuw, wanneer de zon zelf zich in Boogschutter, Steenbok en Waterman bevindt - dat is de middenfase van de embryonale ontwikkeling. Daarom zijn de drie sterrenbeelden in de 'open ruimte' op een bijzondere wijze verbonden met de planeet aarde en zijn speciale betekenis in het universum.

Figure 1

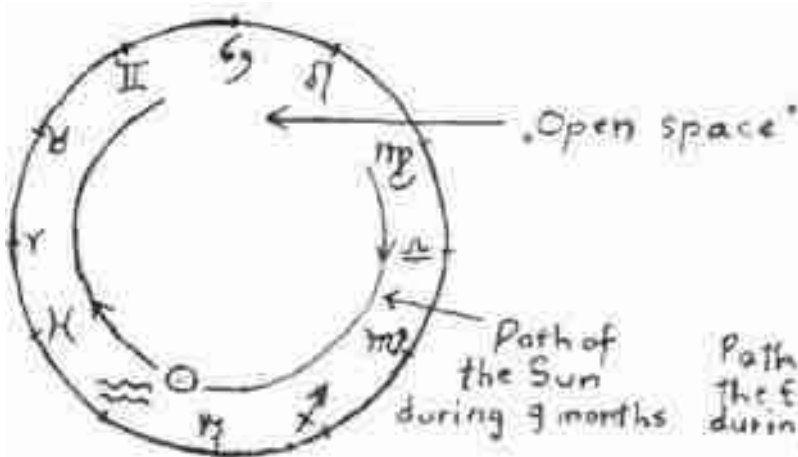
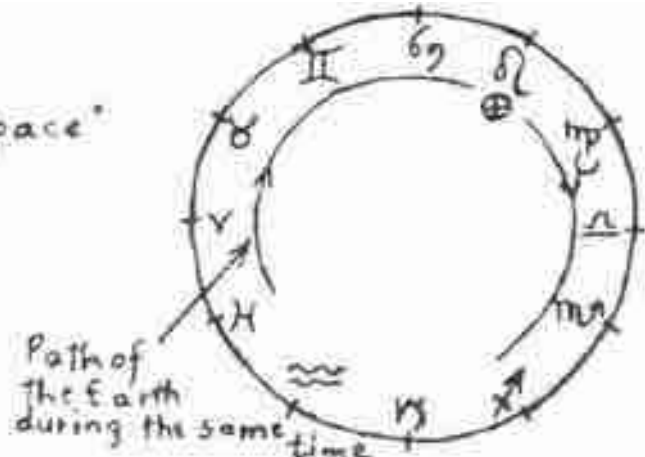

Figure 2

Als mens zijn we naar de aarde afgedaald, waar we onze opgave zoeken en misschien ook zullen vinden, en waar vreugde en verdriet op ons wachten. De drie constellaties in de 'open ruimte' van de embryonale horoscoop duiden op het soort aardse ervaringen die op de ziel toekomen. We zeiden dat het de positie van de aarde is, die vanuit de zon beleefd kan worden halverwege de embryonale ontwikkeling, tijdens de vierde, vijfde en zesde maand. Deze periode en de kosmische gebeurtenissen die dan plaatsvinden, vormen een afspiegeling van belangrijke stadia in het leven tussen de laatste dood en een nieuwe geboorte. Ook is het een soort vooruitblik op de middenperiode van het komende leven op aarde, met name de periode tussen het 30 en 35* levensjaar.

Tot zover lijkt dit alles een puur aardse aangelegenheid en de verbinding met de zon schijnt slechts indirect. Maar er ligt hierin een diep geheim verborgen, dat geestelijk tussen de zon en de aarde weeft.

Sinds de dood op Golgotha, is het Christuswezen verenigd met de aarde en is de leidende geest, de kosmische individualiteit van deze planeet geworden. Christus daalde vanuit kosmische verten naar de aarde af en verbleef in het lichaam van Jezus. Deze afdaling werd door de ingewijden van de voor Christelijke culturen waargenomen. Zij wisten dat Christus de zonnegeest is, de Gids van de zonnewezens, die afdaalde om de evolutie van de aarde zeker te stellen en op zich te nemen. Dit was een fundamentele daad, die tot ver in de toekomst reikt; want door deze gebeurtenis zal de huidige toestand van ons universum zich volledig wijzigen. De aarde zal de 'zon' van een nieuw universum worden. Zodoende wordt de aarde gedragen door de zonnegeest, het Christuswezen. Wanneer de mensziel door de sfeer van de zon heen gaat in het leven tussen dood en nieuwe geboorte, kan zij de Christus hier niet meer vinden. We kunnen ons nu voorstellen, dat zodra de ziel doortrokken raakt van het verlangen om naar een nieuwe incarnatie op aarde af te dalen, zij naar de aarde kijkt als de enige plaats in het universum waar sinds het mysterie van Golgotha het Christuswezen ervaren kan worden. Dit verlangen van de ziel om af te dalen naar de plek waar Christus beleefd kan worden, wordt in de horoscoop gespiegeld in het gedeelte dat we hebben aangeduid als de 'open ruimte'.

Daar kunnen we de impulsen en beslissingen aflezen, die de ziel op zich genomen heeft toen zij nog de school van de geestelijke wereld verbleef. Het toont hoe de ziel, op grond van ervaringen en vergissingen uit vorige levens, zich met de aarde wil verenigen in het grote liefdewerk, om zo de aarde om te vormen tot het stralende gewaad van Christus. Wanneer de ziel dan op aarde geboren wordt en in een lichaam leeft, worden al deze voorgeboortelijke ervaringen door een sluier van onbewustheid toegedekt. Zij leven echter voort in het streven naar waarheid en in de vele manieren waarop het lot een mens leidt, totdat waarheid en innerlijke vrede gevonden worden. Het kan zijn dat we onze voorgeboortelijke intenties en impulsen nooit verwerklijken; het kan zijn dat we ze verraden. Na onze dood echter zullen we beseffen wat we nagelaten hebben en dit inzicht zal ons helpen om een basis te leggen voor toekomstige incarnaties op aarde, opdat we ons eigen verleden zullen vereffenen. De tijd is aangebroken waarin ieder van ons zou moeten gaan streven naar een bewust besef van onze eigen voorgeboortelijke-beslissingen. Hiertoe is het gerechtvaardigd om ons geboortebeeld te bestuderen en in dit geval vooral de 'open ruimte' en de spirituele feiten die daar achter staan. Als illustratie en toelichting hierop, zullen we nu kijken naar de geboortebeelden van een aantal historische personen.

Thomas More werd geboren op 7 februari 1478, toen de zon zich in het sterrenbeeld Waterman bevond. De conceptie met begin mei 1477 hebben plaatsgevonden, met de zon in Stier. Tijdens de embryonale periode had de zon dus het grootste deel van de Waterman, de Vissen en de Ram niet bezocht. Zij vormen in dit geval de 'open ruimte'. In deze open ruimte beschreef de planeet Jupiter een lus op de grens van de vissen naar de Ram, tijdens de embryonale ontwikkeling van Thomas More. Zouden we in staat geweest zijn om vanuit de zon de afdaling van deze ziel tot in de incarnatie waar te nemen, dat zouden we op een bepaald moment - rond de vijfde maand van de zwangerschap - de aarde in de Vissen hebben gezien, met daarachter het stralende licht van Jupiter. De aarde in de Vissen vormt de constellatie die het streven van Thomas More belicht, om het

goddelijke in het aardse leven te herkennen. Maar we moeten ook de sterrenbeelden Waterman en Ram hierbij betrekken.

Misschien zeer tegen zijn wil, verschijnt Thomas More als een zeer krachtige persoonlijkheid in de sociale en politieke configuratie van zijn tijd. Verschillende keren stond hij op het punt om zich volledig uit het politieke leven terug te trekken, om zich te wijden aan studie en devotie, maar het lot bracht hem steeds weer het politieke toneel. Met 37 jaar schreef hij zijn Utopia, die hem beroemd maakte. Hij ontvouwde zijn visie op het scheppen van een ideale samenleving en uitte zware kritiek op het corrupte sociale en culturele leven van zijn tijd. Zijn ideaal van een volmaakte staat baseerde hij echter volledig op een absolute soevereiniteit van de religie, een soevereiniteit zelfs ten opzichte van de Kerk.

Hij beleefde de essentie van het bestaan op aarde in het gebied van het sociale leven en was een diep religieus en vroom mens. Het lot dwong hem echter om steeds weer de ervaringen van het goddelijke niet alleen in de innerlijke vrede van de ziel te zoeken, maar tevens voor het aangezicht van de mensheid in de sociale processen. Dit was het gebied waarin hij zocht naar de aanwezigheid en de verwerkelijking van de zonnegeest, die zich door het Mysterie van Golgotha met de aarde verenigd had de aarde in het sterrenbeeld Vissen erft het streven van de zonnegeest naar de ervaring in het lichaam van de mensheid. Het is de christelijke verwerkelijking van de geestmens (Atma), die aan het begin van de wereldontwikkeling (zie ook de 5^e nieuwsbrief) geschapen werd en die uit de kosmische richting van de vissen werkt. Deze ervaring van het goddelijke, uitgedrukt door de aarde in de Vissen, werd in het leven van Thomas More verder ondersteund door de beide andere sterrenbeelden in de 'open ruimte', Ram en Waterman. De Ram schonk hem de kracht om het goddelijke in de mensheid middels gelouterd denken te realiseren. We weten dat hij een humanist was en een toegewijd leerling van Erasmus van Rotterdam. De aarde in Waterman gaf hem de kracht om de zonnegeest van de aarde in zijn hart te beleven, dat in goedheid en liefde open stond voor alle schepsels in het universum. Zijn geleerdheid was niet formeel, maar verbonden met een diepe eerbied en toewijding voor het universum van de Schepper.

Een ander voorbeeld van universele betekenis vormt Ralph Waldo Emerson. Hij werd op 25 mei 1803 geboren. De zon bevond zich in Stier en bij de conceptie in het sterrenbeeld Leeuw. De 'open ruimte' beslaat dus Stier, Tweelingen, Kreeft en een deel van de Leeuw, met de Tweelingen in het midden. De aarde in Tweelingen wijst erop dat een mens zoekt naar e ervaring van de zonnegeest in de sfeer van het Ik, in de binnenste kern van het zieleleven. We vinden dit in het streven van Emerson in zo grote mate verwezenlijkt, dat we met diepe bewondering naar deze mens kijken. Met 30 jaar schreef hij, bij terugkomst van een reis naar Italië, Frankrijk, Schotland en Engeland: ' Een mens draagt alles wat nodig is om zichzelf te besturen in zich.... Als het goed of kwaad dat ons kan overkomen, moet van onszelf stammen.... Er bestaat een samenhang tussen de mensenziel en alles wat in de wereld een bestaan heeft; beter gezegd, alles wat gekend wordt. In plaats van de dingen van buiten te bestuderen, kunnen de principes van alle dingen vanuit ons innerlijk, van binnen uit doordrongen worden.... Het doel van het leven lijkt er in te bestaan, dat een mens met zichzelf bekend raakt.... De hoofste openbaring is dat God is in eenieder. ' Hij vestigde zich in Concord en ontwikkelde wat gewoonlijk aangeduid wordt als zijn Transcendentalisme. Maar in alles wat hij als zijn leer naar buiten bracht, toonde hij zich een meester in onafhankelijkheid. ' Ik wens te zeggen wat ik voel en denk vandaag, met de mogelijkheid dat het morgen misschien zal tegenspreken. ' Dit is de beleving van de zonnegeest in de menselijke individualiteit op aarde in de Tweelingen (zie voor de Tweelingen tevens de brieven 3 en 5). Begeleid werd deze beleving door de aarde in Stier, wat de ervaring bracht van de aanwezigheid van het goddelijke in de veelvoud aan geschapen dingen. Dit bleek vooral in de lessen en essays over Great Men (grote figuren) in de geschiedenis en de Philosophy of History (Filosofie van de Geschiedenis). Maar zijn innerlijke houding ten opzichte van geschiedenis en grote persoonlijkheden in de geschiedenis bracht nog een ander aspect van de zonnegeest tot openbaring. Als we zijn essays leven over Napoleon, Swedenborg en anderen, worden we ons al gauw bewust dat hij niet als een criticus of als een rechter te werk gaat, maar als een drager van de kelk waarin de daden, de successen en de mislukkingen van

deze mensen zijn gevloeid. Hij was een waarachtig priester, die zorgzaam en toegewijd de kelk van menselijk streven op aarde droeg en opdroeg voor transsubstantiatie aan de goddelijke geest die in de mensheid werkzaam is. Dit is de zoektocht naar de zonnegeest, zoals deze werkt vanuit de aarde in de Kreeft of ook: de Kelk.

Graaf Leo Tolstoj werd geboren op 9 september 1828 (volgens de Gregoriaanse kalender). De zon bevond zich op die dag in het sterrenbeeld Leeuw, zeer dicht bij de overgang naar de Maagd. Op het tijdstip van conceptie moet de zon zich in de Schorpioen hebben bevonden. De 'open ruimte' beslaat dus Maagd, Weegschaal en een deel van de Schorpioen, maar de Maagd domineert. Dit sterrenbeeld bevindt zich tegenover de Vissen, die we als nauw verbonden met Thomas More hebben leren kennen. Het streven naar beleving van de zonnegeest in de aarde nam daarom bij Tolstoj heel andere vormen aan dan in het geval van Thomas More en toch gaat het om het zelfde niveau. Ook bij Tolstoj richt het zoeken zich op de zonnegeest in het sociale leven. Thomas More beleefde het goddelijke van de aarde in het visioen van een volmaakte staat die volledig wordt geleid door religie. De individuele mens wordt opgenomen in de invloed van deze objectieve religie, die zijn bestaan binnen de gemeenschap regelt.

Voor Tolstoj bracht het streven naar een rechtvaardige en harmonische samenleving juist het tegenovergestelde probleem. Hij kon niet uitgaan van een objectief religieus instituut, dat in staat was om de mens te leiden en in de bedden. In feite verbrak hij op een bepaald moment van zijn leven alle banden met de Orthodoxe Kerk. Hij moest uitgaan van zijn eigen innerlijk wezen. Voor hem was de vraag: 'Hoe kan ik binnen in mijzelf de eeuwige 'religie' vinden? Hoe kan ik mijn eigen onvolmaakte wezen omvormen?' We kunnen dit zoeken naar een waar 'humanisme' terugvinden in zijn vroege werk, zoals 'De Kozakken'. Zo kwam hij tot een beleving van het goddelijke in het gemeenschapsleven, in de wisselwerking van de mensheid, zelfs waar dit grenst aan sociale chaos. Al zijn romans laten dit zien, met name 'Opstanding'. Thomas More keek in zijn boek 'Utopia' in het aangezicht van het goddelijke, zoals het zich openbaart in de ordening van het sociale leven. Tolstoj moest in de onpeilbare diepten van de menselijke natuur afdalen, om voorbij de karikatuur van de mens daar het stralende beeld van het goddelijke te vinden, zoals het zich verwezenlijkt in menselijke broederlijkheid.

Zo vond hij de zonnegeest van de aarde ofwel de aarde in Maagd, de 'geheime openbaring' van het levensraadsel. Nog een andere openbaring van de goddelijke geest van de aarde beleefde hij en deze voerde de Maagd-ervaring tot een hogere vervulling. Door zijn eigen levenslot was hij tot de overtuiging gekomen, dat het evenwicht in de ziel het geneesmiddel was dat we nodig hebben om werkelijk mens te worden. In zijn jeugd had hij het wilde leven van een jonge Russische edelman geleefd, totdat hij het verwoestende effect van deze levensstijl op zijn ware menselijke aard beseftte. Vanaf dat moment zien we hoe hij streeft en worstelt om een evenwicht te vinden. In vele figuren uit zijn romans kunnen we dit levensevenwicht in prachtige beschrijvingen leren kennen. Zij vormen de helende brandpunten temidden van de draaikolk aan gebeurtenissen. Het is de verwerkelijking van de zoektocht naar de goddelijke geest, van de aarde, wat aangeduid wordt door de positie van de aarde in Weegschaal, zoals deze verscheen in de horoscoop van Tolstoj. Maar hij moest er van binnen hard voor vechten. Steeds weer moest hij door een crisis heen gaan, waarbij alles wat hij bereikt had aan stukken gescheurd leek te worden en van geen waarde.

Maar steeds kwam hij weer overeind en deed een stap voorwaarts op de weg naar menselijke volmaaktheid. Deze aanhoudende doodservaring vormde de bron van zijn enorme activiteit en productiviteit. Het is de ervaring van de aarde in Schorpioen. Zoals het tegenoverliggende sterrenbeeld van de aarde in Stier het streven erft naar de openbaring van het goddelijke in de veelvoud van de schepping, zo ontsteekt de aarde in Schorpioen de impuls om te zoeken naar de manifestatie van de zonnegeest in de onoverwinlijke scheppende geest, die opstaat uit dood en verwoesting.

De beroemde astronoom Tycho Brahe werd geboren op 14 december 1546, toen de Zon zich in het sterrenbeeld Boogschutter bevond. Bij de conceptie was de zon juist in de Vissen gekomen. Onberoerd bleven daarom Boogschutter, Steenbok en Waterman. Zij vormen de 'open ruimte' ofwel het

aarde-aspect van het geboortebild. Tycho werd uit een adellijke familie in Denemarken geboren. Zijn vader wenste een politieke loopbaan voor zijn zoon en zond hem, onder de hoede van een huisleraar naar de universiteit om rechten te studeren.

Maar de strengheid van de leraar kon niet verhinderen dat Tycho zijn eigen weg ging. Terwijl de leraar sliep, klom hij het dak en observeerde de sterren met zeer primitieve instrumenten. Al met 16 jaar deed hij belangrijke ontdekkingen. Niets kon hem ervan weerhouden om wiskundige en astronoom te worden. Na een groot aantal reizen vestigde hij zich met de hulp van de Deense korting op het kleine eiland Idvæn. Met 30 jaar bouwde hij daar zijn eigen observatorium en gedurende een lange periode kon hij daar uitgebreide astronomische waarnemingen doen. Hij vervaardigde onder andere een catalogus, waarin de exacte positie van ongeveer duizend tot dan toe niet geregistreerde sterren was opgetekend. Dit was een opmerkelijke prestatie als we beseffen dat hij al zijn waarnemingen met het blote oog moest doen.

De vastbeslotenheid waarmee zijn individualiteit vanaf de vroege jeugd een eigen weg ging, toont ons de richting van zijn zoeken naar de zonnegeest van de aarde. De aarde in Steenbok vervulde hem met de impuls om de geest te zoeken in alles wat zijn ogen hem konden openbaren van de veelheid aan sterren boven hem. In het tegenoverliggende sterrenbeeld Kreeft troffen we, in verbinding met Emerson, de beleving van de kelk aan, waarin de menselijke daden, misstappen en hoop, in de loop van de geschiedenis samenstromen. Tycho Brahe beleefde de andere kelk en werd daarvan hogepriester: de kelk die de mensenziel opneemt bij het stervensmoment en waarvan deze bij de geboorte afdaalt; de kelk van de kosmos waarin de aarde in gebed is. In de openbaring die hem door de activiteit van de ogen geschonken werd, beleefde hij de goddelijke geest van de aarde. Het universum dat zich boven hem uitbreidde, was beslist niet alleen maar een mechanische wereld. Voor hem was het een levend wezen, waarmee hij door de kosmische ruimte kon stromen en waarvan hij de hartslag en de taal begreep. Hij was niet alleen wat we tegenwoordig een astronoom zouden noemen, hij was tevens astroloog; al dienen we te beseffen dat dit begrip in zijn tijd een andere inhoud had dan tegenwoordig. Hij voorspelde de dood van de Turkse sultan Solyman bijna tot op de dag nauwkeurig. Hij voorspelde andere gebeurtenissen, die na zijn dood werkelijk plaats vonden. Deze innerlijke verbinding met de sterren en het verstaan van hun taal, toont ons nog een ander aspect van de zonnegeest van de aarde, wat tot uitdrukking komt door de aarde in Waterman. Maar dit bestrijkt niet volledig het universele karakter van zijn persoonlijkheid. Er was nog meer. Zijn observatorium op het kleine eiland Hven was een vreemd gebouw. Op zolder werden de astronomische observaties gedaan. Daar stonden de instrumenten die gebruikt werden voor het meten van de hoeken van de sterrenposities. In de kelders bevond zich echter een soort alchemistisch laboratorium, waar de aardse substanties gekookt en onderzocht werden op hun samenhang met de sterren. Zijn streven naar inzicht in de kosmische geaardheid van de aardse substanties, toont nog een andere affiniteit met de zonnengeest, die zelf zich met de aarde verbonden heeft. Dit wordt aangeduid door de positie van de aarde in Boogschutter, die eveneens in de horoscoop van Tycho optrad, zoals we eerder hebben aangegeven.

Dit zijn slechts enkele voorbeelden, die aantonen hoe de ziel bij haar afdaling uit kosmische sferen, de aarde als de enige lek beleeft waar een ontmoeting mogelijk is met de zonnegeest van het universum. Wanneer de ziel door de sfeer van de zon gaat tijdens het leven tussen dood en nieuwe geboorte, dan doet zij een tragische ervaring op. Zij vindt de zon verlaten door zijn vroeger leidende geest, omdat Christus zich met de aarde verbonden heeft. Zo raakt de ziel doortrokken met het verlangen om naar de aarde terug te keren, om daar de zonnegeest te beleven. De openbaringen van de goddelijke geest van de aarde zijn veelvuldig en de mens kan ze ontvangen, al naar gelang de kwaliteit van ' waarneming ', die hij in eerdere incarnaties verworven heeft. De richting van deze mogelijkheden komt tot uitdrukking in de ' open ruimte ' van de horoscoop en wat daar verschijnt. Dit comprimeert natuurlijk slechts een deel van de twaalfvoudige openbaring van het Christuswezen. Het zijn de ' talenten ' (naar gelijkenis in het Evangelie) die ons door de Heer van het Karma geschonken worden; het is echter onze opgave om deze gave te doen toenemen. Het

zou tot een christelijk ideaal moeten worden om de openbaring van de zonnegeest met steeds dieper bewustzijn te gaan beleven.

Het is overbodig vast te stellen, dat het onmogelijk is om enige vastliggende regels op te stellen met betrekking tot het karakter van de verhouding tussen aarde en zon in de verschillende constellaties. Het is nu juist het uitgesproken karakter van het derde 'zonnegeheim', dat we het alleen maar kunnen benaderen, indien we actief en scheppend worden in de eigen ziel. Er zou niets gebeuren, indien we enkel zouden zitten wachten of er iets op ons toe komt; behalve dan, dat de 'talenten' die ons geschonken zijn, van ons worden weggenomen.

Als we kunnen leren om vanuit het standpunt van onze eigen geestelijke activiteit naar het geboortebestand, naar de horoscoop te kijken; als we daarin een wegwijzer kunnen zien voor de vervolmaking en vervulling van ons eigen bestaan als mens, dan kan dit ons tot een volledig ander begrip van de 'horoscoop' voeren. Deze is dan niet langer een duistere, zelfs wrede heerser over ons leven, maar de leidende hand van een vriend in de hemelsferen, die ons de weg toont naar een waarachtig doorchristelijkte mensheid.

16^e astronomische nieuwsbrief - juli 1945

Willi Sucher.

De maan.

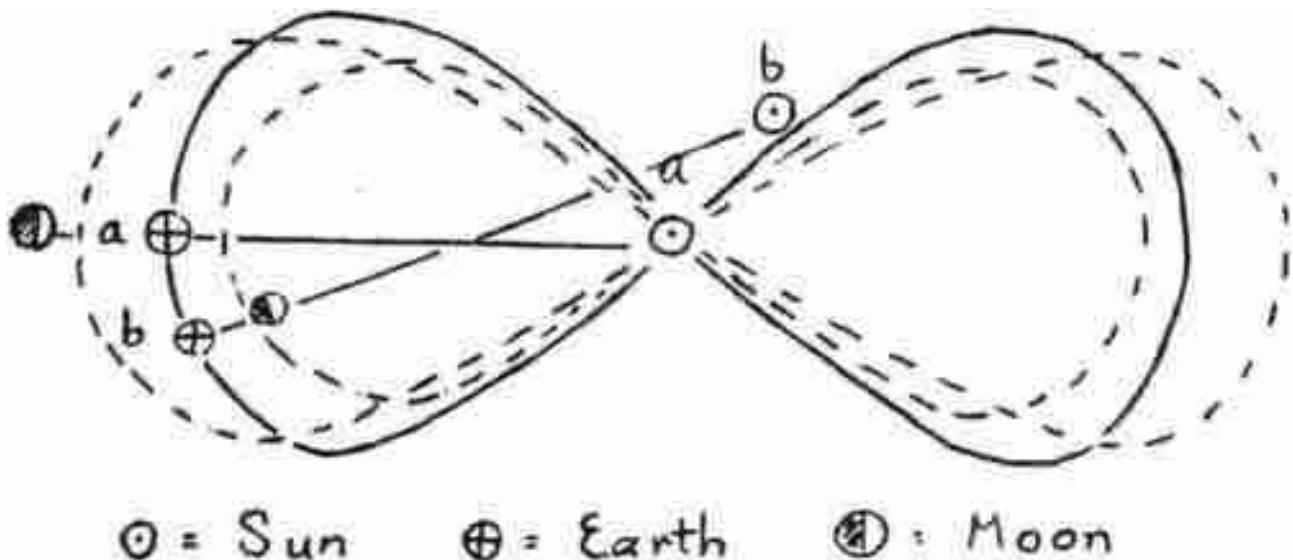
Nadat we de beschrijving van de planeten Saturnus, Jupiter, Mars en de zon hebben afgesloten, zullen we nu de werking van de onderzonnige planeten Mercurius en Venus en van de maan onderzoeken. Daarmee betreden we een wereld die sterk verschilt van die van de bovenzonnige planeten en hun werkzaamheid; zoals ook de zielewereld van de mens sterk verschilt van de sfeer van zijn lichamelijke principes. De maan staat tegenwoordig het dichtst bij ons zielenbewustzijn, daarom zullen we met de maan beginnen.

In de 11e en de 13e brief was reeds sprake van de idee dat zon en aarde een beweging in de vorm van een lemniscaat zouden kunnen maken. Volgens deze gedachte, zou dan ook het pad van de maan er heel anders uit zien, dan het geval is vanuit een copernicaans standpunt. Dit pad verschijnt dan als een slingerende lijn langs de zon - aarde - lemniscaat. Maar een concept van de bewegingen van de maan, de zon en de aarde in de vorm van lijnen door het ruimtelijk universum, zou enkel tot een volgende abstracte visie voeren. Tenzij het ons lukt om de gang van de hemellichamen voor te steen als de begrenzing van de levende organen van het wezen, wiens lichaam het universum vormt, kunnen wij de sterrenwereld niet als een entiteit ervaren die in alle gebieden van de natuur werkzaam is. Zo kan bijvoorbeeld de lemniscaatbeweging van de zon en de aarde in ons de indruk wekken dat deze lemniscaat een bepaalde verwantschap heeft met de bloedsomloop in het lichaam van de mens. Dat is een werkelijkheid. De geestelijke 'bloedstroom' van het wezens dat ons zonnestelsel is, bewerkt de beweging van de zon en de aarde in de vorm van een lemniscaat. We kunnen natuurlijk de tegenwerping maken, dat de menselijke bloedsomloop niet uit een eenvoudige lemniscaat bestaat. Die is gecompliceerder. Maar evenmin is de zon - aarde - lemniscaat zo eenvoudig als aanvankelijk lijkt. Er hangen bijvoorbeeld gecompliceerde bewegingen mee samen, die maken dat de baan van de zon in de loop van een jaar als een cirkel verschijnt.

Op dezelfde manier zouden we ook naar de beweging van de maan moeten kijken. Het onderstaande diagram kan helpen in te zien waarom het in wezen gaat. De lemniscaat die met ononderbroken lijn getekend is, geeft het pad van de zon en de aarde aan. De lemniscaten in stippellijn hebben met de maan te doen. We gaan er vanuit dat bij positie(a) van zon en maan, een Volle maan plaats heeft. In dat geval bevindt de maan zich van de zon uitgezien, achter de aarde. De gestippelde buitenste lemniscaat verwijst naar de begrenzing van het onzichtbare, maar geestelijk reële lemniscaat-lichaam van de maan. Twee weken later is het nieuwe maan, wanneer de maan tussen aarde en zon is. Intussen hebben zon en aarde positie (b) bereikt. Uit het diagram kunnen we aflezen, dat de lemniscaat van de maan gekrompen is tot de vorm die wordt aangeduid door de binnenste gestippelde lemniscaat. Op weg naar de volgende volle maan zal de lemniscaatvorm van de maan weer uitdijen en geleidelijk groter worden dan de zon - aarde - lemniscaat. Zo zien we een doorlopend uitdijen en samentrekken van het lemniscaat-lichaam van de maan, in samenhang met schijngestaltes van de maan. Het is een soort ademhaling, die zeer karakteristiek is voor de maan en een licht werpt op zijn uiteenlopende invloed op verschillende natuurfenomenen.

We zullen ons nu op deze ademende activiteit van de maan richten. In eerdere brieven hebben we gewezen op de tegengestelde werkzaamheid van zon en aarde. De zon hebben we beschreven als een 'gat' in het universum, waarvan de werking zich tot ver in de kosmische ruimte uitstrekt en als het ware de astrale substantie vanuit de omtrek van de Dierenriem naar het middelpunt toe zuigt.

Tussen het sterrengebied van de Dierenriem en het 'gat' van de zon, bevinden zich de planeten Saturnus, Jupiter, Mars en in het bijzonder de aarde. Zij vormen de treden die voeren tot een steeds

dichtere condensatie van de astrale substantie tot materie. Het maximum aan condensatie heeft op de aarde plaats. Vervolgens treedt in de ruimte tussen de aarde en de zon, waar de Venus en

Mercurius aantreffen, een proces op waardoor materie opgelost en veretheriseerd wordt. De zuigende werking van de zon is zodoende de indirecte oorzaak van de materialisatie van de astrale substantie en vervolgens is het de opening waardoorheen materie wordt opgelost en terugkeert tot haar etherische oorsprong, nadat de aard van de planeten Saturnus, Jupiter en Mars van de aarde er in zijn afgedrukt.

De maan bevindt zich tussen deze werking van de zon en van de aarde. Het diagram toont dat bij volle maan, de maan en haar lemniscaat-lichaam zich sterk richten naar het gebied in de ruimte dat zich wijdt aan het proces van materialisatie, dat 'achter' de aarde plaats vindt. Immers, het lemniscaat-lichaam van de maan strekt zich dan ver uit voorbij de sfeer waarin de oplossende en etheriserende activiteit tussen aarde en zon zich afspelen. We mogen dus veronderstellen, dat de maan ten tijde van de volle maan een materie scheppende tendens vertoont. Ten tijde van de nieuwe maan bevinden de maan en haar lemniscaat-lichaam zich binnen de etheriserende sfeer van aarde en zon. We mogen dan een tendens veronderstellen, die meer op oplossen en etheriseren is gericht. Daar tussenin, rond de fasen van het Eerste en het Laatste Kwartier, is er sprake van neutralisatie ofwel overgang van de ene activiteit in de andere. Zodoende kunne we de maan opvatten als een grote kosmische weefster, die de kosmische substanties in het aardse bestaan inweeft en dit weefsel ook weer uithaalt en daardoor de astrale substanties in de kosmos draagt als de veretheriseerde imaginaties van de opgeloste aardse vormen.

We kunnen deze ritmisch - wevende activiteit van de maankrachten overal in de natuur en in de mens aantreffen. De materie scheppende activiteit van de maan is door experimenten wetenschappelijk aangetoond. In de vorige eeuw was er al een onderzoeker, wiens naam sindsdien vergeten is, die de schepping van materie bewees. Hij heette Herzeele. Dr. Hauschka redde deze idee van de vergetelheid. Middels zorgvuldig opgezette experimenten bewees hij, in verbinding met het ontkiemen van plantenzaden, dat er een toename van materie plaats vindt, die gewogen en gemeten kan worden. Hij ontdekte dal dit zich ten tijde van de volle maan voordoet. Verder ontdekte hij met dezelfde methode, dat er een afname van materie optreedt in samenhang met de nieuwe maan. Dit bevestigt de conclusie waar we toe gekomen zijn, toen we keken naar de wisselende lemniscaat van de maan, die zich inweeft in de werking van zon en aarde, als een balancerende factor.

We kunnen nu begrijpen waarom de sikkel van de toenemende maan door zieners werd beschouwd als het beeld van de altijd voedende schaal van de Heilige Graal. Het donkere gedeelte van de maanschijf, waarvan de omtrek vaag zichtbaar is kort na nieuwe maan, werd beschouwd als het beeld van de Hostie, die afdaalt in de schaal als bron van durende gezondheid. Tegen de tijd van de nieuwe maan maakt de schaal zich leeg en is bereid om opnieuw de krachten van de

Hostie op te nemen, die over de aarde uitgegoten worden in de periode van de wassende maan. Het verhaal van de Graal als voedende schaal is niet enkel een mooie legende. Het is werkelijkheid. De ritmen van de maan drukken zich al in alle ritmen van organische groei op Aarde. We kunnen ze ontdekken in de ritmen van de plantengroei. Vroeger wisten de boeren dit en zij richtten het zaaien en planten naar de fasen van de maan. In latere tijd ging deze wijsheid verloren. Tegenwoordig houden boeren die vertrouwen stellen in de aanwijzingen van de geesteswetenschap, echter opnieuw rekening met de loop van de planeten, met name van de maan.

De ritmische invloed van de maankrachten verschijnt net alleen in het plantenwezen, maar in de groei van alle organische substanties; bijvoorbeeld ook in de embryonale ontwikkeling. De ritmen van de maan zijn daar erg belangrijk, met name in de eerste vier weken na de conceptie, die overeenstemmen met een volledige cyclus van de Maan - van een bepaalde maanfase tot de terugkeer naar diezelfde fase.

In verbinding met de embryonale ontwikkeling van de mens, kunnen we een belangrijke samenhang ontdekken tussen de maanritmen en het lot dat in het groeiende lichaam ingeplant wordt. Onderzoek aan de hand van een groot aantal historische persoonlijkheden, toont aan dat de maanritmen corresponderen met perioden in het aardse leven van deze mensen.

De maan heeft 27,3 dagen nodig, om eenmaal door de hele Dierenriem te gaan. Na 27,3 dagen is de maan teruggekeerd in het sterrenbeeld waar zij van uit ging. De menselijke embryonale ontwikkeling beslaat gemiddeld tien van dergelijke maancycli, 273 dagen. Ieder van deze cycli correspondeert met een periode van zeven jaar in het latere leven van de mens. Zo stemt bijvoorbeeld de tijd van de conceptie tot het einde van de vierde zwangerschapsweek, overeen met eerste zeven levensjaren van de mens na zijn geboorte. De daaropvolgende vier zwangerschapsweken stemmen overeen met de tweede zevenjaarsperiode, enz. Telkens na vier weken keert de maan terug naar de positie in de Dierenriem, die zij had op het moment van conceptie. Indien we vaststellen, dat een bepaalde kosmische gebeurtenis plaats had tijdens de vierde embryonale cyclus van de maan (12-16 zwangerschapsweek), dan zullen we de uitwerking daarvan tevens terug kunnen vinden in de biografie van de mens, tijdens de vierde zevenjaarperiode, dat wil zeggen tussen het 21^e en 28^e levensjaar. Een dergelijke kosmische gebeurtenis zou een aspect tussen twee planeten kunnen zijn, zoals een conjunctie, oppositie of een ander aspect. Het zou ook een opmerkelijke ontwikkeling van een afzonderlijke planeet kunnen zijn, zoals de overgang van het ene sterrenbeeld naar het andere.

De maan verzamelt in haar schaal als het ware de oogst van kosmische gebeurtenissen en giet deze uit of verweeft ze, in overeenstemming met het individuele lot, in de lichamelijke van de mens die op het punt staat de fysieke wereld te betreden. De maan verschijnt zoals de grote kosmische weefster, die het lotsbrood reikt, dat gebakken is uit de oogst van voorgaande aardse levens, opdat het verheven wordt en vergeestelijkt tot hogere niveaus van menselijke morele activiteit.

We kunnen de invloed van de maan ook in de 'psychische' sfeer van de aarde gewaar worden. De atmosferische meteorologische veranderingen rondom de planeet, kunnen beschouwd worden als een uitdrukking van het zieleleven van de aarde. Tot op zekere hoogte kunnen we ook het fenomeen van de getijden tot deze psychische processen rekenen. Zij vormen een zichtbare uitdrukking van de ritmisch ademende werkzaamheid van de maan, waarover we eerder spraken. In feite zijn de getijden en de meteorologische fenomenen verbonden met de ritmische bewegingen van de maan. Weliswaar is de botte uitspraak, dat de maan het weer maakt, ontoereikend en zelf diletant, maar als we de psychische achtergrond van de meteorologische feiten bestuderen, dan komen we de invloed van de maan duidelijk op het spoor. Dit heeft voornamelijk betrekking op het waterelement op aarde. Het 'water' van de aarde vormt een van de belangrijkste werkvelden van de maankrachten. We zullen later zien waar deze samenhang zijn oorsprong heeft.

De invloed van het maanritme kan ook waargenomen worden in de ritmen van de ziel op het bewustzijn. Het is naar verhouding zelfs gemakkelijk om de psychische condities van de mensen om ons heen en van onszelf te observeren. We zullen ontdekken dat rond volle maan - tenzij sterkere

kosmische factoren dit verhinderen - de mensenziel actiever is dan op andere momenten de ziel breidt zich dan als het ware uit in het universum. Denkprocessen en de krachten van de fantasie worden sterk geactiveerd en er is een grotere bereidheid om avontuurlijke en grootmoedige daden aan te gaan. Rond nieuwe maan is ons psychische leven maar samengetrokken, passief en afgewend van de buitenwereld. De ziel kan dan een groter innerlijke ontvankelijkheid vertonen en bevindt zich in een toestand die vergeleken kan worden met de samengetrokken lemniscaatsfeer van de maan. Door deze samentrekking kan de ziel meer wakker zijn in zichzelf, terwijl de tegenovergestelde toestand - bij volle maan - eerder een kosmisch dromende toestand teweeg kan brengen. Deze ritmen worden met name in kunstzinnige processen zichtbaar. Het is nu onze opgave om te begrijpen waarom deze invloeden van de maan uitgaan. Door eerder beschrijvingen weten we dat de planeetsferen hiërarchieën. De sfeer van de maan reikt verder dan de sfeer van de aarde en vormt in het universum de woonplaats van de Engelen. Zij zijn ook werkzaam binnen de sfeer van de aarde, aangezien de maansfeer de sfeer van de aarde doordringt. Hun invloed reikt echter verder in het universum dan de sfeer van de aarde. De hiërarchie van de Angeloi doordringt met name de maan en haar sfeer met hun activiteit. Indien we iets van hun wezen begrijpen, dan zullen we ook de invloed van de maan op aardse gebeurtenissen en aardse wezens kunnen begrijpen. In de 4^e nieuwsbrief zijn de kort ingegaan op de werkzaamheid van de Angeloi tijdens de Oude Saturnus ontwikkeling. Zij schiepen toen een soort warmtestofwisseling met de hulp van de Geesten van Harmonie (Cherubim). Indien we een voorstelling maken van deze vorm van kosmische voeding, de warmte die binnenstroomt in de voorouders van de menselijke soort; om vervolgens na een soort vertering ook weer uit te stromen; dan verkrijgen we een grootse imaginatie van het proces dat we hiervoor beschreven hebben. Dat wil zeggen, de wisseling van de mensenziel tussen de stemmingen van activiteit en ontvankelijkheid, in samenhang met de volle - en de nieuwe maan. Aangezien de Engelen deze ritmen geschapen hebben, zijn ze nog steeds verbonden met de sfeer van de maan. Verbonden met dit ritme, dat sinds onheuglijke tijden in deze sfeer is afgedrukt, wordt zielewarmte door de mensheid ingeademd. Dit verschijnt als activiteit; terwijl bij het uitademen van de zielewarmte, in samenklank met de maanfasen, tot uitdrukking komt als passiviteit. In onze tijd zouden we tot een zieletoestand moeten geraken, die ons in staal stelt om in zekere zin boven deze ritmen staan, die ons tot nog toe van 'buiten' hebben aangegrepen we zouden dit ritme moeten omvormen tot een bewust evenwicht tussen activiteit in de wereld van de zintuigen en activiteit in de innerlijke wereld van de verbeelding (imaginatie).

Tijdens de Oude Zon ontwikkeling waren de Angeloi opnieuw werkzaam in een soort stofwisseling, maar onder heel andere omstandigheden. De lichamelijke van de menselijke voorouder bestond uit een soort omhulling en een skelet uit warmte, opgevuld met 'lucht'. De Angeloi, nog steeds met de hulp van de Cherubim (Geesten van Harmonie) brachten veranderingen en transformaties van de lucht van binnen uit teweeg. Als we op deze gebeurtenissen mediteren, dan beleven we een indruk, die ons herinnert aan de gebeurtenissen die zich tegenwoordig in de atmosfeer afspelen die de aardbol omhult. Het is haast alsof heel subtiele en schitterende visioenen en imaginaties van dierlijke vormen zich in de 'lucht' afdrukten en na verloop van tijd weer oplosten. Deze vroegere activiteit van de Angeloi staat eveneens in de maansfeer ingeschreven en duikt weer op in samenhang die de ritmen en beweging van de maan vertonen met het zielsmatige leven van het atmosferische en meteorologische bereik van de aarde, waarover we eerder gesproken hebben. In de daarop volgende ontwikkelingsronden, die aangeduid wordt als de Oude Maan, werden de Angeloi opnieuw actief. Zij waren tot een hogere bestaansvorm opgestegen en tevens waren de omstandigheden op de Oude Maan weer volledig anders. Het fysieke lichaam van de mensen voorouder bestond nu niet alleen uit warmte en lucht, maar ook uit 'water'. Een deel van de oorspronkelijke substantie had zich tot water verdicht. Tegelijkertijd voltrok zich een splitsing binnen deze ontwikkelingscyclus. De hogere hiërarchieën wilden zich niet met deze verdichting verbinden en trokken zich terug op een ander hemellichaam of sfeer. Hierdoor ontstond er een polariteit in alles wat deel uitmaakte van dat universum. Met name de mensenvoorouders raakten in deze polariteit verwickeld. Gedurende een bepaalde periode leefden zij in een lichaam dat meer verdicht was en waarin zij tevens een helderder bewustzijn bezaten - zij beschikten nu immers over een

zielelichaam. Dan waren er fasen wanneer hun lichaam degenereerde als gevolg van deze bewustzijns machten. Het zielelichaam werd dan teruggetrokken in de sfeer van de hogere hiërarchieën, waar het de kracht verwierf om het fysieke lichaam opnieuw te ravitailleren. Het fysieke lichaam verging namelijk niet in de tussentijd. Het hele proces stond min of meer in tussen de ervaring van sterven en in slaap vallen enerzijds en van geboren worden en ontwaken anderzijds. Iets dergelijks als een zaad of een wortelstok was achtergebleven, dat weer tot leven gewekt kon worden wanneer het zielelichaam van de mensenvoorouder terugkeerde van zijn verblijf in hogere sferen. Deze voorouder had nog geen Ik verworven en de Angeloï voerden hem door deze metamorfosen van zijn wezen. Zij bewaarden de 'zaden' en brachten deze tot 'kiemen'.

De mensenvoorouder op de Oude Maan had dus een tweevoudige aard, zelfs in zijn lichamelijkeheid. Het ene deel was als een hoofd, dat ook een helderder bewustzijn toeliet. Het stak echter als de wortel van een plant in de dichtere 'lagen' van deze planeet. Het andere deel vertoonde een verwantschap met de hoogten van het maanuniversum, die met warmte en lucht gevuld waren. Het was gelijk de bladeren en bloemen van een plant. De processen van bloei en verwelken werden geleid door de Angeloï en grote groepen van menselijke voorouderwezens stonden onder de leiding van een Engel, die hun groeps - ik vormde.

We kunnen nu begrijpen waarom de maan en haar sfeer, als woonplaats van de Angeloï, werkzaam is in de processen van kiemen en groei van de planten en eveneens in de organische processen van alle levende wezens. Op deze manier is de maan ook sterk verbonden met de embryonale ontwikkeling.

Een opgave voor de komende eeuw

Darlys Turner.

Bladerend door de aantekeningen van de vele lezingen die Willi Sucher heeft gehouden, ben ik op de laatste voordracht gestoten van een serie die hij in 1954/55 heeft gegeven in het Rudolf Steiner House. De lezing is gedateerd 1 april 1955 en vestigt de aandacht op twee belangrijke situaties die ook thans nog actueel zijn:

' Een van de belangrijkste dingen die we ons tegenwoordig bewust zouden moeten zijn, is dat we midden in een hevige strijd geplaatst zijn. U zult zich herinneren dat Rudolf Steiner over de periode in de vorige eeuw sprak, waarin de strijd tussen de drachten van Michael en die van de Draak plaats vond - als het ware achter de schermen van de uiterlijke gebeurtenissen; maar hij wees er tegen het eind van zijn leven ook op, dat de situatie als zodanig ingrijpend anders was geworden; dat deze strijd steeds meer in het uiterlijke leven naar buiten treedt en uitgevochten wordt in het gebied van de menselijke activiteiten, in het zieleleven van de mens - met name in de sfeer van de mens en ziel. Dit is een van de meest fundamentele dingen die we ons bewust zouden moeten maken. Alleen zo kunnen we de situatie begrijpen die zich in vele gebeurtenissen om ons heen voordoen. Het is niet altijd eenvoudig om deze strijd te herkennen, omdat hij niet met uiterlijke wapens gevochten wordt, maar vrijwel volledig op het toneel van de ziel wordt gestreden. De oorlogen die om ons heen woeden, zijn enkel een uitdrukking of liggen in het verlengde van hetgeen zich in de ziel van de mens afspeelt. '

Deze woorden hebben hun betekenis nog niet verloren en we kunnen tot het besef komen, dat de strijd tussen Michaël en de Draak ook de innerlijke strijd weerspiegelt, die zich in ieder van ons als individu afspeelt. Herhaaldelijk kunnen we ten opzichte van gebeurtenissen, bij onszelf gedrag of een reactie waarnemen, die uitdrukking zijn van patronen. Dat wil zeggen, we lijken ons keer op keer te herhalen, ook al hebben we de situatie met de grootst mogelijke logica en gezond verstand geëvalueerd en zijn we tot bepaalde ' oplossingen ' gekomen. Ondanks deze conclusies, lijkt het alsof we in een kringetje bewegen. Dat zijn nu juist de momenten waarop we ons mikken in deze strijd bevinden die zich in ons afspeelt. Een strijd die gevoerd wordt tussen ons denken en ons voelen.

Steeds wanneer we boos, gefrustreerd of verward raken en daarop met een verklaring of een verontschuldiging reageren, hebben we een kans voorbij laten gaan om inzicht te verwerven in onze gevoelens. Ook al lijkt het comfortabel om te menen dat iemand anders ons iets aandoet en onze gevoelens te wijten aan het gedrag van de ander, zijn niettemin de meeste van onze gevoelens reacties op patronen die een deel zijn geworden van ons gedrag. Tenzij we antwoorden vinden op vragen als wie? wat? wanneer? waarom? en hoe? het tot een bepaald gevoel in een bepaalde situatie is gekomen, blijven we ons in een kringetje bewegen.

Ons bewust te worden van dit kringetje, van deze onbewuste strijd die zich in ons afspeelt, bewerkt meer om verzoening te bewerkstelligen, dan ieder ander afzonderlijk item. De dingen die we doen kunnen ons een aanwijzing geven over onze gevoelens. Maar om deze gevoelens om te vormen en ons evenwichtiger te kunnen opstellen in situaties die aanleiding vormen om woede, frustratie of verwarring in ons te wekken, dienen we bij onszelf naar binnen te gaan en te zoeken naar antwoorden op de vraag waarom we in bepaalde situaties op die manier reageren. Door de ontwikkeling van de gevoelskrachten in ons, hebben we de mogelijkheid om een eenheid te bewerkstelligen tussen hart (gevoelens) en hoofd (gedachten). Dit heeft de expansie van ons intellect tot gevolg en schept een evenwicht in ons.

De geschiedenis van Parcival is voor ons een belangrijke beeldspraak, wanneer wij op weg gaan om de juiste vragen aan onszelf te stellen: ' Wie ben ik? ', ' Waarom heb ik deze gevoelens? ', ' Waar komen deze gevoelens vandaan? ', ' Wat heb ik nodig? ', ' Wanneer had ik deze gevoelens de eerste keer? ', ' Hoe verwerf ik wat ik nodig heb? '. Het gaat erom niet enkel de uiterlijke wereld te bevragen, maar ook de innerlijke. Vandaar moet het antwoord komen, vanuit ons ware innerlijke zelf.

Terwijl het soms makkelijk is om de oorzaak te zien van de strijd die in een ander woedt, is het vaak moeilijk om ons zelf onder ogen te komen. Juist dan hebben we de moed nodig die Michaël ons schenkt. Die stelt ons in staat om voorbij de wachters door de dringen, die we voor onze binnen wereld hebben geplaatst en die ons gevangen houden in een reactiepatroon ten opzichte van het leven, in plaats dat wij zelf als medescheppers optreden. Terwijl we voortaan op deze innerlijke zoektocht, is het van belang niet te vergeten, dat het ons doel de Draak om te vormen, in plaats van hem te verslaan.

In een volgende paragraaf brengt Sucher een ander probleem te berde, dat niet minder subtiel en hardnekkig is:

' Een van de gebieden waar de strijd woedt en waar veel mensen zich niet bewust zijn van de verwoesting die aangericht wordt, is het gebied van de kosmologie, ofwel onomwonden gezegd: de astrologie. Er bestaan talloze tijdschriften en publicaties en allerlei astrologische uitgaven, waarin voorspellingen gedaan worden; voorspellingen aangaande toekomstige gebeurtenissen, zelfs toekomstige oorlogen. We kunnen er echter van uitgaan dat deze voorspellingen niet worden gedaan op grond van nauwkeurig en objectief onderzoek. Zij worden gedaan met het oogmerk om te misleiden en zelfs om de gebeurtenissen te bewerkstelligen waarover gesproken wordt. Het was afschuwelijk om te ervaren hoe zulke voorspelling en vooraf gingen aan de eerste wereldoorlog, die in 1914 begon. Dit berustte niet op objectief onderzoek. Er was niets in de wereld van de sterren dat de oorlogsgebeurtenissen met een dwingende noodzakelijkheid veroorzaakte. Onder het mom van objectief onderzoek dat deze voorspellingen op een subtiële manier werden afgedrukt en ingeënt in de mensheid en het geloof voedden dat deze gebeurtenissen zouden gaan plaats vinden. Daardoor werd gebouwd aan het toneel waarop de machten van het kwaad hun spel konden spelen en de gebeurtenissen teweeg konden brengen. Dit is iets om heel goed te beseffen, met namen in onze tijd. Ik meen dat het zelfs om meer gaat dan zich hiervan bewust te zijn. We hebben met de Antroposofie die we door Rudolf Steiner ontvangen hebben, de middelen en het vermogen om zulke tendensen te beantwoorden, die uiteindelijk niet zozeer hun brandpunt hebben in de mensen die zulke uitspraken publiceren, maar in de spirituele krachten die achter de schermen hun werk doen. '

Zulke voorspellingen worden tegenwoordig ook op een suggestieve manier aangewend bij persoonlijke horoscoopduidingen. Vaak lijken zulke voorspellingen geen kwade bedoeling te hebben. Bijvoorbeeld wanneer iemand gezegd wordt dat hij bepaalde vermogens in een vorig leven verworven heeft, waarmee hij in staat is om bepaalde levenssituaties aan te kunnen; dat hij op grond van deze vermogens tot bepaalde beslissingen komt, aangezien hij ' weet wat hij doet '. Deze uitspraak lijkt op zich niet erg schadelijk. Als deze mens echter zijn besluiten nam op grond van nauwkeurige afweging van de feiten en zou hij er nu toe kunnen komen om dit achterwege te laten, omdat hij ' weet wat hij doet ' en het dus niet langer nodig heeft om af te wegen. Dit zou een verwoestende uitwerking op zijn leven en zijn ervaringen kunnen hebben.

In de afgelopen jaren zijn er vele van zulke uitspraken door astrologen gedaan, zelfs door zulke die beweren dat het hierbij om Astrosofie zou gaan.

Ik kan enkel herhalen wat Willi Sucher heeft gesteld: ' Er is niets in de wereld van de sterren dat met een onveranderlijke noodzaak bepaalde gebeurtenissen teweeg brengt .. Het is de voorbereiding waar we doorheen gaan, wat een bepaalde gebeurtenis teweeg brengt. Met andere woorden: het is het bewust zijn dat we verwerven, waardoor de uitkomst van een gebeurtenis bepaald , wordt. Sucher maakt in zijn geschriften onomwonden duidelijk, dat Astrosofie de zoektocht behelst van ieder individu om tot een inzicht te komen in de samenhang die er bestaat tussen zich zelf en de geestelijke wezens achter de evolutie, de evolutie van de sferen en de sterren constellaties die daarvan een uitdrukking vormen.

Telkens wanneer we onszelf aan iemand anders uitleveren om tot een beeld van onszelf te komen, stellen we ons bloot aan een subtiële invloed, of zelfs aan de roof van onze vrije wil, indien we voorspellingen met betrekking tot komende gebeurtenissen aanhoren. Dit zou ons verder van de

waarheid weg kunnen voeren. (In de grotere samenhang van de wereld waarin we vandaag de dag leven, worden we natuurlijke niet alleen door de astrologie met impulsen bestookt.) dit betekend niet dat we alles alleen zouden moeten doen. Het is van belang dat we relaties aangaan waardoor we elkaar kunnen helpen door objectieve, opbouwende waarnemingen, als we maar niet vergeten dat het uiteindelijk ons eigen uitgewogenheid is, die tot waarheid en transformatie voert. Zolang we de onevenwichtigheid beleven van angst, woede, frustraties, e.d., hebben we de waarheid nog niet in de ogen gezien. Als we ieder dag een paar minuten nemen om ons af te vragen waarom we bestaan, wie we zijn en waarom we doen wat we doen, dan bestuderen we onze sterren. Iedere keer wanneer we een bepaald gedrag of gevoel omvormen, spreken we tot de sterren, werken we zelfs scheppend op de sterrenwereld in!

Christus kwam 2000 jaar geleden en schonk ons de kracht waarmee we het zelf kunnen doen!

Er sprach...
(Für Rudolf Steiner)

Er sprach. Und wie er sprach, erschien in ihm
der Tierkreis, Cherubim und Seraphim,
der Sonnenstern, der Wechsel der Planeten
von Ort zu Ort.

Das alles sprang hervor bei seinem Laut,
ward blitzschnell, wie ein Weltenraum, erschaut,
der ganze Himmel schien herabgebeten
von seinem Wort...

Christian Morgenstern

Publicaties van Willi Sucher *Zie voor huidige verkrijgbaarheid op pagina 2*

Paperbacks:

Cosmic Christianity and the Changing Countenance of Cosmology (1970-71). Opnieuw uitgegeven door de Anthroposophic Press, New York, in 1993. Bevat inleidende perspectieven die kunnen voeren tot een nieuwe benadering en een nieuw begrip van de dierenriem en de planeetsferen. Weergave van de planetaire bewegingen tijdens het leven van Christus. Specifieke gebeurtenissen uit dit leven worden in verband gebracht met de sterrenconstellaties, als archetypen voor een nieuwe manier om op de planetaire aspecten te reageren. (\$15)

Isis Sophia (1951-52). Een grondlegend werk met betrekking tot de Griekse mythologie en de sterrenbeelden aan de noordelijke sterrenhemel. Een diepgaande bespreking van de Dierenriem en de kosmische stadia van de wereldontwikkeling, evenals de oorsprong van ons zonnestelsel. (\$13)

Deze publicatie is ook in een Nederlandse vertaling¹ verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deell (24,90).

Manuscripten:

Man and the Stars (1952). Bevat een inleidende beschouwing en onderzoeksresultaten van de relatie tussen mens en sterrenwereld bij het stervensmoment, in de embryologische ontwikkeling, bij aangeboren afwijkingen; evenals de kosmische en fysiologische grondslag van het zieleven. (\$12.50)

Eveneens in een Nederlandse vertaling² in boekvorm verkrijgbaar bij Uitgeverij Zevenster onder de titel *Isis Sophia*, deel 2 (f29,50).

The Drama of the Universe (1958). Een basiswerk van de astrofisie, waarin de grondslag voor een moderne heliocentrische benadering wordt gelegd. Het karakter van de planeten wordt samen met de kwaliteiten van de sterren en hun mythologie besproken. De nadruk ligt op de samenhang tussen de planeten en historische gebeurtenissen in de natuur, tussen naties onderling en in het leven van historische persoonlijkheden.(\$12.50)

Deze publicatie zal als volgende Nederlandse vertaling³ verschijnen bij Uitgeverij Zevenster, onder de titel *Isis Sophia*, deel 3.

Star Journals (1965-1970). Gebundelde uitgave van de eerste 14 van in totaal 61 nummers. Bevat een schets van de essentiële kenmerken van de Dierenriem met de omringende overige sterrenbeelden en de planeten van ons zonnestelsel.(\$8.00)

Practical Approach - Towards a New Astrosophy (1974).

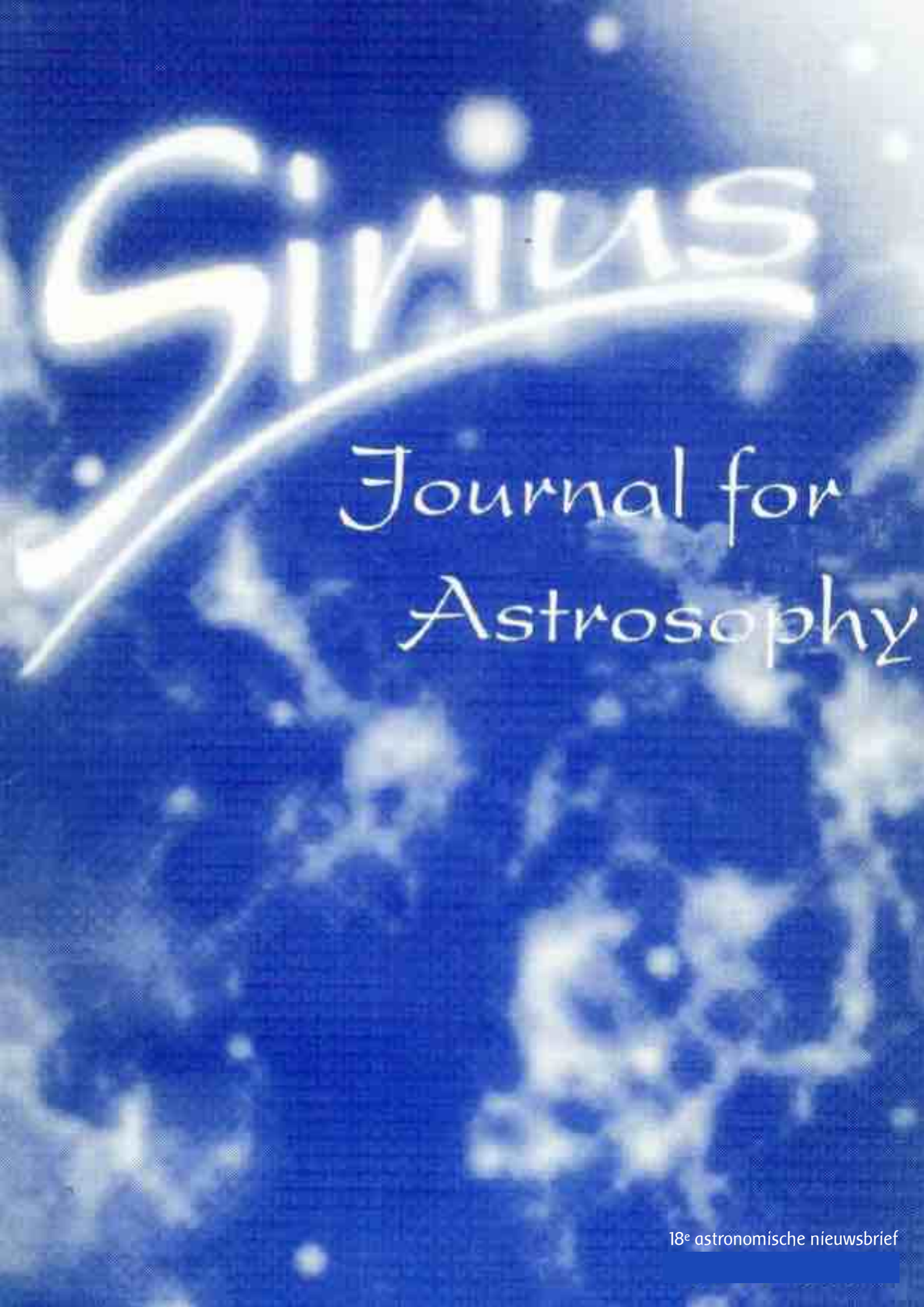
Praktische aanwijzingen hoe een sterrenconfiguratie geduid en verstaan zou kunnen worden. Gedetailleerde introductie van een heliocentrische benadering.(\$8.00)

De Engelse uitgaven, en de diverse vertalingen daarvan worden gratis in PDF-vorm aangeboden op <http://www.astrosophy.com> Zie ook de videocursus door Jonathan Hilton

¹ De Nederlandse vertaling van *Isis Sofia*, de delen I en II zijn (2022) niet meer leverbaar sinds de uitgeverij Zevenster is opgeheven. Beide delen worden nu in PDF vorm gratis aangeboden op de website van Jonathan Hilton www.astrosophy.com waar het werk van Willi Sucher beschikbaar is in diverse talen.

² zie voetnoot 2

³ Dit is niet tot een uitgave gekomen bij Uitgeverij Zevenster

SIVIUS

Journal for
Astrosophy

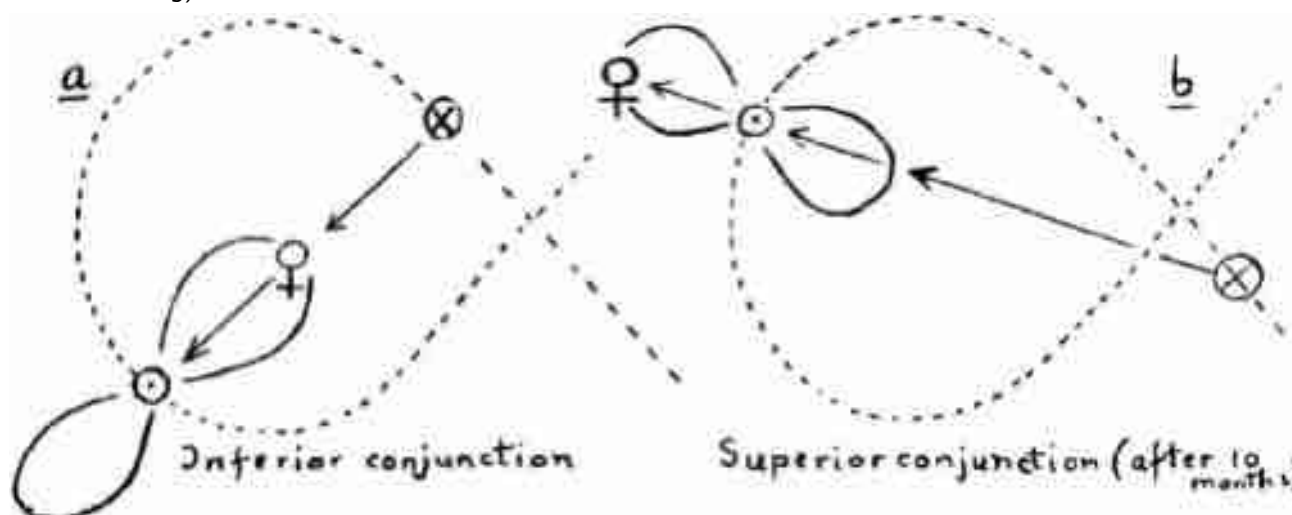
Willi Sucher

Venus

Het bestuderen van de astronomische geaardheid van de planeten Venus en Mercurius kent grote problemen, die vooralsnog niet opgelost zijn. We zullen een poging doen om de bewegingen van Venus in beeld te brengen, in relatie tot de lemniscaat van de zon en aarde. Daarbij wijzen we er met nadruk op, dat dit niet een definitieve oplossing betekent. Veeleer dient dit beschouwd te worden als een mogelijke manier om de aanwijzingen die Rudolf Steiner gaf, in beeld te brengen. Niettemin kan deze voorstelling aangevochten worden en we hopen dat het eens mogelijk zal zijn om op een waarachtige en begrijpelijk manier een totaalbeeld te geven van een nieuw concept van het zonnestelsel.

We kunnen ons voorstellen dat de lemniscaat, of beter gezegd het lemniscaat-lichaam van de 'on-aarde-baan, tot stand is gekomen als gevolg van twee polen in het universum: de uitstralende activiteit van de zon, die de tendens vertoont om naar het centrum toe een 'holte' vrij te laten en de tegenovergestelde activiteit van de aarde, die er als het ware toe neigt om in de holte 'uit te stulpen'. Misschien dat we ooit in staat zullen zijn om in de oppositie van deze twee krachten de oorzaak te vinden van de lemniscaatvorm in het universum. In het menselijk lichaam verschijnen deze beide krachten als de polariteit van de activiteiten die het hoofd en het lichaam vormen: het hoofd als een samentrekkende en mineraliserende entiteit en het lichaam als een uitstralende en zich uitbreidende kracht. Beide doordringen elkaar echter. De samentrekkende kracht is ook in het lichaam werkzaam en de uitbreidende activiteit vinden we ook in het hoofd, - hoewel hun werking aanzienlijk beperkt wordt in deze gebieden. Het resultaat is de lemniscaatvorm, die op talrijke manieren in de menselijke organisatie is ingeweven.

We dienen ons de planeten Venus en Mercurius zo voor te stellen, dat zij zich langs kleinere lemniscaten bewegen. Hun snijpunt is mogelijk gefixeerd te denken op de zon-aarde-lemniscaat, maar met de mogelijkheid om van de rechterkant van de zon naar de linker te bewegen en omgekeerd. Zo vinden we een reden waarom Venus de ene keer van de aarde uitgezien vóór de zon verschijnt en zich dan tegen de bewegingsrichting van de zon in beweegt (een retrograde lus) en zich de andere keer (ongeveer 10 maanden later) achter de zon in een bovenconjunctie bevindt (positie b in de afbeelding).

De planeten Venus en Mercurius hebben een nieuwe relatie met de zon; zij zijn intieme burens en maken deel uit van de stralende activiteit van de zon. Kijken we naar de posities a en b, dan zien we meteen dat er een groot verschil moet bestaan tussen de conditie van de venus sfeer tijdens de bovenconjunctie. In positie a wordt de uitstralende sfeer van Venus, die we ons rond de planeet moeten denken en de ruimte tot aan de aarde doordringt in de ruimte geperst die als het ware doortrokken is met de samentrekkende activiteit van de aarde. We kunnen ons voorstellen, dat de

krachten van de venus sfeer moeite hebben om zich staande te houden tegenover de aarde krachten. De uitstralende activiteit van Venus wordt in dat geval in het gebied van het universum gedrongen, dat bij de mens als de organiserende krachten van de het hoofd verschijnt. In deze positie kunnen de krachten van Venus daarom afgezwakt worden.

Is het tegenovergestelde het geval, de bovenconjunctie, die wordt aangeduid door positie b, dan lijken de krachten van Venus meer in hun eigen element te verkeren - de stralende omgeving van de zonnesfeer. De krachten van de venus sfeer worden in relatieve zin versterkt bij de bovenconjunctie.

Het universum voorziet echter in een vereffening. In iedere lus van een onder- conjunctie van Venus wordt namelijk gevolgd door een bovenconjunctie in hetzelfde gebied van de Dierenriem, vier jaar later. Zodoende wordt de afzwakkende tendens die met de benedenconjunctie verbonden is, altijd hersteld door de versterkende impuls van een bovenconjunctie in dezelfde positie. Dit ritme van Venus, in het bijzonder het vier-jaren-ritme, zou in de toekomst van grote betekenis kunnen worden voor wetenschappelijk onderzoek; bijvoorbeeld met betrekking tot de metamorfosen van insecten en kevers, maar ook op andere gebieden.

We moeten nu een poging doen om tot een inzicht te komen in de spirituele kwaliteit van de krachten die van de venus sfeer uitgaan.

In eerdere brieven hebben we aangegeven dat de maansfeer de sfeer van de Angeloi, de Engelen, is. De sfeer die zijn ' brandpunt ' heeft in de planeet Venus, is het gebied van de Aartsengelen, de Angeloi. Daarom is de geestelijke biografie van de Aartsengelen nog steeds manifest in de invloed die van deze sfeer uit gaat, waarvan de steeds wisselende condities door de bewegingen en gestiek van de planeet aangeduid worden.

Tijdens de Oude Saturnus ontwikkeling waren de Archangeloi met een bewustzijn begiftigd, dat met het huidige dierenrijk vergeleken kan worden. Daarbij kregen zij de medewerking van de verheven Serafijnen, de Geesten van Liefde, die hen de majestieuzelijke visioenen schonken van de gebeurtenissen op de Oude Saturnus. Zo schiepen zij gezamenlijk in de mensen voorouders de eerste etherische kiemen van de zintuigen.

Tijdens de ontwikkeling van de Oude Zon stegen de Aartsengelen op tot het bewustzijn, dat de mens tijdens de aarde-ontwikkeling verworven heeft. De menselijke voorloper op de Oude Zon had een lichaam dat in twee delen was gesplitst. Het bestond uit een voortgeschreden deel, dat uit een substantie bestond, die zich niet verder ontwikkeld had, dan de toestand die op de Oude Saturnus was bereikt. Het bestond uit warmte of hitte, dat het luchtgedeelte omhulde en tevens als een soort skelet doordrong. De Aartsengelen werkten in dit warmte element en brachten de kiemen van de menselijke zintuigen een stap verder in hun ontwikkeling.

Toen de Oude Maan ontwikkeling een bepaald punt had bereikt, hadden de Aartsengelen het vermogen tot imaginatie bereikt. Daardoor waren zij in staat om werkzaam te worden in het etherlichaam van de mensenvoorouders. Zij werkten in de inwendige levensfuncties, die in fysiek opzicht tot uitdrukking kwamen de circulatie van de vloeistoffen in het lichaam van de mensheid en eveneens in het fenomeen van de groei. Er werd een activiteit bewerkt, die het midden hield tussen spijsvertering en ademhaling. Anderzijds waren de Archangeloi nog steeds verbonden met de ontwikkeling van de menselijke zintuigen, die zij als organen voor hun waarnemingen gebruikten.

Tijdens de aarde-ontwikkeling bereikten de Aartsengelen het bewustzijn dat aangeduid wordt als ' inspiratie '. Zij waren bijzonder verbonden met de periode in de aarde-ontwikkeling, waarin substantie opnieuw in licht en licht condenseerde. Dit vormde een soort herhaling van de gebeurtenissen tijdens de ontwikkeling van de Oude Zon. Ook manifesteerden zij zich in het luchtdeel van het menselijk lichaam en de mensheid beleefde hen als een zielentoon. De mensheid werd zich van hen bewust in de verstandziel, die in de toekomst bestemd is om de ' inspiratieziel ' te worden.

We bespreken nu dat de Aartsengelen op twee manieren met de mens verbonden zijn. Zij manifesteerden zich in de schepping en ontwikkeling van de menselijke zintuigen. In die vroegere stadia van evolutie waren de zintuigen heel anders dan tegenwoordig. Zij waren veel subtieler en etherischer. Geleidelijk trokken zij hun werkzaamheid als het ware steeds meer terug in het zielenleven van de mensheid, met name in de verstandziel. Daarover schrijft Rudolf Steiner in het eerste

hoofdstuk van Theosofie: ' De mens vormt gedachten over zijn waarnemingen. Zo komt hij tot een besef van de wereld buiten hem. Het kind dat zich brandt, denkt er over na en komt tot de gedachte " vuur brandt ". De mens volgt dus niet blindelings zijn impulsen, instincten, hartstochten; zijn nadenken hierover schept de mogelijkheid om ze te bevredigen. Wat als fysieke beschaving kan worden aangeduid, beweegt zich volledig in deze richting...dit kan worden aangeduid als verstands-gemoeds-ziel '.

Anderzijds zij de Aartsengelen met bepaalde processen in het ritmische systeem van de mens verbonden. Zo zouden we ooit in staat kunne zijn om te bewijzen, dat de sfeer die door de planeet Venus wordt aangeduid, die conditie van de ademhalingsorganen van het menselijk organisme toont, middels de bewegingen en gestiek van de embryonale ontwikkeling. Maar we dienen een duidelijk onderscheid te maken tussen de venusfeer en de fysieke gedaante van de planeet met die naam en de invloed daarvan op de voorgeboortelijke ontwikkeling, net verwarren met zijn effect op het leven van de mens na de geboorte. Op deze dingen kunne we hier niet uitgebreid ingaan. Zij vormen een thema voor medisch onderzoek en dat valt buiten de omzet van deze brieven.

Zodoende hebben we met twee bewegingen of activiteiten in de mens te maken, als uitdrukking van de werkzaamheid van de Venus-aartsengel-sfeer. De ene tendeert meer naar het verwerven van intellectuele vaardigheden, verbonden met de functie van de zintuigen. De andere is als het ware gelokaliseerd in de lichamelijke functies van het ritmische en het ademhalingsstelsel, wat buiten het bereik van het menselijke dagbewustzijn voorstellen, waardoor het de diepere kwaliteiten van de verstandsziel kan omvatten, dan zou de verstandsziel omgevormd worden tot de inspiratieziel, die in staat zou zijn om de verborgen taal van objecten en geestelijke wezens als het ware te inhaleren of zelfs te consumeren. Dit zou een soort hoger ontwikkelde ' zintuigwaarneming ' zijn, waarvan de fysieke zintuigwaarneming enkel een schaduw vormt. Zoals er in de fysieke wereld sprake is van horen, zo kunnen we ook in de geestelijke wereld van een ' horen ' spreken, waarbij de geestelijke wezens zich in hun eigen ' taal ' openbaren. Dat is de toestand die in de geesteswetenschap wordt omschreven als inspiratie.

Om het karakter van de sfeer van de planeet door de differentiatie van de (twaalfvoudige Dierenriem, zullen we ons iets meer moeten richten op de gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden in de grote ronde van de kosmische evolutie, de Oude Zon. Tijdens deze ronde verworven de Aartsengelen een bewustzijn, dat overeenstemt met het huidige ik-bewustzijn van de mens. Daarom is het zeer verhelderend om deze periode te bestuderen met betrekking tot de Aartsengelwezens Zoals we al eerder hebben aangeduid, bestond de lichamelijkheid van de mensenvoorouder tijdens de ontwikkeling van de Oude Zon uit twee verschillende substanties. Enerzijds was er de ' teruggebleven ' warmtesubstantie als een restant van de Oude Saturnusontwikkeling, die een soort mantel om de andere substantie vormde. Dit was de lucht, waartoe een deel van de warmte zich verdicht had. Behalve in de lichamen van de mensenvoorouder, kwam er ook teruggebleven warmtesubstantie voor in de omgeving van deze lichamen, als een soort tweede, lager natuurrijk. De Aartsengelen waren werkzaam in de primitieve zintuigorganen van de mens, die in het warmtedeel van de lichamen gevormd waren Daardoor ontstond er een verbinding tussen het tweede, lager natuurrijk en de mensheid. Deze bemiddelende activiteit van de Aartsengelen is een van hun meest prominente eigenschappen.

We dienen ons nu voor te stellen, dat de gebeurtenissen van de Oude Saturnusontwikkeling opgetekend stonden in het warmtedeel. Dit droeg als het ware de kenmerken van de zeven grote fasen van die planetaire evolutie, zoals we die in de 3°, 4^c en 5^e brief beschreven hebben. Het luchtdeel nam de eigenschappen aan van de zeven grote fasen van de Oude Zon evolutie zelf. Daarover werd nog niet in detail gesproken, maar deze ontwikkeling wordt geschreven in de ' Wetenschap van de geheimen der ziel ' van Rudolf Steiner en in Isis Sophia, deel 1. De primitieve zintuigorganen, die werden geschapen door de Aartsengelen, dienden als middelaar tussen beide werelden: de warmte en de lucht. Zo ontstond een schets, de etherische oerbeelden van de twaalf zintuigen, die vervolgens steeds duidelijker vorm aannamen in latere cycli van de kosmische evolutie.

Toen we de zeven grote fasen van de Oude Saturnus beschreven, konden we die in een samenhang plaatsen met de twaalf sterrenbeelden van de Dierenriem, zoals we die tegenwoordig aan de hemel waarnemen. Het zelfde zouden we kunnen doen met betrekking tot de ontwikkeling van de Oude Zon. Indien we zeggen, dat de kenmerken van de Oude Saturnus planeet werden opgetekend in de teruggebleven warmtesubstantie en dat deze warmtesubstantie de basis vormde van de zintuigen, dan kunnen we veronderstellen dat de zinnen die gebruik maken van deze zintuigen, eveneens een samenhang met de Dierenriem moeten hebben.

We zullen dit u verder uitwerken. De zeven grote stappen van de Oude Saturnusontwikkeling waren als volgt:

- 1) Het machtige goddelijke Wijsheid-Woord werd uitgesproken in de Oude Saturnus planeet. De planeet zelf, die nog levenloos was, kon dit niet bevatten. Enkel een reflectie bleef ermee verbonden en dit was het oerbeeld van de Ram.
- 2) Kosmische zielenkrachten, waarvan de hoogste uitdrukkingsvorm bestaat uit de Gedachte van God, trachtte de planeet te doordringen, maar ook hiervan bleef enkel een reflectie - dit vormde de oorsprong van de Stier.
- 3) De gereflecteerde krachten van de kosmische dragers van het 'Ik Ben', schiepen de verdeling van het planetaire eenheidslichaam in vele afzonderlijke lichamen. Dit vormde het oerbeeld achter de Tweelingen.
- 4) De afzonderlijke warmtelichamen werden de spiegels van de impuls tot persoonlijkheid. Dit vormde de profetie van de Boogschutter.
- 5) De etherische kiemen van de zintuigen werden in de warmtelichamen geschapen. Dit werd de geestelijke achtergrond van de Steenbok.
- 6) Er ontstond een soort warmtestofwisseling in deze lichamen, als uitdrukking van de Waterman.
- 7) Tenslotte verscheen de robotmens als een absoluut beeld van de intenties van de goden, die nauwkeurig beantwoordde aan de impulsen die uit de spirituele omgeving stamden. Dit had plaats in het bereik van de Vissen.

Deze verschillende ontwikkelingsstadia werden opnieuw ingeschreven in de teruggebleven warmtesubstantie op de Oude Zon. De zintuigen die voorbestemd waren om een s de wereld waar te nemen, werden een stap verder gebracht op de weg naar vervolmaking en werden voorbereid om deze inscripties waar te nemen. Op die manier hebben de zintuigactiviteiten, die de vormende krachten in de zintuigorganen zijn, hun oorsprong in die gebeurtenissen uit de Oude Saturnusontwikkeling, dat wil zeggen, Tweelingen - ofwel de krachten die achter de Tweelingen staan - schonken de kracht om een vermogen tot zintuigwaarneming te ontwikkelen dat in de fase van de aarde-evolutie het Ik zou gaan bevatten - namelijk het zintuig waarmee het Ik waargenomen kan worden. De spirituele krachten achter de Ram schonken de mensheid het zintuig voor de waarneming van het woord. In Vissen werd de mogelijkheid geschapen voor de waarneming van klank absolute ontvankelijkheid is de basisvoorwaarde voor de werkzaamheid van dit zintuig. Waterman en de geestelijke achtergrond daarvan schonken de mogelijkheid warmte waar te nemen. In Steenbok werd het gezichtsvermogen gewekt met dit gebied van de Dierenriem is de schepping van de zintuigen in het algemeen verbonden. In het gezichtszintuig leeft de erfenis van de visioenen die geofferd werden door de Serafijnen, de Geesten van Liefde, op de Oude Saturnus. Van de Boogschutter komt het smaakzintuig. Dit is moeilijk te begrijpen op grond van de vierde cyclus van de Oude Saturnusontwikkeling, maar we zullen later een bredere basis vinden om dit feit te begrijpen. Natuurlijk kunnen we niet beweren, dat deze zintuigen op de Oude Zon al voorhanden waren. Het waren hun kosmische oerbeelden.

In de luchtsubstantie van de lichamen van de mensenvoorouder, werden de cycli van de Oude Zon ingeschreven, die voorheen op de warmtesubstantie werden gereflecteerd. Ook deze cycli verschijnen in een relatie tot de Dierenriem. We kunnen echter hier niet uitgebreid op ingaan. We kunnen enkel de werking beschrijven die zij op de vorming van de zintuigen hebben uitgeoefend. De volgende die hier aangehouden wordt, correspondeert niet met de volgorde waarin de gebeurtenissen zich op de Oude Zon voltrokken.

In tweelingen werden gebeurtenissen weerspiegeld, die een soort oervorm van voortplanting tot ontwikkeling brachten. Het afzonderlijke wezen ontving zijn bestaan van een 'moederwezen', door middel van een eenvoudige afscheiding daarvan. Hieruit ontwikkelde zich later het zintuig waarmee de mens zijn 'naaste broeder' kan waarnemen: een volgende ontwikkelingsstap voor het zintuig waarmee het 'Ik' van de ander waargenomen wordt.

Kreeft is verbonden met gebeurtenissen die het wezen een tijdelijk gefixeerde vorm schonk binnen een soort huid. Hiermee werd de basis gelegd voor de latere ontwikkeling van het tastzintuig.

Leeuw is het beeld van een volgende stap in de evolutie, wanneer het wezen in het eigen organisme de reflectie van zielenbewegingen en zielenactiviteiten uit de kosmische omgeving beleeft. Deze ervaringen vormden vervolgens de oorsprong voor de levenszin.

Maagd is het sterrenbeeld waarin de gebeurtenissen uit de Oude Zonneontwikkeling opgetekend staan, die een fundamentele verandering in de menselijke natuur bewerkten, tijdens de ontwikkeling op de Oude Saturnus waren de warmtelichamen nog zonder leven, maar thans, tijdens de aanvangsfase van de nieuwe planetaire ontwikkeling (Oude Zon), ontvangen zij levenskrachten. Dit legde de grondslag voor de latere verwerkelijking en waarneming binnen het eigen wezen van de eigen beweging, de bewegingszin.

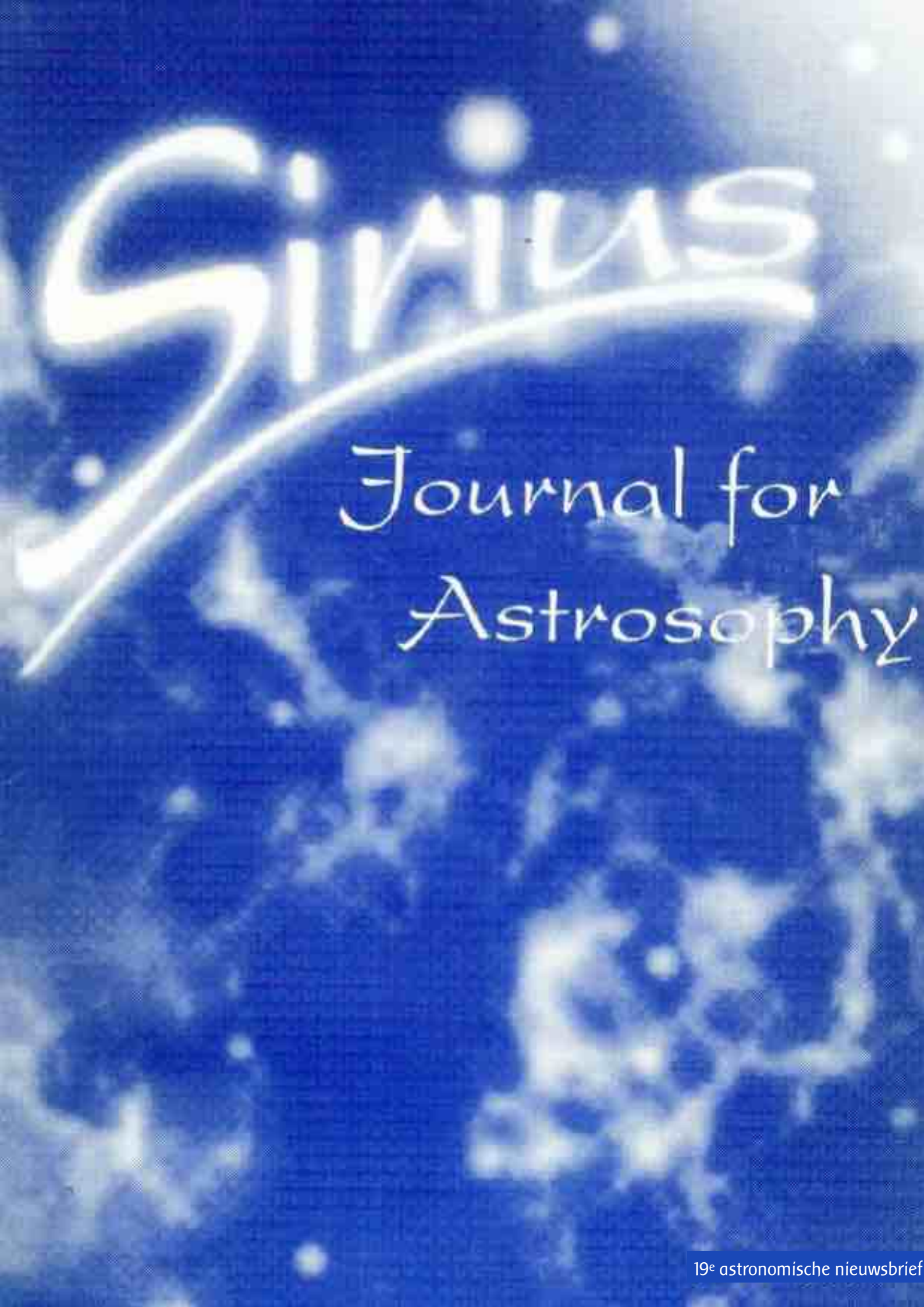
Weegschaal weerspiegelt de ontwikkelingsfase, waarin het wezen een toestand van volstrekt innerlijk evenwicht bereikte, met betrekking tot zijn omgeving. Hierdoor kon het zijn ervaringen in een soort 'primitieve taal' tot uitdrukking brengen. Dit was de oeraanvang van de evenwichtszin.

Schorpioen bewaart de imaginatie van een gebeurtenis, die we kunnen aanduiden als een proces van 'dematerialisatie'. Door het oplossen van de fysieke vorm, bevrijdde zich de levenskracht. Een kiemorgaan voor het waarnemen van levens-samenhangen en kosmische wijsheid werd hierdoor belichaamd in fysieke vormen. De reukzin biedt slechts een vaag en vertekend beeld van het oorspronkelijke vermogen, dat met de Schorpioen verbonden is.

Boogschutter herinnert zich dan gebeurtenissen in dit stadium van evolutie, waarin gigantische kosmische processen van stofwisseling en transsubstantiatie in de menselijke organisatie werden geplant. Hier komen we het feit een weinig meer op het spoor, dat de smaakzin met de Boogschutter verbonden is. We mogen echter niet vergeten dat het oorspronkelijke vermogen door vele metamorfosen is gegaan, voordat het zich in de vorm manifesteerde, die we tegenwoordig als smaakzin kennen.

Tussen de Oude Zon en de aarde-ontwikkeling voltrok zich de ontwikkelingsronde van de Oude Maan, die tot verder ontwikkelingsstappen voerde. Dit geldt in principe voor alle zintuigen.

In de oorspronkelijke schepping van de zintuigen zien we de werkzaamheid van de Aartsengelen. De zintuigorganen vormen de uitdrukking van het bestaan van de innerlijke zinnen en de zinnen moeten ook verweven zijn in de activiteiten van de Aartsengelen. Verder moet deze verbinding ook ingeschreven staan in de kosmische sfeer van deze hiërarchie; de sfeer die zichtbaar aangeduid wordt door de bewegingen van de planeet Venus. Dat we deze sfeer daar inderdaad aantreffen, wordt bevestigd door een groot aantal gevallen van zgn. verstandelijk gehandicapte kinderen. Ook op deze thematiek kunne we hier echter niet dieper ingaan.

SIVILUS

Journal for
Astrosophy

Mercurius

Sommige lezers hebben misschien gemerkt, dat de beschrijving van Venus in de 18^e brief, niet overeenstemt met hetgeen verwacht zou kunnen worden met betrekking tot de essentiële werking van deze planeet. In feite werd een kwaliteit geschetst, die eerder doet denken aan het wezen van Mercurius. Er bestaat hiervoor een grondige reden. We hebben over de sfeer van de planeet Venus gesproken en hebben ons dus niet gebaseerd op vastliggende posities, zoals bijvoorbeeld de eenduidige positie van Venus in een horoskoop. We zijn daarentegen uitgegaan van het principe van beweging, bijvoorbeeld tijdens de embryonale ontwikkeling. Zodra we de bewegingen van een planeet gedurende een bepaald tijdsverloop beschouwen, kijken we al naar de dynamiek van zijn sfeer, die wordt aangeduid door de gebaren van de planeet.

Zodoende kunnen we ervaren dat het karakter van de sfeer die door de gebaren van de planeet Venus wordt aangeduid, anders geaard is dan deze planeet zelf. Hetzelfde geldt voor Mercurius. Hierachter gaat het feit schuil, dat de sferen van de beide onderzonnige planeten, Venus en Mercurius, op een bepaald moment in de menselijke ontwikkeling verwisseld zijn. De sfeer van Venus heeft in werkelijkheid het karakter van Mercurius en de sfeer van Mercurius heeft de dynamiek van Venus. Tijdens de periode waarin de mensheid geleidelijk de oude kennis over de sferen verloor en enkel nog op de fysieke planeten ging letten, werd er een sluier over deze mysteriën uitgebred, die ook tegenwoordig nog niet makkelijk opgelicht kan worden. Vele raadsels zijn voorlopig onopgelost en het zal de opgave zijn van een toekomstige spirituele astronomie om geleidelijk licht te werpen op deze problemen. Het is niet mogelijk om in deze brieven, die zich hoofdzakelijk met astrosophie bezig houden, de vele astronomische vragen te behandelen, die met dit onderwerp verbonden zijn. We zullen nu de fundamentele wetmatigheden en gebaren van de planeet Mercurius moeten leren kennen, om het karakter van zijn sfeer te onthullen. Ieder astronomisch leerboek kan ons vertellen, dat deze planeet in de loop van een jaar drie lussen maakt en ook dat hij drie bovenconjuncties met de zon maakt. Uit vroegere beschrijvingen van Venus, weten we dat de onderzonnige planeten lussen maken, wanneer zij zich retrograde bewegen en zich in de loop van hun ritmische gang voor de zon langs, tussen zon en aarde, trekken. Een bovenconjunctie ontstaat, wanneer zij zich achter de zon en tussen de zon en de buitenste periferie van het zonnestelsel bevinden. Met betrekking tot de gebaren van Mercurius is er sprake van twee maal drie fenomenen die in relatie tot elkaar staan.

Fig. 1

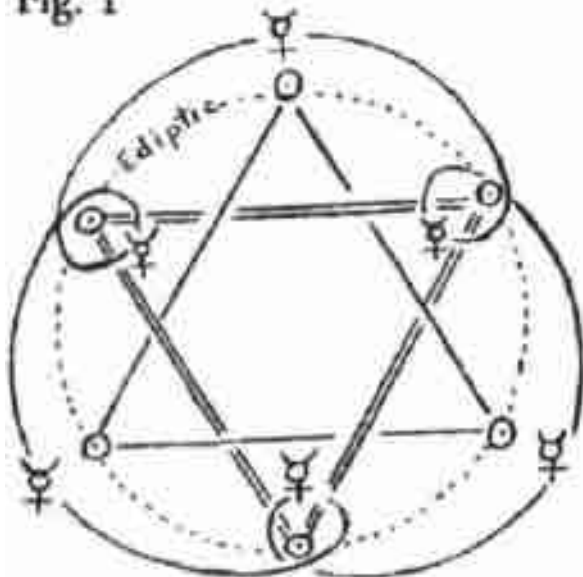
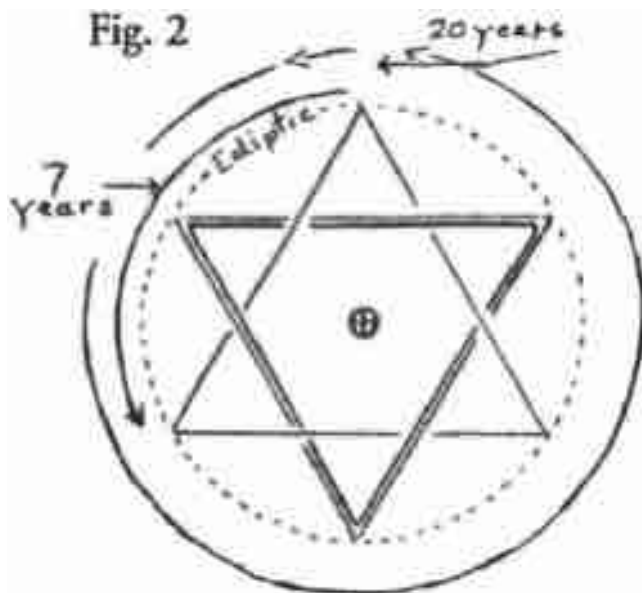

Fig. 2

Als we ons verder voorstellen, dat Mercurius - evenals de overige planeten - zich voor ons op aarde schijnbaar in een cirkel om de aarde heen lijkt te bewegen - min of meer de cirkel van de Dierenriem - dan komen we tot de afbeelding die hieronder is weergegeven. We herinneren ons, wat we in de vorige nieuwsbrief over het karakter van deze planeetsfeer geschreven hebben, tijdens een beneden- en bovenconjunctie. De onzichtbare sfeer, waarvan de planeet enkel het meest verdichte punt vormt, wordt samengedrukt in de fase van een lus en kan zijn activiteiten waarmee zij de aarde omvat houdt, niet naar behoren uitoefenen (fig. 1). Tijdens de boven conjunctie kan de sfeer zich prachtig in de kosmische ruimte ontvouwen. (We hoeven Venus enkel door Mercurius te vervangen, in het diagram van de 18' brief, om een juist beeld te krijgen van de bewegingen van Mercurius.) daarom verschijnt er in de loop van een jaar een driehoek van beneden- conjuncties van Mercurius in de cirkel van de Dierenriem en een tweede driehoek van bovenconjuncties. De eerste driehoek duidt een meer aardse, verduisterde stemming van de planeetsfeer aan; de tweede verwijst naar een kosmische, met licht vervulde manifestatie.

Niettemin is dit niet helemaal juist, want een nauwkeurige observatie door meerdere ja ren heen, laat zien dat deze conjuncties van de planeet Mercurius niet altijd in dezelfde posities van de Dierenriem optreden. Zij blijven terug. Zo doet zich bijvoorbeeld in november-december 1945 een benedenconjunctie of een lus van Mercurius voor in het sterrenbeeld Schorpioen. In het daaropvolgende jaar, verschijnt de lus rond dezelfde tijd in dit sterrenbeeld, maar iets verder terug in de Dierenriem, dicht bij het sterrenbeeld Weegschaal. Het valt ons op, dat in de daarop volgende jaren deze punt van de driehoek (fig. 2) langzaam terugloopt door de ecliptica en dit geldt ook voor de overige punten van de driehoek. De zes-puntige ster van de sfeer die wordt aangeduid door de planeet Mercurius, wentelt in de kosmische ruimte - net zoals de gebaren van de planeet Venus een vijf-puntige ster in zijn sfeer tot openbaring brengt (zie de 13' nieuwsbrief). In de loop van ongeveer zeven jaar bereikt iedere punt van de beide driehoeken de positie in de Dierenriem, waar het vorige punt zich zeven jaar eerder bevond. Verder keert ieder van de zes punten na een periode van ongeveer 20 jaar grofweg terug in dezelfde positie die het 20 jaar eerder innam.

Deze ritmen openbaren reeds veel van het innerlijke karakter en de activiteit van deze sfeer. We weten hoe diep het zeven-jaren-ritme ingeschreven staat in de menselijke organisatie. Het is verbonden met de ontwikkeling van capaciteiten en verborgen mogelijkheden in mensen. Het draagt de impulsen die tot leven komen in de ziel van een mens middels perioden van natuurlijke groei en ontplooiing die tot verwerkelijking voert. Dit komt nog duidelijker tot uitdrukking in het ritme van 20 of 21 jaar. Het is het ritme dat in de ziel van een mens de ontwikkeling begeleidt, die voert tot de vervulling van een roeping. Zo komt deze sfeer tot uitdrukking in de wil van een mens. We zagen hoe de maan verbonden is met het hoofd, voor zover de krachten van het hoofd en de mogelijkheden van hun verdere ontwikkeling, tot uitdrukking komen in het gebied van het denken. We zagen hoe Venus zich manifesteert in het ritmische systeem van de menselijke organisatie; het leven van dit systeem wordt weerspiegeld in het voelen. Nu zien we hoe Mercurius werkzaam is in de diepte van de menselijke wil.

om de spirituele kwaliteit van Mercurius en zijn sfeer te vinden, dienen we een stap verder te gaan. In de sfeer van de maan hebben we de werkzaamheid van de hiërarchie van de Engelen aangetroffen. In de sfeer die door de gebaren van de planeet Venus worden aangeduid, hebben we een uitdrukking gevonden van de werkzaamheid van de Aartsengelen. De sfeer waarvan de planeet Mercurius het punt van zichtbare verdichting vormt, is het gebied van de hiërarchie van de Archai, de Geesten van Tijd, dan wel Persoonlijkheid. Als we ons de spirituele biografie van de Archai in herinnering brengen, zullen we in staat zijn om de sporen van hun werkzaamheid te ontdekken in de aanwezigheid van deze planeet in ons universum.

Tijdens de grote ontwikkelingsronden die we de Oude Saturnus noemen, gingen in zeker opzicht overeenstemt met de ontwikkeling die de mens tijdens de huidige aarde-ontwikkeling doormaakt. Zij verwierven toen een bewustzijn dat identiek is aan het ik-bewustzijn van de mens. We dienen ons nu voor te stellen, dat tot aan het moment dat zij werkzaam werden in de cyclus van de Oude Saturnus, er enkel de oerwils substantie bestond, die door de invloed van de Geesten van Vorm gesplitst was in vele afzonderlijke entiteiten. Deze vormden de grondslag voor de fysieke lichamen van de mensheid, als ook van de andere natuurrijken. Nu werden de Archai tijdens de daarop volgende stadia van de kosmische evolutie werkzaam. Zij straalden 'persoonlijkheid' in de kosmische ruimten, maar de planetaire substantie was niet in staat om deze krachten van persoonlijkheid vast te houden. Zij werden teruggestraald in de geestelijke omgeving van de planeet. Zo verwierven de Archai ofwel de Geesten van Persoonlijkheid een weten omtrent hun eigen persoonlijkheid. Deze gebeurtenis bracht verandering in de kwaliteit van de planetaire oersubstantie. Deze werd een stap verder gescheiden van zijn goddelijke oorsprong en werd tot hitte of warmte. We mogen het zelfs zien als de eerste beslissende stap, die tot afscheiding van de oorsprong voerde. De ervaring van een Ik, de ontwikkelingsstap van de Archai, draagt de tendens in zich om een entiteit te worden ofwel een middelpunt van bestaan, dat afgescheiden is van zijn omgeving. De weerspiegeling van deze ervaring van de Archai (zoals we zagen kon de planetaire substantie enkel de 'reflectie' vasthouden) verscheen als de transformatie van de goddelijke oerwils substantie in warmte. Daardoor werd de warmtesubstantie de 'spiegel', waardoor de hiërarchie van de Archai persoonlijkheid ervoeren. Deze allereerste evolutie van deze geestelijke wezens is ook tegenwoordig nog fundamenteel ingeschreven in de sfeer die door Mercurius wordt aangeduid. Deze manifesteert zich overal op aarde waar een verbinding tot stand kan komen tussen wat mensen creëren en de wezens in de natuurrijken. Zo wordt zij zichtbaar in de menselijke warmte-aard, die inherent is aan onze wilssfeer. Een studie van Mercurius en zij bewegingen tijdens de embryonale ontwikkeling, onthullen van de wil. zij tonen, bij wijze van spreken, de psychische 'temperatuur' van het wilsleven. Deze temperatuur vormt de grondslag waardoor een mens zichzelf als een ik kan beleven. We weten bijvoorbeeld, hoe de warmte van het bloed verbonden is met ontwikkeling van het ik en het Zelf (het hoger Ik). We kunnen in deze warmte ook de individuele en karakteristieke wijze vinden waarop mensen hun ledematen bewegen, wanneer zij in het leven actief zijn en praktische problemen aanpakken. Daarin beleven we de laatste sporen van de erfenis die de Archai of de Geesten van Persoonlijkheid hebben ingeschreven in de sfeer die bij de planeet Mercurius hoort. Tijdens de volgende cyclus van kosmische evolutie, die we aanduiden als de Oude Zon, waren de Archai tot een hoger stadium van bewustzijn opgestegen, het vermogen van imaginatieve waarneming. Zij hadden het niet langer nodig, om hun eigen wezen te beleven middels de weerspiegeling door warmtelichamen, zoals het geval was op de Oude Saturnus. De mensenvoorouder had zich intussen tot een punt ontwikkeld, dat hij doordrongen kon worden met een levenslichaam en hiervan drager kon worden. In dit levenslichaam konden de Archai nu werkzaam worden. Zij werden daarbij geholpen door zeer hoog ontwikkelde hiërarchische wezens, de Serafijnen. De Archai doordrongen deze levenslichamen met hun imaginaties, die zij van de Serafijnen, de Geesten van Liefde ontvingen. Zo ontstond er een soort oervoortplanting in de mensen voorouder. Deze voortplanting bestond uit het vermogen om iets van hun eigen substantie weg te schenken, waaruit een nieuw 'dochterwezen' kon ontstaan. Tegelijkertijd werden de eerste kiemen van de klieren geschapen, zoals we die tegenwoordig in de mens aantreffen. Hier vinden we een prachtige indicatie van krachten, die als een oude inscriptie in de sfeer die bij de planeet Mercurius hoort, gevonden worden. Zij worden manifest in de werkzaamheid van deze planeet, zoals deze tot uitdrukking komt tijdens de embryonale ontwikkeling. Opnieuw zijn we hier getuige van het geschenk van een creatieve activiteit, die tegelijkertijd twee verschillende kanten

van zijn oertendens onthult. Aan de ene kant zien we hier de verborgen wereld van de werking van de klieren in de menselijke organisatie; niet alleen in samenhang met de voortplanting, maar ook met betrekking tot het functioneren van de klieren in de meest omvattende zin. Deze klieren bestemmen uiteindelijk het evenwicht van vorm en groei van het lichaam. Zij maken het lichaam tot een harmonische fraaie afbeelding van het menselijke oerbeeld. Zij maken het ook mogelijk, dat de mens door alle mogelijke vormen van creatieve werkzaamheid, zichzelf scheidt naar het beeld van het kosmische, ver-in-de-toekomst reikende oerbeeld van de mensheid kan scheppen; een mensheid die niet alleen in staat zal zijn om door zich heen de krachten van de natuur het oerbeeld van de fysieke en ook spirituele mens te laten voort te brengen, maar die ook in staat zal zijn om zelf schepper te zijn in de kosmische ruimte.

We kunnen de manifestatie van de Mercurius krachten en zijn sfeer ook vinden, als we een blik werpen op de gebaren van deze planeet tijdens de embryonale ontwikkeling van het individu. Zij onthullen zich in het leven op aarde na de geboorte en zij vragen van ieder mens zijn of haar eigen vervulling.

De volgende ontwikkelingscyclus, de Oude Maan, brachten een volgende stap in de activiteiten van de Geesten van Persoonlijkheid. Zij verwierven het inspiratieve bewustzijn. Tot hier toe hadden zij de gebeurtenissen in het universum in machtige innerlijke beelden waargenomen. Nu konden zij het Woord dragen, de klanken van de innerlijke taal, die inherent is aan de bewegende impuls in alle schepping. Zo waren zij ook in staat om werkzaam te worden in het zielenlichaam van de mensen voorouder en daarin de tendens tot onafhankelijkheid te wekken.

Uit eerdere beschrijvingen weten we, dat tijdens de Oude Saturnus onze fysieke lichaam geschapen werd. Tijdens de cyclus van de Oude Zon werd dit fysieke lichaam doortrokken met levenskrachten. We dienen ons dit universum van de Oude Zon voor te stellen, dat nog niet verdicht was tot een stelsel van zichtbare sterren, die zich zo bewogen dat hun banen berekend konden worden. Niets van een dergelijke sterrenwereld was toen al voorhanden. Maar de wetten van beweging, die tegenwoordig in de schijnbare rigiditeit van de sterrenwereld bevroren lijken, waren voorhanden in het universum van de Oude Zon als de zielenwereld van de goden. Wat we tegenwoordig bijvoorbeeld waarnemen als de lus die een planeet beschrijft, zou toen enkel een zielenbeweging hebben kunnen zijn, die de innerlijke beleving van een geestelijke wezen bij een bepaalde gebeurtenis tot uitdrukking bracht. Mogelijke bestond er de impuls om iets om te vormen in een bestaansvorm, die dit wezen tot dan toe nog niet aangenomen had. Op de Oude Zon was er in de mensen voorouder een reflectie aanwezig van deze zich steeds omvormende kwaliteit in het universum, waardoor er tevens omvormende processen in de eigen lichamelijke ontstonden. Op deze manier werd de mensenvoorouder met leven begiftigd. Binnen de Oude Maan ontwikkeling werd deze lichamelijke van een derde principe doordrongen, het ziele- dan wel het astraallichaam. Een deel van de innerlijke, bewegende zielenwereld die de gang van het universum stuurde op basis van innerlijke ervaringen, trok ook binnen in de mensen voorouder. Nu was deze in staat om een bewustzijn te ontwikkelen van alles wat zich om hem heen voltrok. In hemzelf was een afbeelding voorhanden van hetgeen beweging in het universum teweeg bracht, op grond van psychische impulsen, emoties en reflecties.

In dit ziele- of astraallichaam gaten de Geesten van Persoonlijkheid (Archai) impulsen die tot onafhankelijkheid voeren en de kwaliteit van persoonlijkheid. Zo kwam tot stand, dat deze impuls ook tegenwoordig nog opgetekend staat in de sfeer van de hiërarchische wezens, die bij de planeet Mercurius horen. In de bewegingen en gebaren van deze planeet kunnen we de openbaring beleven van hetgeen in ons leeft als de microkosmos van onze persoonlijke zielenwereld; deze wordt manifest door onze intenties, emoties en impulsen. We kunnen de ordening van dit kleine, inwendige universum in ons waarnemen - sympathieën en antipathieën doen zich voor als de fenome-

nen aan de sterrenhemel en scheppen de harmonieën of ook wel de dissonanten van het zielenleven van de mens. Zoals de sterren hun ritmen hebben - op bepaalde tijden kunnen ze onzichtbaar voor ons zijn, als gevolg van hun positie aan de hemel; of ze bevinden zich in sterke of zwakke posities - zo kent ook het zielenleven van de mens zijn ritmen. Lange perioden van passiviteit kunnen afgewisseld worden door perioden van grote activiteit. Perioden van belangstelling en gerichtheid kunnen verflauwen en vervangen worden door nieuwe interesses en impulsen. Al deze langere intervallen van psychische gerichtheid of interesses in het leven van de mens, worden op een bepaalde manier aangeduid door de embryonale gebaren van deze planeet. Of iemand bijvoorbeeld gedurende een bepaalde fase van zijn leven meer tendeert naar een materialistische of idealistische wereldvisie, kan afgelezen worden aan de bewegingen van Mercurius.

De evolutie van de Geesten van Persoonlijkheid tijdens de huidige aarde ontwikkeling, bracht eveneens een nieuw aspect teweeg in de activiteit die tegenwoordig tot uitdrukking komt in de bewegingen van de planeet Mercurius en de relatie van zijn sfeer tot de mens. Tijdens de Oude Maan plantte deze hiërarchie de impuls tot onafhankelijkheid in wat toen het hoogste principe van de mens was, het ziele- of astrale lichaam. Deze impuls was noodzakelijk, omdat het in de intentie van de goden lag, dat de mens in de toekomst een zelfbewuste drager van de goddelijke astraliteit zou worden. Deze ontwikkeling hield tevens het risico in, dat de mens te zeer onafhankelijk zou kunnen worden, door een volledige afscheiding van de kosmische zielenwereld en het risico van zelfgenoegzaamheid binnen het microkosmische psychische gebied van het eigen wezen. Dit gevaar staat eveneens opgetekend in de sfeer van Mercurius. Zo kunnen we bijvoorbeeld door het handschrift van Mercurius in het geboortebild en de embryonale achtergrond daarvan, de mogelijke overdrijving aflezen, van een persoon met betrekking tot de onafhankelijkheid van de eigen ziel, die zich intellectueel openbaart en een afscheiding teweeg brengt van de werkelijkheid en gevangen zet in het universum van de eigen ziel. Onafhankelijkheid is in dit gebied echter een illusie, aangezien we de banden met de geest-ziele-wereld van het universum niet kunnen verbreken - we stammen immers uit dit gebied. Zo kunnen we ook het andere gevaar begrijpen, dat het resultaat is van de illusie van de intellectualiteit, namelijk dat een mens bloot gesteld is aan de onbeheerste krachten van hartstochten en emoties, die in diepe lagen van het onbewuste huizen.

We zien nu, dat het beeld dat door de gebaren van de planeet Mercurius ontstaat, in de vorm van twee driehoeken die elkaar doorsnijden, ook een innerlijke werkelijkheid vormt. De ene driehoek is naar de aarde gericht en komt tot stand door de benedenconjuncties dicht bij de aarde. Deze verwijst naar het gevaar van de val van de Mercurius - kwaliteiten in een mens, in het graf van aan de hersenen gebonden intellectualiteit. De andere driehoek is naar boven gewend en wijst naar de hemel. Deze duidt op het gevaar van een val in de diepte van onbereikbare en onbeheerste emoties en hartstochten.

Er bestaat nog een ander aspect van deze planeet en zijn sfeer. De spirituele meesters van deze sfeer, de Geesten van Persoonlijkheid (Archai), bereikten tijdens de aarde-ontwikkeling het intuïtieve bewustzijn. Ook dit staat opgetekend in deze planeetsfeer. Daardoor kunnen we deze krachten tot ontwikkeling brengen, die in ons eigen wezen belichaamd zijn. In plaats van opgesloten te leven in onze eigen, afgescheiden zielenwereld, kunnen we door een innerlijke ontwikkeling van onze zielenkrachten ertoe komen, de aanwezigheid van werkelijke geestelijke wezens in onszelf te gaan ervaren. Zij leven en werken in ons astrale lichaam, aangezien dit stamt uit de wereld waarin deze wezens hun woning hebben. Indien zij echter door ons niet gekend worden, indien we enkel in het gebied van onze eigen wereldvreemde, abstracte intellectualiteit leven, worden deze wezens de onbeheerste meesters van onze ziel.

Als we daarom naar de positie en de gebaren van Mercurius in het geboortebild kijken, dan is het gewoonlijk niet juist om deze te beschouwen als een vastliggende indicatie met betrekking tot de

eigenschappen van het menselijk lot, in de zin van een astrologische duiding. Dit geldt niet alleen voor Mercurius, maar voor alle andere planeten evenzo. We moeten naar hen leren kijken als grote kosmische vragen, waarop de antwoorden alleen gevonden kunnen worden in de ontwikkeling van de verborgen psychische en geestelijke vermogens van de mens. Alleen zo kan astrologie opnieuw afdalen en zich incorporeren in een vernieuwde doorchristelijke astrologie.